ಮದಿಪು 50

2009

ಕಳಸೆ

ಸಂಪಲ್ತಿನಾರ್

ಡಾ. ದುಗ್ಗಪ್ಪ ಕಜೆಕಾರ್

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ವಿಶ್ವತುಳು ಸಮ್ಮೇಳನೊ - 2009

ಉಜಿರೆ

ಕಲಸೆ

ಮದಿಪು 50ನೇ ಸಂಚಿ

ಸಂಪಲ್ತಿನಾರ್

ಡಾ. ದುಗ್ಗಪ್ಪ ಕಜೆಕಾರ್

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ
ಮಹಾನಗರಪಾಲಿಕೆ ಕಟ್ಟಡ, ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್
ಮಂಗಳೂರು - 575 003
ದೂರವಾಣಿ / ಫ್ಯಾಕ್ಸ್ : 0824-2459389
Email:tulu.academy@yahoo.co.in.

KALASE

A special issue of 50th quarterly on Tulu Language, Literature & Culture. Published by Karnataka Tulu Sahitya Academy, Lalbagh, Mangalore -3. ✆ : 2459389.

Chief Editor	:	Dr. Palthady Ramakrishna Achar President Karnataka Tulu Sahitya Academy
Editor	:	Dr. Duggappa Kajekar Member Karnataka Tulu Sahitya Academy
Publisher	:	Chandrahasa Rai B. Registrar Karnataka Tulu Sahitya Academy
Pages	:	x + 198
Vol.	:	50
Price	:	Rs. 50/-
Ist Impression	:	December 2009
Annual Subscription	:	Rs. 50/-
Life time Subscription	:	Rs. 500/-
Cover Page	:	Tuluva Krishnadeva Raya
Cover Art	:	Tharanath Kairangal
Cover Design	:	Kalloor Nagesh
Designed & Printed	:	Aakrithi Prints K.S. Rao Road Mangalore ✆ : 0824 2443002

ವಿಶ್ವ ತುಳು ಸಮ್ಮೇಳನ - ೨೦೦೯

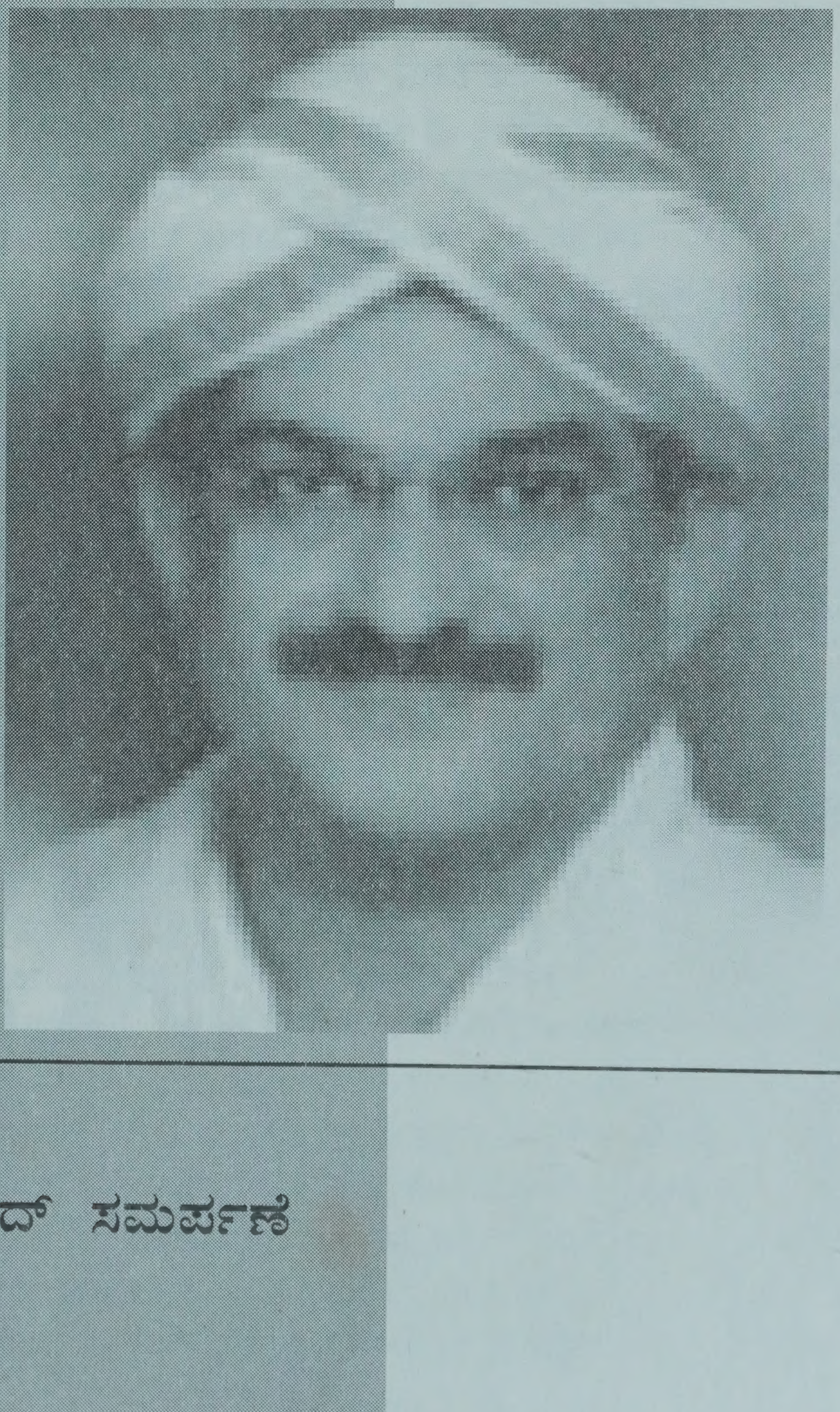

ನೆಂಪುಗಾದ್ ಸಮರ್ಪಣೆ

ಗುರ್ಕಾರ್ರೆನ ಮದಿಪು

ಮದಿಪು ೫೦ನೇ ಸಂಚಿ ನಿಕ್ಲೆನ ಕೈಟುಂಡು. ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಆರಂಭ ಕಾಲೊಡ್‌ದಿಂಚಿ ತುಳು ತ್ರೈಮಾಸಿಕ ಪತ್ರಿಕೆ ಮದಿಪುನು ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ತೊಂದು ಬರೊಂದುಂಡು. ಇತಿನೇಟ ೪೯ ಸಂಚಿಲು ಬತ್ತ್. ಬತ್ತಿನ ಸಂಚಿಕೆಡ್ ಕಾಲ ಕಾಲೊಗು ಸರಿಯಾಯಿನ ಲೇಕನೊಲು, ಕಥೆ, ಕಬಿತೆ ಪ್ರಕಟ ಆತ. ೫೦ನೇ ಸಂಚಿನ್ ವಿಶೇಷ ಲೇಖನದೊಟ್ಟಿಗೆ ಪೊರ್ಲ್ ಪೊಲಿಗೆಡ್ ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್ಪೊಡುಂದು ಅಕಾಡೆಮಿ ನಿರ್ಣಯ ಮಲ್ತ್ಂಡ್. ೨೦೦೯ ಡಿಸೆಂಬರ್ ೧೦ಡ್ದ್ ೧೩ ಮುಟ್ಟ ಉಜಿರೆದ ಶ್ರೀ ರತ್ನಾವರ್ಮ ಹೆಗ್ಗಡೆ ಸಭಾಂಗಣೊಡು ವಿಶ್ವ ತುಳು ಸಮ್ಮೇಳನ – ೨೦೦೯ ನಡತ್ಂಡ್. ಧರ್ಮಸ್ಥಳೊದ ಧರ್ಮಾಧಿಕಾರಿ ಡಾ| ಡಿ. ವೀರೇಂದ್ರ ಹೆಗ್ಗಡೆರೆನ ಮುತಾಳಿಕೆಡ್ ನಡತಿನ ಈ ಮಾಮಲ್ಲ ಲೇಸ್‌ಡ್ ಅಕಾಡೆಮಿಲ ಪಾಲ್ ಪಡೆಯಿನವು. ಒಂಜಿ ಅಭಿಮಾನದ ವಿಷಯ. ಈ ಲೇಸ್‌ದ ಪೊರ್ತುಗು ಮದಿಪು ೫೦ನೇ ಸಂಚಿನ್ನ ಬುಡುಗಡೆ ಮಲ್ಪೊಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ಎಂಕ್ಲೆನ ಅಭಿಲಾಸೆ ಆದಿತ್ತ್ಂಡ್.

ಡಾ. ದುಗ್ಗಪ್ಪ ಕಜೆಕಾರ್ ಈ ಮದಿಪು ಸಂಪಲಿಪುನ ಜವಾಬ್ದಾರಿವಹಿಸೊಂದೆರ್. ತುಳುನಾಡ್ದ ಗಣ್ಯ ಲೇಖಕೆರೆಗ್ ಓಲೆ ಬರೆದ್ ಎಡ್ಡೆ ಎಡ್ಡೆ ಲೇಖನೊಲೆನ್ ಸಂಪಲಿತ್‌ದೆರ್. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಲೆಗ್ಲ ಲೇಖನ ಬರೆಯರೆಗ್ ಒಂಜಿ ಅವಕಾಶ ಮಲ್ತ್ ಕೊರೊಡುಂದು ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ಅಸೆ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಅಂಚ ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವ ವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ವಿಭಾಗದಕ್ಲೆಡ ವಿಷಯ ಕೊರ್ದ್ ಲೇಖನ ಕೇಂಡ್ದ್ ಇತ್ತ್. ಆಂಡ ಅಕುಲು ಮಲ್ಲ ಮಟ್ಟ್‌ದ ಉಮೇದ್ ತೋಜಾಯಿಜೆರ್. ಬಜೀ ೫ – ೬ ಲೇಖನೊಲು ಮಾತ್ರ ಎಂಕ್ಲೆ ಕೈ ಸೇರ್ಂಡ್. ಈ ಬೂಕು ಬಜೀ ಪ್ರಬಂಧ ಸಂಕಲನ ಮಾತ್ರ ಆಯರೆ ಬಲ್ಲಿಂದ್ ಎಡ್ಡೆ ಸಂಶೋಧನಾ ಲೇಖನೊಲೆನ್ ಅಜತ್‌ದ್ ಪಾಡ್ದ್. ಬೂಕುಗು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ ಆಯಿನ ಮುಖಚಿತ್ರ ತಯಾರ್ ಮಲ್ತ್ ಈ ಬೂಕುನು ಪೊರ್ಲು ಪೊಲಿಗೆಡ್ ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ನಾರ್ ಆಕೃತಿ ಪ್ರಿಂಟ್ಸ್‌ದ ಶ್ರೀ ಕಲ್ಲೂರು ನಾಗೇಶ್ ಬೊಕ್ಕ ಕೂಟದಕ್ಲೆಗ್ ಅಂಚನೆ ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯನ ಚಿತ್ರ ಮಲ್ತ್ ಕೊರಿನ ಕಲಾವಿದೆ ಶ್ರೀ ತಾರಾನಾಥ ಕೈರಂಗಳ ಅರೆಗ್ ಸೊಲ್ಮೆಲು. ವಿಷಯ ಸಂಪಲಿತ್ತಿನ, ಅಚ್ಚಿದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ವಹಿಸೊನ್ನ ಸಂಪಾದಕೆರ್ ಕಜೆಕಾರ್‌ದಾರೆಗ್ ಕುಡೊರ ಸೊಲ್ಮೆಲ್.

ಕುಡಲ — ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್

ಜಾರ್ದೆ ೧೫, ೨೦೦೯

ಸಂಪಲ್ತಿನಾರೆ ಪಾತೆರೊ

ಕರ್ನಾಟಕೊದ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮೊಗು ತುಳು ನಾಡ್‌ದ ಕೊರಿಗೆ ಮಾಮಲ್ಲವು. ವರದಿಗಾರೆರೆನ್ ತೂಂಡಲಾ ಮಾಧ್ಯಮ ರಂಗೊಡು ತುಳುವೆರೇ ನೆಗತ್ ತೋಜುವೆರ್. ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮೊಗು ಸುಮಾರ್ ನೂತ್ತಜಿಪ್ಪ ಒರ್ಸೊದ ಇತಿಹಾಸ ಇತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ತುಳುಟೊಂಜಿ ಗಟ್ಟಿ ಉಂತಿನ ಪತ್ರಿಕೆನೇ ದಾಂತಿನವು ಬೇಜಾರ್‌ದ ಆಂಡಲಾ ಸತ್ಯ ಸಂಗತಿ. ತುಳು ಬರವಣಿಗೆಗ್ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿನೇ ಗಲಸಿನೆಡ್ಡಾವರ ಕನ್ನಡ ಓದುನ ತುಳುವೆರೇ ತುಳುನ್ಲಾ ಓದುವೆರ್.

ಕನ್ನಡ ಪತ್ರಿಕೆಲ್‌ಡ್ ತುಳುತ ಪುರವಣಿಲು ಅಲ್ಪಲ್ಪ ಒಂಜೊಂಜಿ ತುಳು ಸಂಚಿಲು ದುಂಬುಲಾ ಬೈದ, ಇತ್ತೆಲಾ ಬರೊಂದುಲ್ಲ. ಮಸ್ತ್ ಒರ್ಸ ಪಿರವುಡಿತ್ತಿ ಒಡಿಪುದ ನವಯುಗ, ಕುಡ್ಲದ ಪ್ರಭಾತ, ಸಂಪರ್ಕ, ಬೊಂಬಾಯಿಡ್ದ್ ಬರ್ಪಿ ಬಂಟರವಾಣಿ, ಕುಡ್ಲದ ಸಂಗಾತಿ ಪತ್ರಿಕೆಲೆಡ್ ತುಳುಕೊಂತೆ ಜಾಗಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ತುಳುಟು ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ್ ತುಳುಸಿರಿ, ತುಳು ಕೂಟ, ತುಳು ವಾಣಿ, ತುಳು ಬಂಧು, ತುಳುನಾಡ್, ತುಳುರಾಜ್ಯ, ತುಳುವೆರ್, ತೂಟೆ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಪತ್ರಿಕೆಲು ಬತ್ತ್ ಪೋಯೊ. ಬಾಸೆದ ಮಿತ್ತ್‌ತ್ತಿ ಮೋಕೆಡ್ ಈ ಪತ್ರಿಕೆಲೆನ್ ತುಳು ಮಹನೀಯೆರ್ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್‌ಡಲಾ ಗಿರಾಕಿದಾಂತೆ ಬರಿಕ್ ಬೂರ್ನವು ತುಳುತ ಬುಲೆಚ್ಚಿಲ್‌ಗ್ ಒಂಜಿ ಪಜ್ಜೆ ಕಮ್ಮಿಯಾಯಿಲೆಕೊ.

ತುಳು ಓದರೆ ಕಷ್ಟೊ ಪನ್ಪಿ ತಪ್ಪು ಗ್ರಯಿಕೆ ಕೆಲವೆರ್ನಾಂಡ ಕನ್ನಡೊಡಿಪ್ಪಿ ವರ್ತಮಾನೊನೇ ತುಳುಟು ಓದೊಡತ್ತ ಪನ್ಪಿ ಸಸಾರ ಭಾವನೆ ನನೊಂತೆ ಜನೊಕ್ಲೆನ. ಸಲೀಸಾದ್ ತುಳು ಪಾತೆರ್ನಕುಲೇ ತುಳು ಓದರೆ ಬರೆವರೆ ಪಿರ ಜಾರುವೆರ್. ಪತ್ರಿಕೆಗ್ ಮಸ್ತ್ ಕಾಸ್‌ಲಾ ಪಾಡೊಡಾಪುಂಡು. ಈತ್‌ನೇಟ ತುಳು ಪತ್ರಿಕೆ ಮಲ್ತಿ ಹಿರಿಯೆರ್ ಕೈಡ್ದ್ ಕಳೆವೊಂದಿನಕುಲೇ ಜಾಸ್ತಿ. ಸ್ವಂತ ಮುದ್ರಣಾಲಯ, ಒಂಜಾತ್ ಏಜಂಟೆರ್, ಸಿಬಂದಿ ಇಂಚಿನ ಅಗತ್ಯೊಲು ಇತ್ತಿನೆಡ್ಡಾವರ ಮಲ್ಲ ಮನಸ್ಸಿತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಎಲ್ಯ ಕಾಸ್‌ಡ್ ಈ ಬೇಲೆಗ್ ಕೈ ಪಾಡ್ಯರೆಗಾಪುಜಿ. ಒಡಿಪುದ ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರೊಡ್ದು ಬರ್ಪಿ 'ತುಳುವ' (ತುಳುತ ಬಗ್ಗೆ ಕನ್ನಡೊಡು) ಬೊಕ್ಕ ಅಕಾಡೆಮಿದ 'ಮದಿಪು' ತುಳು ಪತ್ರಿಕೆ ಸಮಯೊಗು ಸರಿಯಾದ್ ಬರೊಂದುಲ್ಲ.

ವಿಶ್ವ ತುಳು ಸಮ್ಮೇಳನೊದ ಈ ಎಡ್ಡೆ ಪೊರ್ತುಡು ಕನ್ನಡ ಪೇಪರ್‌ಲು ತುಳು ಬರವುಲೆನ್ ಬೊಲ್ಪುಗು ಕನತಿನವು ತುಳುತ ಬುಲೆಚ್ಚಿಲ್‌ಗ್ ಒಂಜಿ ಎಡ್ಡೆ ಅಡಿಪಾಯ. ಪ್ರಜಾವಾಣಿ, ಹೊಸದಿಗಂತೊಡು ಒಂಜಿ ಅಂಕಣೊನೇ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಉದಯವಾಣಿ, ವಿಜಯ ಕರ್ನಾಟಕೊಡು ತಿಂಗೊಲ್ದ ಬರವಣಿಗೆಲೇನ್ ಅಪಗಪಗ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಗ್ರಾಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆದ 'ನಿರಂತರ ಪ್ರಗತಿ'ದ 'ತುಳು ವಿಶೇಷಾಂಕ' 'ತುಡರ್' ಅಕಾಡೆಮಿದ ತುಳು ಕಬಿತೆ ಗೊಂಚಿಲ್, ಕತೆ ಗೊಂಚಿಲ್, ಸಮ್ಮೇಳನ ಸಮಿತಿದ ನೆಂಪು ಸಂಚಿಲೆನೊಟ್ಟುಗೆ 51 ಅಪೂರ್ಪೊದ ಬೂಕುಲು ಇಂಚ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಸುಗ್ಗಿಯೇ ಆಯಿನವು ತುಳುವೆರೆಗ್ ಪೆರ್ಮೆದ ಸಂಗತಿ. ಈ ಲೋಕಸಮ್ಮೇಳನೊದ ಜಾಗೃತಿಡಾಂಡಲಾ ತುಳುವೆರೆಗ್ ತುಳು ಓದುನ ಬರೆಪಿನ ಉಮೇದ್ ಪುಟ್ಟಡ್. ಪೊಸ ಪೊಸ ತುಳು ಪತ್ರಿಕೆಲೆನ್ ಮಲ್ಪಿ ಮಲ್ಲ ಮನಸ್‌ದ ಮಹನೀಯೆರ್ ಬರಡ್. ಕನ್ನಡ ಪತ್ರಿಕೆಲೆಡ್ ತುಳುಕೊಂಜಿ ಅಂಗನಾಂಡಲಾ ಇಪ್ಪಡ್. ಶಾಲೆ ಶಾಲೆಡ್ ತುಳು ಬರವಣಿಗೆದ ಪಂತೊ, ಕಬಿತೆ ಪಂತೊಲು ನಡಪಡ್.

ಅಕಾಡೆಮಿಡ್ದ್ ಮೂಜಿ ತಿಂಗೊಲ್ದೊರ ತುಳು ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮೊದ ಸವಾಲ್‌ಲೆ ನಡುಟುಲಾ ನಿರಂತರ ಪ್ರಕಟ ಆವೊಂದುಪ್ಪಿನ ತುಳು ಪತ್ರಿಕೆ 'ಮದಿಪು'. ಈ ಪತ್ರಿಕೆದ 50ನೆ ಸಂಚಿ 'ಕಳಸೆ'ನ್ ತುಳುವೆರೆಗ್ ಕೊರೊಂದುಲ್ಲ. ತುಳುಭಾಷೆ ಬೊಕ್ಕ ಸಾಹಿತ್ಯೊಗು ಸಂಬಂಧಪಟ್‌ದ್ ಸುಮಾರ್ 34 ಬರವುಲು ಈ ಕಳಸೆಡುಲ್ಲ. ದುನ್ನೊದ ಬಣ್ಣೊದ ಲೇಖನೊಲೆನ್ ಕೊರೊಡಿನ್ನಿ ಬಯಕೆಡ್ ವಿದ್ವಾಂಸೆರೆಡ ಕೇಂದ್ ಬರೆಪಾವುನ ಅಗತ್ಯ ಬೂರ್‌ಂಡ್. ತುರ್ತೊಡು ಬೇಲೆ ಮುಗಿಪೊಡಾಯಿನೆಟ್ಟ್ ಈ ಪತ್ರಿಕೆಡ್ ಎಚ್ಚ ಕಮ್ಮಿಯಾದಿಪ್ಪು. ಈ ಸಂಚಿಗ್ ರೂಪೊ ಕೊರಿನ ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್ರೆಗ್, ಬೂಕುಗು ಲೇಖನ ಕಡಪುಡ್ದು ಕೊರಿನ ಮಾತ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್‌ನಕ್ಲೆಗ್ ಈ ಸಂಚಿಗ್ ಪೊರ್ಲುದ ಪುದರ್ ದೀನ ಡಾ. ಗಣನಾಥೆರೆಗ್, ತಪ್ಪುದಾಂತೆ ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್ತಿ ಕಲ್ಲೂರು ನಾಗೇಶೆರೆಗ್, ಭಾಸೆದ ಮಿತ್ತ್ ಮೋಕೆ ದೀದ್ ಓದುನ ತುಳು ಅಭಿಮಾನಿಲ್‌ಗ್ ಉಡಲ್ ದಿಂಜಿ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾವೆ.

ಡಾ. ದುಗ್ಗಪ್ಪ ಕಜೆಕಾರ್

ಇಂಚ ದಿಂಜಿಂಡ್ ಕಳಸೆ.....

1. ತುಳು ಪಂಡೇರ್...?
ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್ 1

2. ಪಾಡ್ದನ ಕಟ್ಟುನಕುಲು ಕಬಿಕುಲತ್ತಾ?
ಪ್ರೊ. ಎ.ವಿ. ನಾವಡ 2

3. ತುಳು - ನಾಡ್ - ನುಡಿಕ್ ಜೈನೆರ್ನ ಕೊಡುಗೆ
ಪ್ರೊ. ನಾ. ವುಜಿರೆ 8

4. ಚಾವಡಿ ಚರ್ಚೆ
ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ 13

5. ತುಳು ಪರಿಸರೊ
ಡಾ. ಬಿ. ಶಿವರಾಮ ಶೆಟ್ಟಿ 23

6. ತುಳು ಪರ್ಬ
ಬನ್ನಂಜೆ ಬಾಬು ಅಮೀನ್ 29

7. ಎಡ್ಮನೆ ಪರಿಚ್ಛೇದೊಗು ತುಳು:ಒಂಜಿ ಟಿಪ್ಪಣಿ
ಡಾ. ಗಣನಾಥ ಎಕ್ಕಾರು 33

8. 'ತುಳುರಾಮಾಯಣೊ' ಶ್ರೀಭಾಗವತೊನೇ!
ಡಾ. ಕಬ್ಬಿನಾಲೆ ವಸಂತ ಭಾರದ್ವಾಜ 37

9. ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯೊಡು ಪೊಣ್ಣುನ ಪೆರ್ಮೆ
ಜಾನಕಿ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ 43

10. ತುಳುಟು ಪೊಸಕಾವ್ಯೊದ ಪಜ್ಜೆಗುರುತು
ಡಾ. ವಸಂತಕುಮಾರ ಪೆರ್ಲ 49

11. ಹಳ್ಳಿಡ್ ಧಾನ್ಯ ದಾಸ್ತಾನ್ ಪದ್ದತಿ
ಯು. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ 57

12. ಇತ್ತಡ ಮುಲ್ಪ; ಸೈತಡ ಬಿರ್ಮೆರಡಪ್ಪ
ಡಾ. ಇಂದಿರಾ ಹೆಗ್ಗಡೆ | 61

13. ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನರಿದಕ್ಲೆನ ತುಳುಬೆನ್ನಿ
ಡಾ. ಬಿ.ಎಸ್. ಶಿವಕುಮಾರ್ | 71

14. ಸಿರಿ ಪಾಡ್ದನೊಲೆಡ್ ಗುತ್ತು ಎರಮನೆಕುಲು
ಸಾಯಿಗೀತಾ | 78

15. ತುಳು ಲಿಪಿ - ಕೆಲವು ಟಿಪ್ಪಣಿಲು
ಡಾ. ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ ಬೆಳ್ಳೂರು | 83

16. ತುಳುಟ್ಟು ಸಂಬಂಧವಾಚಕ ಶಬ್ದೊಳು
ಡಾ. ಕೆ. ಪದ್ಮನಾಭ ಕೇಕುಣ್ಣಾಯ | 91

17. ಆಧುನಿಕ ತುಳು ರಂಗಭೂಮಿ: ಅರ್ಥೈಸುನ ಒಂಜಿ ರೀತಿ
ಪ್ರಸಾಸ್ ರಾವ್ ಎಂ. | 99

18. ಮಿತ್ತಬೈಲ್ ಯಮುನಕ್ಕೆ....
ಡಾ. ನಿಕೇತನಾ | 103

19. ತುಳುವೆರೆ ನಲಿಕೆದ ಜಾಲ್ಡ್ ಸಿದ್ದೊವೇಸೊದ ಅನನ್ಯತೆ
ಡಾ. ಪೂವಪ್ಪ ಕಣಿಯೂರು | 109

20. ಯಕ್ಷಗಾನ ಬೊಕ್ಕ ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿ
ಭಾಸ್ಕರ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ | 115

21. ಜಾನಪದ ಅಧ್ಯಯನೊ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಂಶೋಧನೆ
ಡಿ. ಯದುಪತಿ ಗೌಡ | 123

22. ಬಿಸು ಪರ್ಬೊ ಆಚರಣೆದ ತಾತ್ವಿಕತೆ
ಡಾ. ವಿಶ್ವನಾಥ ಬದಿಕಾನ | 127

23. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಬೀರೆದಿ ಪೊಂಜೊವು ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕ
ಮಂಜುಳಾ ಶೆಟ್ಟಿ 133

24. ತುಳು ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯೊ
ಡಾ. ರಾಜಶ್ರೀ **140**

25. ಸಿರಿಪಾಡ್ದನೊದ ಕರ್ಗಿಶೆಡ್ತಿ
ಡಾ. ಅಶೋಕ್ ಆಳ್ವ 147

26. ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಪ್ರಸಿದ್ದವಾದ್‌ಪ್ಪುನ ಕೋರಿಕಟ್ಟ
ಡಾ. ಕಿಶೋರ್‌ಕುಮಾರ್ ರೈ., ಶೇಣಿ 151

27. ತುಳು ಪರಮೋಕುದ ಬೇರ್– ಕೊರಗೆರ್
ಶ್ರೀಮತಿ ಜ್ಯೋತಿ ಚೇಳ್ಯಾರು 159

28. ತುಳು ಸಿನಿಮಾದ ಸಾದಿಗೊಂಜಿ ತುಡರ್
ಡಾ.ದುರ್ಗಾಪ್ರವೀಣ ಎಂ.ಎಸ್ 167

29. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟೊಡು ತುಳುವೆರ್
ಕು. ನವ್ಯ ಪಿ. 173

30. ಕಡಲ್ ತುಳುವೆರೆ ಉಡಲ್
ಕು. ಮಲ್ಲಿಕ 178

31. ತುಳುವೆರೆನ ಪ್ರಾಕ್‌ದ ಭೌತಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ
ಕು. ಪ್ರತಿಭಾ 181

32. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ವಿಶೇಷ ಮುರುಗ ಪಕ್ಕಿಲೆನ್ ಒರಿಪವುನ ಬಗೆ
ಅರುಣ್ ಕುಮಾರ್ ಕೆ. 185

33. ಇತ್ತೆದ ಸಮಾಜೊಡು ಗ್ರಂಥಾಲಯದ ಪ್ರಸ್ತುತಿ ಬೊಕ್ಕ ಉಪಯೋಗ
ಕು. ಸಮಿತಾ 188

34. ತುಳು ಪತ್ರಿಕೆಲು ಆರಿಯೊಂದು ಪೋಪುನು ದಾಯೆಗಾದ್
ಪ್ರಜ್ಞಾ ಪಿ.ಬಿ. 193

ತುಳು ಪಂಡೇರ್...?

ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್

ತುಳು ಪಂಡೇರ್... ನಿಲನೋ... ನೀರೋ... ಬೊಲ್ಪೋ
ಕುಕ್ಕೋ... ಪೆಲಕಾಯಿ... ಗೋಂಕೋ...
ತುಳು ಪಂಡೇರ್... ಅಪ್ಪೆನೋ... ಅಮ್ಮೆನೋ... ದೈವೊನೋ... ದೇವೆರೋ
ಯಾನ್... ಈರ್... ಆರ್... ಮಾತೆರೆಗೊಂಜೇ ಬೇರ್...

ಮಂದಾರ ಭಟ್ರೆನ ಮುತ್ತು... ಕೆದಂಬಾಡಿದೆರೆನ ಸೊತ್ತು
ಚೆನ್ನಯ ಕೋಟಿನ ಗತ್ತ್... ಅವು ಅತಿಕರ ಬಾರ್‌ದ ಬಿತ್ತ್
ಬಾಲೆದ ಮೋನೆದ ತೆಲಿಕೆ... ಪೊಣ್ಣನ ಸೇಲೆದ ತೆಲಿಕೆ...
ತುಳುವನ ಮೋಕೆದ ಕೊಲಿಕೆ... ಸತ್ಯೊದ ಸಾದಿದ ಪೊದಿಕೆ.

ಒಡಿಪು ಕಿಟ್ಟನ ಪುರಲ್... ಕುಡುಮದ ಮಂಜನ ನಿರೆಲ್
ಕರಿಯ ಮುಗೇರನ ಉರಲ್... ಬರ್ಸೊನು ದೊರಿಪುನ ಮುಗಲ್
ಸಣ್ಣಕ್ಕ, ರಾಮಕ್ಕ ರಾಗೊ... ಚೆನ್ನನ ಬೂತೊದ ಬೋಗೊ...
ಪುಟ್ಯರ ಬೋಡವು ಯೋಗೊ... ತುಳುವೇ ಜುವೊದ ಯೋಗೊ

ಕಲ್ಕುಡ ಕೆತ್ತನೆ ಕುಸೆಲ್... ತುಳುನಾಡ ಮಾನ್ಯನ ಉಸುಲು
ನಡು ಗಂಭೀರೊದ ಕಡಲ್... ತುಳುಂಕೊಂದಿಪ್ಪಿನ ಉಡಲ್

ತುಳು ಪಂಡೇರ್... ನಿಲನೋ... ನೀರೋ... ಬೊಲ್ಪೋ...

ಪಾಡ್ದನ ಕಟ್ಟುನಕುಲು ಕಬಿಕುಲತ್ತಾ?

ಪ್ರೊ. ಎ.ವಿ. ನಾವಡ

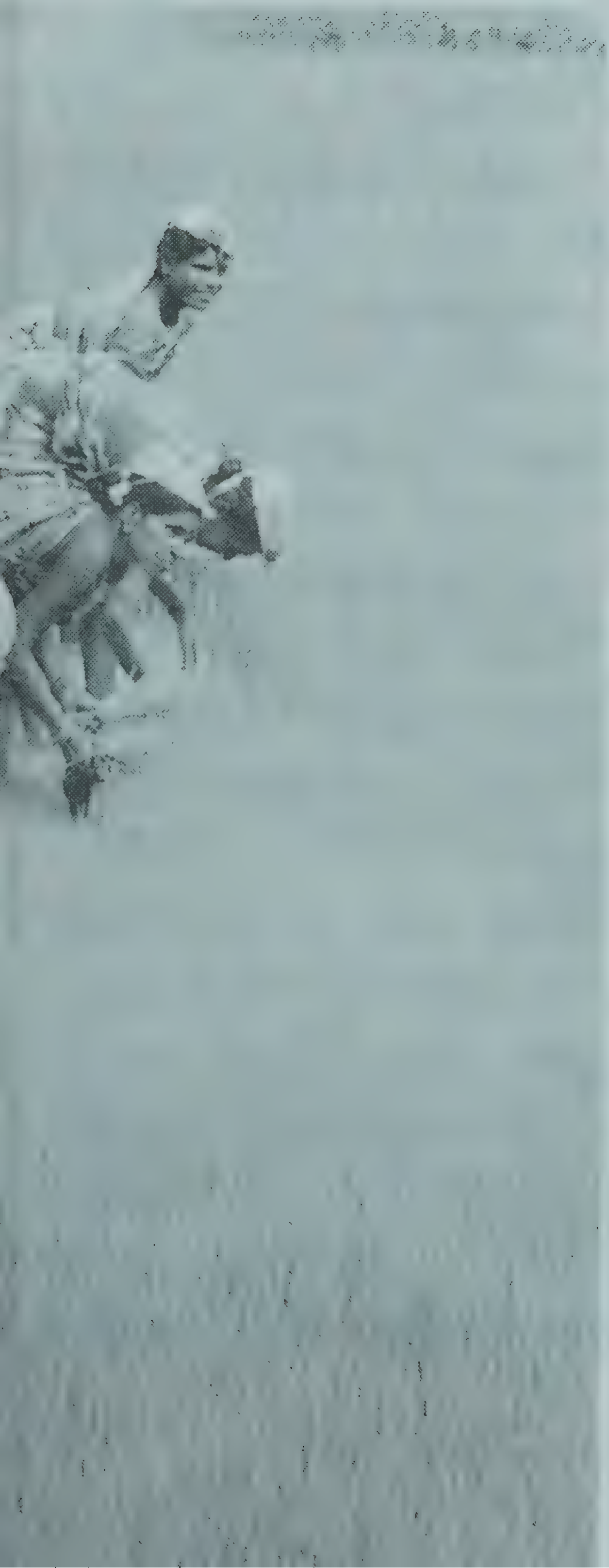

ಬರವು ಸರವುದ ಲೋಕೊಡು ಕಾವ್ಯ, ಕಬ್ಬ, ಕಬಿತೆ ಕಟ್ಟುನಕುಲೆನ್ ಕಬಿ ಪಂಡ್‌ದೇ ಲೆಪ್ಪುನವು ಇತ್ತಿ ಸಂಗತಿ. ಇಂಚ ಬರವುದ ಲೋಕೊದ ಕಬಿಕುಲೆನ್ ಮಾತ್ರ ಗೇನೊಗು ದೆತೊಂದು ಬಹುಸಂಕ್ಯಾತ ಬರವು -ಸರವುದಾಂತಿನ, ಅಂಚನೇ ನಾಲಾಯಿದ ಕೊಡಿಟೇ ಕತೆ (ಪಾಡ್ದನ) ಮುಡೆವೊಂದು ಬತ್ತಿನಕುಲೆನ್ ಪಾಡ್ದನ ಗಾಯಕೆರ್ ಇಂದ್‌ದ್ ಲೆಪ್ಪುನವು ಅಚ್ಚರಲೋಕೊದ ಬುದ್ಯೆಂತೆರೆ ಒಂಜಿ ಅಬ್ಬೇಸೊ. ಇಂಚ ಪಾಡ್ದನ ಕಟ್ಟುನಕುಲೆನ ಸೃಜನಶೀಲ ಸಾಮರ್ತಿಗೆನ್ ನಿರಾಕರಣ ಮಲ್ತೊಂದು ಬತ್ತ. ಪಾಡ್ದನಕಾರೆರ್ ತನ್ಕುಳೆ ಪರಂಪರೆಡ್ದ್ ಬತ್ತಿನ ಪಾಡ್ದನಕತೆನ್ ನೆಂಪುಡು ದೀವೊಂದು ವಾವೊಂಜಿ ತಬ್ಬಿಲ್‌ಲಾ ಮಲ್ಪಂದೆ ಸೊರ ಒಯಿತೊಂದು ಸಬ್ದೊ ಜೋಡಣೆ ಮಲ್ತೊಂದು ಪೋಪೆರ್ ಇನ್ನಿನ ನಂಬೊಳಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ವಾದ್ ಉಂಡು. ಆಂಡ ವಾಸ್ತವವಾದ್ ಒಂಜಿ ಪಾಡ್ದನ ಕತೆ, ಪಾಡ್ದನಕಾರೆರ ನೆಂಪುದ ಕಾರಿಡ್ ಸ್ಥಿರವಾದ್ ನಿಲೆ ಪತೊಂದು ಉಪ್ಪುಜಿ. ಏರೋ ಯೇಪೊನ ಕಟ್ಟಿನ ಕಬ್ಬೊನು ದಾಲಾ ಬದಲಾವಣೆದಾಂತೆ ಬಾಯಿಪಾಟ ಒಪ್ಪಾವುನೆಲಾ ಅತ್ತ್. ಪಾಡ್ದನ ಕಬ್ಬ ಅಕಲೆನ ಮನಸ್ ದುಲಯಿ 'ಮಾನಸಿಕ ಪಠ್ಯ' (mental text)ದ ರೂಪೊಡು, ಸೂತ್ರಾತ್ಮಕ ನಿರೂಪಣೆಡ್, ಸೂತಾತ್ಮಕ (formulaic) ನಿರೂಪಣೆಡ್, ಬೊಕ್ಕ ಕುಡ ಕುಡ ನೆಗತ್ತ್ ಬರ್ಪಿ ಸಾಲ್‌ಡ್ (repetition) ಪರೆಲ್ ಕಟೊಂದು ಉಪ್ಪುಂಡು. ತೂಪರಿಕೆದ (Performance) ದೇಕಿಡ್ ಈ ಸಂಗತಿಲು ಆಯೆನ /ಆಲೆನ ಅನುಭವದ ಬೊಲ್ಪುಡು ಪಿರ ಸುಷ್ಟಿ ಪಡೆದ್ ಕಾವ್ಯದ

ಒರು ಪಡೆಯುಂಡು. ಒರಿಯನೆ/ಳೆ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕಾಲ ಸಂದರ್ಭೊಡು ಕಟ್ಟಿನ ಕಾವ್ಯ ಒಂಜೇ ನಮುನೆಡ್ ಉಪ್ಪುಜಿ. ಒಂಜೊಂಜಿಲಾ ಪೊಸ ನಮೂನೆಡ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಸುರುಪ್ಪೊ ಪಡೆಯೊಂದುಪ್ಪುಂಡು. ಇಂಚಾದ್ ಪಾಡ್ದನ ಕಟ್ಟುನಕುಲೆನ್ 'ಗಾಯಕೆ'ರ್ಂದಾವಡ್, ಪಾಡ್ದನ ಕತೆ ಪನ್ಪುನಕುಲುಂದ್‌ದ್ ಎಣ್ಣಂದೆ ಅಚ್ಚರ ಕಬಿಕುಲೆಗ್ ಕೊರ್ಪಿ ಮಾನಾದಿಗೆ, ಬಿಲೆನ್ ಪಾಡ್ದನ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಪನ್ಪಿನಕುಲೆಗ್‌ಲಾ ಕೊರೊಡುಂದ್‌ದ್ ಯಾನ್ ಹಟಪತೊಂದು ಉಲ್ಲೆ. ನಮಕಾಲದ ಓದಿನ ಬುದ್ಯಂತೆರ್ ಅಚ್ಚರ ಕಬಿಕುಲೆಗ್ ಕೊರ್ಪಿ ಮಾನಾದಿಗೆನ್ ಬಾಯಿಡ್ ಕತೆಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಪನ್ಪಿ ಪಾಡ್ದನಕಾರೆರೆಗ್ ಕೊರಿಯರೆ ತಯಾರಿಜ್ಜಿ. ಒಂಜಿ ಪಾಡ್ದನಕಾರೆ/ತಿ ಒಂಜೇ ಕಾಲೊಡು ಸೊರೆಗಾರೆ/ತಿ, ತೂಪರಿಕೆದಾಯೆ/ತಿ ಅತ್ತಂದೆ ಕಬಿ – ಈ ಮೂಜಿ ನಿಲೆಟ್ ಕಜ್ಜ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಲ್ಪೊಡಾಪುಂಡು. ರಾಗ ಒಯ್‌ತ್‌ದ್ ಪದಪನ್ಪುನವು, ತೂಪರಿಕೆ ಮಲ್ಪುನವು ಬೊಕ ಕಬ್ಬ ಕಟ್ಟುನವು – ಮೂಜಿ ಸಂಗತಿಲಾ ಆಯೆಗ್ /ಆಲೆಗ್ ಒಂಜೇ ಕಿರಿಯೊದ ಮೂಜಿ ಮರ್ಗಿಲುಲು. ಅಚ್ಚರೊಡು ಒರುಪತ್ತುನ ಕಬ್ಬೊಲು ಕಬಿನ ಬುದ್ಯಂತಿಗೆ, ಪೆರ್ಮೆಡ್ದಾದ್ ಒಂಜಿ ಸರ್ತಿ ಅಚ್ಚರೊಡು ಮೂಡ್ದು ಬತ್ತ್‌ಂಡ ಮುಗಿಂಡ್. ಆಂಡ ಕೋಚಿ ಚೆನ್ನಯೆರ ಪಾಡ್ದನ, ಸಿರಿಪಾಡ್ದನ ಅವೆನ್ ಕಟ್ಟಿನ ಶ್ರೀ ಮಾಚಾರ್ ಗೋಪಾಲ ನಾಯ್ಕರ್, ಶ್ರೀಮತಿ ರಾಮಕ್ಕ ಮುಗ್ಗೇರ್ತಿನಕ್‌ಲೆನ ಇಡಿಕ್ಕ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಒಂಜಿ ಉತ್ಪನ್ನ, ಉಡಲ ದನಿ, ಅಕ್‌ಲೆ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ನಾನಾ ಮರ್ಗಿಲ್ ಆದುಪ್ಪಿ ಮದ್ಮೆ ಮಾಸ್ರಿ, ಅಂಕ ಆಯನೊ, ಬೆನ್ನಿ ಬೇಸಾಯ, ನಲಿಪು ದುನಿಪುಗುಲಾ ಈ ಪಾಡ್ದನೊಗುಲಾ ಚರ್ಮ ನೆತ್ತೆರ್‌ದ ಸಂಬಂಧ ಉಂಡು. ಆಯಾ ದಿನತ ಒಂಜಿ ಮನಸ್‌ದ ತಿತಿಗತಿ, ಇಲ್ಲ್ ಕುಟುಮೊದ ಸುಕದುಕ್ಕೊ, ಕಂಡನಿ, ಜೋಕುಲು ಬಾಲೆಲನ ಗತಿತಿತಿ, ಆನಿದ ಬಡವು ಬಾಜೆಲ್, ಆರೋಗ್ಯ ಬಾಗ್ಯ, ಕಾವ್ಯೊನು ಕೆಬಿಕೊರ್ದು ಕೇನುನಕ್‌ಲೆನ ದುಂಬುಪಿರವು, ಮನೋಧರ್ಮ ಮಾತಲಾ ಪನ್ಪಿನ ಪಾಡ್ದನದ ಸುರುಪೊದ ಮಿತ್ತ್ ಪ್ರಭಾವೊ ಮಲ್ಪುನವು ತೋಜ್‌ದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಫಾದನಕಾರೆರ್ ಇನಿಕಟ್ಟುನ ಕಾವ್ಯ ಕೋಡೆದ ಅತ್ತ್. ಅವೆಕ್ ದುಂಬೇ ನಿಕ್ಕಿಯಾಯಿ ಆಕೃತಿಲಾ ಉಪ್ಪುಜ್ಜಿ. ಆಕ್‌ಲೆನ ಮನಸ್‌ಡ್ ನಿಲೆಯಾಯಿ ಪಟ್ಯ(text) ಅವು ಒಂಜಿ ಖಾಯಂ ರೂಪುದವು ಅತ್ತ್, ಚರ ರೂಪದವು. ಕತೆತ ಬಿತ್ತರ, ಬರ್ಪಿ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಪಾತ್ರೊಲೆನ ದುನ್ನಬನ್ನ, ಬಿಸ್ರಾದಿಗೆ, ಅರ್ತಗುರ್ತ ನಾನಾ ನಮೂನೆದ ರಾಗ ಸೈವಿದ್ಯೊಲು ಪೂರಾ ಪರಂಪರೆದ ತಾದಿ ತರೆತ್‌ದ್ ಬತ್ತಿನ ಪಾಡ್ದನ ಮೊಡಪಿನ ಕಬಿಕುಲೆಗ್ ಗೊತ್ತುಪ್ಪುಂಡು. ಪರಂಪರೆಡ್ದ್ ಪಡೆದ್ ಬತ್ತಿನ ಕಾವ್ಯದ ಅಲ್ಮೆಗೊ ಒಂಜಿ ಕಾಲಕಟ್ಟ್‌ಡ್ ವರ್ತಮಾನೊದ ಬನ್ನದುನ್ನೊನು ಪಡೆದ್ ಅಬತಾರ ದೆತೊನುಂಡು. ಇಂಚಿನ ಕಾವ್ಯ ಕಟ್ಟುನಕುಲೆಗ್ 'ಕತೆ ಪನ್ಪುನಾಯೆ', 'ಗಾಯಕೆ' ಪನ್ಪಿ ಪುದಾರ್ ಪುರಪ್ಪು ಪಾಡ್‌ದ್ ಲೆಪ್ಪುನೆಡ್‌ದ್ ಕಬಿಂದೇ ಲೆಪ್ಪಿನವು ಸಮ ಅತ್ತಾ?

ನಾಲಾಯಿದ ಕೊಡಿಡ್ದ್ ಪರತ್‌ದ್ ಬರ್ಪಿನ ಪಾಡ್ದನ ಕಾವ್ಯೊಗು ಕಾಲದ ಕಟ್ಟ್ ಪಾಡುನವು ಸಮನಾ? ಆಂಡ ವಸಾಹತು ಅಲ್ಮೆಗೊಡು ಮುರ್ಕುದ್ ಬತ್ತಿನ ಎಂಕ್ಲೆ ಮನಸ್ಸ್ ಕಾವ್ಯ ಪುಟಿನ ಕಾಲೊನು ಕೇನೊಂದೇ ಉಪ್ಪುಂಡು. ಇಂದೆನ್ ನಾನಲಾ ಬುಡ್ದಾದ್ ಪನ್ಪುಂಡ ಅಚ್ಚರಲೋಕೊದ ಕಾವ್ಯೊಲು ಕಾಲಸೂತಗೊದ ಅಮೆಮೂರಿಡ್ ತಿಕ್‌ದ್ ಬೂರ್ದು ಉಪ್ಪುಂಡು. ಆಂಡ ಮೌಖಿಕ ಕಾವ್ಯೊಲು ಕಾಲೊಡ್ದು ಕಾಲೊಗು ಪಿರಪಿರ ಪೊಸ ಪೊಸ ಅಬತಾರ ಪಡೆವೊಂದೇ ಉಪ್ಪುಂಡು. ತನ ಕಾಲೊದ ಬೇನೆ ಬೇಸರೊಗು ಬಡವು ಬಾಜೆಲ್‌ಗ್ ಈ ಕಾವ್ಯದ ಉಡಲ್ ಬುಲಿಪುನವು ಕೇನುಂಡು. ಕಾವ್ಯದ ಒರು, ಉದ್ದೇಸೊ ಗಳಿಗೆಡ್ದ್ ಗಳಿಗೆಗ್

ಪೊಸತಾವೊಂದೇ ಪೋಪುಂಡು. ಇಂಚಾದ್ ಬಾಯಿಡ್ ಕಟೊಂದು ಬರ್ಪಿ ಕಾವ್ಯೊದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಪಟ್ಯೊಲೆನ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಪಾಟಾಂತರಂದ್'ದ್ ಎಣ್ಣಂದೆ, ಒಂಜಿ ಎಡ್ಡೆಂತಿನವು ನಾನೊಂಜಿ ಸುಮಾರ್'ದವುಂದ್'ದ್ ಗುಣೊಟು ಯೆತ್ವಾಸಿ ಮಲ್ಪಂದೆ ಒಂಜೊಂಜೆನ್ಲಾ ಸೊತಂತ್ರ ಪಟ್ಯಂದೇ ತೆರಿಯೊನೊಡು. ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಪಟ್ಯೊಲೆಡ್ ಅರ್ಥದ ಸೋದನೆ ಮಲ್ಪೊಡು. ಸಿರಿಪಾಡ್ದನ ಒಂಜಿ ಪಟ್ಯೊನು ಓದ್'ದ್ ಕಾವ್ಯ ಓದ್'ದಾಂಡ್'ಂದ್ ಪನ್ಪುನವು ಸಮ ಅತ್ತ್. ಒಂಜೆಡ್ದೇ ಆ ಪಾಡ್ದನದ ಅರ್ತಗುರ್ತ ಐಸಿರಿನ್ ಪತ್ತಿಯರೆ ಸಾಧ್ಯ ಆವಂದ್. ಇಂಚಿತ್ತಿ ಜನಪದ ಕಾವ್ಯ-ಪಾಡ್ದನೊಲೆನ್ ಓದುನೆಕ್, ಅರ್ಥ ಮಲ್ಪುನೆಕ್ ಯೆಡೇನ ತೆರ್ಕಾಯಿ ಮನಸ್ ಬೋಡು. ಅಚ್ಚರ ಕಾವ್ಯ ಬುದ್ಯೆಂತೆರ್ ಪಂಡಿ ಸಾದಿಡ್ ದುಂಬತ್ತ ಪೋವಂದೆ ಪೊಸಸಾದಿ ಮಲ್ತೊಂದು ಪೋವೊಡು. ಅಂಚ ಪನ್ಪುನಾಂಡ ಯೇರೋ ಪಂಡಿ ರಾಜರಸ್ತೆಡ್ ಪೋವಂದೆ, ಕಾರ್'ಪಾಡ್'ದ್ ತರೆತಿ ಸಾದಿಡ್ ದುಂಬತ್ತಂದೆ ನಮನೇ ಪೊಸ ಸಾದಿನ್ ಮಲ್ಪೊಂದು ಪೋವೊಡು.

ಬಾಯಿಡೇ ಕಟ್ಟ್'ದ್ ಪನ್ಪಿ ಕಾವ್ಯ ಆಯೆನ /ಆಲೆನ ಸೃಜನ ಸಕ್ತಿಡ್ ಆಕಾರ ಪಡೆದ್ ಬರ್ಪಿನ ಆಶು (imprompt) ಸುರ್ಪದವು. ಪಂಡ ಸಮಯ ಸಂದರ್ಬೊಡು ಬದಲಾವಣೆ ಆವೊಂದೆ ಪೋಪಿನವು. 'ಕತೆ'ತ ಆಕಾರ, ಸುರುಪ್ಪೊ, ಸೊರದನಿ, ಒಂಜೇ ನಮೂನೆಡ್ ಉಪ್ಪಾಂದ್. ಅಂದ್'ಂಡ ಒಂಜಿ ಬಗೆತ ಸೃಜನಾಂಶ ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪುನೆಟ್ ದಾಲಾ ಸಂಸಯೊ ಇದ್ದಿ. ಕಾವ್ಯದ ಪರಪುಡು ಕತೆತ ಬಂಟೆ /ಬಂಟೆದಿನ ಪುಟ್ಟ ಬಳಕೆ ಕಲೆ ಕಾರ್ನಿಕ, ಮದ್ಮೆ, ಬಯಕೆ, ಸಾವು, ಕಾಳೆಗೊದ ಅಟ್ಟಣೆ, ಓಲೆ ಬರೆಪಿ ಸನ್ನಾಯೊ, ಓಲೆ ಕೊನೊಪಿ ಬಿನ್ನಾಣಿ, ಬೋಂಟೆ, ಬೋಂಟೆದ ನಾಯಿ, ನಾಯಿದ ಮಲ್ಲು, ಮದಿಮೆದ ಚಪ್ಪರದ ವಿವರೊ, ಬಿನ್ನೆರೆನ್ ಎದ್ಕೊನುನ ರಿವಾಜಿ ಇಂಚಿಪ್ಪ ಮಾತಾ ವಿವರೊಲು ಉಪ್ಪುವತ್ತ್! ಬಾಯಿಡ್ ಕತೆನ್ ಮುಡೆಪಿ ಬಿರ್ಸೆ ಪಾಡ್ದನಕಾರೆ /ತಿ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಬುಡು ಬುಡು ಸಂಗತಿಲೆನ್ ಆಯಾ ಸಂದರ್ಬೊಗು ಬೋಡಾಯಿಲೆಕ ಪೊಲಿದ್ ಕಟ್ಟುವೆ. ಒರಿ ಚಿತ್ರ ಬುಡ್ಪಾವುನ ಕಲಾವಿದೆ ನಾಲೇ ಗೆರೆಟ್ ಒಂಜಿ ಚಿತ್ರ ಬುಡ್ಪಾವೆ, ಅತ್ತ್'ಡ ಆವೆನ್ ನಾನಾ ನಮೂನೆಡ್ ಆಯಿತ ಸಿಂಗಾರ ಮಲ್ಪುವೆ. ಸೃಜನಶೀಲ ಕಾವ್ಯ ಕಟ್ಟುನಾಯೆನ ಕಾವ್ಯ ಕಟ್ಟುನ, ಬಿರ್ಸಾದಿಗೆಲಾ ಉಂದುವೇ ನಮೂನೆದವು. ಆಯೆಡ 'ಸೃಜನ ಬಿರ್ಸಾದಿಗೆ'ದ ತಾಕತ್ತ್ ಹೆಚ್ಚ ಇತ್ತಿಲೆಕ ಆಯೆನ ಕಾವ್ಯೊಗು ದುನ್ನದ ಐಸರೊ ಕೈಸೇರುಂಡು, ಕಾವ್ಯದ ತಿರ್ಲ್ ದಿಂಜುಂಡು. ಇಂಚ ಆನಗ ಪಾಡ್ದನದ ಸೊರ ಕೇನುನಕುಲೆಗ್ ಕೇಂಡಿನವುನೇ ಕೇನುನ ಪಂಡಿನವೆನೆ ಪಿರ ಪಿರ ಕೇನುನ ಸ್ಥಿತಿಡ್ದ್ ಬುಡುಗಡೆ ಆಪುಂಡು. ಪಾಡ್ದನ ಪನ್ಪುನ ಬಿರ್ಸೆಡ ಕತೆತ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಸಂಗತಿಲು ಪೂರಾ ಗಟ್ಟಿಯಾದ್ ನಿಲೆಯಾದ್ ಇತ್ತ್'ಂಡ, ಪರಂಪರೆದ ಅಲ್ಮೆಗೊದ ಬಲೊಟು ಕತೆನ್ ಪದದ ರೂಪೊಡು ಉಂತಿ ನಿಲೆಟೆ ಕಾವ್ಯವಾದ್ ಕಟ್ಟುನ ಸಾಮರ್ತಿಗೆನ್ ಪಡೆಪೆ.

ಇಂಚಿನ ಬಾಯಿಡೇ ಕಾವ್ಯ ಕಟ್ಟುನ ಈ ಬಿರ್ಸಾದಿಗೆದ ತೆರಿಪಾಟೊಗು ಒಂಜಿ 'ಗೊಬ್ಬು' ಮಲ್ಪೊಲಿ. ಸೊರ ಒಯ್ತ್'ದ್ ಪಂಡಿನ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಕಾವ್ಯ-ಪಾಡ್ದನನಲಾ ಆವೇ ಪಾಡ್ದೊನೊನ್ ಬಾಯಿಡ್ ಕತೆತ ರೂಪೊಡು ಪಂಡಿನ ರೂಪೊನುಲಾ ಒಟ್ಟುಗು ದೀದ್ ಯೆತ್ವಾಸಿ ದಾನೆಂದ್'ದ್ ತಾರ್ಕಣೆ ಮಲ್ಪೊಡು. ಅಪಗ ಪಾಡ್ದನ ಕಟ್ಟಂದ ಪನ್ಪಿನ ಕಬಿತ ತರೆಟ್ ಆವು 'ಮಾನಸಿಕ ಪಠ್ಯ'ದ ರೂಪೊಡು ಎಂಚ ನಿಲೆಯಾದುಪ್ಪುಂಡು, ಅಂಚನೇ ಬೇತೆ ಜನಟ ಕಲ್ತಿನ ಸಂಗತಿನ್ ಎಂಚ ತನ ಪ್ರತಿಭಾ ವಿಶೇಷೊಡು ಪುನರ್ ಸಂಯೋಜನೆ ಮಲ್ಪುವೆ,

'ಬಹುರೂಪೊ' (multiform)ನು ಬಳಕೆ ಮಲ್ಪುನೆಡ್ದ್ ಕಾವ್ಯದ ರೂಪೊಡು ದಾದ ಬದಲಾವಣೆ ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡ್ ಇನ್ಪಿನ ಸಂಗತಿನ್ ತೆರಿಯರೆ ಸಾಧ್ಯ ಆಪುಂಡು. 1996ನೆ ಇಸವಿಡ್ ಯಾನ್ ಕಟೀಲ್‌ದ ಗಿಡಿಕೆರೆ ರಾಮಕ್ಕ ಮುಗ್ಗೇರ್ತಿ ಕಟ್ಟಿನ ಸಿರಿಪಾಡ್ದನೊನು ಸಂಗ್ರಹ ಮಲ್ತಿ ಕಾಲೊಡು ಸಿರಿಪಾಡ್ದನದ 'ಅಜ್ಜೆರೆ ಸಂದಿ'ನ್ ಕತೆತ ರೂಪೊಡು ಪಣೆಯರೆ ಪಂಡೆ. ಅಪಗ ಆರ್ ಸರಳವಾಯಿನ ಅಲಂಕಾರದಾಂತೆ ಬಾಸೆಡ್ ಪಾಡ್ದನದ ಕತೆನ್ ಅಜ್ಜಿಕತೆ ಪನ್ಪಿನ ದಾಟಿಡ್ ಪಂಡೆರ್. ಅವೆಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಅವೆನೇ ಸೊರ ಒಯ್ತ್‌ದ್ ಪಾಡ್ದನ ರೂಪೊಡು ಪನೊಡುಂದ್ ಪಂಡೆ. ಅಪಗ ಆರ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಪಂಡಿನ ಪಾಡ್ದನೊಗುಲಾ ದ್ದುಂಬಜು ಕತೆತ ರೂಪೊಡು ಪಂಡಿನೆಕ್‌ಲಾ ಉಪ್ಪು ಯೆತ್ವಾಸಿ ದಾದವು ಪಂಡ್‌ದ್ ತೆರಿಂಡ್. ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಸೊರಪಾಡ್‌ದ್ ಪಂಡಿನ ಪಾಡ್ದನೊಡು 'ಬಹುರೂಪತೆ', ಅಲಂಕಾರದ ಪೊರ್ಲುಗ ಬೊಕ್ಕ ಕುಡು ಕುಡ ಬರ್ಪಿನ ಸಾಲುಲು ಗದ್ಯರೂಪೊಡು ಪಂಡಿ ಪಾಡ್ದನದ ಕತೆಗ್‌ಲಾ ಸೊಸ್ಟವಾಯಿ ಯೆತ್ವಾಸಿ ತೋಜಿದ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ರಾಗ ಒಯ್ತ್‌ದ್ ಪಂಡಿ ಪಠ್ಯೊಡು ಬಹುರೂಪತೆಲಾ, ಪನರಾವರ್ತನೆ ಆಪಿ ಸಾಲ್‌ಲಾ ಕತೆತ ರೂಪೊಡು ಪಂಡಿ ಪಾಡ್ದೊನುಡ್ದ್ ತೆರ್ಗ ತೋಜುಂಡು. ಬಹುರೂಪತೆ ಪಂಡ ಒಂಜಿ ಘಟನೆ ಅತ್ತ್‌ಡ ಸನ್ನಿವೇಶ ಅತ್ತ್. ಅವು ಯೆಲ್ಯ ಯೆಲ್ಯ ವರ್ಣನೆದ ರೂಪೊಡು ಉಪ್ಪುಂಡು. ಮೌಖಿಕ ಕವಿಕುಲು ಇಂಚಿತ್ತಿ ಬಹುರೂಪತೆಲೆನ್ ಗಳಸುನ ಮೂಲಕ ಪಾಡ್ದನ ಕಾವ್ಯೊನು ಬುಳೆಪಾವೆರ್ ಇಜ್ಜಾಂಡ ಕುದ್ಯಮಲ್ಪುವೆರ್. ಒಂಜೊಂಜಿ ಕಾವ್ಯೊನು ಅವೆತನೇ ಆಯಿ ಬಹುರೂಪತೆ ಉಪ್ಪುಜ್ಜಿ. ಒಂಜಿ ಕಾವ್ಯೊಡು ಉಪಯೋಗ ಆಯಿನವು ನಾನೊಂಜಿ ಕಾವ್ಯೊಡುಲಾ ಬರೊಲಿ. ಇಂಚ ಕಾವ್ಯೊನು ಕಟ್ಟುನ ಕಿರಿಯೊಡು ಈ ಬಹುರೂಪತೆನ ಪಾಲ್ ಬಾರೀ ಮಲ್ಲವು. ಅಯಿಕಾದೇ ಫಿನ್ಲೆಂಡ್‌ದ ಮಾಮಲ್ಲ ಬುದ್ಯಂತೆ ಡಾ. ತಾರಿಹಾಂಕೊ "ಬಾಯಿಡ್ದ್ ಬಾಯಿಗ್ ಪರಪುನ ಕಾವ್ಯೊಲು ಬಹುರೂಪತೆನ ಮೂಲಕನೇ ಉಸುಲು ಬುಡೊಂದು ಉಲ್ಲೊ"ಂದ್‌ದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಇಂಚಿತ್ತಿ ಬಹುರೂಪತೆಡ್ದಾದ್ ಮೌಖಿಕ ಕಾವ್ಯೊಲೆನ ದೀರ್ಘತೆದ ಮಿತ್ತ್ ಪರಿಣಾಮ ಅಪುನ ಸಾಧ್ಯತೆ ಉಂಡು. ಮೌಖಿಕ ಕಾವ್ಯ ಏಪಲಾ ಬಾಯಿಪಾಟ ಅತ್ತ್. ಅವು ಒಂಜಿ ನಮೂನೆದ ಸುಟ್ಟಿಕಿರಿಯೆ ಪನ್ಪಿ ಯೆನ್ನ ಅಬಿಪ್ರಾಯೊಗು ಒತ್ತು ಕೊರ್ಪಿಲೆಕ ಡಾ. ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡೆರ್ ತುಳು ಸಿರಿಕಾವ್ಯೊದ ರಚಕೆ ಶ್ರೀ ಮಾಚಾರ್ ಗೋಪಾಲ ನಾಯಕೆರೊಟ್ಟುಗು ಮಲ್ತಿ ಪಾತೆರಕತೆ ಬಾರೀ ಪೊಸ ಸಂಗತಿಲೆನ್ ತೆರಿಪಾವುಂಡು. ಗೋಪಾಲ ನಾಯಕೆರ್ ಪಂಡಿನ ಪಾತೆರ ಇಂಚ ಉಂಡು.

"..... (ಸಿರಿ) ಸಂದಿನ್ ಕುಡ ಕುಡ ಪನೊಂದು ಪೋನಗ ಅವೆತ ರೂಪ ಬದಲಾವೊಂದೆ ಪೋಪುಂಡು. ಒಂಜಿ ಸರ್ತಿ ಪಂಡಿಲೆಕ ನಾನೊಂಜಿ ಸರ್ತಿದವು ಉಪ್ಪುಜಿ. ಯಾನ್ ಸಿರಿ ಪಾಡ್ದನದ ನಾನಾ ರೂಪೊದೆನ್ ಪಣ್ತೆ. ಒಂಜೊಂಜಿ ಸರ್ತಿ ಪಣ್ಣಗ ಕೆಲವು ಅಚ್ಚರೊಲು ಬುಡುದು ಪೋಪುಂಡು. ಕೆಲವು ಅಚ್ಚರ ಪೊಸದಾದ್ ಸೇರುನವುಲಾ ಉಂಡು. (ಅಚ್ಚರ ಪಂಡ ಸಬ್ದೊಲು, ವಾಕ್ಯೊಲು, ವರ್ಣನಾ ಭಾಗೊಲು) ಸಿರಿ ಸಂದಿನ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಸಂದರ್ಬೊಡು ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಪಂಡೊಂದು ಪೋನಗ ಅಯಿಕ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ರೂಪೊ ಬರ್ಪುಂಡು. ಯಾನ್ ಮೂಜಿ ಆಕಾರದ ಸಿರಿ ಸಂದಿನ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಪಂಡ್‌ಂಡ ಯೆನ್ನಡ್ದ್ ಕಲ್ತಿನ ಬೊಕೊರಿ ಆಜಿ ರೂಪೊಡು ಪನ್ಪೆ. ಸಂದಿನ್ ಆಯೆ ಯೆಡೇನಲಾ ಮಲ್ಪಿಯರೆ ಸಾದ್ಯ ಉಂಡ್, ಅವೆನ್ ಅಲಕ್ಕ ಮಲ್ಪಿಯರೆಲಾ ಸಾದ್ಯ ಉಂಡು. ಅವೆನ್ ಬುಡ್ಪಾದ್ ಉದ್ದ ಮಲ್ಪೊಲಿ, ಇಜ್ಜಾಂಡ ಕುದ್ಯಲಾ ಮಲ್ಪೊಲಿ. ಒರಿಯಡ ಇತ್ತಿನ ಅಚ್ಚರ ನನ ಒರಿಯಡ ಉಪ್ಪುಜಿ. ಆಂಡ ಮಾತೆರ್ಲಾ

ಪನ್ನುನವು ಸಿರಿ ಸಂದಿನೇ. ವರ್ನನೆ ಮಲ್ಪುವೆಟ್ ಆಚ್ಚರ ಜಾಸ್ತಿ ಉಪ್ಪುಂಡು" (ಉದ್ಧೃತ ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡ ೨೦೦೩:೬೩-೬೪)

ಮಾಚಾರ್ ಗೋಪಾಲ ನಾಯಕೆರ್ ಒಂಜಿ ಮೌಖಿಕ ಕಾವ್ಯೊನು ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಸಮಯ ಸಂದರ್ಬೊಡು ಪಂಡೊಂದು ಪೋನಗ ಅವು ಯೆಂಚ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಆಕಾರ ಪಡೆಪುನ ಸಂಗತಿನ್ ಪಂಡೆರ್. ಒರಿ ಕಲಾವಿದೆ, ಪಾಡ್ದನಕಾರೆ ಪರಂಪರೆಡ್ದ್ ಪಡೆಯಿನ ಅಲ್ಮೆಗೊದ ಅರ್ತಿಪ್ರೀತಿಲಾ ವರ್ತಮಾನದ ಒಟ್ಟುಗು ಆಯಗುಪ್ಪಿ ಅನುಸಂದಾನ ಮಲ್ಪುನ ತಾಕತ್ತ್‌ಲಾ ಸೇರ್ದ್ ಆಯೆ ಕಟ್ಟುನ ಕಾವ್ಯದ ಸುರುಪ್ಪೊ ಎಂಚ ಬದಲಾಪುಂಡ್ ಇನ್ನಿನೆನ್ ಆರ್ ಪಂಡೆರ್. "ಯಾನ್ ಪಾಡ್ದನ ಕಟೊಂದು ಪನೊಂದು ಪೋನಗ ಯೇತೊ ಸರ್ತಿ ಇನಿ ಮುಟ ಯೇರ್‌ಲಾ ಪನಂದಿನ, ಕೇನಂದಿನ ಸಂಗತಿನ್ ಮುಡೆವೊಂದು ಪೋಪೆ"ಂದ್‌ದ್ ಪಣ್ಪೆರ್. ಇಂಚ ಮಲ್ತ್ಂಡ ತಪ್ಪು ಆಪುಂಡಾಂದ್‌ದ್ ಆರ್ ಕೇನುನಗ ಆರೆನ ಆತ್ಮಿಸ್ವಾಸದ ಬಿರ್ಸಾದಿಗೆನ್ ತೂವೊಲಿ.

ಮೌಖಿಕ ಕಾವ್ಯ ರಚನೆ ಪನ್ನುನವು ಒಂಜಿ ಪೊಸದಾದ್ ಕಟ್ಟುನ ಕಿರಿಯೊ ಇನ್ನಿನ ಸಂಗತಿನ್ ಆರ್ ಇಂಚ ನಾನೊಂಜಿ ಕಡೆಟ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಸಿರಿ ಸಂದಿ ಯೆಂಕ್ ಬಾಯಿಪಾಟ ಒಪ್ಪುನ ಸಂಗತಿ ಯೆಂಕ್ ಗೊತ್ತುಜ್ಜ. ಸಿರಿ ಸಂದಿನ್ ನಡುಡ್ದು ಸುರುಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪಣೆಯರೆ ಪಂಡ್‌ಂಡ ಎನಡ್ದ್ ಆವಂದ್. ಯಾನ್ ಈ ದುಂಬು ಪಂಡಿಲೆಕ ಕತೆತ ಒಂಜಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಟ್ಟೆಡ್ದ್ ಸುರುಮಲ್ತ್‌ದ್ ರಾಗ ಒಯ್ಪಿಯರೆ ತೊಡಗ್‌ಂಡ ತುಳು ಶಬ್ದೊಲು ಒಂಜಾಯಿ ಬೊಕ ಒಂಜಿ ಸಾಲ್ ಸಾಲ್ ಬಾಯಿಗ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಯೆನ ಪಾತೆರದ ಒಯಿಲ್‌ದ ಒಯ್ಪು ಯೆನನ್ ದುಂಬು ಕೊನೊಪುಂಡು. ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಪಾತ್ರೊಲೆನ ಗುಣಶೀಲೊನು ಮೊಡೆವೊಂದು ಪೋಪುಂಡು. ಇತ್ತೆ ಕುಳ್ಳೊಂದು ಸಿರಿಸಂದಿದ ಕತೆನ್ ನೆನಪು ಮಲ್ತ್ಂಡ ಯೆಂಕ್ ಪೂರಾ ಮಯಮಯ, ಸೊಸ್ಪ ಇದ್ದಿ. ಯಾನ್ ಯೇಪಲಾ ಸಂದಿನ್ ಪೊಸದಾದೇ ಪನ್ಪೆ (ಮಾಚಾರ್ ಗೋಪಾಲ ನಾಯ್ಕ ಸಂದರ್ಶನ : ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡ ೨೦೦೩ : ೬೬)

ಮೌಖಿಕ ಮಹಾಕಾವ್ಯೊಲು ಆಕಾರ ಪಡೆಪಿ ಇಸಯೊಡು ಪೊಸತಾಯಿನ ಒಂಜಿ ಮೀಮಾಂಸೆನ್ ನಮ ತಯಾರ್ ಮಲ್ಪೊಡು. ಮೌಖಿಕ ಮಹಾಕಾವ್ಯ ಯೆಂಕಲೆ ಸಂದರ್ಬೊಡು ಪಾಡ್ದನ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಪನ್ಪಿನಕುಲೆನ್ ನಿರೂಪಕೆಂದಾವಡ್, ಗಾಯಕೆರೆಂದಾವಡ್ ಲೆತ್ತ್‌ದ್ ಆಕಲೆ ಸೃಜನಶೀಲ ಬಿರ್ಸಾದಿಗೆನ್ ಮದೆಕ್ ಒತ್ತ್‌ದ್ ಮಾಯಕ ಮಲ್ಪುನೆ ಅಚ್ಚರ ಕಾವ್ಯ ಮೀಮಾಂಸಕಾರೆರೆ ಯೋಚನೆ ಬದಲಾಪಿ ಕಾಲ ಕೈಸೇರ್ದ್‌ಂಡ್. ಮಹಾಭಾರತ, ರಾಮಾಯಣ, ಇಲಿಯಡ್, ಒಡಿಸ್ಸಿ ಲೆಕಂದಿನ ಮಹಾಕಾವ್ಯೊಲೆ ಅಚ್ಚರ ಸುರುವಾಪಿ ಕಾಲೊಡ್ದು ಪಿರವು ಚಾರಮ ಕವಿಲೆಡ್ದ್ ರಚನೆ ಆದ್ ದುಂಬಗ್ ನಾನಾ ಬಗೆತ ಜನೊಕುಲೆನ ಬಾಯಿಡ್ ನಾನಾ ರೂಪೊ ಪಡೆದ್ ಕಡೆಕ್ ಅಚ್ಚರ ರೂಪ ಪಡೆದುಪ್ಪೊಡು. ಅಚ್ಚರ ರೂಪ ಪಡೆಯಿನ ಬೊಕ್ಕ ಬರೆಯಿನ ಯೇರ್ ಇನ್ನಿ ಅಜ್ಞಾತ ಕರ್ತೃತ್ವದ ಸೂತಕೊಡ್ದು ಬುಡುಗಡೆ ಪಡೆದ್ ಅಚ್ಚರ ರೂಪಕೊರಿನಕುಲು ಕಬಿಕುಲು (ಕವಿ) ಆಯೆರ್. ಉಂತುನಲ್ಪ, ಕುಲ್ಲುನಲ್ಪ ಪೊಸ ಪೊಸ ಕಾವ್ಯೊಲೆನ್ ಮೊಡೆಪಿ ಮಾಚಾರ್ ಗೋಪಾಲನಾಯ್ಕ, ರಾಮಕ್ಕ ಮುಗ್ಗೇರ್ತಿ, ಕರ್ಗಿ ಶೆಟ್ಟಿ ಇನ್ನಿ ಸಾಯಿರಗಟ್ಲೆ ಪಾಡ್ದನಕಾರೆರೆನ ಸೃಜನಶೀಲ ಬಿರ್ಸಾದಿಗೆನ್ ಒತ್ತೊಂದು ಅಕ್ಷರದಾಂತಿನ ಪಾಡ್ದನಕಾರೆರೆಗ್ ಅಚ್ಚರ ಲೋಕೊಡು ಕವಿಕುಲೆಗ್ ಕೊರ್ಪಿ ಮಾನಾದಿಗೆನ್ ಕೊರೊಡುಂದು ಪಂಡೊಂದು ಈ ಬರವುಗು ಮುಗಿತಲ ಕೊರ್ಪೆ.

ತುಳು - ನಾಡ್ - ನುಡಿಕ್ ಜೈನೆರ್ನ ಕೊಡುಗೆ

ಪ್ರೊ. ನಾ. ವುಜಿರೆ

ಈ ಲೋಕೊಡು ನಾನಾ ನಮೂನೆದ ಕರ್ಮೊಲೆನ್ ಗೆಂದಿನಲೆನ್ 'ಜಿನೇ'ದ್ ಪನ್ಪೆರ್ - ಈ ಜಿನೇರೆನ್ ನಂಬುನಾಕ್ಲೇ ಜೈನೆರ್. ಉತ್ತರ ಭಾರತೊಡು ಈ ಜೈನ ಧರ್ಮೊ ಭಾರಿ ಪ್ರಚಾರೊಡ್ ಇತ್ಂಡ್. ಅಲ್ಪೊ ಭಾರೀ ಬರಗಾಲೋ ಬತ್ತಿನಾಪಗ ಸಂಪ್ರತಿ - ಚಂದ್ರಗುಪ್ತ - ಪುದರ್‌ದ ಅರಸು ಭದ್ರಬಾಹು ಪನ್ಪಿ ಗುರುಕ್ಕುಲೇ ನೊಟ್ಟುಗು ತೆನ್ಕಾಯಿಗ್ ಬತ್ತೆರ್. ಶ್ರವಣ ಬೆಳ್ಗೊಳಗ್ ಬತ್ತೇರೆಂದ್ ಚರಿತ್ರೆ ಪನ್ಪುಂಡ್.

ಆಪಗ ಮುಲ್ಪದ ಅರಸುಲ್ಲ ಜೈನೆರಾಯೆರ್. ಪ್ರಜೆಕ್ಲುಲಾ ಜೈನ ಧರ್ಮೊಗು ಸೇರ್ಯೆರ್. 200 ವೊರ್ಸೊಡ್ದು ಬೊಕ್ಕ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ಲಾ ಜೈನ ಧರ್ಮೊದ ಪ್ರವೇಶಾ ಆಂಡ್. ವಿಜಯ ನಗರೊದ ಅರಸುಲೆನ ಕಾಲೋ 'ಜೈನೆರೆಗ್ ಬಂಗಾರ್ದ - ಯುಗ'ಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಆಪಗ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಅರಸುಮನೆತನೊದಾಕ್ಲ್‌ಲಾ ಜೈನೆರಾದಿತ್ತೆರ್.

ಜೈನ - ರಾಜ ಮನೆತನೊಲು

ಬಂಗಾಡಿ (ಬಂಗೆರ್), ಬೆದ್ರ - ಪುತ್ತಿಗೆ (ಚೌಟೆರ್), ವೇಣೂರು - 'ಅರ್ವ' ಅಳದಂಗಡಿ (ಅಜಿಲೆರ್), 'ಕಾರ್ಲ'- ಕಾರ್ಕಳ (ಬೈರರಸೆರ್), ಮೂಲ್ಕಿ (ಸಾವಂತೆರ್), ಸೂರಾಲ್ (ತೋಳಾರೆರ್) - ಈ ಮಾಂತ

ಅರಸುಮನೆತನೋಕ್ಲು ಜನೋಕ್ಲೆಗ್ ಬೋಡಾಯಿನ್ ರೀತಿಡ್ ಆಡಳಿತೊ ಮಲ್ತೋಂದಿತ್ತೆರ್, ಜನೋಕ್ಲೆಗಾತ್ರ ಬಸ್ತಿ, ದೇವಸ್ಥಾನೊ, ಭೂತೊದ ಗುಡಿಕ್ಲೆನ್ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಲ್ತೇರ್, ವೇಣೂರು, ಕಾರ್ಲಡ್ ಮಲ್ಲ - ಮಲ್ಲ ಗುಮ್ಮಡ್ ದೇವೆರ್ (ಗೋಮಟೇಶ್ವರ) ಮೂರ್ತಿಲೆನ್ ಕೆತ್ತದ್ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್, ಶಿಲ್ಪ ಕಲೇಕ್ಕ್ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹೊ ಕೊರ್ಯೆರ್, ಚರಿತ್ರೆಡ್ ಮಲ್ಲ ಕೀರ್ತಿಲ ಪಡೇಯೆರ್.

ಅರಮನೆ, ಬೂಡು, ಗುತ್ತು - ಉಂದು ಮೂಜಿಲ ಭಾರೀ ಮರ್ಯಾದಿದ ಕೇಂದ್ರೊಲಾದ್ ಜೈನೆರೆನ ಕಾರ್ಬಾರ್ ನಡಪ್ಪೇದ್‌ಂಡ್. ಬಾರ್ಕೂರುದ ರಾಜೆ ಆದಿತ್ತ್‌ನ ಭೂತಾಳ ಪಾಂಡ್ಯನ ಪ್ರಭಾವೊಡ್ಡಾತ್ರ ಇಡೀ ಕರಾವಳಿ ಕರ್ನಾಟಕೊಡು ಅಳಿಯ ಸಂತಾನೊ ಕಟ್ಟ್ ಜಾರಿಗ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಇನೀಕ್ಕ್‌ಲಾ ಜೈನೆರ್ ಈ ಪದ್ದತಿಡ್ ನಂಬುಗೆ ದೀವೋಂದುಲ್ಲೆರ್.

ಜೈನ ಬಸ್ತಿಲು

ಜೈನೆರೆಡ್ 24 ಜನೊ ತೀರ್ಥಂಕರೆರ್. ಆಕ್ಲ್ ಧರ್ಮಪ್ರಚಾರೊ ಮಲ್ಪರ ಪೋಯಿನ 'ಸಮವಸರೊಣೊ'ಡ್ ಐತ್ತ ಸಂಕೇತವಾದ್ ಬಸ್ತಿಲುಲ್ಲ. ಅಲ್ಪೊ ಪೂಜೆ ಮಲ್ಪುಬಿ ಪುರೋಹಿತೆರೆನ್ 'ಇಂದ್ರೆರ್'ದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಒರಿದ್‌ನಾಕ್ಲ್ ಶ್ರಾವಕೆರ್. ವ್ಯಾಪಾರೊ ಮಲ್ಪುನಾಕ್ಲ್ ಶೆಟ್ರ್‌ಂದಾಂಡ, ಸಾಗುವಳಿ ಮಲ್ತೋಂದಿಪ್ಪಿನಾಕ್ಲ್ ಜೈನೆರ್.

ನಮೊ ತುಳುನಾಡುಡ್ ಪ್ರತಿ ಗ್ರಾಮೊಡ್ಲ ಒಂಜೊಂಜಿ ಬಸ್ತಿಲ್ ಉಲ್ಲೋ, ಕಾರ್ಲ - ಬೆದ್ರಾಡ್ 18-18 ಬಸ್ತಿಲುಲ್ಲ. ಒರ್ಮೆಲ ಒಂಜೊಂಜಿ ತೀರ್ಥಂಕರ್ರು, ನಿತ್ಯಪೂಜೆ ಆವೊಡು, ಯಕ್ಷ-ಯಕ್ಷಿ ಯೆರೆಗ್ಲಾ ಪೂಜೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಬ್ರಹ್ಮ ಯಕ್ಷೆ, ಪದ್ಮಾವತಿ, ಕೂಷ್ಮಾಂಡಿನಿ - ಜ್ವಾಲಾಮಾನನಿ ಯಕ್ಷಿಯೆರೆಗ್ ಪೂಜೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಒಟ್ಟು 180 ಬಸ್ತಿಲು ತುಳುನಾಡುಡ್ ಉಲ್ಲೋಂದ್ ಪನ್ಪೇರ್.

ವೇಣೂರು, ಅರ್ವ, ನಾರಾವಿ, ಬಂಗಾಡಿ, ಬೋಳ್ತೇರ್ (ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ), ಬೈಲಂಗಡಿ, ಶಿಶಿಲ ಮುಲ್ಪದ ಬಸ್ತಿಲು ಭಾರೀ ಪೂರ್ಲುದಾವು. ಕಾರ್ಲ, ಬೆದ್ರ, ಬಾರ್ಕೂರು, ಹಟ್ಟಿಯಂಗಡಿ, ವಾರಂಗದ ಬಸ್ತಿಲೆನ ಶಿಲ್ಪಕಲೆ ಭಾರೀ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದುಂಡು.

ಜೈನೆರೆನ ರೀತಿ - ರಿವಾಜಿಲು

ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಜೈನೆರ್ ಹಿಂದೂ ದೇವಸ್ಥಾನೋ, ಭೂತೊಲೆನ ಗುಡಿ, ಜೈನೆರ್ನ ಬಸ್ತಿಲ್ ಮಾಂತಯ್ಕ್‌ಲಾ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹೋ ಕೊರೊಂದು ಬತ್ತೆರ್. ಇಲ್ಲಲ್ ಬಾಲೆ ಪುಟ್ಟುಂಡ, ಏರ್ಲಾ ಸೈತೆರ್‌ಡ ಮಡಿಮೈಲಿಗೆದ ಆಚಾರೊ ಉಂಡು. ಬಾಲೆನ್ 16 ದಿನೋಟ್ಟು ತೊಟ್ಟಿಲ್‌ಗ್ ಪಾಡ್ದ್ ಪುದಾರ್ ದೀಪುನ. ಏರ್ಲಾ ಸೈತೇರ್‌ದಾಂಡ 16, ಅತ್ತ್‌ಡ 21 ದಿನೋಟ್ಟು ಅಭಿಷೇಕೋ - ಮಲ್ಪುನ ಕ್ರಮೊ ಉಂಡು.

ಪ್ರತಿ ವೊರ್ಸ ಶ್ರಾದ್ಧೋ ಮಲ್ಪುನ ಕ್ರಮೊ ಇಜ್ಜಿ. ಒಂಜಿ ಕುಟುಂಬೊದ ಮಾಂತ ತೀರ್ದ್ ಪೋಯಿನ ಪಿರಿಯಾಕ್ಲೆಗ್ ಒಟ್ಟುಗ್ ಒಂಜಿ ದಿನ 'ಮೂಲಕಾರ್ಯಾಂದ್' ಮಲ್ಪುಬೆರ್.

ಜೈನೆರೆಡ್ - ಬಲ್ಲಾಳ, ಹೆಗ್ಡೆ, ಬಂಗ, ಅಜಿಲ, ಅಜ್ರಿ, ಶೆಟ್ಟಿ, ಕಂಬಳಿ, ಆಳ್ವ, ಚೌಟ, ಭಂಡಾರಿ, ಬಲಿಪ್ಪ, ಪೂವಣಿ, ಕೆಲ್ಲ - ಈ ನಮೂನೆದ ಪುರಪ್ಪುಲು ಉಲ್ಲೊ. ಈ ಪುರಪ್ಪುಲು ತಮ್ಮೆಲಡ್ದ್ ಅರ್ವತ್ತಗ್ ಬರ್ಪನವು. ಅಮ್ಮೆರೆಡ್ದ್ ಮಗಕ್ ಅತ್ತ್. ಆಂಡ ಇಸೀಕ್ಕ್ ಬದಲಾವೊಂದುಂಡು.

ಬ್ರಾಣೆರೆಡ್ ಗೋತ್ರ ಇತ್ತಿ ಲೆಕ್ಕೋನೀ ಜೈನೆರೆಡ್ 'ಬರಿ' ಅತ್ತಂಡ 'ಬಳಿ' ಉಂಡು. ಬಾಗೆಟ್ನಾಯ, ಬುನ್ನನ್ನಾಯ, ಪುಲ್ಯೊಟ್ಟನ್ನಾಯ, ಸಾಲ್ಯನ್ನಾಯ, ಗುಂಜಿಟ್ಟೆನಾಯ, ಬಂಗರನ್ನಾಯ (ಬ್ರಾಹ್ಮಣೆರೆಡ್ ಕೆದಿಲ್ಲಾಯ, ಮಣೋಲಿತ್ತಾಯ ಇತ್ತಿಲೆಕ್ಕ).

ಪುರಪ್ಪು - ಮಾಂತ್ರ ಬಂಟ್ರೆಲೆಕೋನೇ ಇತ್ತಿನೈಟ್ಪಾತ್ರ-ಜೈನೆರೇ ಕೆಲವುದಾಕ್ಲ್ ಮತಾಂತರೊ ಆದ್ 'ಬಂಟೆರ್' ಆದಿಪ್ಪರ ಯಾರು! ಅಂದ್ ಪಂಡ್ದ್ ಕೆಲವು ಚರಿತ್ರೆದ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಬಂಟ್ರನಾ ಕ್ಲೆಡ್ ಹಿರಿಯಾಗ್ಲೆಗ್ ಬಲಾಸ್‌ನಾಗ 'ಜೈನೆರೆ ಎಡೆ'ಂದ್ ಬಲಸುನ ಕ್ರಮೊ ಉಂಡೂಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್.

ನುಡಿಕ್ಕ್ - ಜೈನೆರ್ನ ಕೊಡುಗೆ

'ಅಯ್ಯಯ್ಯ ಎಂಚ ಪೊರ್ಲಾಂಡೆಂದ್ ತುಳುವರು' - ಅಂದ್‌ದ್ ಪನ್ಪಿ ಮಹಾಕವಿ ರತ್ನಾಕರ ವರ್ಣಿ ಬೆದ್ರದ ಜೈನ ಸಾಹಿತ್ಯೊಗು ಮಲ್ಲ ಕೊಡುಗೆ ಕೊರ್ತಿ ಮಲ್ಲಕವಿ. ಮುಲ್ತ ಜೈನೆರ್ ತುಳು, ಕನ್ನಡ, ಸಂಸ್ಕೃತ, ಹಿಂದಿ, ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ಡ್ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆ ಮಲ್ತುದೆರ್. (ಕೊಂಕಣಿ ಒಂಜಿ ಬುಡ್ದ್ ಮಾಂತ ಭಾಷೆಡ್ಲಾ ಬರೆತ್ತೆರ್ ಜೈನೆರ್ - ಡಾ|| ವೈ. ಉಮಾನಾಥ ಶೆಣೈ)

ಚಂದಯ್ಯ, ದೇವರಸ, ಚದುರ ಚಂದ್ರಮ, ವಾದಿವಿದ್ಯಾನಂದ, ಚಂದ್ರಶೇಖರ - ಬಂಗಾಡಿ (ರಾಮಚಂದ್ರ ಚರಿತ),ಪಟ್ಟಾಭಿರಾಮ (ರತ್ನಶೇಖರ ಚರಿತೆ), ನೇಮವ್ರತಿ (ಜ್ಞಾನ ಭಾಸ್ಕರ ಚರಿತೆ), ಕವಿ ಮಹೇಂದ್ರ (ಬ್ರಹ್ಮ ಯಕ್ಷಸ್ತೋತ್ರ), ಚಂದಯ್ಯ (ಜೈನಾಚಾರ), ಕವಿ ಶಾಂತಿ ಕೀರ್ತಿ(ಚತುರ್ವಿಂಶತಿ ತೀರ್ಥಂಕರ ಪುರಾಣ) - ಮೊಕ್ಲು ಮಾಂತ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಜೈನ ಕವಿಕ್ಲು.

ಶಾಸ್ತ್ರಿಲೆನ ಯುಗ

ಮಯು ಪ್ರದೇಶೊಡು 'ಮೊರೇನಾ' ಪನ್ಪಿ ಊರುಗ್ ಪೋದ್ ಜೈನ ಧರ್ಮೊದ ಶಾಸ್ತ್ರೊಲೆನ್ ಸಂಸ್ಕೃತೊ, ಹಿಂದಿಡ್ ಕಲ್ತುದ್ ಬತ್ತ್‌ನ ಶಾಸ್ತ್ರಿಲೆನ ಒಂಜಿ ಪರಂಪರೇನೇ ತುಳುನಾಡ್‌ಡು ತಯಾರಾಂಡ್.

ಎರ್ತೂರು ಶಾಂತಿರಾಜ ಶಾಸ್ತ್ರೀ, ಭುಜಬಲಿ ಶಾಸ್ತ್ರಿ, ಲೋಕನಾಥ ಶಾಸ್ತ್ರಿ, ಶಿಶುಪಾಲ ಶಾಸ್ತ್ರಿ, ಸುಬ್ಬಯ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರಿ, ಮಾರ್ನಾಡ್ ವರ್ಧಮಾನ ಶಾಸ್ತ್ರಿ, ಶಿರ್ತಾಡಿ ಜನರಾಜ ಶಾಸ್ತ್ರಿ, ಬೆದ್ರದ ದೇವಕುಮಾರ ಶಾಸ್ತ್ರಿಲು ಭಾರೀ ಪುದಾರ್ ಪೋಯಿನಾಕ್ಲ್.

ಎರ್ತೂರು ಶಾಂತಿರಾಜ ಶಾಸ್ತ್ರಿಲು ಮೈಸೂರು, ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳೊಡ್ ಭಾರೀ ಕೀರ್ತಿ ಪಡೆಯೆರ್, ಸಂಸ್ಕೃತೊದ ಜೈನ ಮಹಾಪುರಾಣೊಲೆನ್ ಕನ್ನಡೊಗು ಭಾಷಾಂತ್ರ ಮಲ್ತೆರ್,

ಮೈಸೂರು ಅರಮನೇದಾ ಆಸ್ಥಾನ ವಿದ್ವಾಂಸೆರಾದಿತ್ತೆರ್.

ಅಂಚೆನೇ ನನೋರಿ ಆಸ್ಥಾನ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್ಂದ್ ಪಂಡ್ - ಸುಬ್ಬಯ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರಿಲು -ಮೇರ್ ತರ್ಜುಮೆ ಮಲ್ಪರ ಜೈನೆರ್ನ ಧವಳ ಗ್ರಂಥೊಲೆನ್ ಕನ್ನಡೊಗು ಶುರು ಮಲ್ತ್‌ದಿತ್ತೆರ್.

ಈ ಮಾಂತ ಶಾಸ್ತ್ರಿನಾಕ್ಲುಲಾ ಸಂಸ್ಕೃತ, ಹಿಂದಿ, ಕನ್ನಡ, ತುಳು, ಪ್ರಾಕೃತ ಭಾಷಾ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್ ಆದಿತ್ತೆರ್. ಜೈನಧರ್ಮೊದ ಅಧ್ಯಯನ ಮಲ್ತ್‌ದ್‌ವಾ ವಿಷಯೊಡು, ಪೊಲ್ಪಲ ಭಾಷಣ, ಪ್ರವಚನೊ, ವ್ಯಾಖ್ಯಾನೊ ಮಲ್ಪರ ರೆಡೀ ಇಪ್ಪುನ ವಿದ್ವಾಂಸೆರಾದಿತ್ತೆರ್.

ವುಂದೇ ಯುಗೋಟ್ಟು ಧರ್ಮಸ್ಥಳೊಡು ಧರ್ಮಧಿಕಾರಿಯಾದಿತ್ತಿನ ಮಂಜಯ್ಯ ಹೆಗ್ಗಡೇರ್ - ತುಳು-ಕನ್ನಡ-ಸಂಸ್ಕೃತ - ಹಿಂದೀ ಸಾಹಿತ್ಯೊಗು ಮಲ್ಲ ಕೊಡುಗೆ ಕೊರ್ಯೆರ್, ಮಂಜಯ್ಯ ಹೆಗ್ಗಡೇರ್ - ತುಳುಟ್ಟು 'ಜೆನೆರ್', 'ಪಾಪ ಪುಣ್ಯೊ' ಪನ್ಪಿ ಪುಸ್ತಕೋಲೆನ್ ಬರೆಯೆರ್.

ಒಂಜಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶ್ಲೋಕೋನ್ ಆರ್ ಇಂಚ ಭಾಷಾಂತ್ರ ಮಲ್ತೇರ್-

ಮೋಕ್ಷೊ ಮಾರ್ಗೊಗು ಸಾಮಿ ಆಯಿನ
ಕರ್ಮೊ ಗುಡ್ಡೆನ್ ಉಡೆತ್ತ್ ಪಾಡಿನ॥
ಲೋಕೋದ ಪೂರಾ ತತ್ವೋನ್ ಎಡ್ಡೆ ಹೆರಿಯಿನ್
ಮಲ್ಲ ದೇವೆರೆ ನಂಬಿ ಗುಣೋಕುಲು ಎಂಕುಲು ಎಂಕ್ಲೆಗಾವರ ವಂದನೆ॥

(ತತ್ವಾರ್ಥ ಸೂತ್ರ)

ಅಕ್ಷಯೋ ಮೋಕ್ಷೋದ ಲಕ್ಷೀನ್ ಪಡೇತ್ನಾರೆ । ಮಸ್ಕತಿ ಅರಿಟ್ಟೇನಿತ್ತೆ.
ರಕ್ಷಣೆಗಾದೆನ್ನ ಭಕ್ತಿಪೂಜೆನ್ ಮಲ್ಪುವೇ ।
ಲಕ್ಷ್ಮೀನ್ ದಯ ಮಲ್ಪುಲೇ ಪರಿಪರಿ ವಿದೋಟ್ಟು॥

॥ಓಂ ಹ್ರೀಂ ಅರ್ಹಂತೆರೆಗ್ ಮೋಕ್ಷ ಸುಖೋಗಾತ್ರ ನಿರ್ಮಲಾಕ್ಷತೇನ್ ಅರ್ಚಿಪುವೇ॥ (ಅಷ್ಟವಿಧಾರ್ಚನೆ)

ಮಂಜಯ್ಯ ಹೆಗ್ಗಡ್ರು ಧರ್ಮಸ್ಥಳೋಡು ಧರ್ಮ- ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನ ಶುರುಮಲ್ತೆರ್. ಉಜಿರೆಡ್ ಸಿದ್ಧವನ, ಹೈಸ್ಕೂಲು - ಶುರು ಮಲ್ತ್‌ನಾರ್, ತುಳುನಾಡ್ - ನುಡಿಕ್ಕ್ ಆರೆನ ಕೊಡುಗೆ ಭಾರಿ ಮಲ್ಲವು. ಆರ್ ಕರ್ನಾಟಕೊದ ಏಕೀಕರಣೋಗಾತ್ರ ಮಲ್ಲ ಹೋರಾಟ ಮಲ್ತಿನಾರ್.

ಆಧುನಿಕ ಯುಗೋತ್ತ ಕವಿಕ್ಲು

ಜೈನ ಮಹಿಳೆ ನೆಲ್ಲಿಕಾರ್, ಜಗತ್ಪಾಲಯ್ಯ ಜ್ಯೋತಿಷಿ, ಟಿ. ಚಂದ್ರರಾಜ ಶೆಟ್ಟಿ ಸಿದ್ಧಕಟ್ಟೆ, ಬೆದ್ರದ ಟಿ. ರಘುಚಂದ್ರರಾಜ ಶೆಟ್ಟಿ, ಸನ್ಮತಿ ಜೈನ್ ಕೇಪಾಡಿ, ಬೆದ್ರದ ಅಜಿತ ಪ್ರಸಾದ್, ನೆಲ್ಲಿಕಾರ್ ಧರ್ಮರಾಜ ಯಾದವ -ಬೆದ್ರದ ಧರ್ಮರಾಜ ಇಂದ್ರ, ಮುನಿರಾಜ ರೆಂಜಾಳ, ಎಂ. ಕೆ. ರವೀಂದ್ರನಾಥ್, ಜೆ.ಕೆ. ಜೈನ್, ನಾ ವುಜಿರೆ, ಮೊಕ್ಲು ಮಾಂತ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಜೈನ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್‌ಲಾದ್ ಬರ್ಪೆರ್.

ಧರ್ಮಸ್ಥಳೊದ ಮಾತೃಶ್ರೀ ರತ್ನಮ್ಮ - ಮೇರ್ಲ ಕನ್ನಡೊಡ್ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆ ಮಲ್ತ್‌ದೇರ್, ಸೇನ ನೇಮಿರಾಜ ಮಲ್ಲೆರ್ ಕನ್ನಡೊಡು ಕಥೆ, ಕಾದಂಬರಿ, ಕಾನೂನು, ಸಂಶೋಧನೇದ ಪುಸ್ತಕೊಲೆನ್ ಬರೆದು ಭಾರೀ ಪುದರ್ ಪಡೆಯಿನಾರ್. ಅಂಚನೇ ಧವಳಾ ಗ್ರಂಥದ ಭಾಷಾಂತರ ಕ್ಷೇತ್ರೊಡು

ಉಬಾರ್ (ಉಪ್ಪಿನಂಗಡಿ) ದ ಜಿನರಾಜ ಪೂಂಜೆರ್, ಬೆದ್ರದ ದೇವಕುಮಾರ ಶಾಸ್ತ್ರಿ, ಡಾ। ಎಸ್.ಪಿ.ವಿದ್ಯಾಕುಮಾರ್, ಬೊಕ್ಕ ಉಜಿರೆದ ಪ್ರೊ. ನಾ. ವುಜಿರೆ ಕೆಲಸೊ ಮಲ್ತುದೇರ್.

ಬೇತೆ ಕ್ಷೇತ್ರೊಲು

ತುಳುನಾಡುಡ್ ರಾಜಕೀಯ, ವಕಾಲತ್ತ್, ವೈದ್ಯಕೀಯ ಕೃಷಿ-ವಿದ್ಯೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಕ್ಷೇತ್ರೊಲೆಡ್ ನಮ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಜೈನೆರ್ ಭಾರಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಾದೆರ್.

ರಾಜಕೀಯೊಡ್ ಕೆ.ಬಿ. ಜಿನರಾಜ ಹೆಗ್ಗಡೆ, ಧರ್ಮಸ್ಥಳೊದ ರತ್ನವರ್ಮ ಹೆಗ್ಗಡ್ರು, ಕೇಂದ್ರ ಮಂತ್ರಿಲಾದಿತ್ತಿ ಧನಂಜಯ ಕುಮಾರ್, ಶಾಸಕರಾದ್ ರತನ್ ಕುಮಾರ್ ಕಟ್ಟೆಮಾರ್, ಅಭಯಚಂದ್ರ ಜೈನ್ ಪುದರ್ ಪಡೆಯಿನಾಕ್ಲ್. ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತ್, ತಾಲೂಕು ಪಂಚಾಯತ್, ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಲೆಡ್ ಬಾರೀ ಜೈನೆರ್ನ ಕೊಡುಗೆ ಉಂಡು. ಕಾರ್ಲದ ಎಂ.ಎನ್. ರಾಜೇಂದ್ರ ಕುಮಾರ್ ಡಿ.ಸಿ. ಬ್ಯಾಂಕ್ ಬೊಕ್ಕ ಅಪೆಕ್ಸ್ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾದ್ ಸೇವೆ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆರ್.

ಕುಡ್ಲಾಡ್ ಜಿಲ್ಲೆದ ಸರ್ಜನ್ ಆದ್ ಪುದರ್ ಮಲ್ತಿನಾರ್ ಡಾ। ಪಿ.ಎನ್. ಆರಿಗೆರ್, ಬೊಕ್ಕ ವಿಜಯಾ ಕ್ಲಿನಿಕ್‌ನ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಲ್ತಿನ ಡಾ। ಕೆ. ರತ್ನರಾಜ ಬಲ್ಲಾಳ್ರು - ಭಾರಿ ಪುದಾರ್ ಪೋಯಿನಾರ್, ಬೆದ್ರಡ್ ಡಾ। ಜೀವಂಧರ್ರುಲ ಭಾರಿ ಸೇವೆ ಮಲ್ತೇರ್, ಇನ್ನಿಕ್ಕ್ ಪುತ್ತೂರು, ಬಂಟ್ವಾಳ, ಬೆದ್ರ, ಕಾರ್ಲ, ಅರ್ವ, ಬೋಳ್ತೇರ್, ನಾರಾವಿ, ಉಬಾರ್‌ಡ್ ಪೊಸ ಡಾಕ್ಟ್ರೆನಾಕ್ಲ್ ಸೇವೆ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆರ್.

ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಕ್ಷೇತ್ರೊಡು

ಶ್ರೀ ಕ್ಷೇತ್ರ ಧರ್ಮಸ್ಥಳೊಡು ಇತ್ತೆದ ಧರ್ಮಾಧಿಕಾರಿಯಾದಿಪ್ಪುನಾರ್ ಡಾ|| ಡಿ. ವೀರೇಂದ್ರ ಹೆಗ್ಗಡೆರ್ -ತುಳುನಾಡ್‌ದ ನುಡಿ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಕ್ಷೇತ್ರೊಗು ಮಾಮಲ್ಲ ಸೇವೆ ಸಂದಾವೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಆರ್ ಉಂತಾಯಿನ ಗುಮ್ಮಡ್ ದೇವೆರ್, ಶಿಕ್ಷಣ ರಂಗೊ, ಆರೋಗ್ಯ ಸೇವೆ, ಗ್ರಾಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಈ ಮಾಂತ ಸೇವೆಲೆನ್ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಚರಿತ್ರೆಡ್ ಬಂಗಾರ್ದ ಅಕ್ಷರೊಡೇ ಬೆರವೊಡಾತ್ರ.

ಇಂಚ ತುಳುವಪ್ಪೆನ ಸೇವೆಗಾದ್ ತುಳೂನಾಡ್ - ನುಡಿಕ್ಕ್ ಸೇವೆ ಸಂದಾಯಿನ ಜನೊಕ್ಲೆನ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಪರಿಚಯೊ ಮಾಂತ್ರ ಮುಲ್ಪ ಉಂಡು. ವಿಸ್ತಾರ ವಾಯಿನ ಪೂರಾ ಪರಿಚಯೊ ಕೊರ್ರ ಪೋಂಡ ಅವ್ವೊಂಜಿ ಡಾಕ್ಟರೇಟ್ ಪ್ರಬಂಧೊನೇ ಆಪುನ ಸಾಧ್ಯತೆ ಉಂಡು!

ಜೈ ತುಳುವಪ್ಪೆ

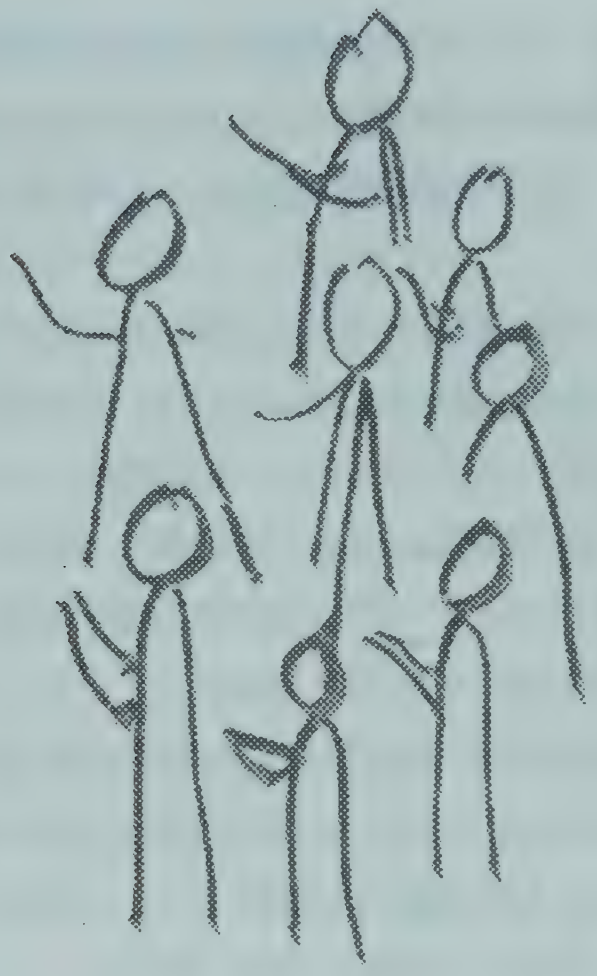

ಚಾವಡಿ ಚರ್ಚೆ

ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ

(ಬೈಯದ ಪೊರ್ತು. ಇಲ್ಲ ಚಾವಡಿಡ್ ಸುಬ್ಬಣ್ಣೆ ಕುಲೊಂದುಲ್ಲೆ. ಜಾಲ್‌ಡ್ ಸುಬ್ಬಣ್ಣನ ಬೊಡೆದಿ ಪದ್ದಕ್ಕೆ ಇಲ್‌ದ ಬೇಲೆದಾಯನ್ ಲೆತ್ತೊಂದುಲ್ಲೆರ್)

ಪದ್ದಕ್ಕೆ : ಲೋಕೋ! ಓ ಲೋಕೋ! ಈ ಲೋಕು ಓಡೆ ಪೋತೆಪ್ಪ? ಈ ಜೋಕುಲಾಂಡಲಾ ಉಲ್ಲೆರಾ ಮುಲ್ಪ?

ಸುಬ್ಬಣ್ಣೆ : ಈ ಏರೆನ್‌ಯಾ ಇಂಚ ಲೆತ್ತ್‌ಕೂಟುನೆ? ಅಕುಲು ಇತ್ತೆ ಏರಾಂಡಲಾ ಮುಲ್ಪ ಉಪ್ಪುವೆರಾ?

ಪದ್ದಕ್ಕೆ : ಉಪ್ಪಂದೆ ಬೊಕ ಓಡೆ ಪೋಪೆರ್? ಅಕುಲು ಮಾತ ಓಡೆ ಪೋತೆರ್‌ಂದ್ ಬೋಡತ್ತ?

ಸುಬ್ಬಣ್ಣೆ : ಓಡೆ ಪೋತೆರ್‌ಂದ್ ಎನಡ ಕೇನುವನಾ? ನಿಕ್ಕ್ ಗೊತ್ತುಜ್ಜಯಾ! ಈ ಮುಲ್ಪನೇ ಇಲ್ಲಲೇ ಉಪ್ಪುನಾಲತ್ತ?

ಪದ್ದಕ್ಕೆ : ಅಂದಂದ್ ಯಾನೊರ್ತಿ ಇಲ್ಲಲೇ ಉಪ್ಪುನಾಲ್‌ಂದ್ ಎಂಕ್ ಪತ್ತ್ ಕೆಬಿ ಪದ್‌ನಾಜಿ ಕಣ್ಣುಲು ಉಪ್ಪೊಡು. ಬೊಕ ಈರ್ ಓಲು ಉಪ್ಪುನೆ? ಇಲ್ಲಲೇ ಅತ್ತೇ? ಚಾವಡಿಡ್ ಕುಲ್ಲುಂಡ ಎನಡ್ದ್ ಎಚ್ಚ ಅತ್ತೆ ಈರೆಗ್ ಬೈಲ್ ಬಾಕ್ಯಾರ್ ಮಾತ ತೋಜುನೆ?

ಸುಬ್ಬಣ್ಣೆ : ಈ ಪನ್ಪುನವು ಸರಿ. ಆಂಡ ಯಾನ್ ಏಪಲಾ ಮೂಲೇ ಕುಲೊಂದೇ ಉಪ್ಪುವೆನಾ? ಬೈಯದ ಪೊರ್ತುಗ ಜೋಕುಲು ಇಲ್ಲಲ್ ಓಲ್ಲಾ ಉಪ್ಪುನೆಂದ್ ಉಂಡಾ? ಜಾಲಾ ಗುಂಪೊಲಿ ಪತ್ಯೆರೆ ಪೋದುಪ್ಪೊಡು. ಅಂಚೆನೇ ಲೋಕುಲಾ ಓಡೆಗಾಂಡಲಾ ಪೋದುಪ್ಪೆ.

ಪದ್ದಕ್ಕೆ : ಜೋಕುಲು ಇತ್ತೆ ಇಲ್ಲಲ್ ಕುಲ್ಲುಜೆರ್‌ಂದ್ ಎಂಕ್‌ಲಾ ಗೊತ್ತು ಉಂಡು.

ಸುಬ್ಬಣ್ಣೆ : ಬೊಕ ದಾಯೆಗ್‌ಯಾ ಈ ಇಂಚ ಲೆತ್ತ್ ಕೂಟುನೆ? ನನ ಗೊಬ್ಬುದು ಬತ್ತಿನಗ ಅತ್ತ್‌ಂಡ ಕತ್ತಲೆ ಆನಗ ಎಂಚಲಾ ಬರ್ಪೆರತ್ತ್?

ಪದ್ದಕ್ಕೆ : ಬಚ್ಚಿನಗ ಬರ್ಪೆರಂದೆ! ಆಂಡ. ಆತ್‌ನೆಟ್ಟ ಯೇರ್ ಕಾಪುನೆ? ಅಂಚ ಅಕುಲು ಬನ್ನಗ ಪೊರ್ತಾಪುಂಡುಂದೇ ಲೋಕುನುಲಾ ಲೆತ್ತ್‌ನೆ.

ಸುಬ್ಬಣ್ಣೆ : ಇತ್ತೆ ನಿಕ್ಕ್ ಲೋಕು ದಾಯೆಗ್‌ಯಾ?

ಪದ್ದಕ್ಕೆ : ಲೋಕು ದಾಯೆಂದ್ ಪಂಡ? ಬೊಕ ಲೋಕುನ ಬೇಲೆಲೆನ್ ಈರ್ ಮಲ್ಪುವರಾ?

ಸುಬ್ಬಣ್ಣೆ : ಆಂಡ್ ಮಾರಾಯಿದಿಯೇ ಯಾನ್ ಮಲ್ಪುಜಿ. ಆವ ಆಯೆನೇ ಬರೋಂದುಲ್ಲೆ ತೂಲ. ಆಯೆ ಓಡೆ ಪೋಯಿನೆಗೆ?

ಪದ್ದಕ್ಕೆ : ಅವು ಎಂಕ್ ದಾನೆ ಗೊತ್ತು? ಈರೇ ಕೇನ್ಲೆ!

ಲೋಕು : ಅಣ್ಣೆರೆ ಬಜಿಕೈಟೇ ಪೋದು ಬರೊಡಾಂಡ್!

ಸುಬ್ಬಣ್ಣೆ : ದಾದಯಾ ಲೋಕೋ ಬಜಿಕೈ? ಈ ಒಲ್ತು ಬರ್ಪುನೆ ಇತ್ತೆ?

ಲೋಕು : ಆಚಾರಿ ಕೊಟ್ಯಗತ್ತೆ ಅಣ್ಣೆರೆ ಕಡಪುಡುದ್‌ನೆ ಈರ್? ಮುರಾನಿಯೇ ಕೊನರೊಡಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆಂಡ ಕೊಟ್ಟು ಪಿಕ್ಕಾಸ್ ನನಲಾ ಆತ್‌ಜಿಗೆ!

ಸುಬ್ಬಣ್ಣೆ : ಓ ಅಂದ್ ಪಂಡಿಲೆಕ್ಕ. ಮುರಾನಿ ಒರ ಈ ಪೋದಿತ್ತತ್ತ್? ಅಪ್ಪಗನೇ ಅವೆನ್ ಕೊನದುಪ್ಪೊಡುಂದು ಎನ್ನಿದಿತ್ತೆ. ಇತ್ತೆ ಇನಿಲಾ ಅವು ಆತ್‌ಜಿಗೆನಾ?

ಲೋಕು : ಒಲ್ತುಡ್ದ್? ರಡ್ಡ್‌ದಿನ ಕರಿದ್ ಬರ್ಯೆರೆ ಪಂಡೆರ್.

ಪದ್ದಕ್ಕೆ : ಉಂದು ಈರ್ ಲೋಕುನು ಆಚಾರಿ ಕೊಟ್ಯಗ್ ಕಡಪುಡ್ದು ಆಯೆ ಓಡೆ ಪೋತೆಂದ್ ಎನಡ ಕೇನುನ್ನೇ? ಎಡ್ಡೆ ಕುಸೆಲ್ ಈರೆನವು.

ಸುಬ್ಬಣ್ಣೆ : ಆಯಡನೇ ಒರ ಕೇನ್‌ಗೆ! ಇನಿ ಆಯಡ ಪೋಯೆರೆ ಯಾನ್ ಪನ್ತೆನಾಂದ್!

ಲೋಕು : ಇನಿ ಪೋಯೆರೆ ಪನ್ತ್‌ಜೆರಕ್ಕೆ. ಮುರಾನಿ ಪನ್ತ್‌ನವು. ಆನಿ ಅಲ್ಪ ಆದ್‌ಜ್ಜಂಡ್. ಅಂಚ ಇನಿ ತಿಕ್ಕುವಾಂದ್ ಪೋಯೆ.

ಪದ್ದಕ್ಕೆ : ಆಂಡ, 'ಪೋಪೆಂದ್' ಪಂಡ್‌ದ್ ಪೋತೊಲಿತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಸುಬ್ಬಣ್ಣೆ : ಅಂದಯಾ ಲೋಕೋ! ಕೊಟ್ಟು ಪಿಕ್ಕಾಸ್ ಕೊಡಪಾಯೆರೆ ಕೊರ್ದು ದಿನ ಪಾಕ ಆಂಡಾಂದ್!

ಲೋಕು : ಪಾಕ ದಾಲಾ ಆತ್‌ಜಿ. ಕರಿ ಶುಕ್ರಾರ ಅತ್ತೇ ಕೊರ್ದು ಬತ್ತ್‌ನೆ.

ಪದ್ದಕ್ಕೆ : ಇನಿ ವಾ ಬಾರಯಾ ಲೋಕೋ?

ಲೋಕು : ಬುದಾರದ ಮನದಾನಿ ಅತ್ತೇ?

ಸುಬ್ಬಣ್ಣೆ : ಬುದಾರದ ಮನದಾನ್ಯ? ಶುಕ್ರಾರದ ದುಂಬುನಾನ್ಯ? ನಿಕ್ಕ್‌ದಾನೆ ಗುರುವಾರಾಂದ್ ಪನ್ಯೆರೆ ಆವಂದಾ?

ಲೋಕು : ಅವು ಎಂಚ ಪನ್ಯೆರೆ ಆಪುಂಡು? ಅವು ಆಲೆನ ಪುದರತ್ತೇ?

ಸುಬ್ಬಣ್ಣೆ : ಆಲೆನ ಪಂಡ ಯೇರೆನಯಾ ಲೋಕೋ?

ಪದ್ದಕ್ಕೆ : ಆಲೆನ ಪಂಡ ಆಯನ ಬೊಡೆದಿನಾ. ಈರೆಗ್ ಆತ್‌ಲಾ ಗೊತ್ತಾಪುಜಾ?

ಸುಬ್ಬಣ್ಣೆ : ಓ ಅಂಚ! ಉಂದು ಎಡ್ಡೆ ರಂಗ್ ಉಂಡುಯಾ! ನಿಕ್ಕ್ ನನ ವಾ ಪುದರ್‌ಲೆನ್ ಮಾತ ಪನ್ಯೆರೆ ಆವಂದ್‌ಯಾ ಲೋಕೋ?

ಪದ್ದಕ್ಕೆ : ಅಯೆಕ್ಕೇ ಪನ್ಪುನೆ ಈರೆಗ್ ನನಲಾ ಒಂತೆ ಜೋಕುಲಾಟಿಗೆಂದ್. ವಾ ಪುದರ್ ಲೆನ್ ಪನ್ಯೆರೆ ಆವಂದ್‌ಂದ್ ಆಯನನೇ ಕೇಂಡ ಪನ್ಪುನೆ ಎಂಚಯೇ? ಈರೆಗ್ ಆತ್‌ಲಾ ಅಂದಾಜಿ ಆಪುಜಾ?

ಸುಬ್ಬಣ್ಣೆ : ಅವುಲಾ ಅಂದ್‌ದೆ. ಈಲ ಅಂಚನೇ ಎನ್ನ ಪುದರ್ ಪನ್ಪನಯಾ?

ಪದ್ದಕ್ಕೆ : ಈರ್‌ಲ ಎನ್ನ ಪುದರ್ ಪನ್ಪರೆಯೇ?

ಲೋಕು : ಪನ್ಪುನೆ ಎಂಚ? ಪನ್ಯೆರೆ ಆಪುಂಡೇ?

ಸುಬ್ಬಣ್ಣೆ : ಇತ್ತೆ ಮಾತ ಅವು ದಾಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ಕಂಡನ್ಯನ್ ಎದುರುಡೇ ಆಯೆ ಇಂಬ್ಯೆಂದ್ ಪನ್ಪುನಕುಲು ಏತ್‌ಲಾ ಉಲ್ಲೆರ್.

ಪದ್ದಕ್ಕೆ : ಅಂದ್‌ಯಾ ಲೋಕೋ ಇತ್ತೆ ಪನ್ಯೆರೆ ಆವಂದಿನ ಪತ್ಯೆರೆ ಆವಂದಿನ ಒವು ಉಂಡು?

ಲೋಕು : ಅಯಿಕ್ಕೇ ಪನ್ಪುನೆ ಇತ್ತೆ ಕಲ್ಜಿಗಂದ್!

ಸುಬ್ಬಣ್ಣ : ಅವು ಮಾತ ಕಾಲ ಬದಲಾನಗ ಬದಲಾಪುನವು. ಒಂಜಿ ಕಾಲೊಡು ಇತ್ತಿನವು ಇತ್ತೆ ರೂಢಿಡ್ ಉಪ್ಪೊಡುಂದ್ ದಾಲಾ ಇಜ್ಜಿ.

ಲೋಕು : ದಾದನಪ್ಪ! 'ಕಾಲೊಗು ತಕ್ಕ ಕೋಲ'ಂದ್ ಅಯಿಕ್ಕೇ ಆದುಪ್ಪೊಡು ದುಂಬು ದಕುಲು ಪನ್ತ್‌ನೆ!

ಸುಬ್ಬಣ್ಣೆ : ಪನ್ತ್‌ನೆ ಅಯಿಕ್ಕೇ. ಅಂಚ ಬದಲಾವೊಂದು ಪೋಪುನವೇ ಲೋಕ ನಡಪು. ಅವು ಆನಿಗ್ ಸರಿ. ಉಂದು ಇನಿಗ್ ಸರಿ.

ಪದ್ದಕ್ಕೆ : ಅವು ಮಾತಾ ಕತೆ ಪುರಾಣ ಸಮ. ಇತ್ತೆ ನಮ ಲೋಕುನು ಲೆತ್ತ್‌ನೆ ಇಂದೆಕ್ಕೆನಾ? ಪಟ್ಟಾಂಗ ಪಾತೆರ್ಯೆರೆನಾ?

ಸುಬ್ಬಣ್ಣೆ : ಪಟ್ಟಾಂಗಲಾ ಒಂತೆ ಬೋಡುಯಾ!

ಪದ್ದಕ್ಕೆ : ಅವು ಅಪಗ. ಪಟ್ಟಾಂಗ ಪಾತೆರೊಂದೇ ಕುಲ್ಲಿ, ಒನಸ್‌ಗಾನಗ ತೆರ್ಯು ನಿಕ್‌ಲೆಗ್!

ಸುಬ್ಬಣ್ಣೆ : ಅಂದ್ ಅವು ಸಮ. ಆಂಡ ಲೋಕು ದಾದ ಮನ್ಪೊಡು ಇತ್ತೆ?

ಪದ್ದಕ್ಕೆ : ದಾಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ಆಂಡ ಅಂಗಡಿದಂಚಿ ಮಿನಿ ಪೋಪುನ ಬೊಡ್ಚಾ? ಇಲ್ಲ್ ಎಂಚ ಉನ್ಪರ್? ಕಜಿಪುಗು ದಾಲಾ ಕೊಂಡ್ರೊಡ್ಚ?

ಸುಬ್ರಣ್ಣೆ : ಎಂಚಿನ ಆವೊಡು? ಅಂದಯಾ ಲೋಕೋ ಈ ಒರ ಅಂಚಿ ಅಂಗಡಿದಂಚಿ ಪೋದು ಬಲ ಆವಾ.

ಲೋಕು : ಯಾನ್ ಎಕಡೇ ಪೋಯೆರೆಂದ್ ಪಿದಡ್ಯೆ. ನಮ ಪಾತೆರುನೆಟ್ಟೇ ಬೂರ್ಯ ತೂಲೇ.

ಪದ್ದಕ್ಕೆ : ನನ ಪೋದು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಏಪೊಗು? ಎಲ್ಲಗಾ? ಇನಿ ಎಂಚಾಂಡಲಾ ಇತ್ತ್‌ನೆಟ್ಟೇ ಸುದಾರಿಪುಗ.

ಸುಬ್ಬಣ್ಣೆ : ಅವು ಎಡ್ಡೆ ಪಾತೆರ. ನಿನ ಬಾಯಿಡ್ದೇ ಅಂಚ ಬತ್ತ್‌ನವು ಭಾರೀ ಎಡ್ಡೆನೇ ಆಂಡ್.

ಯಾನ್ ಮಿನಿ ಓಲ್ಲಾ ಪಂತುವೆಂಡ ಪರಪರ ಪರೆಂಚಾಟ ಸುರುವಾತ್ ಇತ್ತೆ.

ಪದ್ದಕ್ಕೆ : ಎನ್ನವು ಪರೆಂಚಾಟ! ಬೊಕ ಈರ್‌ನವು ಎಂಚಿನ? ನಿಕ್ಲೆಡ ಪಾತೆರೊಂದೇ ಕುಲ್ಲುಂಡ ಆವು ಕತೆ. ಅಟಿಲ್ದ ಕೋಣೆಡ್ ನನ ಎಂಚಿನ ಉಂಡು ಎಂಚಿನ ಇಜ್ಜಿಂದ್ ತೂದೇ ಆವೊಡಾತೆ. (ಉಳಯಿ ಪೋಪಲ್).

ಸುಬ್ಬಣ್ಣೆ : ಅಂದಯಾ ಲೋಕೋ! ನನ ಎಂಚಲಾ ಎಲ್ಲೆನೇ ಮಾರ್ಗದ ಬರಿಕ್ ಪೋಯೆರೆ ಆಂಡ್! ಇನಿ ಪೋದು ಬರ್ಯೆರೆ ಪೊರ್ತು ಯಾವಂದ್. ದಾಯ್ತ ಮಾತ ಬೋಡುಂದು ಒಂಜಿ ಸಾಮಾನ್‌ಲೆ ಪಟ್ಟಿಲಾ ಇನಿ ಮಲ್ಪೊಡು ಆವಾ?

ಲೋಕು : ಆವು ಅಪಗ. ತಿಂಗೊಲ್ದ ಬೊಲ್ಪುಲಾ ಇತ್ತೆ ಇಜ್ಜಿ. ಮುಳಿ ಪಂತಿ ಬಳತ್‌ದ್ ಆ ಸಾದಿಲಾ ಒಂತೆ ಎಡ್ಡೆ ಇಜ್ಜಿ.

ಸುಬ್ಬಣ್ಣೆ : ನಮ ಕಟ್ಟೆದ ನೇಮ ಏಪ ಬರ್ಪುಂಡಯಾ ಲೋಕೋ?

ಲೋಕು : ಉಂದು ಎಡ್ಡೆ ಪಂಚಾತಿಗೆ ಈರೆನವು. ಜಾತ್ರೆ ಏಪಂದ್ ಈರ್ ಎನಡ ಕೇನುವರೇ? ಅವು ಬರ್ಪಿ ಪುಣ್ಣಮೆಗತ್ತೇ? ಅಯಿಟ್ ಎಚ್ಚಿಕಮ್ಮಿ ದಾಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ಒರ್ಸೊಗುಲಾ ಒಂಜೇ ಕುದಿಯತ್ತೇ?

ಸುಬ್ಬಣ್ಣ : ಅವು ಸಮ. ಕಟ್ಟೆದ ಪುಡೆಬರಿ ಮಾತ ಕೆತ್ತ್‌ದ್ ಅಲ್ಪ ಮಾತ ಸಮ ಆವೊಡತ್ತ?

ಲೋಕು : ಆವು. ಎಲ್ಲೆದ ಒಂಜೇ. ಎಲ್ಲಂಜಿ ಆ ಕೆಲಸ ಮನ್ಪುಗ.

ಸುಬ್ಬಣ್ಣೆ : ಅವು ದಾನೆ ಎಲ್ಲೆ ದಿನ ಎಡ್ಡೆ ಇಜ್ಜಾ?

ಲೋಕು : ಎಲ್ಲೆ ಮಿಜಾರ್‌ದ ಕಂಬುಲ ಅತ್ತೇ?

ಸುಬ್ಬಣ್ಣೆ : ಓಹೋ! ಅಂಚನಪಗ? ಈ ಕಂಬುಲದ ಮಲ್ಲ ಮರ್ಲೆ ಅತ್ತಯಾ? ಎಂಕ್‌ಲಾ ಈ ನೆನೆಪು ಮಲ್ತ್‌ನವು ಎಡ್ಡೆ ಆಂಡ್. ಎಲ್ಲೆಗ್ ಪಿದಡುನ ಅಟ್ಟಣೆ ಆವೊಡತ್ತ?

ಲೋಕು : ಈ ಸರ್ತಿ ಮಸ್ತ್ ಎರ್ಲು ಬರ್ಪಗೆ!

ಸುಬ್ಬಣ್ಣೆ : ಬೊಕ ಬರಂದೆ? ಅತ್ತಂದೆ ಈ ಸರ್ತಿ ಮಲ್ಲಮಲ್ಲ ಮಂತ್ರಿನಕುಲು ಅಕುಲು ಮೊಕುಲು ಮಾತ ಬರ್ಪೆರ್‌ಗೆ.

ಲೋಕು : ಅಂಚಾಂಡ ಬಾರಿ ರೈಸೆರೆ ಉಂಡು ಈ ಸರ್ತಿದ ಕಂಬುಲ!

ಸುಬ್ಬಣ್ಣೆ : ಒಂತೆ ಮಿನಿ ಅತ್ತ್‌ಯಾ! ಮಸ್ತ್ ರೈಸೆರೆ ಉಂಡು.

ಲೋಕು : ಅಣ್ಣೆರೆ! ಬರ್ಪಿ ಸರ್ತಿಗಾಂಡಲಾ ನಂಕ್ ರಡ್ಡ್ ಕಂಜಿಲೆಗ್ ಕೊನಯರೆ ಆಪುಂಡಾ ತೂವೊಡು.

ಸುಬ್ಬಣ್ಣೆ : ಈ ಎಡ್ಡೆ ಪಂಡಯಾ? ಇತ್ತೆ ಕಂಜಿಲೆನ್ ಮಾತ ಕಟ್‌ಪಾಡುನ ಕಾಲ ಅತ್ತ್. ಅವು ಮಾತ ಪಂಡಿಲೆಕ್ಕ ಆತ್ ಸುಲಭಲಾ ಇಜ್ಜಿಯಾ!

ಲೋಕು : ಈರ್ ಮನಸ್ ಮಲ್ತರ್‌ಂಡ ಮಾತ ಆಪುಂಡು ಅಣ್ಣೆರೆ.

ಸುಬ್ಬಣ್ಣೆ : ನನ ಮನಸ್ಸ್ ಮಲ್ಪೆರೆ ದಾಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ಅವು ಮಾತ ದುಂಬುದ ಕಾಲೊಡು ಆಂಡ್. ಗಿಡ್ಡೆರ್ಲೆನ್ ಕಟ್‌ಪಾಡ್ದ್ ಸಾಂಕು ಏತಾಂಡಲ ನನ ಆತೆಕ್ಕಾತೇ ಉಂಡು. ಒಟ್ಟುಡು ನಿಕ್ಕೊರ ಕಂಬುಲದ ಕರೆಟ್ ಬಲಿಪೆರೆ ಕೆಕ್ಕಿಮುಟ್ಟ ಆಸೆ ಉಂಡುಂದು ತೋಜೊಡು.

ಲೋಕು : ಅಂಚ ಅತ್ತ್ ಅಣ್ಣೆರೆ..! ಮುರಾನಿ ನಮ ಕಂಡದ ಕೋರಿದಾನಿ ತೂಲೆ ಅವು ನಮ ಕಂಚಿಲು ಎಂಚ ಬಲಿತ್‌ರ್ದ ಗೊತ್ತುಂಡೇ?

ಸುಬ್ಬಣ್ಣೆ : ಅಪಗ ಈ ಕಂಜಿಲೆನೇ ಎಲ್ಲಂಜಿ ಮೂಲ್ಕಿದ ಅರಸು ಕಂಬುಲಗ್ ಕೊನೋಂಡ

ಆವಂದಯಾ?

ಲೋಕು : ಆವಂದ್ ಆವಂದ್ ಈರ್ ಎಂಚಿನ ಪನ್ಪರ್? ಈ ಸರ್ತಿಗ್ ಮಿನಿ ಆವಂದಪ್ಪ. ಅವು ಬಾಲೆ ಕಂಜಿಲು! ನನ ಒಂಜಿ ಒರ್ಸೊ ಆಂಡಲಾ ಆವೋಡಪ್ಪ!

ಸುಬ್ಬಣ್ಣ : ಅಪಗ ಬರ್ಪಿ ಸರ್ತಿಗ್ ತೂಕ. ಆತ್‌ನೆಟ್ಟ ಅವೆನ್ ಪೊರ್ಲುಗು ಸಾಂಕುನ ಕೆಲಸ ನಿನ್ನವು.

ಲೋಕು : ಕಂಡಿತಾ! ಅಯಿಕ್ ದಾನೆ ಆವೊಡು. ಈರ್ ಎಂಚ ಪಂಡರಾ ಅಂಚ!
(ಪದ್ದಕ್ಕೆ ಉಲಯಿಡ್ದ್ ಬರ್ಪಲ್)

ಪದ್ದಕ್ಕೆ : ದಾನೆಯೇ ನಿಕ್‌ಲೆ ಪಟ್ಟಾಂಗ ನನಲಾ ಮುಗಿದಿಜಾ? ಅಯಿಟ್‌ಲಾ ಕಂಬುಲದ ಸುದ್ದಿ ದಾನೆ ಭಾರೀ ಆವೊಂದುಂಡು?

ಸುಬ್ಬಣ್ಣೆ : ನಮ ಲೋಕುಗು ಕಂಬುಲಡ್ ಒರ ಎರುಗಿಡೆಪ್ಪೆರೆ ಭಾರಿ ಕೊದಿ ಆವೊಂದುಂಡು. ಅವುಲಾ ನಮ ಕಂಜಿಲೆನೇ ಬರ್ಪಿ ಸರ್ತಿಗ್ ಕೊನೋವುಡು ಪಂಡೊಂದುಲ್ಲೆ.

ಪದ್ದಕ್ಕೆ : ಆಂಡ್! ನನ ಈ ಕಂಬುಲದ ಎರ್ಲೆಲೆನಲಾ ಒಂಜಿ ಮರ್ಲ್ ಸುರುವಾಂಡ ನಿಕ್‌ಲೆಗ್? ಈತ್‌ನೆಟ್ಟ ಆವೊಂಜಿ ಇಜ್ಜಾಂಡ್!

ಸುಬ್ಬಣ್ಣೆ : ಅಂಚ ಅತ್ತ್‌ಯಾ! ಇತ್ತೆ ಕಂಬುಲ ಪಂಡ ಎಂಚಿನಂದ್ ಎನ್ನಿದಾ? ಅವು ದುಂಬುದಲೆಕೊ ಅತ್ತ್. ಅಡೆ ಏರೇರ್, ಒಲ್ತೊಲ್ತಕುಲು ಮಾತ ಬರ್ಪೆರ್ ಗೊತುಂಡ ನಿಕ್ಕ್?

ಪದ್ದಕ್ಕೆ : ಏರೇರ್ ಬರ್ಪೆರ್? ಒಲ್ತೊಲ್ತಕುಲು ಬತ್ತೆರ್‌ಂಡಲಾ ಎಂಕುಲು ಪೊನ್ಜೆನಕುಲು ದಾಲ ಬರ್ಪುಲೆಕ್ಕ ಇಜ್ಜಿದೇ!

ಲೋಕು : ಅವುಲಾ ಸಂಗತಿ ಅಂದ್‌ದೆ. ಪೊನ್ಜೆನಕುಲು ಕಂಬುಲಗ್ ದಾಯೆ ಪೋಪುಜೆರ್?

ಸುಬ್ಬಣ್ಣೆ : ಈ ಎಡ್ಡೆ ಪಂಡಯಾ. ಪೊಂಜೆವುಲು ಮಾತ ನನ ಕೋರ್ದಟ್ಟ ಕಂಬುಲಗ್ ಪೋಯೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್‌ಂಡ ದಾಲಾ ಆವು.

ಪದ್ದಕ್ಕೆ : ದಾನೆ ಆವು? ತಾಳಮದ್ದೊಲಿ, ಆಟ ಕೂಟ, ಕಂಬುಲ ಉಂದು ಮಾತ ನಿಕ್‌ಲೆಗ್ ಆನ್ಜೆನಕುಲೆಗೇ ಮೆರೆಯೆರೆ ಇತ್ತಿನವಾ? ಪೊನ್ಜೆನಕುಲು ನಿಕ್‌ಲೆಗ್ ಇಲ್ಲಲ್ ಬೋಡು! ಬೋಡಿತ್ತಿನೆನ್ ಮಾತ ತಯಾರ್ ಮಲ್ತ್ ದೀಯೆರೆ!

ಸುಬ್ಬಣ್ಣೆ : ಆಂಡ್, ಮೋಳೆನ ಸುರುವಾಂಡ್ ನನ. ಇಂದಯಾ ನಿಕ್ಕ್ ಗೊತ್ತುಂಡಾ? ಇತ್ತೆ ತಾಳಮದ್ದೊಲಿ ಕೂಟೊಡು ಪೊಂಜೆವುಲಾ ಅರ್ತ ಪನ್ಯರೆ ಸುರುಮಲ್ತ್‌ದೆರ್‌ಗೇ!

ಲೋಕು : ಆತೆ ಅತ್ತ್ ಅಣ್ಣೆರೆ...! ಆಟೊಡು ಏಸಲಾ ಪಾಡುವೆರ್! ಪದ ಪನ್ಪುನ ಭಾಗತೆರ್‌ಲಾ ಪೊನ್ಜೆವೇ!

ಸುಬ್ಬಣ್ಣೆ : ಅಂದ್‌ಯಾ. ಪೊನ್ಜೆವುಲೆನನೇ ಆಟದ ಒಂಜಿ ಮೇಳನೇ ಸುರು ಆತ್‌ಂಡ್. ಇತ್ತೆ, ನಿಕ್ಕ್ ಸಮಾಧಾನ ಆಂಡಯಾ?

ಪದ್ದಕ್ಕೆ : ಇಂದೆಕ್ಕೇದೆ ಕಲ್ಜಿಗಂದ್ ಪನ್ಪುನೆ. ನನ ಎಂಕುಲು ಪೊನ್ಜೆನಕುಲು ಆಟ ನಲ್ಪೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತ್‌ಂಡ ನಿಕುಲು ಆನ್ಜೆನಕುಲು ಇಲ್ಲಲೇ ಕುಲ್ಲೊಡಾವು.

ಸುಬ್ಬಣ್ಣೆ : ಇಲ್ಲಲ್ ದಾಯೆಗ್ ಕುಲ್ಲೊಡು? ನಿಕ್ಲೆ ಆಟ ತೂಯೆರೆ ಜನ ಮಿನಿ ಬೊಡ್ಚೊಡೋ?

ಲೋಕು : ಒಟ್ಟುಡು ಕಾಲಾ ಪೂರ ಕೆಟ್ಟ್‌ಂಡಪ್ಪ!

ಸುಬ್ಬಣ್ಣೆ : ಕಾಲ ದಾಲಾ ಕೆಟ್ಟ್‌ದ್‌ಜಿಯಾ! ದುಂಬು ಪೊನ್ನೆನಕುಲು ಕೋರ್ದಟ್ಟಡ್ ಬಾಲ್ ಕಟ್ಟುನೆನ್, ಅವು ಮುಟ್ಟತ್ತ ಬೂರುನೆನ್, ಬಾಲ್ ಕಂತ್‌ದ್ ನೆತ್ತೆರ್ ಜಪ್ಪುನೆನ್, ಕಂಬುಲಡ್ ಗಿಡ್ದೆರ್ಲೆಗ್ ನೋಪುನ ಪೆಟ್ಟ್‌ಎಲನ್ ಮಾತ ತೂಯೆರ್‌ಂದಾಂಡ ನುಪ್ಪುನೀರ್ ಬುಡುದು ಕುಲ್ಲೇರ್. ಆತೆ ಅತ್ತ್! ಆನ್ನೆಜಕ್ಲೆನ್ ಇಲ್ಲ್ ಪೊಗ್ಗೆರೆಲಾ ಬುಡಯೆರ್!

ಪದ್ದಕ್ಕ : ಓಹೋ! ಗುಟ್ಟು ಅಂಚ ಉಂಡಾ? ಉಂದು ಎಡ್ಡೆ ಸಂಗತಿ. ಎಂಕ್ ಗೊತ್ತೇ ಇಜ್ಜಾಂಡ್. ಅವೇ ಜೋಕುಲುಲಾ ಗೊಬ್ಬುದು ಬತ್ತಂದ್ ತೋಜುಂಡು. ನನ ನಿಕ್ಲೆ ಕಂಬುಲದ ಕತೆ ಅಕ್‌ಲೆಗ್‌ಲಾ ಒಂತೆ ಬೋಡಾವು.

ಸುಬ್ಬಣ್ಣೆ : ಆಕ್ಲೆಗ್ ದಾಯೆಗ್‌ಯಾ ಈ ಕಂಬುಲ ಗಿಂಬುಲದ ಕತೆ? ಟಿ.ವಿ. ರೇಡಿಯೋಲೆಡ್ ಅವು ಉಂದುಂದು ಮಾತ ಬೋಡಿತ್ತ್‌ನಾತ್ ಬರ್ಪುಜಾ? ಆಂಡ ಉಂದು ಮಾತಾ ಇತ್ತೆದಕುಲೆಗ್ ಪತ್ತಂದಿನವು.

(ರೇವತಿ ಬರ್ಪಲ್)

ರೇವತಿ : ಉಂದು ದಾದೆ ನಿಕುಲು ಒಟ್ಟು ಕುಲೊಂದು ಕತೆ ಪಂಡೊಂದುಲ್ಲರ್? ಎಂಚಿನ ಸಂಗತಿ?

ಪದ್ದಕ್ಕೆ : ನಿಕುಲು ಬೊಕ ಓಡೆ ಪೋಯರ್? ಮುಲ್ಪ ಎಡ್ಡೆ ಸುದ್ದಿ ಮಾತ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆಯೆ ರಾಜೆ ಓಡೆ ಪೋಯೆದೇ?

ರೇವತಿ : ಆಯನ ಗೊಬ್ಬು ನನಲಾ ಮುಗಿದಿಜಿ. ಎಲ್ಲಂಜಿ ಕುಡಲದ ಮಂಗಳ ಕ್ರೀಡಾಂಗಣೊಡು ಆಯಗ್ ಬಲಿಪ್ಪೆರೆ ಉಂಡುಗೆ.

ಲೋಕು : ದಾದೆ ಬಾಲೆ? ನಿಕ್‌ಲೆಗ್‌ಲಾ ಬಲ್ಪೆರೆ ಉಂಡಾ? ಕಂಬುಲಡ್ ಎರ್ಲೆಲೆಗ್ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತೆ ಆಪಗಾ?

ರೇವತಿ : ಅಂದಂದ್ ಎಂಕ್‌ಲೆಗ್‌ಲಾ ರನ್ನಿಂಗ್ ರೇಸ್ ಮಾತಾ ಬಲಿಪೆರೆ ಗೊಬ್ಬೆರೆ ಉಂಡು.

ಲೋಕು : ಅವು, ಅಪಗ ನಿಕ್‌ಲೆನ್ ಗಿಡೆಪ್ಪುನಕುಲು ಏರ್?

ಪದ್ದಕ್ಕೆ : ಲೋಕುನಲಾ ಒಂಜಿ ಬುಳೇವಾಂದ್. ಗಿಡೆಪ್ಪೆರೆ ದಾನೆ ಅವು ಕಂಬುಲದ ಕರೆನಾ?

ಸುಬ್ಬಣ್ಣೆ : ಅತ್ತ್‌ಯಾ ಲೋಕುಲಾ ಪನ್ಪುನವು ಸಮ. ಅಲ್ಪಲಾ ಕರೆ ಇತ್ತ್‌ಲೆಕ್ಕನೇ ಕೋರ್ಟುಂದು ಉದ್ದೊಗು ಅತ್ತ್‌ಂಡ ಸುತ್ತ ಗೆರೆ ಪಾಡುವೆರ್. ಆಯಿತ ಉಳಯಿಡೇ ಅಕುಲು ಬಲಿಪೊಡು. ಎರ್ಲುಲಾ ಕರೆ ಬುಡ್ದು ಬಲಿಪ್ಪೆರೆ ಆಪುಂಡಾ?

ಬೊಕ ಬಲಿಪಾವುನಕುಲುಲಾ ಅಕುಲೇ ಗೊಬ್ಬಾವುನ ಮಾಸ್ಟ್ರನಕುಲು. ಆಂಡ ಅಕುಲು ಮಾತ್ರ ಜೋಕುಲೆ ಒಟ್ಟುಗು ಬಲಿಪುಜೆರ್ ಆತೆ.

ರೇವತಿ : ಅವು ದಾನೆ ಅಮ್ಮೆರೆ ಕಂಬುಲದ ಸುದ್ದಿ ಪಾತೆರೊಂದುಲ್ಲರ್.

ಪದ್ದಕ್ಕೆ : ಅವು ಮಾತ ನಿಕ್ಕ್ ದಾಯ್ತೆಕ್ಕ್ ಮಗಾ?

ಸುಬ್ಬಣ್ಣೆ : ಅಲೆಗ್ ದಾಯ್ತೆಕ್ಕ್‌ಂದ್ ಉಂಡಾ? ಸಂಗತಿ ತೆರಿಯೊಂಡ ದಾನೆ ಎಚ್ಚ ಆಪುಂಡಾ?

ರೇವತಿ : ಅಂದಂದ್. ಎಂಕ್‌ಲೆಗ್ ಶಾಲೆಡ್ ಪ್ರಬಂಧಲಾ ಬರೆಯರೆ ಉಂಡು. ಆಯಿತ ವಿಷಯ : 'ಹಳ್ಳಿಯ ವಿನೋದಗಳು' ಪಂಡ್ದ್.

ಸುಬ್ಬಣ್ಣೆ : ಅಂಚಾಂಡ ಎಡ್ಡೇನೇ ಆಂಡ್! ಎಂಚಲಾ ಗೊಬ್ಬುದು ಮಾತ ಬತ್ತರ್. ಒಂತೆ ಕುಲ್ಲುದು ಕೆಬಿ ಕೊರು ತುಕ!

ಪದ್ದಕ್ಕ : ಸಮಾ ಆಂಡ್. ಈರೆ ಕತೆಕ್ಕ್ ಕೆಬಿ ಕೊರ್‍ಯೆರೆ ಜನ ಮೂಜಾಂಡ್ ಇತ್ತೆ.

ರೇವತಿ : ಮೂಜತ್ತ್. ನಾಲಾಪುಂಡು. ಇತ್ತೆ ರಾಜುಲಾ ಬರ್ಪೆ!

ಸುಬ್ಬಣ್ಣೆ : ಆಯೆ ಬರೊಂದುಪ್ಪಡ್. ಇತ್ತೆ ನಮ ಈ ಕಂಬುಲ, ಕೋಲಂದ್ ಪಂಡ ಅಮೇರಿಕಾ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಪಿದಯಿ ಊರುದಾಕುಲ್ಲಾ ಬರ್ಪೆರ್.

ಪದ್ದಕ್ಕೆ : ಅಂದೆಯೇ ಅಕುಲು ಮಾತಾ ದಾಯೆ ಬರ್ಪೆರ್? ಅಕುಲೆಗ್ ಇಂದೆಟ್ಟ್ ಎಂಚಿನ ಉಂಡು?

ಸುಬ್ಬಣ್ಣೆ : ಈ ಎಡ್ಡೆ ಪಂಡ. ಅವ್ವೇ ಮಲ್ಲ ಸಂಗತಿ. ಆಕ್ಲೆ ಊರುಡು ಇಂಚಿತ್ತಿನವು ಮಾತ ಇಜ್ಜಿ.

ಲೋಕು : ಅಂದ್ ಮುರಾನಿ ನಮ ವಾಲ್ಸಾಡಿದ ಕಂಬುಲಡ್ ಅಕ್ಲೆನ ಒಂಜಿ ಪಡೆನೇ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಕುಲೊಂಜಿ ಪಟ ಮಿನಿ ಏತ್ ದೆಯ್ದೆರ್‌ಂದ್ ಗೊತ್ತುಂಡೇ?

ಸುಬ್ಬಣ್ಣೆ : ಪಟ, ವೀಡಿಯೋ ಮಾತ ದೆತ್ತೊಂದು ಆಕ್‌ಲೆ ಊರುಡು ತೆರಿಪಾಯೆರೆ ಕೊನೊಪೆರ್. ಅಕ್‌ಲೆಗ್ ತೆರಿಯೊನ್ನ ಸಂಗತಿ ಮೂಲು ಮಸ್ತ್ ಉಂಡುಂದು ಆಯಿತ ಅರ್ತ.

ಪದ್ದಕ್ಕೆ : ದಾಯ್ದ ಉಂಡಪ್ಪ? ಎಂಕ್ ಒಂಜಿಲಾ ಅರ್ತ ಆಪುಜಿ.

ಲೋಕು : ಮುರಾನಿ ಕದ್ರಡ್ ನಮ ಅಣ್ಣು ಎರುಗಿಡೆತ್ತ್‌ನವು ಪೇಪರ್‌ಡ್ಲಾ ಪಟ ಬಯ್ದ್‌ಂಡ್‌ಗೆ!

ಸುಬ್ಬಣ್ಣೆ : ಅಂದ್‌ಯಾ! ಪಟ ಮಾತ್ರೆ ಅತ್ತ್. ಸುದ್ದಿಲಾ ಮಸ್ತ್ ಬೈದ್‌ಂಡ್.

ಪದ್ದಕ್ಕೆ : ನನ ಪೇಪರ್‌ಡ್ ಒವು ಬರಂದಿನವು? ಅಕ್‌ಲೆಗ್‌ಲಾ ದಾಲಾ ಜಂಬರ ಬೋಡತ್ತ್?

ಸುಬ್ಬಣ್ಣೆ : ಪೇಪರ್‌ಡ್, ರೇಡಿಯೋಡು, ಟೀವಿಡ್ ಇಂಚ ಮಾತ ಸಂಗತಿ ಬರ್ಪುನವು ಬಜಿ ಕೆಲಸದಾಂತಿನವು ಅತ್ತ್‌ಯಾ! ಅವು ಇತ್ತೆದ ಸೌಲಭ್ಯ. ಅವೆಕ್ಕ್ ಸಮೂಹ ಮಾಧ್ಯಮೊಲುಂದು ಪನ್ಪೆರ್. ಅವು ಮಾತ ನಂಕ್ ಊರ್ದ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ ಸಂಗತಿಲೆನ್ ತೆರ್‍ಯೊನೆರೆನೇ ಇತ್ತಿನವು.

ಲೋಕು : ಅತ್ತ್! ಮದ್ಮೆಗ್ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊರ್ಲೆಕ್ಕೊನೇ ಕಂಬುಲ, ಕೋಲೊಲೆಗ್‌ಲಾ ಇತ್ತೆ ಕಾಕಜಿ ಕೊರೊಂದು ಪೋಪೆರ್. ಉಂಡಾ ಅಪಗಾ?

ಸುಬ್ಬಣ್ಣೆ : ಅಯ್ನೇ ಯಾನ್‌ಲಾ ಪಂಡ್‌ನೆ! ನಮ ಇಲ್ಲಡೆಗೇ ಏತ್ ಕಂಬುಲದ, ಆಟದ, ಕೋಲದ, ನಾಟಕದ ಹೇಳಿಕೆಲು ಬರೊಂದಿಜ್ಜ ತೂಲ? ಕಂಬುಲದ ಒಂಜಿ ಪಟ್ಟಿಯೇ ಮಲ್ಪೊಲಿ. ಕದ್ರ, ಬೋಳಂತೂರು, ಐಕಳ, ಪಾಣೇರ್, ಅರಿಬೈಲು, ಬಜಗೋಳಿ, ಮಿಜಾರ್, ವರ್ಕಾಡಿ, ವಾಲ್ಸಾಡಿ, ಮೂಲ್ಕಿದ ಆರಸು ಕಂಬುಲ, ಕಟಪಾಡಿ, ಎರ್ಮಾಳ್, ಸುರತ್ಕಲ್ ಇಂಚಂದ್ ನನಲಾ ಸುಮಾರ್ ಉಂಡು.

ಲೋಕು : ಕಂಬುಲದ ಈತ್ ಮಾತ ಸಂಗತಿ ಎಂಕ್ ಗೊತ್ತೇ ಇಜ್ಜಾಂಡ್. ನನಲಾ ಪನ್ಲೆ, ಒಂತೆ ಕೇಂಡ್ರ್‌ಗ.

ಸುಬ್ಬಣ್ಣೆ : ಕಂಬುಲಾಂದ್ ಪಂಡ ಅವು ನಮ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಒಂಜಿ ಬಿರ್ಸಾದಿಗೆದ ಕೂಟ. ನಮ ಕಂಡೊಡು ಅಡಪುನಗಲಾ ಒರೊರ ಎರುಗಿಡೇರುಜೆರಾ? ಅವ್ವೇ ಒಂತೆ

ಮಲ್ಲೆ ಆದ್ ಕಂಬುಲ ಆಂಡ್!

ಪದ್ದಕ್ಕೆ : ನಟ್ಟಿದ ಕಂಡೊಡು 'ಮಂಜೊಟ್ಟಿಗೋಣ' ಪಾಡ್ದನ ಪನ್ಪುಜೆರಾ? ಅವು ಕಂಬುಲಗ್ ಎರು ದಪ್ಪೆರೆ ಪೋಪುನವೇ ಕತೆ!

ರೇವತಿ : ನಮ್ಮ ಒಂಜಿ ಕಂಡೊಗುಲಾ ಕಂಬುಲಂದ್ ಪನ್ಪತ್ತೆ? ಆಂಡ ಆಯಿಟ್ ಕಂಬುಲ ಆವೊಂದಿಜ್ಜಿ!

ಸುಬ್ಬಣ್ಣೆ : ಕಂಬುಲಾ ಆಂಡ ಮಾತ್ರೆ ಕಂಬುಲದ ಕಂಡಂದ್ ಪುದರ್ ಅತ್ತ್. ಸಾಗೊಳಿದ ಒಂತೆ ಮಲ್ಲ ಕಂಡೊಗುಲಾ ಈ ಪುದರ್ ಒರ್ಮೆಲಾ ಉಂಡು. ದುಂಬು ಈ ಕಂಡೊಡು ಕಂಬುಲ ಆವೊಂದುಪ್ಪೆರೆಲಾ ಯಾವು.

ಲೋಕು : ಆಂಡ ನಮ ಕಂಡೊಗು ಪೂಕರೆ ಪಾಡುನವು ಉಂಡತ್ತೆ. ಆಯಿಟೇ ಗೊತ್ತಾಪುಜೇ ಅವುಲು ದುಂಬು ಕಂಬುಲ ನಡತೊಂದು ಇತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಂದ್.

ಸುಬ್ಬಣ್ಣೆ : ಲೋಕು ಪನ್ಪುನವು ಸಮ. ಕಂಬುಲದ ಕಂಡದ ಕಟ್ಟಪುಣಿ ತೂಲೆ ಏತ್ ಮಲ್ಲವು? ಆಯಿಟ್ ತಾರೆಲೆ ಬುಳೆಲಾ ಎಚ್ಚಿಗೇ!

ಪದ್ದಕ್ಕೆ : ಆವೆಯೇ! ಆ ಬಂಟೆರೆ ಸಂದಿಡ್‌ಲಾ ಕಂಬುಲ ಕಂಡೊಲೆ ಸುದ್ದಿ ಬರ್ಪುಂಡು.

ಸುಬ್ಬಣ್ಣೆ : ಆಂದಂದ್! ಆಯಿನ್ ಈಯೇ ರೇವತಿಗ್ ಪಂಡಂಡ ಅಲೆಗ್ ಮಸ್ತ್ ಉಪಕಾರ ಆವು.

ಪದ್ದಕ್ಕೆ : ಅವು ಎಂಕ್ ಇತ್ತೆ ಓಲ್ ಮರತ್ ಪೋತುಂಡ ದಾನ್ನ? ನಮ ಲೋಕುಗು ಎಡ್ಡೆ ಗೊತ್ತುಪ್ಪೊಡು. ಆಯನ ಬೊಡೆದಿಲಾ ಆ ಸಂದಿನ್ ಕಂಡೊಡು ಪಂಡೊಂದಿತ್ತಲ್.

ಲೋಕು : ಇಜ್ಜಪ್ಪ ಎಂಕ್ ದಾದೆ ಗೊತ್ತುಂಡು? ಅವು ನಿಕ್‌ಲೆಗ್ ಗೊತ್ತಿತ್ತಿನಾತೆ ಎಂಕ್‌ಲಾ ಗೊತ್ತುಪ್ಪುನೆ!

ರೇವತಿ : ಗೊತ್ತು ಇತ್ತಿನಾತ್ ಪಂಡ ಯಾವು. ಎಂಕುಲು ಕೆಬಿಕೊರ್ದುಕ ಕೇನುವ ಬೇಗ ಒರ ಪನ್ಲೆ.

ಲೋಕು : ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮದಾಂತಿ ಬಾಲೆಲೆನ್ ಪರ್ಮಲೆ ಬಲ್ಲಾಳ್ ನುಪ್ಪು ಕೊರುದು, ದುತ್ತು ಪೊದೆಪು ಕೊರುದು ಸಾಂಕ್‌ದ್ ಮಲ್ಲೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಬೆನ್ನೆರೆ ಕಂಡಕಳ ಕೊರ್ಯೆರ್. ಬಲ್ಲಾಳೆರೆ ಮಂತ್ರಿ ಬುದ್ಯಂತನ ಕಂಬುಲದ ಕೈತಲೇ ಕೋಟಿಚೆನ್ನಯೆರ್ ಆಣ್ ಬಾಲೆಲೆಗ್‌ಲಾ ಕಂಬುಲದ ಕಂಡ ಬೆನ್ನೆರೆ ಕೊರ್ಯೆರ್. ಆನಿಲಜೆ ಬೈಲ್‌ಡ್ ತಿತ್ತೋಡಿ ಕಂಬುಲ ಬಂಟೆರನವು. ಮಿತ್ತೋಡಿ ಗುಂಡಿಮಾರ್ ಕಂಬುಲ ಬುದ್ಯಂತನವು. ಸುಗ್ಗಿಬುಳೆ ಬೆನ್ನಗ ಬುದ್ಯಂತಗ್‌ಲಾ ಬಂಟೆರೆಗ್‌ಲಾ ಎಚ್ಚಿಕಮ್ಮಿ ಏರಮೀರ ಬತ್ತಿನ, ಲಡಾಯಿ ಆಯಿನ, ನಿಕ್‌ಲೆಗ್ ಕತೆ ಗೊತ್ತುಂಡತ್ತೇ?

ರೇವತಿ : ಒಂತೊಂತೆ ಗೊತ್ತುಂಡು. ಎಂಕ್‌ಲೆ ಬೂಕುಲೆಡ್‌ಲಾ ಈ ಕತೆ ಉಂಡು.

ಪದ್ದಕ್ಕೆ : ಅಂಚಾಂಡ ಎಡ್ಡೆ ಆಂಡೇ! ನನೊರ ಆಯಿನೇ ಓದುಂಡ ಆಂಡ್!

ಸುಬ್ಬಣ್ಣೆ : ಆಗೋಳಿ ಮಂಞಣ್ಣನ ಕತೆಟ್ಟ್ ಪಣಂಬೂರುಡ್ದು ಕಂಬುಲ ಒಯ್ತ್ ಕೊಂಡ್ರೆರೆ ಪೋಯಿನಕುಲೆನ್, ಮಂಞಣೆ ಸೋಪಾಯಿ ಕತೆಲಾ ಉಂಡು.

ರೇವತಿ : ಕಂಬುಲ ಒಯ್ತ್ ಕೊಂಡ್ರುನೆಂದ್‌ಂಡ ಎಂಚಿನೆ ಆವು?

ಸುಬ್ಬಣ್ಣೆ : ಕಂಬುಲ ಒಯ್ತ್ ಕೊಂಡ್ರನ್ನೆಂದ್‌ಂಡ ಅಂಚತ್ತ್. ಒಂಜಿ ಊರುಡು ಪುದರ್ ಪೋಯಿ ಕಂಬುಲ ಒಂಜಿ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ಊರುದಾಕುಲು ಬತ್ತ್‌ದ್

ಅಯಿತ್ತ ಆಯ ಲೆಕ್ಕ ದೆತ್ತ್ ಕೊಂಡುರುನವು. ಅಕ್ಲೆ ಊರುಡು ಅಂಚಿತ್ತಿನವೇ ಒಂಜಿ ಕಂಬುಲ ನಡಪಾವುನವು. ಅಂಚೆನೆ ಕಂಬುಲಗ್ ಒಂಜಿ ದೈವಂದ್ ಉಂಡು. ಆಯಿನ್‌ಲಾ ಅಂದ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ನಂಬೊಡು.

ಪದ್ದಕ್ಕೆ : ಅರಿಬೈಲ್‌ದ ಕಂಬುಲಡ್ ಅರಿ ಬುಳೆವೊಂದು ಇತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಗೆ? ಅವು ಅಂದ್‌ಗೆನೆಯೇ?

ಸುಬ್ಬಣ್ಣೆ : ಇಂಚಿತ್ತಿ ಕತೆ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ಂದ್ ಅತ್ತ್ ಮಾತಾ ಕೋಡಿಲೆಡ್‌ಲಾ ಉಂಡು. ಅಲ್ಪದ ಕಂಬುಲದ ಕಂಡ ಕೋರಿ ಮನದಾನಿ ಕುರುಂಟು ಒಯುಪುನೆಲಾ ನರಮಾನಿ ಅತ್ತ್‌ಗೆ! ಸತ್ಯದ ಉಚ್ಚು ಸಂಕಮಾಲೆ ಬತ್ತ್‌ದ್ ರಾತ್ರೆ ಪುಲ್ಯೆ ಆವೊಡಾಂಡ ಕುರುಂಟು ಒಯ್ತ್ ಪೋವುಗೆ!

ಪದ್ದಕ್ಕೆ : ಉಂದು ಮಾತ ನಡತ್ತಿ ಸಂಗತಿ ಅತ್ತೆ ಅಪಗಾ?

ಸುಬ್ಬಣ್ಣೆ : ಪೂರಲಾ ನಡತ್ತಿನವುಂದು ಪನ್ಯರೆ ಆಪುಜಿ. ಕೆಲವು ಸಂಗತಿಲು ಮಾತ್ರೆ ನಡತ್ತ್‌ದ್ ಉಪ್ಪು. ಉಂದೆಡ್ದ್ ಮಾತೆಡ್ದ್‌ಲಾ, ದುಂಬುದ ಕಾಲೊಡು ಹಳ್ಳಿದ ಜನೊಕ್ಲೆಗ್ ಇತ್ತೆದಲೆಕೊ ಮನರಂಜನೆ ವಿನೋದ ಕೂಟ ಬೇತೆ ದಾಲಾ ಇತ್ತ್‌ಜಿ. ಅಂಚಾದ್ ಆಟ ಕೂಟ ಕಂಬುಲಂದ್‌ಂಡ ಅಕುಲ ಏತ್ ದೂರಾಂಡಲಾ ಒಲ್ತುಡ್ದು ಓಡೆಗ್‌ಲಾ ಪೋವೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಲೋಕು : ಅಂಚಿತ್ತಿ ಕೂಟ ಕಲ ನಡಪುನಗ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಸಂತೆಲಾ ಉಪ್ಪೇದ್‌ಂಡ್. ಸಾಗೊಳಿಗ್ ಬೋಡಿತ್ತಿ ಕೊಟ್ಪು ಪಿಕ್ಕಾಸುಲು, ಕತ್ತಿ ಮುಟ್ಟತ್ತಿಲು ದುತ್ತು ಪೊದೆಪು ಅವು ಉಂದು ಮಾತಲಾ ಆ ಸಂತೆಲೆಡ್ ತಿಕ್ಕೊಂದು ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಇಂಚ ಕೂಟೊಗು ಕೂಟಲಾ ಆಂಡ್. ಸಂತೆಗ್ ಸಂತೆಲಾ ಆಂಡ್. ಒಟ್ಟುಡು ರಡ್ಡ್ ಕೆಲಸಲಾ ಆವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್.

ರೇವತಿ : ಕಂಬುಲದ ಎರ್ಲೆಲೆನ್ ಪೊರ್ಲು ಐತ ಮಲ್ಪೆರೆ ಮಾತ ಉಂಡುಗೆತ್ತೇ?

ಸುಬ್ಬಣ್ಣೆ : ಎಡ್ಡೆ ಜಾತಿದ ಎರ್ಲೆಲೆನ್ ಕಂಬುಲಡ್ ಗಿಡೆಪ್ಪೆರೆಗಾದ್ ಸಾಂಕೊಡು... ಕಂಬುಲದ ಎರ್ಲೆನ್ ಕಟ್‌ಪಾಡುನಾಯೆ ಮಾತ ಸಂಗತಿಲೆಡ್ಲಾ ಒಂತೆ ಗಟ್ಟಿ ಬೋಡು. ಅವೆನ್ ಸಾಂಕ್ಯೆರೆಲಾ ಇಲ್ಲಲ್ ಜನ ಬೋಡು. ಕಂಬುಲದಾನಿ ಅವೆಕ್ಲೆಗ್ ನಾಲಿಗ್ ನಾಲಿ ಬಲ್ಸ್, ನೆತ್ತಿಗ್ ನೆತ್ತಿಬಲ್ಸ್, ಬೆರಿಕ್ಕ್ ಬೆರಿಪಾವಡೆ, ಕೊಂಬುಗು ಸುಣ್ಣಬಣ್ಣ ಮಾತ ಪಾಡ್ದ್ ಅಯಿತ ಮಲ್ಪೊಡು. ದೃಷ್ಟಿ ಬೂರಂದಿಲೆಕೊ ಕಾರ್‌ಗ್ ಪಟ್ಟೆನೂಲು, ನಾಲಿಗ್ ಉರ್ಕು ಕಟ್ಪೊಡು. ಬೇಂಡ್ ವಾಲಗ, ಕೊಂಬು, ಬಾಂಕೆಲೆ ಮೇಲೊಡು ದಿಬ್ಬಣ ಕೊನೊಯಿಲೆಕೊನೇ ಕಂಬುಲಗ್ ಪೋಪುನವೇ ಒಂಜಿ ಪೊರ್ಲು, ಮಲ್ಲಾದಿಗೆ! ಸಾದ್ಯೆ ಪೋನಗಲಾ ಜನೊಕ್ಲೆಗ್ ತೂಯೆರೆ ಮಾತ ಮಲ್ಲ ಒಂಜಿ ಮರ್ಲ್‌ಲಾ ಅಂದ್.

ರೇವತಿ : ಜೋಡುಕೆರೆ ಕಂಬುಲಂದ್ ಪೇಪರ್‌ಡ್ ಮಾತ ಬರ್ಪುಂಡತ್ತೇ? ಅಂಚ ಪಂಡ ಎಂಚಿನೇ ಅವು?

ಸುಬ್ಬಣ್ಣೆ : ದುಂಬು ಎರ್ಲೆನ್ ಗಿಡೆಪ್ಪೆರೆ ಒಂಜಿ ಕರೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಇಂಚಿಪ ಜೋಡುಕೆರೆ ಕಟ್ಪಾವೆರ್. ವಿಜಯ-ವಿಕ್ರಮ, ಸೂರ್ಯ-ಚಂದ್ರೆ, ಕೋಟಿ-ಚೆನ್ನಯ, ಜಯ-ವಿಜಯ, ಲವ-ಕುಶ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಅಮರ್ ವೀರೆರೆ ಪುದರ್‌ಲೆನ್ ದೀಪಿನವು ಒಂಜಿ ರೂಢಿ ಆವೊಂದುಂಡು.

ರೇವತಿ : ಕಂಬುಲ ಏಪ ಮಾತ ನಡಪುಂಡು ಅಮ್ಮೆರೇ?

ಸುಬ್ಬಣ್ಣೆ : ಏಪಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ಸುಗ್ಗಿ ಬುಳೆಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಪಂಡ ಎಚ್ಚಿಕಮ್ಮಿ ಜಾರ್ದೆಡ್ದ್ ಸುಗ್ಗಿ ಪಗ್ಗು ತಿಂಗೊಲು ಮುಟ್ಟ ಒಟ್ಟುಡು ಒಂಜಿ ಮೂಜಿ ನಾಲ್ ತಿಂಗೊಲು ಮಾತ್ರ. ಆಂಡ ಕಂಬುಲದ ಎರ್ಲೆಲೆನ್ ಸಾಂಕುನ ಕೆಲಸ ವರ್ಸ ಇಡಿ ಉಂಡುದೇ. ಅವೆನ್ ದಿನಾಲಾ ನೀರ್‌ಗ್ ಜಪುಡಾದ್ ನೀಂದ್ಯೆರೆ ಬುಡೊಡು, ದಿನಾಲ ನಿಕ್ಲೆ ಕ್ರೀಡಾಪಟುಕುಲ್ಲೆನಕೊನೇ ಕಸರತ್ತು, ವಾಕಿಂಗ್ ಇಂಚ ಮಾತ ಅವೆಕ್ಲೆಗ್‌ಲಾ ಬೋಡು.

ಲೋಕು : ಉಂದೆನ್ ಮಾತ ತೂದೇ ತೆರಿಯೊಡಪ್ಪೆ. ನಮ ಬಾಲೆನ್ಲಾ ಒರ ಕಂಬುಲಗ್ ಲೆತೊಂದು ಪೋಂಡ ಎಡ್ಡೆತ್ತೆ?

ಸುಬ್ಬಣ್ಣೆ : ಎಲ್ಲಂಜಿ ಮೂಲ್ಕಿದ ಅರಸು ಕಂಬುಲಗ್ ಪೋನಗನೇ ಲೆತೊಂದು ಪೋಪೆ ಅಲ್ಪ ಪುಡಿಪುದ ಎರ್ಲು, ಕನಪಲಯಿದ ಎರ್ಲು, ನಾಯೇರ್‌ದ ಎರ್ಲು ಇಂಚ ಮಾತ ತರಾವಳಿಲೆನ್ ತೂವೊಲಿ. ಅಂಚೆನೇ ಎರ್ಲು ಏತ್ ಬೇಗ ಪಾರ್ಯ ಪನ್ಪಿ ಲೆಕ್ಕ, ಏತ್ ಎತ್ತರ ನಿರ್ಸಾನಿಗ್ ನೀರ್ ರಟ್ಟಾಯ ಪನ್ಪಿ ಲೆಕ್ಕ ಮಾತ ಸುದ್ರುಪು ತೂದೇ ತೆರಿಯೊನೊಲಿ.

ಪದ್ದಕ್ಕ : ಎಂಚಲಾ ಇನಿ ನಿಕ್ಲೆ ಕಂಬುಲ ಮೂಲೇ ಚಾವಡಿಡೇ ನಡತ್‌ಂಡ್‌ದೆ. ನಮ ರೇವತಿಲಾ ಭಾರೀ ಪೊರ್ಲುಡೆ ಕೆಬಿಕೊರ್ಯಲಾಂದ್. ಈ ಆಣ್ ರಾಜು ನನಲಾ ತೋಜುಜೆ ಅತ್ತಾ? ತೂಲ ರೇವತಿ ರಾಜು ಬತ್ತೇನಾಂದ್.

ತುಳು ಪರಿಸರೊ

ಡಾ. ಬಿ. ಶಿವರಾಮ ಶೆಟ್ಟಿ

ತುಳು ಬಾಸೆದ ಪೊಲಬು ಇತ್ತಿನಕ್ಲೆಗ್ ಗೊಂತಿಪ್ಪು ಪರಿಸರೊ ಪನ್ಪಿ ಪದೊನೇ ತುಳುಕು ಒಂಜಿ ಪೊಸ ಪದೊ ಪಂಡ್‌ದ್. ಅಂಚಾದ್ ಪರಿಸರೊ ಪನ್ಪಿನೆನ್ ಪಿನೊನಂದೆ ತುಳು ಪರಿಸರೊ ಪಂಡದಾದಂದ್ ಪನಿಯೆರೆ ಆಪುಜಿ. ಪರಿಸರೊ ಪನ್ಪಿನವು ಒವೆನಾ ಒಂಜೆನ್ ಗುರುತು ಮಲ್ಪುನ ಪದೊ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್. ಅವೊಂಜಿ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ. ಈ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಜಗತ್ತ್‌ದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ದೇಶಲೆಡ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕಾಲಗಟ್ಟೊಲೆಡ್ ಮೊಡೆದ್ ಬೈದಂಡ್. ಊರುಲೆಡ್ ಕಾರ್ಕಾನೆಲು ಬತ್ತಿನೆಡ್ದಾವರ ಕಾಡ್ ನಾಡುಲು ಮಾತಾ ನಾಶ ಆವೊಂದು ಬನ್ನಗ ಅವೆನ್ ಒರಿತೊನೊಡು ಪನ್ಪಿಗೇನೊಡು ಪರಿಸರೊ ಪನ್ಪಿ ಪದೊ ಉದಿಪನ ಆಂಡ್. ಪಡ್ಡಯಿದ ದೇಸೊಲೆಡ್ ಸಾಧಾರಣ ಪದಿನೆನ್ಮ ಪದಿನೊರುಂಬನೆ ಶತಮಾನೊಡು ಇಂಚಿನ ಒಂಜಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ತೋಜಿದ್ ಪರಿಸರೊ ಪನ್ಪಿ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಉದಿಪನ ಆಂಡ, ನಮ್ಮವುಲು ಕರಿನ ಶತಮಾನೊದ ಅಕೇರಿದ ಕಾಲಗಟ್ಟೊಡು ತೋಜಿದ್ ಬತ್ತಂಡ್. ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಕೈಗಾರಿಕೆಲು ಬನ್ನಗ ಕಾಡ್‌ಲೆನ್ ಕಡ್ತೆರ್, ಕಂಡೊಲೆಡ್ ಮಣ್ಣ್ ಜೆಂಜಯೆರ್. ಕಾರ್ಖಾನೆಗ್ ಬೋಡಾಪಿ ಕರೆಂಟ್‌ನ್ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಲ್ಪರೆ ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಸುದೆಕುಲೆನ ಪರಪು ನೀರ್‌ನ್ ಒಂಜಿ ಕಡೆಟ್ ಒಂದಾಯರೆ ಬೋಡಾದ್ ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಕಟ್ಟಲೆನ್ ಕಟ್ಟ್‌ಯೆರ್. ಇಂಚಾದ್, ಮಲ್ಲ ನೀರ್ ಬೊಲ್ಲದಲೆಕ್ಕೊ ಒಂಜಿ ಕರೆಟ್ ಒಂದುನಗ ಏತೋ ಊರುಲು ಮುರ್ಕುದು ಅಲ್ಪದ ಜನಕುಲು ಊರು ಬುಡುದು ಒಕ್ಕೆಲ್ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಪೋವೊಡಾಂಡ್.

ಒಂಜಿ ಊರುಡ್ದು ಒಂಜಿ ಊರುಗು ಸಾಮನ್‌ಲೆನ್ ಸಾಗಾಯರೆ ರೈಲ್‌ದ ಪಟ್ಟಿಲೆನ್ ಪಾಡ್‌ನಗ ಏತೋ ಊರುಲು, ಕಂಡೊಲು, ಕಾಡುಲು ಮಾತ ಇಜ್ಜಾಂದೆ ಪೋಂಡ್. ಕೈಗಾರಿಕೆಲೆನ ಕುರ್ತೆಲ್ ನೀರ್‌ನ್ ಸುದೆ ಕಡಲೆಗ್ ಬುಡ್ನಗ, ಕಾಡ್ ಕಡ್ಪುನಗ ಏತೋ ಜೀವಿಲು ಇಜ್ಜಾಂದೆ ಪೋಂಡು. ಕಂಡೊಲೆಡ್ ಕಟ್ಟೋಣೊಲು ಲಕ್ಕಿ ಬೊಕ್ಕ, ಊರುಲು ಪೋದು ನಗರೊಲು ತೆರೆ ದೆರ್ತ, ಬಾನೊಡು ಪುಗೆ ಜಿಂಜಿಂಡ್. ಇಂಚ ಬೆನ್ನಿದ ಕಾಲೊಡ್ದು, ಕಾರ್ಖಾನೆದ ಕಾಲೊಗು ನರಮಾನಿನ ಬದ್‌ಕ್ ತಿರ್ಗ್‌ನಗ ದುಂಬಿತ್ತಿ ಕಾಡ್‌ನಾಡುಲು, ಪಕ್ಕಿ ಪರೆಲು, ಪಚ್ಚೆ ಪಜಿರುಲು, ಕಲ್ಲ್ ಖನಿಜೊಲು ನಾಶ ಆಪ ಪನ್ಪಿ ನಿಲೆಟ್ ಪರಿಸರೊ ಪನ್ಪಿ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಉದಿಪನ ಆಪಿನೆನ್ ನಮ ತೂಪ. ಅಂಚಾದ್ ಪರಿಸರೊ ಪನ್ಪಿನವು ಒಂಜಿ ಬಾಸೆಡ್ ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪಿನ ಪದೊ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್. ಅವು ಪರಿಕಲ್ಪನೆಲಾ ಅಂದ್. ಈಯೊಂಜಿ ಸಂಗತಿನ್ ಗೇನೊಡು ದೀವೊಂದೇ ನಮ ತುಳು ಪರಿಸರೊನು ಪರಿಕಲ್ಪಿಸಾವೊಡಾಪುಂಡು.

ನಮ್ಮ ತುಳುನಾಡ್ ಕಡಲ್ದ ಕರೆಟ್ ಇತ್ತಿನೆಡ್ದಾವರ ಕಡಲ್ದ ಮಾರ್ಗೊಲು, ರಾಷ್ಟ್ರದ ಮೂಲೆ ಮೂಲೆಲೆನ್ ಜೋಡ್ಪಾವುನ ಸಾದಿಲು, ರೈಲ್‌ದ ಪಟ್ಟಿಲು, ಇಮಾನದ ಮಾರ್ಗೊಲು ಇಂಚ ಮಾತಾ ರೀತಿದ ಸೌಕರ್ಯೊಲು ಇತ್ತಿನೆಡ್ದಾವರ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಬಾರಿ ಬೇಗನೆ ಆಧುನೀಕರಣದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗ್ ತಿಕ್ಕುದ್ ಬೂರುಂಡ್. ಇಂಚಾದೇ ಕಾರ್ಖಾನೆಲು ಬತ್ತ್‌ನ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ಇನಿತ ದಿನೊಟು ಸುದೆ ತಿರ್ಗಾವುಂನಂಚಿನ ಯೋಜನೆಲೆಡ್ದ್‌ಲಾ ಪರಿಸರೊ ಹಾಳಾಪುಂಡು ಪನ್ಪಿ ಜನಮಾನಿನ ಬೇನೆ ಬೇಜಾರ್‌ದ ಪಾತೆರೊಲೆನ್ ನಮ ಕೇನುವ. ಅಂಚೆನೇ ಅಯಿಕ್ ಎದುರಾದ್ ಜನ ಪೊಂರ್ಬಿನ ಬಂಗೊಲೆನ್‌ಲಾ ನಮ ತೂಪ. ಇನಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿದ ಪುದರ್‌ಡ್ ಏತೋ ಜನಕುಲೆನ ಬಂಜಿಪಡಿಲಾ ಈ ಕಾರ್ಖಾನೆಲೆಡ್ದ್ ತಿಕಿದಿನಿಲಾ ಉಂಡು. ಈ ಮಣ್ಣ್‌ನ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಮಣ್ಣ್‌ಡ್ ಕೊಡಿತ್ತ್‌ದ್ ಎಗ್ಗೆ ಪುಡಯಿನ, ಬುಲೆಯಿನ, ಪರಡಿನ ನಾನಾ ನಮೂನೆದ ಪಚ್ಚೆ ಪಜಿರ್‌ದ ಮಿತ್ತ್, ಅಂಚನೇ ಈ ಮಣ್ಣ್‌ಡ್ ಜೀವ ಪಡೆದ್ ನರಮಾನಿನ ಚರ್ಮದ ಕಣ್ಣಿ ದಿಟ್ಟಿಗ್ ಬೂರಂದೆ ಕಾಡನಡುಟು ಬದುಕುನ ಅಂಚೆನೇ ಬಾನ ಮಿತ್ತ್‌ಡ್ ಪಾರುನ ನಾನಾ ನಮೂನೆದ ಪಕ್ಕಿ ಪರಣೆಲು, ಮುರ್ಗೊಲೆನ್ ಅವು ಅತ್ತಾಂದೆ, ನರಮಾನಿನ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ರೋಜದೆ ನೆಲತ ಅಡಿಟ್ ಅಡೆಂಗ್‌ದುಪ್ಪುನ ಕಲ್ಲುಲು, ನಾನಾ ನಮೂನೆದ ಖನಿಜ ಸಂಪತ್ತ್‌ದ ಸೊತ್ತುಲೆನ್ ಒರಿಪಾವೊಡು ಪನ್ಪಿ ನಿಲೆಟ್ ಪರಿಸರೊನು ನಮ ಮೊಡೆದ್ ಕೊರ್ಪ.

ಇಂಚ ನಂಕ್ ತೋಜಂದೆ ಬತ್ತಿನ ಈ ತುಳು ಪರಿಸರೊನು ನಮ ಗೇನೊಗು ಕನತ್‌ದ್ ಅವೆನ್ ಕಾತೊನುನ ಅಂಚೆನೇ, ಒರಿತೊನುನ ಬೇಲೆನ್ ಬೆಂದಿಜಾಂದಾಂಡ ಇನಿ ಅವು ಪೂರಾ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣ ಕರೆಡ್ದ್ ಮಾಜಿದ್ ನಿಸ್ಸಂತಾನ ಆದ್ ತುಳು ಪರಿಸರೊ ಇಜ್ಜಾಂದೆ ಪೋವು ಪನ್ಪಿ ಎಚ್ಚರೊಲಾ ನಮ್ಮ ಉಡಲ್‌ಡ್ ಪುಟ್ಟುಂಡು. ಅಂಚಾದ್ ಪರಿಸರೊಂದು ಪನ್ಪಿ ನಿಲೆಟ್ ಇಂಚಿನ ಸಂಗತಿಲೆನ್ ನಮ ಗೇನೊಗು ಕನನಗನೇ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕಾರಣೊಲೆಡ್ ಅವು ನಾಶ ಆಪಿನಂಚಿನವು ಪನ್ಪಿ ನಿಲೆಟ್ ನಮ ಪರಿಸರೊನು ಗ್ರಹಿತೊನುವ. ಈ ಬಗೆಟೇ ನಮ ತುಳು ಪರಿಸರೊನು ಕಟ್ಟಿಯರೆ ಪೋಯಂದಾಂಡ ಅವೆನ್ ಒರಿತೊನೊಡು ಪನ್ಪಿ ಇರಾದೆಡೇ ತುಳು ಪರಿಸರೊನು ನಮ ಕಟ್ಟುವ. ಪರಿಸರೊ ಪನ್ಪಿನ ಕಲ್ಪನೆನೇ ಆವೊಂಜಿ ಪೊಸ ಕಾಲೊದ ಕಲ್ಪನೆ. ಅಂಚಾದೇ ನರಮಾನಿದಾಂತಿನ

ಕಾಲಿ ಜಾಗೆಡ್ ಪರಿಸರೊ ಪನ್ಪಿ ನಿಲೆಟ್ ಪಚ್ಚೆ ನಿಲೆಟ್ ಪಚ್ಚೆ ಪಜಿರ್‌ಲೆನ್, ಪಕ್ಕಿ ಪರಣೆ ಮುರ್ಗೊಲೆನ್, ಅಂಚನೇ ಕಲ್ಲು ಖನಿಜಲೆನ್ ಮಾತ್ರ ನಮ ಪರಿಸರೊಂದು ಪನೊನುವ.

ಬಹುಷಃ ತುಳು ಪರಿಸರೊನು ನಮ ಈ ಮಾದರಿಡ್ ಕಟ್ಟೊಂದೆ ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಸ್ವರೂಪೊಡು ತುಳು ಪರಿಸರೊನು ಕಟ್ಯೆರೆ ಆಪುಂಡಾ ಪಂಡ್ದ್ ನಮ ಯೋಚನೆ ಮಲ್ಪೊಡಾಪುಂಡು. ಪರಿಸರೊ ಪನ್ನಗ ಅವು ಮರದ್ಯೆಕುಲು, ಪಕ್ಕಿಪರಣೆಲು, ಕಲ್ಲು ಖನಿಜೊಲು ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್. ಬಾಸೆ, ಕುಟುಂಬೊ, ಕೂಡುಕಟ್ಟ್, ರೀತಿನೀತಿ ನಂಬೊಲಿಗೆ ಇಂದು ಮಾತ ಸೇರ್ದ್ ಇಪ್ಪುನ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ನಿಲ್‌ಟ್ ನಮ ಪರಿಸರೊನ್ ಪರಿಕಲ್ಪಿಸವೊಲಿಯಾ ಪಂಡ್ದ್ ಯೋಚನೆ ಮಲ್ಪೊಡಾಪುಂಡು. ದಾಯೆಂದಂದಾಂಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಉಲಯಿಡ್ ಒಂಜೆನ್ ಬುಡುಂಡ ಕುಡೊಂಜಿ ಇಪ್ಪುಜಿ ಪನ್ಪಿನೆನ್ ನಮ ಪಿಂದೊನೊಡಾಪುಂಡು. ತುಳುತ ಕೂಡುಕಟ್ಟ್‌ದ ಉಲಾಯಿಡ್ದ್ ನಮ ತುಳು ಪರಿಸರೊನು ಕಟ್ಟ್‌ಂಡ ನಮ ಒವೆನ್ ಪರಿಸರೊಂದು ಪನ್ಪನಾ ಅವು ಕೇವಲ ಗುರುತು ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಅವೆನೊಂಜಿ ಬಿಲೆ ಇತ್ತಿ ಸೊತ್ತುಲಾದ್ ಮಾತ್ರ ಒರಿತೊನುನಲೆಕ್ಕ ನಮ ಪಾತೆರುಜ. ದಾಯೆಂದಾಂಡ ಅವು ಇಜ್ಜೀಂದಾಂಡ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪನ್ಪಿನವು ಇಪ್ಪುಜಿ.

ತುಳು ಪರಿಸರೊನು ನರಮಾನಿನ ನಿಲೆಟ್ ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ನಿಲೆಬಿಲೆಟ್ ನಮ್ಮ ಕಟ್ಟುವದಾಂಡ ಕಲ್ಲುಲು ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ಈ ಮಣ್ಣ್‌ಡ್ ಪುಟ್ಟುಬಲತಿನ ಮರದ್ಯೆಕುಲು, ಪಕ್ಕಿ ಪರಣೆಲು, ಮುರ್ಗೊಲು ಮಾತಾ ತುಳು ಪರಿಸರೊದ ಕತೆಕುಲೆನ್ ಪನೊಂದುಲ್ಲಂದ್ ತೋಜುಂಡು. ನಮ್ಮ ತುಳುತ ಅಜ್ಜಿಕತೆಟ್ ಬಾಲೆಮೀನ್ ಬೊಕ್ಕೊ ಮುಗುಡು ಮೇನ್‌ದ ಮಿತ್ತ್‌ದ ಕತೆ ಕೇನ್ದುಪ್ಪರ್. ಈ ಕತೆಟ್ ಬರ್ಪಿಲೆಕ್ಕೊ, ಪಲಯೆ ಮಲ್ಲಿಗೆದ ದಮಡೆನ್ ಕಂತ್‌ದ್ ಇಲ್ಲದ ತಡ್ಯಡ್ ದೀದ್ ಏರ್ ಈ ಪೂತ ದಮಡೆನ್ ತರೆಕ್ ದೀಪರಾ ಅಕ್ಲೆನ್ ಯಾನ್ ಮದ್ಮೆ ಆಪೆಂದ್ ಪನ್ಪೆ. ಪಲಯೆ ಪಂಡಿ ಪಾತರ ತೆರಿಯದೆ ಇಲ್ಲಡಿತ್ತಿನ ಆಯನ ಮೆಗ್ದಿ ಈ ಪೂತ ಚೆಂಡ್‌ನ್ ತಡ್ಯಡ್ದ್ ತರೆಕ್ ಮುಡಿಪಲ್‌ಗೆ. ಮೆಗ್ತಿ ಪೂ ಮುಡಿತ್ತಿನೆನ್ ತೂಯಿನ ಪಲಯೆ ನಿನನ್ ಯಾನ್ ಮದ್ಮೆ ಆಪೆಂದ್ ಪನ್ಪೆಗೆ. ಅಪಗ ಮೆಗ್ದಿ ಪೋಡಿದ್, ಈ ಮದ್ಮೆ ಆವಂದ್‌ಂದ್ ಪೋಯಿನ ಮೆಗ್ದಿ ಈ ಮದ್ಮೆನ್ ತಪ್ಪಾವರೆ ಬೋಡಾದ್ ಇಲ್ಲ್‌ದ ತಡ್ಯ ಕಡತ್ತ್‌ದ್ ಜಾಲ್‌ಗ್ ಕಾರ್ ದೀಪಲ್‌ಗೆ. ಮಗ್ದಿ ಇಲ್ಲ್ ಬುಡ್ದು ಜಾಲ್‌ಗ್ ಪಾರ್ ಪೋಯಿನೆನ್ ತೂಯಿನ ಪಲೆ ಅಲೆನ ಬೆರಿಪತ್ತೊಂದು ಪೋಪೆಗೆ. ಇಂದೆನ್ ತೂಯಿನ ಮೆಗ್ದಿ ಪಲಯಡ್ದ್ ತಪ್ಪಾಯರೆ ಬೋಡಾದ್ ಅವ್ಲೇ ಇತ್ತಿನ ಮರನ್ ಮಿತರುವಲ್‌ಗೆ. ಪಲೆಯೆಲಾ ಮರ ಮಿತರುವೆಗೆ. ಮೆಗ್ದಿ ಮರಡ್ಪ್ ತಿರ್ತ್‌ಲಾಗಿದ್ ಮರತ ಅಡಿಟ್ ಇಪ್ಪುನ ಕೆದುತ ನೀರ್‌ನ್ ಸೇರುವಲ್‌ಗೆ. ಪಲಯೆಲಾ ಕೆದುಕು ಲಾಗಿವೆಗೆ. ಕೆದುಟು ಮೊಕುಲು ರಡ್ಡ್ ಜನಲಾ ಮೀನ್ ಆದ್ ರೂಪಾಂತರ ಆಪೆಲ್‌ಗೆ. ಮೆಗ್ದಿ ಬಾಲೆ ಮೀನುಲು ಆದ್ ರೂಪಾಂತರ ಆಪೆರ್‌ಗ್. ಮೆಗ್ದಿ ಬಾಲೆ ಮೀನು ಆಯಲ್ಡ್, ಪಲಯೆ ಮುಗುಡು ಮೀನು ಆಪೆಗೆ. ಅಪಗ ಕೆದುತ ಬರಿಟ್ ಮೀನುಲೆನ ಬೋಂಟೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಅವೆನ್ ಇಲ್ಲಡೆ ಕಂತ್‌ದ್ ಅಡ್ಪೆಗೆ. ಅಪಗ ಪೊಣ್ಣು ಮೀನು ಪನ್ಪುಂಡುಗೆ ಪಲಯೆಲಾ ಮೆಗ್ದಿಲಾ ಕುಚು ಕುಚು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಅಡಡ ಪಂಡ್ದ್. ಮೀನುದ ಬಾಸೆ ತೆರೆಯೊನೊರೆ ಆವಂದಿನ ಆಯೆ ರಡ್ಡ್ ಮೀನುಲೆನ್‌ಲಾ ಬಿಸಲೆಡ್ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಪಾಡ್ದ್ ಅಡ್‌ನಗ ಬಿಸಲೆ ನಿಲ್ಕೆ ನೆತ್ತರ್ ತೋಜುಂಡುಗೆ. ಪೋಡಿದ್ ಪೋಯಿನ ಆಯೆ ಅವೆನ್ ಇಲ್ಲದ ಪಿದಯಿ

ತೇಪುವೆಗೆ. ಅಪಗ, ಮಣ್ಣ್‌ಗ್ ಬೂರಿನ ಮೀನುಲು ಅವುಲು ಪದಿಪೆ ಬೊಕ್ಕ ಬಸಲೆ ಆದೇ ಕೊಡಿಪುವಗೆ. ಅಂಚಾದೇ ತುಳುವೆರ್ ಬಾಲೆಮೀನ ಬೊಕ್ಕ ಮುಗುಡು ಮೀನುಲೆನ್ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಅಡ್ಪುಜೆರ್. ಅಂಚೆನೇ ಪದಿಪೆ ಬೊಕ್ಕ ಬಸಲೆನ್‌ಲಾ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಅಡ್ಪುಜೆರ್. ಈ ನಂಬೊಳಿಗೆಡ್ ತುಳು ಬದ್‌ಕ್ ನಡತೊಂದು ಬರೊಂದುಂಡು.

ನಮ್ಮವುಲು ಮದ್ಮೆ ಆನಗ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಜಾತಿಕಟ್ಟ್‌ಲೆಡ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕಟ್ಟ್‌ಕಟ್ಟಲೆಲು ಉಲ್ಲ. ಈ ಕಟ್ಟ್‌ಕಟ್ಟಲೆದ ಪಿರ್ಕಾರ ಆಣನ ಬೊಕ್ಕ ಪೊಣ್ಣನ ಅಪ್ಪೆಬರಿ ಒಂಜೇ ಆಂಡ ಮದಿಮೆ ಆಪುಜಿ. ಕೆಲವು ಜಾತಿಲೆಡ್ ಆಣನ ಬೊಕ್ಕ ಪೊಣ್ಣನ ಪುಟ್ಟಬರಿ ಪಂಡ ಅಮ್ಮ ಬರಿ ಒಂಜೇ ಆಂಡ ಮದಿಮೆ ಆಪುಜಿ. ಬಾಲೆ ಮೀನು ಮುಗುಡು ಮೀನುದ ಕತೆ ಎಚ್ಚಾದ್ ಅಪ್ಪೆಬರಿಟ್ ಮದಿಮೆ ಆವಂದಿನ ಜಾತಿಕಟ್ಟ್‌ಲೆಡ್ ಕೇನ್ಸ್‌ದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಈ ಕತೆಟ್ ತೋಜೆದ್ ಬರ್ಪಿಲೆಕ್ಕ ತುಳುವೆರ್ನ ಕೂಡುಕಟ್ಟ್‌ದ ಸಮಾಜೊಡ್ ಕುಟುಂಬೊದ ಕಟ್ಟ್‌ಕಟ್ಟಲೆ, ನಂಬೊಳಿಗೆ, ಅಕ್‌ಲೆನ್ ಒನಸ್ ತೆನಸ್, ಮದಿಮೆ, ಲೈಂಗಿಕ ಸಂಬಂದೊ, ಉಂದು ಮಾತ ಒಂಜೆಕ್ಕೊಂಜಿ ಕೂಡುದು ಅವ್ವೇ ಒಂಜಿ ಪರಿಸರೊ ಆದ್ ಉಪ್ಪುನೆನ್ ನಮ ತೂವೊಲಿ. ಉಂದೆನೇ ಯಾನ್ ತುಳು ಪರಿಸರೊಂದು ಗ್ರಹಿಪುವೆ. ತುಳು ಮಣ್ಣ್‌ಡ್ ಕೊಡಿಪಿ ಬುಳೆಪಿ ಮರಕುಲು ಕಾಯೊಗು ಬರ್ಪಿನ ಮುರ್ಗೊಲು, ಪಕ್ಕಿ ಪರಣೆಲು ಕಲ್ಲುಲು ಖನಿಜೊಲು ತುಳುತ ಕೂಡುಕಟ್ಟ್‌ದ, ನಂಬೊಳಿಗೆ ಉಲಯಿಡೇ ಅಯಿಕುಲು ಜೂವ ಪಡೆಪ. ಅಂಚಾದ್ ಪರಿಸರೊ ಪನ್ನಗ ನರಮಾನಿ ದಾಂತಿನ ಅತ್ತ್‌ಡ ಪಕ್ಕಿ ಪರಣೆಲು, ಮುರ್ಗೊಲು, ದೈಕುಲು, ಮರಕುಲು, ಕಲ್ಲುಲು, ಖನಿಜೊಲು ಬೇತೆನೇ ಆದ್ ಉಪ್ಪುನ ಪರಿಸರೊ ಅತ್ತ್. ತುಳು ಮಣ್ಣ್‌ಡ್ ಪುಟ್ಟಿನ ಪಕ್ಕಿ ಪರಣೆಲು, ಮುರ್ಗೊಲು, ಈ ಮಣ್ಣ್‌ಡ್ ಕೊಡಿತಿನ ಪಚ್ಚೆ ಪಜಿರುಲು, ಮರ ದೈಕುಲು, ಮಣ್ಣ್ ಅಡಿಟ್ ಅಡೆಂಗಿದಿನ ಕಲ್ಲುಲು ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕತೆಕ್ಕುಲೆನ್ ಅವು ಪನೊಂದುಪ್ಪುವ. ಅವು ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿತ ಬಾಗೊನೇ ಆಯಿನೆಡ್ದಾವರ ಪರಿಸರೊ ಪನ್ಪಿನೆನ್ ನಮ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಿಸರೊದ ನಿಲ್‌ಟ್ ಅವೆನ್ ಪರಿಕಲ್ಪಿಸವೊಲಿಂದ್ ತೋಜುಂಡು. ಅಂಚಾದ್ ನಮ ಪರಿಸರೊ ಪನ್ಪಿ ನಿಲೆಟ್ ಅವೆನ್ ಒರಿತೊನುನ ಕೆಲಸೊನು ಮಾತ್ರ ಮಲ್ಪುಂದೆ ಪ್ರಕೃತಿಗ್‌ಲಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗ್‌ಲಾ ಉಪ್ಪುನ ಸಂಬಂದೊಲು ದಾದಂದ್ ನಂಕ್ ಪಿಂದೊನೆರೆ ಸಾಧ್ಯ ಆಪುಂಡು. ಇನಿ ಏತೋ ಕಾಡುಲು ಅತ್ತ್‌ಡ ಮುರ್ಗೊಲು ಒರಿಯೆರೆ ಕಾರಣನೇ ಅವೆನ್ ಮನುಷ್ಯಡ್ದ್ ಮೀರಿನ ಒಂಜಿ ಶಕ್ತಿಯಾದ್ ಪಿಂದೊಂದಿನೆಡ್ದಾದ್. ನಾಗಬನ, ದೇವೆರ್ನ ಕಾಡ್ ನಂಬೊಳಿಗದ ಬಾಗೊ ಆದ್ ಉಪ್ಪುನೆಡ್ದಾವರನೇ ಏತೋ ಪಕ್ಕಿಪರಣೆಲು, ಮರಧೈಕುಲು ಒರಿಯರೆ ಸಾಧ್ಯ ಆತಂಡ್. ಅಂಚಾದೇ ನಮ್ಮ ನಮಬೊಳಿಗೆಲು ಒರಿಂಡ, ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಒರಿಂಡ ಪರಿಸರೊಲಾ ಒರಿಯು. ನಮ್ಮ ಬಾಸೆ ಒರಿಂಡ ನಮ್ಮ ಪರಿಸರೊಲಾ ಒರಿಯು.

ಪೆಜ ಬೊಕ್ಕ ಪೆಲನ್ ನಮ್ಮವುಲು ಮೆಗ್ಗೆ ಪಲಯಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್, ನಿಕ್‌ಲೆಗ್ ತೆರಿದುಪ್ಪು. ಕೆಲವು ಊರುಲೆಡ್ ಇಲ್ಲದ ಉಲಯಿ ಪೆಜನ್ ಬೊಕ್ಕ ಪೆಲನ್ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಪಾಡಿಯರೆ ಬಲ್ಲಿಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ನಮ್ಮವುಲು ಕೆಲವು ಜಾತಿಲೆಡ್ ಮದ್ಮೆ ಆನಗ ಪೊಣ್ಣು ಇಲ್ಲಡ್ ದಾರೆಡ್ದ್ ದುಂಬು ಪಾಲೆದ ಮರಕ್ ಕರಿಮಣಿ ಕಟ್ಟುನ ಕ್ರಮ ಉಂಡುಗೆ. ಅಂಚೆನೇ, ವರ್ಸೊಡೊರ ಪಾಲೆದ ಕೆತ್ತೆದ ಕಾಸಾಯ ಪರ್ಪೆರ್. ಆನಿದ ದಿನೊಟು ಮಾತ್ರ

ಪಾಲೆದ ಕೆತ್ತೆಡ್ ಮರ್ದ್ ಉಪ್ಪುಂಡುಂಗೆ. ಈ ಮರ್ದ್‌ನ್ ಪರಂಡ ವರ್ಸ ಇಡೀಗ ನಂಕ್ ವಾ ಸೀಕ್‌ಲಾ ಬರ್ಪುಜಿ ಪನ್ಪಿ ನಮಬೊಳಿಗೆ ಉಂಡು. ಪುಲ್ಯ ಆಪಿನೆಡ್ದ್ ದುಂಬೇ ಬತ್ತಲೆ ಪೋದು ಕಲ್ಲ್‌ಡ್ ಕಡೆದ್ ಅಯಿಕ್ ಬೊಲ್ಲು ಕಲ್ಲ್‌ಡ್ ನೆಸಲ್ ಕೊರ್ದುದ ಬಜಿ ಬಂಜಿಗ್ ಪರೊಡುಂದು ಉಂಡು. ಈ ಕ್ರಮೊಟ್ಟು, ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಮರತ ಕೆತ್ತೆದ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕಲ್ಲುಲುಲಾ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಬಾಗೊ ಆಪಿನೆನ್ ನಮ ತೂವೊಲಿ.

ತೂಲೇ, ನಮ್ಮ ಬಾಸೆಡ್ ಪೊರ್ತು ಮೂಡುಂಡುಂದು ಪನ್ಪ. ಅತ್ತ್‌ಡ್ ಪೊರ್ತು ಕಂತಂಡಂದ್ ಪನ್ಪ. ಸೂರ್ಯೆ ಚಂದ್ರೆ ಪನ್ಪಿನ ಪುದರುಲು ನಮ್ಮ ಬಾಸೆಡ್ ಇಜ್ಜಿ. ನಮ್ಮವುಲುಪೊರ್ತುಗು ಮಲ್ಲ ಅರ್ತೊಲು ಉಂಡು. ಅವು ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿ. ಅಮಾಸೆಗ್ ಪುಟ್ಟುಂಡ ಅಮ್ಮಗ್ ಹಾಳಂದ್ ಪನ್ಪಿ ಪಾತೆರೊಲಾ ಉಂಡು. ಇಂಚ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಡ್ ಕಲ್ಲ್‌ಮರಕುಲು, ಪಕ್ಕಿ ಪರಣೆಲು ಅತ್ತಾಂದೆ ಪೊರ್ತುಗುಲಾ ಅರ್ತೊ ಉಂಡು. ಪೊರ್ತುಲಾ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ಪರಿಸರೊ. ಬೂತೊಲೆನ್ ಸೂರ್ಯೆ ಚಂದ್ರೆರ್ ಇಪ್ಪುಮುಟ್ಟ ಈ ಸೊತ್ತ್ಯೊಲು ಉಪ್ಪುನ ಪನ್ಪಿ ನಂಬೊಳಿಗ್‌ನ್ ತೂವೊಲಿ. ಸೂರ್ಯೆ, ಚಂದ್ರೆ, ಬೊಲ್ಲಿಲು ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್, ಪಡ್ಡೆಯಿದ ಕಡಲ್‌ದ ನೀರ್, ಬಾನೊದ ಬರ್ಸೊದ ನೀರ್‌ಲಾ ತುಳು ಮಣ್ಣ್‌ದ ಪರಿಸರೊಂದು ನಮ ಪಿಂದೊನೊಲಿಂದ್ ಯಾನ್ ಎನ್ನ್‌ದೆ. ಕಡಲ್‌ಡ್ ವಾ ಪೊರ್ತುಡು ಮೀನ ಬೋಂಟೆಗ್ ಪೋಂಡ ಎಡ್ಡೆ, ನೀರ್‌ದ ಒಯ್ಲೆ, ಬೀಸು ಗಾಳಿ ಇಂದೆತ್ತ ಮಾತಾ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಗೇನೊಡು ದೀವೊನುಲಾ ತುಳು ಪರಿಸರೋಂದು ಯಾನ್ ಎನ್ನ್‌ದ್, ಮೀನುಲು ವಾ ಪೊರ್ತುಡು ತೆತ್ತಿ ದೀಪ ಪನ್ಪಿನವು ತೆರಿಯೊಂದಿನ ಮರಕಲೆರ್ ಆ ಪೊರ್ತುಡು ಕಡಲ್‌ಗ್ ಮೀನ್ ಪತ್ಯೆರೆ ಪೋಪುಜೆರ್. ಅಂಚಾದೇ ಮೀನ ಪರಿಸರೊ ಒರಿದಂಡ್. ಆಂಡ ಇನಿತ ದಿನೊಟು ಮರಿಯಲೊದ ಪೊರ್ತುಡಾಲು ಮೀನುನ್ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಕಡಲ್‌ಡ್ ಮೀನ್ ದಾಂತೆ ಮರಕಲೆರ್ ಕಾಲಿ ಕೈಟ್ ಪಿರ ಬರ್ಪಿನೆನ್ ನಮ ತೂವೊಲಿ. ನಮ ಒವೆನ್ ನಿಸರ್ಗಂದ್ ಪನ್ಪನಾ ಅವೆನ್ ಇನಿ ಮನುಷ್ಯ ತನಕ್ ಬೋಡಾಪಿಲೆಕ್ಕ ತಿರ್ಗಾಯೆರೆ ತೂಪೆ. ತನಕ್ ಬೋಡಾಪಿಲೆಕ್ಕ ಬದಲ್ ಮಲ್ಪೆರೆ ತೂಪೆ. ಇಂದೆತ ಸಾಧ್ಯತೆದ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಅವು ಚಲ್ಲ್ ಕೆಲಸೊಲಾ ಅಂದ್. ಕಡಲ್ ಮಲ್ಲ ಆವೊಂದು ಪೋಪುಂಡುಂದು ನಮ್ಮ ಪನ್ಪ. ಆಂಡ ಕಲ್ತಿನಕ್‌ಲೆನ ಬಾಸೆಡ್ ಅವು 'ಕಡಲು ಕೊರೆತ' ಪಂಡ್ದ್ ಆಪುಂಡು. ದುಂಬುದ ಕಾಲೊಡು ಕಡಲ್‌ನ್‌ಲಾ ಬೂಮಿನ್‌ಲಾ ಜೋಡ್ಸಾಯೆರೆ ಸಂಕ ಮಲ್ತೆರ್ದ ಇತ್ತೆ ಕಡಲ್‌ನ್ ತಡೆಪೆರೆ ಬೂಮಿದ ಕರೆಟ್ ಗೋಡೆ ಕಟ್ಟುವ. ಏತೇತೋ ಕಲ್ಲ್‌ಲೆನ್ ದೊರ್ತುದು ಕಡಲ್‌ನ್ ಜೆಂಜಾವ. ಆಂಡ ಕಡಲ್ ನೀರ್ ವಾ ಮೈಟಾಂಡಲಾ ಕೆರೆ ಕಟ್ಟೊಡೇ ಅತ್ತೆ. ನಿಸರ್ಗನೇ ಮಲ್ತೊಂದಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆನ್ ಪರಿಸರೊಂದು ತೆರಿಯಂದೆ ನಂಕ್ ಬೋಡಾಪಿಲೆಕ್ಕ ನಮ ಅವೆನ್ ತಿರ್ಗಾಯರೆ ಪೋವೊಂದುಲ್ಲ. ಇನಿ ನಮ್ಮ ನೇತ್ರಾವತಿನ್ ತಿರ್ಗಾಪುನ ಬೇಲೆಲಾ ನಮ್ಮ ಪರಿಸರೊಗು ಬೇನೆ ಕೊರ್ಪಿನ ಸಂಗತಿಂದ್ ತೋಜುಂಡು. ಪರಪುನ ನೀರ್‌ಡೇ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಉಗಮಲೆನ್ ಚರಿತ್ರೆಕಾರೆರ್ ಪಂತೆರ್. ಅಚಾದ್ ಪರಪುನ ನೀರ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಉದಿಪನ ಮಲ್ಪುಂಡು. ನೀರ್‌ದ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಪುಟ್ಪಿನ ನಾನಾ ಜೀವಿಲು ಅವು ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಬಾಗೊ ಆಪ. ಅಯಿತ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕತೆಕುಲು ಪುಟ್ಟುವ, ಗಾದೆಲು ಪುಟ್ಟುವ, ನಂಬೊಳಿಗೆ ಪುಟ್ಟುವ, ಕಟ್ಟ್‌ಕಟ್ಟಲೆಲು ಪುಟ್ಟುವ ಅಯಿತ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಬಾಸೆಲು ಪುಟ್ಟುವ. ಉಂದು ಮಾತ ಸೇರ್ದುಪ್ಪುನನೇ ತುಳು ಪರಿಸರೊಂದು

ನಮ ಎನ್ನೊಲಿಂದ್ ಎಂಕ್ ತೋಜುಂಡು.

ತೂಲೆ, ದುಂಬುದ ದಿನೊಟು ಕಂಡೊದ ಬರಿಟ್ ನರ್ತೆಲು ತಿಕ್ಕೊಂದಿತ್ತ. ಇನಿತ ದಿನೊಟು ಕಂಡೊಲೆಡ್ ಪೂರಾ ಇಲ್ಲುಲು ದಿಂಜೊದುಲ್ಲ. ಕಟ್ಟೊಣೊಲು ಲಕ್ಕೊಂದುಲ್ಲ. ಅಂಚಾದ್ ಬರ್ಸೊದ ಪೊರ್ತುಡು ಕಂಡೊಡು ತಿಕ್ಕುನ ನರ್ತೆ ಇನಿ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ತೂಯೆರೆ ತಿಕ್ಕೊಂದಿಜ್ಜಿ. ಅಂಚಾದೇ, ನರ್ತೆದ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಆ ಶಬ್ದಲಾ ನಮ್ಮ ಬಾಸೆಡ್ದ್ ಮಾಜೊಂದು ಪೋದುಂದುಂದು. ವ್ಯಾಕರಣಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞೆರ್ ಬಾಸೆಡ್ ಉಪ್ಪುನ ಶಬ್ದಲೆನ್ ನಾಮಪದ, ಕ್ರಿಯಾಪದ ಪಂಡ್ದ್ ಗುರುತು ಮಲ್ಪುವೆರ್. ನರ್ತೆ ಪನ್ಪಿನ ಪದ ಗುರುತು ಪತ್ತುನ ನಾಮಪದ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್. ಅವು ಕ್ರಿಯಾಪದೊಲಾ ಅಂದ್. ನರ್ತೆದ ಮಾಸೊನ್ ತಿನೊಡೂಂದಾಂಡ ಅವೆನ್ ನರ್ತ್‌ದ್ ತಿನೊಡು. ಅಂಚಾದ್ ನರ್ತೆ ನಾಮಪದ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ಅವು ಕ್ರಿಯಾಪದೊಲಾ ಅಂದ್. ನಮ್ಮ ಬಾಸೆದ ಪೊಲಬುಡು ಕೆಲವೊಂಜಿ ಸಂದರ್ಬೊಲೆಡ್, ನಾಮಪದ, ಕ್ರಿಯಾಪದ ಪನ್ಪಿ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಅಂಶೊಲು ಇಜ್ಜಾಂದೆ, ಆ ರಡ್ಡ್ ಅರ್ತೊಲೆನ್ ಒಟ್ಟೊಟ್ಟಿಗೆ ಮೊಡೆದ್ ಕೊರ್ಪಿನ ನಮ್ಮ ಬಾಸೆದ ಪೊರ್ಲು ತೂಲೆಗೆ. ಅಂಚಾದೇ ಪರಿಸರೊ ಪನ್ನಗ ನಮ್ಮ ಬಾಸೆಲಾ ಒಟ್ಟೊಟ್ಟಿಗೆ ಬರ್ಪುಂಡು. ಕಡ್‌ಲ್‌ಡ್, ಕಂಡೊಡು ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ಕೆದುಟು, ಸುದೆಟ್ ತಿಕ್ಕುನ ಮೀನುಲುಲಾ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಉಲ್ಲ. 'ಬಂಟೆ ಪೋಯಿನವುಲು ಒಡಕ್ ತಪ್ಪಂದ್ ಮಡೆಂಜಿ ಪೋಯಿನವುಲು ಕಲಂಕ್ ತಪ್ಪಂದ್' ಪನ್ಪಿ ಪಾತೆರ ಉಂಡು. ಕೆದುಡು ತಿಕ್ಕುನ ಮಡೆಂಜಿ ಮೀನ್ ತುಳುವೆರ್ನ ಬಾಸೆದ ಉಡಲ್‌ಡ್ ಜೋಡಿದ್ ಬುರ್ಪುಂಡು. 'ಮರಿ ಜಿಡೆ ದೆರ್ತ್‌ಂಡ್‌ಂದ್ ನಕ್ಕುರುಲಾ ತೆರೆದೆರ್ತ್‌ಂಡ್‌ಗೆ; ಅಂಚಾದೇ ಪರಿಸರೊ ಪನ್ನಗ ನಮ್ಮ ಬಾಸೆಲಾ ಒಟ್ಟೊಟ್ಟಿಗೆ ಬರ್ಪುಂಡು.

ಬಾಸೆ, ನಂಬೊಳಿಗೆ, ಕತೆ, ಗಾದೆ, ನುಡಿಗಟ್ಟ್, ಕುಟುಮ, ಕೂಡುಕಟ್ಟ್ ಇಂದೆನ್ ಮಾತಾ ಬುಡ್ದು ಪರಿಸರೊ ಪನ್ಪಿನವು ಇಜ್ಜಿ. ಇಂದೆನ್ ಬುಡ್ದು ಸೊತ್ತುಲಾದ್ ಮಾತ್ರ ಪರಿಸರೊ ಪಂಡ್ದ್ ತೂಯಂದಾಂಡ ಅವು ನರಮಾನಿ ದಾಂತಿನ ಪರಿಸರೊ ಆಪುಂಡು. ಸಂಸ್ಕೃತಿ ದಾಂತಿನ ಪರಿಸರೊ ಆಪುಂಡು. ಸೊತ್ತುಲಾದ್ ಅವೆನ್ ತೂಪಿನೆಡ್ದಾದೇ ನಮ ಅವೆನ್ ಗುರುತು ಮಲ್ಪೊನುವ ಮಾತ್ರ. ನಮ್ಮ ಮಣ್ಣಡ್, ಪುಟ್ಟುನ, ಕೊಡಿಪುನ, ಪರಪುನ, ಅಡೆಂಗಿದಿನ ಪಕ್ಕಿ ಪರಣೆಲು, ಪಚ್ಚೆ ಪಜಿರುಲು, ಸುದೆ ತೋಡುಲು, ಕಲ್ಲು ಖನಿಜೊಲು ತೂನಗ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯ ಪೆರಿಯಾಕುಲು ಉಂಡು ಮಲ್ತಿನ ಬಾಸೆಡ್, ಕತೆಟ್, ನಂಬೊಳಿಗೆಡ್ ಒಟ್ಟು ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿತ ಕೂಡುಕಟ್ಟ್‌ಡ್ ಅವೆನ್ ನಮ ತೂವಂದೆ ಒವೆನ್ ತೂಪಿನೇ ಫ್ಲೋರಾ, ಫೌನ ಪನ್ಪಿ ನಿಲೆಟ್. ಈ ಬಗೆತ ದಿಟ್ಟಿಡ್ ಊರುದ ಪುದರುಲು ಮಾತ ವರ್ನಾಕುಲರ್ ಆಪುಂಡು. ಆಯಿತ ಬದಲ್ ಅವೆನ್ ಬೊಟಾನಿಕಲ್ ಪುದರ್‌ಲೆಡ್ ತೂಂಡ ಅವೆನ್ ಇಂಚಿಂಚಿನ ಆಪುಂಡು. ಬೊಕ ಈ ಜಾತಿಲು ಉಂದು ಒಂಜಿ ಊರುಡು ಮಾತ್ರ ಉಪ್ಪುನವು ಅತ್ತ್ ಅವು ಮಾತ ಜಾಗೆಲೆಡ್‌ಲಾ ಉಪ್ಪುನವು. ಜಗತ್ತ್‌ದ ವಾ ಜಾಗೆಲೆಡ್ ಅವು ಬುಳೆಪ ಪನ್ಪಿನೆನ್ ಗುರುತು ಮಲ್ಪೊಲಿ ಬೊಕ್ಕ ಅಯಿತ ಮಿತ್ತ ಅಧಿಕಾರೊನುಲಾ ಪಡೆಯೊಲಿ ಪನ್ಪಿನಿಲೆಟ್ ಯೂನಿವರ್ಸಲಾಯಿನ ಪುದರ್‌ಲೆನ್ ಉಂಡು ಮಲ್ತೆರ್. ಇಂಚ ತೂಯಾಂದಾಂಡ ನಮ್ಮಣ್ಣ ಮೂರಿಡ್ ಪರಿಸರೊನು ಕಟ್ಪಲೆಕ್ಕ ಆಪುಜಿ. ನಮ್ಮ ಬದ್‌ಕ್ ನಿಲೆಟ್ ಪರಿಸರೊನು ಕಟ್ಪಿ ಲೆಕ್ಕ ಆಪುಜಿ. ಇನಿ ನಮ ಪರಿಸರೊನು ಕಟ್ಪೊಡಾಯಿನಿ ಈ ಬಗೆಟ್ ಪನ್ಪಿನವು ಎನ್ನ ನಂಬೊಳಿಗೆ.

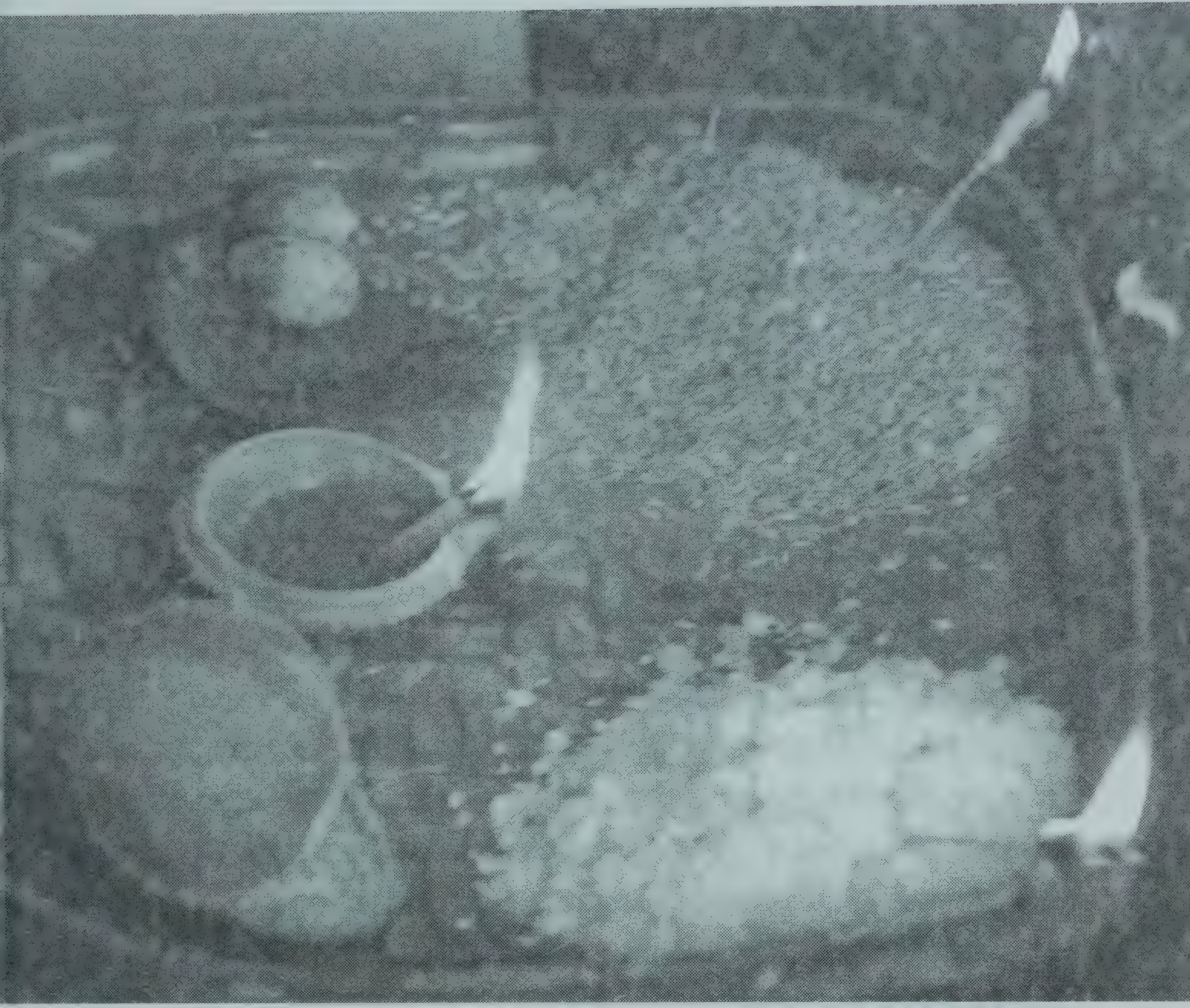

ತುಳು ಪರ್ಬ

ಬನ್ನಂಜೆ ಬಾಬು ಅಮೀನ್

ತುಳುನಾಡ್ ಪಂಚವರ್ಣದ ನಾಗನಡೆತ ಪುಣ್ಯಭೂಮಿ. ತೆನ್ಕಾಯಿ ಚಂದ್ರಗಿರಿ ಸುದೆ, ಬಡಕಾಯಿಡ್ ಶರಾವತಿ -ಗೇರುಸೊಪ್ಪೆ, ಮುಡಾಯಿ ಗಟ್ಟ, ಪಡ್ಡಾಯಿ ಕಡಲ್ - ಉಂದು ತುಳು ಬೂಮಿದ ಗಡುಕ್‍ಲ್.

ತುಳುವೆರ್ ಅಪ್ಪೆ ಕುಟುಮ (ಮಾತೃಪ್ರದಾನ ಕುಟುಮ ಪದ್ಧತಿ)ದಗ್‍ಲ್. ಕೂಡು ಕುಟುಮ ಪನ್ನಗ ಒಂಜಿ ಇಲ್ಲಡ್ 50-60 ಜನ ಒಟ್ಟುಗ್ ಬದುಕುನವು.

ತುಳು ಬೂಮಿಡ್ ಒಂಜಿ ಕಾಲೊಡ್ ಬಂಜಿದ ಕುಜಾರ್ನೆಗ್ ನುಪ್ಪು- ಅರಿ - ಬಾರ್‌ನ್, ಕಡ್ಲ್‌ದ ಮೀನ್‌ನ್, ಕಾಡುತ್ಪತ್ತಿನ್ ನಂಬೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅಂಚಾದ್ ಬುಲೆ ಅಪಿನ ಬೂಮಿ, ಕಿದೆತ ಕಂಜಿ ಕೈಕಂಜಿ, ನುಗ ನಾಯೆರ್, ತುಲುವೆರ್ನ ಆದಾರಕಂಬೊಲು. ಅಯಿಕ್ ಬಾಲ ಮರ್ಯಾದೆ ಉಂಡು.

ತುಳು ಬೂಮಿದ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಲು -ಬಂಟ-ಬಿರುವ-ಮರಕಾಲ -ಪರವ-ಪಂಬದ-ನಲಿಕೆ-ಕೈಪುಡ-ಮೊಲಿ, ಮಡ್ಡೆಲ-ಮೂಲ್ಯ-ಮುಂಡಾಲ- ಕೊರಗ- ಬಾಕುಡ- ಮನ್ಸ- ಮುಗೇರ-ಇಂಚ ಪತ್ತ್ ಪದಿನಾಜಿ ಜಾತಿಲು ಉಲ್ಲ.

ತುಳು ಜಾತಿಲೆಡ್ ಅಮ್ಮನ್ನಾಯ - ತಾಲೆನ್ನಾಯ - ಕೋಟ್ಯನ್ನಾಯ- ಬಂಗೇರನ್ನಾಯ- ಚನಿಲನ್ನಾಯ- ಪಾಂಗುಲನ್ನಾಯ- ಸೋಬನ್ನಾಯ -ಉಪ್ಪನ್ನಾಯ- ಕುಂದರನ್ನಾಯ-ಮಾಬೆನ್ನಾಯ- ಜತ್ತನ್ನಾ- ಕಕ್ಕೆರನ್ನಾ-ಇಂಚ ಇರುವ ಬರಿನ್ ಇಂಗಡನೆ ಮಲ್ದೆರ್.

ದುಂಬುದ ಕಾಲೊಡ್ ಪಿರ್ತಿ ಒರಿ ತುಲುವಗ್ಲ- ಒಂಜಿ ನಾಗ ಮೂಲ, ಒಂಜಿ ಆಲಡೆ, ಬಡಕಯಿ ಮಾರ್ನ್‌ಕಟ್ಟೆ, ಒಂಜಿ ದೈವ ಮೂಲ ಇತ್ತ್ಂಡ್.

ಇಡೀ ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ನಾಗೆ ಮೂಲ. ಈ ಬೂಮಿ ನಾಗಗ್ ಸೇರ್ದಿನವು. ಅಂಚಾದ್ ಇಡೀ ತುಳು ಬೂಮಿ ನಾಗನಡೆ-ನಾಗಬನ- ನಾಗಕಲ್ಲ್‌ಡ್ ದಿಂಜಿದ್ ಪೋತುಂಡು. ದುಂಬುದ ಕಾಲೊಡ್ ನಾಗಗ್ ತುಳು ಜನೊಕುಲು ಮುಟುದು ಪೂಜ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ತುಳುವೆರ್ ನಾಗಮೂಲೊಗು ಸೇರ್ದಿನಗ್‌ಲ್.

ತುಳುವೆರ್ ದೈವ ನಂಬೂನಗ್‌ಲ್. ಕೂಡು ಕುಟುಮೊಡ್ ಪುಟುದ್ ಪತ್ತೆರೆಗಾದ್ ಎಡ್ಡೆ ಬೇಲೆ ಬೆಂದ್‌ದ್ ಸತ್ತ್ಯ, ದರ್ಮ, ನ್ಯಾಯೊನು ಕಾತ್‌ದ್ ಕಡೆಕೊಂಜಿ ದಿನ ಪಿರಣ ಕೊರ್ನಗಲೆನ್ ತುಳುವೆರ್ ಏಪೊಗ್‌ಲಾ ಮದಪಯೆರ್.

ಕೆಲವು ದೈವೊಲು ಈಸರ ದೇವೆರ್ನ ಗಣೊಕ್‌ಲ್. ಕೆಲವು ನರಮಾನಿ ದೈವ ಆತಿನವು. ಒರಿದಿನವು ಮುರ್ಗೊಲ್ (ಪ್ರಾಣಿ) ದೈವೊಲ್. ಜುಮಾದಿ, ಜಾರಂದಾಯೆ, ಒಡಿಲ್ತಾಯೆ, ಇಂಚಿತ್ತಿ ದೈವೊಲು ಈಸರ ದೇವೆರ್ನ ಗಣೊಕುಲ್. ಪಂಜುರ್ಲಿ, ಪಿಲ್ಚಂಡಿ, ಮೂಲ ಮಯಿಸಂದಾಯಿ, ನಂದಿಗೋಣೆ, ಹಾಗೂಳಿ, ಇಂಚ ಪ್ರಾಣಿ ದೈವೊಲು. ನರಮಾನಿ ದೈವತ್ತೊಗ್ ಏರ್ದಿನ್ನೆಕ್ ಕೋಡಿದ ಬಬ್ಬು ಬೀರು ಕಲ್ಕುಡೆ - ವರ್ತೆ, ಬಬ್ಬರ್ಯೆ, ಮಾಯಂದಾಲ್, ತನಿಮಾನಿಗ, ಕೊಡಮಂದಾಯೆ, ಇಂಚ ಉದಾರ್ನೆ ಕೊರೊಲಿ.

ಕುಟುಮ ನಂಬೊಂದು ಬರ್ಪಿನ ದೈವೊಲೆನ್ ಇಲ್ಲದ ಉಲಯಿ ಒಂಜೇ ಮಂಚಾವುಡ್ ಅಲವುದ ಕಡ್ಸಲೆ, ಕಂಚಿದ ಕೂಜಿಡ್ ನೀರ್ ದೀದ್ ನಂಬೊಂದ್ ಇತ್ತೆರ್. ದೈವೊಲೆಗ್ ಮಾನೆಚ್ಚಿದ ದರ್ಸನ, ಬೋಗ - ತಂಬಿಲ, ಕೋಲ-ನೇಮ ನಡಪುಂಡ್. ತುಲು ಜನೊಕುಲೆಗ್ ಈ ಬೂಮಿದ 'ಸತ್ಯೊಲ್' ಪಂಡ್‌ದೇ ನಂಬುದಿನ ದೈವೊಲೆನ ಮೂಜಿರೆ ಗಂದ, ತಿಂಗರದ ಕುರ್ಪ ಮಾಮಲ್ಲ ನಿದಿ ಸಿಕಿಲೆಕ್ಕ.

ತುಳು ಜನೊಕುಲೆನ ಜಾನಪದ ಆಚರ್ನೆ ಬೊಕ್ಕ ಪರ್ಬೊಲೆಡ್ ಬಾಲೊಂಜಿ ಅರ್ತ ದಿಂಜಿದ್‌ಂಡ್. ವರ್ಸೊಗೊರ ಬರ್ಪಿನ ಇಗಾದಿ (ಯುಗಾದಿ) ಬೆನ್ನಿದಗ್‌ಲ್ ಪೊಸ ವರ್ಸ ಬೊಕ ಬುಲೆ ಬೆನ್ಪ್ರೆಗ್ ಮೂರ್ತ ಮಲ್ಪುನ ಪರ್ಬ. ಒಂಜಿ ಕಂಡದ ಮುಲ್ಲೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್, ರಡ್ಡ್ ಎರು ಕಟ್‌ದ್ ಒಂಜಿ ಪೊಲಿ ಮಾದವೊಡ್. ಕೂಡು ಕುಟುಮದ ಆಣ್ ಬಲೆಲ್ ಮೂಜಿ ಪುಂಡಿ ಬಿತ್ತ್ (ಬಾರ್) ಮೂಜಿ ಪುಂಡಿ ಮುದರ (ಗೊಬ್ಬರ) ಕೊನೊದು ದತ್ತಿ ಕಂಡೊಗು ಬಿಸ್‌ದ್ ಬರೊಡು. ಪರ ಬೆನ್ನಿ ಬುಡ್ಪಿನಿ, ಪೊಸ ಬೆನ್ನಿ ಮಲ್ಪುನ್ ಇಗಾದಿದಾನಿಯೆ.

ತುಳುವೆರ್ನ ಅಟ್ಟೆಮಿ (ಅಷ್ಟಮಿ)ಗ್ಲ ಬೇತೆನೆ ಪೊರ್ಲು ಉಂಡು. ಅಟ್ಟೆಮಿದ ದುಂಬಿನಾನಿ ರಾತ್ರೆಗ್ ಬಂಜರ ಉಂಡ್‌ದ್ ಮೀದ್ ಪಾಸ ಕುಲ್ಲುಂಡ ಮರ್ದಿನ ನಡೀರ್‌ಗ್ ತಿಂಗೊಲ್ (ಚಂದ್ರೆ) ಉದಿತೊಂದ್ ಬತ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ ತುಲಸಿ ಕಟ್ಟೆದ ಎದ್‌ರ್ ದೇವೆರೆಗ್ ಅರ್ಗೆ ಕೊರಿ ಬೊಕ್ಕನೆ ಉನ್ಪಿನಿ. ಆನಿದ ಮದ್ದೆನೊಡ್ ಒಂಜಿ ಬೊಂಡ ಪರ್ದ್ ಕುಲ್ಲುವೆರ್. ತುಲುಜನ ಆನಿದ ಕಾಲೊಡ್ ಬೆನ್ನಿದ ಬೇಲೆದ ನಡುಟ್ ಬೇತೆ ಉಪ್ಪಸ ಪತ್ತುಜೆರ್. ಆಂಡ ಮಲ್ತಿ ಬೇಲೆಡ್ ತೂಪರ್ಕೆಗ್

ಕಣ್ಣ್ ಕಟ್ ಮಲ್ಪಾಯೆರ್.

ಬೆನ್ನಿದ ಇಲ್ಲಡ್ ಚೌತಿ ಪೂಜೆಗ್ಂದೇ ಬಾರ್ ಕಲೆದೀದ್ ಇಲ್ಲಡ್ ಪೊದ್ದೊಲು ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಚೌತಿದಾನಿ ಇಲ್ಲ ಗುರ್ಕಾರೆ ಮೀದ್, ಮಡಿ ತುಸುದ್ ದೈವದ ಮಣೆಮಂಚಾವುದ ಎದ್‌ರ್ ಮಂಡಲ ಬರೆದ್ ಕುಟುಮ ಗಣಪತಿ ಐತವೆರ್. ಪೂ ತಿಂಗರೊಡು ಸಿಂಗಾರ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ರಡ್ಡ್ ಬಗೆತ ಗಜ್ಜಾಯಿ, ದೋಸೆ ದೀಪೆರ್. ದೈವೊಲೆಗ್ಲ ಪನಿಯಾರ ನಡಪುಂಡ್.

ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಮಟ್ಟ್‌ಗ್ ಕುರಲ್ ಕಟ್ಟುನ ಪರ್ಬದ ಸಂಬೋರ್ಮ ಏಪಲ ನಿನೆಪುನಾವು. ದುಂಬಿನಾನಿ ಇಲ್ಲದ ಆಣ್ ಬಾಲೆಲ್ ಕತ್ತಲೆಡ್ ಪೋದು ಕುರಲ್ ಒಡ್ತೊಂದ್ ಬರ್ಪೆರ್. ರಡ್ಡ್ ದಿನ ದುಂಬು ಆಟಿದ ಕಲಿ ಕಜವು ಪಿದಾಯಿ ಪಾಡ್ದ್ ಸಿರಿ ಪೊದ್ದವೆರೆಗ್ ಅಟ್ಟನೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ತುಲಸಿದ ಎದ್‌ರ್ ಕುರಲ್ ಪೂಜೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಸಿರಿ ಸಂಪೊತ್ತುದ ಬಾಗ್ಗೆ ಲಚ್ಚಿಮಿನ್ ದಿಂಜೆಲಂಡ್ ಇಲ್ಲ ದಿಂಜಾವೆರ್. ಆನಿ ಪತ್ತ್ ಪದಿನಾಜಿ ಬಗೆತ ನುಪ್ಪು ಕಜಿಪುದ ಗಡ್ಡ್‌ದ ಉಣಸ್.

ದೀಪೊಲಿ ಪರ್ಬದ ಆಚರ್ನೆ ಮೂಜಿ ದಿನ. ದುಂಬಿನಾನಿ ಸೈತಿನಗಲೆ ಪರ್ಬ. ಮರ್ದಿನ ಬೂಮಿಗ್ ಬೊಲ್ಪು ದೀದ್ ಬಲೀಂದ್ರ ಪೂಜ. ಮೂಜಿನೆದಾನಿ ಗೋವುಲೆನ ಪೂಜೆ. ಒಂಜಿ ಕಾಲೊಡ್ ತುಳುನಾಡ್‌ನ್ ಬಲಿ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಆಲೊಂದಿತ್ತೆರ್. ದೀಪೊಲಿ- ಪೊಲ್ಸು- ಐಸ್‌ರ ದಿಂಜುನ ಪರ್ಬ. ಬಲಿ ಚಕ್ರವರ್ತಿನ ನಿನೆಪುಗಾದ್ ಪರ್ಬದಾನಿ ಬಲೀಂದ್ರ ಲೆಪ್ಪುವೆರ್. ನುಪ್ಪು ಕೊರ್ಪಿನ ಬೂಮಿಯಪ್ಪೆನ್ ಪೂಜೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕೊಂಡಾಡುವೆರ್.

ಪರ್ಬದ ದುಂಬಿನಾನಿ ಮಂಜೊಲ್ದ ಇರೆತ ಕಡುಬು, ಬಾರೆ ಬಂಬೆದ ಕಜಿಪು, ಮೀನ್ ಆಡ್ದ್ ತೀರ್ ಪೋತಿನ ಕುಟುಮದ ಮಾತ ಕುಲೆಕ್ಲೆಗ್ ಮಿಸೆಲ್ ಬಲಸುವೆರ್. ಮರ್ದಿನ ಪರ್ಬದಾನಿ ಮಾತೆರ್ಲ ಪಾಸ ಪಲಾರೊಡ್ ಇತ್ತ್‌ದ್ ಪರ್ಬ ಆಚರ್ನೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಕತ್ತಲೆ ಆಯಿಗಿನೆ ಬೆನ್ನಿನ ಮಾತ ಕಂಡೊಲೆಗ್ ತುಡರ್ ದೀದ್ ಬಲೀಂದ್ರನ್ ಲೆಪ್ಪುವೆರ್. ಆನಿ ರಾತ್ರಿಡ್ ಇಡೀ ತುಲುನಾಡಂದ ಕುಲ ದೇವೆರ್ ತಿರುಪತಿ ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ದೇವೆರೆನ್ ಕಟ್ಟೆ ತುಳಸಿಡ್ ಪೂಜೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಮುಡಿಪುಗ್ ಪಣವು ಕಾಣಿಕೆ ಪಾಡುವೆರ್. ಬೆನ್ನಿದ ಇಲ್ಲದ ಜಾಲ್‌ಡ್ ದೀಪೊಲಿ ಕಂಬ, ಬೈತ ಮುಟ್ಟೆ, ನುಗೆ-ನಾವೆರ್, ಅರಿ ಬಾರ್ದ ತುಪ್ಪೆ. ಪದ್ದೆಯಿ ಬಂಗಾರ್‌ದ್ ಪತ್ತಾಸ್, ಕಿದೆತ ಗೋವುಲೆಗ್ ತುಡರ್ ತೋಜಾವೆರ್.

ಮೂಜಿನೆದಾನಿ ಕಿದೆಟಿತ್ತಿನ ಮಾತ ಗೋವುಲೆನ್ ಪೊಲ್ಬುಡು ಮೀಪಾವೆರ್. ಇಲ್ಲದ ಮುತ್ತೆಸಿ ಪೊಂಜೊವು ಗೋವುಲೆಗ್ ಪೂಜೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಬಂಜರ ಅಡ್ಯೆ ಪುಂಡಿ ತಿನ್ಪಾವೆರ್.

ತುಳು ಜನ ಬದ್‌ಕ್‌ಡ್ ಇಡೀ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಆಚರಣೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಆನಿದ ಕಾಲೊಡ್ ಇಲ್ಲಡೆ ಪೆದ್ಪಿನಿ. ಪೆದ್ಮದಿ ತಾಂಕನೆದ ಕತೆನೇ ಬೇತೆ. ಕಾಜಿರ್ಗದ ರಸ. ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಗಂಜಿ, ಲೇಹ, ಮರ್ದ್ ಕೊರ್ದು ತಾಂಕುವೆರ್. ಆಣ್ ಬಾಲೆಗ್ ಪದ್‌ರಾಡ್ ವರ್ಸ ಪತ್ತಾನಗ ತರೆ ಕೂಜಲು ಕತ್ತೆರುನು. ಪಿರಯ ಬತ್ತಿಗೆನೆ ಮದ್ಮೆದ ನಿಚ್ಚಯ ಮದ್ಮೆ ಆಯಿನೆಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಅಣ ಇಲ್ಲಡ್ ಸಟ್ಟುಗ ಪತ್ತಾವುನಿ, ಮಾಮಿಸಿಕೆ. ಬಂಜಿನಲೆಗ್ ಬಗೆ ಬಣ್ಣದ ಅಡ್ಯೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪದ್ದೆಯಿ ಬಂಗಾರ್ ಪಾಡ್ದ್ ಬಯಕೆ, ಇಂದ್ ಮಾತ ತುಳು ಆಚರಣೆಡ್ ಸೇರುಂಡು.

ನರಮಾನಿ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಬಯ್ಯಡ್ ತೀರ್ದ್ ಪೋಯಿಗಿನೆ ಬಾಲ ಆಚರಣೆ ಉಂಡು. ಇಲ್ಲದ ಕೈತಲ್ ಕುಕ್ಕುದ ಮರ ಕಟ್ತ್‌ದ್, ಕಾಟ ಗೂರ್‌ದ್, ನೀರ್ ಬೆಚ್ಚ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಚಟ್ಟ ಕಟ್ದ್ ಪುನೊನು ತುಂಬೊಂದು ಪೋದು ಬೊಜ್ಜ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಐನೆಡ್ ಅತ್ತ್‌ಡ ಏಲೆಡ್ ದೂಲಪ್ಪ

ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕಿರಿಯ ಪತ್ತುವೆರ್. ಬೊಜ್ಜದ ದುಂಬಿನಾನಿ ರಾತ್ರೆಗ್ ಇಲ್ಲಡ್ ನೀರ್ ನಿರೆಲ್ ಕಟ್ಟ್‌, ಮರ್ದಿನ ಪುಲ್ಲೆಕಿಲ್‌ಗ್ ಜಾಲ್‌ಡ್ ಬಾರೆ ಬಂಬೆ ಕುಂಬುಡ ಕಡ್ತ್‌ದ್, ಅಣ್ ಸಂತೆಸಿ ಚವರ ಮಲ್ತೊಂದು, ಮಾತೆರ್ಲ ಮುರ್ಕ್ ಮೀದ್ ಬಿರ್ದೊಲಿಗೆಡ್ ಸುಡಲೆಗ್ ನುಪ್ಪು ಬಲಸುವೆರ್. ಆ ದಿನ ರಾತ್ರೆಗ್ ಕುಲೆನ್ ಉಲಯಿ ಲೆತ್ತ್‌ದ್ ಬಲಸೂನ ಮಡೆ ಬೊಜ್ಜ ಮಲ್ಪುವೆರ್.

ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಆನಿದ ಕಾಲೊಡ್ ಸುತ್ತುಮದಲ್ದ ಇಲ್ಲ್ ಇನಿ ನಿನೆಪೊಡಾಯಿನವು. ಉದ್ದಾನುದ್ದ ಇಲ್ಲ್. ಬಡಕಯಿ ಮರ್ಗಿಲ್‌ಡ್ ಆನೆ ಬಾಕಿಲ್. ಇಲ್ಲದ ಬಡಕಾಯಿ ಉಗ್ಗೆಲ್, ಬೊಕ್ಕ ತುಲಸಿ ಕಟ್ಟೆ. ಇಲ್ಲ ಎದ್‌ರ್‌ಡ್ ಮಲ್ಲ ಜಾಲ್. ಅಲ್ಪನೆ ಪಡ್ಡಯಿ ಮರ್ಗಿಲ್‌ಡ್ ಜೋಡು ಸಿರಿತುಪ್ಪೆ. ಬಡಕಯಿ ಮರ್ಗಿಲ್ದ್ ಇಲ್ಲಗ್ ಮೋನೆ ಪಾಡ್ದ್ ಉದ್ದಾನುದ್ದ ಕಿದೆ. ಕಿದೆ ನಿಲೀಕೆ 50-100 ಕೈಕಂಜಿಲು. ಇಲ್ಲ ಸುತ್ತ ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಜನಜಾಲ್. ಬೆಯಿಪದಿ ಬಾರ್ ನುಂಗೆರೆ. ಇಲ್ಲ ಉಲಯಿ ಮಲ್ಲ ಚಾವಡಿ, ಪದ್ಸಲೆ, ಅಡ್ಪಿಲದೆ, ಕುತ್ತಟ್ಟ. ಕುತ್ಯಟ್ಟ ನಿಲೀಕೆ ಮುಡಿಯರಿ. ಚಾವಡಿಡ್ ಮದನಕ್ಯಾದ ಮಿತ್ತ್‌ದ ಪಲಯಿಡ್ ದೈವೊಲೆ ಮಂಚವು.

ಒಂಜಿ ಕಾಲೊಡ್ ತುಳು ನಾಡ್‌ಡ್ ಕಂಬುಲ ಕೋರ್ತಟ್ಟ, ಸರಿಮುಗುಲಿ, ಚೆನ್ನೆಮಣೆ ಆಟ, ಸೋಡಿ ಆಟ, ತಾರಯಿ ಕಟ್ಟೊನ್, ತಪ್ಪಂಗಾಯಿ ಇಂಚ ಪತ್ತ್‌ಪದಿನಾಜಿ ಬಗೆತ ಗೊಪ್ಪುಲು ಇತ್ತ.

ಇನಿ ನಮ್ಮ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಜನೊಕುಲು ಊರಿಡೀ ಪಸರ್ದ್ ಪೋತೆರ್. ದೂರ ದೂರದ ಊರುಡ್ ಬ್ಯಾರ ಮಲ್ತೊಂದು ಉಲ್ಲೆರ್. ಬದ್‌ಕ್‌ಡ್ ಆಚಾರೊನು ಅನುಕೂಲೊಗು ಬೋಡಾಯಿಲಕ್ಕ ಬದಲಾವಣೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಅಂಚೆನೆ ಪರತ್‌ನ್ ಮದೆಪೆರೆಗ್ ಸುರು ಕೊರ್ತೆರ್.

ಬದಲಾವಣೆ ಕಂಡಿತಾ ಬೋಡು. ಐತ ಒಟ್ಟುಗು ಬೇತೆ ಕಡೆಡ್ದ್ ಎಡ್ಡೆ ಆಚರ್ನೆನ್ ಪತ್ತೊನ್ಯೆಟ್ ಅಡ್ಡಿ ಇಜ್ಜಿ. ಆಂಡ ದುಂಬುದ ಜನಾಂಗೊಗು ನಮ ಹಿರಿಯೆರ್ನ ಕಾಲೊಡು ನಡತೊಂದು ಬೈದಿನ ಎಡ್ಡೆ ಆಚರ್ನೆನ್ ನಿನೆಪು ದೀದ್ ತೆರಿಪಾವುನ ಅಗತ್ಯ ಉಂಡು.

ಎಡ್ಮನೆ ಪರಿಚ್ಛೇದೊಗು ತುಳು : ಒಂಜಿ ಟಿಪ್ಪಣಿ

ಡಾ. ಗಣನಾಥ ಎಕ್ಕಾರು

ತುಳುನು ಸಂವಿಧಾನದ ಎಡ್ಮನೆ ಪರಿಚ್ಛೇದೊಗು ಸೇರ್ಸಾವುನ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡತ್‌ದ್ ರಡ್ಡ್ ದಶಕ ಕರಿಂಡ್. ಆಂಡ ಇನಿಕ್ಲಾ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಯಿನ ಒಂಜಿ ನಿರ್ಧಾರ ಸಾಧ್ಯ ಆಯಿಜಿ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಮೂಲಕ ಸಮಗ್ರ ದಾಖಲೆದೊಟ್ಟುಗು ಮನವಿನ್ ರಡ್ಡ್ ಸರ್ತಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರೊಗು ಕೊರ್ತುಂಡು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರೊ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್‌ಡ್ ನಿರ್ಣಯ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರೊಗು ಕಡಪುರ್ದುಂಡ್. ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರ ಸೀತಾಕಾಂತ ಮಹಾಪಾತ್ರ ಪನ್ಪಿ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್ನ ನೇತೃತ್ವೊಡು ಒಂಜಿ ಸಮಿತಿಲಾ ಮಲ್ತ್ಂಡ್. ಆಂಡ ಆ ಸಮಿತಿ ಕೊರಿನ ವರದಿ ತುಳು ಬಾಸೆನ್ ಎಡ್ಮನೆ ಪರಿಚ್ಛೇದೊಗು ಸೇರ್ಸಾವುನೆಕ್ಕ್ ಪೂರಕವಾದ್ ಇಜ್ಜಿ. ಪತ್ರಿಕಾ ವರದಿಲ್ನ ಪ್ರಕಾರ "ತುಳು ತಂಚಿ ಬಾಸೆಲೆನ್ ನನ 40 ವರ್ಸೊ ಮುಟ್ಟ ಸಂಪಿಧಾನೊದ ಎಡ್ಮನೆ ಪರಿಚ್ಛೇದೊಗು ಸೇರ್ಸಾವೆರೆ ಸಾಧ್ಯ ಇಜ್ಜಿ. ಆ ಬಾಸೆಗ್ ಅತ್ ಶಕ್ತಿ ಇಜ್ಜಿ" ಪನ್ಪಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯೊ ಸೀತಾಕಾಂತ ಮಹಾಪಾತ್ರೆರ್ನ ಸಮಿತಿ ವ್ಯಕ್ತ ಮಲ್ದ್ಂಡ್‌ಗೆ.

ಸೀತಾಕಾಂತ ಮಹಾಪಾತ್ರೆರ್ 'ತುಳು ಬಾಸೆನ್ ಸಂವಿಧಾನದ ಎಡ್ಮನೆ ಪರಿಚ್ಛೇದೊಗು ಸೇರ್ಸಾವೆರೆ ಅರ್ಹತೆ ಇಜ್ಜಿಂದ್ ಪನೊಂದು ಕೊರ್ಪಿನ ಕಾರಣ ಬಾಲಿಶವಾಯಿನವು. ಈ ಬಾಸೆಡ್ ಗ್ರಂಥಸ್ಥ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಂಪರೆ ಇಪ್ಪುನವು ಅರೆನ ಗಮನೊಗು ಬೈದಿಲೆಕ್ಕೊ ಇಜ್ಜಿ. ತುಳು ಬಾಸೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಜಾನಪದೊಡು ಆತಿ ಕೆಲಸದ ಬಗ್ಗೆ ಅರೆಗ್ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಯಿನ ಕಲ್ಪನೆ ಇಜ್ಜಿ. ತುಳುಬಾಸೆನ್ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಡ್ ಕಲ್ಪಾವುಜೆರ್‌ಂದ್ ಆರ್ ಕೋರ್ಪಿ ಕಾರಣ ಸರಿಯಾಂಡಲಾ ಅವೊಂಜಿ ಕಾರಣೊಗಾತ್ರ ಮಾನ್ಯತೆ ಕೊರಂದೆ ಉಪ್ಪುನೆಕ್ಕ್ ಅರ್ಥ ಇಜ್ಜಿ. ಸೀತಾಕಾಂತ ಮಹಾಪಾತ್ರೆರ್ನ ಸಮಿತಿ ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೊರಿಯೆರೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರಯತ್ನದ ಕೊರತೆಲಾ ಕಾರಣಾಂದ್ ಪನೊಲಿ.

1. ತುಳು ಬಾಸೆದ ಶಕ್ತಿದ ಅರಿವುದ ಕೊರತೆ

ಉಂದು ಸೀತಾಕಾಂತ ಮಹಾಪಾತ್ರೆರೆಗ್ ಮಾತ್ರ ಆತ್ತ್ ಏತೋ ನಮ್ಮ ಜನಕುಲೆಗ್ಲಾ ಗೊತ್ತುಜ್ಜಿ. ತುಳು ಬಾಸೆಗ್ ಪ್ರಾಚೀನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಉಂಡಾ? ತುಳು ಬಾಸೆಡ್ ಗ್ರಂಥಸ್ಥ ಸಾಹಿತ್ಯೊ ಉಂಡಾ? ತುಳುಕ್ಕು ಲಿಪಿ ಉಂಡಾ? ಪನ್ಪಿ ಪ್ರಶ್ನೆಲೆನ್ ಮುಗ್ದವಾದ್ ಏತೋ ತುಳುವೆರ್ ಎನಡ ಕೇಂದೆರ್.

ತುಳು ಭಾಷೆ – ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂಜಿ ಸಾವಿರ ಪುಟತ್ತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆ ಮಹಾ ಗ್ರಂಥೊನು ಹಂಪೆ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ್. ತುಳು ಲಿಪಿಟ್ 4 ಸಾವಿರದಾತ್ ಓಲೆ ಗರಿ ಗ್ರಂಥೊಲು ಉಂಡು. 150 ವರ್ಸೊರ್ದು ದುಂಬೆ ಮಾಮಲ್ಲ ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನಿ ರಾಬರ್ಟ್ ಕಾಲ್ಡ್ ವೆಲ್ "Tules is a highly developed language of the Dravidian family" ಪಂಡ್‌ದ್ ಪಂತೆರ್. ಫಿನ್ಲೆಂಡ್‌ದ ತುರ್ಕು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಕುಲು 16,000 ಸಾಲ್‌ದ ಸಿರಿಪಾಡ್ದನೊನು ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ಡ್ ಮುದ್ರಣ ಮಲ್ದೆರ್ – ಇಂಚ ಪಂಡ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಲ್ತಿನ ತುಳುವೆರ್ ಕಣ್ಣ್ ಬುಡ್ದು ತೂಪೆರ್. ಅಂಚಾದ್ ಇನಿ ನಮೋ ಹಕ್ಕೊತ್ತಾಯ ಮಲ್ಪೊಡ್ಡ ಸುರುಟು ತುಳುವೆರೆಗ್ ತುಳು ಭಾಷೆ – ಸಾಹಿತ್ಯ – ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಬಗ್ಗೆ ತೆರಿಪಾವುನ ಅಗತ್ಯ ಉಂಡು. ತುಳು ಪಂಡ ಪಾತೆರು ಬಾಸೆ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ಅವೊಂಜಿ ಸಕ್ತಿಶಾಲಿಬಾಸೆ ಪನ್ಪಿನೆನ್ ಅಕುಲು ಅಭಿಮೊನೊಡು ಪನ್ಪಿಲೆಕ್ಕೊ ಅವೊಡು. ಉಂದೆನ್ ಮಲ್ಲ ಸ್ವರೊಟ್ಟು ಪನ್ಪಿನ ಅಗತ್ಯ ಉಂಡು.

2. ರಾಜಕೀಯ ಇಚ್ಚಾ ಶಕ್ತಿದ ಕೊರತೆ

1994ಟ್ಟ್ ಮುಕ್ಯ ಮಂತ್ರಿಲಾದಿತ್ತಿನ ವೀರಪ್ಪ ಮೊೖಲಿಲು ತುಳು, ಕೊಡವ, ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಲೆನ್ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಅರೆರ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಬತ್ತಿನ ಸರಕಾರೊ ಬೇತೆ ಬಾಷಾ ಅಕಾಡೆಮಿಲು ಅಗತ್ಯ ಇಜ್ಜಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಒರ ರದ್ದ್ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ್. ಆಂಡ ಜನೊಕ್ಲೆನ ಹಕ್ಕೊತ್ತಾಯೊದಾತ್ರ ಮುಖ್ಯವಾದ್ ಕೊಡವೆರ್ನ ಪ್ರತಿಭಟನೆರ್ದಾವರ ಕುಡ ಸರಕಾರ ಈ ಅಕಾಡೆಮಿಲೆನ್ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಪಗ ಅಕಾಡೆಮಿನ್ ರದ್ದ್ ಮಲ್ಪೆರೆ ಸರಕಾರ ಕೊರಿನ ಕಾರಣೊಲು (1) ಇಂಚ ಬಾಸೆಲೆ ಅಕಾಡೆಮಿ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ ಪ್ರತಿಯೊಂಜಿ

ಎಲ್ಯ ಬಾಸೆಲುಲಾ ಅಕಾಡೆಮಿ ಕೇನುನ ಸಾಧ್ಯತೆ ಉಂಡು (2) ಉಂದು ಕನ್ನಡದ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗ್ ತೊಂದರೆ ಆಪುಂಡು. ಅಂಚಾದ್ ಒಂಜಿ ಭಾಷಾ ಅಕಾಡೆಮಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಅವು ಮಾತಾ ಬಾಸೆಲ್‌ಗ್ ಕೆಲಸ ಮಲ್ಪಡ್ ಪನ್ಪಿ ವಾದ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಉಂದೆನ್ ಮೂಲು ದಾಯೆಪಂಡೆ ಪಂಡ ಈ ವಾದೊಲೆನ್ ಬೆಂಗಳೂರುದ ಸಾಹಿತಿಲು ಬೊಕ್ಕ ರಾಜಕಾರಣಿಲು ಮಲ್ತೊಂದುಪ್ಪುನಗ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆದ ರಾಜಕಾರಣಿಲು ಅಯಿಕ್ ಮೌನ ಸಮ್ಮತಿ ಕೊರಿಲೆಕ್ಕೊ ಅಕಾಡೆಮಿಲು ಪುನರ್ರಚನೆ ಆಂಡಲಾ ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪುನರ್ರಚನೆಗ್ ಬೊಕ್ಕಲಾ ದಿನ ಬೊಡಾಂಡ್.

ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆದ ರಾಜಕಾರಣಿಲೆ ನಿರಾಸಕ್ತಿಗ್ ಕುಡೊಂಜಿ ಉದಾರ್ಮೆ ಕೊರ್ಪೆ. ಕೊಂಕಣಿ ಬಾಸೆಗ್ ಸಂವಿಧಾನದ ಎಡ್ಮನೆ ಪರಿಚ್ಛೇದೊಡು ಸ್ಥಾನ ಕೊರ್ನಗ ತುಳುಬಾಸೆಗ್ಲಾ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಲ್ಪುವ ಪಂಡ್‌ದ್ ಅಪಗದ ಗೃಹ ಮಂತ್ರಿಲಾಯಿನ ಎಸ್.ಬಿ. ಚವಾಣೆರ್ ಪಂಡೆರ್. ರಾಷ್ಟ್ರಮಟ್ಟದ ಮೂಮಲ್ಲ ರಾಜಕೀಯ ನಿರ್ಧಾರಾತ್ಮಕ ಸದನವಾಯಿನ ಲೋಕಸಭೆಟ್ ಅಪಗ ಗೃಹಮಂತ್ರಿಲು ಇಂಚ ಆಶ್ವಾಸನೆ ಕೊರಿಯೆರ್ದಲಾ ಬೊಕ್ಕ ನಮ್ಮ ಜನಪ್ರತಿನಿಧಿಲು ಉಂದೆನ್ ಮರತ್ ಬುಡಿಯೆರ್. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಏರ್‌ಲಾ ಹೆಚ್ಚ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ದ್‌ಜೆರ್.

ಅಯಿರ್ದ್ ಬೊಕ್ಕಲಾ ಒಂಜಿ ರಡ್ಡ್ ಸರ್ತಿ ಈ ವಿಚಾರನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಲ್ತಿನಾರ್ ಚಾಮರಾಜನಗರದ ಸಂಸದೆ ಆದಿತ್ತಿನ ಶಿವಣ್ಣೆರ್. ಆರ್ ತುಳುಬಾಸೆ 8 ನೇ ಪರಿಚ್ಛೇದೊಡು ಸ್ಥಾನಮಾನ ಕೊರೊಡುಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಂಡೆರ್. ಆಂಡ ನಮ್ಮ ರಾಜಕಾರಣಿಲೆಡ್ ಕೆಲವೆರ್ ಒಂತೆ ಆಸಕ್ತಿ ತೋಜಾಯೆರ್ದಲಾ ಹೆಚ್ಚಿನಕಲು ಈ ಬಗ್ಗ ಮೌನವಾದೇ ಇತ್ತೆರ್. ಎತೋ ಜನಪ್ರತಿನಿಧಿಲು ಖಾಸಗಿಯಾದ್ ಪಾತೆರ್ನಗ, ಉಂದು ದಾಯೆಗ್? ತುಳು ಪಾತೆರು ಬಾಸೆ ಅತ್ತ? ಅಯಿಕ್ ಸಂವಿಧಾನದ ಮಾನ್ಯತೆ ತಿಕ್ಕ್‌ದ್ ದಾದ ಆವೊಡು ಪನ್ಪಿ ಪ್ರಶ್ನೆನ್ ಎಂಕ್ ಕೆಂದಿನಲಾ ಉಂಡು. ನೆಕ್ಕ್ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ಅಕ್‌ಲೆಗ್ಲಾ ತುಳು ಶಕ್ತಿದ ಪರಿಚಯದ ಕೊರತೆ ಉಂಡು.

ಇಂಚೊಗು ರಡ್ಡ್ ಒರ್ಸೊಡ್ದು ದುಂಬು ತುಳುನು ಆಜಿನೆ ಕ್ಲಾಸ್‌ಡ್ ಒಂಜಿ ಬಾಸೆಯಾದ್ ಕಲ್ಪಾವುನ ಬಗ್ಗೆ ಡಿ.ಎಸ್.ಇ.ಆರ್.ಟಿ ದ ಮೂಲಕ ಸರಕಾರೊಗು ಒಂಜಿ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆನ್ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯಅಕಾಡೆಮಿ ಕೊರುಂಡು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಜಿಲ್ಲೆದ ಮಾತಾ ಜನ ಪ್ರತಿನಿದೆಲೆನ್ ಬೆಂಗಳೂರುಡು ಭೇಟಿಯಾದ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್ – ಸದಸ್ಯೆರ್ ಒತ್ತಾಯ ಮಲ್ತೆರ್. ಒಂಜಿ–ರಡ್ಡ್ ಜನ ಬುಡುಂಡ ಬೊಕ್ಕ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜನಪ್ರತಿನಿಧಿಲು ಉಂದೆನ್ ಗಂಭೀರವಾದ್ ಗೆತೊಂಜೆರ್. ಮಂತ್ರಿಲಾಯಿನ ಡಾ. ವಿ.ಎಸ್. ಆಚಾರ್ಯೆರ್ ಬೊಕ್ಕ ಕುಡ್ಲದ ಶಾಸಕೆರಾಯಿನ ಯೋಗೀಶ್ ಭಟ್ರೆನ ಪ್ರಯತ್ನೊಂದ್ರಾವರ ಅವು ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಮುಟ್ಟ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅವು ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್‌ಡ್ ಪಾಸ್ ಅವೊಡುಂದುಪ್ಪುನಗ ಅಪಗದ ಸರಕಾರ ಪತನ ಆಂಡ್. ಅಯಿರ್ದಾವರ ಈ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಗ್ ಹಿನ್ನಡೆ ಆಂಡ್. ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ನೆಕ್ಕ್ ಪೂರ್ವ ತಯಾರಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪುಸ್ತಕಲಾ ತಯಾರ್ ಮಲ್ತ್‌ದಿತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಆಯಿರ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಪೊಸ ಸರಕಾರ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಕಾಡೆಮಿ ಈ ದಿಸೆಡ್ ಬಾರಿ

ಪ್ರಯತ್ನ ಬತ್ತ್ಂಡ್. ಆಂಡಲಾ ಈ ಉದ್ದೇಸೊ ನನಲಾ ಕೈ ಕೂಡುದ್‌ಜಿ. ನೆಕ್ಕ್ ಹಕ್ಕೊತ್ತಾಯ ಮಲ್ಪುನ ಅಗತ್ಯ ಉಂಡು. ಉಂದು ದಾಯೆಪಂಡ ಸೀತಾಕಾಂತ ಮಹಾಪಾತ್ರೆರ್ ಪಾಡ್‌ದಿನ ಮಲ್ಲ ಆಕ್ಷೇಪ ಪಂಡ ತುಳು ಶಾಲೆಲೆಡ್ ಕಲ್ಪಾವೊಂದಿಜ್ಜೆರ್ ಪನ್ಪಿ ಆಕ್ಷೇಪ. ಅಂಚಾದ್ ತುಳುನು ಶಾಲೆಲೆಡ್ ಕಲ್ಪಾಂಡ್ ತುಳುಬಾಸೆನ್ ಸಂವಿಧಾನದ 8 ನೇ ಪರಿಚ್ಛೇದೊಗು ಸೇರ್ಪಾವರೆಗ್ ಹೆಚ್ಚ ಸುಲಭ ಆಪುಂಡು. ಅಯಿರ್ದ್‌ಲಾ ಒಂಜಿ ಬಾಸೆ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಡ್ ಬತ್ತ್ಂಡ. ಅವು ಪ್ರಬಲ ಶಕ್ತಿಯಾದ್ ಬುಲೆವುಂಡು.

ಅಂಚಾದ್ ರಾಜಕೀಯ ಶಕ್ತಿ ಇನಿ ತುಳುಬಾಸೆದ ಬುಲೆಚ್ಚಿಲ್‌ಗ್ ಅತಿ ಅಗತ್ಯ. ಇನಿ ಕನ್ನಡ – ತೆಲುಗು ಬಾಸೆಲೆಗ್ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಬಾಸೆದ ಸ್ಥಾನಮಾನ ತಿಕ್‌ದಿನ ನಂಕ್‌ಲಾ ಕುಸಿಯೆ. ಆಂಡ ಒಂಜಿ ಸಾವಿರ ವರ್ಸೊರ್ದ್‌ಲಾ ಜಾಸ್ತಿ ಇತಿಹಾಸ ಉಪ್ಪುನ ತುಳುಬಾಷೆ, ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಬಾಸೆಯಾವೆರ್ ಪೂರಾ ರೀತಿಡ್ಲಾ ಅರ್ಹತೆ ಪಡೆದ್‌ಂಡಲಾ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಬಾಸೆ ಬುಡ್ದು ಸಂವಿಧಾನದ 8ನೇ ಪರಿಚ್ಛೇದೊಗು ಸೇರ್ಸಾವೆರೆಲಾ ಸಾಧ್ಯ ಆಯಿಜಿ ಪಂಡ ಉಂದು ವಿಚಿತ್ರ ಅಂಡಲಾ ಸತ್ಯ !

ತುಳು ಪಂಡ 'ಮೃದು' ಪಂಡದ್ ಅರ್ಥಗೆ. ಆಂಡ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಡ್ ಕೆಲವು ಸರ್ತಿ 'ಮೃದುತನ ದೌರ್ಬಲ್ಯಲಾ ಆಪಿನ ಸಾಧ್ಯತೆ ಉಂಡು. ಗಟ್ಟಿ ಸ್ವರೊಟ್ಟು ಕೇಂಡ ಮಾತ್ರ ಅವು ತಿಕ್ಕುಂಡು. ಅಂಚಿನ ಗಟ್ಟಿ ಸ್ವರೊತ್ತ ಒಂಜಿ ಜನಾಂದೋಲನ ಆಪಿನ ಅಗತ್ಯ ಇತ್ತೆ ಉಂಡು. ತುಳುನು 8 ನೇ ಪರಿಚ್ಛೇದೊಗು ಸೇರ್ಸಾವೊಡುಂದು ರಾಜಕೀಯ ಇಚ್ಛಾಶಕ್ತಿರ್ದ್ ಗಟ್ಟಿ ಸ್ವರೊತ್ತ ಅಹಿಂಸಾತ್ಮಕ ಶಾಂತಿಯುತ ಜನಾಂದೋಲನ ಆಂಡ ಮಾತ್ರ ತುಳುಕ್ಕು, ತುಳು ಬಾಸೆ – ಸಂಸ್ಕೃತಿಗ್, ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ಮಾನ್ಯತೆ ತಿಕ್ಕು.

****

'ತುಳುರಾಮಾಯಣೊ' ಶ್ರೀಭಾಗವತೊನೇ!

ಡಾ. ಕಬ್ಬಿನಾಲೆ ವಸಂತ ಭಾರದ್ವಾಜ

ಶ್ರೀ ಮಂಜುನಾಥೇಶ್ವರ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಾಶನ ಮಾಲೆಡ್ ಬೊಲ್ಪುಗು ಬತ್ತಿನ 'ತುಳು ರಾಮಾಯಣ' ಕಾವ್ಯೊ (ಸಂ:ಡಾ.ಎಸ್.ಆರ್.ವಿಘ್ನರಾಜ) ವಿಷ್ಣುತುಂಗ ವಿರಚಿತ 'ಶ್ರೀ ಭಾಗವತೊ' ಕಾವ್ಯೊದ ಭಾಗೊನೇ ಇಪ್ಪೆರೆ ಯಾವು ಪಂಡ್‌ದ್ ಅವು ಪ್ರಕಟ ಆಪಿನ ದುಂಬೇ ಯಾನ್ ಊಹೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಲೇಖನ ಬರೆದಿತ್ತೆ. (ಪಳಂತುಳುಕಾವ್ಯ–2001). ಅತನಗ ಮಿತ್ತ್ ಪಂಡಿನ ತುಳುರಾಮಾಯಣಲಾ ಬೊಲ್ಪುಗು ಬತ್ತ್‌ದಿತ್ತಿಜಿ. ಕನ್ನಡಭಾಗವತೊದ ಪೂರ್ಣಪಾಠಲಾ ಗ್ರಂಥರೂಪೊಡು ತಿಕ್ಕೊಂದಿತ್ತಿಜಿ. ಇಂಚಪ ಸಂಪೂರ್ಣ ಕರ್ಣಾಟಕಭಾಗವತಕಾವ್ಯೊ ರಡ್ಡ್ ಸಂಪುಟೊಟು ಪ್ರಕಟವಾತ್‌ಂಡ್. (ಸಂ: ಹೊಳಲ್ಕೆರೆ ರಂಗರಾವ್ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್) ಆನೆಡ್ಡಾವರ ಅಯಿತೊಟ್ಟು ತುಳುಭಾಗವತೊನು ತೌಲನಿಕವಾದ್ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮಲ್ಪೆರೆ ಸಾಧ್ಯ ಆತ್‌ಂಡ್. ಅಂಚಾದ್ 'ತುಳು ರಾಮಾಯಣ' ಪಣ್ಪಿ ಪುದರ್‌ಡ್ ಪ್ರಕಟವಾಯಿನ ಕೃತಿ ವಿಷ್ಣುತುಂಗನ 'ಶ್ರೀ ಭಾಗವತೊ'ದ ಭಾಗನೇ ಪಂಡ್ದ್ ಇತೆ ಸಂಶಯದಾಂತೆ ಪಣೊಲಿ.

'ಶ್ರೀ ಭಾಗವತೊ'ದ ಸುರುತ ಮೂಜಿಸ್ಕಂಧೊಲೆನ್ ಸಂಪಾದನೆ ಮಲ್ತಿನ ವಿದ್ವಾನ್ ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯೆರ್ ವಿಷ್ಣುತುಂಗೆ ಕನ್ನಡಭಾಗವತಕಾರನ್ ಸೀದಾಸೀದಾ ಅನುಸರಣೆ ಮಲ್ತ್‌ದೇಂದ್ ಪಣ್ತೆರ್. (ತೂಲೆ : ಶ್ರೀ.ಭಾ. ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ, ಪುಟ-26) ತುಳುರಾಮಾಯಣ ಕಾವ್ಯಭಾಗೊಲಾ ಕರ್ಣಾಟಕ ಭಾಗವತೊದ ಒಂರ್ಬನೇ ಸ್ಕಂಧೊದ ಸೀದಾ ಅನುಸರಣೆ ಪಣ್ಪುನೆನ್ ಇತೆ ಒಪ್ಪೊಡೇ ಆಪುಂಡು. ಚ್ಯವನೋಪಾಖ್ಯಾನೊ, ಅಂಬರೀಷೋಪಾಖ್ಯಾನೊ, ತ್ರಿಶಂಕು-ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ-ಸಗರೆರೆ ಕತೆ, ಗಂಗಾವತರಣೊ, ರಾಮಾಯಣಕತೆ, ನಿಮಿವಂಶಜೆರೆ ಕತೆ, ಪುರೂರವ-ಪರಶುರಾಮಾದಿಲೆನ ಕತೆ ಉಂದುಮಾತಲಾ ಕನ್ನಡಭಾಗವತೊದ ಕಥಾಸರಣಿಗ್ ಅನುಗುಣವಾದೇ ಉಂಡು ಪಣ್ಪುನ ಮಹತ್ತ್ವೊದ ಸಂಗತಿ. ಪದ್ಯೊಲೆನ ರಚನೆಡ್ಲಾ ತುಳುರಾಮಾಯಣೊ ಕನ್ನಡಭಾಗವತೊದ ನಿರೆಲ್‌ಡೇ ಉಂಡು ಪಣ್ಪುನೆಕ್ ಅನೇಕ ಉದಾರ್ಮೆಲೆನ್ ಕೊರೊಲಿ.

ಬಿಸಿಲು ದೊರೆಯುದಕದಲದಾರೋ
ತೃಷೆಯ ಕಳೆವರು ಹಸಿಯ ಮಣ್ಣಿನ
ಮಿಸುಪ ಘಟದೊಳಗುದಕವನು ಹೊತ್ತೊಯ್ದು ಶಾಲ್ಮಲಿಯ ।
ಸಸಿಯ ಸಲಹಿದಡುಂಬರೇನನು
ಹಸರಿಸಿದ ವಿಭ್ರಮದ ಮಾಯಾ
ವಿಷಯದಲಿ ಸುಖವೇನೆನುತ್ತ ವಿರಾಗಪರನಾದ ॥ (ಕ.ಭಾ.9.3.7)

ದೂರೊಂಟ್‌ತ್ತಿ ಮರೀಚಿಕಾ ಜಲವಾರಿಕೇಳಿಟ್ ಮುಂಗ್‌ಸ್ಟ್
ಏರದೊಂಡಿತಿ ಕ್ಲೇಶೊ ಚೆಟ್ಟುವೊ ನಿರ್ಮಿತೀ ಪಜಿಭಾಂಡೊಮೀ
ನೀರ್ ನಿಂಜೊಸ್ಟ್ ಕುಂಬುಸ್ಟಾ ವರಶಾಲ್ಮಲೀ ಸಲಹೆಪ್ಪುಟಾ
ಭಾರ್ಯೆ ಪುತ್ರಕುಟುಂಬೊ ರೆಕ್ಷಿತ್‌ಣೇರ್ ನುಂಬು ಧರಿತ್ರಿಟ್ ॥ (ತು.ರಾ.4.5)

ಕಾಯವಿಡಿದುದಕೇನು ಫಲ ನಾ
ರಾಯಣನನರ್ಚಿಸದೆ ನೆನೆಯದೆ
ಬಾಯಿ ದಣಿಯಲು ಬಣ್ಣಿಸದೆ ತತ್ಕೀರ್ತಿಗುಣಗಣವ ।
ನಾಯಿ ನರಿಗಳವೋಲು ಬದುಕಿದ
ಡಾಯುಷಕೆ ಫಲವೇನು ಕಾಲನ
ಬಾಯ ತಪ್ಪಿಸುವಂದವೇನೆನುತಿದ್ದನವನೀಶ ॥ (ಕ.ಭಾ.9.3.12)

ಕಾಯೊ ಸಿದ್ಧಿತ್‌ಣ್ಯೆಕ್ ಜಾಫಲೊ ತಪ್ಪನೆಂತ್ ಸದಾಂತೊ ನಾ
ರಾಯಣಾಸ್ತುತಿವೆಂದ್ ಭಕ್ತಿಟ್ ಧ್ಯಾನಿತಾತ್ಮಗುಣೊಂಕುಳೆ
ಬಾಯಿ ನಿಂಜಭಿವಂದಿತ್‌ ಗೆತಿನಿಚ್ಚಪಂತಿ ದುರಾತ್ಮೆರ್

ನಾಯಿವಾನೆರಕಾಕಗೃಧ್ರೆರನಂದೊ ಬಾಳ್‌ಸ್ಟ್ ಜಾಗತೀ ॥ (ತು.ರಾ. 4.11)

ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರಧ್ವರಂಗಳ
ದೆಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರಾಗಮಜ್ಞರ
ದೆಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರಮಳ ವೇದಪುರಾಣ ಸಾಹಿತ್ಯ ।
ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರಾ ಮುಕುಂದನ
ಸಲ್ಲಲಿತಗುಣನಾಮಕೀರ್ತನ
ವೆಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರಾತ್ಮನಿಷ್ಠರೆ ನೃಪನ ರಾಜ್ಯದಲಿ ॥ (ಕ.ಭಾ.9.3.21)

ಓಳ್ ಚೂವುಟಲಧ್ವರೊಂಕುಳೆಯೋಳಲಾಗಮನಿಷ್ಠರೇ
ಯೋಳ್ ಚೂವುಟ ವೇದಶಾಸ್ತ್ರೊಮೆಯೋಳಲೆಡ್ಡೆತಿಹಾಸೊಮೇ
ಓಳ್ ಚೂವುಟಲಚ್ಚುತಾರ್ಚನೆಯಾರೆಗೀತೊಮ ನೃತ್ತೊಮಾ
ಓಳ್ ಚೂವುಟಲಾತ್ಮನಿಷ್ಠರೆ ಅಂಬರೀಷಧರಿತ್ರಿಟ್ ॥ (ತು.ಭಾ.4.20)

ಚಾರುತರಸುಧೆಯಿರಲು ವಿಷವನ
ದಾರು ಕುಡಿವರು ದಿವ್ಯಮಂಗಳ
ಚಾರು ಕೃಷ್ಣಕಥಾರಸಾಬ್ಧಿಗಳಿರಲನಾಯಸದ ।
ಭೂರಿ ವಿಷಯವಿಷಾದ ಕೂಪವ
ನಾರು ಕಾಣುತ ಬೀಳ್ವರೆನುತ ಮು
ರಾರಿಯಂಘ್ರಿಯನಪ್ಪಿ ಮೈಮರೆದಿಪ್ಪುದಖಿಳಜನ ॥ (ಕ.ಭಾ.9.3.22)

ಪೇರಸಾಗರಮಿಲ್ಲ್‌ಟ್‌ಪ್ಪಪ ವರ್ಜಿತಾರೆಸ್ಟ್ ಯಾತ್ರಿತ್
ಏರಲಾ ವಿಷಕೂಪೊಂಟಾವೆರೊ ಸಾರೊಪಿಂದಿ ಮಹಜ್ಞೆರ್
ಸಾರಸೌಂದರ ಭರ್ತೃವರ್ಜಿತ್ ಕಣ್ಣದಂತಿ ದರಿದ್ರಕಾ
ಜಾರನಿಚ್ಛೆಪೆರ್‌ತ್ತೆರೋ ಹರಿಭಕ್ತಿ ಸಾಧಕೊಲಂಚನೆ ॥ (ತು.ಭಾ.4.21)

ದಕ್ಷಮುಖಭಂಜನ ಮಹೇಶ ಮ
ಹೋಕ್ಷವಾಹನ ಮನ್ಮಥಾಂತಕ
ರಕ್ಷಿಸೆನ್ನನನಾಥನನು ಕಾರುಣ್ಯದೃಷ್ಟಿಯಲಿ ।
ಈಕ್ಷಿಸೀಕ್ಷಣ ದೂರದುರಿತ ವಿ
ಪಕ್ಷದುರ್ಜನಶಿಕ್ಷ ಸಜ್ಜನ
ಪಕ್ಷಪಾತಾಪೇಕ್ಷ ಪರಮೇಶ್ವರನೆ ಭವಹರನೆ ॥ (ಕ.ಭಾ.9.8.39)

ದೆಕ್ಷಯಜ್ಞವಿನಾಶ ದಿವ್ಯ ಮ[ಹೋ]ಕ್ಷವಾಹನ ಮನ್ಮಥಾ
ಶಿಕ್ಷಭಕ್ತವಿಪಕ್ಷ ಸಜ್ಜನರೆಕ್ಷ ಗೌರವಿರಾಜಿತಾ
ಅಕ್ಷಯಾತ್ಮಸುರಕ್ಷಯಾ ದುರಿತಕ್ಷಯಾ ಜಗಸಂಕ್ಷಯಾ
ರೆಕ್ಷಿಪೀ ಕರುಣಾಕ್ಷಿಟಕ್ಷಯಂದಕ್ಷಿಣೋಮಭಿವಂದಿತೆ ॥ (ತು.ಭಾ.9.31)

ದೇವ ಕರುಣಿಸು ಗಂಗೆಯನು ಗೌ
ರೀವರನೆ ಗುಣನಿಧಿಯೆ ಕಾರು
ಣ್ಯಾವಲೋಕನದಿಂದೆನುತ ಹಿಡಿದಂಘ್ರಿಕಮಲವನು ।
ಭೂವರನು ಮೈಯಿಕ್ಕಿರಲು ನಿಗ
ಮಾವಳೀಸ್ತುತ ಮಹಿಮನೊಯ್ಯನೆ
ಸೇವಕನನೀಕ್ಷಿಸುತ ನುಡಿದನು ನಗುತ ನಲವಿನಲಿ ॥ (ಕ.ಭಾ.9.8.40)

ದೇವ ಗೆಂಗೆ ಪ್ರಸಾದಿಪೀ ಗೌರೀವರಾ ಪರಮೇಶ್ವರಾ
ಸೇವಕಾಮತಿ ಜಾಕ್ ಚೂವೊಡು ಪಾವನಾಂಬಕಯೆಂದ್ ತ
ದ್ಭೂವರೇ ಚರಣರವಿಂದೊಮಿ ಪತ್ತ್‌ಸ್ಟೀ ಸ್ತುತಿಪುಪ್ಪ ಕೇಂ
ಡಾ ವರೇಣ್ಯೆ ವಿಲಾಸಿತ್ ತೆಳಿತಿಂಚ ಮೆಲ್ಲ ಪಣ್‌ಪ್ಪೆರ್ ॥ (ತು.ಭಾ.9.32)

ಮುತ್ತು ಮಾಣಿಕಗಳನು ತಲೆಯಲಿ
ಹೊತ್ತು ದೇವರು ತನ್ನ ಪೂಜೆಯ
ಚಿತ್ತವಿಸಬೇಕೆನುತ ಮುಸುಕಿದನಂಘ್ರಿಪಂಕಜವ ।
ಎತ್ತಲೆನಗೀ ಜ್ಞಾನವೆಲೆ ಪುರು
ಷೋತ್ತಮನೆ ನಿನ್ನೊಂದು ಮಾಯೆಯ
ಕತ್ತಲೆಯ ಬಾವುಲಿಗಳಾವೆಂದನು ಜಲಾಧೀಶ ॥ (ಕ.ಭಾ.9.10.23)

ಮುತ್ತ್ ಮಾಣಿಕರತ್ನೊಮೆಂದ್‌ಂಬೆಟುಳ್ಳ ಸಾರಪರೇಲ್ಮಣೀ
ಮಸ್ತಕೊಂಟಿಜಿಸ್ಟೊಂಡ್ ಕೈಮುಗಿಸ್ತಾರೆನಂತ್ ಪ್ರವೇಶಿಕಾ
ಸ್ತುತ್ಯೊವೆಂದೆ ಮಹಾತ್ಮಯೀರೆನ ಮತ್ತಕಾಶಿನಿ ಮಾಯೆನಾ
ಕರ್ತ್ಥಲೇಟಡೆಗ್‌ತ್ತಿ ಬಾವೆಲ್ಕುಂಡೊ ಸೌಖ್ಯೊ ಜಗನ್ಮಯಾ ॥ (ತು.ಭಾ.11.15)

ಸುರಪನನಲಾಂತಕ ನಿಋತಿ ತಾ
ಮರುತಧನದೀಶಾನರೀ ಮನು
ವರರು ಮುನಿವರರಖಿಳಲೋಕೇಶ್ವರ ಮಹೇಶ್ವರರು ।
ಸರಸಿಜಾಸನ ಮುಖ್ಯರೀ ನಿ

ನ್ನುರು ವಿನೋದವಿಹಾರಲೀಲಾ
ಪರಿಕರದ ಹಾಹೆಗಳು ನೀನೇ ಸೂತ್ರಧರನೆಂದ ॥ (ಕ.ಭಾ.9.10.25)
ಸುರಪನೈರುತಿಯಾಗ್ನಿ ಪ್ರೇತವೆಯೇನ್ ಮಾರುತ ಚಂದ್ರೆಯಾ
ಗಿರಿಶೆ ಚಂದ್ರೆ ದಿವಾಕರಾಗ್ರಹ ರಾಶಿತಾರ ಮುನೀಂದ್ರೆರಾ
ಚುರಿಸ್ಟ್ ನೂಲ್‌ಸ್ಟ್ ಸೂತ್ರಿಪೋಕಿ ವಿಡಂಬನಾಟಕಸನ್ನಿಭಂ
ಥರಥರಂ ನಲಿಪೋಪ್ಪರಿರೆನಿ [ಯೇ]ರ್ ಪಿಂಬೆರ್ ಶಾಶ್ವತಾ ॥

(ತು.ಭಾ.11.17)

ಈ ಪದ್ಯೊಲೆನ್ ಹೋಲಿಕೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ತೂಂಡ ಅಯಿಕ್‌ಲೆನ ಬಿಂಬಪ್ರತಿಬಿಂಬಭಾವ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ್ ತೆರಿಯುಂಡು. ರಡ್ಡನೇ ಉದಾರ್ಮೆಡ್ "ಸಾರಸೌಂದರ ಭರ್ತ್ರುವರ್ಜಿತ್" ಪಣ್ಪಿನವು ಮೂಲಭಾಗವತೊಡು ಇಪ್ಪಂದಿನ ಸೇರ್ಪಡೆ. ಒರಿನಂಚ ತುಳುಕಾವ್ಯೊದ ಮಾತ ಉದಾರ್ಮೆಲು ಕನ್ನಡ ಭಾಗವತೊದ ಪಡಿನಿರೆಲೇ ಸರಿ. "ಕತ್ತಲೆಯ ಬಾವುಲಿ", "ಕರ್ತ್ಥಲೇಟಡೆಗ್ತ್ತಿ ಬಾವೆಲ್" ಪಣ್ಪಿ ರೂಪೊನು ಪಡೆಂಡ, "ಲೀಲಾಪರಿಕರದ ಹಾಹೆಗಳು" ಪಣ್ಪಿನವು "ನೂಲ್‌ಸ್ಟ್ ಸೂತ್ರಿಪೋಕಿ ವಿಡಂಬನಾಟಕ" ಆತ್‌ಂಡ್. ಒರಿನ ಕಡೆಟ್ ಅನೇಕ ಪದ್ಯಭಾಗೊಲು ಕನ್ನಡೊಡ್ದು ತುಳುಕು ಸೀದಾ ತರ್ಜುಮೆ ಆತ್‌ಂಡ್. ಉದಾ:

· ಕೊಂಡನೇ ವಜ್ರವನಹಲ್ಯೆಯಮಿಂಡನದಕೇನಾಯ್ತು (9.2.28)

· ಕೊಂಡೆಯೋ ಸುರರಾಜೆ ವಜ್ರೊಮಿ ನುಂಬಹಲ್ಯೆಗೃಹೊಂಟ್‌ಪಾ ಮಿಂಡತಾಣೊಮಿವೆಂದಿ
ಪೌರುಷೊಮೆನ್ನ್ ಟಾಕೊವೆರ್ತ್ತೆಯೊ (2.46)

· ಲಂಡತನ ಹಾರುವರೊಳಲ್ಲದೆ ಮೆರೆಯದೆಂದೆನುತ (9.2.28)]

· ಪಾಪು ಪಾಪಿನ ಪೌರುಷೋ ಬಡಬ್ರಾಹ್ಮಣೇರ್ಕುಳೆಟಾವನೆ (2.47)

· ನೆಗಹಿದ ತೋಳು ಗಗನದಲುಳಿದುದು (9.2.29)

· ಜೇತ್ತಿ ವಜ್ರಕರೊಂಕುಳಂಚನೆ ನಿಲ್ತ್‌ಣ್ (2.48)

· ಕೇಳಿದೈ ನೃಪ ವಿಪ್ರವರರ ವಿಶಾಲಸಾಮರ್ಥ್ಯವನು (9.2.30)

· ಕೇಂಡನೋ ನೃಪ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇರ್ಕುಳೆ ಬ್ರಹ್ಮಶಕ್ತಿತ ವೀರ್ಯೊ (2.49)

· ಇತ್ತಲರೆ ನಿಮಿಷಾರ್ಧವಿದುವೇ ಸಪ್ತವಿಂಶತಿಯುಗಚತುಷ್ಟಯವತ್ತಲಾದುದು (9.2.34)

· ಸ್ಪಿಡೆಕ್ ನಿಮಿಷಾರ್ಥೊಮೆಂದಿನ ಬುದ್ಧಿಟ್ ಅರ್‌ನಾಡೆಕ್ ಸಪ್ತವಿಂಶತಿ ನಾಲಪೀ ಯುಗವರ್ತ್ತಕೊ (3.5)

· ಆವನಂಘ್ರಿಚ್ಛಾಯೆ ಮಾಯಾದೇವಿಯೆನಿಸಿ (9.3.10)

· ಆರೆನಂಘ್ರಿತ ಛಾಯೆಟುದ್ಭವಿತ್ತಿ ಮಾಯೆ (4.9)

ಇಂಚ ರಾಶಿಗಟ್ಟಲೆ ಉದಾರ್ಮೆಲು ತಿಕ್ಕುವ. ಉಂದತ್ತಂದೆ ಪದಪ್ರಯೋಗೊ, ಭಾಷಾಶೈಲಿ, ವ್ಯಾಕರಣನಿಯಮೊ, ಛಂದೋಬಂಧೊಲೆಡ್‌ಲಾ ಅನೇಕ ಹೋಲಿಕೆಲೆನ್ ನಮ ಗುರುತಿಸಾವೊಲಿ.

ತುಳುಭಾಗವತೊನು ವಿಷ್ಣುತುಂಗೆ 'ಶ್ರೀಭಾಗವತಾರ್ಥೊ' ಪಣ್ದ್ ಲೆತ್ತ್‌ದೆ. ಅಚ್ಚಾಯಿನ ತುಳುರಾಮಾಯಣೊದ 5, 10, 11, 13ನೇ ಅಧ್ಯಾಯೊಲೆನ ಕಡೆಟ್ 'ಭಾಗವತಾರ್ಥ' ಪಣ್ಪಿ ಪ್ರಯೋಗನೇ ಉಂಡು. ತುಳುರಾಮಾಯಣೊದ 9 ಬೊಕ್ಕ 13 ನೇ ಅಧ್ಯಾಯೊಲೆ ಕಡೆಟುಪ್ಪಿನ 'ಬ್ರಹ್ಮಾರ್ಪಣೊಮಾಗಾ' ಪಣ್ಪಿ ಪದಪ್ರಯೋಗೊ ವಿಷ್ಣುತುಂಗನ ಶ್ರೀಭಾಗವತೊಟುಲಾ ಉಂಡು. (ಶ್ರೀ.ಭಾ.ಪ್ರಥಮಸ್ಕಂಧ-ಅಧ್ಯಾಯ 15). ತುಳುರಾಮಾಯಣೊಟು ಬರವುದಪ್ಪೆ ಸರಸ್ವತಿನ್ ಕವಿ ಸ್ತುತಿ ಮಲ್ತೊಂದು 'ಭಾರತಿ ನೃತ್ತಿಪೊಡೆನ ಜುಂಹೆಟ್' ಪಂಡ್ದ್ ಪಣ್ತೆ. ವಿಷ್ಣುತುಂಗೆಲಾ ಶ್ರೀಭಾಗವತೊಡು 'ಶ್ರೀ ಭಾರತಿ ನಿತ್ಯೊಮ ನೃತ್ತಿಪುಲೇ ಮಮ ಜುಂಹೆಟ್ ವರ್ತ್' ಪಂಡ್ದ್ (ಪ್ರಥಮಸ್ಕಂಧ: 1.15) ಪಣ್ತೆ. ವಿಷ್ಣುತುಂಗನ ಶ್ರೀಭಾಗವತೊ ಕಾವ್ಯೊದ ಅಧ್ಯಾಯೊಲೆನ ಸುರು ಬೊಕ್ಕ ಮುಗಿತಲತ ಶೈಲಿಯೇ ತುಳುರಾಮಾಯಣೊದ ಅಧ್ಯಾಯೊಲೆಡ್‌ಲಾ ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಈ ಮಾತ ಆಧಾರೊಲೆನ ಹಿನ್ನೆಲೆಟ್ ತುಳುರಾಮಾಯಣನ್ ನನ ಮಿತ್ತ್ ವಿಷ್ಣತುಂಗನ 'ಶ್ರೀಭಾಗವತೊ' ಕಾವ್ಯ ಪಂಡ್‌ದೇ ಸ್ವೀಕಾರ ಮಲ್ಪೊಲಿ.

'ತುಳು ಮಹಾಭಾರತೊ' ಬೊಕ್ಕ 'ಕರ್ಣಪರ್ವ' ಕಾವ್ಯೊಲೆನ್ ಬರೆಯಿನಂಚಿ ಅರುಣಾಬ್ಜಕವಿ (1383) ಬೊಕ್ಕ ಹರಿಯಪ್ಪಕವಿ (1379) ಇರುವೆರೆನ ಕಾಲೊನು ಖಚಿತವಾದ್ ಪಣೆರೆ ಸಾಧ್ಯವಾಯಿನೆಡ್ದಾವರ, ಅಂಚನೇ ಅರುಣಾಬ್ಜನ ಮಿತ್ತ್ ಗದುಗುಭಾರತೊದ ಪ್ರಭಾವ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ್ ಇಪ್ಪುನೆಡ್ದಾವರ ಕನ್ನಡೊದ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸಕವಿನ ಕಾಲೊನು ದಿ॥ ಮಂಜೇಶ್ವರ ಗೋವಿಂದ ಪೈಕುಲು ಪಂಡಿಲೆಕ್ಕ ಕ್ರಿ.ಶ.1230 ಪಂಡ್ದ್ ಪುನರ್‌ನಿರ್ಣಯ ಮಲ್ಪೆರೆಗೇ ಬೋಡು. ವಿಷ್ಣುತುಂಗನ್‌ಲಾ ಅರುಣಾಬ್ಜನ ಸಮಕಾಲೀನೆ ಪಂಡ್ದ್ ಗಿರೆತ್‌ಂಡ ಶ್ರೀಭಾಗವತೊದ ರಚನಾಕಾಲೊನು ಕ್ರಿ.ಶ.1370 ಪಂಡ್ದ್ ತೀರ್ಮಾನಮಲ್ಪೊಲಿ. ಅತನಗ ಕನ್ನಡಭಾಗವತಕಾರನ ಕಾಲನ್‌ಲಾ ಕ್ರಿ.ಶ. 1300 ದಾತ್ ಪಿರಾಕ್‌ಗ್ ಒಯ್ಪರೆ ಸಾಧ್ಯ. ತುಳು ಭಾಗವತೊದ ಸುರುತ ಮೂಜಿ ಸ್ಕಂಧೊಲೆನ ಒಟ್ಟುಗು ಇತೆ ಒಂರ್ಬನೇ ಸ್ಕಂಧೊಲಾ ತಿಕ್ಕಿನೆಡ್ದಾವರ ಒರಿನ ಸ್ಕಂಧೊಲೆನ್ ಮಾತ್ರ ನಾಡುನ ಬೇಲೆ ನನ ಆವೊಡು.

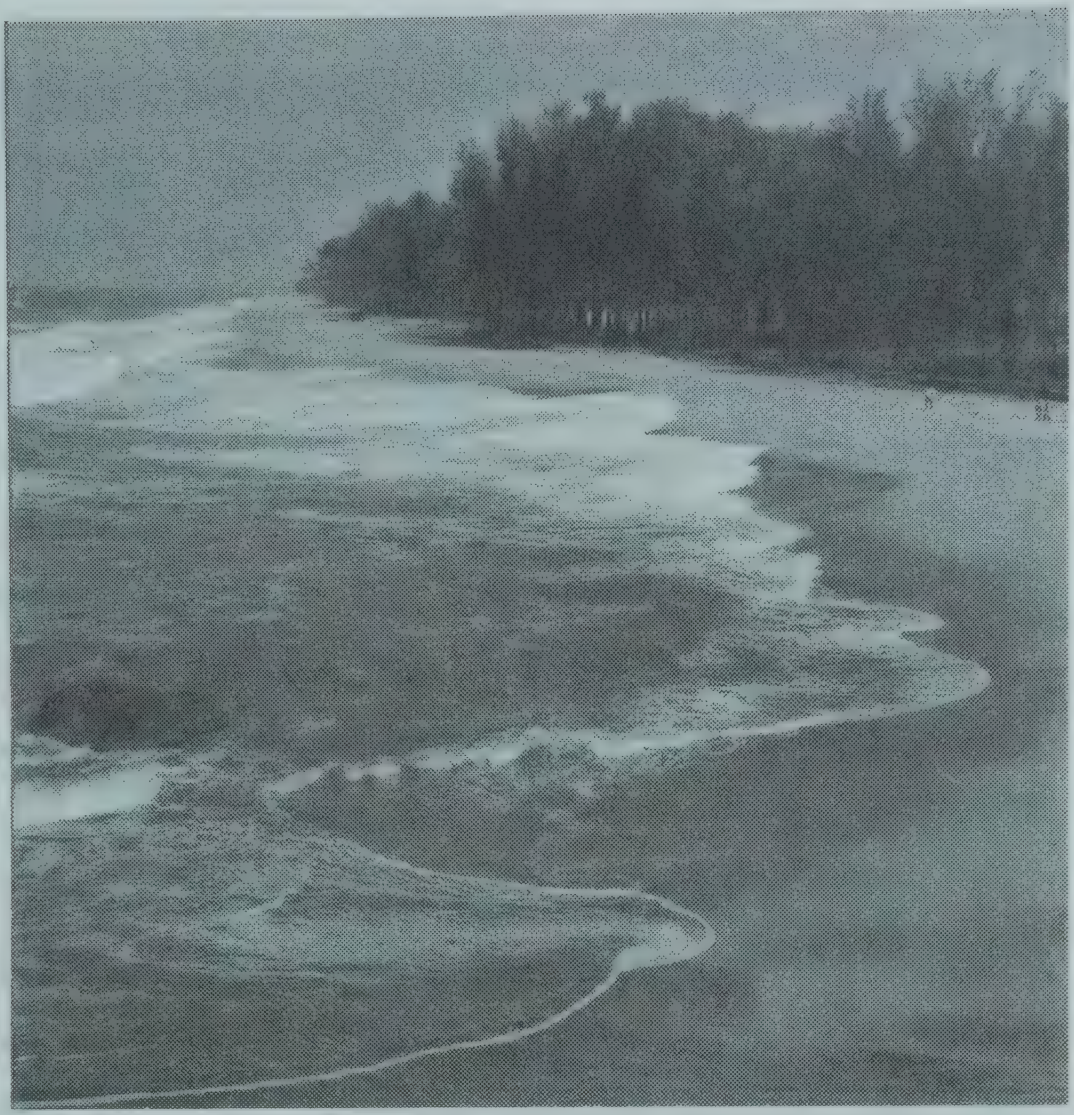

ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯೊಡು ಪೊಣ್ಣನ ಪೆರ್ಮೆ

ಜಾನಕಿ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ

ಪ್ರಪಂಚದ ಚರಿತ್ರೆ ಆಯನವು(ಆಣನವು) 'ಅಳೆನ'ವತ್ತ್.... ಅಯಿಟ್ ಪೊಂಜೊಲೆನ ಪೆರ್ಮೆದ ದಾಕಲೆ ಬಜೀ ಚುಂಗುಡಿದಾತ್ ಪಣ್ದ್ ಇನಿಕೋಡೆಡ್ ಪರ್ಪಂಚ ಕೊಡಿಕಡೆತ 'ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ' ಕೂಟೊಲು ಬೇಜರ್‌ಡುಲ್ಲ, ಪಿಸ್‌ರ್‌ಡು ಲ್ಲ.. ಪೊಂಜೊಲೆನ ಮಟ್ಟ್‌ಡ್ ಭಾರತೊಡ್ಲಾ ಮಾನವತೆ ಇಜ್ಜಂದಿನ ಕಟ್ಟ್ ಪಾಡ್‌ಲೇ ದಿಂಜ. ಬಾಯಿಡ್ 'ಮಹಾದೇವಿ' ಪಣೊಂದೇ ಕಂಡನಿನ ಪುಣತೊಟ್ಟುಡು ಪೊತ್ತದ್ 'ಮಹಾಸತಿ' ಪಟ್ಟ ಕೊರ್ಪಿನ ರೂಢಿ ಇತ್ತಿ ದೇಸೊಡು ಕಯಿಕ್ ಕೋಪೆ ಕಾಜಿ ದೀಡೊಂದು, ಕಿದ್ಕೆಲ್ದ ಬನ್ನತಿ ದೆತೊಂದು ಇಲ್ಲ ಉಳಯಿಡೊರ್ತಿ ಚಾಕ್ರಿದ ಮರ್ಮಾಲ್ ಆದ್, ಬದ್ಕ್‌ದಿತ್ತಿನ ಪೊಂಜೊಲು ರೆಂಕೆ ಕುಡ್ತ್ ರಾವೊಡಾಂಡ ಸಂವಿಧಾನದ ಆದೆರ್ಪು, ಕಾನೂನುದ ಕೆರ್ಪು ಬೋಡಾಂಡ್. ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಸಮಾಜ ತಿತಿಗತಿತ ಇಡೆಪುಡೆಟ್ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯೊಡು ನೆಗತ್ತ್ ತೋಜುನ ಪೊಂಜೆಲೆನ್ ತೂನಗ ಬೆಕ್ಕಸ ಆಪುಂಡು. ತುಳು ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ರಂಗತಲೊಟು ಪೊಂಜೊಲೆನ ಪೆರ್ಮೆನೇ ರೈಸುಂಡು.

ಜನಪದ ಮಹಾಕಾವ್ಯೊಲುಂದೇ ಗ್ರಯಿಪೊಡಾಯಿನ ಪಾಡ್ದನೊಲೆನ್ ಬಾಯಾನ ಬಾಯ ಒರ್ತ್ತೊಂದು, ಬುಳೆಪಾವೊಂದು ಬಯ್ದಿನೆಟ್ ಪೊಂಜೊಲೆನ ಪಾಲ್ ದಿಂಜ. ತುಳು ಪೊಂಜೊಲು ಪ್ರಾಕ್ಡ್ದಿಂಚ ಪಣೊಡಾಯಿನೆನ್ ಪಣೊಂದು, ಪಿಣೊಡಾಯಿನೆನ್ ಪಿಣೊಂದು, ದೂರುದುರ್ಜನೊದ ಮುದೆಲ್ ತವುರೊಂದು ಬಯ್ದಿನ ಸಂಗತಿ ಪಾಡ್ದನೊಡು ತೆರಿಯುಂಡು. "ಅನ್ನೆಯೊನು ನಿಂಗೊಂದು, ಪೊಣ್ಣಾದ್ ಪುಟ್ಟಿನೆಕೇ ಕಣನೀರ್ ಅರ್ಪಾವುನ ಪೊಂಜೊಲಿತ್ತಿನ ನಾಡ್, ಏಪೊಲ ಉದ್ದಾರ ಆಪುಜಿಗೆ. ನಮ ತುಳುನಾಡ್ದ ಪೊಂಜೊಲು ಬಜೀ ಕಣನೀರ್ದ ಕಂದೆಲ್‌ಲತ್ತ್. ಚಲ, ಚೈತನ್ಯ, ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ, ಆತ್ಮಗೌರವೊದ ನರಮಾನಿಲ್‌ಂದ್ ಜಗತ್ತ್‌ಗೇ ತೋಜಿ ಬರ್ಪಿನಂಚಿನ ಚಿತ್ರಣ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯೊಡುಂಡು. ಪೊಂಜೊಲೆನ ಪೊರ್ಲು, ಗುಣೊತ ತಿರ್ಲ್, ಮನಸ್‌ದ ದುನ್ನಬಾರ, ಬದ್ಕ್‌ದ ಸಿಕೆಸೇಂಕ್, ಅಂಗ್‌ಬೆಂಗ್, ಬಗ್ತಿಯಿಗ್ತಿ.... ಸಮಾಜೊದ ಅನಿಸ್ಟೊಲು ಮಾತೆನ್ಲಾ ಬನ್ನಣೆ ಮಲ್ಪುನ ಪಾಡ್ದನೊಲೆಡ್, ಸಂಧಿಲೆಡ್ ಪೆರ್ಮೆದ ಪೊಣ್ಣುಲೆನ ಪಟ್ಲಾಮುನೇ ತೂವೊಲಿ. ಸತ್ಯೊದ ಸಿರಿ, ದೇಯಿಬೈದೆದಿ, ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ, ಮಾನಿಗ, ಪರತಿ ಮಂಗಣೆ, ನಾಗಸಿರಿ.... ಇಂಚ ಉದಾರ್ನೆಲ್ ದಿಂಜ.

ಪೊಣ್ಣ ದನಿಯೆ ಮಿಂಚಿದ್ ಕೆಬಿಕ್ ತಟ್ಟುನಂಚ, ಮನಸ್‌ಗ್ ಮುಟ್ಟುನಂಚ ಮುಡೆತಿನ ಸಿರಿ ಪಾಡ್ದನೊದ 'ಸಿರಿ' ಆಂಜೊವುಲು ಮುಕ್ಯೆರಾಯಿನ ಊಳಿಗಮಾನ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಡ್, ಅಳಿಯ ಕಟ್ಟ್ ರೂಡಿಡ್ ಪೊಸ ರಿವಾಜಿ ರೂರೊಡಿಲೆನ್ ಕಣತಿನಾಲ್. ಪೊಣ್ಣಗ್ ಬಲ ಕಮ್ಮಿ, ಬಿಲೆ ಇಜ್ಜಿಂದ್ ಎಣ್ಣೊಂದು, ಪಣೊಂದು ಆಣೇ ದಿಗ್ಗಣ ಪಾಡುನ ಸಮಾಜೊಡು, ಆಣನ ನಿರೆಲ್‌ದಂಚ ಪೊಣ್ಣು ಬದ್ಕೊಡಾದಿತ್ತಿನ ಕಾಲೊಡು.... ಪಂಡಿ ಪಾತೆರೊಗುತತ್ತೊಂದು, ನಡಿಕೆ ಸೆಟ್ಟ್ಯಾವೊಂದು ಸೆಡಕ್ ತೋಜಾಯಿನ ತನ ಕಂಡನಿಗ್ ತಾನೇ 'ಬರ ಪಂಡ್‌ದ್' ಬುಡುಗಡೆ ಪಡೆತೊಂಬಿನಿ ಪಂಡ ಕುಸೆಲಾ? ತನ ಅಜ್ಜೆರ್ನ ಆಸ್ತಿದ ಅಂಗ್‌ಡ್, ಕಲುಕಬಟ ಗೊಬ್ಬುದು ಪಂಚೆತಿಗೆ ಕೂಟ ಕೂಡಾದ್ ಅಡ್ಡ ಪಾತೆರ ಪಣ್ಪಾಯಿನೆಕ್... ಅರಮನೆ ಜತ್ತೊಂದು ಪೋನಗ... "ಅರಮನೆ ಸುಡ್ದು ಪೋವಡ್, ನಿಲ ಪಾಳ್‌ಪಡ್ಪಾವಡ್" ಪಣ್ಪಿನ ಸಿರಿನ ಸಾಪೊಡು, ಕುಟುಂಬುದ್ದಿದ ಕುಟುಮದಾಯೆ ಆಂಡಲಾ ಕೇಡ್ ಆವಡಿಣ್ಪಿನ ಹಟ ಉಂಡು.. "ಸತ್ಯೊದ ಮಗಳ್ ಯಾನಾಂಡ ಅಜ್ಜೆರ್ನ ಪುಣ ಮಲ್ಲಿಗೆದ ಪೂತಂಚ ಹಗುರ ಆವೊಡು.." ಸತ್ಯೊದ ಮಗಳ್ ಯಾನ್ ಗೆಂದುನುಂದಾಂಡ ತುದೆತ ಪರಿಪು ಉಂತುದು ಮಿತ್ತ ನೀರ್ ಮಿತ್ತ್, ತಿರ್ತ ನೀರ್ ತಿರ್ತ್, ನಡುದಂಡೆ ಬೂರೊಡು" ಇಂಚ ತನ ಬಂಜೋದ ಸಂದಿಗ್ದೊಗು ತನ ಸತ್ಯದ ನಡತೆನೇ ಪ್ರಮಾಣ ಮಲ್ಪುನ ಸಿರಿ.... ದಯೆ ದಾರೆಣ, ಗುಣಮಾನ ದಾಂತಿನಕುಲು ಏರೇ ಆವಡ್, ಪೂಜೆದ ಬಟ್ರ್ ಆವಡ್, ತುದೆ ಕಡಪುದಾಯೆ ಆವಡ್, ಅಕ್ಲೆನ ಹಮ್ಮುದ ಬಿದೆ ಮುತ್ತಾವಂದೆ ಕುಲ್ಲುಜೊಲು...

ಸಿರಿನ ಪುಟುಬಲಕೆಡ್, ಪಾಡ್ದನೊಡ ನಡಕೆಡ್ 'ಮಾಯೆ', 'ಜೋಗ' ಇಂಚಿತಿತ್ತಿನ ಸಂಗತಿಲಿತ್ತಂಡಲಾ, ಸಿರಿನ ಪ್ರತಿಭಟನೆದ ರೀತಿ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಮಟ್ಟೊಡಾಂಡಲಾ, ತುಳುನಾಡ್ದ ಬೇತೆ ಪೊಣ್ಣುಲೆನ ಅಸರ್ ಬೆಸರ್ ಬೆಗಾರುದುಕ್ಕೊಗು ಅಯಿಟ್ ಪರಿಯಾರೊದ ತಾದಿ ತಿಕ್‌ಂಡ್. ಕಂಡನಿಗ್ 'ಬರಪಂಡಿ'ನ ಸಿರಿ ಸಾರಿಸಾರಿದ್ ಪಣ್ಪೊಲು... "ನನಮಿತ್ತ್‌ಗಾಂಡಲಾ ದುಸ್ಟೆ ಕಂಡನಿನೊಟ್ಟುದ ಇತ್ತಿನ ಸಿರಿನ ಈ ತೀರ್ಪು ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಏತೋ ಪೊಂಜೊಲೆನ ಬದ್ಕ್‌ಗ್ ಬೊಲ್ಪು ತೋಜಾದ್‌ಂಡ್. ಮುಂಡೆ ಮುತ್ತೇಸಿ ಆಂಡ ಲೋಕನೇ ಅಂತಾರ ಆಪಿಲೆಕ ಗಡಿಬಿಡಿ ಮತ್ತೊಂಬಿನಕುಲು... ಕಂಡನಿ ಸೈತಿಬೊಕ್ಕತ ಮರುಮದ್ಮೆ ಸರಿಯಾ ಪಣ್ಪಿನೆನ್ ಶಾಸ್ತ್ರೊಡು ನಾಡ್ದ ತೂಪಿನಕುಲು ಇನಿಕ್ಲಾ ಉಲ್ಲೆರ್ ಪಣ್ಣಗ - ಪೊಣ್ಣನ ಬದ್ಕ್‌ದ ಬಿಲೆ, ದಯೆದರ್ಮೊದ ನಿಲೆ ತೆರಿಯೊಂದು, ಅಳೆನ ಬದ್ಕ್‌ದ ಬೊಲ್ಪುಗು

ಕಪ್ಪು ಮದೆ ಮುಚ್ಚೆರೆ ಬಲ್ಲಿಂದ್ ಸುದಾರ್ನೆದ ಕಟ್ಟ್ ಕಣದಿನ ಸಿರಿನ್ ದೇವತೆನಂಚ ಬಾಮಿದ್ ತರೆತಕ್ಕಾಗ್ವೊಡಾಪುಂಡು. ತುಳುನಾಡ್‌ದ 'ಸಿರಿ' ಸತ್ಯದಪ್ಪೆ ಆದ್ ಆರಾಧನೆಡ್ ಒರಿದೊಲು. ಸಿರಿ ಮೆಯಿಟ್ ಬರ್ಪಿನವು ಜನಪದ ಪೊಂಜೊಲೆಗ್ ಅಭಿಮಾನೊದ ಸಂಗತಿ ಮನಸ್‌ದ ಅಕಾಸೊಡ್ದು ಬುಡುಗಡೆ ಪಡೆಪಿ ತಾದಿಲಾ ಆದುಂಡು.

ಕೋಟಿಚನ್ನಯ ಬಂಟೆರೆ ಸಂಧಿಡ್ ತೋಜಿ ಬರ್ಪಿನ ದೇಯಿ ಪೆರ್ಮೆದ ಪೆರ್ಗ್ನೇ.... "ಒಂದಿ ರಾಜ್ಯದ ಅರಸು ಬಲ್ಲಾಳ್ ಕುಲ್ಲುದಿನ ದಂಡಿಗೆ ಉಂದು.... ಯಾನಾಂಡ ಬೈದೆದಿ ಪೊಣ್ಣು. ಅರಸುನ ದಂಡಿಗೆಗ್ ಆವಂದ್‌ಯೆ..." ಇಂಚ ಗೌರವೊದ ಇಚಾರೊದ ಪಾತೆರ ಅಳೆಡ ಉಂಡು. ದಿಂಜೆಲ್ ಬಂಜಿನಾಲ್ ಆಂಡಲಾ ಬಲ್ಲಾಳೆರ್ನ ಬೂಡುಗು ನಡತೊಂದೇ ಬರ್ಪಿನ ತಾಕತ್ತ್ ಅಳೆಡ ಉಂಡು. ತನ್ನ ಇಷ್ಟಕಷ್ಟ ಗೆಣ್ಪಂದೆ ನನೊರ್ಯನ ಉಪಕಾರೊಗು ದುಂಬಾಪಿನ ಮಲ್ಲ ಮರಿ ಉಂಡು. ತನ್ಕ್ ತೆರಿದಿನ ಮರ್ದ್‌ಮಾಯೊದ ಬೈದ್ಯ ವಿದ್ಯೆಡ್ ಪೆರ್ಮಲೆ ಬಲ್ಲಾಳೆರೆನ ಜೂವ ಒರಿಪಾವುನ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ ಉಂಡು. ಅಂಚ ಬಲ್ಲಾಳೆರೆನ ಪ್ರಾಣ ಒರ್ಪಾಯೊಲುಲಾ.. ಆಂಡ, ಪೆರ್ಮಲೆರ್ ಪಂಡಿ ಪಾತೆರದಂಚ 'ಮಾನ' ಮಳ್ಪೆರೆಗ್ ಪಿರದುಂಬು ತೂದು ಅಡ್ಡಿ ಪಾತೆರ್ನೆಕ್ ಸೊಡ್ಡು ತಿರ್ಗಾದ್ ಜತ್ತ್ ಬರ್ಪಿನ ಗತ್ತ್‌ಲಾ ಉಂಡು. ಸಜ್ಜಂದಿ ಜನೊಕ್ಲೆನ ಬಂಜಿ ಉರ್ಪಾಂಡ ಪಡ್ಕೆನೇ ಆವು... ಬಲ್ಲಾಳೆರೆನ ಗಾಯೊದ ಕಟ್ಟ್ ಬಿಚ್ಚ್‌ದ್, ದೇಯಿಗೆ ದಮ್ಮಯ ಪಾಡ್ದ್, ಪಿರಲೆತ್ತ್‌ದ್, ಮಾನ ಕೊರ್ದು ಕಡಪುಡಿನೆಟ್ ದೇಯಿನ ಸತ್ವ, ಸತ್ಯ ರಡ್ಡ್‌ಲಾ ಎಚ್ಚಿದ್ ತೋಜುಂಡು. ಕಟ್ಟ ಪುಣೆಟ್ ಬನ್ನಗ ಪೆದ್ದುನ ಬೇನೆದ ಸಂಕಡೊಡುಪ್ಪುನ ಬುದ್ಯಂತನ ಹಾಂಕರೊದ ಕಟು ಪಾತೆರ ಕೇಣ್ಣಗ ನೀತಿ ನಿರ್ಮಲೆದಿ ದೇಯಿ ಮಣಿಪಂದೆ ಕುಲ್ಲಯೊಲು...."ಯಾನ್ ಸೊರ್ಕುಡು ಉಂತುದೆಡ ದೇವೆರ್ ತೂವೊಂಬೆರ್. ಬಂಜಿದ ಬೇನೆಜ್ ಉಂತುದೆಡ ಎನ ಬಂಜಿದ ಬಾಲೆಲ್ ತೂವೊಂಬೆರ್" ಇಂಚ ದರ್ಪುದ ನುಡಿ ಕೊರ್ಪೊಲು. ಪೊಂಜೊಲೆನ ನಂಜಿ ಮಚ್ಚರೊಡು, ಇಸ್ಕಾರೊಡು , ಕಡ್ಪುಡು, ಕೆಡ್ತ್ ತೂಪಿನಕ್ಲೆಗ್ ಉಂದು ಪ್ರತಿಭಟನೆದ ಸವಾಲ್.

ಪಾಳೆಯಗಾರಿಕೆದ ಪುಂಡಾಟಿಕೆಗ್ ಬಂಡಾಯಲಕ್ಕಿನ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರೆಗ್ ಬೋಡಾಯಿನ ಬಂಡಾಯೊದ ಸತು, ಮತಿ ಮಲ್ಲಾದಿಗೆ, ಪೆದ್ದಿನ ಅಪ್ಪೆ ದೇಯಿನ ನೆತ್ತೆರ್ಡೇ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಸರೀಟೆ ತೂಂಡ ದೇಯಿ ಜನ್ಮದನ ರೀತಿಡೇ Survival of the fittest ತತ್ವ ಅಡಕ ಆದುಂಡು. ಕೇಂಜವ ಪಕ್ಕಿದ ತೆತ್ತಿದ ಕಡಲ್ಗ್ ಬೂರ್ದುಲಾ ದರಿಯಂದೆ ಒರಿದ್, ಲಿಂಬೆಪುಳಿತ ರೂಪುಡು ಪೆಜನಾರ್ ಬೆರಣಗ್ ತಿಕ್‌ದ್, ಪೊಣ್ಣಾದ್ ಪುಟುದು, 'ಜೇವುಕೇದಗೆ' ಆದ್ ಬುಳೆಯೊಲು. ಮದ್ಮೆ ಆವೊಡಾಂಡ ಮದ್ಮಲಾಯಿನೆಕ್ ದುಸ್ಸರೂಡಿದಂಚ ಸಂಕಮಲೆ ಕಾಡ್‌ಪಾಲ್ ಆದ್‌ಲಾ, ಮುರ್ಗೊದ ಬಾಯಿಗ್ ಬೂರಂದೆ, ಮೂರ್ತೆದಯನ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ಬೂರ್ಪು ಬದ್ಕಿಯೊಲು. ಬೆರಣೆರಿಲ್ಲದ 'ಜೇವು ಕೇದಗೆ' ಬಿರುವೆರಿಲ್ಲಡ್ ದೇಯಿ ಬೈದೆದಿ ಆದ್ ಅಲ್ಪದ ತಿತಿಗತಿಕ್ ಒಂಬೊಂದು, ಕಳಿತ ಕುಜಿಲಿನ್ನಾ ತುಂಬಿಯೊಲು. "ಈಸಬೇಕು ಇದ್ದು ಜಯಿಸಬೇಕು" ಪಣ್ಪಿನ ಹಟ.... ಕೋಡೆದೆನ್ ಕೋಡೆಗೇ ಬುಡ್ದು, ಎಲ್ಲೆದೆನ್ ಎಲ್ಲೆಗೇ ದೀದ್, ಇನಿಕ್ ಇನಿ ಇಂಚ ಇಪ್ಪೊಡಿಣ್ಪಿನ ಬೋದ ಅಳೆಡ ಉಂಡು. ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಅಪ್ಪೆ ದೇಯಿನ ಜೋಕುಲು ಬೀರೊದ ಬಂಟೆರಾದ್, ದುರ್ಜನೊದ ಬಿದೆ ಅರೆಪುಲೆಕಾಂಡ್. ಜಾತಿಪದ್ಧತಿದ ಪರಪಂತೆಡ್, ಊಳಿಗಮಾನ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಡ್, ಶೋಷಣೆದ ನುಗನಾಯೆರ್‌ಗ್ ಕೆಕ್ಕಿಲೊಡ್ಡುದು ಬಲ, ಕಡಿಬಾಯಿಬಲದಾಂತೆ ದುಡ್ಪಿನಕ್ಲೆಗ್ ಧೈರ್ಯ ಕೊರಿಯೆರೆಗಾಂಡ್ ಡೊಂಕು ಸಲಾಮುದ ದುತೊಡು ನರೆವುನ ಜನ ಮಂದೆಗ್ ಬೆರಿಬಲ

ಆಯೆರೆಗಾಂಡ್. ಅಧಿಕಾರ, ಪಣವುದಕ್ಲೆನ ಕಾರ್ನಡಿತ ಕುರ್ಲೆಲಾದ್, ಮನಸ್‌ಡ್ ಕೊದಿ ದಿಂಜಿದಿತ್ತಿನಕ್ಲೆಗ್ - ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯೊಗಾದ್, ತಂಕ್ಲೆನ ತಾನಮಾನೊಗಾದ್ ಪೊರುಂಬೊಡುಣ್ಪೆನ ಗೇನ ಪುಟ್ಟಾವೆರೆಗಾಂಡ್. ಸತ್ಯೊಗು ತಿಗಲೆಡ್ ತಾದಿ ಕೊರುವ, ಅನ್ನೆಯೊಗು ಸುರಿಯೊಡು ತಾದಿ ಕೊರುವ ಪಣೊಂದು ಪಂಡಿನಂಚ ನಡತೊಂದು, ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್, ಅಮರ್ ಬೊಳ್ಳಿಲಾದ್ ಆರಾಧನೆಡ್ ಒರಿದಿನ ಕೋಟಿಚೆನ್ನಯೆರ್ನ ಅಪ್ಪೆ ದೇಯಿಗ್ ಧನ್ಯತೆದ ಪೆರ್ಮೆ ಉಂಡು.

ತುಳು ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯೊಡು ಪೊಂಜೊವೆನ ಪೊರ್ಲು ಪೆರ್ಮೆ ರಡ್ಡೆತ ಬಣ್ಣನೆನ್ಲಾ ತೂವೊಲೆ ತುಳು ಪೊಣ್ಣು ಜಾಕಿನ ಸೀರೆ ತುತ್ತೊಂದು, ಸರಾನ ರಾಕಿ ಪಾಡೊಂದು, ಎಣ್ಣೆ ಓಲೆ, ಎಸಲ್ ಬುಗಡಿ, ಮುಲ್ಲು ಕೊಪ್ಪು ದೀವೊಂದು ಮುತ್ತುಡು ಮುರ್ಲಾವೊಂದು, ಕುಂಕುಮೊಡು ಅರ್ಲೊಂದು "ಐಶ್ವರ್ಯ ರೈ" ಲೆಕ ಪೊರ್ಲುಕಂಟ್ ತೋಜುವೊಲು. ಕತ್ತಲೆದ ಇಲ್ಲಗ್ ಮುತ್ತುದ ತುಡರ್ ಆವೊಲು. ಕನ್ಯಾಲ ದೀಪೊಲಿದ ಮೆಂಚಿಲ ಮೆಂಚಿದಂಚ ಪುಳೊವೊಲು. ಬೊಲ್ಪುದ ತಿಬಿಲೆಗ್ ಎಣ್ಣೆ ಮಯ್ಪೊಲು. ಬತ್ತಿ ಬಿನ್ನೆರೆಗ್ ಕೊರಾನ ಸಮ್ಮನ ಕೊರುವೊಲು. ಮುನ್ನೊದು ಬಗೆತ ಅಟಿಲಡ್ಡ್ ಬಳಸೊಲು. ನೀತಿಡಿತ್ತೊಂದು ಸತ್ಯೊಗೆಂದಾವೊಲು.

ಅಂಚನೇ ಅನ್ನೊಯೊಗು ಬಗ್ಗಯೊಲು. ಕಟ್ಪಾಡ್ ಮಿತಿಮೀರ್‌ಂಡ ಬೇಲಿ ಕಡ್ತ್ ದಾಂಟುವೊಲು. ಸತ್ಯ ಪರೀಕ್ಷೆಗ್ ಕೊವ್ವೆಲ್ ಎಣ್ಣೊಡು ಮುರ್ಕುದು ಲಕ್ಕ್‌ವೊಲು. ಸಂಕಪಾಲ ಸರ್ಪದ ಬಾಯಿಗೇ ಕಯಿ ಪಾಡ್ದ್ ಒರಿವೊಲು. ಮೆಚ್ಚಿನಾಯನೇ ಮದ್ಮೆ ಆವೊಲು. ಆಯಿಜಿದ ಸೊಂತ ಇಚ್ಛೆಡ್ ಸೈತ್‌ದ್ಲಾ ಪೋವೊಲು. ಎಡ್ಡೆನಡಕೆದ ತುಳುವೆದಿ ಕಲುಕುಚ್ಚಣೊದ ನೆರಡೆಲೆನ್ಲಾ ತಡೆತೊಂಬೊಲು... ತಮೆರಿ ಮೀರಿ ಪೊಣ್ಣು, ಸೊಕ್ಕುದ ಸಿರಿಗಿಂಡೆ, ದಾಡೆ ಕಲೆಯಿ ದೋಡೆ, ತೂಟೆ ಮಾಂಕಾಳಿ, ಗೊಡ್ಡುದಡ್ಡೆ, ಮಂಜಾಲ ಮರಡೆ.... ಇಂಚಿ ನಂಜಿನುಡಿ 'ಎಂಕತ್ತ್' ಪಣೊಂದು ಸಾದಗೊಡು ಗೆಂದುವೊಲು. 'ಕಪ್ಪೆ ಸೊರ್ಕುಂಡ ಪಳ್ಳೊಡು ಕುಳ್ಳಂದ್, ಪೊಣ್ಣು ಸೊರ್ಕುಂಡ ಇಲ್ಲಡ್ ಕುಳ್ಳಂದ್' ಗಾದೆ ಅಳೆಗ್ ಅಡ್ಡಿ ಆಪುಜಿ. ಪೊಣ್ಣು ಇಂಚಿತ್ತಿನೆನ್ ಪೊಟ್ಟು ಪಾತೆರೊಲುಂದೇ ಗ್ರಯಿಪೊಲು. ಮಂದಾರ ರಾಮಾಯಣೊಡು ಕೇಶವ ಭಟ್ರ್ ಅಹಲ್ಯೆನ ಒಂಜಿ ಚಿತ್ರಣ ಇಂಚ ಕೊರ್ಪೆರ್..... ಗೌತಮನ ಆಶ್ರಮೊಗು ಕೌಶಿಕೆರ್ ರಾಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣೆರೆನೊ ಲೆತೊಂದು ಬರ್ಪೆರ್. ಅಪಗ ಜಾಲ್‌ಡ್ ಕಲ್ಲ್‌ದಂಚ ಕುಲ್ಲುದಿತ್ತಿನ ಅಹಲ್ಯೆ ಕಯಿತಲ್ ಬತ್ತ್‌ನ ಕಂಡನಿನ ಅಬತಾರೊನು ಪಣೊಂಬೊಲು....

ಮುರಾನಿ ಇರ್ಲ್‌ನಿದ್ರೆಡ್ ಕನಂಬರಿಡ್ ದೇವೇಂದ್ರಡಪ್ಪ ಚಕ್ಕಂದ ಪಾತೆರಿಯೆ ಯಾನಂದ್ ಎನನ್ ಅಪಗನೇ ಮೆಣ್ತ್‌ದ್ ಇತ್ತೆನೇ ನಡಪು, ಎನ್ನಿಲ್ಲ ಮುಟ್ಲೆಕಲ್ಲ್‌ಗ್ ಮಿತ್ತ್ ಕಾರ್ ದೀಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ ಪಂಡ್‌ದಾ ರಾತ್ರಿಡೇ ಪಿದಾಡ್ಪಯೆರ್. ಇಂದು ಸಮಾನಾ? ಪಣ್ಲೆ.... ದೇವೇಂದ್ರಡಪ್ಪ ಮದಿಮೆಗ್ ಮನಸ್, ಕೆಕ್ಕಿಲ್ಪ ಗುರಿ ಮುಟ್ಪ ದುಂಬು ಇತ್ತಿನ ಅಂದ್ ಎಂಕ್ ಜವಣಾದಿಗೆದ್ ಪೊರ್ಲು ತೂದೊಂಜಿ ಪೊಣ್ಣು ಮೆಯ್ಮರ್ಲಂದಾ? ಮರ್ಲ್‌ಂಡ ತಪ್ಪಾವ? ಕನೊಟು ನಡೆತಿನೆಕಿಂಚ ಮಳ್ಪಿ ನರಮಾನ್ಯಾದ್ ಯಾನ್ ಸಯ್ತೇಂದ್ ಕನ ಕಟ್‌ಂಡ್ ಯೆನನ್ ಪೊತ್ತಾದ್ ಕಕ್ಕೆಗ್ ನುಪ್ಪು ದೀವಾಯೆರ್‌ಂದೆಂಚ ದೈರ್ಯ ನಂಬುನು ಪಣ್ಲೆ.... ಎನ ತಪ್ಪು ದಾನೆ ಪಣ್ಪೆ ತೆರಿಯೊಡು.... ಅಯ್ಯಾದ್ ತಪ್ಪಾಯ. ಈಯೆ ಪಣ್ಲಾಂದ್ ಅಹಲ್ಯೆ ನ್ಯಾಯ ಕೇಣ್ಣಗ, ಗೌತಮೆರ್ಲಾ ತನ ಬಿರ್ಸೊಲಿನ್ ಸಮರ್ತನೆ ಮಲ್ತೊಂಡೆರ್. ಕಂಡನಿ ಬೊಡೆದಿನ ನ್ಯಾಯೊಡು ರಾಮನ ನುಡಿ ಇಂಚ....

ಈರ್, ಈತ್ ಕಲ್ತಿನಾರಾದ್ (ಈತ್ ಪಿರಯದಾರಾದ್ ಇಂದ್ ಪಂಡಿಜೆ) ಈ ಲತ್ತ್

ಪೊಣ್ಣನ ರೂಪೊನೊರ ತೂದು ಉಪಾಯೊಡು ದೇವೇಂದ್ರನ್ ಸೋಪಾದ್, ಪಂತ ಗೆಲ್ತ್‌ದ್ ಮದಿಮೆ ಆವೊಡಾಂಡ ಕಾರಣ ದಾದ? ಈರೆನ ಮನಸೆ ಇಂಚಾಂಡ ಬಾಕಿದಕ್ಲೆನ ಮಲ್ಲ ಸಂಗತಿಯಾ? ಬಿಕ್ಕೆ ನಟ್ಟೆಲೆ ಕನೊಟು ಅರಸು ಪಟ್ಟೊ ನಾಳ್ಯೆಡ ಎಚ್ಚರಿಗೆಡ್ ಊರ್ಯಾಯ ಬಾಕಿಲ್ ಗೆಣ್ತ್‌ಜೆಡ ತೆಲಿ ಆಂಡಲಾ ಪರ್ಯೆರುಂಡಾ? ಉಪ್ಪೆರಾವಂದ್ ಎದುರುಕೋಪ ರುಸಿಕುಲೆಗಿಂಚ. ಮೂಂಕುದಿತ್ತ್ಂಡ ಮಜ್ಜಿ ಮೂಂಕುನೆ ಕೊಯ್ಯ್ದ್ ದಕ್ಕೊಡಾ? ದೊಕ್ಕೊಡಾ? ಪಣ್ಲೆ... ಚಾಲ್‌ಡಿತ್ತಿನ ಅಕ್ಕೆನ ಕಯ್ಪುತ್ತ್‌ದ್ ಈರ್ ಉಳಾಯಿ ಲೆತೊಂದು ಬರೊಡುಂದು ಅರಿಕೆ ಮಲ್ತೊನುವೆ ಪಣ್ಪಿನ, ರಾಮನ ಈ ಅರಿಕೆಡ್ ಗೌತಮನ ಸಂಬಾವುದ ದೋಸೊನೇ ತೋಜಿಂಡ, ಅಹಲ್ಯೆನ ತಪ್ಪು ಮನಶಾಸ್ತ್ರೊದ ಮುದೆಲ್ಗೇ ಬತ್ತಿನೆಟಾತ್ರ ಅಲೆನ ಪೆರ್ಮೆನ್ ಕಮ್ಮಿ ಮಲ್ಪುಜಿ... ತಂಕ್ಲೆನ ಅಪನಂಬಿಕೆ ಅಪರಾದೊನು ಪೊಂಜೊವುಲು ತೂಪಿನಲೆಕ ಆಂಜೊಲು ತೂಪುಜೆರ್. ಆಂಜೊಲೆಗ್ ತಂಕ್ಲೆನ ತಪ್ಪು ಎಲ್ಯ. ಪೊಂಜೊಲೆಗ್ ತಪ್ಪು ಏಪೊಲಾ ಮಲ್ಲೆನೇ ಆದ್ ತೋಜುಂಡು -ಪಣ್ಯಪಿನ ವರಾಹಮಿಹಿರನ ಪಾತೆರೊನು ನಿಜ ಮಲ್ಪುಲೆಕದ ಉದಾರ್ನೆಡ್ ಮಂದಾರೆರ್ ಪೊಂಜೊಲೆಗ್ಲಾ ಒಂಜಿ ಮನಸ್, ಮನಸ್‌ಡ್ ಆಲಚನೆ, ಅಂಗ್ ಅರ್ಬೆಲ್, ಮೋಕೆ ಸೂಕೆದ ಬಾದೊಲುಲ್ಲ ಪಣ್ಪಿನೆನ್ ದೆರ್ತ್ ತೋಜಾದೆರ್. ಪತಿವ್ರತೆ ಪಟ್ಟ ತಿಕ್ಕೊಡಾಂಡ ಕಂಡನಿನ ಆರಬೀರೋಡು ನರ್ಗುನನೇ ಮುಕ್ಯ ಅತ್ತ್. ಕಂಡನಿನ್ ದೋಸದುರ್ಜನೊನು ತಿದ್ದುನವು... ನ್ಯಾಯ ಪಡೆತೊನುನವುಲಾ ಮುಕ್ಯನೇ ಪಣ್ಪಿನ ನಿಜೊನು ತುಳು ರಾಮಾಯಣದ ಅಹಲ್ಯೆಡ ತೆರಿಯೊನೊಲಿ....

ಪಣಿಯಾಡಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಉಪಾಧ್ಯೆರ್ನ 'ಸತಿಕಮಲೆ' ಕಾದಂಬರಿ ಕಮಲೆನ ಪೆರ್ಮೆನೇ ಪುಗರ್ನವು. ಈ ಶತಮಾನೊದ ಸುರುಟು, ಬೆರಣೆರ್ನ ಸಂಪ್ರದಾಯೊದ ನಡುಟು, ಕಮಲೆನಂಚಿನ ಪಾತ್ರ ಚಿತ್ರಣನೇ ಮಲ್ಲ ಸಾದ್ನೆ. ಕಮಲೆಗ್ ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಚಳುವಳಿತ ಲೀಡರ್ ಆಪಿನ ಸಾಮರ್ತಿಗೆ ಉಂಡು... ಸ್ತ್ರೀವಾದೊದ ಸಿದ್ಧಾಂತೊಳಾಯಿನ ಉದಾರವಾದಿ, ಸಮಾಜವಾದಿ, ಮನೋ ವಿಶ್ಲೇಷಣಾತ್ಮಕವಾದಿ, ಅಸ್ತಿತ್ವವಾದಿ ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಪಾಕ ವಾದೊದ ಅಂಶೊಳೆನ್ ಕೂಟುದು ಅಡ್ಡಿನ ಈ ಕಾದಂಬರಿಡ್, ಮಹಾತ್ಮಗಾಂಧಿ, ಈಶ್ವರ ಚಂದ್ರ ವಿದ್ಯಾಸಾಗರ, ಅರವಿದ ಮಹರ್ಷಿ ಇಂಚಿತ್ತಿನಕ್ಲೆಡ ಇತ್ತಿನ ಪೊಂಜೊಲೆನ ಹಿತಚಿಂತನೆದ, ಪೊಂಜೊಲೆನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ವಿಕಸನದ ಆಸಯ ಮೂಡ್ದ್ ಬಯ್ದ್ಂಡ್.

ಭಾರತದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳುವಳಿಡಡ್ ತೀವ್ರಗಾಮಿ ಪಕ್ಷೊಡಿತ್ತಿನ ತನ ಕಂಡನಿ ಉಮೇಶರಾಯೆ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಲ್ತೊಂಡಿನ ಸುದ್ದಿ ಬತ್ತ್ಂಡಲಾ ಕಮಲನೆ ನಂಬಂದೆ ಸಮಾಜೊದ ದಿಸ್ಟಿಗ್ ವಿಧವೆನೇ ಆದ್ ತೋಜಿಂಡಲಾ, ಮನಸ್‌ಡ್ ಮುಸ್ತೇಸಿ ಆದೇ ಬದ್ಕಿಯೊಲು... ತಮ್ಮಲೆ ಸಾಯೊಡು ಮದ್ರಾಸ್‌ಡ್ ಕಾಲೇಜಿಗ್ ಪೋದ್ ಪದವಿಲಾ ಪಡೆತೊಂಬೊಲು. ಅತ್ಯಾಚಾರೊಗು ತಿಕ್ಕೊಡಾಯಿನ ಪೊರ್ತುಡು "ನಿನಲೆಕಂತಿ ನೀಚನ್ ತೂವೆರೆಗ್ಲಾ ಎಂಕ್ ಮನಸ್ ಬರ್ಪುಜಿ' ಪಣ್ದ್ ಬಿಸ್ತಿ ತೋಜಾದ್ ಮಾನ ಒರ್ತೊಂಬೊಲು. ಖಾದಿ ಪ್ರಚಾರ, ಅಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿಡ್ ಸೇರೊಂದು 'ಜೈಭಾರತ್' ಪಣೊಂದು ಕಂಡನಿನ ಆದರ್ಶೊಡೇ ದುಂಬರಿಪೊಲು. ಕಡೇಕ್ ಆಲ್ ಎಣ್ಣಿನಂಚನೇ ಆಪುಂಡು. ಪೋಲಿಸೆರ್ನ ಕೈಕೋಳುಗು ಗುಡುಗು ತಿಕ್ಕಂದೆ, ಹಿಮಾಲೊಯಗು ಪೋದು, ಮೂಕ ರುಸಿ ಆದ್ ಬದ್ಕೊಂದಿತ್ತಿನ ಉಮೇಶ್‌ರಾಯೆ ಕಮಲೆಗ್ ತಿಕ್ಕುವೆ.... ಕಂಡನಿನ ಎಡ್ಡೆ ಗುಣೊಲಾ, ಬೊಡೆದಿನಾ ಪತಿವ್ರತೆ ಮಳ್ಪುಂಡು, ದಾಂಪತ್ಯೊದ ಗೇಲ್ ಕಂಡನಿ ಬೊಡೆದಿನ ನಡುತ ಇಸ್ವಾಸೊಡೇ ಉಂಡುಣ್ಪಿನೆ ತೆರ್ಪಾದ್‌ನ ಕಮಲೆ- ಸತ್ಯೊದ, ಸತೀತ್ವೊದ ಪೆರ್ಮೆದ ಪ್ರತಿರೂಪ.....

ತುಳುನಾಡ್ದ ಚರಿತ್ರೆಡ್ ಮಲ್ಲಪುದರ್ ಪಡೆತಿನ ಅಬ್ಬಕ್ಕನ ಬಗ್ಗೆಡ್ ಕಾದಂಬರಿ, ಕಬಿತೆ,

ನಾಟಕೊಲು ದಿಂಜ ಉಂಡು. ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಪ್ರವಾಸಿ ಪಿಯಾಯತ್ರೊದೆಲ್ಲಾವೆಲ್ಲಾನ ಪ್ರವಾಸ ಕಥನೊಡ್ಲಾ ಅಬ್ಬಕ್ಕನ ನಡಕೆದ ಗಾಂಬಿರ, ದೂರದಿಸ್ಟಿ, ಬುದ್ಧಿಪರ್ತೆದ ಪುಗರ್ತೆ ಉಂಡು. "ಯುರೋಪುಡು ಪುದರ್ ಪಾರೊಂದಿತ್ತಿನ ಈ ಕಡಲರುತ ರಾಣೆಗ್ ತೂವೆರೆಗಾದೇ ಉಳ್ಳಾಲೊಗು ಬತ್ತೆ. ಬತ್ತಿನವು ಸಾರ್ತಕ ಆಂಡಂಡ್ ದೆಲ್ಲಾವೆಲ್ಲೆನೇ ಪಣ್ಪಿಲೆಕದ ಪೆರ್ಮೆ ಅಬ್ಬಕ್ಕನವು.

ಕಂಡನಿನ ಅರ್ಬೆಲ್ ನಾಲಾಯಿಗ್, ಕುರ್ತೆಲ್ ಮನಸ್‌ಗ್ ಹೀಕರ್ನಿನ ರಾಣಿ 'ಒಲಿದರೆ ನಾರಿ ಮುನಿದರೆ ಮಾರಿ' ಆಯೊಲು. ಕಂತ್ರೀಸೀಂತ್ರಿದ ಪೋರ್ಚುಗೀಸೆನ್ನ ದಂಡ್‌ದಾಳಿಗ್ ರಣಚಂಡಿ ಆಯೊಲು. ದೇಸೊದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೊಗಾದ್ ಪುಣೆಯಿನ ದೇಶ ಪ್ರೇಮಿಲೆನ ನಡುಟು ಮಿನ್ನತ್‌ದ ತಾನಮಾನ ದೆತೊಂದಿನ ಅಬ್ಬಕ್ಕನ ಮೆಯಿ ಮನಸ್‌ದ ಸಗ್ತಿ ಸಂಸ್ಕಾರ ಸಾಮಾನ್ಯದತ್. ಗುಣೊಕು ಪೊಣ್ಣು ಆಣ್, ರಾಣಿ ರಾಜೆ ಬೇಧ ಇಜ್ಜಿ. ಆಯಿಕಾದ್ ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕಡಪ್ಪ ರಾಜಯೊದ ಜನಮಾನ್ಯರೇ ಬೋವಿಬ್ಯಾರಿಲೇ ಒಂಜಾದ್ ಜನ್ಮಬೂಮಿದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೊಗಾದ್ ದುಸ್ಮನೆರ್ಡ ಪೊರುಂಬಿಯೆರ್. ಇಂಚ ಕಡ್ತ್‌ಗಾರಿಕೆ ತೋಜಾದ್ ಚರಿತ್ರೆಡ್ ಮಿಂಚಿನ ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕೆ ತುಳು ಪೊಣ್ಣುಲೆನ ಪೆರ್ಮೆಗೊಂಜಿ ಪೆರ್ಮೆದ ಮುಗುಟ ಪಣ್ಪಿಲೆಕ ಸಾಹಿತ್ಯೊಡ್ಲಾ ತೋಜಿ ಬರ್ಪೊಲು.

ಡಾ। ಸುನೀತಾ ಶೆಟ್ಟಿ ಇಂಬೆರ್ನ 'ಸಂದಿ' ಪಣ್ಪಿನೊಂಜಿ ಎಲ್ಯ ಕಬಿತೆ ಇಂಚ ಉಂಡು... ರಾವೋ.... ರಾ... ಕೊರುಂಗೊ.. ರಾಯೆರೇನೆ ಕೇನುಜಲ್... ಕಂಡನಿ ಇಲ್ಲಡೆ ಬಲ್ಲದೆ ಕೋರುಂಗೋ... ಬರಿಯೇರೇನೆ ಕೇನುಜಲ್.....ಕಬಿತೆಡ್ ಕಂಡನಿ ತನ ಇಲ್ಲ್ ಬದ್ಕ್, ಆಸ್ತಿ, ಬಂಗಾರ್, ಇಂಚ ಮಾತೆತ ಅಂದಾಜಿ ಪಂಡ್‌ದ್, ರಾವು ಪಂಡಲಾ ರಾವಂದಿನ ಕೊರುಂಗು, ಅಕೇರಿಗ್ "ಎನ ಮನಸ್‌ಡ್ ನಿನ ರೂಪ ಅತ್ತಂದೆ ಮರ್ಗ್‌ತೊಂಜಿ ಇಜ್ಜಿ. ಒಂಜಿ ಜೂವೊಡು ಬೆಸರ್ ತೋಜುಂಡು, ಲಚ್ಚನ್ದ ಸಿರಿದೇವಿ ಈ ಬಲ್ಲಯ ' ಪಂಡಿಗಿನ', ತುತ್ತು ಪದ್ದೆಯಿ ಐತ ಆವೊಂದು ಕಂಡನ್ಯ ಬೆರಿ ಪತ್ಯಾಲ್.. ಅಡೆಗ್ ಕಬಿತೆ ಮುಗೀಂಡ್. ದಾಂಪತ್ಯೊಡು ಕಂಡನಿ ಬೊಡೆದಿನ ನಡುತ ಮೋಕೆದ ಉರ್ಲುಗೇ ತುಳುಪೊಣ್ಣು ದಿಂಜ ಬಿಲೆ ಕೊರ್ಪೊಲು ಪಣ್ಪಿನನೇ ಈ ಕಬಿತೆದ 'ಧ್ವನಿ'. ನೀತಿಡಿತ್ತಿನ ಬೊಡೆದಿಗ್ ಮಲ್ಲ ತೊಡು ಪಂಡ ತನ ಕಂಡನಿನ ಮನಸ್‌ದ ರಾಣಿ ತಾನೊರ್ತಿಯೆ ಆದುಪ್ಪೊಡು . ಅಂಗಿದ ಮೇಲ್ ಅಂಗಿ ಪಾಡುನೆಕ್ ಅರ್ತ ಇಜ್ಜಿಂದೇ ಅಳೆನ ಗ್ರಿಯಿಕೆ. 'ಬೊಡೆದಿಡ ಮೋಕೆ ಇತ್ತಿನ ಕಂಡನಿಗ್ ಲೋಕೊಡಿತ್ತಿನ ಮಾತ ಪೊರ್ಲುಲಾ ತನ ಬೊಡೆದಿಡನೇ ತೋಜುಂಡುಗೆ ಅಂಚನೇ ಕಂಡನಿಡ ಮೋಕೆ ಇತ್ತಿನ ಬೊಡೆದಿಗ್ ಲೋಕೊಡಿತ್ತಿನ ಮಾತಾ ಮಲ್ಲಾದಿಗೆಲಾ ಐಸ್ರಲಾ ತನ ಕಂಡನಿಡನೇ ಉಂಡುಣ್ಪಿನಲೆಕ ಆಪುಂಡುಗೆ. - ಕುವೆಂಪು ಪಣ್ತಿನ ಈ ಪಾತೆರೊಡ್ದು ಮರ್ಮೊನು ತುಳು ಕತೆಕ್ಲೆಡ್ ನಮ ತೂವೊಲಿ.

ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯೊನು ಒಟ್ಟುಗು ಅಜತ್ ತೂಂಡ ಪೊಂಜೊಲೆನ ಗುಣಮಾನೊಡು ಸತುತೇಜಿಡ್ ಸಮಾಜದ ಏಳ್ಗೆ ಉಂಡುನ್ಪಿನ ಸತ್ಯ ತೆರೀದ್ ಬರ್ಪುಂಡು... ಲಿಂಗ ಆದಾರೊದ ಬೇದೊಲು ಪೊಕ್ಕಡೆಗಾದ್ ತೋಜುಂಡು.... ಅಂಚಾದ್ ಪೊಣ್ಣು ಪುಟುಂಡ ಕುಟುಮೊಗು ಎಡ್ಡೆ ಪಂಡ್‌ದೆಣ್ಣುನ ಕಾಲ ಬೇಗ ಬರು ಪಣ್ಪಿನ ನಿರೀಕ್ಷೆ ದೀವೊಂದು ಈ ನಿಲೆಟ್ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಪೊಂಜೊಲೆನ ಪೆರ್ಮೆಗ್ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾವೆ.....

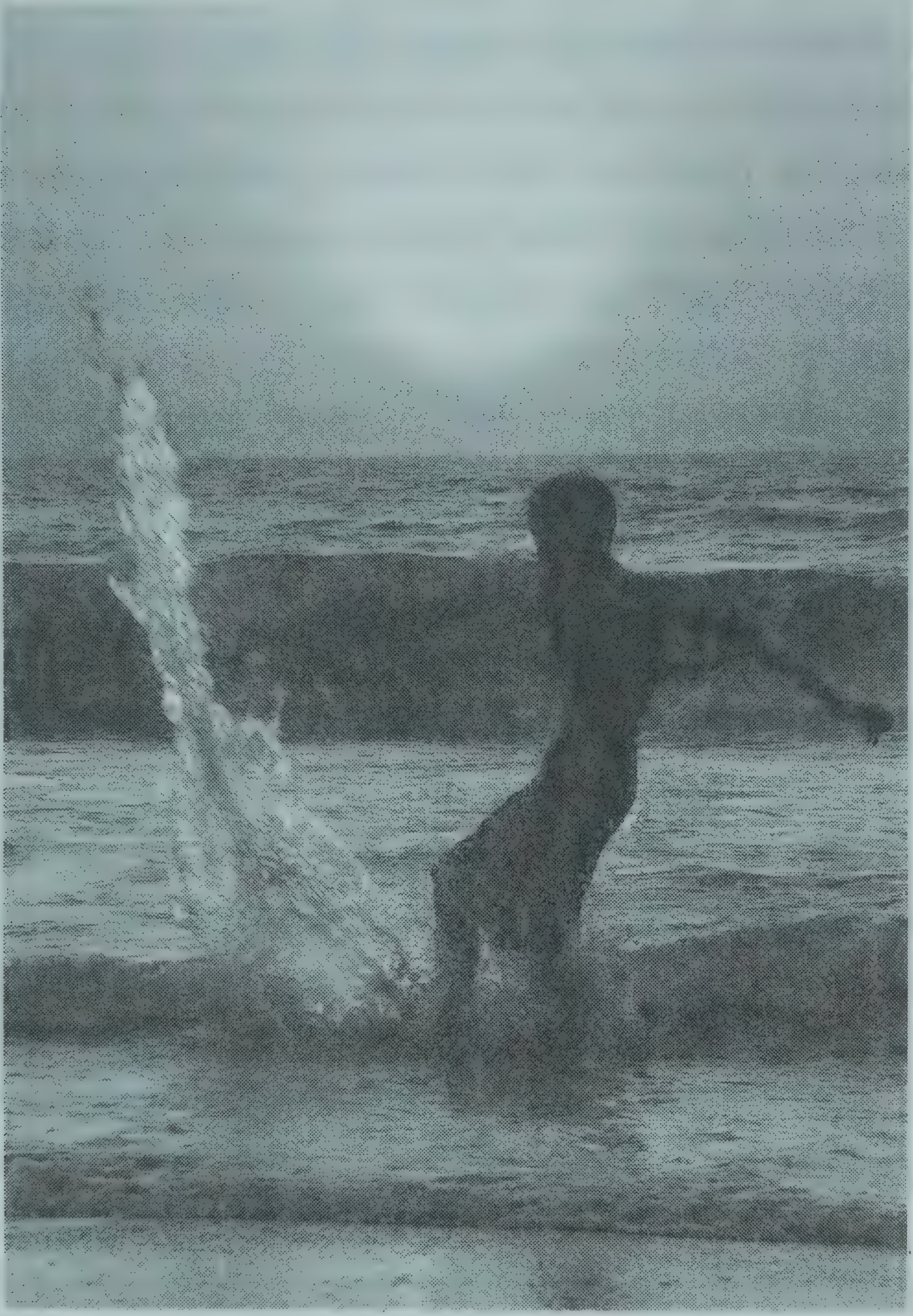

ತುಳುಟು ಪೊಸಕಾವ್ಯೊದ ಪಜ್ಜೆಗುರುತು

ಡಾ। ವಸಂತಕುಮಾರ ಪೆರ್ಲ

ನಮಕ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ತಿಕ್ಕಿ ಬೊಕ್ಕ ಕನ್ನಡೊ ಬೊಕ್ಕ ಭಾರತೊದ ಇತರ ಭಾಷಾ ಸಾಹಿತ್ಯೊಲೆಡ್ ನವ್ಯಸಾಹಿತ್ಯೊ ಬತ್ತಿನಂಚನೇ ತುಳುಟ್ಟುಲಾ ಪೊಸ ಕಾವ್ಯಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಬುಲೆಚ್ಚಿಲ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ತಿಕ್ಕಿ ಬೊಕ್ಕನೇ ಉದಿತಿನ್ನೈನ್ ತೂವೊಲಿ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪನ್ಪಿನವು ಭಾಷೆದ ವ್ಯಾಪ್ತಿನ್ ಮೀರ್‌ದ್ ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ್ ಬದ್ಕಿಯರ ಬೊಕ್ಕ ಆಲೋಚನೆ ಮಲ್ಪಿಯರ ತಿಕ್ಕುನ ಒಂಜಿ ಸಂದರ್ಭ. ಸ್ವತಂತ್ರವಾಯಿನ ಆಲೋಚನೆಗ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಮೈಡ್ದ್ ವಿಚಾರೊಲು-ಜ್ಞಾನೊಲು ಪರಿದ್ ಬರ್ಪೊ. ಅಂತಿಮವಾದ್ ಅವು ಸಾಹಿತ್ಯೊಡು ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಪೂರ್ಣವಾದ್ ರೂಪ ಪಡೆಯುಂಡು. ತುಳುಟ್ಟುಲಾ ಅಂಚನೇ ಆಂಡ್.

ಉಂದೆಕ್ಕ್ ಪೂರ್ವಭಾವಿಯಾದ್, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೊಗು ದುಂಬು, ಒಡಿಪ್ಪುಡ್ ಎಸ್.ಯು.ಪಣಿಯಾಡಿದಾರ್ ಮಲ್ತಿನ ತುಳು ಚಳವಳಿ ಬೊಕ್ಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಕ್ಕುಲೆನ ಪ್ರಕಟಣೆ ತುಳುತ್ತ ಪೊಸ ಸಾಹಿತ್ಯೊಗು ಒಂಜಿ ಪಂಚಾಂಗವಾದ್ ಒದಗ್‌ದ್ ಬತ್ತ್ಂಡ್. ಅವೆಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ (ಸುಮಾರು 1959) ಪುಂಡೂರು ದಾಮೋದರ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯೆರ್ "ಕುಂಬಳೆ ಸೀಮೆತ ಚರಿತ್ರೆ" ಬರೆಯಿನೆಕ್ಕ್‌ಲಾ ಎಡ್ಡೆ ಅರ್ಥೊ ಉಂಡು. ಉಂದೆತ್ತ ಒಟ್ಟೊಟ್ಟುಗೇ ನಮ್ಮ ಮುದೆಲ್‌ನ್ ಗಟ್ಟಿ ಮಲ್ಪುನ, ಅಸ್ಮಿತೆನ್ ತೋಜಿಪ್ಪಾವುನ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಂದರ್ಭೊದ ಕೃತಿಕ್ಕುಲುಲಾ ಪ್ರಕಟ ಆಂಡ್. ಸೀತಾನದಿ ಗಣಪಯ್ಯೆರೆನ "ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ ಪದ್ಯಾವಳಿ", ಕೆಮ್ತೂರು ದೊಡ್ಡಣ್ಣ ಶೆಟ್ರೆನ "ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಮಲ್ಲಿಗೆ", "ಸಾರೆಸದ ಪದೊಕುಲು", ಬಾಡೂರು ಜಗನ್ನಾಥ ರೈಕ್ಕುಲೆನ "ಸತ್ಯೊದ ಚಿತ್ತೊ", "ತುಳು ನಾಟಕೊದ ತುಂಡು ಪದೊಕ್ಕುಲು", ಕೆ. ಗಂಗಾಧರ ರಾಮಚಂದ್ರರೆನ "ತುಳು ಪದ್ಯಮಾಲಿಕೆ" ಉಂದು ಮಾತ ಈ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಮೂಲೊನ್ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಕೊರುದು ದುಂಬು ಪೋವೊಡಾಯಿನ ಸಾದಿನ್ ತೋಜಿಪ್ಪಾಂಡ್.

ನಮ್ಮಾಕ್ಲೆನ ತಪ್ಪು-ದೌರ್ಬಲ್ಯೊಲೆನ್ ತೆರಿದ್, ಅವೆನ್ ಸರಿ ಮಲ್ತೊಂದು ಎಂಚ ದುಂಬು ಪೋವೊಡು ಪನ್ಪುನ ವಿಚಾರೊನ್‌ಲಾ ಕಾಪ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಮುಖಾಂತರ ಜನೊಕುಲೆಗ್ ಪಂಡಿನೆನ್ ನಮ ತೂವೊಲಿ (ಇನಿ ನಮ್ಮ ಅವಿಭಜಿತ ಜಿಲ್ಲೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರೊಡು ಮಲ್ತಿನ ಮಾಮಲ್ಲ ಕ್ರಾಂತಿದ ಪಿರವುಡು ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಎಲ್ಯ ಎಲ್ಯ ಪ್ರಯತ್ನೊಲು ಇತ್ತ್ಂಡ್). ಜನೊಕುಲೆಗ್ ಸತ್ಯ ನೀತಿದ ಸಾದಿ ತೋಜಿಪ್ಪಾದ್, ಗೈಮೆದ (ಬೆನ್ಪುನ) ಪಾಠ ಕಲ್ಪಾದ್ ಬದ್ಕ್‌ಡ್ ಎಂಚ ದುಂಬು ಬರೊಡು ಪನ್ಪಿನೈನ್ ಪಂಡೆರ್. ನರ್ಕಳ ಮಾರಪ್ಪ ಶೆಟ್ರೆನ "ಅಮಲ್ ದೆಪ್ಪಡೆ" (1929), ಬಡಕಬೈಲ್ ಪರಮೇಶ್ವರಯ್ಯೆರೆನ "ತುಳು ನೀತಿ ಪದ್ಯೊಲು" (1925), ಮೋನಪ್ಪ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ನ "ತುಳು ಪದ್ಯಾವಳಿ" (1930), ನಾರಾಯಣ ಕಿಲ್ಲೆರೆನ "ಕಾನಿಗೆ" (1932), ದುಂಬಾಯಿ ಕೃತಿಕ್ಕುಲು ನಮನ್ ಎಡ್ಡೆ ಸಾದಿಡ್ ಪೋವೊಡಾಯಿನ ಅಗತ್ಯೊನು ಪಂಡ್‌ದ್ ಕೊರ್‌ಂಡ್.

ಈ ದೈರೊಸಾಂತೊನದ ಬೆರಿಸಹಾಯೊನು ಬೆರಿಕ್ ಕಟ್ಟೊಂದು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ದುಂಬು ಪಿರವು ತುಳು ಜನೊಕ್ಕುಲು ಬದ್ಕ್ ನಾಡೊಂದು ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಊರುಲೆಗ್ ಪೋಯೆರ್. ಬೊಂಬ್ಯಾ, ಬೆಂಗಳೂರು ಇಂಚ ಪಿದಾಯಿ ಪೋದು ಅಕುಲೆನ ಬದಕ್, ಆಲೋಚನಾ ಕ್ರಮ ಶ್ರೀಮಂತ ಆಂಡ್, ಅನುಭವ ವಿಸ್ತಾರ ಆಂಡ್.

ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆಗ್ ದುಂಬು ನಮ್ಮ ಬದ್ಕ್‌ದ ಪಂಚಾಂಗೊನು ಗಟ್ಟಿ ಮಲ್ತೊನೊಡು ಪನ್ಪುನ ಪಾತೆರೊ ತುಳುತ್ತ ಮಟ್ಟ್‌ಗ್ ಸತ್ಯವಾದ್ ತೋಜುಂಡು. ತಂಕೊ ಬೊಕ್ಕ ಉದ್ಯಮಶೀಲತೆನ್ ಮೂಲಮಂತ್ರವಾದ್ ಗೆತೊಂದು ಬೇತೆ ಬೇತೆ ವ್ಯವಹಾರೊದ ಮುಕಾಂತ್ರ ಸುರುಕು ಜೀವನ ಮಟ್ಟೊನು ಸುದಾರಿತೆರ್. ಬೀಡಿ ಕಟ್ಟ್‌ದ್, ಹೋಟೆಲ್‌ಡ್ ಬೆಂದ್‌ದ್, ಬೇರ ವೈವಾಟ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕಾಸ್ ಮಲ್ತೆರ್. ಊರುದ ಗುಡಿ ಗುಂಡಾರೊಲೆನ್ ಉದ್ಧಾರ ಮಲ್ತೆರ್. ವಾಣಿಜ್ಯ ವ್ಯವಹಾರ, ಬ್ಯಾಂಕ್ ವೈವಾಟ್ ಬುಲೆದ್ ಬತ್ತ್ಂಡ್. ಆರೋಗ್ಯ ಸುಧಾರಣೆಗಾದ್ ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಅತ್ಯಾಧುನಿಕ ಆಸ್ಪತ್ರೆಲೆನ್ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಹಳ್ಳಿಹಳ್ಳಿಲೆಗ್ ಮಾರ್ಗ ಮಲ್ತೆರ್. ಕರೆಂಟ್ ಬತ್ತ್ಂಡ್, ಶಾಲೆ, ಫೋನು, ಸರ್ಕಾರೊದ ಆಫೀಸುಲು ಹಳ್ಳಿದ ಮೂಲೆಗ್‌ಲಾ ಬರ್ಪಿಲೆಕ ಆಂಡ್. ಬದ್ಕ್‌ನ್ ಬುಡಿನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಇಜ್ಜಿ, ಬದ್ಕ್‌ಲಾ ಸಾಹಿತ್ಯೊಲಾ ಒಟ್ಟೊಟ್ಟುಗೇ ಪೋಪುನವು. ಬದ್ಕ್ ಎಡ್ಡೆ ಆಂಡ ಸಾಹಿತ್ಯೊಲಾ ಎಡ್ಡೆ ಆಪುಂಡು. ಈ ಪಿಂದರಿಕೆ ಪೊಸ ದೇಕಿದ ಕಾವ್ಯೊಗು ಅನುಭವದ್ರವ್ಯವಾದ್ ಒದಗ್‌ದ್

ಬತ್ತ್‌ಂಡ್.

ತುಳುಟು ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್, ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈ, ಕೆಲಿಂಜ ಸೀತಾರಾಮ ಆಳ್ವ, ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ, ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ ದುಂಬಾಯಿ ಮಲ್ಲ ಕವಿಕ್ಕುಲು ಮಲ್ತಿನ ಕೃತಿ ರಚನೆದ ಪಿರವುಡು ಈ ಪಿಂದರಿಕೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್ ಪನ್ಪುನವು ಮುಖ್ಯ.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೊಡ್ದು ಬೊಕ್ಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಬುಲೆಚ್ಚಿಗ್ ಒದಗ್‌ದ್ ಬತ್ತಿನ ನನೊಂಜಿ ಭಾಗ್ಯೊ ಪಂಡ್‌ಂಡ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಲೆನ ಸ್ಥಾಪನೆ. ಕುಡ್ಲಡ್ ತುಳುಕೂಟ (1969), ಆಕಾಶವಾಣಿ (1976), ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ (1994) ಸ್ಥಾಪನೆ ಅತ್ತ್‌ಂಡೆ ಊರು ಪರ-ಊರುಲೆಡ್ ಉಪ್ಪುನ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಲು ತುಳುತ್ತ ಬುಲೆಚ್ಚಿಲ್‌ಗ್ ಮಲ್ಲ ಕಾನಿಗೆ ಕೊರಿಯೊ. ಉಂದೆನ್ "ಪರಿಸರ ನಿರ್ಮಾಣ" ಅಂದ್ ಪನೊಲಿ. ಪೂರಕ ವಾತಾವರಣ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಲ್ಪುನವು ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆದ ಸಂದರ್ಭೊಡು ತೀರ ಅಗತ್ಯ. ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆದ ವಿಚಾರೊಡು ಪೋಯಿ ಶತಮಾನೊದ ಆಜನೇ ದಶಕೊದ ಮುಟ್ಟ ತುಳುಟ್ಟು ಮಲ್ಲ ಬೆನ್ನಿ ಆಯಿನವು ತೋಜುಜ್ಜಿ. ಅಯಿಕ್ಕ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕಾರಣೊಲು ಉಲ್ಲ. ಕಾಸರಗೋಡುನು 1956ನೇ ಇಸವಿಡ್ ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತ ರಚನೆದ ಸಂದರ್ಭೊಡು ತುಂಡರಿತ್‌ದ್ ಕೇರಳೊಗು ಸೇರಿಸಾಯಿನವು ಮಾಮಲ್ಲ ಒಂಜಿ ಬೇನೆದ ವಿಚಾರೊ. ಅವು ಸಾಹಿತ್ಯೊಡು ರೂಪ ಪಡೆಯಿಂಡ್.

"ತುಳು ಪದ್ಯಾವಳಿ" (1964) ಗೊಂಚಿಲ್‌ದ ಮುಕಾಂತ್ರ "ನಿದ್ರೆ ತೂಕೊಂದಿತ್ತಿನ" ತುಳುವೆರೆನ್ ಗಣಪತಿ ದಿವಾಣ ಮೆಸ್ಪಾಯೆರ್. ಅವು ಕಾಸರಗೋಡುನು ಕಡ್ತ್‌ದ್ ಕೇರಳೊಗು ಸೇರ್ಸಾಯಿನ ಕಾಲಘಟ್ಟೊ. ಒಂಜಾದಿತ್ತಿನ ತುಳುವೆರೆನ್ ರಡ್ಡ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಆಡಳಿತ ಘಟಕೊಗು ಸೇರ್ಸಾದ್ ಅಕುಲೆನ್ ದುರ್ಬಲ ಮಲ್ತಿನ ಒಂಜಿ ಸಂದರ್ಭ ಅವು. ಈ ಬೇನೆಡ್ದೇ ಪೊಸ ತುಳು ಕಾವ್ಯೊ ಉದಿತ್‌ದ್ ಬತ್ತಿನವು ಒಂಜಿ ಯೋಗಾಯೋಗೊನೇ ಸರಿ.

"ಮೀಸೆ ಇತ್ತಿ ಆಣುಗುಳು ತುಳುನಾಡ್‌ಡಿದ್ಯೇರೊ?
ಉಳ್ಳೆರೆಪ್ಪ ಉಳ್ಳೆರ್ ನಿದ್ರೆ ತೂಂಕೊಂದುಳ್ಳೆರ್
ಧೀರ ವೀರ ರಾಜೆರ್
ರಾಜ್ಯಭಾರೊ ಮಲ್ತೆರ್
ಭಾರಿ ಬಿರ್ಸ ಬಂಟೆರ್
ಧರ್ಮೊ ನ್ಯಾಯೊ ಪಂಡೆರ್।
ಕೇರಳೊತಾ ಪಣಿಕ್ಕರ್
ಮಾರಿಯಾದ್ ಬತ್ತೆರ್
ಕಾಸ್ರಗೋಡ್ನ್ ಕಡ್ತೆರ್
ತುಳುವನಾಡ್ ತುಂಡ್ಯೆರ್ ।

("ಮೀಸೆ ಇತ್ತಿ ಆಣುಗಳು" - ತುಳು ಪದ್ಯಾವಳಿ)

ಸುರುಸುರುಟು ಇತ್ತಿನ ಈ ಬೇನೆನ್ (ಮಿತಿ -limitation) ಕಾಲಾನುಕ್ರಮೊಡು ತನ್ನ ಶಕ್ತಿಯಾದ್ ಮಾರ್ಪಾಟು ಮಲ್ತೊಂದಿನವು ತುಳುತ್ತ ಪೆರ್ಮೆ. ಕನ್ನಡೊದ ಪೊಸ ದೇಕಿದ ಸಾಹಿತ್ಯೊಗು ಬಾಕಿಲ್‌ದೆತ್ತಿನ ತುಳುವೆರ್ ತುಳುತ್ತ ಪೊಸ ದೇಕಿದ ಸಾಹಿತ್ಯೊಗ್‌ಲಾ ಬಾಕಿಲಾಯಿನವು ಒಂಜಿ ಅಪೂರ್ವ ವಿದ್ಯಮಾನೊನೇ ಸರಿ. ಕನ್ನಡೊಲಾ ತುಳುಲಾ ಒಂಜಿಗೊಂಜಿ ಪ್ರಭಾವ ಕೊರೊಂದು

ಮೆಗ್ಯೆ ಪರಯನಲೆಕ್ಕೊ ಬುಲೆದ್ ಬತ್ತಿನವು ಮೂಲು ತೋಜುಂಡು. ಕನ್ನಡೊಡು ಬರೆಯೊಂದಿತ್ತಿನ ಕವಿಕ್ಕುಲು ತುಳುಟ್ಟುಲಾ, ತುಳುತ್ತಕುಲು ಕನ್ನಡೊಡ್ಲಾ ಬರೆದ್ ಉಭಯ ಭಾಷಾ ಕವಿಕ್ಕುಲಾದ್ ಸಮನ್ವಯತೆ ಮೆರೆಯೆರ್. ಈ ಸಮನ್ವಯತೆ ಪುಂಡಿಕೇನೆದ ಮುದೆಲ್‌ದಲಕ್ಕ ಪಾ. ವೆಂ. ಆಚಾರ್ಯೆರ್ನ "ಬಯ್ಯಮಲ್ಲಿಗೆ" (1981), ಕೆಲಿಂಜದಾರೆನ "ಗೀತೆದ ತಿರ್ಲ್" (1981), ಕೆದಂಬಾಡಿದಾರೆನ "ಅಜ್ಜಬಿರು" (1982), ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯೆರೆನ "ಆಲಡೆ" (1983), ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರರೆನ "ತಂಬಿಲ" (1984), ಪಡಾರು ಮಹಾಬಲೇಶ್ವರ ಭಟ್ರೆನ "ಪಿಂಗಾರ" (1986), ರಸಿಕ ಪುತ್ತಿಗೆದಾರೆನ "ಪರಬನ ಮೋಕೆ" (1988), ದುಂಬಾಯಿ ಪೊಸ ಕಾವ್ಯೊದ ಸಂದರ್ಭೊಡು ಬತ್ತಿನ ಗಮನಾರ್ಹ ಕೃತಿಕ್ಕುಲೆಡ್ ಅಂತರ್ಯಾಮಿಯಾದ್ ತೋಜ್‌ದ್ ಬರ್ಪುಂಡು.

ಭಕ್ತಿದ ಸಮನ್ವಯತೆ, ಜಾತಿದ ಸಮನ್ವಯತೆ, ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸಮನ್ವಯತೆ, ದುಂಬಾಯಿ ಅಂಶೊಲು ಪ್ರಮಾಣೊಡು ಕಮ್ಮಿಯಾದುಪ್ಪುನ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯೊಡ್ ಅಖಂಡವಾದ್ ತೋಜ್‌ದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ತುಳುಕು ಉಂದೊಂಜಿ ಸೌಭಾಗ್ಯೊನೇ ಸರಿ. "ಬೇರ್‌ಮರ್ದ್" (1980) ಬರೆಯಿನ ಮಲಾರ್ ಜಯರಾಮ ರೈ ಭಾವ-ಭಾಷೆನ್, ಪುರಾಣೊನ್ -ಆಧುನಿಕತೆನ್, ಭಕ್ತಿ-ವಿರಕ್ತಿನ್, ಮೋಕೆ ಕೊಂಡಾಟೊಲೆನ್, ಜಾತಿ-ನೀತಿನ್ ಬಾಸೆಗ ಕರೆಬರಿ ಕಡತ್ತ್‌ದ್ ಚಿತ್ರಣ ಮಲ್ಪುನ ಕ್ರಮ ತೂಲೆ :

"ನಾಡುಂಡೆನ್ನ ಕಣ್ಣ್ ನಿನನ್ - ಎನ್ನ ಕಿನ್ಯ ಕಣ್ಣ್
ಪೊರ್ಲುಕಂಟ್ ಕಿಸ್ನ ಕಣ್ಣ -ನಿನ್ನ ಮೈತ ಬಣ್ಣ
ನಾಡುಂಡೆನ್ನ....
ಕಾರಗಿಜ್ಜೆ ಕಯಿತ ಪುರಲ್ ತರೆಟ್ ಮಯಿಲ ತೂಯ್ಯಿನ
ಅಂಚಿಇಂಚಿ ಗೋಪ ಬಾಲೆಲು ಬೆಣ್ಣೆ ನೆಯ್ಯಿ
ಯಸೋದೆ ಅಪ್ಪೆ -ನಂದಗೋಪೆ ಪುಣ್ಯ ಮಲ್ತೆರಣ್ಣ
ನಂದಗೋಕುಲ - ಗೋಪ ಬಾಲೆಲು ಭಾಗ್ಯವಂತೆರಣ್ಣ
ಪೋಯಿ ಪೋಯಿ ನಾಡೊಂದು ಪೋಯಿ
ತುದೆ ಯಮುನೆದ ಬರಿಟ್
ಅವುಲೆ ಓಲೋ ಗೊಬ್ಬೊಂದುಲ್ಲೆ
ನಮ್ಮ ಬಾಲ ಕಿಟ್ಟೆ
ಸೂರದಾಸೆ - ಮೀರಾಬಾಯಿ ಕನಕೆ ತೂಯೆರಪ್ಪಾ
ಬಾಲೆ ರೂಪೊದ ನೀಲ ಬೊಲ್ಪೆ ಎಂಕ್ ತೋಜಲೆಪ್ಪಾ
ನಾಡುಂಡೆನ್ನಾ ಕಣ್ಣ್ ನಿನ್ನನ್
ಎನ್ನ ಕಿನ್ಯ ಕಣ್ಣ್...... "ನಾಡುಂಡೆನ್ನಕಣ್ಣ್" - (ಬೇರ್ ಮರ್ದ್-ಗೊಂಚಿಲ್).

"ಕಣ್ಣ" ಪಂಡ್‌ಂಡ ಕೃಷ್ಣೆ ಪನ್ಪುನ ನನೊಂಜಿ ಅರ್ಥೊಲಾ ಉಂಡು). ಒವ್ವೇ ಒಂಜಿ ಬಾಸೆಗ್ ನಿಲೆಬಿಲೆ ಕನತ್ತ್‌ದ್ ಕೊರ್ಪುನ ಇಂಚಿನ ಕಬಿತೆಲು ಪೊಸ ಕಾವ್ಯೊದ ಪಜ್ಜೆ ತಾದಿಡ್ ತೂಯರ ತಿಕ್ಕುನವು ತುಳುತ್ತ ಮಟ್ಟ್‌ಗ್ ಮಲ್ಲ ಪಾತೆರೊ.

ಪೊಸ ತುಳುಕಾವ್ಯೊದ ಉದಿಪನದ ಸಂದರ್ಭೊಡು ಕೀರ್ತನ ಸಾಹಿತ್ಯ (ಭಕ್ತಿ ಸಾಹಿತ್ಯ) ಎಂಚ ತುಳುಕು ಗಟ್ಟಿ ಪಂಚಾಂಗ ಒದಗಾದ್ ಕೊರ್‌ಂಡ್ ಪನ್ಪನವುಲಾ ತೂವೊಡಾಯಿನ ಸಂಗತಿ. ವಾಸ್ತವವಾದ್ ಶ್ರೀ ವಾದಿರಾಜ ಸ್ವಾಮಿಲೆನ "ದಶಾವತಾರೊ ಪದ" ತುಳುಟ್ಟು ನಂಕ್ ತಿಕ್ಕಿನ

ಸುರುತ್ತ ಪದ. ಯಕ್ಷಗಾನೊದ ಪ್ರಸಂಗ ಪದೊಕ್ಕುಲೆನ ಒಟ್ಟುಗು ದಾಸೆರೆನ ಪದೊಕ್ಕುಲುಲಾ ತುಳುಟ್ಟು ದಿಂಜ ರಚನೆ ಆಯಿಲಕ್ಕ ತೋಜ್‌ದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಆಂಡ ಬರೆದ್ ದೀಪುನ ಪರಂಪರೆ ದಾಂತೆ, ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಪದೊಕ್ಕುಲು ಕಾಲನ ಒಯ್ಲ್‌ಡ್ ಮಾಜ್‌ದ್ ಪೋದಿಪ್ಪುಡು. 1959ಡ್ ದೇಲಂಪಾಡಿ ನಾರಾಯಣ ಅರಳಿತ್ತಾಯೆರ್ ಬರೆಯಿನ "ಶಿವಸ್ತವೊ" ಇನ್ಪಿನ ಒಂಜಿ ಪದ ತುಳುತ್ತ ಸೇಬಿನ್ ದೆರ್ತ್ ತೋಜಾವುಂಡು. ಈ ಪದೊಟ್ಟು ಬರ್ಪುನ ಭೂಮ ಕಲ್ಪನೆ, ವ್ಯಾಪ್ತ ಚಿತ್ರಕ ಶಕ್ತಿ, ವರ್ಣನೆಗ್ ಸರಿದೊರೆಯಾದ್ ಉಂತುನ ಶಬ್ದಾಡಂಬರ, ನಾಟ್ಯಶೈಲಿ, ಕೀರ್ತನೆ ಆಂಡಲಾ ಜಾನಪದ ನಡಕ್ಕೆ ಅಪುರ್ಪೊದವು. ಉಂದೆತ್ತ ನೃತ್ಯರೂಪಕೊಲಾ ಕೆಲವು ಮೈಟ್ ಆತ್‌ಂಡ್‌ಂದ್ ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು (ಕೀರ್ತನಾ ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಈ ಪರಂಪರೆಡ್ ಇತ್ತೆ ಬಿ. ಕೆ. ಶ್ರೀಮತಿರಾವ್ ಬರೆಯೊಂದುಲ್ಲೆರ್).

"ಶಿವೆ ನಲಿಪುವೆರ್ ಸೂವರ ಪೋಯಿ ಬಲ್ಲೆ
ನವವಿಧ ಭಕ್ತಿಟಾರೆನ್ ಧ್ಯಾನಿತೊಳ್ಳೆ ||
ಕಾಮನಮ್ಮಗ್ ಬಲು ಮಿತ್ರೆಲಾವೊಣುತು
ಸಾಮಜ ದೈತ್ಯನ್ ಮಥನ ಮಾಂತೊಣುತು
ಸೋಮಾರ್ಧೊ ಕಲೆನ್ ಶಿರಸ್‌ಟ್ ಜೀಡೊಣುತು
ಮಾಮನ ಯಾಗೊನು ಧ್ವಂಸ ಮಾಂತೊಣುತು ||
ಗಜ ಚರ್ಮಾಂಬರೊ ನೆರಿಪತ್ತ್ ಸುತ್ತೊಣುತು
ಭುಜಗಭೂಷಣೊನೆಡ್ಡೆ ಪೊರ್ಲು ಜೀಡೊಣುತು
ಭಜಕೇರೆ ಜಯ ಜಯ ರವೊನು ಕೇಂಡೊಣುತು
ರಜತಾದ್ರಿವಾಸೆ ಬರ್ಪೆರ್ ನಲಿತೊಣುತು ||

ಮೂಲು ಶಿವೆ - ವಿಷ್ಣು ಇನ್ಪಿನ ಬೇಧೊ ಇಜ್ಜಿ. ಶಿವನ ನಾಟ್ಯವಿಲಾಸೊನು ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ಕಟ್ಟುವಿಲಕ ಮಲ್ತಿನ ಚಿತ್ರಣೊಡುಲಾ ಸಮನ್ವಯೊದ ಅಂಶೊನೇ ತೋಜ್‌ದ್ ಬರ್ಪುಂಡು.

ಬ್ರಾಹ್ಮಣೆ-ಜೈನೆ-ಶೂದ್ರೆ-ಇನ್ಪಿನ ತುಳು ಪ್ರಭೇದ ಆವಡ್, ಕವಿತಾ ವಸ್ತು ಆವಡ್, ವರ್ಣನೆಡ್ ಆವಡ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಮೂಲ ಪರಂಪರೆ ಆಯಿನ "ಸಮನ್ವಯತೆ" ಪೊಸಕಾಲೊದ ಕಾವ್ಯೊಡು ಒಸರುನವು ಒಂಜಿ ಮುಖ್ಯವಾಯಿನ ಪಾತೆರೊ.

ಇತ್ತೆ ಕನ್ನಡ ನವ್ಯ ಕಾವ್ಯೊದ ಪ್ರಭಾವೊಡ್ದಾದ್ ದಿಂಜ ಕವಿಕುಲು ಮುಕ್ತ ಛಂದಸ್ಸ್‌ಡ್ ಬರೆಯೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಮುಕ್ತ ಛಂದಸ್ಸ್ ಪಂಡ್‌ಂಡ ಛಂದಸ್ಸು ಇಜ್ಜ್ಯಾಂದಿನ ಒಂಜಿ ಸ್ಥಿತಿ ಅತ್ತ್. ವಾ ಛಂದಸ್ಸ್‌ಡ್ ಬರೆಯರ್ಲಾ ಕವಿಕ್ಕ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಉಂಡುಂದ್ ಈ ಪಾತೆರೊದ ಅರ್ಥೊ. ಒಂಜಿ ಆಂತರಿಕ ಛಂದಸ್ಸು, ಆಂತರಿಕ ಲಯ, ಬಂಧ ಒವ್ವೇ ಎಡ್ಡೆ ಕಬಿತೆಡ್ ಇಪ್ಪುಂಡು. ಈ ನಡಕ್ಕೆ, ಈ ಲಯ, ಈ ಛಂದಸ್ಸು, ಈ ಓಘ ಕಬಿತೆಡ್ ಇಜ್ಜ್ಯಾಂಡ ಅವು ಗದ್ಯೊನೇ ಸರಿ. ಉಂದೆನ್ ಮಾತ ತೆರಿದ್ ಸಾರ್ಥಕ ಕಬಿತೆಲೆನ್ ರಚನೆ ಮಲ್ಪುನ ದಿಂಜ ಕವಿಕ್ಕುಲು ಇನಿ ತುಳುಟ್ಟು ಉಳ್ಳೆರ್ ಇನ್ಪಿನವು ಒಂಜಿ ಸಂತೋಷದ ಸಂಗತಿ.

'ಸಮನ್ವಯತೆ' (ಕೂಡ್‌ಕಟ್ಟ್) ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಮೂಲ ಸ್ವರೂಪೊಡು ತೋಜ್‌ದ್ ಬರ್ಪುನ ಒಂಜಿ ಅಂಶ. ದೇವತಾರಾಧನೆ, ಭೂತಾರಾಧನೆ ದುಂಬಾಯಿ ಆಚರಣೆಲೆಡ್, ಬೆನ್ನಿ ಸಾಗುವಳಿ ಮೀನಾವಳಿ ದುಂಬಾಯಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜನಜೀವನೊಡು, ಸಾಹಿತ್ಯೊಡು - ಇಂಚ ಮಾತ ಮೈಟ್ಟ್‌ಲಾ

ಕೂಡ್‌ಕಟ್ಟ್ ಮುಲ್ಪದ ಪ್ರಮುಖ ಭಾಗವಾದುಂಡು. ಕಾವ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯೊಲೆಡ್ ಉಂದು ನೆಗತ್ತ್ ತೋಜುಂಡು. ಆಧುನಿಕ ಕಾವ್ಯ ಸಂದರ್ಭೊಡ್‌ಲಾ ಈ ಪಾತೆರೊ ಸತ್ಯ. ಬ್ರಾಣೆರ್ ಬಂಟೆರ್ ಬಿರುವೆರ್ ಪರವೆ ಪಂಬದೆ ದುಂಬಾಯಿ ಮುಪ್ಪತ್ತಾಜಿ ಜಾತಿಲು, ಜೈನೆರ್ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್‌ದಕುಲು ಬ್ಯಾರಿಲು ಇಂಚ ಮಾತ ಜನೊಕುಲೆಗ್ ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಭಾಗವಾದ್, ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿದ ಸ್ವರೂಪವಾದ್ ಬತ್ತಿನ್ನೈನ್ ಕಂಡ ಸಾಗೊಳಿದಲ್ಪ, ಪೇಂಟೆ ಬರಿಟ್ಟ್ ಜಾತ್ರೆ ಅಂಕ ಆಯನೊಲೆಡ್, ಕಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟೋಣಲೆಡ್ ಎಂಚ ನಮ ತೂಪನೋ ಅಂಚನೇ ಸಾಹಿತ್ಯೊಡ್‌ಲಾ ತೋಜ್‌ದ್ ಬರ್ಪುನವು ತುಳುತ್ತ ಸಂದರ್ಭೊಡು ಒಂಜಿ ಹೆಚ್ಚುಗಾರಿಕೆ ಆದುಂಡು.

ಪೊಸ ಮನ್ವಂತರೊಗು ಪೋಪಿನ ಒವ್ವೇ ಒಂಜಿ ಬಾಸೆಡ್ ಸುರುಸುರುಕು ತೋಜುವಿಲಕ ತುಳುಟ್ಟುಲಾ ಆರಂಭ ದಿಸೆಟ್ಟ್ ದಿಂಜ ವಸ್ತು ವೈವಿಧ್ಯ ತೋಜ್‌ದ್ ಬರ್ಪುಜ್ಜಿ. ತುಳುವಪ್ಪೆ, ತುಳುಬಾಸೆನ್ ಬಾಮಿತೊಂದು ಭಾವುಕವಾದ್ ರಚನೆ ಆವೊಂದಿತ್ತಿನ ಕಬಿತೆ, ನಿಧಾನವಾದ್ ಇತ್ತೆ, ವಸ್ತು ರೂಪ, ಬಾಸೆ, ತಾಂತ್ರಿಕತೆ, ನಿರೂಪಣೆಡ್ ವೈವಿಧ್ಯ ಪಡೆಯೊಂದು ಬೇತೆ ಬಾಸೆಲೆನ ಕಬಿತೆದ ಒಟ್ಟುಗು ಪಂತೊಗು ಉಂತಿಲಕ ರಚನೆ ಆವೊಂದುಂಡು.

ತುಳುತ್ತ ನನೊಂಜಿ ಸೌಭಾಗ್ಯ ಪಂಡ್‌ಂಡ ಅಯಿಟ್ಟುಪ್ಪುನ ಐಸಿರೊದಿಂಜಿನ ಜಾನಪದ. ಈ ಜಾನಪದ ಕಬಿತೊದ ಪರಂಪರೆನ್ ಮುಂದುವರಿಸಾಂಡ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯೊಗು ಅವೊಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಕಾನಿಗೆ ಆಪುನೈಟ್ ಸಂಶಯ ಇಜ್ಜಿ. ಕೆಲವು ಕವಿಕ್ಕುಲು (ಉದಾ: ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ, ಆತ್ರಾಡಿ ಅಮೃತಾ ಶೆಟ್ಟಿ, ಎಸ್.ಎನ್. ಅಮೃತ ಮಲ್ಲ, ಪ್ರಮೋದಾ ಕೆ. ಸುವರ್ಣ ದುಂಬಾಯಿ)ಈ ಮರ್ಗಿಲ್‌ಡ್ ಬೆನೊಂದುಪ್ಪುನವು ಸಂತೋಷದ ಸಂಗತಿ.

ತುಳುತ್ತ ಪೊಸ ಕಬಿತೆದ ಕಳೊಟ್ಟು ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ಸುರುಪ್ಪೊಡು ಬತ್ತಿನ ಕೆಲವು ಗೊಂಚಿಲುಲು ತುಳು ಕಬಿತೆ ಪೋಪುನ ಸಾದಿನ್ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ್ ತೋಜಿಪ್ಪಾಂಡ್. ಅರ್ಲು ಕಬಿತೆಲು ಪೊರ್ಲುರ್ಗಿ ಕಬಿತೆಲು (ಸಂ.: ಕೃಷ್ಣಾನಂದ ಹೆಗ್ಡೆ 1990), ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ತುಳು ಕಬಿತೆಲು (ಸಂ.:ಡಾ। ವಸಂತ ಕುಮಾರ ಪೆರ್ಲ- 1994), ಪರ್ವಪರ್ಬದ ಪೊರ್ಲುರ್ಗಿ ಕಬಿತೆಲು (ಸಂ.: ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ, 1997), ಬಂಗಾರ್ ಪರ್ಬೊದ ಸಿಂಗಾರ ಪದೊಕುಲು (ಸಂ.: ಪಿ.ಎಸ್. ರಾವ್. 1998), ಇಂಚಿಪೊದ ತುಳು ಕಬಿತೆಲು (ಸಂ. : ಡಾ। ವಸಂತ ಕುಮಾರ ಪೆರ್ಲ, 2008) ತುಳು ಕಬಿತೆಲೆ ಗೊಂಚಿಲ್ (ಸಂ.: ಬಿ.ಎನ್. ಹರೀಶ್ ಬೋಳೂರು, ಚಿದಂಬರ ಬೈಕಂಪಾಡಿ, 2008) ದುಂಬಾಯಿ ಕೃತಿಕ್ಕುಲೆಡ್ ಪೊಸ ಕಾಲೊಡು ಬರೆಯುಂದುಪ್ಪುನ ಬಹುತೇಕ ಕವಿಕ್ಕುಲೆನ ಎಡ್ಡೆಡ್ಡೆ ರಚನೆಲು ಉಲ್ಲ. ನಿಸ್ಸಂದೇಹವಾದ್ ಈ ಗೊಂಚಿಲ್‌ಲು ಸಮಕಾಲೀನ ತುಳುಕಬಿತೆದ ಸಾರಸರ್ವಸ್ವೊನು ತೋಜಿಪ್ಪಾವುಂಡು.

ಎನ್.ಪಿ. ಶೆಟ್ರೆನ ಬತ್ತೆ ಕೆತ್ತರೆ ಉತ್ತರೆ, ತಪ್ಪುಗು ತರೆದಂಡ, ಅಮೃತೆರೆನ ತಂಬಿಲ, ರಂಗಿತ, ಡಾ। ಪಾಲ್ತಾಡಿದಾರೆನ ಪಚ್ಚೆಕುರಲ್, ದುನಿಪು, ಡಾ। ಎಂ. ಸುನೀತಾ ಶೆಟ್ರೆನ ಪಿಂಗಾರ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ನಾಗ ಸಂಪಿಗೆ, ಪ್ರಮೋದಾ ಕೆ. ಸುವರ್ಣರೆನ ಪೂಮಾಲೆ, ಮುಡಿಪು, ಡಾ। ವಸಂತಕುಮಾರ ಪೆರ್ಲರೆನ ಅಜನೆ, ದುತ್ತೈತ, ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿಯೆರ್ನ ತಿಬಿಲೆ, ಆತ್ರಾಡಿ ಅಮೃತಾ ಶೆಟ್ರೆನ ಮದಿಮಾಲೆ ಪಾಡ್ದನ, ಕಯ್ಯಾರ ಕಿಞ್ಞಣ್ಣ ರೈಕುಲೆನ ಎನ್ನಪ್ಪೆ ತುಳುವಪ್ಪೆ, ಕನರಾಡಿ ವಾದಿರಾಜ ಭಟ್ರೆನ ಜೋಕುಳೆ ಪದೊಕುಲು, ಡಾ। ವಾಮನ ನಂದಾವರದಾರೆನ ಬೀರ, ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್ರೆನ ಜಾಗಂಟೆ, ಪಾ. ವೆಂ. ಆಚಾರ್ಯರ್ನ ಬಯ್ಯಮಲ್ಲಿಗೆ, ಯಂ. ಜಯರಾಮ ರೈಕುಲೆನ ಬೇರ್‌ಮರ್ದ್, ವೆಂಕಟರಾಜ

ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯೆರ್ನ ಆಲಡೆ, ಕುಡಲಮಲ್ಲಿಗೆ ದುಂಬಾಯಿ ಕೃತಿಕ್ಕುಲು ತುಳುಕಬಿತೆದ ಪೊರ್ಲುಗ್ ತಿರ್ಲ್‌ನ್ ದೆರ್ತ್‌ದ್ ತೋಜಾಂಡ್.

ತುಳುತ್ತ ಪೊಸಕಾವ್ಯೊದ ಸಾದಿಡ್ ನೆಗತ್ತ್ ತೋಜುನವು ಕಾವ್ಯೊ ಕೃತಿಕುಲು. ಮಂದಾರದಾರೆನ ಮಂದಾರ ರಾಮಾಯಣ, ಕೆಲಿಂಜದಾರೆನ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ಕಾವ್ಯೊ ಬೊಕ್ಕ ಮಹಾಭಾರತೊ (ಅಪ್ರಕಟಿತ), ಡಿ. ವೇದಾವತಿಯೆರ್ನ ತುಳು ಜೈಮಿನಿ ಭಾರತೊ ದುಂಬಾಯಿ ಕಾವ್ಯೊಲು ತುಳುತ್ತ ಒಸರ್‌ದ ಬಲೊನು ತೋಜಿಪ್ಪಾದ್ ಕೊರ್‌ಂಡ್. ಅಮೃತೆರ್ ಮಲ್ತಿನ ಫಿನ್ಲೆಂಡ್ ಜನಪದ ಮಹಾಕಾವ್ಯ ಕಾಳೇವಾಲದ ಒಂಜಿ ಎಗ್ಗದ ಅನುವಾದೊ ಮೋಕೆದ ಬೀರೆ ಲೆಮಿನ್ಕಾಯೆ, ಕೆಲಿಂಜದಾರೆನ ಕಥನಕವನ (ಅನುವಾದೊ) ಅಸೆನಿಯಾಗೊ ಕಾಂತಗೊಜೋಗಿ, ಪ್ರಮೋದಾ ಕೆ. ಸುವರ್ಣರೆನ ಕಥೆ ಆಯೆರ್ ಪೊಣ್ಣುಲೈವೆರ್ ದುಂಬಾಯಿ ಕೃತಿಕ್ಕುಲು ಕಥನ ಕವನೊಡ್ಲಾ ತುಳು ಪಿರವು ಬೂರ್‌ದಿಜ್ಜಿ ಪನ್ಪಿನೈನ್ ಪಂಡ್‌ಡ್. ಪುತ್ತಿಗೆ ಈಶ್ವರ ಭಟ್ರ್ ಬರೆಯಿನ ಮುಪ್ಪೊ ಸಾವಿರದಾತ್ ಮಾಣಿಗೆರಡ್ ಪಾತೆರೊ, ಪೊಳಲಿದಾರೆನ ಅನುವಾದೊ ಪೊಡುಂಬ ತಿಮ್ಮನ ಕಗ್ಗ, ಪೆಂಗದೂಮನ ಪದೊಕುಲು, ಭಾ.ಭ. ಮಜಿಬೈಲು ಇಂಜಿರನ ಸರ್ವಜ್ಞನ ವಚನೊಲು, ಡಾ।ಕಬ್ಬಿನಾಲೆ ವಸನ್ತ ಭಾರದ್ವಾಜರೆನ ತುಳು ಸೋಮೇಶ್ವರ ಶತಕೊ, ಪುರಂದರದಾಸೆರ್ನ ಪದೊಕುಲು, ಕೆದಂಬಾಡಿದಾರೆನ ಅಜ್ಜಬಿರು, ಕೆಲಿಂಜದಾರೆನ ಗೀತೆದ ತಿರ್ಲ್, ಭೋಜರಾಜ ಕಡಂಬರೆನ ರತ್ನನ ಪದೊಕುಲು, ಕೆ.ಟಿ. ಗಟ್ಟಿಯೆರ್ನ ಎನ್ನ ಮೋಕೆದ ಪೊಣ್ಣು, ಬಿ.ಎಸ್. ಶಿವಕುಮಾರ್‌ರೆನ ವೇಮನ ಶತಕೋ, ಕ್ಯಾಥರಿನ್ ರಾಡ್ರಿಗಸ್‌ರ್ನ ಬಂಜಿ ಸಂಕಡ ಬೆಂದ್ ಸಂಕಡ, ಸತ್ಯೊಮಿತ್ಯೊ, ಶಿಮುಂಜೆ ಪರಾರಿದಾರ್ನ ಅಡ್ಡಬೂರೊಂಡೆ ದುಂಬಾಯಿ ಅನುವಾದೊಲೆಡ್ದಾದ್ ಬೇತೆ ಬಾಸೆದ ಸತ್ವೊ ತುಳುಕ್ಕು ಬರಿಯರ ಕಾರಣ ಆಂಡ್. ಇಂಚ ಬೇತೆ ಬಾಸೆಲೆಡ್ದ್ ಅನುವಾದ ಆಂಡ ತುಳು ಕಾವ್ಯೊದ ಸತ್ವೊ ನನಲಾ ಎಚ್ಚ ಆಪುನೈಟ್ ಸಂಶಯ ಇಜ್ಜಿ. ಕಾಸರಗೋಡುದಂಚಿದ ತುಳು ಕವಿ-ಲೇಖಕೆರ್ ಮಲಯಾಳೊದ ಎಡ್ಡೆಡ್ಡೆ ಕೃತಿಕ್ಕುಲೆನ್ ತುಳುಕ್ಕು ಅನುವಾದ ಮಲ್ಪೊಡಾಯಿನ ಅಗತ್ಯ ಉಂಡು.

ತುಳುಟ್ಟು ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯೊ ಬುಡ್‌ಂಡ ದಿಂಜ ರಚನೆ ಆಪುನವು ಕಾವ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯೊ. "ಕಾವ್ಯೇಷು ನಾಟಕಂ ರಮ್ಯಂ" ಇನ್ಪಿನ ಪಾತೆರೊ ಉಂಡು. ಕಾವ್ಯೊಲಾ ನಾಟಕೊಲಾ ರಮ್ಯವಾಯಿನವು ಇಂದ್ ನಮ ಭಾವಿಪ್ಪೊಡು. ತುಳುಟ್ಟು ಈ ರಡ್ಡ್ ಪ್ರಕಾರೊದ ಸಾಹಿತ್ಯೊ ಎಡ್ಡೇನ ರಚನೆ ಆವೊಂದುಪ್ಪುನೆನ್ ತೂನಗ ನನ ಪತ್ತ್-ಪದಿನೈನ್ ವರ್ಸೊಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯೊಗು ನನಲಾತ್ ಎಡ್ಡೆ ಕಾಲೊ ಬರಿಯರ ಉಂಡುಂದು ತೋಜುಂಡು. ಎಡ್ಡೆ ಎಡ್ಡೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಕ್ಕುಲು ಬರ್ಪುನ ಪೂರ್ವಸೂಚನೆ ಇತ್ತೆ ತಿಕ್ಕೊಂದುಂಡು.

ಇನಿ ತುಳುಟ್ಟು ಸುಮಾರ್ ಇರ್ನೂತೈವ ಕವಿಕ್ಕುಲು ಕವಿತೆ ಬರೆಯೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ, ಪಡಾರು ಮಹಾಬಲೇಶ್ವರ ಭಟ್ಟ, ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ, ಪ್ರಮೋದಾ ಕೆ. ಸುವರ್ಣ, ಕನರಾಡಿ ವಾದಿರಾಜ ಭಟ್ಟ, ಎಂ. ಸುನೀತಾ ಶೆಟ್ಟಿ ದುಂಬಾಯಿ ಪೆರಿಯ ತರೆಮಾರ್‌ದ ಕವಿಕುಲೆನ ಒಟ್ಟುಗು ರಡ್ಡನೇ ತರೆಮಾರ್‌ಗ್ ಸೇರಿನ ಎನ್. ಪಿ. ಶೆಟ್ಟಿ, ಆತ್ರಾಡಿ ಅಮೃತಾ ಶೆಟ್ಟಿ, ಟಿ. ಎ. ಎನ್. ಖಂಡಿಗೆ, ಕಬ್ಬಿನಾಲೆ ವಸಂತ ಭಾರದ್ವಾಜ, ವಸಂತಕುಮಾರ ಪೆರ್ಲ, ವಾಮನ ನಂದಾವರ, ಗಣೇಶ ಅಮೀನ್ ಸಂಕಮಾರ್, ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ಪೂಜಾರಿ, ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ ದುಂಬಾಯಿ ಕವಿಕ್ಕುಲು ಕಬಿತೆದ ತೇರ್‌ನ್ ಒಯ್ತೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಮೊಕುಲೆನ ಒಟ್ಟುಗು ಎಲ್ಯ ತರೆಮಾರ್‌ದ ಮಲ್ಲಿಕಾ ಶೆಟ್ಟಿ, ಚೆನ್ನಪ್ಪ ಅಳಿಕೆ, ಕಾವ್ಯಶ್ರೀ ರೈ, ವಿಶ್ವನಾಥ ಕುಲಾಲ್, ಯೋಗೀಶ್ ಕೈರೋಡಿ,

ನವೀನ್ ಕುಮಾರ್ ಮರಿಕೆ, ಪೂವಪ್ಪ ನೇರಳಕಟ್ಟೆ, ಎಂ. ಆರ್. ಬಂಗೇರ, ಜ್ಯೋತಿ ಚೇಳ್ಯಾರು, ರಘು ಇಡ್ಕಿದು, ಜಿ.ಪಿ. ಕುಸುಮ, ರಾಜೇಶ್ ಶೆಟ್ಟಿ ದೋಟ, ಅಕ್ಷಯ ಎಸ್. ಶೆಟ್ಟಿ, ರಮೇಶ್ ಉಳಯ, ಜಯರಾಮ ಪಡ್ರೆ, ಸರಿತಾ ಮರ್ಕಂಜ ದುಂಬಾಯಿ ನನಲಾತ್ ಕವಿಕ್ಕುಲು ತೇರ್‌ದ ಮಿಣಿನ್ ಪತ್ತೊಂದು ಒಯ್ತೊಂದುಲ್ಲೆರ್.

ತುಳುಟು ಪೊಸ ಕಾವ್ಯೊಗು ಮಲ್ಲ ಇತಿಹಾಸ ಇಜ್ಜಿನ್ಪಿನವು ಒತ್ತೊಣೊಡಾಯಿನ ಪಾತೆರೊ. ಆಂಡ ಉಪ್ಪುನ ಇತಿಹಾಸ ಗಟ್ಟಿಯಾದುಂಡು. 1980 ಡ್ದಿಂಚಿ ಪ್ರಕಟ ಆಯಿನ ತುಳು ಕಬಿತೆಲೆನ ಗೊಂಚಿಲ್‌ಲೆನ್ ತೂಂಡ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಆಪುಂಡು. ಆಯಿಟ್ಟುಪ್ಪುನ, ವಸ್ತುವೈವಿಧ್ಯ, ರೂಪವಿನ್ಯಾಸ, ನಿರೂಪಣಾ ಕ್ರಮ, ಬಾಸೆದ ಸಬಿ ಸೇಬಿ, ಉಲಾರ್ಥೊದ ಸ್ಫೋಟಕ ಶಕ್ತಿ ಇತರ ಬಾಸೆಲೆಗ್ ಸರಿಮಿಗಿಲಾದುಂಡು. ಇನಿ ತುಳು ಕಾವ್ಯೊದ ಬಗ್ಗೆ ನಮ ಸಂತೋಷೊಡು ಪಾತೆರೊಲಿ. ಬಾಸೆದ ಆವೇಶ - ಆವೇಗ ಬುಡ್‌ದ್, ಕಾವ್ಯಪ್ರಕಾರೊನು ಒಂಜಿ ಕಲಾವಿನ್ಯಾಸವಾದ್, ಬದ್ಕ್‌ದ ಕೈಗನ್ನಡಿಯಾದ್, ಭಾವಪುಷ್ಟಿ ಅರ್ಥಪುಷ್ಟಿದ ಪುಂಡಿಯಾದ್ ಮೊಡೆಪಿನ ಬಗ್ಗೆ ಗೇನೊ ದೀಂಡ ಎಡ್ಡೆಡ್ಡೆ ಕಾವ್ಯಕೃತಿಕ್ಕುಲು ಪ್ರಕಟ ಆಪಿನೈಕ್ ಸಂಶಯ ಇಜ್ಜಿ.

ಸತೀಶ್ ಇರಾ

ಹಳ್ಳಿಡ್ ಧಾನ್ಯ ದಾಸ್ತಾನ್ ಪದ್ದತಿ

ಯು. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ

ಭಾರತ ಹಳ್ಳಿಲೆನ ದೇಶ, ಹಳ್ಳಿಲೆಡ್ ಕೃಷಿಯೇ ಪ್ರಧಾನ ಕಸಬು. ಈ ಕೃಷಿ ಕಸಬುನು ಪರಂಪರಾನುಗತ ಮಲ್ತೊಂದು ಭಾರಿ ನಾಜೂಕುಡು ಶ್ರದ್ದೆಡ್ ಬೆನ್ನಿ ಬೆನ್ಪೆದೆರ್ ಅಕ್ಲೆನ ರೀತಿ ರಿವಾಜಿಲೆನ್ ನಂಕ್ ಇನಿ ಅನುಸರಿಸಯರೆ ಸಾಧ್ಯ ಇಜ್ಜಿಡಲ ಅವೆನ್ ನಮ್ಮ ಪೀಳಿಗೆ ತೆರಿದುಪ್ಪುನ ಅಗತ್ಯ. ಇತ್ತಿನ ಅನುಕೂಲತೆಡ್ ಏತೊಂಜಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಲ್ತೊಂದು ಇತ್ತೆರ್ ಪನ್ಪಿನೆನ್ ಎನ್ನ್‌ನಗ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಆಪುಂಡು.

ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯಾಕ್ಲು ಬುಲೆಪಾವೊಂದು ಇತ್ತಿನ ಬುಲೆಕ್ಕ್‌ಲೆನ ಬಿತ್ತ್‌ನ್ ಏತೊಂಜಿ ಜಾಗ್ರತೆಡ್ ಒರಿತೊಂದು ಬೈದೆರ್. ಬುಲೆಯಿನ ಧಾನ್ಯಲೊನ್ ಹಾಳಾವಂದಿ ಲೆಕ್ಕ ದೀವೊಂದು ಬೈದೆರ್ ಪನ್ಪಿನ ತೆರಿಂಡಂ. ಅಕ್ಲೆನ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಗೆದ ಎದುರು ನಮ ಭಾರಿ ಕಿನ್ಯ ಆದ್‌ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪ. ಅಕ್ಲೆನ ದಾಸ್ತಾನ್ ಪದ್ದಿತಿನ್ ಒಂತೆ ಅವಲೋಕನ ಮಲ್ಪುಗ.

ನಮ್ಮ ಕರಾವಳಿಡ್ ಬಾರ್ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರದ ಬುಲೆ. ಮರಿಯಲದ ಬರ್ಸದ ಆಧಾರೊಡು ಎಣೆಲ್ ಬುಲೆ. ಬರ್ಸ ಕಡಮೆ ಆಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಒಸರ್‌ದ ಆಧಾರೊಡು ಸುಗ್ಗಿದ ಬುಲೆ, ಅಂಚೆನೆ ಕೆದುಕ್ಕ್‌ಲೆಡ್ ಒರಿನ ನೀರ್‌ನ್ ಪನೆಟ್ಟ್ ಮಗತ್‌ದ್ ಬಂಗದ ಕೊಳಕೆ ಬುಲೆ ಬುಲೆಪಾವೊಂದು ಇತ್ತೆರ್.

ಎಣೆಲ್‌ದ ಬುಲೆ ಕೊಯಿದ್ ಒತ್ತರೆ ಆವೊಂದು ಉಪ್ಪುನಗನೆ ಕಾವೇರಿ ಸಂಕ್ರಾಂತಿಡ್ದ್ ದುಂಬು ಬಿತ್ತ್‌ದ ಬಾರ್‌ನ್ ಪೊಡೆತ್ತ್‌ದ್, ನುಂಗಾದ್ ಮುಡಿ ಕಟ್ಟ್‌ದ್, ಪುಗೆತ್ತ ಅಟ್ಟೊೇಗು ಪಾಡೆದೆರ್ ಆ ಮುಡಿಕ್ಕ್‌ಲೆಡ್ ವಾ ಜಾತಿದ ಬಿತ್ತ್ ಉಂಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ತಾರಿದ ಒಲಿಟ್ಟ್ ಬರೆದ್ ಮುಡಿತ್ತ ಬಲ್ಲ್‌ಗ್ ತಿಕ್ಕಾವೊಂದು ಇತ್ತೆರ್, ಮುಡಿಕ್ಕ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ರೀತಿದ ಗುರ್ತೆಲಾ ಪಾಡೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ಸುಗ್ಗಿದ ಪಾಡ್ಯೊದಾನಿ ದತ್ತ್‌ದ್ ಪೊಡಿ ಮಲ್ತ್ ದೀತಿ ಕಂಡೊಡು. ನೇಜಿ ಪಾಡೆದೆರ್ ಇಲ್ಲದಕಲ್ಲು ಪೂರ ಕಂಡದ ಪುಣಿಟ್ಟ್ ಉಂತುದು ಭೂಮಿ ತಾಯಿನ್ ಸುಗಿತ್‌ದ್ ದೈವದೇವೆರೆಗ್ ಕಾಣಿಕೆ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ನೇಜಿ ಪಾಡೆದೆರ್. ಆ ಕೈ ಬಿತ್ತ್ ಪಾಡಿನ ದಿನೊಟ್ಟು ಇಲ್ಲಿಲ್‌ಡ್ದ್ ವಾ ಸೊತ್ತುನ್ಲ ಬಾಕಿದಕ್ಲೆಗ್ ಕೊರ್ಪೆದಿಜೆರ್. ಬಿತ್ತ್‌ಕಂಡೊಗು ಪಾಡಿ ದಿನ ಕೊರುಂಡ ಇಲ್ಲದ ಪೊಲ್ಲು ಪೋಪುಂಡು ಪನ್ಪಿ ನಂಬಿಕೆ.

ಸುಗ್ಗಿದ ಬುಲೆ ಸತ್ಯದ ಬುಲೆ. ಸುಗ್ಗಿದ ಬುಲೆ ಒತ್ತರೆ ಆಯಿನ ಕೂಡ್ಲೆ ಬಿತ್ತ್ ಪೊಡೆತ್ತ್‌ದ್ ನುಂಗಾದ್ ಮುಡಿ ಕಟ್ಟ್‌ದೆರ್. ಆ ಮುಡಿನ್ ಏಳ್ ದಿನ ಪನಿ ದೊಂಬುಗು ಜಾಲ್‌ಡೇದೀಪೆದೆರ್. ಆ ಮುಡಿಕ್ಕ್ ದಪ್ಪ ಅಂಬಿನ್ ಕಲತ್ತ್‌ದ್ ಲೇಪ ಪಾಡೆದೆರ್ ಅಂಚ ಲೇಪ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ ಮರಿಯಲೊದ ಹವೆತ್ತ ತೇವ ಬಿತ್ತ್‌ಗ್ ತಾಗೆದ್‌ಜಿ. ಬಿತ್ತ್‌ನ್ ಮಿತ್ತ್‌ಡ್ದ್ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಕನ್ಯದ ಸಿಂಗೊಡೆದಾನಿ ನೇಜಿ ಪಾಡ್‌ದ್ ಪೂರ ಬಿತ್ತ್‌ಲಾ ಕೊಡಿತ್‌ದ್ ನೇಜಿ ಪುಷ್ಠಿಯಾದ್ ಬರ್ಪುಂಡು.

ಇನಿ ನಮ ಪ್ರತಿ ಬುಲೆಕ್ಕಲಾ ಕೃಷಿ ಇಲಾಖೆದಕ್ಲು ಕೊರ್ಪಿನ ದುಬಾರಿ ಬೆಲೆತ್ತ ಬಿತ್ತ್‌ನ್ ಕನತ್ತ್‌ದ್ ಬೆನ್ನಿ ಬೆನ್ಪಿನ ತೋಜುಂಡು.

ಪ್ರತಿ ರೈತೆಲಾ ಇಲ್ಲದ ಖರ್ಚಿಗ್‌ತಕ್ಕ ಉರ್ದು, ಪದೆಂಗಿ, ಕುಡು ಬುಲೆಪಾವೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ತರಕಾರಿಲೆನ್‌ಲಾ ಬುಲೆಪಾವೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ಅಯಿತ್ತ ಬಿತ್ತ್‌ಲೆನ್ ಮಾತ ದಾಸ್ತಾನ್ ದೀದ್ ಬಿತ್ತ್ ಅಲಿಯಂದಿ ಲೆಕ್ಕ ಜಾಗ್ರತೆ ಮಲ್ಪೆದೆರ್.

ಪ್ರತಿ ರೈತೆಲಾ ತನ್ನ ಇಲ್ಲದ ಜಾಲ್‌ಡ್ ಬುಲೆಪಾಯಿ ಬಾರ್‌ದ ತುಪ್ಪೆ ಪಾಡ್ದ್ ಪೊರ್ಲು ತೂಪೆದೆರ್. ತುಪ್ಪೆ ಪಾಡುನ ಕಲಾಕಾರಿಕೆಡ್ ಪ್ರತಿ ಇಲ್ಲದಕ್ಲೆಗ್‌ಲಾ "ನಮ್ಮ ತುಪ್ಪೆ ಎಡ್ಡೆ ಆವೊಡು"ಂದು ಜಿದ್ದ್ ನಡತೊಂದು ಇತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಕೆಲವುದಕ್ಲು ಸಿರಿತುಪ್ಪೆ ಪಾಡೆದೆರ್ ಸಿರಿ ತುಪ್ಪೆ ಪಂಜಿ ಬೈತ ಉಂಡ್ಯೆಡೇ ಮಲ್ಪುನು. ಮುಡಿ ಕಟ್ಟೆಯರೆ ಕಲ್ಲೆ ಪಾಡಿ ಲೆಕ್ಕನೇ ಕಲ್ಲೆ ಪಾಡ್ದ್ ನಡುಕ್ಕು ಬಾರ್ ದಿಂಜಾವೊಂದು ಬತ್ತಿ ಲೆಕ್ಕನೇ ಸುತ್ತೆಲಾ ಬಲ್ಲ್ ಸುತ್ತೊಂದು ಬರೊಡು. ಕೆಲವುದಕ್ಲು ಆ ಬಲ್ಲ್ ನಾಲ್ ಮುಪ್ಪುರಿ ಪುಚ್ಚೆನ್ಯೆದೇ ಮಲ್ಪೆರ್. ತುಪ್ಪೆದ ಬುಜ ಸಪೂರ ಆದ್ ಇತ್ತ್‌ದ್ ಮಿತ್ತ್ ಎತ್ತರ ಆಯಿಲೆಕ್ಕ ಅಗೆಲ ಮಲ್ತೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ಮಿತ್ತ್ ಕುಬಲ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಮುಗುಲಿ ದೀಂಡ ಆ ತುಪ್ಪೆದ ಪೊರ್ಲುಗು ಕಣ್ಣ ಬೂರು ಲೆಕ್ಕೆ ಆಪೆದ್‌ಂಡ್.

ಕೆಲವು ಇಲ್ಲದಕ್ಲ್ ಕದಿಕೆಡ್ ತುಪ್ಪೆ ಪಾಡ್‍ದೆರ್. ಕದಿಕೆ ಪಂಡ ಸಂಪೂರದ ಲೆಂಕಿರಿ ಬೆದ್‍ರ್‌ಡ್ ಅತ್ತಡ ಓಂಟೆದ ಮಲ್ಲಿ ಪಜೆತ್ತ ಲೆಕ್ಕ ಮೊಡೆಪ್ಪೆರ್ ಅಯಿನ್ ವೃತ್ತಾಕಾರೊಡು ಉಂತಾದ್ ನಡುಕು ಬಾರ್ ಪಾಡುವೆರ್. ಬಾರ್ ದಿಂಜೊಂದು ಬತ್ತಿಲೆಕ್ಕಾನೆ ಸುತ್ತಲಾ ಬಲ್ಲ್ ಸುತ್ತೊಂದು ಬರೊಡು. ಮಿತ್ತ್ ಉಂಡ್ಯೆದ ಪೆರ್ಮರಿ ದೀದ್ ಕುಬಲ್ ಬೇವೊಡು ಕುಬಲ್‍ದ ಕೊಡಿಕ್ಕ್ ಮುಗುಲಿ ದೀವೊಡು ಅಂಚಿನ ಕದಿಕೆ ಜಾಗ್ರತೆಡ್ ದೀಂಡ ಪತ್ತಿರ್ವ ವರ್ಷ ಮುಟ್ಟಲಾ ಬಾಲ್ತರ ಬರ್ಪೆದ್‍ಂಡ್.

ಕೆಲವುದಕ್ಲ್ ತಾರೆದ ಮೊಡೆತ್ತಿನ ಮಡಲ್‍ನ್ ಸುತ್ತ ಉಂತ್‍ದ್ ಉಲಾಯಿ ಪಿದಾಯಿ ಉಂಡ್ಯೆ ದೀವೊಂದು ಸುತ್ತ ಬಲ್ಲ್ ಸುತ್ತುದ್ ತುಪ್ಪೆ ಮಲ್ಪೆದೆರ್.

ತುಪ್ಪೆದ ಬಾರ್ ಮಾಯಿಮುಟ್ಟ ಒರಿದ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ ಬಾರ್ ತನೆ ದಿಂಜಿದ್ ಆಯಿಟ್ಟ್ ಅರಿ ಹೆಚ್ಚ ಆಪುಂಡು ಅತ್ತಂದೆ ಆ ಅರಿತ್ತ ಗಂಜಿ ಬಾರಿ ರುಚಿ ಆದಪ್ಪುಂಡು.

ಕೆಲವುದಕ್ಲ್ ಬಾರ್‌ನ್ ಬೈಪಾದ್ ಅಪಗನೇ ಅರಿ ಮಲ್ಪೆದ್‍ಜೆರ್. ಬಾರ್‌ನ್ ಬೈಪಾದ್ ಸರಿ ಕೊಟ್ಟಣ ನುಂಗಾವೆರ್ ಬೊಕ್ಕ ನಿರೆಲ್‍ಡ್ ಬುಡ್ಪಾದ್ ಅರಪ್ಪಾವೆರ್. ಆ ಬಾರ್‌ನ್ ಪತ್ತಾಯಿಡ್ ದಿಂಜಾದ್ ದೀದ್ ದಾಸ್ತಾನ್ ಮಲ್ಪೆದೆರ್.

ಪತ್ತಾಯಿ ಪಂಡ ಕಂಡಿ ಇಜ್ಜಂದಿನ ಮುಚ್ಚಿಗೆ ಇತ್ತಿನ ಒಂಜಿ ಬಂದ್‍ದ ಕೋಣೆ. ಆ ಕೋಣೆದ ನೆಲಕ್‍ಲಾ, ಗೋಡೆಗ್‍ಲಾ ಪಲಾಯಿ ಹಾಕೊಡು. ಪಲಾಯಿ ಪಾಡ್‍ಂಡ ಆಯಿಟ್ಟ್ ದಾಸ್ತಾನ್ ಮಲ್ತಿನ ಬಾರ್‌ಗ್ ಗಾಳಿಲಾ ತೇವಲಾ ತಾಗುಜಿ. ಆ ಬಾರ್‌ನ್ ಇಲ್ಲದ ದಿನೊತ್ತ ಖರ್ಚಿಗ್ ಬೋಡುತ್ತಿನಾತೇ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಉಜ್ಜೆರ್‌ಡ್ ಎಡ್ತ್‌ದ್ ಅರಿ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ದಿನ ದಿನ ಎಡ್ತಿನ ಅರಿತ್ತ ಗಂಜಿ ಬಾರಿ ರುಚಿ ಆದ್ ಇತ್ತ್‌ದ್ ಪೌಷ್ಠಿಕ ಆದ್‍ಲಾ ಒದಗುಂಡು. ಆ ಅರಿತ್ತ ಗಂಜಿದ ರುಚಿ ಉಂಡುಂಡನೇ ತೆರಿವು ಅತ್ತಂದೆ ಪಂಡ್‍ಡ ತೆರಿಯಂದ್. ಅಡ್ಬಿಲ್ಲ್‌ಡ್ ಗಂಜಿ ಉರ್ಕಾರುನ ಕಮ್ಮೆನ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಪಸರುಂಡು. ಆಂಡ ಇನಿ ನಮ ಉನ್ಪಿನ ಅರಿತ್ತ ಗಂಜಿ ಉರ್ಕಾರುನ ತೂದೇ ಗೊತ್ತಾವೊಡು ಅತ್ತಂದ್ ಕಮ್ಮೆನೊಡು ತೆರಿಯಂದ್.

ಅರಿನ್ ಮುಡಿ ಕಟ್ಟುನ ಕಲಾಗಾರಿಕೆ ನಮ್ಮ ಕರಾವಳಿಗೇ ಸೀಮಿತ. ಕೆಲವುದಕ್ಲ್ ಮುಡಿಕ್ ಅಡ್ಡ ಬಲ್ಲ್ ಪಾಡಂದೆ, ಕೆಂಬುಡೆ ಮುಡಿ ಕಟ್ಟೆದೆರ್. ಮುಡಿ ಕಟ್ಟಿನ ಅರಿ ವರ್ಸ ಕರಿಂಡಲಾ ದಾಲ ಹಾಳ್ ಆಪುಜಿ. ಇನಿತ್ತಗೋಣಿದ ಅರಿತ್ತ ಗಂಜಿ ಬಾಯಿಗ್ ದೀನಗ ಬಾಂತೆ ಬರ್ಪುಂಡ್. ಅರಿತ್ತ ಮುಡಿಕ್ಕ್‌ಲೆನ್ ಪುಗೆ ತಾಗು ಕುತ್ತಟ್ಟೊಡುಲಾ, ಗಾಳಿ ತಾಗಂದಿ ಬಂಡಸಾಲೆಲೆಡ್‍ಲಾ ದಾಸ್ತಾನ್ ಮಲ್ಪೆದೆರ್.

ಕೆಲವು ತಾಕತ್‍ದಕ್ಲ್ ಅರಿನ್ ಕೂಡಾಯಿ ಪಾಡ್ದಾಲ್ ದಾಸ್ತಾನ್ ಮಲ್ಪೆದೆರ್. ಒಡಿಪುರ ಪರ್ಯಾಲೊಗು ಕಣಕ್‍ದ ತೇರ್‌ಗೂರುವೆರ್, ಅವ್ವೆ ಆಕಾರೊಡು ಇಲ್ಲದ ಚಾಲ್‍ಡೇ ಕೂಟಾಯಿ ಗೂರುನು.

ಕೂಟಾಯಿದ ಕಲಾಗಾರಿಕೆ ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ತೆರಿಯಂದ್ ಆಯಿಕ್ಕ್ ವಿಶೇಷ ಮಾಹಿತಿ ಬೋಡು. ಒಂಜಿ ಸಾವಿರ ಮುಡಿ ಅರಿ ಮುಟ್ಟೆಲಾ ಕೂಟಾಯಿ ಕಟ್ಟೆದೆರ್‌ಗೆ.

ಇನಿ ಅಂಚಿನ ಕೂಟಾಯಿದ ಪೊರ್ಲುನು ತೂಪಿನ ಭಾಗ್ಯ ನಮ ಪಡೆತ್ತಿಜಡಲಾ ಅಂಚಿನ

ಕೂಟಾಯಿ ಕಟ್ಟುನ ರೀತಿ ಎಂಚ ಪಂಡ್‌ದ್ ಆಂಡಲಾ ತೆರಿಯೊನುನು ಅಗತ್ಯ.

ಗುತ್ತುದ ಇಲ್ಲ್‌ದ ಒಳ ಮುಂದಿಲ್‌ದ ಜಾಲ್‌ಡ ಸುಮಾರ್ ಒಂಜಿ ಕೋಲು ಎತ್ತರದ ಒಂಜಿ ಚಕ್ರಾಕಾರದ ಕಲ್ಲ್‌ದ ಕಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟುವೆರ್. ಕಟ್ಟೆ ನೆಲ ಮಟ್ಟೊಡ್ದು ಎತ್ತರ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಕೂಟಾಯಿಗ್ ಪಸೆ ಬರ್ಪುಜಿ.

ಆ ಉರುಂಟುದ ಸ್ಥಳ ಕಟ್ಟ್‌ಗ್ ಒರ್ಸ್ವಾರ ಇರ್ವ್ವಾರ ಸಮತಟ್ಟ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಅರೆ ಬೈ ಕುಡ್ಪೊಡು. ಆ ಬೈತ ಮಿತ್ತ್ ಅರಿತ್ತ ಮುಡಿನ್ ಗೋಡು ರೀತಿಡ್ ಸುತ್ತ್‌ಲಾ ದೀವೊಡು. ರಡ್ಡ್ ಮುಡಿತ್ತ ನಡುಟ್ಟು ಒರಿನ ಖಾಲಿ ಜಾಗೆಗ್ ಪಿದಾಯಿಡ್ದ್ ಟೈಟ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಬೈತ ಪಿಂಡಿ ಪಿದಾಯಿಡ್ದ್ ತಲ್ಲೊಡು. ಕಲ್ಲಕಟ್ಟ್‌ದ ಕಲ್ಲ್‌ದ ಇಡೆಕ್ಕ್ ಕೀಲ್ ಕಲ್ಲ್ ಕೊರಿಲೆಕ್ಕ" ಆ ಮುಡಿಕ್ಕ್‌ಲೆನ ಮಿತ್ತ್‌ಡ್ ನಡತೊಂದು ಪೋಂಡ ಮುಡಿ ಪೊರೆಲಿಯರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಒರಿನ ಮದ್ಯದ ಜಾಗೆಗ್‌ಲಾ ಬೋಡುತ್ತಿನಾತ್ ಅರಿತ್ತ ಮುಡಿ ದೀವೊಡು. ಒರಿನ ಇಡೆಕ್ಕೆಲೆಗ್ ಬೈತ್ತ ಪಿಂಡಿತಲ್ಲೊಡು. ಅಯಿತ್ತ ಮಿತ್ತ್ ಇರ್ವ್ವಾರ ಅರೆಬೈ ಕುಡ್ತುದು ದೊಂಕೊಡು. ಆ ಬೈ ಸುತ್ತದ ಅರಿತ್ತ ಮೂಡಿ ತೋಜಂದಿಲೆಕ್ಕ ಬೋಡುತ್ತಿನಾತ್ ಬೈ ಕುಡ್ಪೊಡು. ಅಂಚೆನೆ ಒಂಜಿ ಪತ್ತ್ ಅಟ್ಟೆ ಅರಿತ್ತ ಮುಡಿ ದೀದ್ ಬೊಕ್ಕಾದ ಪ್ರತಿ ಅಟ್ಟೆಗ್‌ಲಾ ರಡ್ಡ್ ಮುಡಿಯರಿತ್ತ ಲೆಕ್ಕ ಕಡಮೆ ದೀವೊಂದು ಪೋವೊಡು ಅಂಚ ಅಯಿತ್ತ ಆಕಾರ ಅರ್ದೊಡ್ದು ಬೊಕ್ಕ ಶಂಕು ಆಕಾರ ಆವೊಂದು ಪೋಪುಂಡು. ಅಂಚನೆ ಕೂಟಾಯಿದ ಕೊಡಿಕ್ಕ್ ಒಂಜಿ ಮುಡಿ ಮಾತ್ರ ದೀವೊಡು. ಅಯಿತ್ತ ಮಿತ್ತ್ ಮುಗುಳಿ ದೀವೊಡು. ಅರೆಗಾಲದ ಸುಗ್ಗಿ ಪಗ್ಗು ತಿಂಗೊಲುಡು ಗೂರಿನ ಕೂಟಾಯಿ ಮರಿಯಲ ಕರಿದ್ ದೀಪಾವಳಿ, ಸುಬ್ರಮಣ್ಯ ಷಷ್ಠಿದ ಪೊರ್ತುಡು ಅರಿತ್ತ ಬಿಲೆ ತೇಜಿ ಆನಗ ದೆಪ್ಪೆದೆರೆ. ನಾಲಾಜಿ ತಿಂಗೊಲು ಬರ್ಸ ದೊಂಬುಗು ಜಾಲ್‌ಡೇ ಇತ್ತಿನ ಮುಡಿತ್ತ ಅರಿದಾಲ ಹಾಳ್ ಆವಂದೆ ತಾಜ್ ಆದೇ ಒರಿವುಂಡು.

ಸಾಮಾನ್ಯ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಪ್ರತಿ ಊರುಡುಲಾ ಒಂಜಿ ರಡ್ಡ್ ಗುತ್ತುದ ಇಲ್ಲ್ ಲೆಡ್ ಕೂಟಾಯಿ ಗೂರವೊಂದು ಇತ್ತೆರ್ ಮಲ್ಲ ಅರಿತ್ತ ಬೇರದಕ್ಲುಲಾ ಕೂಟಾಯಿ ಪಾಡ್ಪವೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ಇಲ್ಲ್‌ದ ಜಾಲ್‌ಡೊಂಜಿ ಕೂಟಾಯಿ ಉಪ್ಪುನ ಒಂಜಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆದ ವಿಷಯ ಆದ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಕುಟುಂಬದ ಭೂಮಿಲು ಪಾಲ್ ಆದ್ ಹಿಡುವಳಿ ಕಿನ್ಯ ಆನಗ ಗುತ್ತುದ ಇಲ್ಲದಕ್ಲೆಗ್ ಕೂಟಾಯಿ ಗೂರುನ ತಾಕತ್ ಕಡಮೆ ಆಂಡ್. ರಡ್ಡನೆ ಜಾಗತಿಕ ಯುದ್ಧೊಡ್ದು ಬೊಕ್ಕ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯದ ಕೊರತೆ ಬನ್ನಗ ನಮನ್ ಆಳೊಂದು ಇತ್ತಿನ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರಕಾರ ಕಡ್ಡಾಯವಾದ್ ರೈತೆರೆಕೈಡ್ದ್ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯ ಸಂಗ್ರ ಮಲ್ತೆರ್. ಅಂಚ ಕೂಟಾಯಿ ಪಾಡುನ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮಾಯ ಆಂಡ್.

ಇಂಚಪ್ಪ ಮುಟ್ಟ ಇಲ್ಲ ಜಾಲ್‌ಡೊಂಜಿ ತುಪ್ಪೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ನಮ್ಮ ಸ್ವಾತಂತ್ರ ಸರಕಾರ ಕೈಗಾರಿಕೆಗ್ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊರಿಯರೆ ಸಲಾದ್ ರೈತೆರೆ ಕೈಡ್ದ್ ಲೆವಿಬಾರ್ ಸಂಗ್ರ ಮಲ್ತೆರ್. ಅಂಚ ತುಪ್ಪೆಲಾ ಮಾಯ ಆಂಡ್.

ಕ್ರಮೇಣ "ಒಕ್ಕಲು ಮಸೂದೆ, ಜಾರಿ ಆಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಜಾಲ್‌ಡಿತ್ತಿ ಬೈ ಬಾರ್ ಕಿದೆಟ್ಟೆತ್ತಿ ಎರು ಬೋರಿ ಪೂರಲಾ ಮಂಗ ಮಾಯ ಆಂಡ್. ಆಂಡ ಸಹಕಾರ ಸಂಘೊಡ್ದು, ಬೇಂಕ್‌ಡ್ದ್ ದೆತ್ತಿನ ಸಾಲದ ಬಡ್ಡಿ ಮಾತ್ರ ಬುಲೆವೊಂದೇ ಪೋವೊಂದು ಉಂಡು.

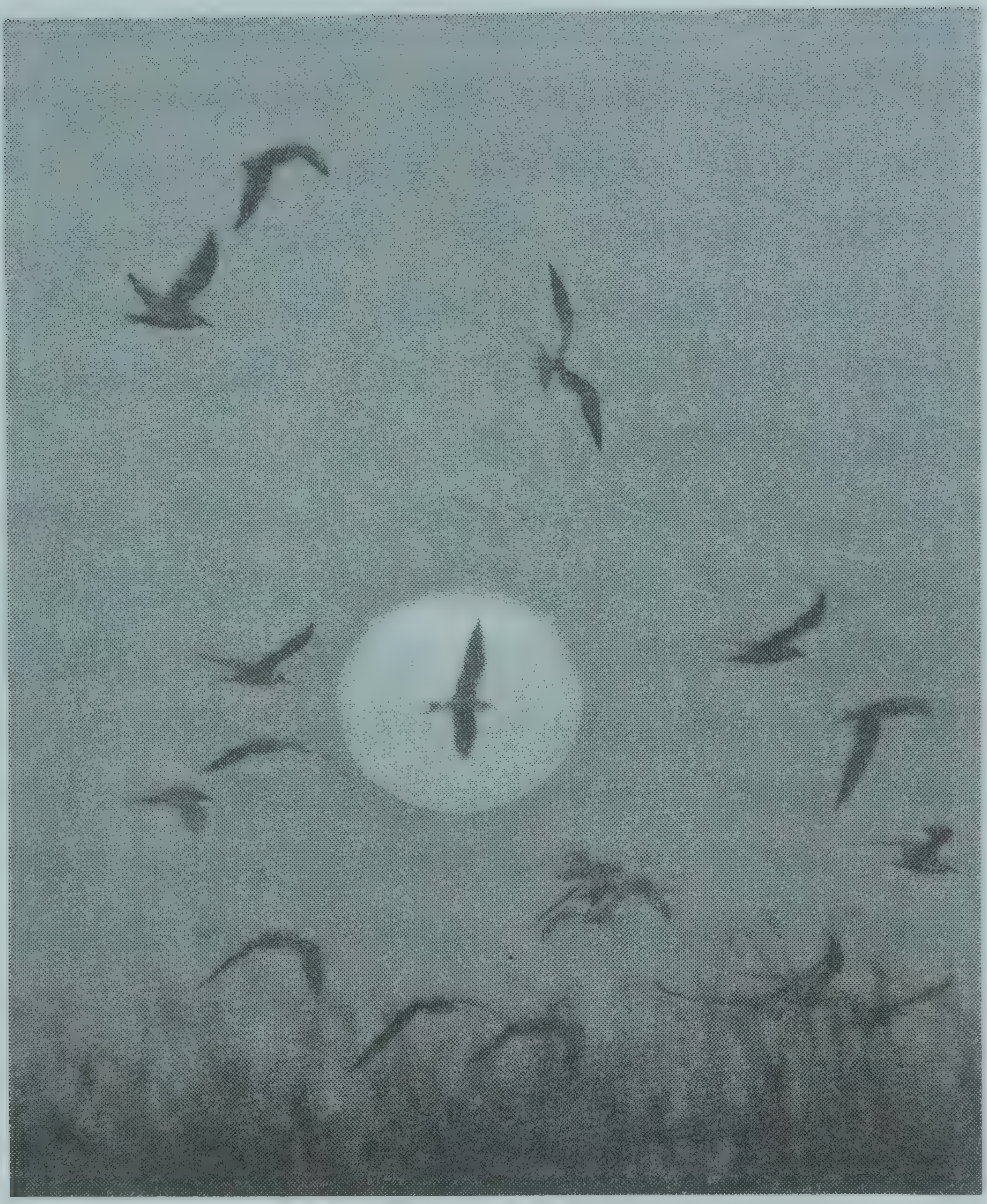

‘ಇತ್ತಡ ಮುಲ್ಪ ; ಸೈತಡ ಬಿರ್ಮೆರಡಪ್ಪ’

ಡಾ. ಇಂದಿರಾ ಹೆಗ್ಗಡೆ

ಈ ಲೇಖನದ ಮಂಡೆಗ್ ಮುಡಿತಿ ಕಿರೀಟ, ಪಂಡ ‘ತಲೆ ಬರಹ’ ಇಡೀ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ತುಳುವೆರೆನ ದೈವ ದೇವರೆ ನಂಬಿಕೆದ ಬೇರ್. ಶೈವೆರ್ ತೈತೆರ್ಡ ಕೈಲಾಸೊಗು, ಈಶ್ವರನೆಡೆ, ವೈಷ್ಣವೆರ್ ತೈತೆರ್ಡ ವೈಕುಂಠೊಗು ವಿಷ್ಣುನೆಡೆ, ಅಂಚೆನೆ ತುಳುವೆರ್ ತೈತೆರ್ಡ ಮೂಲತಾನೊಗು, ಹಿರಿಯೆರೆಡೆ, ಬಿರ್ಮೆರೆಡೆ. ಸಂಕಪಾಲೆ ನಾಗನೇ (ನಾಗ) ಬಿರ್ಮೆರ್ ಪನ್ಪುಂಡು ತುಳುತ ನಂಬಿಕೆ. ವೈದಿಕೆರೆ ನಂಬಿಕೆಡ್ ನಾಗೆ ಬೋಡಾಯಿ ಆಕಾರ ತಾಳುವೆಗೆ. ತುಳುವೆರೆ ಬಿರ್ಮೆರ್ ಆನ್‌ಲಾ ಅಂದ್. ಪೊಣ್ಣುಲಾ ಆಂದ್. ಆರ್ ಉಲ್ಲಾಯೆಲಾ ಅಂದ್. ಉಲ್ಲಾಲ್ತಿಲಾ ಅಂದ್.

ರಾಘವೇಂದ್ರ ಸ್ವಾಮಿನ ವೃಂದಾವನ ಸಮಾಧಿ. ವೀರ ಶೈವ ಗುರುಕುಲು ಸೈತಿನ ಸಮಾಧಿದ ಮಿತ್ತ ಶಿವನ ಲಿಂಗ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಉಂದೆನ್ ‘ಗದ್ದುಗೆ’ ಇಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಗದ್ದುಗೆ ಪಂಡ ಸಮಾಧಿ. ಈಶ್ವರೆ ಸ್ಮಶಾನ ವಾಸಿ ಪನ್ಪಿ

ನಂಬಿಕೆ ಉಂಡು. ಪೇಂಟೆಲೆಡ್ ಸುಡುಗಾಡ್‌ಡ್ ಈಶ್ವರನ ಗುಡಿ ಉಂಡು. ಬುದ್ಧ ಸೈತಿದ್ ಆಯನ ಪೊತ್ತಾಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಬೊಂಞೊಡ್ದು ಪೆಜ್ಜಿ ಆಯೆನ ಜೂವದ (ಕೂಲಿ, ಎಲು ಇಂಚಿತ್ತಿ) ಭಾಗೊಲೆನ್ ಕೆಲವು ಊರುದಕುಲು ಕೊನೊದು ದೂಪೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಉಂದೆನ್ ಸ್ತೂಪ ಇಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಈ ಸ್ತೂಪೊಲು ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮರ ಫ಼ಿಶಿಷ್ಠ ವಾಸ್ತು ಶೈಲಿ ಆದ್ ಭಾರತೊಡು ಆರಾಧನೆ ಆವೊಂದು ಉಂಡು. ತುಳುವೆರ್‌ಲಾ ದೂಪೆದ ಉಲಯಿ ಸೈತಿನಾಯನ ಬೂದಿ ಒಪ್ಪ ಮಲ್ತ್ ಆಯನ ಎಲು ದಿಂಜಾದೆ ದೂಪೆ, (ಗೋರಿ–ಮುಡಿಂಜ) ಕಟ್ಟುವೆರ್.

ಕ್ರೈಸ್ತ ಧರ್ಮೊಡು ಸೈತಿನಕಲೆನ್ ಚರ್ಚ್‌ದ ಉಲಾಯಿ ಮಣ್ಣ್ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಇಸ್ಲಾಂ ಧರ್ಮದ ಸಮಾಧಿನ್ ದರ್ಗಾ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪೂಜೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಇಂಚ ಬೌದ್ಧೆರೆ ಸ್ಥೂಪ, ರಾಘವೇಂದ್ರ ಸ್ವಾಮಿಲೆನ ವೃಂದಾವನ, ಇಸ್ಲಾಂ ಮತದ ದರ್ಗಾ ವೀರ ಶೈವೆರ್ ಗದ್ದುಗೆ –ಇಂಚಿತ್ತಿ ಗದ್ದುಗೆ ತುಳುವೆರೆ ಪರಂಪರೆಡ್‌ಲಾ ಉಂಡು. ಯಾನ್ ತೂಯಿ ಒಂಜಿ ಆಲಡೆಡ್ ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥ (ಜೈನ ಪರಂಪರೆ) ಸ್ವಾಮಿನ ಶಿಲ್ಪಲಾ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಮುಡಿಂಜನ್ (ಗೋರಿನ್) ಗದ್ದುಗೆ ಇಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ರೆಕ್ಕಿಸಿರಿ ಪಾಡ್ದನೊಡು "ಬಿರ್ಮೆರೆ ಗುಂಡ ಗದ್ದಿಗೆ" ಪನ್ಪಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಬರ್ಪುಂಡು.

ಬಡಕಾಯಿ ಗಂಗೆಡ್ದ್, ತೆನ್ಕಾಯಿ ರಾಮೆಸರ ಮುಟ್ಟ
ಮುಡಾಯಿ ಗಟ್ಟಡ್ದ್ ಪಡ್ಡಾಯಿ ನುಗುರು ಪೊಯ್ಯ ಮುಟ್ಟು
ಕಟ್ಟದಿ ಇಲ್ಲ್ ಜತ್ತಿದಿ ಬಾಕಿಲ್ ಗಡುವಾಡು ತಲೊಟು
ನಾಗಜಿಡೆ ಪಾಡಿಡ್ ಬಲಿ ನೇಮ ದೆತ್ತೊನ್ನ ಸತ್ಯೊಲು ಎಂಕುಲು

ಮುಲ್ಪ ಬರ್ಪಿ 'ಗುಂಡ ಗದ್ದುಗೆ' ಇನಿಕ್‌ಲಾ ಕೆಲವು ಆಲಡೆಲೆಡೆ ಒರಿದ್‌ಂಡ್. ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಲಡೆಲೆಡ್ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರದ ಪುದರ್‌ಡ್ ಪಿರಾಕ್‌ದ್ ಪರಂಪರೆದ ಮುಡಿಂಜನ ಅರ್ಥಾತ್ ಬಿರ್ಮೆರೆ ಗುಂಡ ಗದ್ದಿಗೆನ್ ದರ್ತ್ ಗುಡಿ ಕಟ್‌ದೆರ್. ಕೆಲವೆರ್ ಗದ್ದಿಗೆನ್ ದೀದೆ ಗುಡಿ ಕಟ್ಟ್‌ದೆರ್. (ಗದ್ದಿಗೆದ ಉಲಯಿ ಮರಿತ ತೆತ್ತಿ ಉಂಡಾವು ಪನ್ಪಿ ಮೋಡಿಗೆಗ್). ಇಂಚಿತಿ ಗದ್ದಿಗೆಲು ದೇವಸ್ಥಾನದ ಕಲ್ಪನೆ ಉಪ್ಪೊಡ್ಡನೇ ಬಯಿದಿನವು ಇಂದ್ ಕೆಲವು ವಿದ್ವಾಂಸೆರೆ ಪನ್ಪೆರ್. ಗೋರಿಲೆಕ್ಕ ಕಟ್ಟ್‌ದಿನ ಈ ಮುಡಿಂಜೊನು ಚಿತ್ರಕೂಟ ಪನ್ಪಿ ಪುದರ್‌ಡ್ ತುಳುನಾಡ್ದ್ ಪೂಜೆದ ಭಟ್ರನಕುಲು ಲೆಪ್ಪುವೆರ್. ನಿಜವಾದ ಸಂಸ್ಕೃತದ ಪುದರ್ ಚೈತ್ಯ. ಸಂಸ್ಕೃತೊಡು ಚೈತ್ಯ ಪಂಡ ತುಳುತ ಗೋರಿ, ಸಮಾಧಿ, ದೂಪೆ. ಬೌದ್ಧ ಸನ್ಯಾಸಿ ಅರ್ಥಾತ್ ಬಿಕ್ಕುನಕುಲು ಉಪ್ಪುನ ಜಾಗ್‌ನ್ ಚೈತ್ಯ ವಿಹಾರ ಇಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್.

ಆಲಡೆದ ಬಿರ್ಮೆರೆ ಗುಂಡೊನು ಗದ್ದಿಗೆ ಇಂದ್ ಪನ್ಪಿನ ರೆಕ್ಕೆಸಿರಿ ಪಾಡ್ದನದ ಗದ್ದಿಗೆ ಮುಡಿಂಜ ಆಯಿನೆಟ್ಟಾತ್ರ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯಕಲ್ನ ಕಾಲೊಡು ಗುಂಪುದ ಗುರ್ಕಾರೆ ಅತ್ತ್‌ಂಡ್ ತುಂಡು ಅರಸೆ ಸೈತಿ ಬೊಕ್ಕ ಆಯೆಗ್ ಕಟ್ಟಿನ ಗೋರಿಯೇ ಬಿರ್ಮೆರೆ ಗದ್ದಿಗೆ ಆದುಪ್ಪೊಡು. ತುಳುವೆರ್ ಪದ್ಧತಿ ಪ್ರಕಾರ ಗಡಿ ಪತ್ತಿನ, ಪಟ್ಟ ಆಯಿನ ಯಜಮಾನಗ್ ಅತ್ತಾಂದೆ ಬೇತೆ ಯೇರೆಗ್‌ಲಾ ಗೋರಿ ಕಟ್ಟರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಪೊಂಜೊವೆಗ್ ಅಂಜೊವೆಗ್ ಪರೆಗ್‌ಲಾ ಗೋರಿ ಕಟ್ಟರೆ ಬಲ್ಲಿ ಬೊಜ್ಜದಾನಿ ಪೂಕಾರೆ ಕಂಬ ಪಾಡರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಅರಸುಲೆ

ಆಳ್ತನದ ಕಾಲೊಡು ಉಂದು ಕಟ್ಟ್ ನಿಟ್ಟ್‌ಡ್ ಜಾರಿ ಆದ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್.

ನಾಗನ್ 'ಮರಿ' ಇಂದ್ 'ಎಡ್ಯಂತಿನ' ಇಂದ್ ತುಳುವೆರ್ ಲೆಪ್ಪುವೆರ್. ನಾಗ ಪೂಜೆ ಭಾರತದ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ವಿಶ್ವದ ಅತಿ ಪಿರಾಕ್‌ದ ಪದ್ಧತಿ. ಭಾರತದ ಮೊಹೆಂಜೋದಾರೋ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಕಾಲೊಡುಲಾ ನಾಗ ಪೂಜೆ ಇತ್ತಿನ ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಡಾ। ಭೋಜರಾಜ ಪಾಟೀಲ ಪನ್ಪಿ ವಿದ್ವಾಂಸೆರೆ ಪಾತೆರ ಇಂಚ ಉಂಡು: "ಅಲ್ಲಿ ದೊರೆತ ಎರಡು ನಾಗ ಮುದ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಜೋಡು ಹೆಡೆಗಳ ಒಂದನ್ನು ಕುರಿತು ಡಾ। ಎಸ್. ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ ಅವರು ಅದು ಭಾರತದ ಅತಿ ಪುರಾತನ ಜನಾಂಗದ ಸಂಕೇತವೆಂದೂ ಅವರು ನಾಗನನ್ನು ಪೂಜಿಸುತ್ತಿದ್ದ ನಾಗರೆಂದೂ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ....ಮಗದ ಅರಸರು ಕಪಿಲವಸ್ತುವನ್ನು ನಾಶ ಪಡಿಸುವಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಯ ಅರಸರಾದ ಶಾಕ್ಯರನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲಾಗಿ ಅವರ ಅವಶೇಷಗಳ ಮೇಲೆ ಸ್ತೂಪಗಳು ನಿರ್ಮಾಣಗೊಂಡವು. ಇವುಗಳನ್ನು ಕ್ರಿ.ಶ. 1898ರಲ್ಲಿ ತೆಗೆದು ನೋಡಲಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅವಶೇಷಗಳ ಮೇಲೂ ನಾಗಗಳ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ಕಂಡು ಬಂತು. ಈ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳೊಂದರಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಸುವರ್ಣ ನಾಗಕ್ಕೆ ಬುದ್ಧನ ವಂಶದವನೇ ಆದ 'ಮಹಾನಾಮ'ನ ಹೆಸರಿತ್ತು."[1] ತುಳುವೆರೆ ಸಮಾಧಿಗ್‌ಲಾ ಮರಿಕ್(ನಾಗೆ)ಲಾ ಬುದ್ಧಮತೊಟು ಇತ್ತಿ ನಂಬಿಕೆ ಉಂಡು. ದಾಯಗ್ ಪಂಡ ಬುದ್ಧ ಮತಲಾ ಜನೊಕುಲ್ನ ನಂಬಿಕೆದಲೆಕ್ಕನೇ ನಡದಿನಿ ಮತ. ಅವು ಭಾರತದ ಮಸ್ತ್ ಪಿರಾಕ್‌ದ ಧರ್ಮ.

ರಾಮಚಂದ್ರ ರಾವ್ ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ಕೋಡಿಡ್ ಇಂಚ ಪನ್ಪೆರ್ :"ದೇವಾಲಯದ ಕಲ್ಪನೆಗೆ, ರಚನೆಗೆ ಸ್ತೂಪ ನೇರವಾದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿದೆ. ಸ್ತೂಪದ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಅಗ್ನಿದ್ರಿಯದಲ್ಲಿದ್ದಿತು. ಈ ಸಂಪ್ರದಾಯಕ್ಕೂ ಸಾವು, ಸಮಾಧಿ, ಸ್ಮಾರಕ, ಆಲಯ ಆರಾಧನೆ ಕಲೆತು ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಸತ್ತ ಸ್ಥಳದ ಮೇಲೆ ಲಿಂಗವನ್ನು ಕೂರಿಸುವ ಪದ್ಧತಿ ಇಂದಿಗೂ ಇದೆ. ಈ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಮಂಟಪ ರಚಿಸುವ ವಾಡಿಕೆ ಇದೆ. ಹಿರಿಯರ ಯತಿಗಳ ಸಮಾಧಿ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಬೃಂದಾವನಗಳನ್ನು ನಾವು ಕಾಣಬಹುದು. ಅವೆಲ್ಲ ಪೂಜಾಸ್ಥಾನಗಳೆಂದು ಬಗೆಯುವುದು ಇದೆ. ಹಳೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಮಾಧಿ ಸ್ಥಳದ ಮೇಲೆ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಮರವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಹಾಕುವ ಪದ್ಧತಿ ಇತ್ತು. ಇವನ್ನು ಚೈತನ್ಯ ವೃಕ್ಷಗಳೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. (ತುಳುವೆರೆ ಆಲಡೆಲೆಡೆ ಗೋಳಿದ ಮರ ಅತ್ತಾಂದೆ ಸುರಗೆ, ರೆಂಜಿರೆ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಕಮ್ಮೆನದ ಮರ ಉಪ್ಪುಂಡು.) ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಚಿತಿ ಎಂದರೆ ಹೆಣವನ್ನು ಸುಟ್ಟು ಬೂದಿಯನ್ನು ರಾಶಿ ಮಾಡುವದು ಎಂದು ಅರ್ಥ. ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂದಿಸಿದ್ದು ಚೈತ್ಯ. ಸತ್ತವರ ಚೇತನಗಳು ಮನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವುದು ಎನ್ನುವುದ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಲ್ಪನೆ. ಸತ್ತವರಿಗೆ ಮಾಡುವ ಸತ್ಕಾರ ಈ ಮರಕ್ಕೆ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು."[2]

ತುಳುವೆರೆ ಆಲಡೆಲೆಡ್‌ಲಾ ಉಂದುವೇ ನಂಬಿಕೆ ಒರಿದ್ ಬಯಿದಿನವು ನಂಕ್ಕ್ ತೋಜುಂಡು. ಪಿರಾಕ್‌ಡ್ ಗುಡಿಕ್‌ಲೆನ್ ದೂಪೆ (ಸ್ತೂಪ)ಮುಡಿಂಜದಲೆಕ್ಕನೇ ಕಟ್ಟೊಂದು ಇತ್ತೆರ್ ಪನ್ಪಿನವು ವಿದ್ವಾಂಸೆರೆ ಆಭಿಪ್ರಾಯ. ರಾಮ ಚಂದ್ರ ರಾವ್ ಇಂಚ ಪನ್ಪೆರ್ :

'ಕ್ರಿಸ್ತಾಬ್ದ 2ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಹೊತ್ತಿಗೆ ನಾಗರಿ ಶೈಲಿಯ ಗುಡಿಗಳು ಮೈದಳೆದುದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಕ್ರಿಸ್ತಾಬ್ದ 437ರಲ್ಲಿ ಗುಜರಾತಿನ ರೇಷ್ಮೆ ನೇಕಾರರು ಮಂದಸ್ಸೂರಿನಲ್ಲಿ

ಸೂರ್ಯನ ದೇವಾಲಯವೊಂದನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿರುವ ಸ್ಪಷ್ಟ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ. ಮೊದಲ ಗುಡಿಗಳು ಬಹು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸ್ತೂಪದ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರುತ್ತಿತ್ತು. ಯಕ್ಷರ ಪ್ರತಿಕೃತಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ಜನರ ಹರಕೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತಿತ್ತು.'[3]

ಆಲಡೆಲೆಲು ಒಂಜಿಕಾಲೊಡು ಸುಡುಗಾಡ್ ಆದಿತ್ತಿ ಜಾಗ್ ಇನ್ನಿನವು ಪೀಟರ್ ಜೆ. ಕ್ಲಾಸ್ ಪನ್ಪಿ ಪುದರ್‌ದ ವಿದ್ವಾಂಸೆರೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಯಾನ್‌ಲಾ ಈ ಪಾತೆರೊನು ಒಪ್ಪಿತೊನುವೆ.

"ಸಿರಿಬೊಕ್ಕ ಬಿರ್ಮೆರೆ ಆರಾಧನೆದ ಮುಖ್ಯಜಾಗ್‌ಲೆಡ್ ಹಿರಿಯಡ್ಕ ಒಂಜಿ. ಆಂಡ ಸಿರಿ ಪಾಡ್ದನೊಡು ಒಲ್ಪಲಾ ಈ ಜಾಗೆ ತೋಜಿದ್ ಬರಂದಿನವು ಸೋಜಿಗ! ಆಂಡ ಮುಲ್ಪ ಬಿರ್ಮೆರೆಗ್ ಸೇವೆ ನಡಪುಂಡು. ಮಾತ ಸೋಮವಾರ ಮುಲ್ಪ ಬಿರ್ಮೆರೆ ದರ್ಶನ ಉಂಡು ದರ್ಶನ ಪಾತ್ರಿನ ಮೈಟ್ ಬಿರ್ಮೆರ್ ನುಡಿ ಕೊರ್ಪೆರ್. ಮುಲ್ಪದ ಬಿರ್ಮೆರೆ ಗುಡಿ ಪಿರಾಕ್‌ದ ಬಿರ್ಮೆರೆ ಗುಡಿಕ್‌ಲೆಡ್ ಒಂಜಿನ್ಪೆರ್. ಪೆರಿಯಡ್ಕದ ಪೆರಿಯ[4] ಪನ್ಪಿ ಪದ ಪರತ್ ಪಿರಾಕ್‌ದ್, ಅಡ್ಕ ಪಂಡ ಕೋಂಪುನ ಜಾಗ್ ಅಪಾಯದ ಜಾಗ್, ಕಾಡ್‌ನೆಲ ಪಂಡ್‌ದ್ ಅರ್ಥ. 18ನೆ ಶತಮಾನ ಮುಟ್ಟ ಮುಲ್ಪ ಪೇಂಟೆ ಇತ್ತ್‌ಜಿ. (ಬುಖನಾನ್–1807ಸಂ. 111)[5] ಮುಲ್ಪ ಪೇಂಟೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಇತ್ತೆ ಇತ್ತಿನ ಪೇಂಟೆಡ್ ದುಂಬು ಕಾಡ್ ಬುಲೆದಿತ್ತ್‌ಂಡ್ ಇಂದ್‌ದ್ ಎನ್ನ ಮಾಹಿತಿದಾರ್ಲು ಪಂಡೆರ್. ಸೈತಿನಕಲೆನ್ ಕೊವುಂಪುನ ಜಾಗ್‌ಡ್ ಉಪ್ಪುನ ಬಿರ್ಮೆರ್ ಸಂಬಂಧ, ಸಹಯೋಗೊಲು ಶಿವನ ಗುಣ ಧರ್ಮೊಗು ಹೋಲಿಕೆ ಆಪುಂಡು. (ವಿಶೇಷ ಆದ್ ಕಾಡ್ ಪಂಜಿಡ) ಪಶುಪತಿ, ಪ್ರಜಾಪತಿ, ಬೊಕ್ಕ ಬೇತೆ ಪಿರಾಕ್‌ದವು (ಸಿಂದೂ ನಾಗರಿಕತೆಯ ಮುದ್ರಿಕೆ) ಉಂದು ಬ್ರಾಹ್ಮಣೊಲೆಡ್ ವರ್ಣನೆ ಆತಿನ 'ಬ್ರಹ್ಮನ್'ಗ್ ಮುಟ್ಟ ಇತ್ತಿಲೆಕ್ಕ ತೋಜುಂಡು. 'ನಾರಾಯಣ' ಪನ್ಪಿ ಪದ ಈ ಬಿರ್ಮೆರೆಗೇ ಪನ್ಪಿನಿ ಆದ್ ಉಪ್ಪೊಡು.–ಪೀಟರ್ ಜೆ. ಕ್ಲಾಸ್ ಅನು: ಘುಟ್ ನೋಟು ಪು 155)

ಮಲಾಡ್ ಬಿರ್ಮೆಸ್ಥಾನಲಾ ದುಂಬು ಸುಡ್‌ಗಾಡ್ ಆದಿತ್ತಿ ಜಾಗ ಪಂಡ್‌ದ್ ಮಲಾರ್ ಬೂಡುದಕುಲು ಪನ್ಪೆರ್.

ಸಿರಿ ದರ್ಶನ ಆಪಿನಿ ಸಿರಿನ ಅಜ್ಜೆರೆನೆ ಸುಡಲದ ಕಂಡೊಡು ಪಜ್ಜಿ ಮಡಲಗುಂಡದವುಲು. ಮುಲ್ಪನೇ ಸಿರಿಕುಲು ಪಿರಿವುನು. ಸಿರಿ ಪುಟ್ಟುನು ಬಿರ್ಮೆರೆ ಗುಂಡ ಗದ್ದಿಗೆದವುಲು. ಅಯೋನಿಜೆ ಆಲ್. ಸಿರಿ ನೆತ್ತೆರೆಡ್ ಪುಟ್ಟಿಜೊಲು ನೀರ್‌ಡ್ ಬಲತಿಜೊಲು. ಸಿರಿ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ಎಲ್‌ವೆರ್ ಸಿರಿ ಕುಮಾರೆರ್ ನೆತ್ತೆರಡ್ ಪುಟ್ಟಿಜೆರ್ ನೀರ್‌ಡ್ ಬಲತಿಜೆರ್ ಪನ್ಪಿನ ಉಂಡು. ಆ ವಿಷಯದ ವಿವರಣೆ ಮುಲ್ಪ ಮಲ್ಪುಜಿ. ಶಂಭಾ ಮುಲ್ಪ ಇಂಚ ಪನ್ಪೆರ್ : "ಭಾರತ ಈಜಿಪ್ಟ್ ಗ್ರೀಕ್‌ನ ಪುರಾತನ ದೇವತಾ ಪವಾಡ ಕಥೆಗಳ ತುಲನೆಯಲ್ಲಿ ಇವರಿಗೆಲ್ಲ ಪೂಜ್ಯವೆನಿಸಿದ್ದ ಕೆಲವೊಂದು ಸಮಾನ ಪ್ರತಿಮಾ : ಸಂಕೇತಗಳು ಇರುವುದು ಅರಿಕೆಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಸಮುದ್ರದೊಳಗಿಂದ ಹೊರಬರುವ ಕುಮಾರಿ : ಲೋಕ ಮಾತೆ : ಅವಳೆ ಆದಿ ಜನನಿ, ಅಯೋನಿ ಸಂಭವ ಶಿಶು ಜನ್ಮ. ಇದು ನಾಗನಿಂದ ಸಂಭವಿಸಿದ್ದು.' ಎಂಬುದು ಈಜಿಪ್ಟ್ ಗ್ರೀಕ್ ದೇಶದ ಪವಾಡ ಕಥೆಗಳಿಂದ

ದೃಢಪಟ್ಟಿದೆ. ನೀರು (:ನಾರ)ನಾಗ ಇವುಗಳ ಜನ್ಯ ಜನಕ ಸಂಬಂಧದೊಳಗಿನ ಶ್ರದ್ಧೆಯು ಅಭ್ಯಾಸನೀಯವಿದೆ. ನೀರೆ: ನಾರಿ: ನಾಗಿಯಾದರೆ ನಾಗ ಜಲಕುಮಾರನು." (ಶಂಭಾ ಕೃತಿ ಸಂಪುಟ 4 ಪು. 201)

ಸಿರಿ ಆಲಡೆಲೆಡ್ ಪಜ್ಜಿ ಮಡಲ ಗುಂಡ ಮಹತ್ವ ಪಡೆತ್‌ಂಡ್. ಈ ಗುಂಡೊನು ರಾತ್ರೆಡ್ ಕಟ್ಟುವೆರ್. (ಇಂಚಿಪ್ಪ ಬದಲಾವಣೆ ಆವೊಂದು ಉಂಡು) ಮುಡೆದಿನ ಇಡಿ ಪಜ್ಜಿ ಮೂಜಿ ಮಡಲ್‌ದ ಕೊಡಿ ಒಲಿ ಬಾನ್‌ಗ್ ತೋಜುಲೆಕ್ಕ (ಕೊಡಿ ಕಡ್ಪಂದೆ)ನಡ್ಪೆರ್. ಎದುರುಡು ಬೊಜ್ಜದಾನಿ ಕಟ್ಟು ನೀರ್‌ನಿರೆಲ್‌ಲೆಕ್ಕ ಉಂದೆನ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ನೆಕ್ಕ್ ನೀರ್ ನಿರೆಲೆಗ್ ಸುತ್ತಿ ಲೆಕ್ಕ ಕೆಂಪು ಪಟ್ಟೆ ಸುತ್ತುವೆರೆ. ನೆತ್ತ ಉಲಯಿ ಒಂಜಿ ಮಣೆತ ಮಿತ್ತ್ ಬಾರೆದ ಕೊಡಿ ಇರೆ ಪಾಡ್‌ದ್ ಅಯಿತ ಮಿತ್ತ್ ಅರಿ ಪಾಡುವೆರ್. ಮರಿತ ಚಿತ್ರ ಇತ್ತಿ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಕಡ್ಯಗ್ ನೀರ್ ಮಯಿತ್‌ದ್ ಅಯಿತ ಮಿತ್ತ ಕುಕ್ಕು ಪೆಲತ ಇರೆ ಬೊಕ್ಕ ಪಿಂಗಾರ ದೀಪೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ಮಣೆತ ಮಿತ್ತ್ ಇತ್ತೆ ಬಾರೆದ ಇರೆತ ಅರಿತ ಮಿತ್ತ್ ಈ ಕಡ್ಯನ್ ದೀಪೆರ್. (ಉಂದು ಗರ್ಭದ, ಫಲವಂತಿಕೆದ ಸಂಕೇತ.) ಬಚ್ಚಿರೆ ಬಜ್ಜೆಯಿ ದೀದ್ ಧೂಪ ದೀಪ ಕೊರ್ಪೆರ್. ಅಲ್ಪನೇ ಉಲ್ಲಾಯೆ ಬೊಕ್ಕ ಪರಿವಾರ ದೈವೊಲೆಗ್ ಪಂಡ್ ಪುಡಡುವೆರ್. ಕಂಡೇವು ಆಲಡೆಡ್ ಮುಲ್ಪನೇ ಕುಮಾರೆ ಬೊಕ್ಕ ಸಿರಿಕುಲು ಉಂತುನಕಲೆನ್ ಉಂಡು ಮಲ್ತ್ ಮುಕ್ಕಾಲ್ದಿ ಆಲಡೆ ಕ್ಷೇತ್ರೊಗು ಪೋಪೆರ್. ಮುಲ್ತ್ ಬೊಕ್ಕ ಕುಮಾರೆ ಸಿರಿಕುಲ್ದ ಜೋಗದ ಬಾಷೆಡ್ ಪಾತೆರುವೆ. ಇಡೀ ರಾತ್ರೆಡ್ ಸಿರಿ ಕುಮಾರೆರೆ ಪಾತೆರ್ ನಡಪುಂಡು. ಪುಲ್ಯ ಕಾಂಡೆ ಇಡೆ ನಂದಿಗೋನೆ, ಭೇಟಿ ಆರೆ ಬರ್ಪೆ. ನಂದಿಗೋನ ಭೇಟಿ ಆಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಸಿರಿ ಕುಮಾರೆರ್ ಪಿರಿವುನ ಕೆಲಸ ನಡಪುಂಡು. ಇಂಚೆನೇ ಮಾತ ಸಿರಿ ಆಲಡೆಲೆಡೆ ನಡಪುಂಡು. ಕಬತಾರ್ ನಂದಳಿಕೆಡ್ ತಿರ್ತ ಜಾತಿದಕುಲು ಅಲ್ಪಲ್ಪ ಜಾತಿಗೊಂಜಿ ಗುಂಡ ಕಟ್ಟ್‌ದೆ ಸಿರಿ ಕುಮಾರೆ ಉಂತುವೆರ್. ಮುಲ್ಪ ಅಪ್ಪೆ ಸಿರಿ ಪನ್ಪಿ ಪಾತೆರ ಇಂಚ ಉಂಡು:

"ನರಾಯಿನ ಮಗ ಕುಮಾರ ಅಜ್ಜೆರೆ ಸುಡಲದ ಕಂಡೊಡು ಪಜ್ಜಿ ಮಡಲ್ ಗುಂಡೊಡು

ನಿನ್ನ ಅಪ್ಪೆರೆ ಜನನಂದ ಪುರ್ಪ
ಬಂಗಾರ್ದ ಕೊರಲ್
ಬಡಕಾಯಿ ಲಂಕೆ ಲೋಕನಾಡ್‌ಡ್ ದಂಬೆ ಕಲ್ಲ್ ಪುಡೆಟ್
ಓಮದ ಗುರಿಟ್ ಅಜ್ಜೆರೆನೆ ಪಚ್ಚಡೆದ ಕೊಡಿಟ್ ಉಂಡಾಯಿನ ಮಗಲ್ ಯಾನ್
ಅಯಿಟ್ ಉದಿಪನೆ ಆತೆ.
ನೆತ್ತೆರೆಡೆ ಪುಟ್ಟಿಜಿ, ನೀರ್‌ಡ್ ಬಲತ್‌ಜಿ,
ಸತ್ಯ ಮಾಲೊಕಂದ ಸಿರಿಗ್, ನಿನ್ನ ತಂಗಡಲು ಮರ್ಮಲ್ಲೆಗ್
ಜೋಡು ಪಾಲೆ ಈ ಪತ್ತ್ ದ್ ಪಿರಪ್ಪ ಎಂಕಲೆಗ್ ಕೊರ್ಲ.

ನರಾಯಿನ ಮಗ ಕುಮಾರ ನಿನ ಅಪ್ಪೆರೆ ಜನನಂದ ಪುರ್ಪ ಬಂಗಾರ್ದ ಪುರ್ಪ ಪತ್ತಿಯ.

ಬುಡ್ನಗ ಎಂಕುಲು ಅಜ್ಜೆರೆನೆ ಸುಡಲದ ಕಂಡೊಡು ಪಜ್ಜಿ ಮಡಲ ಗುಂಡೊಡು ಜನನಂದ ಪುರ್ಪ ಬುಡ್ಪ ಮಗಾ "

ಈ ನುಡಿ ಕಟ್ಟ್‌ದ ಪ್ರಕಾರ ಸಿರಿಕುಮಾರೆರ್ ಪಜ್ಜಿ ಮಡಲ ಗುಂಡದ ಎದುರು ಉಂಡಾಪಿನಿ, ಮುಲ್ಪನೇ ಮಾಯೊಗು ಸಂದುನು.

ನಂದಳಿಕೆಡ್ ಉಲಯಿ ಸುತ್ತುಡು ಇತ್ತೆ ಸುಡಲದ ಕಂಡಲಾ ಇಜ್ಜ ಪಜ್ಜಿ ಮಡಲ ಗುಂಡಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಆನಗ ಮೈಸಂಧಾಯ ಬೊಕ್ಕ ಈರಭದ್ರಗ್ ಕಟ್ಟಿನ ಗುಂಡದ ಎದುರು ಸಿರಿ- ಕುಮಾರೆ ಪಾತ್ರಿಲು ಪಿರಿವುನು ಪದ್ಧತಿ ಇಂಚೊಗು ಆರಂಭ ಅತ್‌ಂಡ್.

ತಿರ್ತ ಜಾತಿದಕುಲು, ಇತ್ತೆಲಾ ಪಿದಯಿ ಸುತ್ತುಡು ಪಜ್ಜಿ ಮಡಲ ಗುಂಡದ ಎದುರು ಪಿರಿವೆರ್. ಮಾತ ಸಿರಿ ಆಲಡೆಲೆಡ್ ಉಂದುವೇ ಪದ್ಧತಿ ನಡತ್ ಬೈದ್‌ಂಡ್.

ಇಂಚ ಮಾತ ಮತ ಧರ್ಮದಕಲೆಗ್ ಸುಡಲದ ಜಾಗ ಮುಖ್ಯ. ತುಳುವ ಸಮಾಜ ಜಾತಿ-ಮತ ದಾಂತಿ ಸಮಾಜ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಇಂಚಾದ್ ಮುಲ್ಪ ಉಪ್ಪನವು ವಾ ಮತಧರ್ಮಗೊಲಾ ಸಂಬಂಧ ಪಡೆವಂದಿನ ಜನಪದ ಧರ್ಮ. ಜನಪದ ನಂಬಿಕೆದ ಬೇರ್‌ಡ್ದ್ ಬಯಿದಿ ಸುಡಲದ ಜಾಗ ಮಾತ ಧರ್ಮೊಗುಲಾ ಮುಖ್ಯ ಆಂಡ್. ಪಿರಾವುದ ಪುಟೊಟು ರಾಮ ಚಂದ್ರರಾವ್ ಪಂತಿ ಪಾತೆರೊಡುಲಾ ಉಂದು ಸ್ಪಷ್ಟ ಆಪುಂಡು. ಇನಿಕ್ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ನಾಗ ಪೂಜೆ ಬೆರೆಣೆರ್ ಮೂಲಕ ನಮ ಮಲ್ಪಾವ. ಆಂಡ ಅವು ದುಂಬುಡು ಪೂಜಾರಿ (ಬಿರುವೆರ್) ಜಾತಿದಕಲು ಮಲ್ತೊಂದು ಇತ್ತಿ ಪೂಜೆ. ಕಾರ್ಕಳ ತಾಲೂಕುದ ಚಾರದಲ್ಪ ಇನಿಕ್‌ಲಾ ಬಿರುವೆರ್ (ಪೂಜಾರ್ಲು) ನಾಗನ ದರ್ಶನ ಪಾತ್ರಿ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ನಾಗ ಶಿಲ್ಪ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೆಲಾ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಬಿರುವೆ ಪಾತ್ರಿಗ್‌ಲಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ನಾಗ ಪಾತ್ರಿಗ್‌ಲಾ ದಾಲ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇಜ್ಜಿ. ಕುಮಾರ ಪಾತ್ರಿಗ್‌ಲಾ ನಾಗ ಪಾತ್ರಿಗ್‌ಲಾ ದಾಲ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇಜ್ಜಿ. ರಡ್ಡ್ ಜನಲಾ ಪಿಂಗಾರ ಪತ್ತ್‌ದ್ ದರ್ಶುವೆರ್. ಮಾತ ಜಾತಿದಕುಲು ಅಕಲೆಕಲೆ ಜಾತಿದ ನೆಲೆಟ್ ಕುಮಾರೆ ಉಂತುವೆರ್. ಒಕ್ಕೆಲ್ಮೆ, ಪೂಜಾರಿ ಬೊಕ್ಕ ಆಚಾರಿ ಮಿತ್ತ ಜಾತಿದಕಲ್ನ ಕೂಟೊಗುಲಾ ಕುಮಾರೆ ಉಂತುವೆರ್.

ಇತೆ ನಮ ಆಲಡೆ ಜಾಗ್‌ನ್ ಗದ್ದಿಗೆ, ಮುಡಿಂಜ, ಸುಡಲದ ಕಂಡ ಪನ್ಪಿ ವಿಷಯೊಗು ಬರ್ಕ. ಕಬತಾರ್ ಆಲಡೆದ ಆಚರಣೆಲು ಅಬ್ಬಗ ದಾರಗೆರ್ ಸಾವುದ ಸಂಕೇತ ಆದ್ ನಡಪುನು ಪನ್ಪಿನ ಆಲಡೆ ಭಕ್ತೆರೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಪಗ್ಗುದ ಪುಣ್ಣಮೆಗ್ ಕಬತಾರ್ ಆಲಡೆ ಜಾತ್ರೆ. ಅಯಿಡ್ದ್ ದುಂಬು ಬರ್ಪಿ ಅಮಾಸೆಗ್ **"ಚೀಂಕ್ರಿ ಪಾಡುನು"** ಪನ್ಪಿ ಆಚರಣೆ ನಡಪುಂಡು ಆನಿ ಕುಕ್ಕುದ ಮರ ಕಡ್ಪುನ ಆಚರಣೆನ್ **"ಚೀಂಕ್ರಿ ಪಾಡುನು"** ಪನ್ಪೆರ್. ಪಂಡ ಮರಕ್ ಗಡಿ ದೀದ್ ಮರ ಕಡ್ಪುನು. ಮರ ಕಡ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ ಸೋಂಟೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಈ ಮರನ್ ಸಾವುದ ಮರ ಪಂದ್ ಲೆಪ್ಪುವೆರ್ ತುಳುವೆರ್ ವಿಶೇಷವಾದ ಒಕ್ಕೆಲಕುಲು ಸೈನಗ ಕುಕ್ಕುದ ಮರಕ್ 'ಗಡಿ' ದೀಪಿನ ಪದ್ಧತಿ ಉಂಡು. ಅವೆ ಪದ್ಧತಿಡ್ ಕಬತಾರ್‌ಡ ಆಚಾರಿ ಮರಕ್ ಗಡಿ ದೀಪೆ. ಸಾವುದ ಇಲ್ಲದ ಲೆಕ್ಕನೇ ಮುಲ್ಪಲಾ ಮರ ಬೂರಿ ಬೊಕ್ಕ ಬೂರಿ ಮರಕ್‌ಲಾ ಸೂತಕ. ಕಬತಾರ್ ಅಜಿಲೆರೆ ಇಲ್ಲದಕಲೆಗ್ (ಇತ್ತೆ ಕುಟುಮ

ಬದಲಾತ್ಂಡಲಾ ಸೂತಕ ಆಚರಣೆ ಉಂಡು) ಅಕಲ್ನ ಮೂಲದಕಲೆಗ್ ಮಾತೆರೆಗ್‌ಲಾ ಸೂತಕ. ಪಗ್ಗುದ ಪೂವೆಗ್ ಕೊಡಿ ಏರುಂಡು. ಆನಿ ಅಜಿಲೆರೆ ಇಲ್ಲಡ ಲೇಸ್ ಉಂಡು. ಉಂದೆನ್ ಅಬ್ಬಗ ದಾರಗೆರೆ ಸಾವುದ (ಬೊಜ್ಜದ) ಲೇಸ್ ಇಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಒಕ್ಕೆಲಕಲೆ ಬೊಜ್ಜದ ಅಟಿಲ್‌ನ್ ಅಕಲೆ ಪುದರ್‌ಡ್ ಕಡ್ತಿ ಮರತ ಸೋಂಟೆ ತೂರ್ತ್ ಬೈಪಾವೊಡು. ಮುಲ್ಪಲಾ ಚೀಂಕ್ರಿ ಪಾಡಿ ಕುಕ್ಕುದ ಮರತ ಕನಕ್ಕ್‌ಡ್ ಅಟಿಲ್ ಬೈಪಾವೊಡು. ವನಸ್‌ಡ್ದ್ ದುಂಬು ಸೈತಿನಕಲೆಗ್ ಐನ್ ಇರೆ ಬಲಸ್‌ದ್ ದೀವೊಡು. ಈ ವನಸ್‌ನ್ ಅಜಿಲೆರೆ ಕುಟುಂಬದಕುಲು ಉನೊಡು.

ಪುಣ್ಣಮೆದಾನಿ ಅಜಿಲೆರೆ ಇಲ್ಲದ ಜಾತಿ (ಒಕ್ಕೆಲಕಲೆ) ಕಟ್ಟ್‌ದ ಸಾವುಡು ತಲಾವು ಲಪ್ಪುಲೆಕ್ಕ 'ತಲಾವು ಲಪ್ಪುವೆರ್.' ಒಂಜಿ ಪಜೆಟ್ ಅರಿ ಪಾಡ್ದ್ ಅವೆನ್ ಮೂಜಿ ಪಾಲ್ ಮಲ್ತ್ ದತ್ತ ಕೈಟ್ (ಸಾವುಡ್‌ಲಾ ಇಂಚೆನೆ) ದತ್ತ ಮೈಕ್ ಅರಿನ್ ದಂಗಾವೊಡು. ಆಚಾರಿಗ್, ಮಡ್ಯಲಗ್, ಕಿಲೆಸಿಗೆ ತಲಾ 6–6–6 ಸೇರ್ ಅರಿ, ಕೊರಗ, ಮನ್ಸ, ಮುಂಡಾಲ ಇವರಿಗೆ 3–3–3–ಸೇರ್ ಅರಿ ದತ್ತ ಕೈಟ್ ಲತ್ತ ದತ್ತ ಮೈಕ್ ದಂಗಾದ ಕೊರೊಡು. ಉಂದೆನ್ 'ಪಡಿ ಅರಿ' ಇಂದ್ ಪಡೆವುನಕುಲು ಪನ್ಪೆರ್.

ಈತ್ ಕೆಲಸ ಆಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಅಜಲ್‌ದ್ ಮೂಲದಕಲೆಗ್ ವನಸ್ ಕೊರಿಯೆರೆ ಉಂಡು. ಜಾರಿಗೆದ್ ಇರೆನ್ ಎಟ್‌ದ್ ಉಂದೆನ್ ತಡ್ಪೆದ ಮಿತ್ತ್ ದೀದ್ ಅಯಿತ ಮಿತ್ತ್ ಆನಿದ ಗೌಜಿದ ಬೆಚ್ಚ ಬೆಚ್ಚ ವನಸ್‌ನ್ ಪೊಂಜೊವು ಬಲಸುವೆರ್. ತಡ್ಪೆಡ್ ಬಚ್ಚಿರೆತಿನ್ಪಿನ ದೀವರೆ ಉಂಡು. 2 ತಡ್ಪೆ ಮನ್ಸೆರಗ್, ಮುಂಡಾಲೆರೆಗ್ ಒಂಜಿ ತಡ್ಪೆ,' ಕೊರಗರೆಗ್ ಒಂಜಿ ತಡ್ಪೆ –ಇಂಚ ನಾಲ್ ತಡ್ಪೆಡ್ ಕೊರಿಯೆರೆ ಉಂಡು. ಅಪಗ ದೆತ್ತೊನಕಲ್ನ ಮಂಡೆಗ್ ಎಣ್ಣೆ ಮಯಿಪರೆ ಉಂಡು. ಉಂದೆನ್ ದೆತ್ತೊನ್ನ ಜನೊಕುಲೇ ಉನೊಡು ಪನ್ಪೆರ್. ಅದಮುಟ್ಟ ಯೇರ್‌ಲಾ ಉನರೆ ಇಜ್ಜಿ.

ಉಂದು ಮಾತ ಆಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಆಲಡೆದ "ಭಂಡಾರನು ಪೂ ಪಿಂಗಾರೊಡು ಸಿಂಗಾರ ಮಲ್ತ್" ಅವೆನ್ ಕುಟುಮದ ಆನ್‌ನ ಮಂಡೆಗ್ ಇಲ್ಲದ ಪೊಂಜೊವು ತಡ್ಯಡ್ ಉಂತುದು ದೀಪೆರ್. ಉಂದು ತೂನಗ ನರಮಾನಿನ ಬೊಜ್ಜದಾನಿ ದೂಪೆಗ್ ದೀಪಿ ನುಪ್ಪು ದೀ ಲೆಕ್ಕ ತೋಜುಂಡು. ಉಂದು ಬ್ಯಾಂಡ್ ವಾದ್ಯಡೊ ಆಲಡೆ ಸ್ಥಾನದ ಉಲಯಿ ಪೋಪುಂಡು. ಪೂಜೆ ಆಯಿ ಬೊಕ್ಕ ನೆಕ್ಕ್ ಇಲ್ಲದಕುಲು ಪುಂಡಿ ಪಣವು ಪಾಡುವೆರ್.

ಕಾಡ್‌ಡಿತ್ತಿ ಕಬತಾರ್‌ದ ಮೂಲ ಆಲಡೆಡ್ ಅಮಾಸೆದ ಪದಿನಾಜೆನಾನಿ ಸಮರಾಧನೆ. ಕಬತಾರ್‌ಡ್ ನಡಪು ಲೆಕ್ಕ ಅನೇಕ ಆಲಡೆಲೆಡ್ ವರ್ಷೊಗು ಒರ ಕಾಡ್‌ಡಿತ್ತಿ ಬಿರ್ಮೆರೆ ತಾನೊಡು ಸಮರಾಧನೆ ನಡಪುಂಡು. ಮುಲ್ಪ ಜಾತಿ ಭೇದ ದಾಂತೆ ಆ ಮೂಲತಾನೊಗು ಸೇರಿನ ಮಾತ ತುಳುವೆರೆಲಾ ಸೇರ್‌ದ್ ಸಮಾರಾಧನೆದ ವನಸ್ ಮಲ್ತ್ ಪೋಪೆರ್. ಕೆಲವು ಕಡೆಟ್ ಆಲಡೆದ ಕಾಡ್‌ಡ್ ಬಲಸ್‌ದ್ ದೀಪೆರ್. ಬದಲಾಯಿ ಪದ್ಧತಿಡ್ ಕೆಲವೆರೆ ತನ್ಕ್‌ಲೆ ಇಲ್ಲಡ ಬಲಸ್‌ದ್ ದೀಪೆರ್.

ಸೈತಿನಕಲೆಗೆ ಒಂಜಿ ವರ್ಷ ಪಂಡ ಒಂಜಿ ದಿನಗೆ. ಆಂಚ ವರ್ಷೊಗು ಒರ ಮೂಲತಾನ ಆದಿ ಆಲಡೆಡ್ ಸಮಾರಾಧನೆ ನಡಪುಡುಂಡು. ಆಂಡ ಕಬತಾರ್‌ಡ್

ಬೊಕ್ಕ ಕೆಲವು ಕಡೆಟ್ ಬೆರಣೆರ್‌ಲಾ ಈ ಸಮಾರಾಧನೆದ ವನಸ್ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಆಯಿಡ್ದಾತ್ರಾದ್ ಉಂದು ಸಾವುದ ವನಸ್ ಪನ್ಪಿ ತುಳುವೆರೆ ನಂಬಿಕೆನ್ ಅಕುಲು ಒಪ್ಯರೆ ತಯಾರಿಜ್ಜೆರ್.

ಕಡೆತ ಜಾತ್ರೆದಾನಿ 'ಅಂಬಿದ ವರಸರಿ' ಮಲ್ತ್ ಶುದ್ದ ಮಲ್ಪುವೆರ್.

****

ನಾಗಗ್ ಮನ್ಸೆರ್, ಪೂಜಾರ್ಲು, ಕಾಡೆರ್, ಬಾಕುಡೆರ್ –ಇಂಚಿತ್ತಿನಕುಲು ಪೂಜೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್. 'ಮರಿ ಮಯಿಪುವೆರ್.' ಮುಲ್ಪ ಬೆರಣೆರ್‌ಲಾ ಭಕ್ತಿಡ್ ಬತ್ತ್ ಉಂತುವೆರ್.

ಆಂಡ ನಮ್ಮಕುಲು ಪೂಜೆದ ಬಟ್ರೆಗ್ ಕೊರಿನ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಎಚ್ಚಾದ್ ಅಕುಲು ತುಳುತ ನಂಬಿಕೆನ್ ಬುಡ ಮೇಲು ಮಲ್ತೊಂದು ಉಲ್ಲೆರ್. (ಪೂಜೆದ ಭಟ್ರೆನಕುಲು ಪನ್ಪಿನಿ 'ನಾಗ ಪಾತ್ರಿಲೆ ಬೊಕ್ಕ ತಂತ್ರಿಲೆ ಕೊರ್ಪಿ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಎಚ್ಚಾದ್ ಇಂಚ ಮಾತ ಆವೊಂದು ಉಂಡು' ಇಂದ್‌ದ್) ನಾಗ ಪಾತ್ರಿ ಆವೇಶೊಡು ನುಡಿ ಕೊರ್ನಗ ಕಡೆ ಮುದೆಲ್ ಇಜ್ಜಿಡ್‌ಲಾ ನಮ್ಮಕುಲು ನಾಗ ದರ್ಶನ ಮಲ್ಪುನ ಉಂತಾವುಜೆರ್. ಒರ ಬಿರ್ಮೆರೆ ಗುಂಡ ದರ್ತ್ ಗುಡಿ ಕಟ್ಟಾವೆರ್, ಬೊಕ್ಕೊರ ಅವು ಸಮ ಆಯಿಜಿ. ಪಂಡ್‌ದ್ ದರ್ಪಾವೆರ್. ಯಾನ್ ಇಂಚಪ್ಪ ಕೇನಿನ ನಾಗ ದರ್ಶನೊಡು ಪಾತ್ರಿಡ ಇಂಚ ಸಂಭಾಷಣೆ ಆಂಡ್.

ಪಾತ್ರಿ : ನನ್ನನ್ನು ಸನ್ನಿಧಾನಕ್ಕೆ ಯಾಕೆ ಕರೆಸಿದಿರಿ?

ಯಜಮಾನ: ಅಷ್ಟ ಮಂಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆಡ್ ನಾಗಡಪ್ಪ 'ಕುಲೆಕುಲು" ಸೇರ್ದಿನೆನ್ ಬುಡ್ಪಾವೊಡು ಪಂಡೆರ್.

ಪಾತ್ರಿ : ನಾನು ಬಿಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ಏನು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ?

ಯಜಮಾನ: ಅಯಿಕ್ ಅಷ್ಟ ಮಂಗೊಲೆಡೇ ಪರಿಹಾರ ಪಂತೆರ್.

ಪಾತ್ರಿ: ಸರಿ ನನ್ನ ಸನ್ನಿಧಾನದಿಂದ ಬಿಟ್ಟು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ನಿಧಾನಿಸದೆ ಉಳಿದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ. ಬೇರೇನಾದರೂ?

ಯಜಮಾನ: ಎಂಕುಲು ಚಾವಡಿದ ಜುಮಾದಿನ್ ಪಿದಯಿ ಕನತ್ತ್‌ದ್ ಚಾವಡಿ ಕಟ್ಟುನ ತೀರ್ಮಾನ ಆತ್ತ್ಂಡ್.

ಪಾತ್ರಿ: ಸರಿ. ಸನ್ನಿಧಾನದ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಇದೆ.

ಯಜಮಾನ: ಆಂಡ ಕುಟುಮೊಡು ಕೆಲವೆರೆ ಇಲ್ಲದ ಚಾವಡಿದ ದೈವೊನು ಪಿದಯಿ ಕನ್ನತ್ತ್‌ದ್ ಚಾವಡಿ ಕಟ್ಟುನೆಟ್ಟ್ ಸಮಧಾನ ಇಜ್ಜಿ.

ಪಾತ್ರಿ : ಯೇರೆಗ್ ಸಮಾದಾನ ಇಜ್ಜಿ? ಮುಲ್ಪ ಪನೊಲಿ.

ಆಪಗ ಯೇರ್‌ಲಾ ಸರ ದೆತ್ತ್‌ಜೆರ್. ಅಪಗ ಪಾತ್ರಿ ಇಂಚ ಪಂಡೆ: "ರಾಶಿಯ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಪಡೆದು ಮುಂದುವರಿಸಿ. ಒಬ್ಬರ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಇಲ್ಲವಾದರೂ ಸನ್ನಿಧಾನದ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಇಲ್ಲ."

ಪಾತ್ರಿ ಪಿರಿಂಡ್. ಬಯ್ಯಡ್ ಬೂತ ದರ್ಶನ ಆಂಡ್. ಅಷ್ಟ ಮಂಗಲೊಡು ಪಂಡಿ ಲೆಕ್ಕ ಮಲ್ಪುಲೆ ಪಂಡೆ, ಜುಮಾದಿ ಉಂತಿನ ಪೂಜಾರಿ.

ಚಾವಡಿದ ದೈವ ಪಿದಯಿ ಬರ್ಪಿನ, ಜಾಲ್‍ಡ್ ಚಾವಡಿ ಕಟ್ಟುನ ಕೆಲಸೊಗು ಇತ್ತೆ ದುಂಬೊತ್ತುದೆರ್. ಮುಲ್ಪ ರಡ್ಡ್ ಜಾಗ್‍ಡ್‍ಲಾ ದರ್ಶನ ಅಗತ್ಯ ಇತ್ತಿಜಿ. ಅಷ್ಟ ಮಂಗಲೊಡು ಪಂಡಿ ಬೊಕ್ಕನಡಪುನಕುಲು ಬೂತ ಪಂಡಿನೆನ್‍ಲಾ ಕೇನುಜೆರ್, ನಾಗೆ ಪಂಡಿನೆನ್‍ಲಾ ಕೇನುಜೆರ್.

ಉಂದು ನಡದಿನಿ ಒಕ್ಕೆಲಕಲೆ ಗುತ್ತುಡು.

ಬಾಕುಡೆರೆ ಉಲ್ಲಾಯ ಉಲ್ಲಾಲ್ತಿ ಕೋಲೊಡು ನಡತಿ ಒಂಜಿ ಸಂಬಾಷಣೆ. ಮುಲ್ಪ ಎಲ್ಯನ್ನೇರ್ ಪಂಡ ಎಲ್ಯ ಸಂಕಪಾಲೆ, ಮಲ್ಲನ್ನೇರ್ ಪಂಡ ಮಲ್ಲ ಸಂಕಪಾಲೆ. ಮೊಕುಲು ಉಲ್ಲಾಯನಕುಲು. ಎಲ್ಯಕ್ಕ್ಯ, ಮಲ್ಲಕ್ಕ್ಯ. ಪಂಡ ಉಲ್ಲಾಲ್ತಿನಕುಲು. ಮೊಕುಲು ನಾಗ ಕನ್ನಿಕೆಲು. ನಾಲ್ ಜನಕೊಲಾ ಕೋಲ ಮುಗಿ ಬೊಕ್ಕ ಎಲ್ಯಕ್ಕೆ ಉಲ್ಲಾಲ್ತಿ ನುಡಿ ಕೊರ್ಪುಂಡು. ಯಾನ್ ಕೇಂಡಿನಲ್ಪ ನಡತಿ ಪಾತೆರ ಇಂಚ:

"ಯಜಮಾನೆ : ನಮ್ಮ ನಾಗ ಗುಂಡೊಗು ಬೊಲ್ಲದ ನೀರ್ ಬೂರುದು ಕೊಚ್ಚೊಂದು ಉಂಡು. ಉಂದು ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಆವೊಡು. ಅಷ್ಟ ಮಂಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆಡ್ ಕೇನ್‍ದ್ ಮುಂದರಿಪ

ಉಲ್ಲಾಲ್ತಿ (ನಲ್ಕೆ ಪಾತ್ರಿ): ಬೊಕ್ಕ ಇತ್ತೆ ಯಾನ್ ದಾದ ಮಲ್ಪೊಡು?

ಯಜಮಾನೆ: ಅತ್ತ್ ನಿನಡ್ ಕೇನಂದೆ ಯೆಂಚ ಮುಂದರಿವುನು?

ಉಲ್ಲಾಲ್ತಿ: ಅಪಂಡ ಅಷ್ಟ ಮಂಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆ ದೇಗ್?

ಯಜಮಾನೆ: .... (ಪಾತೆರಿಜ್ಜಿ)

ಉಲ್ಲಾಲ್ತಿ : ನಿಕುಲು ಅಷ್ಟ ಮಂಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇನುವರಾ ಯಾನ್ ಪಂಡಿನ ಕೇನುವರಾ?

ಯಜಮಾನೆ: ....

ಉಲ್ಲಾಲ್ತಿ : ನಿಕುಲು ಯೆನ್ನ್‍ದ್ ತಿರ್ಮಾನ ಗೆತೊನುಲೆ. ಅಷ್ಟ ಮಂಗಳದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇನ್‍ದ್ ಅಯಿತ ಪ್ರಕಾರ ನಡಪುಡುವರ್ದ ಯೆನಡ ಕೇನರೆ ಬಲ್ಲಿ. ನಿಕಲೆ ಅಷ್ಟ ಮಂಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬೋಡಾ ಅತ್ತ್ ಎನ್ನ ಪಾತೆರದ ಮಿತ್ತ್ ಪೋಪರಾ ಇಂದ್ ಯೆನ್ನ್‍ಲೆ. ದುಂಬಾಗ್ ನಡಪು ಕೋಲೊಡು ದಾದ ಆಪುಂಡು ತೂಕ."

ತುಳು ಪರಂಪೋಕು (ಸಂಸ್ಕೃತಿ) ಬ್ರಾಹ್ಮಣೀಕರಣ ಆಪಿನಿ ಇಂಚ.

ಆಂಡ ಮುಲ್ಪ ನಲ್ಕೆದ ಪಾತ್ರಿನ ಬಾಯಿಡ್ ಉಲ್ಲಾಲ್ತಿ ನುಡಿ ಕೊರಿಲೆಕ್ಕ ಆಂಡ್. ಅಂಚೆನೇ ಮನ್ಸೆರೆ ಬನೊನು "ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರೆ ಮಲ್ಪುಲೆ ಎಂಕುಲು ದುಡ್ಡು ಪಾಡುವ" ಇಂದ್ ಒಕ್ಕೆಲಕುಲು ಬೆರಣೆರ್ ಪಂಡಲಾ "ಇಜ್ಜಿ ಅವು ಸಾಧ್ಯ ಇಜ್ಜಿ. ಮುಲ್ಪ ಮರತ ಅಡಿಟ್ ಮುರಿ(ಮರಿತ ಕಡ್ಯ)ತ ಅಡಿಟ್ ಇತ್ತಿ ಮರಿತ ತೆತ್ತಿಲು ದರಿಂಡ ಶಾಪ ಎಂಕಲೆ ತಟ್ಟುನು" ಪಂಡ್‍ದ್ ಮನ್ಸೆರ್ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊರಿಜೆರ್.

****

ಇಂಚ ತುಳುವೆರೆ ನಾಗಬಿರ್ಮೆರೆ ತಾನ ಪಿರಾಕ್‌ಡ್ದ್ ಬಯಿದಿ ನಂಬಿಕೆದ ಮೂಲಜಾಗ. ತುಳುವೆರೆ ನಾಗರಿಕ ಜಗತ್ತ್‌ದ ಮಾತ ಅನುಕೂಲ ನಂಬಿಕೆಲೆಗ್ ಒರ್ಗೊಂದು ಒಪ್ಪಿತೊಂಡೆರ್ಡಲಾ ತನ್ನ ಹಿರಿಯೆರೆ ನಂಬುದು ಬಯಿದಿನ ಪಿರಾಕ್‌ದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಕಟ್ಟ್ ಕಟ್ಟಲೆನ್ ಒರಿತ್ ಬಯಿದಿನಕುಲು. ಜಾತಿ ದಾಂತಿ ತುಳುವರೆ ಆನಿದ ಜಗತ್ತ್‌ದ ಆಚರಣೆಲು ತುಳುವೆರೆಗ್ ಪೆರ್ಮೆ. ಆಂಡ ಇತ್ತೆ ಅಷ್ಟಮಂಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆಡ್ ಪನ್ಪೆರ್ "ನಿಕಲೆ ಇಲ್ಲದ ಸೈತಿನಕುಲು ನಾಗಡಪ್ಪ, ಬೂತಡಪ್ಪ ಸೇರ್ದೆರ್. ಆಕಲೆನ್ ಬುಡ್ಪಾದ್ ಮೋಕ್ಷ ಕೊರ್ಪಾವೊಡು' ಪಂಡ್‌ದ್. ಯಾನ್ ಸುರುಟು ಪಂಡಿ ಲೆಕ್ಕ ಶೈವೆರ್ ತೈತೆರ್ಡ ಕೈಲಾಸೊಗು ಈಶ್ವರನೆಡೆ, ವೈಷ್ಣವೆರ್ ತೈತೆರ್ಡ ವೈಕುಂಠೊಗು ವಿಷ್ಣುನೆಡೆ, ಅಂಚೆನೆ ತುಳುವೆರ್ ತೈತೆರ್ಡ ಮೂಲತಾನೊಗು, ಹಿರಿಯೆರೆಡೆ, ಬಿರ್ಮೆರೆಡೆ ಸೇರುವೆರ್ ಪನ್ಪಿನ ನಂಬಿಕೆ ಬೊಕ್ಕ ತುಳುವೆರೆ ಆಶೆ. ತುಳು ಜನಪದೊಡು ಸ್ವರ್ಗ ನರಕದ ಕಲ್ಪನೆ ಇಜ್ಜಿ. . ಮಡೆ ಬೊಜ್ಜದಾನಿ ಇಜ್ಜಿಡ ಪದಿನಾಜೆಡ್ ಬಲಸ್ ದೀದ್ ಆನಿದ ಕುಲೆನ್ 'ಉಲಯಿ ಲೆಪ್ಪುನ' ಪದ್ಧತಿ ಉಂಡು. ಮುಲ್ಪ ಪಂಡ್ ಪುಡ್‌ಡ್‌ನಗ 'ಇನಿತ ಕುಲೆನ್ ಹಿರಿಯೆರ್ ತನ್ಕುಲೆ ಕುಟುಂಬ ಕೂಟೊಗು ಸೇರ್‌ಸಾವೊಂದು ಕುಟುಮೊಗು ವಾ ತರದ ದೋಷ ಬರಂದಿಲೆಕ್ಕ ತೂವೊಂಡು' ಇಂದ್ ಇಲ್ಲದ ಆನ್ ಅಂಜೊವು ಕೈಮುಗಿವುನ ಪದ್ಧತಿ. ಇಂಚ ತುಳುವೆರೆ ಮೂಲತಾನ ತುಳುವೆರ್ ತೈತಿಬೊಕ್ಕ ಸೇರು ಜಾಗ. ಪ್ರತಿಯೋರಿಯಗ್‌ಲಾ ಅಕುಲು ನಂಬಿ ಜಾಗೇ ಸ್ವರ್ಗ. ಶೈವೆರೆ ಕೈಲಾಸ ಸ್ವರ್ಗ, ವೈಷ್ಣವೆರೆ ವೈಕುಂಠ ಸ್ವರ್ಗ. ತುಳುವೆರೆ ಅಕಲೆ ಹಿರಿಯೆರ್ ಬೊಕ್ಕ ಬಿರ್ಮೆರ್ ಇತ್ತಿ ಮೂಲತಾನ ಆಲಡೆ ಸ್ವರ್ಗ. ಮೂಲ ತಾನೊಡು ಸೈತಿ ಹಿರಿಯೆರ್ ಉಲ್ಲೆರ್ ಇಂದ್ ಅನೇಕ ಮೂಲ ತಾನೊಡು ಮಾಲಕಾರ್ಯ ನಡಪುಂಡು. ಆಂಚಾದ್ ಉಪ್ಪುನಗ ಅಷ್ಟಮಂಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆಡ್ ಪನ್ಪಿ ಪಾತೆರದ ಮರ್ಮ ದಾದ. ಆ ಹಿರಿಯರೆನ್ ನಾಗ ಬಿರ್ಮೆರನಲ್ತ್ ಲಕ್ಕಾದ್ ಒಡೆ ಕಡಪುಡುನು?

***

1 ಡಾ। ಭೋಜರಾಜ ಪಾಟೀಲ ನಾಗರ ಖಂಡ –70 ಒಂದು ಅಧ್ಯಯನ ಪು.224

2 ಎಸ್. ಕೆ. ರಾಮ ಚಂದ್ರ ರಾವ್. ಭಾರತೀಯ ದೇವಾಲಯಗಳು. ಪು.29 1980 ಪು. 16,17

3 ಎಸ. ಕೆ. ರಾಮ ಚಂದ್ರ ರಾವ್. ಭಾರತೀಯ ದೇವಾಲಯಗಳು. ಪು. 29 1981

4 ಪೆರಿಯ' ಪಂಡ ಮಲ್ಲ

5 ಹಿರಿಯಡ್ಕ ಆಲಡೆಗ್ ಪೊಗ್ಗುನಲ್ಪ ಪಟ್ನ ಶೆಟ್ಟಿ ಪನ್ಪಿನ ಪಿರಾಕ್‌ದ ಇಲ್ಲ್ ಉಂಡು. ಪೇಂಟೆ ಇತ್ತಿನಲ್ಪ ಮಾತ್ರ ಪಟ್ನ ಶೆಟ್ಟಿ ಇಲ್ಲ್‌ಲು ಉಪ್ಪುನು. ಪಟ್ನ ಶೆಟ್ಟಿ ಪಂಡ ಪೇಂಟೆದ ಬೇರೆದಕ್ಲನ ತೆರಿಗೆ ವಸೂಲಿ ಮಲ್ಪು 'ಹಲರು' ಪನ್ಪಿ ಅಧಿಕಾರಿಲೆ ಮಿತ್ತ್ ಇತ್ತಿನ ಅಧಿಕಾರ. – ವಿವರಣೆಗ್ ತೂಲೆ–ಇಂದಿರಾ ಹೆಗ್ಗಡೆ. 2004– ಪು. 75

***

ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನರಿದಕ್ಲೆನ ತುಳು ಬೆನ್ನಿ

ಡಾ. ಬಿ. ಎಸ್. ಶಿವಕುಮಾರ್

‘ಅರಿವಾಣದಾದ್ ಉರುಂಟು’ಡುಪ್ಪಿ ತುಳುನಾಡ್ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾದ್ ಮಾಮಲ್ಲ ಹಿರಿಮೆನ್ ಪಡೆತ್‌ಂಡ್. ನಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಪೊಲ್ಸುನು, ನಮ ರೀತಿ ರಿವಾಜುಲೆ ರೀತಿನ್ ಬೇತೆದಕುಲೆಗ್ ತೆರಿಪ್ಪಾವುನವು ನಂಕ್ ಸಂತೆಸೊ ಕೊರ್ಪಿ ವಿಸಯೊ. ದ್ರಾವಿಡ ಬಾಸೆಲೆಡ್ ತುಳು ಬಾಸೆ ಬಾರೀ ಪಿರಾಕ್‌ಡ್ದೆ ಬಳಕೆಡ್ ಇತ್ತಿ ಇಚಾರೊ ಎಂದ್ ಓದಿನಕುಲೆಗ್ ತೆರಿದುಂಡು. ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಜಾತಿದಕುಲು, ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಮತೊಕ್ಕು ಸೇರಿದಿನಕುಲು ತುಳುನಾಡ್‌ಡುಲ್ಲೆರ್. ತುಳುವೆರತ್ತಂದಿನಕುಲು ವ್ಯವಹಾರೊಗಾತ್ರೊ ತುಳು ಪಾತೆರ್‌ವೆರ್. ಬೆನ್ನಿ, ಮೀನುಗಾರಿಕೆ, ಮುರ್ತೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಕೆಲಸೊಲೆಡ್ ಬಿರ್ಸೆರಾಯಿ ತುಳುವೆರ್ ಬರವು–ಸರವುಡುಲ ಪುದರ್ ಪಡೆಯಿನಕುಲು. ಉದ್ಯಮೊ, ಶಿಕ್ಷಣರಂಗೊಲೆಡ್ ಬಾರೀ ಸಾದನೆ ಮಲ್ತಿಂಚಿ ಹಿರಿಮೆ ಅಕುಲೆನವು.ಅಯಿಕ್ಕಾತ್ರೊನೆ ತುಳುವೆರೆಗ್ ಇನಿ ಓಲು ಪೋಂಡಲಾ ಮರ್ಯಾದೆ, ಮಾನಾದಿಗೆ ತಿಕ್ಕೊಂದುಂಡು.ತಮಿಳ್ ಬಾಸೆ ಬಾರೀ ಪಿರಾಕ್‌ದವು

ಎಂದ್‌ದ್ ಪುದರ್ ಪಡೆದಿನವು. ಅವೆಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ತುಳುಕ್ಕೇ ಸ್ತಾನೊ ಉಂಡು ಎನ್ಪಿನವು ಹೆಮ್ಮೆಡ್ ಪಣೊಡಾಯಿ ಸಂಗತಿ. ತುಳು ಬಾಸೆದ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್ ಅತ್ತಡ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಒಟ್ಟು ಸಂಪೊತ್ತುನು ತೂನಗ ನಂಕ್ ಮಾಮಲ್ಲ ಕಟ್ಟ್ ತಿಕ್ಕಿಜಿಡಲ ನಮ ಸಂತೆಸೊಡು ಪನ್ಪಿನಾತ್ ಸಾಹಿತ್ಯ ಉಂಡೇ ಉಂಡು.

ಮುಲ್ಪ ಆದುನಿಕ ಕಾಲೊದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಅಯಿಟ್ಟ್‌ಲಾ ಮುಕ್ಯವಾದ್ ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನರಿದಕುಲೆನ ತುಳು ಬರವುಲೆನ ಬಗ್ಗೆ ಪಣೊಡೊಂದು ಎನ್ನ ಉದ್ದೇಸೊ. ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನರಿದಕುಲೆನ ತುಳುಕೆಲಸೊಲೆಡ್ ನಾಲ್ ನಿಲೆಟ್ಟ್ ತೂವೊಲಿ.

1. ದಾರ್ಮಿಕ ಬೂಕುಲೆ ಅನುವಾದ
2. ನಿಗಂಟು, ವ್ಯಾಕರಣ ಸಂಬಂದಿಂಚಿ ಬೂಕುಲೆ ಪ್ರಕಟಣೆ
3. ತುಳು ಜಾನಪದ ವಿಚಾರೆಲೆಗ್ ಸಂಬಂದಿಂಚಿ ಬೂಕುಲು
4. ತುಳು ಪಾಟ ಪುಸ್ತಕೊಲು.

ತುಳು ನಿಗಂಟ್ ರಚನೆಡ್ ಎ,ಮೇನರ್ ಮೇರೆನ್ ನೆನೆತೊಣೊಡು.ಅರೆನ ತುಳು–ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ನಿಘಂಟು, ಇಂಗ್ಲಿಷ್–ತುಳು ನಿಘಂಟು (1888), ಎ ಕ್ಯಾನರಿಸ್ ತುಳು ಬುಕ್, 500 ತುಳು ಗಾದೆಲು,ಕಲಿ ಗಂಗಸರೆದ ತಯಾರಿ ಕ್ರೈಸ್ತೆರೆಗ್ ಯೋಗ್ಯದವು ಆದುಂಡಾ?, ಪಾಡ್ದನೊಳು ಪಣೊಡಾಯಿ ಕೆಲಸೊಲು. ತುಳು ಬಾಸೆಗೊಂಜಿ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾಯಿನ ವ್ಯಾಕರಣ ಬರೆಯಿನಾರ್ ಬ್ರಿಗೆಲ್. ಅವು ಬೊಲ್ಪುಗು ಬೈದಿನ ವರ್ಸೊ 1872.

19ನೇ ಶಮಾನೊದ ರಡ್ಡನೆಗಟ್ಟೊಡು ತುಳುಟ್ಟು ತಿಕ್ಕ್‌ಬಿ ಕ್ರಿಸ್ತೆರೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪಂಡ ಅವು ಬೈಬಲ್ ಗ್ರಂತೊದ ಅನುವಾದೊಲೆ. ನಂಕ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರೊ ತಿಕ್ಕ್‌ಬಿ ದುಂಬು ಬತ್ತಿಂಚಿ ಈ ಅನುವಾದೊಲು ತುಳುಕ್ಕೊಂಜಿ ಪೊಸ ತಾದಿನ್ ತೋಜಯಿನವು ಸತ್ಯೊದ ಸಂಗತಿ. ತುಳು ಬರವಣಿಗೆಗ್ ಪೊಸ ಮರ್ಗಿಲ್‌ನ್ ಕೊರ್ನ ಪುಗರ್ತೆ ಮಿಶನರಿದಕುಲೆಗ್ ಸೇರುಂಡು. ತುಳುತ್ತ ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಏಚನೆ ಮಲ್ಪುನಗ ನಂಕ್ ಉಂದೊಂಜಿ ಮುಕ್ಯ ಮೊಟ್ಟಿಲ್ ಎಂದ್‌ದ್ ತೆರಿಪುಂಡು. ಬೈಬಲ್ ಅನುವಾದ, ದಿನ ನಿತ್ಯದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಲು, ಪೂಜೆದ ವಿದಾನ, ನೀತಿಗ್ರಂತೊಲು, ತುಳು ಪದ್ಯೊಲು, ತುಳು ರಾಗೊಲು ಇತ್ಯಾದಿಲು ಅಪಗ ಬತ್ತಿನ ಕ್ರಿಸ್ತೆರೆ ಸಾಹಿತ್ಯೊಡು ಸೇರುವ. ಜೋಕುಲೆ ಗೀತೊಲು ನಣೊಂಜಿ ಎಡ್ಡೆ ಬೂಕುಂದು ಪನೊಲಿ. ತುಳುಟ್ಟು ಅನುವಾದ ಕೆಲಸೊ ಎಂಚ ಸುರುವಾಂಡ್, ಅವೆತ್ತ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ನಡಕ್ಕೆ, ಅಂಚನೆ ಬೇತೆಬೇತೆ ಅಂಶೊಲೆ ಬಗ್ಗೆ ತೆರಿವರೆ ಈ ಕಾಲೊಡು ಬತ್ತಿ ಸಾಹಿತ್ಯೊಲು ನಂಕ್ ಸಾಯೊ ಮಲ್ಪುವ.

1834ಡ್ ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನ್‌ದ ಫಾ.ಹೆಬಿಕ್, ರೆವ.ಲೇನರ್, ಫಾ.ಮೊಗ್ಲಿಂಗ್, ಬ್ರ.ಗುಂಡರ್ಟ್ ದುಂಬಾಯಿ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್ ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ಬತ್ತೆರ್. ಕುಡ್ಲ, ಮುಲ್ಕಿ, ಒಡಿಪುಡು ಅಕುಲು ಬೋದನೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಅವು ಮಾತ್ರೊ ಅತ್ತಂದೆ ಅಕುಲು ಬೇತೆ ಕ್ಷೇತ್ರೊಲೆಗ್‌ಲ ಬೋಡಾಯಿನಾದ್ ಬೆನ್ತೆರ್. ಸಮಾಜಸೇವೆದೊಟ್ಟುಗು ವಿದ್ಯಾಬ್ಯಾಸ ರಂಗೊಡು ಎಡ್ಡೆ ಕೆಲಸೊ ಮಲ್ತೆರ್. ವೈದ್ಯಕೀಯ, ಆದುನಿಕ ವ್ಯಾಪಾರ ವ್ಯವಸ್ತೆ, ಕೃಷಿ,ಅಚ್ಚಿ, ಬೂಕುಲೆ ಪ್ರಕಟಣೆ ಇಂಚ ಎಡ್ಡೆಡ್ಡೆ ಕಲಸೊ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪುದರ್ ಪಡೆಯೆರ್. ಅಚ್ಚಿದ ಯಂತ್ರೊ

ಬಳಕೆಗ್ ಬತ್ತಿನವು ಅಕುಲೆನ ಬರವಣಿಗೆದ ಕೆಲಸೊಗು ಎಡ್ಡೆ ಅನುಕೂಲೊನೆ ಆಂಡ್.

ತುಳುಟ್ಟು ಬತ್ತಿಂಚಿ ಕ್ರೈಸ್ತ ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯೊನು ನಾಲ್ ನಮುನೆಡ್ ಪಾಲ್ ಮಲ್ಪೊಲಿ.

1. ಬೈಬಲ್ ಅನುವಾದ.

2. ದಾರ್ಮಿಕ ಕಟ್ಟ್ ಕಟ್ಟಲೆಲು.

3.ನೀತಿಗ್ರಂತೊಲು

4.ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಗೀತೊಲು.

ಕ್ರೈಸ್ತ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅನುವಾದೊಲೆಡ್ ಬೈಬಲ್ ಅನುವಾದೊನೆ ಮುಖ್ಯವಾದ್ ತೋಜುಂಡು. 1834ಡ್ ಗ್ರೈನರ್ 'ನ್ಯೂ ಟೆಸ್ಟಮೆಂಟ್'ನ್ ತುಳುಕ್ಕು ಅನುವಾದ ಮಲ್ಪಿಯರೆಗ್ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್. 1842ಡ್ 'ಗೋಸ್ಪೆಲ್ ಆಫ್ ಮ್ಯಾಥ್ಯೂ' ಬೂಕುದ ಅನುವಾದ ಮತ್ತಾಯೆ ಬರೆತಿ ಸುವರ್ತಮಾನ ಪುದರ್‌ಡ್ ಬತ್ತ್ಂಡ್.ಬೈಬಲ್‌ದ ಬಗ್ಗೆ ಬತ್ತಿನ ಸುರುತ ವಾರ್ತಾಪತ್ರೊ ಉಂದು. ಅವೆಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ನಾಲ್ ಗೋಸ್ಪೆಲ್‌ಲು ತುಳುಟ್ಟು ಬೈದ.1847ಡ್ ಬೈಬಲ್ ಗ್ರಂತೊ ಪೂರ್ತಿಯಾದ್ ತುಳುಕ್ಕು ಅನುವಾದ ಆಂಡ್.1859ಡ್ ತುಳು ಬೈಬಲ್ 'ಪೊಸ ಒಡಂಬಡಿಕೆ' ಬೊಲ್ಪುಗು ಬೈದ್‌ಂಡ್. 'ಓಲ್ಡ್ ಟೆಸ್ಟಮೆಂಟ್' 1863ಡ್ 'ಕೀರ್ತನೆಲು' ಪುದರ್‌ಡ್ ಅನುವಾದ ಆಂಡ್.

ಮಿಶನರಿದಕುಲು ಅನುವಾದೊಡು ಎಡ್ಡೆ ಗುಣಮಟ್ಟೊಗು ಬಿಲೆಕೊರ್ಯೆರ್. ಅಯಿಕ್ಕಾತ್ರೊ ಒಂಜಿ ಸಮಿತಿ ರಚನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಅಕುಲು ಅನುವಾದೊಲೆನ್ ತೂಪಿಲೆಗ ವ್ಯವಸ್ತೆ ಮಲ್ತೆರ್.ಅಂಚಾದ್, ಬೈಬಲ್ ಅನುವಾದ ಪರಿಷ್ಕರಣೆ ಆದ್ 1892ಡ್ ಪ್ರಕಟ ಆಂಡ್'. ಓಲ್ಡ್ ಟೆಸ್ಟಮೆಂಟ್'ದ ಸುರುತ್ತ ಅದ್ಯಾಯ 'ಉತ್ಪತ್ತಿ' ಎಂದ್ ತುಳುಟ್ಟು ಬೊಲ್ಪುಗು ಬತ್ತಂಡ್.

ತುಳು ಅನುವಾದದ ರೀತಿನ್ ತೆರಿವರೆಗ್ ಒಂಜಿ ಉದಾರ್ಮೆ ತೂವೊಲಿ:

'ಆಯೆ ಪರ್ವತೊಡ್ದು ಜಪ್ಪುನಗ, ದಿಂಜ ಜನ ಆಯೆ ಬೆರಿಯೆ ಬತ್ತೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ಇಂದಾ, ಕೊಷ್ಟದಾಯೆ ಒರಿ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಆಯಗ್ ಅಡ್ಡ ಬೂರುದು, ಕರ್ತವಾ ನಿಕ್ಕ್ ಮನಸ್ ಉಂಡುಡ ಯೆನ್ನನ್ ಶುದ್ದ ಮಳ್ಪೊಲಿ ಇಂದೆ. ಅಪಗ ಯೇಸು ಕೈನೀಡ್‌ದ್, ಆಯನ್ ಮುಟ್ಟುದು ಎಂಕ್ ಮನಸ್ ಉಂಡು ಶುದ್ಧ ಆದುಪ್ಪುಲ ಎಂದೆ. ಅಪಗನೇ ಆಯೆ ಕೊಷ್ಟ ಪೋದು ಶುದ್ಧ ಆಯೆ'

(ಮತ್ತಾಯೆ ಬರೆತಿ ಸುವರ್ತಮಾನ- ಸಂಧಿ 8)

ದಾರ್ಮಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಲೆಡ್ ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಗೀತೊಳೆಗ್ ಎಚ್ಚಿನ ಬಿಲೆ ಉಂಡು. ಒಂಜೊಂಜಿ ದರ್ಮೊಲೆಡ್ ಒಂಜೊಂಜಿ ನಮುನೆಡ್ ಈ ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಗೋತೊಳು ಉಲ್ಲ. ಕೆಲವೆರ್ ಬಜನೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್, ಕೆಲವೆರ್ ಪದೊ ಹಾಡುವೆರ್; ಸ್ತೋತ್ರಲೆನ್ ಪಣುವೆರ್.ಕ್ರೈಸ್ತೆರೆಡ್ ಅಮ್ಮನ್, ಕೆಮರರ್, ಮೇನರ್, ಬುನ್ಸ್ ಅಂಚನೆ ಇಂಡಿಯಾದ ಇ.ಪಿ.ಕಾರಟ್, ಎ.ಕೌಂಡಿನ್ಯ, ಎಲ್.ಜಿ.ದೇವದತ್ತ ಮಿಕುಲು ಗೀತೆಲೆನ್ ಬರೆತ್ತೆರ್.

'ತುಳು ಗೀತೊಳು' ಉಂದೆಟ್ಟ್ ಗಮನಿಸೊಡಾಯಿನವು. ಉಂದೆಟ್ಟ್ ಪತ್ತೊಂಜಿ

ವಿಬಾಗೊಲು ಉಲ್ಲ.

1. ದೇವಾರಾದನೆ. 2. ಸ್ತೋತ್ರದ ಗೀತೊಲು 3. ಯೇಸುಕ್ರಿಸ್ತ ಕೀರ್ತಿ 4. ಪರ್ಬೊಳೆ ಗೀತೊಲು 5. ದೇವೆರೆ ರಾಜ್ಯದ ವಿಸ್ತಾರ 6. ಕ್ರೈಸ್ತೆರೆ ಆಚರಣೆಲು 7. ಕಡೆಕ್ ಬರ್ಪಿ ಸಂಗತಿಲು 8. ರಕ್ಷಣೆದ ಮಾರ್ಗ 9. ಕ್ರೈಸ್ತೆರೆ ನಡತೆ 10. ವಿಶೇಷ ಕಾಲೊಳೆಗ್ ತಕ್ಕ ಗೀತೊ 11. ಕಡೇ ಕಾಲದ ಗೀತೊಲು.

ಇಂಚಿತ್ತಿ ತುಳು ಅನುವಾದೊಲೆಡ್ ಶಬ್ದ, ಛಂದಸ್ಸ್ ಬಳಕೆನ್ ಸೂಕ್ಷೊಡು ತೂವೊಡಾಯಿ ಅಗತ್ಯ ಉಂಡು.ಮಿತ್ತ ವರ್ಗದಕುಲೆ ಸಾಯೊನು ದೆತ್ತೊಣುದು ಈ ಅನುವಾದ ಮಲ್ತಿಲೆಕ ಬಾಸೆನ್ ತೂನಗ ತೆರಿಪುಂಡು.

ಉದಾರ್ಮೆಗ್ ತೂಪುಂಡ:

ಅಮ್ಮೆ, ಮಗೆ, ಶುದ್ಧ ಆತ್ಮೆ
ಒರ್ಯೆ ಸ್ವಾಮಿ ದೇವೆರೇ
ನಿನ್ನ ಅಪ್ಪಣೆದ ಮಿತ್ತೇ ಯಾನ್ ಸ್ನಾನ ಹೊಂದಿಯೆ
ಪ್ರಿಯ ಅಮ್ಮ ಯೇಸುಗಾದ್
ಯೆನನ್ ಸೇರವೊಂಡ
ಯಾನ್ ನಿನ ಬಾಲೆ ಆದ್
ಉಪ್ಪು ಲೆಕ್ಕ ಮಳ್ತ್‌ದ

(124 ನೆ ಗೀತ) ಅನು: ಎ.ಮೇನರ್

ಪ್ರಕಾಶ ಕೊರ್ದು ಯೆನ ನಡಪಾಲಾ
ಸ್ವಾಮೀ ಯೇಸೋ
ಗರ್ಗಂಡ ಕತ್ತಲುಂಡು, ಊರು ದೂರ
ಈ ದುಂಬು ಪೋ!
ದಂಟಂದಿಲೆಕ್ಕ ಪತ್ತ್ ಯೆನಕೈ
ಸಾದಿನ್ ಒಂತೆ ಮಾತ್ರ ತೂಂಡ ಸೈ
ಈ ನಡಪಾವೊಡಂದ್‌ದ್ ಯಾನ್ದುಂಬು ನಟ್ಪೊಂಡಿಜಿ

ಗೀತ: 175 ಅನು: ಆದ್, ಬುನ್ಸ್

ನ್ಯೂಮನ್ ಕವಿನ ಪ್ರಸಿದ್ದ ಪದೊ ಲೀಡ್ ಕೈಂಡ್ಲಿ ಲೈಟ್ ಉಂದೆತ್ತ ಅನುವಾದ. ಉಂದೆನ್ ಕನ್ನಡೊಡು ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀ, ಎಂ.ಎನ್. ಕಾಮತ್ ಅನುವಾದ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್.

ಯೆಂಕೈ ಅರಸೋ
ಯೇಸೋ ದುಂಬು ಪೋ
ನಿನ ಬೆರಿ ಪತ್ತೊಣ್ದುಳ್ಳ
ಯೆಂಕುಳೆನ್ ನಡಪಾಲ
ಪರಲೋಕೊಗು ಸಾದಿ ತೋಜಾವು (212ನೆ ಗೀತ) ಅನು: ಜೆ.ಅಮ್ಮನ್

ತುಳು ಗೀತೊಲು ಕೆಲವು ಹಾಡಿಯೆರ ಅನುಕೂಲವಾಯಿಲೆಕ ಸಂಯೋಜನೆ

ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡಲ ಕೆಲವೆಡ್ ಛಂದಸ್ಸ್, ಸಬ್ದೊಲೆ ಬಳಕೆಡ್ ಆತೊಂಜಿ ಪೊರ್ಲುಯಿ ಇಜ್ಜೆಂದ್ ಪನೊಲಿ.

'ಸುವಾರ್ತಾ ಕ್ರೈಸ್ತೆರೆ ಸಬೆಟ್ ನಡಪು ದೇವಾರಾದನೆದ ಕ್ರಮ' (ಲಿಟರ್ಜಿ ಆಫ್ ದಿ ಬಾಸೆಲ ಜರ್ಮನ್ ಇವಲಾಂಜಿಕಲ್ ಮಿಶನ್ ಚರ್ಚ್ ಇನ್ ಸೌತ್ ವೆಸ್ಟರ್ನ್ ಇಂಡಿಯಾ) ಪ್ರಾರ್ಥನೆದ ಕ್ರಮೊನು ತೆರಿಪಾವಿ ಬೂಕು.ಉಂದೆತ್ತ ರಡ್ಡನೆ ಪ್ರಕಟಣೆ 1897ಡ್ ಆಂಡ್. ಉಂದೆಟ್ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಲು ಬೊಕ್ಕ ಆಚರಣೆಲು ಎಂದ್‌ದ್ ರಡ್ಡ್ ವಿಬಾಗೊಲು ಉಲ್ಲ.ಆಚರಣೆಲೆ ಬಗ್ಗೆ ಟಿಪ್ಪಣಿನ್ ಉಂದೆಟ್ ಕೊರ್ತೆರ್. ಮದಿಮೆದ ಸಂದರ್ಬಡು ಪನ್ಪಿ ಪಾತೆರೊ ಇಂಚ ಉಂಡು. "ದೇವೆರೇ, ನಿನನ್‌ಲಾ ನಿನ ದಯ ಇತ್ತಿಚಿತ್ರೊನುಲಾ ಪಿದುಕೊಣು ಲೆಕ್ಕ ಯೆಕುಳೆಗ್ ಬುದ್ಧಿ ಕೊರ್ಲ.ಬೊಳ್ಪುದ ಬಾಲೆಲು ಆದ್ ನಿನ ವಾಕ್ಯೊಗು ಸರಿಯಾದ್ ನಿನ ದುಂಬು ನಡತೋಣಿಯೆರೆ ಆಪಿಲೆಕ ಇತ್ತೆ ಸಾರಿಯೆರೆ ಉಪ್ಪುನಿನ ಪಾತೆರೊಡ್ದು ಯೆಂಕುಳೆ ಹೃದಯೊಡು ನಿನ ಬೊಳ್ಪುನು ಮೂಡಾಲ"

'ಯೇಸು ಮಳ್ತಿ ಪರ್ವತ ಪ್ರಸಂಗ' ಗಮನಾರ್ಹವಾಯಿನ ನಣೊಂಜಿ ಬೂಕು. ಪೊಸ ಒಡಂಬಡಿಕೆದ ಅಜತ್ತ್ ದೆತ್ತಿನ ಬಾಗೊ. ಈ ಕಿಣ್ಯ ಬೂಕು ಎಡ್ಡೆ ಪ್ರಸಿದ್ದಿ ಪಡೆತ್‌ಂಡ್.

'ನಮ್ಮ ಕರ್ತವೆ ಆಯಿ ಯೇಸುಕ್ರಿಸ್ತ ಶ್ರಮಳೆ ವರ್ತಮಾನ' ಕ್ರೈಸ್ತ ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯೊಡು ನಣೊಂಜಿ ಮುಕ್ಯವಾಯಿನವು ಎಂದ್ ಪಣೊಲಿ.ಕ್ರಿಸ್ತನ ಅಕೇರಿದ ದಿನೊಕುಲೆ ಬಗ್ಗೆ ಉಂದೆಟ್ ವಿವರ ಉಂಡು.ಕ್ರಿಸ್ತನ ಜೀವನದ ಬಗ್ಗೆ ಉಂದು ಸಂದೇಶೊ ಕೊರ್ಪುಂಡು.ತುಳು ಬಾಸೆದ ಸರಿಯಾಯಿನ ಬಳಕೆಗ್ ಎಚ್ಚ ಗಮನ ಕೊರ್ತೆರ್. ಮಿಶನರಿದಕುಲು ದರ್ಮ ಪ್ರಚಾರ ಮಾತ್ರ ಮಲ್ಪಂದೆ ಜನಕುಲೆನ ಎಡ್ಡೆಪ್ಪುಗಾತ್ರೊಲ ಬೆಂದ್‌ದ್ ಅಕುಲೆನ ಪಿರ್ತಿನ್ ಸಂಪಲ್ತೆರ್. ಎಡ್ಡೆತಾದಿಡ್ ಬದ್ಕೊಡು ಎನ್ಪಿನಯಿಕ್ಕ್ ಅಕುಲೆನ ಬರವುಲು ಎಚ್ಚ ಒತ್ತು ಕೊರ್ಪೊ.

'ನೀತಿ ವಚನೊಲು' ಅವ್ವೇ ರೀತಿದ ಒಂಜಿ ಎಡ್ಡೆ ಬೂಕು.ಬೈಬಲ್ ಗ್ರಂತೊದ ಅಂಸೊಲು ಉಂದೆಟ್ ಬಾರೀ ಲಾಯಿಕ್‌ಡ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಉದಾರ್ಮೆಗ್,

ನಿನ ಬದ್‌ಕ್‌ಗ್ ಬಾಗ್ಯೊಡ್ದುಲಾ ನಿನ ಮಾತ ಹುಟ್ಟೊಳಿದ
ಪೊಸ ಫಲೊಡ್ದುಲಾ ಯಹೋವಗ್ ಮಾನ ಕೊರ್ಲ

(ಜ್ಞಾನೋಕ್ತಿ 3:9)

ಅಂಚನೆ,

ತನ ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮನ್ ಶಾಪಿಯುನಾಯೆ ಯೇರಾ, ಆಯೆ
ತುಡರ್ ತೆಕ್ಕ್‌ದ್ ಗರ್ಗಂಡ ಕತ್ತಲೆಡ್ ಬೂರುವೆ.

ಮುಲ್ಪ ಹುಟ್ಟೊಳಿ, ಮಾನ, ಗರ್ಗಂಡ ಕತ್ತಲೆ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಪದ ಪ್ರಯೋಗೊಲು ತುಳುತ್ತ ಪೊರ್ಲುನು ತೋಜಾವೊ. ಯೇಸು ಕ್ರಿಸ್ತೆರೆ ಕತೆನ್ ಪನ್ಪಿ 'ಎಕ್ಸೊಡಸ್' ತುಳುಟ್ಟು 'ಮೋಸೆನವು ರಡ್ಡನೆ ಪುಸ್ತಕ ಹೊರಡೋಣ' ಪುದರ್‌ಡ್ ಬೊಳ್ಪು ತೋಜ್‌ದ್‌ಂಡ್. 'ದಿನ ದಿನತ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಳೂ' ಜನೊಕಲೆಗ್ ಬೋಡಾದ್ ಸರಳ ರೂಪೊಡು ಅನುವಾದವಾಯಿನ

ಬೂಕು. ಉಂದೆಟ್ ರಡ್ಡ್ ಬಾಗೊಲು ಉಲ್ಲ.ಸುರುತ್ತಯಿಟ್ಟ್ ದೇವೆರೆ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ, ಪತ್ತ್ ಆದೇಶೊಲು,ವಣಸ್‌ದ ಪೊರ್ತುಡು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ,ವಣಸ್‌ದ ಬೊಕ್ಕದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ, ಪೂಜೆ ಮಲ್ಪುನ ಸಮಯೊದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಉಂಡು.ರಡ್ಡನೆ ಬಾಗೊಡು ಒಂಜಿ ವಾರೊಡು ಮಲ್ಪಿನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಲೆ ಪಟ್ಟಿ ಉಂಡು. ಒರಿನ ನಾಲ್ ಬಾಗೊಲೆಡ್ ಪ್ರತಿ ಒರಿಯನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ, ಕುಟುಮೊದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ, ಅಕೇರಿದ ಗಳಿಗೆಡ್ ಉಪ್ಪಿನಕುಲೆಗ್ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಲು ಉಲ್ಲ.

'ಪರ ಪೊಸ ಒಡಂಬಡಿಕೆದ ಕಥೆಕುಲು' ಸತ್ಯವೇದದ ಕೆಲವು ಕತೆಕುಲೆ ಅನುವಾದೊಲು ಈ ಸಂಚಿಡ್ ಸೇರ್‌ದೊ. ಸುಲಬವಾದ್ ಓದಿಯೆರೆ ಅನುಕೂಲ ಆಪಿಲೆಕ ಬಾಸೆ ಉಂಡು. ಜೋಕುಲೆಗಾತ್ರೊನೆ ಬರೆಯಿನ ಬೂಕು ಉಂದು. ಜಾನ್ ಬುನಿಯನ್ ಬರೆಯಿ 'ಪಿಲಿಗ್ರಿಮ್ಸ್ ಪ್ರಾಗ್ರೆಸ್' ಬೂಕುಲ ತುಳುಕ್ಕು ಅನುವಾದ ಆತ್ಂಡ್. ಗ್ರಾಮ್ಯ ಬಾಸೆಡ್ ಬರೆಯಿನೆಡ್ಡಾವರ ಎಚ್ಚ ಜನೊಕುಲೆಗ್ ಉಂದು ಅರ್ತ ಆಪಿಲೆಕ ಉಂಡು.

'ಆತ್ ಪೊರ್ತುದಗ ನೆಲಮಾಳಿಗೆಡ್ ಇತ್ತಿ
ಪ್ರಯಾಣದಾಕುಲು ಶನಿವಾರ ನಡೀರ್ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಐತ್ವಾರ
ಪುಲ್ಯಾನೆಂಗೆ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಳ್ತೊಣ್ದಿತ್ತೆರ್.

'ತುಳು ಜೋಕುಳೆ ಗೀತೊಳು' ಜೋಕುಳೆಡ ದೇವೆರೆ ಭಕ್ತಿ ಬರ್ಪಾವುನ ಉದ್ದೆಸೊಡು ರಚನೆ ಆಯಿನವು. ಎಡ್ಡೆ ರಾಗೊಡು ಪಣಿಯೆರ ಅನುಕೂಲ ಆಪಿಲೆಕ ದಾಟಿಲ ಉಂಡು.

ಯೆನ ಯೆಡ್ಡೆ ಜೋಕುಳೆ ಕತೆ ಇತ್ತೆ ಪಿನ್ಪಾವೆ
ಯೆಡ್ಡೆ ಕಥೆ ಪಣ್ಣಗ ಕೊನಿಕೊರ್ಲೆ ಮಾತೆರ್‌ಲಾ
ಕಾಂಡೆ ಯೆಡ್ಡೆ ಜೋಕುಳು ಜೆತ್ತಿನಳ್ತ್ ಲಕ್ಕೊಣ್ದು
ದೇವ್ರೆ ದಯ ನಟ್ಪೊಡು ಕುಂಟು ಮಿನಿ ಪಾಡೊಡು
ಪುಲ್ಯಕೆಲಾಂಡ್ ನಿದ್ರೆದಾಯೆ
ಮೂಡ್‌ಂಡ್ ಪೊರ್ತು ತೂಪುಜನಾ
ಪಕ್ಕಿಳೆ ರಾಗ ಕೇಣುಂಡತ್ತಾ?
ತೂಲ ಈ ಪೊಸ ಕಮ್ಮೆನಲಾ.

ಮುಗಿತಲ:

ಮಿಶನರಿದಕುಲು ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ತುಳುವೆರೆಗ್ ಬಾರೀ ಸಾಯೊ ಆಂಡ್ ಎನ್ಪಿನವು ಅಕುಲೆನ ಬರವುದ ಬೆನ್ನಿನ್ ತೂಂಡ ತೆರಿಪುಂಡು. ನಿಗಂಟ್, ವ್ಯಾಕರಣ, ಪಾಟಪುಸ್ತಕೊಲು, ದಾರ್ಮಿಕ ಗ್ರಂತೊಲೆ ಅನುವಾದ ಇಂಚ ಪಲ ನಮುನೆದ ಬೂಕುಲು ನಂಕ್ ತಿಕ್ಕನವು ನಮ ಬಾಗ್ಯೊಂದೆ ಪನೊಡು. ಅಕುಲೆನ ಒಟ್ಟು ಬರವುಲೆನ್ ತೂನಗ ಕಬಿತೆಲೆ ಅನುವಾದೊನೆ ಎಚ್ಚಾದ್ ತೋಜುಂಡು. ತುಳು ಬರವುಗೊಂಜಿ ಎರ್ತೆ ಕೊರ್ನವು ಅಕುಲೆನ ಮಾಮಲ್ಲ ಕಾನಿಕೆ ಎಂದೆ ಪನೊಲಿ.ಬೈಬಲ್ ಬೂಕುನು ಆದರಿತ್‌ದೆ ಎಚ್ಚ ಬೂಕುಲು ಬತ್ತ್ಂಡಲ ತುಳುತ್ತ ಪೊರ್ಲುನು ಬರವುಡು ತೆರಿಪ್ಪಾವಿ ಪ್ರಯತ್ನೊನು

ಮೆಚ್ಚೊಡಾಪುಂಡು.ಅನುವಾದ ಮಲ್ಪಿ ಸಂದರ್ಭೊಡು ಬಾಸೆದ ಬಗ್ಗೆ ಬೋಡಾಯಿನಾತ್ ಗಮನೊ ಕೊರ್ತೆರ್. ಅನುವಾದ ಎನ್ಪಿನವು ಒಂಜಿ ಸಾಹಸೊದ ಕೆಲಸೊಂದೆ ಪನೊಲಿ. ಅವುಲ ಬೇತೆನೇ ಒಂಜಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಹಿನ್ನೆಲೆಡ್ದ್ ಬೈದಿನಕುಲು ನಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಅರ್ಥೊ ಮಲ್ತೊಣಿಯರ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಾಯಿನವು ಒಂಜಿ ಅಚ್ಚರಿದ ಸಂಗತಿ. ಕ್ರೈಸ್ತ ಮತೊತ್ತ ತಿರ್ಲ್‌ನ್ ತುಳುಕ್ಕು ಅನುವಾದ ಮಲ್ಪಿ ಸಂದರ್ಬದ ಹಿನ್ನೆಲೆನ್, ಆ ಪೊರ್ತುಗು ಎದುರಾಯಿ ಸಮಸ್ಯೆಲೆ ಬಗ್ಗೆ ಅದ್ಯಯನ ಮಲ್ಪೊಡಾಯಿ ಅಗತ್ಯ ಉಂಡು.

ತೂಯಿನ ಬೂಕುಲು

1. ಕೇಕುಣ್ಣಾಯ, ಪದ್ಮನಾಭ ಕೆ. 1995 ರೆವ. ಆಗಸ್ಟ್ ಮೇನರ್, ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಮಂಗಳೂರು
2. ನಾವಡ ಎ.ವಿ ಇತರೆರ್ (ಸಂ) 2007 ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆ ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ರವವಿದ್ಯಾಲಯ ಹಂಪಿ
3. ಭಟ್, ವಿಷ್ಣು ಪಾದೇಕಲ್ಲು (ಸಂ) 1992 ತುಳುವರಿವರು, ರಾ.ಗೋ.ಪೈ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರ, ಉಡುಪಿ
4. ರಮೇಶ್, ಕೆ.ವಿ. 1968. ತುಳುನಾಡಿನ ಇತಿಹಾಸ, ಗೀತಾ ಬುಕ್ ಹೌಸ್, ಮೈಸೂರು (ರಾ.ಗೋ.ಪೈ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರ, ಉಡುಪಿ ಪರವಾಗಿ)
5. ರಾವ್ ಗಣಪತಿ ಐಗಳ್ 2001 ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರಾಚೀನ ಇತಿಹಾಸ, ರಾ.ಗೋ.ಪೈ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರ, ಉಡುಪಿ

ಸಿರಿ ಪಾಡ್ದನೊಲೆಡ್ ಗುತ್ತು ಎರಮನೆಕುಲು

ಸಾಯಿಗೀತಾ

ಸಿರಿ ಪಾಡ್ದನೊಲೆನ ತೌಲನಿಕ ಅಧ್ಯಯನದ ಪೊರ್ತುಡು ಅವೆಕ್ಕುಲೆಡ್ ಬರ್ಪಿನ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಎರಮನೆ, ಗುತ್ತುಲೆದ ಬಗ್ಗೆ ತೆರಿಪೊನುನ ಅವಕಾಶಲಾ ತಿಕ್ಕ್‌ಂಡ್. ಎರಮನೆ, ಗುತ್ತುಲೆಗ್ ಉಪ್ಪುನ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಮುಲ್ಪ ಮಸ್ತ್ ತೋಜಿದ್ ಬತ್ತಿಜಿಡಲಾ ಒಂಜಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ದಿಟ್ಟಿಡ್ ತೂನಗ ತೆರಿವುಂಡು.

ಪಾಡ್ದನೊಲೆಡ್ ಎಚ್ಚಿನ ಇಲ್ಲ್‌ಲೆನ್ "ಎರಮನೆ" ಪಂಡ್‌ದೇ ಉಲ್ಲೇಖ ಆತ್‌ಂಡ್. ಆಂಡ ದುಂಬು ಪಂಡಿಲೆಕ್ಕನೇ ಆ ಇಲ್ಲಲೆದ ಅಂತಸ್ತ್ ವ್ಯತ್ಯಾಸೊನು ಗುರ್ತ ಮಲ್ಪೆರೆಲಾ ಸಾದ್ಯ ಉಂಡು. ಬಿರ್ಮಾಳುವೆರೆನ ಸತ್ಯನಾಪುರದ ಎರಮನೆನ್ ಮಾತಾ ಕಡೆಟ್ಟ್‌ಲಾ ಎರಮನೆಂದೇ ಗುರ್ತ ಮಲ್ತೊಂದೆರ್. ಸತ್ಯನಾಪುರದರಮ್ಮನೆಗ್ ಗುತ್ತು ಪಾಲವೆರ್ ಸೇರ್ದ್ ವಾರಸುದಾರಿಕೆ ಕೊರ್ಪಿನ ಕ್ರಮಲಾ ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪಿನೆಡ್ಡಾತ್ರ ಉಂದು ಅರಸಾಳ್ವಿಕೆದ ಅರಮನೆಂದ್ ಗುರ್ತ ಮಲ್ಪೊಲಿ.

"ಸರ್ವಾಭರಣಗಳಿಂದ ಆ ಕಾಯವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿ ಗದ್ದಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿದರು. ಪಟ್ಟದ ಉಂಗುರವನ್ನು ತೆಗೆದು "ಅಕ್ಕೆರಸು ಪೂಂಜೆದಿಯಾಗಿ ಬಾಳು" ಎಂದು ಹೇಳಿ ಸಿರಿಯ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟರು."

[ಶೀನಪ್ಪ ಹೆಗ್ಗಡೆ ಸಮಗ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಪುಟ 312]

ಈ ಪಟ್ಟ ತಿಕ್ಕಿನೆಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕನೇ ಸಿರಿಗ್ "ಅಕ್ಕೆರಸು ಪೂಂಜೆದಿ" ಪನ್ಪಿ ಪುದರ್ ಬರ್ಪುಂಡು.

ಆಂಡ ಸಂಕರು ಪೂಂಜೆದಿನ ಬಸಲೂರುದ ಇಲ್ಲನ್ "ಬಸಲೂರ ಗುತ್ತು ಎರಮನೆ"ಂದ್ ಪನ್ತಿನೆನ್ ತೂವೊಲಿ. ಅರಸೊತ್ತಿಗೆಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕದ ಸ್ಥಾನ ಗುತ್ತುದಕ್ಲೆನವು.

ಸಿರಿ ಪಾಡ್ದನಲೆಡ್ ಮಸ್ತ್ ಇಲ್ಲ್‌ಲೆನ್ ಗುತ್ತುಂದು ಗುರ್ತ ಮಲ್ದಿನೆನ್ ತೂವೊಲಿ.

"ಆತನೆ ಪೊರ್ತುಡು ಬಸಲೂರ ಗುತ್ತುಡು
ಕೂಡಾನ ಮಂದೆ ಕೂಡು ಪಾಡೊಂದೆರೆ ಕಾಂತು ಪೂಂಜೆರ್"

[ಗೋಪಾಲ ನಾಯ್ಕ, 148/2205–06]

"ನಾರಾಯಿನ ನರುವ ಗುತ್ತುದ ರಂಗೋಜಿ ಸೀನಪ್ಪೆರ್"

[ಅವ್ವೇ, 244/4117]

"ಸೂಲೂರು ಗುತ್ತುದ ಸಂಕರಾಲ್ವನ ಮಗೆ ಅಣ್ಣು ಸೆಟ್ಟಿ"

[ಅವ್ವೇ, 244/4120]

"ಕುಂಟಾಲಡಿ ಗುತ್ತುಡು ಉಲ್ಲೇರೆ
ಪುತ್ರಾಡಿ ಬನ್ನಾಕುಲೆ ಬರಿ ಬಾಂದ್ರೊ"

[ಅವ್ವೇ, 308/5422–23]

"ಬೊಲ್ಯೊಟ್ಟು ಬೊಲ್ಯೊಟ್ಟು ಪನ್ಪಿ ಗುತ್ತು ಮಗಾ"

[ಅವ್ವೇ, 328/5815]

"ಉಜಮಾರ ಗುತ್ತುಡು ಬಾಮು ಕಿಲ್ಲೆರೆಗ್"

[ಅವ್ವೇ, 442/8073]

"ಕಾನೆಬೊಟ್ಟು ಗುತ್ತು ಒರಿದ್‌ಂಡ್‌ಯೇ"

[ಅವ್ವೇ, 714/13336]

"ಆವ ಸಮಯೊಡು ಕೊಟ್ರಾಡಿ ಕೊಡ್ಸರಾಳುವೆರ್"

[ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ, ಪುಟ 195]

"ಗುತ್ತು" ಪನ್ಪಿನ ಇಲ್ಲುಲತ್ತಂದೆ ಬರಿಕೆ (ಅಂಗರ ಜಾಲ ಬರಿಕೆ), ಪರಾಡಿ/ಪರಾರಿ (ಕೇಂಜ/ಕೆಲಿಂಜ/ಕೆದಿಂಜ ಪರಾರಿ) ಉಂದೆಕ್ಕುಲೆನ್ಲ ಸಿರಿ ಕಾವ್ಯೊಲೆಡ್ ತೂವೊಲಿ.

ಸಿರಿ ಕಾವ್ಯೊಲೆಡ್ ತಿಕ್ಕುನ ಗುತ್ತು ಎರಮನೆತ್ತ ವಿವರೊಲು

ಸತ್ಯನಾಪುರದ ಎರಮನೆತ್ತ ಆರ್ಯಬನ್ನಾರ್ ತನಕ್ಕ್ ಸಂತಾನ ಇಜ್ಜಂದಿನ ಬೇನೆನ್ ಪನ್ನಗ ಅರೆನ ಎರಮನೆತ್ತ ವಿವರೊಲು ತಿಕ್ಕುವ.

"ಸತ್ಯನಾಪುರಂದ ಎರಮನೆದ್ ಎನ ಕಾಲೊಡು
ಸಾವಿರ ದಂಡ್ ಮಡಲ್ ಪಾಡೊಂದಿತ್ತೆ
ಇನಿ ಸಾವಿರ ಕೀತ್ ಮಡಲ್ ಪಾಡೆರೆ
ದಿಕ್ಕ್ ದೆಸೆ ಇಜ್ಜಿಗೆನ
ಎನ ಕಾಲೊಡು ಸಾರ ಕಟ್ಟ ಮುಲಿ ಪಾಡೊಂದಿತ್ತೆ
ಇನಿ ಸಾವಿರ ಸೂಡಿ ಮುಲಿ ಪಾಡ್ಯೆರೆ ದಿಕ್ಕ್ ದೆಸೆ ಇಜ್ಜಿಂದ್
ಸಿಂತೆಡ್‌ಲಂತಾರ ಪೋಪೆರ್ ಒರಿ ಅಜ್ಜೆರ್‌ಗೆನ"

[ರಾಮಕ್ಕ ಮುಗ್ಗೇರ್ತಿ, ಪುಟ 2]

"ಸಾವಿರ ಕಟ್ಟ ಬೆದ್‌ರ್ ಪಾಡ್‌ಬಿ ಎರಮನೆ

....

ಸಾವಿರ ತುಂಡು ಬೆದ್‌ರ್ ಪಾಡ್‌ಬಿ ದಿಕ್ಕ್ ದಿವಾನೊ

ಇದ್ಯಾಂದಿ ಕಾಲೊ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಪೋಂಡತ್ತೊಂದು ಪನ್ಪೆರಜ್ಜೆರೊ"

[ಗೋಪಾಲ ನಾಯ್ಕ, 86/963–966]

ಈ ವಿವರಲೆನ್ ತೂನಗ ಎರಮನೆತ್ತ ಮಲ್ಲಾದಿಗೆ ತೋಜುಂಡು. ಎರಮನೆತ್ತ ಉಲಾಯಿದ ವಿವರೊಲು ಇಂಚ ತಿಕ್ಕುವ.

"ದಾರು ಪೋದು ಎರಮನೆದ ಸಾನೆರಿ ಚಾವಡಿಗ್ ಪೋಯಲ್

ಕಲ್ಲ ಕಲೆಂಬಿಡ್ ಬೆರಮನ ಪಡಿ ಸಂಪಗೆ ದೀಯೊಲು"

[ರಾಮಕ್ಕ ಮುಗ್ಗೆರ್ತಿ, ಪುಟ 9]

"ಆರ್ಯಬನ್ನಾರು ಬಿರ್ಮು ಪಾಲವೆ ಸತ್ಯನಾಪುರ್‌ದ ಎರಮನೆಡ್

....

ಚಿಕ್ಕ ಚಾವಡಿ ನಜ್ಜೆರ್ ಪೋಯಿನ ಉಂಡು

ಚಿಗ್ರ ಮಂಟಮೊಗು ನಜ್ಜೆರ್ ಪೋಯೆರ್ ದಾನೆ

ನಜ್ಜೆರ್ ತೂಂಕನಂದ ಉಜ್ಜಾಲ್‌ಡ್ ಕುಲ್ಲಿನ ಉಂಡು

[ಗೋಪಾಲ ನಾಯ್ಕ, 48/167–172]

"ಪೂಜಿದಿ ಬಾಜಿರೊಡು ಸಾರಿದೊಲಿ ಸಕ್ಕನಂದಲ್ಯ ಪಾಡಾದೆರ್"

[ರಾಮಕ್ಕ ಮುಗ್ಗೆರ್ತಿ]

"ಕೊಟ್ಟುದೀಪಿ ಕೊಟ್ಟಾರೊಗು ಅಜ್ಜೆರ್ ಪೋಯೆರ್

....

ಪೆರಿಯ ಮುಂದಿಲ್‌ಗ್ ಜತ್ತೊಂಡೆರಜ್ಜೆರ್

ಉಲಮುಂದಿಲ್ ಪಿರ ಪಕ್ಕ ಬುಡಿಯೆರ್ ಕಂಚಿನಂದ ದಾರಂದ

ಕಲ್ಲ ಪಡಿಪ್ಪಿರೆನಜ್ಜೆರ್ ಕಡತೊಂದು

ಮಂಜಿಕೊಟ್ಯ ದಾಂಟೊಂದು ಪಿದಮುಂದಿಲ್ ಪತ್ತೊಂದು

ಏಲ್ ಪಜ್ಜೆ ಎಲ ದುಂಬು ಪೋನಗ

ಪತ್ತ್ ಪದಿನಾಜಿ ಮುಟ್ಟು ಉಂಡೆ"

[ಗೋಪಾಲ ನಾಯ್ಕ, 48–50/190–204]

"ಅಜ್ಜೆರೆನ ಸತ್ಯನಾಪುರದ ಬಂಗಾರಿನ್ನ ಮುಟ್ಟಿಕಲ್ಲ್ ಜೈದೊಲು

ಜಾಲ ಮುಂದಿಲ್‌ಗ್ ಜತ್ತೊನು ಬತ್ತಲ್ ದಾರು ಓ"

[ರಾಮಕ್ಕ ಮುಗ್ಗೆರ್ತಿ, ಪು.6]

ಈ ಸಾಲ್‌ಲೆಡ್ ಎರಮನೆತ್ತ "ಸಾನೆರಿ ಚಾವಡಿ", ಅವುಲಿತ್ತಿನ "ಕಲ್ಲಕಲೆಂಬಿ", "ಚಿಕ್ಕ ಚಾವಡಿದ ಚಿಗ್ರ ಮಂಟಮೆ"ಡ್ ತೂಂಕನದ ಉಜ್ಜಾಲ್, ಕುಲ್ಲಿಯೆರೆ ಅನ್ಕೂಲ ಆದಿತ್ತಿನ ಬಾಜಿರೊಲು, ಬೋದಿಗೆದ ಕಂಬೊಲು ಬೊಕ್ಕ ಎರಮನೆಡ್ದ್ ತಿರ್ತ್ ಜಪ್ಪೆರೆ

ಪದಿನಾಜಿ ಮುಟ್ಟುಲು ಇತ್ತಿನೆನ್ ತೆರಿವೊಲಿ. ಅರಮನೆ ಎತ್ತರಡ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ತೆರಿಯುಂಡು. ಕೆಲವು ಪಾಡ್ದನೊಲೆಡ್ ಈ ಮುಟ್ಟಿಕಲ್ಲ್‌ಲೆನ್ "ಬಂಗಾರಿನ್ನ ಮುಟ್ಟಿಲ್"ಂದ್‌ಲಾ ಪನ್ತೆರ್. ಕೆಲವು ಕಡೆಟ್ಟ್ ಇಲ್ಲ್‌ನ್ ಏಳುಪ್ಪರಿಗೆದ ಇಲ್ಲ್‌ಂದ್‌ಲಾ ಪನ್ತಿನ ಉಂಡು.

"ಏಳುಪ್ಪರಿಗೆದ ಮೇಲ್‌ಡ್ ಗಿಳಿಸೂವೆಡ್ ತೂದು"

[ಗೋಪಾಲ ನಾಯ್ಕ]

"ಇನಿ ಅಜ್ಜೆರಾಂಡಲ ಪೋವುದು ಪೊಗ್ಯೆರ್
ತೆನ್ಕಾಯಿ ಇಲ್ಲ್ ಸಿರಿ ಪದೊಲಿಗ್
ಬಲ್ಲ್ ಪತ್ತಿ ಬೊಲ್ಲಿ ಮಾಡೊಗು
ಕತ್ತಲೆದ ಕರಿಯ ಕೋಣೆಗ್ ಪೋತೆರ್‌ಗೆನಾ"

[ರಾಮಕ್ಕ ಮುಗ್ಗೇರ್ತಿ, ಪುಟ 3]

ಈ ಕತ್ತಲೆದ ಕೋಣೆನೇ "ಏಲದೆ ಯಮಗುಂಡ"[ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ ಪುಟ 154] ಪನ್ಪೆರ್.

ಇಲ್ಲದ ಎದುರುಡ್ ಮೂಡಾಯಿಡ್ ಮೊಗಸಾಲೆದೆದುರು ತುಲಸಿ ಕಟ್ಟೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಂದ್ ವಿವರ ತಿಕ್ಕುಂಡು.

"ಇನಿ ಮೂಡಾಯಿ ಮುಕ್ಕಸಾಲೆಡ್‌ಗೆನಾ
ಇನಿ ತೊಲಚಿ ಮಂಟಮೆದ ಎದುರುಡುಗೆನಾ"

[ರಾಮಕ್ಕ ಮುಗ್ಗೇರ್ತಿ, ಪುಟ 5]

ಇಲ್ಲದ ಪಿದಯಿ ಸುತ್ತುದ ವಿವರೊಲು ಇಂಚ ಉಲ್ಲ:
"ನಮ್ಮ ಸತ್ಯನಾಪುರದ ಎರಮನೆ
ರಡ್ಡ್ ಬಾಕಿಲ್ ಉಂಡು ಮಗಾ
ದರ್ಮೊದ ಬಾಕಿಲ್ ಪನ್ಪುನ ಆನೆಬಾಕಿಲ್ ಉಂಡು
ದರ್ಮೊದ ಬಾಕಿಲ್ ಪಾಡೊನ್ಲ ಮಗಾ
ಕರ್ಮೊದ ಬಾಕಿಲ್ ಕುಡು ಬಾಕಿಲ್ ಉಂಡು ಮಗಾ
ಅಯಿನ್ ದೆತ್ತೊಂಡ್ರ್‌ಲ್ ಮಗಾ ದಾರು ಪಂಡೆರೇ"

[ಗೋಪಾಲ ನಾಯ್ಕ, 54–55/314–318]

"ಇನಿ ಪೋಯಿನಕುಲುಗೆನಾ ಸತ್ಯನಾಪುರದರಮನೆಡ್‌ಗೆನಾ
ಸುತ್ತು ಮದಿಲ್ ದಾಂಟುವೆರ್
ಆನೆ ಬಾಕಿಲ್ ಅಮರಪ್ಪ ಪೊಗ್ಯೆರ್‌ಗೆನಾ"

[ರಾಮಕ್ಕ ಮುಗ್ಗೇರ್ತಿ, ಪುಟ 32]

"ಮೂಡಾಯಿ ಪನೆನಡೆಗ್ ತೋಜಾಯಿ ಗುವೆನಡೆಗ್ ಪೋತೆರ್‌ಗೆನಾ
ಕಂಕಣೆತ್ತಿ ಕಲ್ಲ ಮರಾಯಿ ಮರಂಕಣೆ ಪಾಡ್ಯೆರ್‌ಗೆನಾ
ಅಕ್ಕಸದ ಅಟ್ಟೆಪಣೆ ಕೈಕೊರೊ ಬಗ್ಗಾವೆರಜ್ಜೆರೋ
ಒಂಜಿ ತೊಟ್ಟೆ ಮರಾಯಿ ಪಾತಾಲದ ಪನಿನೀರ್ ಒಯ್ದೆರ್ಗೆನಾ

ಕಲ್ಲಮರಾಯಿ ಗಿಡ್ಯಾಯೆರ್‌ಗೆನಾ ಕಂಚಿನ್ನ ಕೈ ಮರಯಿ ಪಾಡಿಯೆರ್‌ಗ್‌ನಾ"

[ರಾಮಕ್ಕ ಮುಗ್ಗೆರ್ತಿ, ಪುಟ 32]

"ಪತ್ತ್ ಪದಿನಾಜಿ ಮುಟ್ಟು ಜತ್ತಿಂಚಿನಜ್ಜೆರ್
ಏಲಜ್ಜೆ ಎಲದುಂಬು ಪೋನಗ ಸನ್ನ ತೋಡು
....
ತೋಡುಗು ಕಲ್ಲ ಪಾಪು
ನೂತ್ರ ಮುಡಿ ಬೈಲ್
ಪದ್ಮ ಕಟ್ಟೆ ಗೆಂದ ತಾರೆ
ಚೆಂಡ್ ಪಾಡಿತ್ತಿ ಚೆಂಡಿತ್ತಿಮಾರ್
ಪೂ ಪಾಡಿನ ಪೂಕರೆದ ಕಂಬುಲದ
ಕಟ್ಟಪುಣಿ"

[ಗೋಪಾಲ ನಾಯ್ಕ, 265/208–225]

ಎರಮನೆತ್ತ ಎದುರು ತೂನಗ ಬಿರ್ಮಾಳುವೆರೆನ
"ಬೈಲ್‌ದ್ ಎಂಕ್ ನೂತ್ರ ಮುಡಿ ಬಯಿಲ್ ಉಂಡು ದಾನೆ
ಬೊಟ್ಟುಡು ತಾನ್ ಸಾರೊ ಮುಡಿ ಬೊಟ್ಟು ಎಂಕ್ ಉಂಡು"
–ಈ ಆಸ್ತಿದ ವಿವರಲಾ ಉಂಡು

ಇಂಚ ಮಲ್ಲ ಇಲ್ಲ್‌ಲೆದ ವಿವರೊಲು ಅಲ್ಪಲ್ಪ ಸಿರಿ ಕಾವ್ಯೊಲೆಡ್ ಉಲ್ಲ. ಇಂಚ ಮಂಡೆ ನಿಲ್ಕಾವುನ ವಿವರಲೆನ್ ಮಾತೆನ್ ತೂನಗ ಒಂಜಿ ಕಾಲೊಡು ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಒಂಜಿ ಅಂಗನೇ ಆದಿತ್ತಿನ ಮಾಮಲ್ಲ ಇಲ್ಲದ ಚಿತ್ರಣ ಓದುನಕ್ಲೆನ, ಕೇಣುನಕ್ಲೆನ ಉಲಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ತೋಜುಂಡು.

ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನ್

ತುಳು ಲಿಪಿ - ಕೆಲವು ಟಿಪ್ಪಣೆಲು

ಡಾ। ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ ಬೆಳ್ಳೂರು

ಪಳೆಯುಳಿಕೆಲು ಬೊಕ್ಕ ಪುರಾತತ್ವ ವಸ್ತುಲೆನ ಮಿತ್ತ್ ಬರೆಯಿನಂಚಿನ ಸಂಕೇತೊಲೆ ಆಧಾರೊಡು ಲಿಪಿತ್ತ ಉಗಮದ ಬಗ್ಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಯಿನ ತೀರ್ಮಾನೊಗು ಬತ್ತಿನ ಲಿಪಿಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞೆರ್ ಪನ್ಪಿನಂಚೆನೆ ನರಮಾನ್ಯನ ಮಸ್ತ್ ಸಂಶೋಧನೆಗ್ಲೆನ ಪೈಕಿ ಲಿಪಿಲಾ ಒಂಜಿ.

ಲೋಕೊದ ನಾಗರಿಕತೆಲೆನ ಒಟ್ಟೊಟ್ಟಿಗೆ ಬುಲೆತ್ ಬತ್ತಿನ ಲಿಪಿ ಸಂಪ್ರದಾಯೊಲು ಮಸ್ತ್ ಅವಸ್ಥಾಂತರೊಲೆನ್ ದಾಂಟ್‌ದ್ ಇತ್ತೆದ ರೂಪೊಗು ಬತ್ತ್‌ದೊ. ಲಿಪಿಕ್ಲೆನ ಉಗಮತ ಬಗ್ಗೆ ಏತೇತೋ ಕಾಲ್ಪನಿಕ ಕತೆಕುಲು ಇತ್ತ್ಂಡಲಾ ಪಾತೆರಗ್ ಬರವಣಿಗೆದ ಸಾಂಕೇತಿಕ ರೂಪೊ ಕೊರ್ಪಿನ ಪ್ರಯತ್ನನೇ ಲಿಪಿ ಪುಟ್ಟೆರೆ ಮೂಲ ಕಾರಣ ಪನ್ಪಿನೈಟ್ ರಡ್ಡ್ ಪಾತೆರಿಜ್ಜಿ.

ಪಾತೆರದ ಉಚ್ಚಾರೊಲೆಗ್ ಲಿಖಿತ ಸಂಕೇತೊಲೆನ್ ಕೊರ್ಪಿನವು ಲಿಪಿ. ಒಂಜಿ ಲಿಪಿ ಸಂಕೇತೊನು ತೂನಗ ಅಯಿನ್ ಉದ್ದೇಶಿಸ್‌ನಂಚೆನೆ ಉಚ್ಚಾರ ಮಲ್ಪೆರೆ ತೀರುಂಡುಂದಾಂಡ ಬರೆಯಿನಾಯನಲ ಉಚ್ಚಾರ ಮಲ್ತಿನಾಯನಲ ನಡುವೆ ಒಂಜಿ ಒಪ್ಪಂದ ನಿರ್ಮಾಣ ಆಯಿನಂಚೆನೆ. ಈ ಒಪ್ಪಂದ ಒಂಜೇ ಭಾಷೆ ಪಾತೆರುನ ಜನ ಸಮುದಾಯತ ನಡುವೆ ಆನಗ ಆ ಭಾಷೆ ಆ ಲಿಪಿ ಸಂಕೇತೊನು ತನ್ನ ಚಾಕ್ಷುಷ ಸಂವಹನೊಗಾದ್ ದೆತೊನುನ ಹಂತೊಗು ಎತ್ತುದುಪ್ಪುಂಡು. ಅಥವಾ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಧ್ವನಿ ಸಂಕೇತೊಗು ಆ ಲಿಪಿ ಸಂಕೇತೊಚಾಕ್ಷುಷ ಮಾಧ್ಯಮ ಆಪುಂಡು.

ಒಂಜಿ ಲಿಪಿ ಸಂಕೇತೊನು ಒಂಜಿ ಭಾಸೆ ಪಾತೆರುನ ವಾ ಸಮುದಾಯೊ ತನ್ನ ಭಾಸೆ ಟುಪ್ಪಿನಂಚಿನ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಧ್ವನಿ ಸಂಕೇತೊಗು ಪರ್ಯಾಯವಾದ್ ಚಾಕ್ಷುಷ ಮಾಧ್ಯಮೊ ಆದ್ ದೆತೊನುಂಡೋ ಅವು ಆ ಭಾಸೆಗ್ ಒಗ್ಗುನಂಚಿನ ಲಿಪಿಯಾದುಪ್ಪುಂಡು. ಆಯಿನೆಡ್ಡಾವರ ಲಿಪಿ ಒವ್ವೇ ಭಾಸೆತ ಸ್ವತಂತ್ರ ಸೊತ್ತ್ ಅತ್ತ್. ಜನ ಸಮುದಾಯೊ ಒತ್ತೊನ್ನ ಭಾಷೆಗ್ ಅಯಿನ್ ದೆತ್ತೊನೊಳಿ.

ಪಿರಾಕ್‌ದ ಕಾಲೊಡು ಪಾತೆರದ ಬದಲ್‌ಗ್ ಚಿಹ್ನೆ, ಸಂಕೇತೊ, ಗುರ್ತ್ - ಇಂಚ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ರೂಪೊಲೆನ್ ದೆತೊನುನಂಚಿನ ಪ್ರಯತ್ನ ಆಂಡ್. ಈ ಲೆಕ್ಕಂತಿನ ಬರವಣಿಗೆಗ್ Embryo writing ಪಂಡ್ದ್ ಪುದರ್. ಮೆಲ್ಲನೆ ಈ ಬರವಣಿಗೆ ಚಿತ್ರೊಲೆನ ರೂಪೊಗು ತಿರ್ಗ್‌ದ್ ಮನಸ್‌ದ ಭಾವೊಲೆನ್ ಚಿತ್ರೊಲೆನ ಮೂಲಕ ಸೂಚಿಸಾವುನ ಚಿತ್ರಲಿಪಿ ಅಥವಾ Pictography ಆದ್ ಬದಲಾಂಡ್. ಉಂದು ಬರವಣಿಗೆದ ಸುರುತ ಹಂತೊ. ಉಂದೆತ್ತ ಲೆಕ್ಕೊಡು `ಒಂಜಿ ವೃತ್ತೊ ಸೂರ್ಯನ್ ಸೂಚಿಸಾವೊಲಿ, ನರಮಾನ್ಯನ ಚಿತ್ರೊ ನರಮಾನ್ಯನ್ ಸೂಚಿಸಾವೊಲಿ, ಮರತ್ತ ಚಿತ್ರೊ ಮರನ್ ಸೂಚಿಸಾವೊಲಿ. ಈ ಚಿತ್ರಲಿಪಿ ಭಾವಲಿಪಿಯಾದ್ ಬುಲೆಂಡ್. ಉದಾಹರಣೆಗ್ ವೃತ್ತೊ ಸೂಯಟ್ ಸೂಚಿಸಾವುನ ಒಟ್ಟುಗು ದೊಂಬುನ್ಲಾ ಸೂಚಿಸಾವೊಲಿ. ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ನೀರ್ ಜಪ್ಪುನ ಮೋರೆದ ಚಿತ್ರೊ ಬೇಜಾರೊನು ಸೂಚಿಸಾವೊಲಿ.

ಒಂಜಿ ಅತಂರಾವಸ್ಥೆ ಕರಿತ್ ಧ್ವನಿಲಿಪಿ ಅಥವಾ Phonography ಪುಟ್ಟ್‌ಂಡ್. ಉಚ್ಚಾರತ ಧ್ವನಿಕ್ಲೆಗ್ ಬರವಣಿಗೆದ ರೂಪೊ ಕೊರ್ಪಿನ ಪ್ರಯತ್ನ ಉಂದು. ಉಂದೆಟ್ಟ್ syllabic ಶಬ್ದಾತ್ಮಕ ಬೊಕ್ಕ Alaphabetic- ವರ್ಣಾತ್ಮಕ ಪಂಡ್‌ದ್ ರಡ್ಡ್ ವಿಧೊ. ಶಬ್ದಾತ್ಮಕೊಡು ಒಂಜೊಂಜಿ ಉಚ್ಚಾರ ಮನ್ತಿನ ಶಬ್ದೊಗುಲಾ ಒಂಜೊಂಜಿ ಲಿಪಿ ಸಂಕೇತೊ ಉಪ್ಪುಂಡು. ಮೋನೆದ ಚಿತ್ರೊ ಮೋನೆನ್ ಸಂಕೇತಿಸುನ ಬದಲ್ ಮೋನೆ ಪನ್ಪಿನ ಉಚ್ಚರಿತ ಶಬ್ದೊನು ಸಂಕೇತಿಸಾಪುಂಡುಂದಾಂಡ ಅವು ಶಬ್ದಾತ್ಮಕ ಲಿಪಿ. ಒಂಜಿ ಧ್ವನಿಕ್ಕ್ ಒಂಜಿ ಲಿಪಿ ಸಂಕೇತೊ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಅವು ವರ್ಣಾತ್ಮಕ ಲಿಪಿ. ವರ್ಣಾತ್ಮಕ ಲಿಪಿ ಬುಲೆತ್ತ್ ಇತ್ತೆದ ಲಿಪಿಕುಲು ಉಂಡಾತೊ.

ಭಾಸೆಗ್ಲಾ ಲಿಪಿಕುಳೆಗ್ಲಾ ಒಂಜಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಒಪ್ಪಂದೊನೆ. ಕಾಲ ದೇಶೊಲು ಬದಲಾಯಿನಂಚನೆ ಒಂಜೇ ಲಿಪಿತ್ತ ಬರವಣಿಗೆಗೆಟ್ ಕೈವ್ಯತ್ಯಾಸೊಲು ಆಪುಂಡು. ಒರ್ಯೊರ್ಯನ ಕೈಬರವು ಒಂಜೊಂಜಿ ರೀತಿ ಇತ್ತ್‌ದ್ ಅವು ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಪರಂಪರೆಲೆಗ್ ಕಾರಣ ಆಪುಂಡು. ಒಂಜೇ ಲಿಪಿಟ್ಟ್ ತೋಜುನ ಉಲಯಿದ ವ್ಯತ್ಯಾಸೊಲು ಎಚ್ಚಾವೊಂದು ಪೋಯಿನಂಚನೆ ಅವು ಸ್ವತಂತ್ರ ಲಿಪಿಕುಳಾಪ. ಕನ್ನಡ-ತೆಲುಗು, ತುಳು - ಮಲಯಾಳಂ ಭಾಸೆಲೆನ ಲಿಪಿಕುಳೆನ ಬೆಳವಣಿಗೆಡ್ ಉಂದೆನ್ ಗುರುತಿಸಾವೊಲಿ.

ಒಂಜೇ ಭಾಷೆನ್ ಪಾತೆರುನ ಪ್ರದೇಶೊಡು ಅಯಿತ್ತ ವಿಸ್ತಾರೊಗು ಅನುಗುಣವಾದ್ ಕೈಬರವುದ ದಿಂಜ ಶೈಲಿಕುಳು ಉಪ್ಪುವ. ಆಂಡ ಆ ಲಿಪಿ ಮುದ್ರಣಗ್ ಅಳವಡಿಸೊಡಾದ್ ಬನ್ನಗ ಒಂಜೇ ರೂಪೊಗ್ ಹೊಂದಿಸಾವೊಡಾದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಒಂಜೇ ರೂಪೊಗು ಮನ್ಪುನ ಕ್ರಿಯೆ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ನೆಲೆಕುಲೆಟ್ ಆಪಿನಂಚಿನ ನಿಧಾನಗತಿದ ಕೆಲಸ. ದುಂಬು ಅಧಿಕೃತ ರೂಪೊನು ನಾಡ್ದ್‌ಪತ್ತೊಡು. ಬೊಕ್ಕ ಅಯಿನ್ ಅಳತೆಗ್ ಸರಿಹೊಂದಿಸಾದ್ ಬಾಗು ಬಳಕುಗ್ಲೆಟ್ ಸಮತೋಲನ ಮಲ್ಪೊಡು. ಪೊರ್ಲುಗ್ ಮಲ್ಪೊಡು, ಸರಳವಾದ್ ಒತ್ತುಲೆಗ್ಲಾ ಕಾಗುಣಿತೊಲೆಗ್ಲಾ ಒಗ್ಗುನಂಚನೆ ರೂಪಿಸಾವೊಡು. - ಇಂಚ ಉಂದು ಮುದ್ರಣ ಯಂತ್ರೊಲೆನ ವಿಕಾಸದೊಟ್ಟುಗು ಆಪಿನ ನಿರಂತರ ಕ್ರಿಯೆ. ಆಂಡ ಮುದ್ರಣ ಯಂತ್ರೊಲು ಬರ್ಪುನಾಡೆ ಮುಟ್ಟ ಆಂತರಿಕ ಭಿನ್ನತೆಲೆನ್ ಹೆಚ್ಚಾವೊಂದೇ ಬುಳೆಯಿನ ಲಿಪಿ ಸಪ್ರದಾಯೊಲು ಮುದ್ರಣ ಸುರುವಾಯಿನೊಡನೆ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಿನ್ನತೆಲೆನ್ ಕಳೆಯೊಂದು ಏಕರೂಪಿಕ್‌ಳಾಯೊ. ಕೈ ಬರವುನು ತೂದು ಮುದ್ರಣ ರೂಪೊಲೆನ್ ರೂಪಿಸಾವುನ

ಸಂಪ್ರದಾಯೊನೇ ದುಂಬುಗು ಮುದ್ರಣ ರೂಪೊಲೆನ್ ತೂದು ಕೈ ಬರವುನ್ ತಿದ್ದುನ ನೆಲೆಕ್ಕ್ ಬತ್ತ್ ಎತ್ತ್ಂಡ್.

ಒಂಜಿ ಜನ ಸಮುದಾಯೊ ತನ್ನ ಭಾಷೆದ ಧ್ವನಿ ಸಂಕೇತೊಲೆಗ್ ಬೋಡಾಯಿನ ಲಿಪಿ ಸಂಕೇತೊಲೆನ್ ಪಾರಂಪರಿಕವಾದ್ ರೂಪಿಸಾದ್, ಕಾಲಕಾಲಗ್ ಬೋಡಾಪಿನಂಚ ಬದಲ್ತೊಂದು, ತನ್ನ ಉಪಭಾಷೆಲೆಗ್ಲಾ ವರ್ಗಾಯಿಸಾವೊಂದು ಬುಳೆಪಿನವು ರೂಢಿ. ಭಾರತೊಡು ಹೆಚ್ಚಿನ ಭಾಸೆಗ್ಲೆನ್ ಪಾತೆರುನ ಜನಸಮುದಾಯೊಲುಲಾ ಉಂದುವೇ ರೀತಿ ತಮ್ಮ ಲಿಪಿಕ್ಳೆನ್ ಒರಿತೊಂದ್ ಬತ್ತ್ದೊ. ಕೆಲವೊರೊ ಒಂಜಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಅಥವಾ ಜಾನಾಂಗಿಕ ಉಪಭಾಸೆನ್ ಪಾತೆರುನ ಜನಸಮುದಾಯೊಲು ನನೊಂಜಿ ಭಾಸೆತ ವಲಯೊಗು ಒಕ್ಕೆಲ್ ಪೋನಗ ಅನಿವಾರ್ಯವಾತ್ ಒಕ್ಕೆಲ್ ಪೋಯಿನ ಪರಿಸರತ ಲಿಪಿ ಸಂಕೇತೊಲೆನ್ ತನ್ನ ಭಾಸೆಗ್ ಒಗ್ಗ್‌ಸಾವೊಂದು ಚಲಾವಣೆಗ್ ಕನಪಿನಲಾ ಉಂಡು. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಜನಸಮುದಾಯೊ ತುಳುಬೊಕ್ಕ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಸೆತ ಬರವಣಿಗೆಗಾದ್ ಉಪಯೋಗಿಸೊಂದಿತ್ತಿನ ಒಂಜಿ ಲಿಪಿ ಸಂಪ್ರದಾಯೊ 15ನೇ ಶತಮಾನೊತ ಪೊರ್ತುಗಾನಗ 'ಆರ್ಯ ಎಮಿತ್ತ್' ಪನ್ಪಿನ ಪುದರ್‌ಡ್ ಮಲಯಾಳ ಭಾಷೆಗ್ ದಾಂಟ್‌ದ್ ಪೋಂಡು, ಬೊಕ್ಕ ಮದ್ರಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಚಾಲ್ತಿಗ್ ಬರೊಂದಿತ್ತಿಲೆಕ್ಕನೇ ತುಳು ಭಾಸೆಡ್ದ್ ಬೂರ್ದು ಪೋಂಡು.

ತುಳುನಾಡಾವಡ್, ಕೇರಳ ಆವಡ್ ತುಳು ಅತ್ತ್ಂಡ ಮಲಯಾಳೊದ ಒಂಜೇ ಅರಸೊತ್ತಿಗೆದ ಅಡಿಟ್ ಬುಳೆಯಿನ ಪ್ರದೇಶೊಲು ಅತ್ತ್. ಸುಮಾರ್ ಕ್ರಿ.ಶ. ಏಳ್‌ನೇ ಶತಮಾನೊಡ್ದ್ ಪದಿನೈನ್ನೇ ಶತಮಾನ ಮುಟ್ಟ ಕದಂಬೆರೆನ ಸಾಮಂತೆರಾಯ್ನ ಅಳುಪೆರ್ಲಾ, ವಿಜಯನಗರೊದ ಅರಸೆರ್ಲಾ, ಕೆಳದಿ ರಾಜವಂಶತಕ್ಳ್‌ಲಾ ತುಳುನಾಡ್‌ನ್ ಆಳ್ವಿಕೆ ಮಲ್ತೆರ್. 1774ಡ್ ಹೈದರಾಲಿ ತುಳುನಾಡ್‌ನ್ ವಶಪಡಿಸಾವೊಂಡೆ. 1799ಡ್ದ್ ಬ್ರಿಟಿಷೆರ್ ಆಳ್ವಿಕೆ ಮಲ್ತೆರ್.

ಐತಿಹ್ಯೊಲೆನ್ ಕರೆಕ್ಕ್‌ದೀದ್ ತೂಂಡ ಕೇರಳತ ಚರಿತ್ರೆ ಚೇರೆರೆನ ಆಡಳಿತದೊಟ್ಟುಗು ಆರಂಭ ಆಪುಂಡು. ಕ್ರಿ.ಶ. ಒಂಜಿನೇ ಶತಮಾನೊಡ್ದ್ 15ನೇ ಶತಮಾನ ಮುಟ್ಟಿತ ಚೇರೆರ್ನಾ ಸುಧೀರ್ಘ ಆಡಳಿತ ಹೆಚ್ಚಿಕಮ್ಮಿ ಬಡಕ್ಕಾಯಿ ಭಾಗೊಡು ನೀಲೇಶ್ವರ ಮುಟ್ಟ, ಪಂಡ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಗಡಿಮುಟ್ಟ ಪರಡ್‌ದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಚೇರೆರ್ ದುರ್ಬಲೆರಾವೊಂದಿತ್ತಿನಂಚೆನ ತಿರುವಾಂಕೂರು, ಕೊಚ್ಚಿ, ಸಾಮೂದಿರಿ, ಕೋಲತ್ತಿರಿ ಅರಸೆರ್ ಕೇರಳನ್‌ನಾಲ್ ತುಂಡ್ ಮನ್ತ್‌ದ್ ಆಳ್‌ನವು ತೋಜಿತ್ ಬರ್ಪುಂಡು.

ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಕನ್ನಡ ಅರಸೆರೆಡ್ದಾದ್ ಕನ್ನಡೊನೇ ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆ ಆಯಿನಂಚೆನೆ ಚೇರೆರ್ನ ಆಡಳಿತಾವಧಿಡ್ ತಮಿಳೇ ಕೇರಳತ ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆ ಆದಿತ್ತ್‌ಡ್. ಮಲಯಾಳೊ ತಮಿಳ್‌ಡ್ದ್ ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ್ ತನ್ನ ಅಸ್ತಿತ್ವೊನ್ ಗುರುತಿಸಾಯೆರೆ ಸುರುಮಲ್ತ್‌ನೆಲಾ ಚೇರೆರ್ನ ಆಡಳಿತ ಕಾಲತ ಉತ್ತರಾರ್ಧೊಟೇ.

ಚೇರೆರೆ ಆಡಳಿತಾವಧಿಡ್ ಮಲಯಾಳ ತಮಿಳ್‌ದ ಗಾಢ ಪ್ರಭಾವದೊಟ್ಟುಗು ಬುಳೆಂಡ್ ಪದಿಮೂಜಿ ಪದಿನಾಲನೇ ಶತಮಾನೊತ ಮಲಯಾಳಂ ಪಾಟ್ಟು ಸಾಹಿತ್ಯೊಟು ಅರ್ಧೊಡ್ತುಲಾ ಜಾಸ್ತಿ ತಮಿಳ್ ಪದಕುಳೇ ತೋಜಿಪ. ಮಣಿಪ್ರವಾಳ ಶೈಲಿ ಸುರುವಾದ್ ಸಂಸ್ಕೃತೊದ ಗಾಢ ಪ್ರಭಾವೊಗು ಒಡ್ಡ್‌ನ ಮುಟ್ಟಲಾ ಮಲಯಾಳಂ ತಮಿಳ್‌ದ ಸುಳಿಡ್ತ್ ಪಿದಯಿ ಬತ್ತಿಜ್ಜಾಂಡ್.

ಅಯಿಟ್‌ಲಾ ಮುಖ್ಯವಾದ್ ಚೆಂದಮಿಳ್‌ಡ್ತ್. ಚೇರೆರ್ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾದ್ ಉಪಯೋಗಿಸಾವೊಂದಿತ್ತಿನ ವಟ್ಟೆಮಿತ್ತನ್ ಪನ್ಪಿ ಲಿಪಿ ಸಂಪ್ರದಾಯೊ ದಕ್ಷಿಣ ತಮಿಳುನಾಡ್‌ಲಾ ಕೇರಳೊಟ್‌ಲಾ ಪ್ರಚಲಿತೊಡಿತ್ತ್‌ಡ್. ತಮಿಳ್‌ನ್ ಬರೆಯೆರ ದಕ್ಷಿಣ್ ತಮಿಳ್ ನಾಡ್‌ಟ್ 15ನೇ ಶತಮಾನ ಮುಟ್ಟಲಾ ವಟ್ಟೆಮಿತ್ತ್‌ನ್ ಉಪಯೋಗಿಸಾವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಕೇರಳೊಡ್ 18ನೇ ಶತಮಾನೊಮುಟ್ಟ ಈ ಲಿಪಿ ಚಾಲ್ತಿಡಿತ್ತ್‌ಡ್. ಅಯಿಡ್ತ್ ಬೊಕ್ಕ ಎಮಿತ್ತಚ್ಚನ್ ಪನ್ಪಿ ಮಲಯಾಳೀ ಕವಿ ಮಲೆಯಾಳೊದ ಬರವಣಿಗೆಗ್ ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಮಾಣೊಡು ಆರ್ಯೆಮಿತ್ತ್‌ನ್ ಉಪಯೋಗ ಮಲ್ತೆ.

ವಟ್ಟೆಮಿತ್ತ್‌ಗ್ ಸಮವಾದ್ ದಕ್ಷಿಣ ಕೇರಳೊಡ್ ಕೋಲೆಮಿತ್ತು ಪನ್ಪಿನ ಲಿಪಿ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಇತ್ತೆ ಅವು ಬೂರ್ದು ಪೋತ್‌ಂಡ್. ವಟ್ಟೆಮಿತ್ತ್‌ಡ್ ಲಿಪಿ ಸಂಕೇತೊಲು ಕಮ್ಮಿ. ಕಾರಣೊ ತಮಿಳ್‌ದ ಪ್ರಭಾವೊ. ತಮಿಳ್ ಭೂಯಿಷ್ಟವಾಯಿನ ಮಲಯಾಳೊನ್ ಬರೆಯೆರ ಅವು ಯಾವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆಂಡ ಮಣಿಪ್ರವಾಡ್ದಾದ್ ಮಲಯಾಳಗ್ ಸಂಸ್ಕೃತೊದ ಧ್ವನಿಲು ಬತ್ತ್ಯೊಟ್ಟಿಗೆ ಅವೆನ್ ಬರೆಯೆರೆ ಸಂಸ್ಕೃತೊದ ಬರವಣಿಗೆಗಾದ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಬ್ರಾಣೆರ್ ಉಪಯೋಗಿಸೊಂದಿತ್ತಿನ ಆರ್ಯೆಮಿತ್ತ್‌ನ್ ದೆತ್ತೊನುನವು ಅನಿವಾರ್ಯೊ ಆಂಡ್.

ಈ ನಡುವೆ ಕೇರಳೊಡುಪ್ಪುನ ದೇವಸ್ಥಾನೊಲೆಡ್ ಪೂಜೆಗ್ ಬೋಡಾದ್ ಶಾಂತಿಗ್‌ಳಾತ್ ತುಳುನಾಡ್‌ತ ಬ್ರಾಣೆರ್ ಒಕ್ಕಲ್ ಪೋಯೆರ ಸುರುಮಲ್ತೆರ್. ಇತ್ತೆಲ ಧಾರಾಳ ತುಳುವೆರ್ ಕೇರಳೊಡ್ ಶಾಂತಿಗ್‌ಳಾದ್ ಉಲ್ಲೆರ್. ಮೆಕ್ಲೆಡ್ದಾತ್ ಕೇರಳೊಗ್ ಪಗರ್‌ನ ಆರ್ಯೆಮಿತ್ತ್ ಇತ್ತೆದ ಮಲಯಾಳ ಲಿಪಿಯಾದ್ ಬುಳೆದುಪ್ಪೊಡು.

ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಈ ಲಿಪಿ ಸಂಪ್ರದಾಯೊ ಸಂಸ್ಕೃತೊ, ತುಳು ಬರವಣಿಗೆಗಾದ್ ಸುಮಾರ್ 12ನೇ ಶತಮಾನೊಗು ದುಂಬೇ ಬಳಕೆಡ್ ಇತ್ತುಪ್ಪೊಡು ಪಂದ್ ಅಂದಾಜ್ ಮನ್ಪೆರೆ ಬೋಡಾಯಿನ ಆಧಾರೊಲುಳ್ಳೊ. ಮುಖ್ಯವಾದ್ ಇಂಚಿಪತಿಕ್ಕ್‌ನ ಪ್ರಾಚೀನ ತುಳು ಮಹಾಕಾವ್ಯ 'ಮಹಾಭಾರತೊ' ತ್ರುಟಿತವಾದ್ ತಿಕ್ಕಿನ 'ಕರ್ಣಪರ್ವೊ'ಲ 14ನೇ ಶತಮಾನೊಗು ಸೇರ್ದ್‌ಳ್ಳೊ. ಅವ್ವತ್ತ್‌ಂದೆ ತುಳು ಲಿಪಿಟ್ ಪಂಡ ಆರ್ಯೆಮಿತ್ತ್‌ಡ್ ಬರೆಯಿನವು.

ಮಹಾಭಾರತೊಡು ಪೂರ್ವ ಕವಿಕ್ಲೆ ಸ್ಮರಣೆ, ವಿಣಾಪಾಣಿ ಮುಕುಂದ, ಗುಡ್ಡೆತರಾಯೆ ದುಂಬಾಯಿ ಕವಿಕ್ಲೆನ ಪ್ರಸ್ತಾಪೊಲಾ ಉಂಡು. ತುಳು ರಾಮಾಯಣೊ, ರುಕ್ಮಿಣೀ ಸ್ವಯಂವರೊ, ಕೀಚಕವಧೆ, ಬಾಣಾಸುರ ವಧೆ, ಅಂಬರೀಷೋಪಾಖ್ಯಾನೊ ದುಬಾಯಿನ ತುಳು ಮಹಾಕಾವ್ಯೊಲೆನ ಉಲ್ಲೇಖೊಲಾ ಉಂಡು. ಉಂದೆಡ್ದಾವರೊ ತುಳು ಭಾಸೆದ ಕಾವ್ಯೊಲೆನ ಚರಿತ್ರೆ 12ನೇ ಶತಮಾನೊಡ್ತ್‌ಲಾ ಪಿರವು ಪೋಪುಂಡು. ಆ ಪೊರ್ತುಡು ತುಳು ಬಾಸೆನ್ ಆರ್ಯೆಮಿತ್ತು ಲಿಪಿ ಸಂಪ್ರದಾಯೊಡು ಬರೆಯೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಇಂಚಾದ್ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯೊ, ಲಿಪಿಕ್ಲು ಒಂಜೇ ಪೆಟ್ಟ್‌ಗ್ ಪುಟ್ಟುಜೊ. ನಿಧಾನವಾತ್ ಬುಳೆತ್ ಬತ್ತೊ.

ಆರ್ಯೆಮಿತ್ತು ಬೇತೆ ಅತ್ತ್, ತುಳು ಲಿಪಿ ಬೇತೆ ಅತ್ತ್. ಭಾರತೀಯ ಲಿಪಿಮಾಲಾ ಪನ್ಪಿನ ಹಿಂದಿ ಉದ್ಗ್ರಂಥೊಡು ತುಳುಲಿಪಿನ್ ಪ್ರತ್ಯೇಕೊ ಉಲ್ಲೇಖೊ ಮಲ್ತೆರ್.

ಎ.ಸಿ.ಬರ್ನೆಲ್ ತನ್ನ South Indian Paleography ಪನ್ಪಿ ಕೃತಿಟ್ ತುಳುಲಿಪಿನ್

ತುಳು -ಮಲಯಾಳಂ ಲಿಪಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಉಲ್ಲೇಖೊ ಮಲ್ತೆ. ಈ ಪುದರ್ ದುಂಬು ತುಳು, ಬೊಕ್ಕ ಮಲಯಾಳಂ ಪನ್ಪಿನೈನ್ ಸಾಬೀತ್ ಮಲ್ಪುಂಡು.

ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ತುಳು ಲಿಪಿತ್ತ ಲಕ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ತಾಳೆಯೋಲೆ ಗ್ರಂಥೊಲು ತಿಕ್ಕ್‌ದೊ. ಎಚ್ಚಿನವುಲಾ ವೇದೊ, ವೇದಾಂತೊ, ಜ್ಯೋತಿಷೊ, ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಾಹಿತ್ಯೊ, ಗ್ರಹ್ಯಸೂತ್ರೊ, ವೈದ್ಯಾದಿ ಗ್ರಂಥೊಲು. ತುಳು ಒಂಜಿ ಲಿಪಿ ಇಜ್ಜಾಂದಿ ಭಾಷೆ ಪನ್ಪಿನ ಪಾತೆರೊನೇ ಪ್ರಸಾರೊ ಆದಿತ್ತಿ ಸೀಮಿತ ಕಾಲೊಡು ವಿದ್ವಾನ್ ಡಾ।ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಚಂತ್ತಾಯೆರ್ 'ಶ್ರೀ ಭಾಗವತೊ' ಪನ್ಪಿ ತುಳು ಭಾಸೆ, ತುಳು ಲಿಪಿಟಿತ್ತಿ ಮಹಾಕಾವ್ಯೊಮೊಂಜೆನ್ ನಾಡ್ದ್‌ಪತ್ತ್‌ದ್ ಅಚ್ಚರಿ ಮೂಡಿಸಾಯೆರ್. ತುಳುಕ್ಕು ಲಿಪಿ ಮಾತ್ರೊ ಅತ್ತ್, ಲಿಖಿತ ಪ್ರಾಚೀನ ಸಾಹಿತ್ಯೊಲಾ ಉಂಡು ಪನ್ಪಿನೈನ್ ಸಾಬೀತ್ ಮಲ್ತೆರ್. ಅಯಿಡ್ದ್‌ಬೊಕ್ಕ ತುಳು ಬಾಸೆ, ತುಳು ಲಿಪಿಗ್ಲೆಟ್ ಕಾವೇರಿ, ದೇವೀ ಮಹಾತ್ಮೆ, ಮಹಾಭಾರತೊ ಪನ್ಪಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಮಹಾಕಾವ್ಯೊಲೆನ್ ಸಂಪಾದನೆ ಮನ್ತ್‌ದ್ ಪ್ರಕಟ ಮನ್ತೆರ್. ಡಾ।ಎಸ್.ಆರ್ ವಿಘ್ನರಾಜೆರ್ ತುಳು ಭಾಗವತೋದ ನವಮ ಸ್ಕಂಧೊ ಅಥವಾ ರಾಮಾಯಣೊನ್ ನಾಡ್ದ್ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಸಂಪಾದನೆ ಮನ್ತ್‌ದ್ ಪ್ರಕಟಿಸಾಯೆರ್. ಗಣಹವನ ವಿಧಿ, ಪುಣ್ಯಾಹ ವಿಧಿಕ್ಲುಲಾ ಆರೆಗ್ ತಿಕ್ಕಿಯೊ. ಡಾ।ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ ಬೆಳ್ಳೂರೆರ್ ತುಳು ಅನಂತ ವ್ರತ ಕಥೆ, ಕಾಲದೇಶಾದಿ ವರ್ಣನೆ ಅಷ್ಟಬಂಧ ವಿಧಿತ್ತ ಕೆಲವು ಓಲೆಕುಳು, ವೈದ್ಯ ಗ್ರಂಥವೊಂಜೆತ ಕೆಲವು ಓಲೆಕುಳು ಅತ್ತಂದೆ ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯೆರೆ ಸಂಗ್ರಹೊಟಿತ್ತಿನ ಕರ್ಣಪರ್ವೊನ್‌ಲಾ ಸಂಪಾದನೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಅನಂತಪುರ, ವಿಟ್ಲ, ಉಜಿರೆ, ಈಶ್ವರ ಮಂಗಲ, ಬಜಕೂಡ್ಲು ಈ ಪ್ರದೇಶೊಲೆಡ್ ಶಿಲಾಶಾಸನೊಲುಲಾ ತಿಕ್ಕಿಯೊ.

ತುಳುಲಿಪಿ ಬಳಕೆಡ್ದ್ ಬೂರ್ದ್‌ಪೊಂಡ್. ಉಂದೆಕ್ಕ್ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣೊ ಅವು ಮುದ್ರಣೊಗ್ ಉಪಯೋಗ ಆವಂದಿನವು. ತುಳು ಗೊತ್ತಿತ್ತಿನಕ್ಲ್ ಪೂರಾ ಕನ್ನಡ ಗೊತ್ತಿತ್ತ್‌ನಕುಲುಲಾ ಆದುಪ್ಪನಗ ಕುಡ್ಲಗ್ ಮುದ್ರಣಯಂತ್ರೊಕನತಿ ಕ್ರೈಸ್ತ ಮಿಶನರಿಲು ತುಳುಕ್ಕಾದೇ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಅಚ್ಚ್‌ತ ಮೊಳೆಕ್ಲೆನ್ ತಯಾರ್ ಮಲ್ತಿಜೆರ್. ತುಳು ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿನ್ ಒತ್ತೊನ್‌ಂಡ್. ಉಂದು ಅನಿವಾರ್ಯೊನೇ ವಿನಾ ದಾಸ್ಯೊದ ಸಂಕೇತೊ ಅತ್ತ್. ಇತ್ತೆಲಾ ತುಳುಲಿಪಿಟ್ಟೇ ಮಂತ್ರೊಲೆನ್ ಬೆರದ್‌ದೀಪಿನ ಹಿರಿಯೆರ್ ತುಳುನಾಡ್‌ಟ್ ಉಲ್ಲೆರ್.

ತುಳುಲಿಪಿನ್ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾತ್ ಬಳಕೆ ಮನ್ಪುನವು ತುಳುತ್ತ ಬೆಳವಣಿಗೆಗ್ ಎಡ್ಡೆಂತಿನ ಸಂಗತಿ ಅತ್ತ್. ಅವು ಅಪಾಯಕಾರಿಲಾ ಅಂದ್. ಅಯಿತ್ತ ಹಿನ್ನೆಲೆಲ ಕಾರಣೊಕುಳುಲ-

1.ಒವ್ವೆ ಬಾಸೆಗ್ ಅಯಿನವೇ ಆಯಿನ ಲಿಪಿ ಉಪ್ಪೊಡ್‌ಂದ್ ಇಜ್ಜಿ: ಒವ್ವೇ ಭಾಸೆಗ್‌ಲಾ, ಲಿಪಿಕ್ಕ್‌ಲಾ ಉಪ್ಪುನಂಚಿನ ಸಂಬಂಧೊ ಕೇವಲ ಧ್ವನಿಕ್ ತಕ್ಕಂತಿನ ಲಿಪಿ ಸಂಕೇತೊ ಪನ್ಪಿನವು. ಪ್ರಮುಖ ಭಾಸೆಲಾಯಿನ ಇಂಗ್ಲೀಷ್, ಹಿಂದಿಲೆಗ್ ಸ್ವತಂತ್ರ ಲಿಪಿ ಇಜ್ಜಿ. ಕರಾವಳಿದ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಸಂಸ್ಕೃತೊ ಗ್ರಂಥೊಲು ತುಳು ಲಿಪಿಟ್ ಉಲ್ಲೊನೇ ವಿನಾ ದೇವನಾಗರಿಟ್ ಅತ್ತ್. ಅಂಚಾದ್ ಲಿಪಿನ್ ಪಿರ ಬಳಕೆಗ್ ಕನಪ ಪನ್ಪಿನ ಹಟ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಪಿದಡ್‌ಂಡ ತುಳು ಬುಳೆವಂದ್. ತುಳುಕ್ಕುಲಿಪಿ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅವು ಇತ್ತೆದ ಮಲಯಾಳ ಲಿಪಿಕ್ಕ್ ದುಂಬೇ ತುಳು ಭಾಸೆಗ್ ಉಪಯೋಗೊ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ್ ಪನ್ಪಿನ ಸತ್ಯೊ ಇತ್ತೆ ಸಾಬೀತಾತ್‌ಂಡ್. ಅಯಿನ್ ಆ ಮಟ್ಟೊಗು ಒರಿಪಾವೊಡತ್ತಂದೆ ತುಳುಕ್ಕು ತುಳುಲಿಪಿನ್ ಪಿರ ಅಲವಡಿಸಾದ್ ತುಳುತ್ತ ಹಿಂದುಳಿಕೆಗ್ ಕಾರಣ ಆಪಿನೆ ಎಡ್ಡೆ ಅತ್ತ್.

2.ತುಳುಕ್ಕು ಇತ್ತೆ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿ ಹೊಂದಿಕೆ ಆತ್‌ಂಡ್. ಸಾವಿರಡ್ತ್‌ಲಾ ಹೆಚ್ಚ ತುಳು ಗ್ರಂಥೊಲು ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಟ್ಟೇ ಅಚ್ಚಿ ಆತೊ. ಮಾಂತಾ ತುಳುವೆರೆಗ್‌ಲಾ ಕನ್ನಡ ಗೊತ್ತುಂಡು. ನನ ತುಳುಕ್ಕು ಲಿಪಿನ್ ಸೇರ್ಪಾಪುನೆಂದ್ ಪಂಡ ನಮ ಬುಕ್ಕಲ ಪತ್ತ್ ಪದಿನೈನ್ ವರ್ಷ ಪಿರವು ಪೋವೊಡಾಪುಂಡು. ಆತ್ ಮಾತ್ರೊ ಅತ್ತ್. ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆ, ಸಂಶೋಧನೆಲೆನ ಮೂಲಕೊ ತುಳುನು ಸಮರೋಪಾದಿಡ್ ಸಮೃದ್ಧಿ ಮಂತ್‌ದ್ ಬೇತೆ ಭಾಸೆಲೆನ ಮಟ್ಟಗ್ ಕೊನತ್ ಉಂತಾವುನು ಅನಿವಾರ್ಯತೆದ ನಡುವೆ, ಲಿಪಿ ಕಲ್ಪುನ ಕಷ್ಟೊನು ಕಾರ್‌ಗ್ ಗಂಟ್ ಪಾಡ್ದ್ ಪರಡೊಡಾವು. ಗುರ್ತನೇ ಇಜ್ಜಂದಿ ಲಿಪಿನ್‌ಕಲ್ತ್‌ದ್, ರೂಡಿಸಾವೊಂದು, ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಬಳಕೆಗ್ ಕನಪುನೆ ಪಂಡ ಅವು ಒಂಜಿ ತಲೆಮಾರ್‌ಡ್ ಆಪಿನ ಪೋಪಿನ ಕೆಲಸೊ ಅತ್ತ್. ಸದ್ಯ ಒಂಜಿ ಜನ ಸಮೂಹೊಡು ಬಳಕೆ ಆವೊಂದಿತ್ತಿನ ಲಿಪಿಯಾದಿತ್ತ್‌ಂಡ, ಆ ಜನ ಸಮೂಹೊಗು ಉದ್ದೇಶಿತ ಭಾಸೆತ ಪರಿಚಯ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಸರಿ. ಒಂಜಿ ಲಿಪಿನ್ ಒಂಜೆಡ್ತ್ ಜಾಸ್ತಿ ಭಾಸೆಲೆಗ್ ಉಪಯೋಗ ಮನ್ಪೊಡು ಪನ್ಪಿ ಈ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಯುಗೊತ್ತ ಯುನಿಕೋಡ್ ಸ್ಥಿತಿಡ್ ತುಳು ಲಿಪಿನ್ ಪಿರ ಬಳಕೆಗ್ ಕನಪಿನ ಹಟ ನಮನ್ ಪಿರ ಬೂರುನಲೆಕ ಮನ್ಪುನೆಟ್ ಒವ್ವೇ ಸಂಶಯೊಲ ಇಜ್ಜಿ.

3.ಮಾಂತ ಲಿಪಿಕುಲುಲಾ ದಿಂಜ ಅವಸ್ಥಾಂತರೊಲೆನ್ ದಾಂಟ್‌ದ್ ಇತ್ತೆದ ಸ್ಥಿತಿಕ್ಕ್ ಬತ್ತ್‌ದೊ. 19ನೇ ಶತಮಾನೊತ ಉತ್ತರಾರ್ಧೊ, ಅಂಚೆನೇ 20ದೇ ಶತಮಾನೊಟು ಲಿಪಿಕ್‌ಳೆಟಾಯಿನ ಪರಿಷ್ಕಾರೊಲು ಆತೀತತ್ತ್. ಬರವಣಿಗೆದ ರೂಪೊ ಕಲ್ಲಚ್ಚ್‌ಗ್ ಬನ್ನಗ ಮುದ್ರಣೊದ ಮೊಳೆಕ್ಲೆಗ್ ಬನ್ನಗ, ಗಣಕೀಕರಣೊ ಆನರ, ಬೇತೆ ಬೇತೆ ವಿನ್ಯಾಸೊತ ಲಿಪಿರೂಪೊಲೆನ್ ತಯಾರ್ ಮನ್ಪನಗ ಬೋಡಾಯಿನಾತ್ ಬದಲಾವಣೆಕ್‌ಲೆನ್ ಮನ್ತೆರ್. ಆಂಡ ತುಳು ಲಿಪಿ ಕಲ್ಲಚ್ಚ್‌ಗಾವಡ್ ಮುದ್ರಣೊಗಾವಡ್ ಬತ್ತಿನನೇ ಇಜ್ಜಿ. ತುಳುಕ್ಕ್ ಲಿಪಿ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್, ಅವ್ವೇ ಮೂಲೊಡ್ತ್ ಇತ್ತೆದ ಮಲಯಾಳಂ ಲಿಪಿ ವಿಕಾಸೊ ಆತ್‌ಂಡ್ ಪನ್ಪಿನವು ತುಳುಕ್ಕು ಪೆರ್ಮೆದ ಸಂಗತಿ. ಲಿಪಿ ಉಂಡು ಪನ್ಪಿನ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆದೊಟ್ಟಿಗೆ ಆಸಕ್ತೆರೆಗಾದ್ ಸಾಫ್ಟ್‌ವೇರ್‌ಲಾ ಉಪ್ಪಡ್ ಪನ್ಪಿ ಯೋಜನೆಗೆ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಸಮಿತಿ ರೂಪೊ ಕೊರ್ನವು ಒಂಜಿ ಸಾಹಸೊದ, ಸವಾಲ್‌ದ ಕೆಲಸೊ. ಈ ಕೆಲಸೊಗಾದ್ ತುಳು ಲಿಪಿನ್ ಒಂಜೇ ಪೆಟ್ಟ್‌ಗ್ ಪರಿಷ್ಕಾರ ಮನ್ತ್‌ದ್, ಆಕಾರೊ ಕೊರ್ದ್, ಪೊರ್ಲು ಮನ್ಪುನೆ ಅನಿವಾರ್ಯೊ. ಈ ನಿಟ್ಟ್‌ಡ್ ಲಿಪಿ ಸಂಕೇತೊಲೆನ್ ನನಲ ಉರುಟು ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಅಳತೆನ್ ಸರಿಹೊಂದಿಸಾಯೆರ್. ಕನ್ನಡ, ಮಲಯಾಳಟ್ ಮನ್ತಿನಂಚೆನೆ ಸ್ವರೊಲೆನ ಒತ್ತುಡು ಏಕರೂಪತೆ ಕನತೆರ್. ಎಕಾರ ಒಕಾರೊಕುಳೆಗ್ ದೀರ್ಘರೂಪೊನು ಸೃಷ್ಟಿಸಾಯೆರ್. ಈ ಮಾಂತ ಕೆಲಸೊಲಾ ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾತ್ ಯುನಿಕೋಡ್‌ಗ್ ಅಳವಡಿಸ್‌ನ ತುಳು ಸಾಫ್ಟ್‌ವೇರ್ ಇತ್ತೆ ತಯಾರಾತ್‌ಂಡ್. ಉಂದು ದಾಲಾ ಕಡೆತ ರೂಪೊ ಅತ್ತ್. ನನಲಾ ಪರಿಷ್ಕಾರೊಲು ಬರೊಡು ನನಲಾ ಪೊರ್ಲು ಆವೊಡು. ಬೇತೆ ಭಾಸೆಲಡ್ ಮೆಲ್ಲ ಮೆಲ್ಲನೆ ಆಯಿನ ಈ ಕಾರ್ಯೊ ತುಳುಟು ಒರೊನೇ ಆನಗ ತಾಳೆಯೋಲೆಡ್ ಲಿಪಿ ರೂಪೊಲೆನ್ ತೂಯಿನಕ್‌ಲೆಗ್ ಸೋಜಿಗ ಆಪುನೆ ಸಹಜೊನೇ. ಲಿಪಿ ತನ್ನ ಮಾಧ್ಯಮೊಲೆಗ್ ಅನುಸಾರವಾದ್ ಬದಲಾಪಿನ ಚಲನಶೀಲ ಸಂಗತಿಯೇ ಏನಾ ಏಪೊಲಾ ಒಂಜೇ ರೀತಿಡ್ ಒರಿಪುನ ಜಡವಸ್ತು ಅತ್ತ್. ಇತ್ತೆದ ಕನ್ನಡ ಸಾಫ್ಟ್‌ವೇರ್ ಫಾಂಟ್‌ಗ್ಲೆನ್ ಅಚ್ಚ್‌ದ ಮೊಳೆ, ಕಲ್ಲಚ್ಚ್, ತಾಳೆಯೋಲೆ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ, ಶಾಸನೊಗ್ಲೆಗ್ ಹೋಲಿಸಾಂಡ

ಬದಲಾವಣೆದ ಸ್ವರೂಪೊ ಗೊತ್ತಾಪುಂಡು. ಉಂದು ಮಾಂತ ಸಹಜ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ, ಆತೆ.

4.ತುಳುಲಿಪಿನ್ ಅಕಾಡೆಮಿಕ್ ಆತ್ ಅಧ್ಯಯನೊ ಮನ್ಪೆರೆ ತೀರುನಕುಳು ಕಲ್ಪೊಡು. ಅವು ಓದ್ಯೆರಗಾದೇ ವಿನಾ ಬರವಣಿಗೆಗಾದ್ ಅತ್ತ್. ತುಳು ಲಿಪಿಟ್ ಲಕ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ತಾಳೆಯೋಲೆ ಗ್ರಂಥೊಲುಳ್ಳೊ. ಅವೆಟ್ಟ್ ಅತ್ಯಂತ ಅಪೂರ್ವೊಲಾ, ಅಮೂಲ್ಯೊಲಾ ಆಯಿ ಮಾಹಿತಿಲುಳ್ಳೊ. ಅವೆನ್ ಓದ್‌ತ್ ಲಿಪ್ಯಂತರ ಮನ್ಪುನೆ ಇತ್ತೆದ ಅಗತ್ಯೊ. ಅಯಿಕ್ಕಾತ್ ಕಲ್ಪೊಡಾಯಿನೆ ತಾಳೆಯೋಲೆಕ್‌ಳೆಡ್ ಉಪ್ಪುನ ಲಿಪಿರೂಪೊಲೆನೇ ಹೊರತ್ ಪರಿಷ್ಕಾರ ಆಯಿನ ತುಳು ಫಾಂಟ್‌ನ್ ಅತ್ತ್.

5.ತುಳು ಲಿಪಿನ್ ತುಳುತ ಬರವಣಿಗೆದಾದ್ ಪಿರ ಬಳಕೆಗ್ ಕನಯೆರೆ ತೀರ್‌ಂಡಲಾ ಅವು ಸಾಧುವತ್ತ್. ಅಂಚಿನ ವಾ ಅಗತ್ಯೊಲಾ ಇತ್ತೆ ನಮನ ದುಂಬು ಇಜ್ಜಿ. ತುಳುತ್ತ ಉಚ್ಚಾರೊಗು ಸರಿ ಆಪಿನ ಕೆಲವು ಲಿಪಿರೂಪೊಲು ಕನ್ನಡೊಡ್ ಇಜ್ಜಿ ಪನ್ಪಿನವು ಸತ್ಯೊ ಆಂಡಲಾ ಉಚ್ಚಾರೊಗು ಬೋಡಾಯಿನ ಧ್ವನಿ ಸಂಕೇತೊ ಬೋಡೇ ಬೋಡು ಪನ್ಪಿನ ವಾದೊಡ್ ಆಂತರಿಕ ವಿರೋಧೊ ಉಂಡು. ತಮಿಳ್‌ಡ್ ಒಂಜೊಂಜಿ ವರ್ಗೊತ ಸುರುತ ನಾಲ್ ವ್ಯಂಜನೊಲೆನ್ ಒಂಜೇ ಲಿಪಿ ಸಂಕೇತಿಸಾವುಂಡು. ಸಂದರ್ಭೊಗು ಬೋಡಾಯಿನಂಚೆನೆ ಉಚ್ಚಾರೊ ಬದಲಾಪುಂಡು ಆತೆ. ಮಲಯಾಳೊಟ್ ಕಕಾರೊನ್ ಬರೆತ್ ಗಕಾರೊ ಆತ್‌ಲಾ, ತಕಾರೊನ್ ಬರೆತ್ ದಕಾರೊ ಆತ್‌ಲಾ, ಟಕಾರೊನ್ ಬರೆತ್ ಡಕಾರೊವಾದ್‌ಲಾ ಉಚ್ಚಾರೊ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಉಂದು ಲಿಪಿಕ್‌ಲಾ ಉಚ್ಚಾರೊಕ್‌ಲಾ ಉಪ್ಪಿನ ಸಂಬಂಧೊತ ಶೈಥಿಲ್ಯೊನ್ ಸೂಚಿಸಾಪುಂಡು. ತಮಿಳ್, ಮಲಯಾಳೊಗ್ ಹೋಲಿಸಾಂಡ ತುಳು ಭಾಸೆನ್ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಟ್ ಬರೆನಗ ಆಪುನ ಉಚ್ಚಾರೊದ ಸಮಸ್ಯೆ ತಿರಾ ಎಲ್ಯವು.

6.ವಾಸ್ತವತ: ತುಳುಲಿಪಿ ಮುದ್ರಣ ಮಾಧ್ಯಮೊಲು ಬರ್ಪುನೈಡ್ದ್ ದುಂಬುದ, ಕಾಗದೊ ಬರೆಪಿನೈಡ್ದ್ ದುಂಬುದ ಲೇಖನ ಮಾಧ್ಯಮೊಲೆನ ಮುಖ್ಯವಾದ್ ತಾಳೆಯೋಲೆದ ಮಿತ್ತ್‌ದ ಬರವಣಿಗೆದ ಅನಿವಾರ್ಯೊಗ್ ಅನುಗುಣವಾದ್ ವ್ಯಾಪಕ ಬಳಕೆಗ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ದೇವನಾಗರಿದಂಚೆನೆ ಉದ್ದೊದ ತರೆಕಡ್ಪುನ ಲಿಪಿರೂಪೊಲೆನ್ ತಾಳೆಯೋಲೆದ ಮಿತ್ತ್ ಬರೆತನ ಓಲೆ ಉದ್ದೊಗ್ ಸೀಳ್‌ತ್ ಪೋಪುನ ಅಪಾಯೊ ಉಂಡು. ಆಯಿನೆಡ್ತಾವಾರ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತೊಟ್ ಸಂಸ್ಕೃತೊಗು ದೇವನಾಗರಿತ ಬದಲ್ ಆರ್ಯ ಎಮಿತ್ತು ಚಾಲ್ತಿಗ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ತುಳು ಭಾಸೆಡ್ತ್ ಸಾವಿರ ಪಟ್ಟ್ ಜಾಸ್ತಿ ಆರ್ಯಮಿತ್ತು ಅಥವಾ ತುಳು ಲಿಪಿತ್ತ ಗ್ರಂಥೊಲು ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಸೆಡ್ ಉಳ್ಳೊ. ದುಂಬು ಸಂಸ್ಕೃತೊಗ್, ಬೊಕ್ಕ ತುಳುಕು ಕಡೆಕ್ ಮಲಯಾಳೊಗ್ ಬಳಕೆಯಾಯಿನ ಲಿಪಿ ಉಂದು.

7.ತುಳುವೆರೆನ್ ಕನ್ನಡಿಗೆರ್ ಶೋಷಣೆ ಮಲ್ತೊಂದುಳ್ಳೆರ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಘಂಟಾಘೋಷವಾದ್ ಸಾರುನ ಸಂದರ್ಶನಾಧಾರಿತ ಲೇಖನೊ ಕೆಲವು ವರ್ಸೊ ದುಂಬು ಮಲಯಾಳಂ ಪತ್ರಿಕೆಯೊಂಜೆಟ್ ಪ್ರಕಟವಾದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ತುಳುವೆರ್ ಕನ್ನಡಿಗೆರ್ನ್ಲಾ ಅಂದ್ ಪನ್ಪಿನ ಸತ್ಯೊ ಗೊತ್ತಿತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ತುಳುವೆರೆನ್ ಕನ್ನಡಿಗೆರೆಡ್ತ್ ಕುತಂತ್ರೊದ ಮೂಲಕೊ ದೂರ ಮನಪ್ಪುನ ಪ್ರಯತ್ನವೊಂಜಿ ಇತ್ತೆ ಆವೊಂದುಂಡು. ಲಿಪಿದ ಸಾಮ್ಯತೆನ್ ದುರುಪಯೋಗೊ ಮನ್ತ್‌ದ್, ತುಳುನು ಮಲಯಾಳೊದ ಸುಳಿಕ್ಕ್ ಪಾಡ್ದ್, ಕಡೆಕ್ ಮಲಯಾಳೊಲ, ತುಳಲ ಪರಸ್ಪರ ಕರಾತ್ ತುಳುತ ಅನನ್ಯತೆನೇ ನಾಶವಾದ್ ಪೋಪಿನ

ಸಾಧ್ಯತೆ ದಟ್ಟವಾದುಂಡು. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಡ್ ತುಳು - ಕನ್ನಡ ಸಂಬಂಧೊನ್ ನನಲಾ ಗಟ್ಟಿ ಮನ್ಪೊಡಾಯಿನ ಅನಿವಾರ್ಯತೆದ ಬಗ್ಗೆ ತುಳುವೆರ್ ಗಂಭೀರವಾದ್ ಆಲೋಚನೆ ಮನ್ಪೊಡಾತ್ ಉಂಡು.

ಒಟ್ಟುಡು ತುಳುಕ್ಕು ಪ್ರಾಚೀನ ಲಿಖಿತ ಸಾಹಿತ್ಯೊ ಪರಂಪರೆ ಉಂಡು, ಲಿಪಿ ಉಂಡು, ಲಿಪಿತ್ತ ಸೋಫ್ಟ್‌ವೇರ್‌ಲಾ ತಯಾರಾದುಂಡು. ಇತ್ತೆ ತುಳು ಬಾಕಿ ಬಾಸೆಕುಳೆನಂಚೆನೆ ಪೂರ ವಿಷಯೊಡ್‌ಲಾ ತರೆವೇರ್ತ್ ಉಂತ್‌ದ್‌ಂಡ್. ನನ ನಮ ಭಾಸೆನ್ ಸೃಜನಶೀಲ, ಸೃಜನೇತರವಾದ್ ಬಾಕಿ ಭಾಸೆಗ್ಲೆ ಮಟ್ಟೊಗು ಬುಳೆಪಾವೊಡು. ಒಟ್ಟುಗು ಮೌಖಿಕ ಸತ್ತ್ವೊಡ್‌ಲಾ ಒರಿಪೊಡು. ಲಿಪಿನ್ ಅಕಾಡೆಮಿಕ್ ಆದ್ ಕಲ್ಪಾವುನ, ಕಲ್ಪುನ ಅಪಾಯಕಾರೀ ವ್ಯವಸ್ಥೆನ್ ಕೈ ಬುಡೊಡು. ಆಂಡ ತಾಳೆಯೋಲೆ ಗ್ರಂಥೊಲೆನ ಓದುಗಾದ್ ಕೆಲವು ಆಸಕ್ತೆರ್ ಲಿಪಿತ್ತ ಪರಿಜ್ಞಾನೊ ಪಡೆದುಪ್ಪೊಡು. ಅಂಚೆನೆ ಪ್ರಾಚೀನ ತುಳು ಕಾವ್ಯೊಲೆನ್ ನಾಡ್‌ದ್, ಸಂಪಾದಿಸಾತ್, ಪ್ರಕಟಮಲ್ಪೊಡು. ಉಂದು ಇತ್ತೆತ ಅಗತ್ಯೊ.

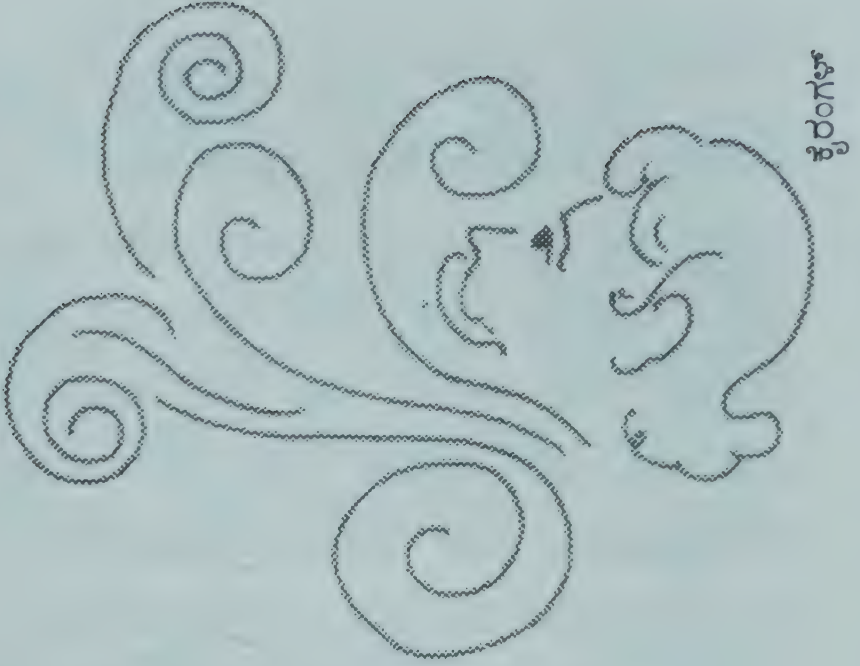

ತುಳುಟ್ಟು ಸಂಬಂಧವಾಚಕ ಶಬ್ದೊಳು

ಡಾ। ಕೆ. ಪದ್ಮನಾಭ ಕೇಕುಣ್ಣಾಯ

ನಿಕ್ಲೆನ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಶಾಲೆಗ್ ಪೋಪಿ ಜೋಕುಲು ಉಳ್ಳೆರ್‌ಡ ಏರೆನಾಂಡಲ ಒರಿಯನ್ ಲೆತ್ತ್‌ದ್ ಕೇಣ್ಲೆ : "ನಿನ್ನ ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆ ಏರ್‌ಯಾ?"ನ್ದ್. ಆಯೆ ಪಣ್ಪೆ : "ಎಂಕ್ ಅಪ್ಪೆಮ್ಮೆ ಇಜ್ಜಿ"ಂದ್. ಅಪಗ ಈರೆಗ್ 'ಅಯ್ಯೋ ಪಾಪೊನೇ; ಇಂಬ್ಯೆ ಗತಿ ಇದ್ಯಂತಿ ಆಣ್'ನ್ದ್ ತೋಜಿದ್ ಬೇಜಾರಾಂಡಲ ಆಶ್ಚರ್ಯೊ ಇಜ್ಜಿ. ಆಂಡ "ಏರೆನೊಟ್ಟುಗು ಈ ಉಪ್ಪುನೆ"ಂದ್ ಕೇಂಡರ್‌ಡ ಆಯೆ ಪಣ್ಪೆ: "ಯಾನುಪ್ಪುನೆ ಎನ್ನ ಮಮ್ಮಿ–ಡ್ಯಾಡಿನೊಟ್ಟುಗು"ಂದು! ಸರಿ. "ನಿನ್ನ ಮಮ್ಮಿನ ಮೆಗ್ಯೆ ಏರ್?"ಂದ್ ಕೇಂಡರ್‌ಡ ಆಯೆ ಮಿತ್ತ್ ತಿರ್ತ್ ತೂವೆ. ಅಪಗ ಈರ್ "ನಿನ್ನ ಮಮ್ಮಿನ ಬ್ರದರ್ ಏರ್?" ಕೇಂಡ, ಅವು 'ರಾಮ ಅಂಕಲ್'ಂದೋ 'ಕೃಷ್ಣ ಅಂಕಲ್'ಂದೋ ಪಣ್ಪೆ. "ಆಂಡ್, ನಿನ್ನಲ್ಪ ಬೇಲೆಗ್ ಬರ್ಪುನಾಯೆ ಏರ್?" ಪಂಡ "ಅವು ಈಶ್ವರಪ್ಪ ಅಂಕಲ್" ಪಣ್ಪೆ. ಈತ್ ಕೇಂಡ್‌ದ್ ಬುಕ್ಕೊ ಒವ್ವೇ ಸಂಬಂಧಿಕೆರೆನ ಬಗೆಟ್ಟ್ ಕೇಂಡರ್‌ಡಲಾ ಆಯಡ ರಡ್ಡೇ ಶಬ್ದೊಳು ಉಪ್ಪುನೆ: 'ಅಂಕಲ್' ಬುಕ್ಕೊ 'ಆಂಟಿ'. ಆಣ್ಜೆನಾಕ್ಳ್ ಮಾತ ಅಂಕಲ್‌ಲು, ಪೊಣ್ಜೆನಾಕ್ಳ್ ಮಾತ ಆಂಟಿನಾಕ್ಳ್.

ತನ್ನ ಅಪ್ಪೆನ ಒಪ್ಪಪುಟ್ಟಿನ ರಕ್ತಸಂಬಂಧಿಯಾಯಿನ ಮಾಮೆಲ, ಏರೋ ಗುರ್ತಾರ್ತೊ ಇದ್ಯಾಂತ್‌ನ ಬೇಲೆದಾಯೆಲ ಸಂಬಂದೊದ ಲೆಕ್ಕೊಡು ಒಂಜೆನಾ? ಅಂಚನೆ, ತನ್ನ ಅಪ್ಪೆನೊಪ್ಪ ಪುಟ್ಟ್‌ನ ಸಿದ್ಯಪ್ಪೆ ಅತ್ತ್‌ಡ ತಿದ್ದಿಲ, ಗುರ್ತಾರ್ತೊ ಇದ್ಯಾಂತ್‌ನ ಬೇಲೆದಾಳ್‌ಲ 'ಆಂಟಿ'ಯೇ ಅಂದ್‌ಡ ನೆತ್ತೆರ್‌ದ ಆತ್ಮೀಯ ಸಂಬಂದೊ ಎಂಚ ಒರಿಯು?

ಇತ್ತೆ ಎಕ್ಕಡ್ ಕೇಂಡಿ ಪ್ರಶ್ನೆಳೆನೇ ಒಂಜಿ ಇರ್ವತ್ತಯಿನ್ ವರ್ಸೊಗು ದುಂಬು ನೆರೆಕರೆತ್ತ ಜೋಕುಳೆಡ ಕೇಣ್ದುವರ್‌ಡ ಈರೆಗ್ ಮಾಮೆ, ಬಾವೆ, ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ, ಅತ್ಯೆ, ಎಲ್ಯಮ್ಮೆರ್, ಎಲ್ಯಪ್ಪೆ, ಮಯ್ತಿದಿ –ಇಂಚ ತುಳು ಭಾಷೆದ ಪೊರ್ಲುಪೊರ್ಲುದ ಶಬ್ದೊಳೆನ್ ಕೇಣ್ದುವರ್. ಇತ್ತೆದ ಜೋಕ್ಲೆಡ 'ನಿಕ್ಕ್ ಆಯೆ ಮುದೆಟ್ಟ್ ದಾನೆ ಆವೊಡು?' ಕೇಂಡ, 'ಮುದೆ ಪಂಡ ಎಂಚಿನ?'ಂದ್ ಈರೆಗೇ ಪಿರ ಪ್ರಶ್ನೆ ಪಾಡುವೊ. ಪಂಡ ಕರಿನ ಸುಮಾರ್ ಪತ್ತಿರ್ವೊ ವರ್ಷೊಡು ನಮ್ಮ ಭಾಷೆಡ್, ಸಂಸ್ಕೃತಿಡ್ ಎಂಚಿನ ಬದಲವಾಣೆ ಆತ್‌ಂಡ್‌ಂದ್ ಪಣ್ಪುನವು ಗೊತ್ತಾಪುಂಡು. ಈತ್ ಕಡಮೆ ವರ್ಷೊಡೇ ನಮ ನಮ ಉಳಾಯಿದ ಸಂಬಂದೊಳು, ಸಂಬಂಧವಾಚಕ ಶಬ್ದೊಲು ಜನೊಕ್ಕೆ ಬಾಯಿಡ್ದ್ ಬರಂದೆ ಉಳಾಯಿ ಕುಳ್ಳ್‌ಂಡ್. ನಾಣ, ಕ್ರಮೇಣೊ ಉಂದು ಮಾತ ನಮ ನೆಂಪುಡ್ದೇ ಅರಿದ್ ಪೋಪುಂಡು ಪಣ್ಪುನೆನ್ ತೂವೊಳಿ. ನಮ ಕುಟುಂಬ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ತುಂಡುತುಂಡಾದ್ ಪೋವೊಂದುಪ್ಪುನವು ನೆಕ್ಕ ಒಂಜಿ ಕಾರಣಾಂಡ, ಇತ್ತೆ ನಮ ಇಲ್ಲಡ್ ಪಾತೆರುನ ಭಾಷೆ ತುಳುತ್ತ ಬದಲ್‌ಗ್ ಇಂಗ್ಲಿಷ್, ಕನ್ನಡೊ, ಹಿಂದಿ – ಇಂಚಿನವು ಮಾತ ಆಯೆರೆ ಸುರುವಾಯಿನವು ಬುಕ್ಕೊಂಜಿ ಕಾರಣೊ. ಇಂಚಿನ ಈ ಸಂದರ್ಭೊಡು ನಮೊ, ತುಳುವೆರ್ ಪ್ರಾಕ್‌ಡ್ದ್ ಲಾಗಾಯಿತ್ ಉಪಯೋಗೊ ಮಳ್ತೊಂದುಪ್ಪುನ ಸಂಬಂಧವಾಚಕ ಶಬ್ದೊಳೆನ್ ನೆಂಪು ಮಳ್ಪುನವು ಅಗತ್ಯೊ ಉಂಡು. ಅಂಚಿನ ಒಂಜಿ ಎಲ್ಯ ಪ್ರಯತ್ನೊನೇ ಈ ಬರವುದ ರೂಪೊ.

ಅಪ್ಪೆ – ಅಮ್ಮೆ :

ಅಪ್ಪೆ–ಅಮ್ಮೆ/ಅಮ್ಮೆರ್ ಪಣ್ಪುನ ಶಬ್ದೊಲು ಇತ್ತೆ ಒಂಜಿ ರೀತಿಡ್ ತುಳುಭಾಷೆಡ್ದೇ ಪೋವೊಂದುಂಡು. ಅಪ್ಪೆನ್ – 'ಮಮ್ಮಿ/ಅಮ್ಮ'ಂದ್ ಲೆತ್ತ್‌ಂಡ 'ಅಮ್ಮೆರೆನ್ – 'ಡ್ಯಾಡಿ/ ಅಪ್ಪ/ಪೊಪ್ಪ'ಂದ್ ಲೆಪ್ಪರೆ ಸುರು ಮಳ್ತಿ ಬುಕ್ಕೊ 'ಅಮ್ಮಾ'ಂದ್ ಲೆಪ್ಪುನವಾವಡ್ 'ಅಮ್ಮೆರ್'ಂದ್ ಪಣ್ಪುನವಾವಡ್ ಭಾಷೆಡ್ದ್ ತತ್ತ್‌ರೇ ಪೋತ್‌ಂಡ್. ಈ ರಡ್ಡ್ ಶಬ್ದೊಳೆಡ್ ಒಂಜಿ ವಿಶೇಷತೆ ಉಂಡು.

ತುಳುಟ್ಟು 'ಅಪ್ಪೆ' ಪಣ್ಪುನ ಶಬ್ದೊ ಕನ್ನಡೊಡು 'ಅಮ್ಮ'ಂದ್‌ಲ ತುಳುಟ್ಟು 'ಅಮ್ಮೆ' ಪಣ್ಪುನ ಶಬ್ದೊಗು ಕನ್ನಡೊಡು 'ಅಪ್ಪ'ಂದ್‌ಲ ಪಣ್ಪುನ ಕ್ರಮೊ. ಕನ್ನಡೊದ ಸಂಪರ್ಕೊ, ಭಾಷಾಸಂಬಂಧೊ ಹೆಚ್ಚಾವೊಂದು ಪೋಯಿಬುಕ್ಕೊ ತುಳುತ್ತ ಶಬ್ದೊಳೆ ಜಾಗೆಡ್ ಏತೋ ಕನ್ನಡ ಶಬ್ದೊಳೆನ್ ಉಪಯೋಗೊ ಮಳ್ತೊಂದುಳ್ಳೊ. ಅವು ಈ ಸಂಬಂಧವಾಚಕ ಶಬ್ದೊಳೆ ಜಾಗೆಗ್‌ಲಾ ಬತ್ತ್ ಸೇರ್‌ಂಡ್ ಪಣ್ಪುನವು ವಿಶೇಷೊ. ಆಂಡ, ನನಲಾ ಮಸ್ತ್ ಪಿರ ಪೋಂಡ ಕನ್ನಡೊಡುಲಾ ತುಳುಂಚನೆ 'ಅಮ್ಮ' ಪಂಡ ಅಮ್ಮೆರೇ. ಕನ್ನಡೊದ ಆದಿಕಾವ್ಯ ಪಣ್ಪುನ ಪಂಪಭಾರತೊಡು ಕೃಷ್ಣೆ ಕರ್ಣಡ ಪಣ್ಪೆ: 'ನಿನಗಮ್ಮನಹರ್ಪತಿ' – ಪಂಡ 'ನಿಕ್ಕ್ ಅಮ್ಮೆ ಸೂರ್ಯೆ'ಂದ್. ಅಂಚನೆ, ಎಲ್ಯ ಜೋಕುಳೆನಾವಡ್ ಮೋಕೆಡ್ ಏರೆನಾಂಡಲಾ ಆಣ್‌ಲೆನ್ ಪಣ್ಣಗಲಾ 'ಇಂದಮ್ಮ'ಂದ್ ಪನ್ಪುನ ಕ್ರಮ ಉಂಡು. ಉಂದೆನ್ ಕನ್ನಡೊಡುಲಾ ತೂವೊಳಿ. 'ಭರತೇಶವೈಭವ' ಕಾವ್ಯೊಡು ಬಾಹುಬಲಿ ವೈರಾಗ್ಯೊಡು ದೇಶ–ರಾಜ್ಯೊ ಪೂರ ಬುಡ್ದು ಪೋಯಿನಗ ಭರತೆ ಪಣ್ಪೆ 'ಬೇಡಮ್ಮ ನೀನುಂ ತಪೋವನಕೆ

ಸಾರುವುದುಮಾನಾರ್ಗೆ ಮೆರೆವೆ ಮತ್ತಾ್ರಜ್ಯಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಮಂ'ಂದ್. ಇಂಚ ಕನ್ನಡೊಡುಲಾ ತುಳುಟ್ಟುಲಾ ಒಂಜಿ ಕಾಲೊಡು ಅಮ್ಮ ಪಣ್ಪಿ ಶಬ್ದೊಗು ಒಂಜೇ ಅರ್ಥೊ ಇತ್ತಿಲೆಕ್ಕ ತೋಜುಂಡು.

ನನ ತುಳುತ್ತ ಪ್ರಾಕ್‌ದ ಕಾವ್ಯೊಳಾಯಿನ 'ಶ್ರೀಭಾಗವತೊ'ಡು 'ಅಪ್ಪೆ' ಪಣ್ಪಿನ ಶಬ್ದೊನೇ ಉಂಡು. ಅಯಿಟ್ –'ಅಪ್ಪ ಕೇಳಿಲೆ ಬಂಜಿಡುಪ್ಪು ಕಿಬಾಲೆ.....'ಂದ್ ಇಪ್ಪುನ ಅಪ್ಪ ಪಂಡ ಅಪ್ಪೆ. ಅಂಚನೆ, ಅರುಣಾಬ್ಜ ಕವಿನ ತುಳುಮಹಾಭಾರತೊಡುಲಾ 'ಅಪ್ಪೆ'ಂದೇ ಉಂಡು. 'ಅಪ್ಪಟಾ ಪಿನ್‌ಪೇರಾ ಮಗ್‌ಳ್ಯೆರವುಳ್ತ್', 'ಅಪ್ಪಾ ಚೂಸ್ಟಿಡೆ ಪಿಂದ್......' ಇಂಚ ಮಾತ ಪ್ರಯೋಗೊಳು ತೋಜುವೊ.

ಮುಳ್ಪ ಒಂಜಿ ವಿಶೇಷತೆ ಉಂಡು. 'ಅಪ್ಪೆ' ಪಣ್ಪಿ ಶಬ್ದೊ ಆ ಅರ್ಥೊಡು ದ್ರಾವಿಡಭಾಷೆಳೆಡ್ ತುಳುಟು ಮಾತ್ರ ಇಪ್ಪುನೆ. ಉಂದು ತುಳುತ್ತ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯೊ. 'ಅಮ್ಮ' ಪಣ್ಪಿ ಶಬ್ದೊನು ತೂಲೆ: ತಮುಳು, ಮಲೆಯಾಳೊ, ಕನ್ನಡೊ ಇಂಚಿನ ದ್ರಾವಿಡಭಾಷೆಳೆಡ್ ಮಾತೆಡ್‌ಲ ಅಪ್ಪೆ ಪಣ್ಪಿ ಅರ್ಥೊಡೇ ಉಂಡು. ಸಂಸ್ಕೃತೊಡು 'ಅಂಬಾ' ಪಂಡಲ ಉಂದುವೇ ಅರ್ಥೊ. ಒಟ್ಟಾರೆ ಪಣ್ಪುಂಡ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾತ ದ್ರಾವಿಡಭಾಷೆಳೆಡ್‌ಲಾ 'ಅಮ್ಮ' ಪಂಡ ಅಪ್ಪೆ; ಕೆಲವು ದ್ರಾವಿಡಭಾಷೆಳೆಡ್ 'ಅಪ್ಪ' ಪಂಡ ತುಳುಟು 'ಅಮ್ಮೆ'. ಸಂಬಂಧವಾಚಕಾದ್ 'ಅಪ್ಪೆ' ಪಣ್ಪಿ ಶಬ್ದೊ ದೂರ ಆವೊಂದುಂಡಡಲಾ 'ಅಪ್ಪೆಬಾಸೆ', 'ತುಳುವಪ್ಪೆ', 'ಅಪ್ಪೆನಾಡ್' ಇಂಚಿನ ಶಬ್ದೊಳೆಡ್ ಅವ್ವೇ ಅರ್ಥೊಡು ಉಪಯೋಗ ಆವೊಂದುಂಡು.

ಅಜ್ಜ–ಪಿಜ್ಜ–ಮುತ್ತಜ್ಜ; ಅಜ್ಜೆ–ಪಿಜ್ಜೆ–ಮುತ್ತಜ್ಜೆ

ನನ, ಅಮ್ಮೆರ್‌ನ ಅಪ್ಪೆ ಬುಕ್ಕೊ ಅಪ್ಪೆನ ಅಪ್ಪೆ –ಇರ್ವೆರ್‌ಲಾ 'ಅಜ್ಜೆ'. ಅಂಚೆನೆ ಅಜ್ಜಿನ ಅಪ್ಪೆ 'ಪಿಜ್ಜೆ'. ಅಮ್ಮೆರ್‌ನ ಅಮ್ಮೆರ್ ಬುಕ್ಕೊ ಅಪ್ಪೆನ ಅಮ್ಮೆರ್ 'ಅಜ್ಜೆ'; ಅಜ್ಜೆರ್‌ನ ಅಮ್ಮೆರ್ 'ಪಿಜ್ಜೆ. ಈ 'ಪಿಜ್ಜಿ' ಬುಕ್ಕೊ 'ಪಿಜ್ಜೆ' ಪಣ್ಪುನ ಶಬ್ದೊಳು ಎಂಚ ಬತ್ತ್ಂಡ್? ಕೇಣ್ಲೆ: ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಳೆಡ್ 'ಪಿರಿಯ' ಪಂಡ ಮಲ್ಲವುಂದ್ ಅರ್ತೊ. ಅಜ್ಜೆರೆಡ್ದ್ ಪಿಜ್ಜೆರ್ ಮಲ್ಲೆ ಆಯಿನೆಡ್ 'ಪಿರಿಯ ಅಜ್ಜೆ>ಪಿರಿಯಜ್ಜೆ>ಪಿಜ್ಜೆ' ಆಯೆರ್. ಅಜ್ಜಿಡ್ದ್ ಪಿಜ್ಜಿ ಮಲ್ಲೆ ಆಯಿನೆಡ್ 'ಪಿರಿಯ>ಅಜ್ಜಿ>ಪಿರಿಯಜ್ಜಿ>ಪಿಜ್ಜಿ. ಅಪಂಡ ಪಿಜ್ಜಿನ ಬುಕ್ಕೊ ಪಿಜ್ಜನ ಅಮ್ಮೆರ್? 'ಮುತ್ತಜ್ಜೆ'; ಪಿಜ್ಜನ ಬುಕ್ಕೊ ಪಿಜ್ಜಿನ ಅಪ್ಪೆ– 'ಮುತ್ತಜ್ಜಿ'. ಮುತ್ತಜ್ಜೆ ಅತ್ತ್ಡ ಮುತ್ತಜ್ಜಿ ಎಂಬ ಬತ್ತೆರ್? ಇಂದೆಕ್ ರಡ್ಡ್ ರೀತಿಡ್ ಅರ್ತೊ ಪಣೊಳಿ. ಒಂಜನೆದಾದ್, ದ್ರಾವಿಡಭಾಷೆಡುಪ್ಪುನ 'ಮುದಿ' ಸೇರ್ಸಾದ್ 'ಮುದಿ+ಅಜ್ಜ>ಮುತ್+ಅಜ್ಜ> ಮುತ್ತಜ್ಜ'; 'ಮುದಿ+ಅಜ್ಜಿ> ಮುತ್ತ್+ಅಜ್ಜಿ>ಮುತ್ತಜ್ಜಿ'. ರಡ್ಡನೆದಾದ್, 'ಮೂತ್ತ' ಪಣ್ಪಿ ದ್ರಾವಿಡ ಶಬ್ದೊ ಇತ್ತೆ ಮಲಯಾಳೊಡು ಉಂಡು. ಆ ಮೂತ್ತ ಶಬ್ದೊಡ್ದು 'ಮೂತ್ತ+ಅಜ್ಜೆ>ಮೂತ್ತಜ್ಜೆ>ಮುತ್ತಜ್ಜೆ; ಅಂಚನೆ, 'ಮೂತ್ತ+ಅಜ್ಜಿ>ಮೂತ್ತಜ್ಜಿ'ನ್ದ್ ಶಬ್ದೊ ಪುಟ್ಟ್‌ದಿಪ್ಪೆರೆ ಯಾವು. ಮಲಯಾಳೊಡು ಮಾತೆರೆಡ್ದ್‌ಲಾ ಮಲ್ಲಾರಾಯಿನ ದೇವೆರ್ 'ಮೂತ್ತಪ್ಪನ್'.

ಈಡೆಗ್ ತನನ್ ಸೇರ್‌ದ್ ಮಿತ್ತ್‌ಗ್ ಐನ್ ತರೆ ಆಂಡ್. ಬಹುಶಃ ಇಂದೆಡ್ದ್ ಪಿರವುದ ತರೆನ್ ತೂಪುನ ಭಾಗ್ಯೊ ತಿಕ್ಕುನ ಸಂದರ್ಭೊನೇ ಇತ್ತ್‌ಜ್ಜಿ ತೋಜುಂಡು.

ಅಂಚಾದ್ ಮಿತ್ತ್‌ದ ತರೆನ್ ಪಣ್ಯರ ಬೋಡಾಯಿನ ಶಬ್ದೊ ಇತ್ತೆ ತುಳುಟ್ ಬಹುಶಃ ಇಜ್ಜಿ. ಇಂಚ 'ಅಜ್ಜೆ–ಪಿಜ್ಜೆ–ಮುತ್ತಜ್ಜೆ'ರ್ ಮೂಜಿ ಜನೊ ಇತ್ತೆರ್‌ಡಲಾ ಅಕ್ಳೆಗ್ 'ಪುಳ್ಳಿ' ಮಾತ್ರೊ ಒರಿಯೆನೆ! ಅಯಿಕ್ ಬೋಡಾಯಿನ ಶಬ್ದೊ ಇತ್ತೆ ತುಳುಟು ಇಜ್ಜಿ.

ಮಲ್ಲಪ್ಪೆ–ನೇಲ್ಯಪ್ಪೆ

ನಾನ, ಅಪ್ಪೆನ ಪಲ್ದಿ 'ಮಲ್ಲಪ್ಪೆ' ಇಂಬೆರೆನ್ 'ನೇಲ್ಯಪ್ಪೆ', 'ಪೆರಿಯಪ್ಪೆ'ನ್ದ್‌ಲ ಪಣ್ಪುನೆ ಉಂಡು. ಪೆರಿಯಪ್ಪೆ ತರೆತರೆದ್ 'ಪೇಪಿ'ನ್ದ್ ಪಣ್ಪಿನ ಶಬ್ದೊ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಬಡಕಾಯಿ ಮೆಯಿಟ್ ಉಂಡು. ಈ ಸ್ಥಾನೊಡುಪ್ಪುನಕುಲು ಬಜೀ ಅಪ್ಪೆನ ಒಪ್ಪಪುಟ್ಟಿನ ಪಲ್ದಿಯಡಿಕುಲು ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್, ಮಲ್ಲಮ್ಮೆರೆನ ಬುಡೆದಿ ಅಥವಾ ಆ ಸ್ಥಾನೊಡುಪ್ಪುನ ಪೊಣ್ಜೆನಾಕ್ಳೆಗ್‌ಲಾ ಈ ಪುದರೇ ಉಂಡು. ಇತ್ತೆ ಈ ಶಬ್ದೊದ ಬದಲ್‌ಗ್ 'ದೊಡ್ಡಮ್ಮ' ಪಣ್ಪಿ ಶಬ್ದೊ ಪ್ರಯೋಗೊಡುಂಡು. ಈ 'ದೊಡ್ಡಮ್ಮ' ಕನ್ನಡೊಡ್ದ್ ಬತ್ತಿನಾರ್! ಅಪ್ಪೆನ ಮೆಗ್ದಿ 'ಎಲ್ಯಪ್ಪೆ'. ಇಂಬೆರೆಗ್ 'ಕಿನ್ನಪ್ಪೆ, ಸಿದ್ಯಪ್ಪೆ/ತಿದ್ಯಪ್ಪೆ, ಕುಞ್ಞಪ್ಪೆ' ಪಣ್ಪಿ ಶಬ್ದೊಳುಲಾ ಉಳ್ಳ. ಆಂಡ ಈ ಶಬ್ದೊಳೆನ ಬದಲ್‌ಗ್ ಇತ್ತೆ ಕನ್ನಡೊದ 'ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ'ನ್ಲೋ 'ಚಿಕ್ಕಿ'ನ್ಲೋ ಲೆಪ್ಪುನವೇ ಹೆಚ್ಚ ತೋಜುಂಡು.

ನೇಲ್ಯಪ್ಪೆನ ಕಂಡನಿ 'ನೇಲ್ಯಮ್ಮೆರ್; ಮಲ್ಲಪ್ಪೆನ ಕಂಡನಿ 'ಮಲ್ಲಮ್ಮೆರ್'; ದೊಡ್ಡಮ್ಮನ ಕಂಡನಿ 'ದೊಡ್ಡಪ್ಪೆರ್'

ನೇಲ್ಯಮ್ಮೆರ್–ಮಲ್ಲಮ್ಮೆರ್

ಅಮ್ಮೆರೆನ ಪಲಯೆ 'ನೇಲ್ಯಮ್ಮೆರ್'. ಇಂಬೆರೆಗ್ 'ಮಲ್ಲಮ್ಮೆರ್'ನ್ದ್ ಬುಕ್ಕೊಂಜಿ ಶಬ್ದೊಲಾ ಉಂಡು. ಅಮ್ಮೆರೆನ ಮೆಗ್ಯೆ 'ಎಲ್ಯಮ್ಮೆರ್'. ಇಂಬೆರೆಗ್ 'ತಿದ್ಯಮ್ಮೆ', 'ಸಿದ್ಯಮ್ಮೆ'ನ್ದ್‌ಲಾ ಪಣ್ಪೆರ್. ಅಂಚನೇ ಆ ಸ್ಥಾನೊಡುಪ್ಪುನ ಬೇತೆ ಆಣ್ಜೊವುನಾಕ್ಲೆಗ್‌ಲಾ ಈ ಶಬ್ದೊನ್ ಪಣ್ಪೆರ್. ಇತ್ತೆ ಈ ಶಬ್ದೊಲಾ ಪೋದು 'ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ' ಪಣ್ಪಿ ಶಬ್ದೊನೇ ಉಪಯೋಗಾವೊಂದುಂಡು. ಮಾತ್ರತ್ತಂದೆ, 'ಚಿಕ್ಕೆ' ಪಣ್ದ್ ತರೆಯಿ ರೂಪೊಲಾ ತೋಜುಂಡು. ಅವುಲ ಅತ್ತಂದೆ ಬೊಂಬಯಿದ ಪ್ರಭಾವೊಡು ಇತ್ತೆ 'ಕಾಕ' ಪಣ್ಪಿ ಶಬ್ದೊಲಾ ಚಾಲ್ತಿಗ್ ಬರೊಂದುಂಡು.

ನೇಲ್ಯಮ್ಮೆರೆನ ಬುಡೆದಿ ನೇಲ್ಯಪ್ಪೆ; ಎಲ್ಯಮ್ಮೆರೆನ ಬುಡೆದಿ ಎಲ್ಯಪ್ಪೆ; ಚಿಕ್ಕಪ್ಪನ ಬುಡೆದಿ ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ; ಚಿಕ್ಕನ ಬುಡೆದಿ ಚಿಕ್ಕಿ.

ಪರಯೆ/ಪಲಯೆ –ಅಣ್ಣೆ

ತನ್ನಡ್ದ್ ದುಂಬು ಪುಟ್ಟಿನಾಯೆ 'ಪರಯೆ/ಪಲಯೆ/ಪಳಯೆ'. ಇಂಬ್ಯಗ್ 'ಪಲೆ', 'ಪರೆ'ನ್ದ್‌ಲಾ ಶಬ್ದರೂಪೊಳು ಉಳ್ಳೊ. ದ್ರಾವಿಡಭಾಷೆದ 'ಪ==' ಪಂಡ ಪರತ್ತ್ ಪಣ್ಪಿ ಶಬ್ದೊಡ್ದು ಈ 'ಪಳಯೆ' ಬತ್ತಿಲೆಕ್ಕೊ ತೋಜುಂಡು. ಪಲಯನ್ ಲೆಪ್ಪುನ ಮಾತ್ರ 'ಅಣ್ಣೆ'ನ್ದ್. ಇಂಚ ಲೆತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಬುಕ್ಕೊರಿಯಡ ಪಣ್ಣಗ 'ಪಲಯೆ'ನ್ದ್ ಪಣ್ಪುನ ಕ್ರಮೊನೇ ಹೆಚ್ಚ. ಈ 'ಪರಯೆ/ಪಲಯೆ' ಪಣ್ಪಿ ಶಬ್ದೊಲ ಈ ಅರ್ತೊಡು ತುಳುಟ್ಟು ಮಾತ್ರೊ ಇಪ್ಪುನವು

ತೋಜುಂಡು.

'ಅಣ್ಣ' ಪಣ್ಪುನ ಶಬ್ದೊಗು ಕನ್ನಡೊಡು 'ಅಣ್ಣ'ನ್ದ್ ಇತ್ತ್ಂಡ ತಮುಳ್‍ಡ್ 'ಅಣ್ಣಾಚ್ಚಿ'ನ್ದ್ ಉಂಡು. ಉಂದು ಬಹುಶಃ ಸಂಸ್ಕೃತೊದ 'ಶ್ರೀ' ಪಣ್ಪಿ ಗೌರವಸೂಚಕ ಪ್ರತ್ಯಯೊನ್ ಸೇರ್ಸಾವೊಂಡಿ ಶಬ್ದೊ. 'ಪಿತೃಶ್ರೀ'>ಪಿತಾಜಿ, ಮಾತೃಶ್ರೀ>ಮಾತಾಜಿ ಇಪ್ಪಲೆಕ್ಕನೆ 'ಅಣ್ಣಾ+ಶ್ರೀ>ಅಣ್ಣಾಜಿ>ಅಣ್ಣಾಚಿ' ಆದುಪ್ಪರೆ ಯಾರು. ಅಂಚನೆ, ಬೇತೆ ಏರೇ ಅಣ್ಣೊವುನಾಂಡಲ 'ಅಣ್ಣಾ'ನ್ದ್ ಪಣ್ಪುನವು ತುಳುಟು ಸಾಮಾನ್ಯೊ. ಇತ್ತೆದ ಜೋಕುಳು 'ಅಂಕಲ್' ಪಂಡಿಲೆಕ್ಕೊ.

ಮೆಗ್ಯೆ

ತನಡ್ದ್ ಬುಕ್ಕೊ ಪುಟ್ಟಿನಾಯೆ 'ಮೆಗ್ಯೆ'. ಇಂಬ್ಯಗ್ 'ಮೆಗ್ಗೆ' ಪಣ್ಪಿ ಶಬ್ದರೂಪೊಳುಳ್ಳೊ. ಈ 'ಪಲಯೆ' ಆವಡ್ 'ಮೆಗ್ಯೆ' ಆವಡ್ ಬಜೀ ತನ್ನ ಒಪ್ಪಪುಟ್ಟಿನಾಕ್‍ಳೆಗ್ ಮಾತ್ತತ್ತ್; ಆ ಸ್ಥಾನೊಡುಪ್ಪುನ ತನ್ನ ಎಲ್ಯಮ್ಮ-ಮಲ್ಲಮ್ಮೆರ್‍ನ ಅತ್ತ್‌ಡ ಎಲ್ಯಪ್ಪೆ-ಮಲ್ಲಪ್ಪೆರ್‍ನ ಜೋಕುಳೆಗ್‍ಲಾ ಈ ಶಬ್ದೊನು ಉಪಯೋಗೊ ಮಳ್ಪೊಲಿ.

ಈ ಶಬ್ದೊ ತುಳುಕ್ ವಿಶೇಷೊ. ಕನ್ನಡೊಡು 'ತಮ್ಮ' ಪಣ್ಪೆರ್. ಈ ಶಬ್ದೊಗು ತಮಿಳ್‍ಡ್ 'ತಂಬಿ' ಪಣ್ಪಿ ರೂಪೊ ಉಂಡು.

ಪಳಿ/ಪಲಿ/ಪರ್ದಿ –ಅಕ್ಕೆ

ತನ್ನಡ್ದ್ ದುಂಬು ಒಪ್ಪಪುಟ್ಟಿನಾಳ್ 'ಪಳಿ/ಪಲಿ' ಅತ್ತ್‌ಡ 'ಪರ್ದಿ'. ತನ್ನ ನೇಲ್ಯಪ್ಪೆ, ನೇಲ್ಯಮ್ಮೆರ್, ಎಲ್ಯಪ್ಪೆ, ಎಲ್ಲಮ್ಮೆರೆನ ಪೊಣ್ಣೊಜೋಕುಳು ತನಡ್ದ್ ಮಲ್ಲಾಕುಳಂದಡ ಅಕುಳುಲಾ ಪಲಿಯಡಿಕುಲೇ. ಬುಕ್ಕೊರ್ಯಡ ಇಂಚ ಪಂಡ್‍ಂಡಲ ಆಳೆನ್ ಲೆಪ್ಪುನಗ ಮಾತ್ರೊ 'ಅಕ್ಕಾ'ನ್ದೇ ಪಣ್ಪುನೆ ಬುಕ್ಕೊ ಲೆಪ್ಪುನೆ. 'ಅಕ್ಕ' ಪಣ್ಪುನ ಶಬ್ದೊ ಅವ್ವೇ ಅರ್ತೊಡು ಹೆಚ್ಚಿನ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಳೆಡ್ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದುಂಡು. ಅತ್ತಂದೆ ಬೇತೆ ಏರೇ ಪೊಣ್ಣೆವುನಾಂಡಲ 'ಅಕ್ಕ'ನ್ದ್ ಪಣ್ಪುನವು ತುಳುಟು ಸಾಮಾನ್ಯ. ಇತ್ತೆದಕ್‍ಳ್ 'ಆಂಟಿ' ಪಂಡಿಲೆಕ್ಕೊ.

ಮೆಗ್ದಿ/ಮೆಗಿ

ತನ್ನಡ್ದ್ ಬುಕ್ಕೊ ಒಪ್ಪಪುಟ್ಟಿನಾಳೆನ್ 'ಮೆಗ್ದಿ'ನ್ದ್ ಪಣ್ಪೆರ್. ತನ್ನ ನೇಲ್ಯಪ್ಪೆ-ನೇಲ್ಯಮ್ಮೆರ್, ಎಲ್ಯಪ್ಪೆ-ಎಲ್ಯಮ್ಮೆರ್‍ನ ಪೊಣ್ಣೊಜೋಕುಳು ತನ್ನಡ್ದ್ ಎಲ್ಯಕುಳಂದಡ ಅಕ್‍ಳೆನ್‍ಲ 'ಮೆಗ್ದಿ'ನ್ದ್ ಪಣ್ಪೆರ್.

ತಂಗಟಿ/ತಂಗಡಿ/ಸಂಗಟಿ/ಸಂಗಡಿ

'ಮೆಗ್ದಿ' ಪಣ್ಪುನೆಕ್ ಸಮಾನವಾದುಪ್ಪುನ ಶಬ್ದೊ ಉಂದು. ಈ ಶಬ್ದೊ ಸಾಮಾನ್ಯ ತುಳುಟು ಹೆಚ್ಚ ಉಪಯೋಗಾಪುಂಡು. ಶಿವಳ್ಳಿ ತುಳುಟ್ಟು 'ಮೆಗ್ದಿ' ಪಣ್ಪಿ ಶಬ್ದೊನೇ ಹೆಚ್ಚಾದ್ ಉಪಯೋಗೊ ಮಲ್ತೆರ್‍ಡ ಸಾಮಾನ್ಯ ತುಳುಟ್ಟು 'ತಂಗಡಿ/ಸಂಗಡಿ'ನ್ದೇ ಹೆಚ್ಚ ಉಪಯೋಗಾಪುಂಡು.

'ತಂಗಡಿ' ಶಬ್ದೊ ಅವ್ವೇ ಅರ್ತೊಡು ಕನ್ನೊಡು 'ತಂಗಿ' ಪಣ್ಪಿ ರೂಪೊಡಿತ್ತ್‌ಂಡ ತಮುಳ್‌ಡ್ 'ತಂಗೈ'ನ್ದ್ ಉಂಡು. ಪರಕನ್ನಡೊಡು 'ತಂಗೆ'ಂದುಂಡು.

ಅತ್ಯೆ-ಮಯ್ತೆದಿ

ಈ 'ಅತ್ಯೆ' ಪಣ್ಪುನವು ಕನ್ನಡೊದ 'ಅತ್ತಿಗೆ' ಪಣ್ಪುನೆಕ್ ಸಂವಾದಿಯಾದ್ ತುಳುಟು ಉಪಯೋಗೊ ಮಳ್ಪುನ ಶಬ್ದೊ. ಅಣ್ಣನ ಬುಡೆದಿ ಅತ್ಯೆ. ಅಂಚನೆ ಅಣ್ಣನ ಸ್ಥಾನೊಡುಪ್ಪುನ ನೇಲ್ಯಪ್ಪೆ-ನೇಲ್ಯಮ್ಮೆರೆನ ಆಣ್‌ಜೋಕುಳು ತನಡ್ದ್ ಮಲ್ಲೆ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ ಆಕ್ಳೆನ ಬುಡೆದ್ಯಡಿಕ್ಕುಳುಲಾ 'ಅತ್ಯೆ'ನಾಕ್ಲೇ. ಅಂಚನೇ ಮಾಮಿ ಅತ್ತ್‌ಡ ಮಾಮನ ಮಗಳ್ ಪ್ರಾಯೊಡು ಮಲ್ಲೆ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ ಅತ್ಯೆ. ಎಲ್ಯೆ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ 'ಮಯ್ತೆದಿ'.

ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ್ ಮೆಗ್ಯನ ಬುಡೆದಿನ್ ಮಯ್ತೆದಿ ಪಣ್ಪುನವು ಕ್ರಮೊ. ಅತ್ತಂದೆ, ಮಾಮಿ ಅತ್ತಡ ಮಾಮನ ಮಗಳ್ ಪ್ರಾಯೊಡು ಎಲ್ಯೆ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ ಆಳ್ 'ಮಯ್ತೆದಿ'. ಮಲ್ಲೆ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ 'ಅತ್ಯೆ'. ಅಯ್ಕೇ 'ಅತ್ಯೆ-ಮಯ್ತೆದಿ' ಪಣ್ಪುನ ಜೋಡಿ ಶಬ್ದೊ ಪ್ರಾಯೊಡು ಮಲ್ಲೆ-ಎಲ್ಯೆ ಉಪ್ಪುನ ಮಾಮಿ-ಮಾಮನ ಪೊಣ್ಣು ಜೋಕುಳೆನ್ ತೆರಿಪಾಪುಂಡು.

ಬಾವೆ-ಮಯ್ತ್‌ನೆ-ನಣ್ಕೆ

ಬುಡೆದಿಗ್ ಕಂಡನಿನ ಮೆಗ್ಯೆಪರಯೆ, ಕಂಡನಿಗ್ ಬುಡೆದಿನ ಮೆಗ್ಯೆಪರಯೆ, ಮಾಮಿ-ಮಾಮನ ಆಣ್‌ಜೋಕುಳು ತನಡ್ದ್ ಪ್ರಾಯೊಡು ಮಲ್ಲೆ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ ಬಾವೆ; ಎಲ್ಯೆ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ ಮಯ್ತ್‌ನೆ. ಈ ಶಬ್ದೊಗು ಸಂಸ್ಕೃತೊಡು 'ಭಾವುಕ' ಪಣ್ಪಿ ರೂಪೊ ಇತ್ತ್‌ಂಡ 'ಮಯ್ತ್‌ನ'ಗ್ ಕನ್ನಡೊಡು 'ಮೈದುನ' ಪಣ್ಪಿ ಶಬ್ದೊ ಉಂಡು.

ಮುಳ್ಪ ಒಂಜಿ ಸಂಗತಿ ಉಂಡು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ್ ಮಾಮನ ಆಣ್‌ಜೋಕುಳು ತನಡ್ಟ್ ಮಲ್ಲೆ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ 'ಬಾವೆ', ಎಲ್ಯೆ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ ಪೊಣ್ಜೋಕ್ಳೆಗಾಯಿನಗ 'ಮಯ್ತ್‌ನೆ'; ಆಣ್‌ಜೋಕ್ಳೆಗಾಯಿನಗ 'ನಣ್ಕೆ'.

ಮಾಮೆ-ಸಮ್ಮಲೆ/ತಮ್ಮಲೆ

ಅಪ್ಪೆನ ಮೆಗ್ಯೆ ಪರಯೆ, ಅಮ್ಮೆರ್‌ನ ಬಾವೆ-ನಣ್ಕೆ ತನ್‌ಕ್ ಮಾಮೆ. ಒಟ್ಟಾರೆ ಆತ್, ಇಂಚ ಪಂಡ್‌ಂಡಲ ಮುಳ್ಪ ಒಂತೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವೆತ್ಯಾಸೊ ಉಂಡು. ಅಪ್ಪೆನ ಮೆಗ್ಯಪರಯಗ್ ಶಿವಳ್ಳೀ ತುಳುಟ್ಟು 'ಸೋದರಮಾಮೆ'ಂದ್‌ಲಾ ಸಾಮಾನ್ಯ ತುಳುಟ್ಟು 'ಸಮ್ಮಲೆ/ತಮ್ಮಲೆ'ಂದ್‌ಲಾ ಪಣ್ಪೆರ್. ಆಂಡ ಲೆಪ್ಪುನಗ 'ಮಾಮಾ'ಂದ್ ಮಾತ್ರೊ ಪಣ್ಪುನತ್ತಂದೆ 'ಸೋದರಮಾಮಾ'ಂದೋ 'ತಮ್ಮೆಲ'ಂದೋ ಪಣ್ಪುನ ಕ್ರಮೊ ಇಜ್ಜಿ. ಅಂಚನೆ ಬುಡೆದಿನ ಅಮ್ಮೆರೆನ್ ಶಿವಳ್ಳಿ ತುಳುಟ್ಟು ಬಜೀ 'ಮಾಮೆ'ಂದ್ ಪಂಡಲಾ, ಸಾಮಾನ್ಯ ತುಳುಟ್ಟು 'ಮಾಮಣ್ಣೆರ್'ಂದ್ ಗೌರವಸೂಚಕವಾದ್ ಪಣ್ಪೆರ್. ಲೆಪ್ಪುನಗಲ 'ಮಾಮಣ್ಣೆರೇ'ಂದ್ ಲೆಪ್ಪುವೆರ್. ತಮಿಳಡ್‌ಲಾ 'ಮಾಮನಾರ್'ಂದ್ ಪಣ್ಪುನ ಕ್ರಮೊ ಉಂಡು.

ಮಾಮಿ

ಅಪ್ಪೆ–ಅಮ್ಮೆ ಪಣ್ಪಿಲೆಕ್ಕೊನೆ 'ಮಾಮಿ' ಪಣ್ಪಿ ಶಬ್ದೊಲಾ ಹೆಚ್ಚಿನ ದ್ರಾವಿಡಭಾಷೆಗ್‌ಳೆಡ್ ಉಂಡು. ಅಮ್ಮೆರೆನ ಮೆಗ್ದಿ–ಪರ್ದಿ, ಅಪ್ಪೆನ ಮೆಗ್ಯ–ಪರಯನ ಬುಡೆದಿ ಬುಕ್ಕೊ ಕಂಡನಿಗ್ ಬುಡೆದಿನ ಅಪ್ಪೆ ಅಂಚನೆ ಬುಡೆದಿಗ್ ಕಂಡನಿನ ಅಪ್ಪೆ 'ಮಾಮಿ'. ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ್ ಅಮ್ಮೆರೆನ ಮೆಗ್ದಿಪರ್ದಿನ್ 'ಸೋದರಮಾಮಿ'ಂದ್ ಪಣ್ಪುನೆಲಾ ಉಂಡು. ಆಂಡ ಲೆಪ್ಪುನ ಮಾತ್ರೊ 'ಮಾಮಿ'ಂದೇ. ಬುಡೆದಿನ ಅಪ್ಪೆನ್ ಸಾಮಾನ್ಯ ತುಳುಟ್ಟು ಕೆಲವೆರ್ ಬುಕ್ಕೊ ಪಾಡ್ದನೊದಂಚಿನ ತುಳು ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯೊಗು ಗೌರವೊಡು 'ಮಾಮಿನಾರ್'ಂದ್ ಪಣ್ಪುನವುಲಾ ಉಂಡು.

ಮರ್ಮಾಯೆ

ಆಣ್ಜೊವೆಗ್ ಮೆಗ್ದಿನ ಮಗೆ, ಪೊಣ್ಜೊವೆಗ್ ಮೆಗ್ಯನ ಮಗೆ ಬುಕ್ಕೊ ಮಗಳೆನ ಕಂಡನಿ ಮರ್ಮಾಯೆ. ಉಂದು ಶಿವಳ್ಳಿ ತುಳುಟ್ಟು ಸಾಮಾನ್ಯ ಆಂಡ, ಸಾಮಾನ್ಯ ತುಳುಟ್ಟು ಒಂತೆ ವೆತ್ಯಾಸೊ ಉಂಡು. ಅಯಿಟ್ ಮಗಳೆನ ಕಂಡನಿ ಮಾತ್ರ ಮರ್ಮಾಯೆ. ಇಜ್ಜಿಡ 'ಅರ್ವತ್ತೆ/ಅರ್ವದೆ'.

ಅರ್ವತ್ತೆ/ಅರ್ವದೆ

ಆಣ್ಜೊವೆಗ್ ಮೆಗ್ದಿನ ಮಗೆ, ಪೊಣ್ಜೊವೆಗ್ ಮೆಗ್ಯನ ಮಗೆ ಅರ್ವತ್ತೆ(ದೆ).

ಮರ್ಮಾಳ್/ಮರ್ಮಾಲ್

ಆಣ್ಜೊವೆಗ್ ಮೆಗ್ದಿನ ಮಗಳ್, ಪೊಣ್ಜೊವೆಗ್ ಮೆಗ್ಯನ ಮಗಳ್ ಬುಕ್ಕೊ ಮಗನ ಬುಡೆದಿ ಮರ್ಮಾಳ್.

ಇಂಚ ತುಳುಟ್ಟು ಸಂಬಂಧವಾಚಕೊಳು ಇತ್ತೊಡಲಾ ಮುದೆ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಲೆಪ್ಪುನಗ ಅವ್ವೇ ನಮುನೆಡ್ ಲೆಪ್ಪುನ ಕ್ರಮೊ ಇಜ್ಜಿ. ಉದಾಹರಣೆಗ್, ಪಲೆಯ ಪಂಡ್‌ದ್ ಮುದೆ ಪಂಡ್‌ಂಡಲ ಲೆಪ್ಪುನೆ 'ಅಣ್ಣಾ'ಂದೇ. ಅಂಚನೆ, 'ಮರ್ಮಾಯೆ'ಂದೋ 'ಅರ್ವತ್ತಾ'ಂದೋ ಲೆಪ್ಪಂದೆ ಪುದರ್ ಪಂಡ್‌ದೇ ಲೆಪ್ಪುನವು ಕ್ರಮೊ. ಅವ್ವೇ ರೀತಿ, 'ಪರ್ದಿ/ಪಲ್ದಿ'ನ್ 'ಅಕ್ಕಾ'ಂದ್ ಲೆಪ್ಪುವೆರ್. ಆಂಡ 'ಮರ್ಮಾಳೆ'ನ್ ಮೊಕೆಡ್ ಲೆಪ್ಪುನಗ 'ಮರ್ಮಾಳೇ'ಂದ್ ಲೆಪ್ಪುನವುಲಾ ಉಂಡು. 'ಮೆಗ್ದಿ'ನ್‌ಲ ಪುದರ್ ಪಂಡ್‌ದೇ ಲೆಪ್ಪುನವು ಕ್ರಮೊ.

ಸಂಬಂಧವಾಚಕ ಶಬ್ದೊಳು ಒಂಜಿ ಭಾಷೆದ ಮೂಲಶಬ್ದೊಗುಳೆಡ್ ಒಂಜಿ ವಿಭಾಗೊ. ದೇಹೊತ ಅಂಗೊಳೆನ ಪುದರ್, ದಿನಾಲ ಉಪಯೋಗೊ ಮಳ್ಪುನ ತಿನಸ್‌ಗ್‌ಳೆನ ಪುದರ್, ಕೃಷಿಕಾರ್ಯೊಗು ಸೇರ್‌ನ ಶಬ್ದೊಗ್‌ಳೆನ ಲೆಕ್ಕೊನೆ ಸಂಬಂಧವಾಚಕಶಬ್ದೊಗ್‌ಳ್ ನರಮಾನಿ ತನ್ನ ವಿಕಾಸೊದೊಟ್ಟುಗು ಪತ್ತೊಂದು ಬತ್ತ್‌ನ ಶಬ್ದೊಗ್‌ಳ್. ನರಮಾನಿ ಗುಂಪುಡು ಬದ್ಕೊಂದಿಪ್ಪುನಗ ಒರಿಯನೊರಿಯೆ ಲೆಪ್ಯರೆ, ಪಣ್ಯರೆ ಶಬ್ದೊಗ್‌ಳೆನ ಅಗತ್ಯ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಪಗ ಉಂಡಾಯಿನ ಶಬ್ದೊಗ್‌ಳೇ ಈ ಸಂಬಂಧವಾಚಕ ಶಬ್ದೊಗ್‌ಳ್.

ಸಂಬಂಧವಾಚಕಶಬ್ದೊಗ್ಳ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿದೊಟ್ಟುಗೇ ಉಪ್ಪುನವು. ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮಲ್ಲೆ ಆಯಿನಗ ಮಲ್ಲೆ ಆಪೊ, ಎಲ್ಯೆ ಆಯಿನಗ ಎಲ್ಯೆ ಆಪೊ. ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಒರಿಂಡ ಒರಿಪ್ಪುಂಡು; ಅರಿಂಡ ಅರಿಪ್ಪುಂಡು. ಏಪೊ ನಮ ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಬದಲ್‌ಗ್ ಊರ್ಯಾಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಎದ್ರೊಂಣ್ಯರೆ ಸುರು ಮಳ್ತೊನೋ ಅಯ್ತೊಟ್ಟುಗೇ ನಮ ಸಂಬಂಧವಾಚಕ ಶಬ್ದೊಗ್ಳ್‌ಲಾ ನಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿದೊಟ್ಟುಗೇ ಪಿರ ಬೂರ್‌ದ್, ಊರ್ಯಾಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಶಬ್ದೊಗ್ಳ್ ನಮ್ಮ ದಿನನಿತ್ಯೊದ ಪಾತೆರೊಡು ಬರ್ಯರ ಸುರುವಾಂಡ್. ಅಂಚಾದ್ ನಮ ಮೋಕೆ ದಿಂಜಿದಿನ ಸಂಬಂಧವಾಚಕಶಬ್ದೊಗ್ಳಾಯಿ, ಅಪ್ಪೆ–ಅಮ್ಮೆರ್, ಮಾಮೆ–ಮಾಮಿ, ಮೆಗ್ಯೆ–ಪರಯೆ, ಮೆಗ್ದಿ–ಪರ್ದಿ, ಅತ್ಯೆ–ಮಯ್ತೆದಿ, ಮಾಮೆ–ಮರ್ಮಾಯೆ, ತಮ್ಮಲೆ–ಅರ್ವತ್ತೆ(ದೆ) –ಮಾತ ಅರಿಯೊಂದು ಅಯ್ತ ಸ್ಥಾನೊಡು ಯಾನ್ ಸುರುಕೇ ಪಂಡಿಲೆಕ್ಕ ಮಮ್ಮಿ–ಡ್ಯಾಡಿ, ಅಂಕಲ್–ಆಂಟಿ ಪಣ್ಪಿ ನಾಲೇ ಶಬ್ದೊಗ್ಳ್ ಸಂಬಂಧವಾಚಕ ಶಬ್ದಾದ್ ಚಾಲ್ತಿಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ದುಂಬರಿಯರೆ ಸುರುವಾಯಿನವು ನಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಕೊರತ್ತೆ. ಉಂದು ಆವಂದಿಲೆಕ್ಕೊ ಒರಿಪ್ಪುನವು ನಮ ಮಾತೆರೆನಲಾ ಜವಾಬ್ದಾರಿ.

ಆಧುನಿಕ ತುಳು ರಂಗಭೂಮಿ : ಅರ್ಥೈಸುನ ಒಂಜಿ ರೀತಿ

ಪ್ರಸಾಸ್ ರಾವ್ ಎಂ.

ಒಂಜಿ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಾದ್ 'ರಂಗಭೂಮಿ'ಗ್ ವಿಶಾಲೊ ವಾಯಿನ ಅರ್ಥ ಉಂಡು. ನರಮಾನಿ ಸಮುದಾಯೊದ ಕಲ್ಪನೆನ್ ಕಟೊನೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತಿ ಕಾಲೋಡ್ದಿಂಚಿ ರಂಗಭೂಮಿ ಬುಲೆಯೊಂದೇ ಬೈದ್‌ಂಡ್. ಈ ಅರ್ಥೊಡು ಒಂಜಿ ಸಮುದಾಯದ ತೂಪರಿಕೆದ ಮಾತಾ ರೀತಿಲೆನ್ 'ರಂಗ ಭೂಮಿ'ಯಾದ್ ಗ್ರಯಿತೊನೊಡಾಪುಂಡು.

'ರಂಗಭೂಮಿದ ಮೂಲೊಡು ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿಧಿಕ್ಲು, ಬಲಿಕೊರ್ಪಿನ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಬೊಕ್ಕ ಆಚರಣೆದ ರೀತಿಲು ಉಲ್ಲೊ' ಪನ್ಪಿನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಉಂಡು. ಪನ್‌ಂಡ, ಸಮುದಾಯದ ಸಮಷ್ಠಿ ಸುಖೊಕ್ಕಾದ್ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತಿ ಕಜ್ಜೊಲೆನಿ ರಂಗಭೂಮಿ ಒತ್ತೊಂದುಂಡುಂದ್ ತೆರಿಯೊಣೊಲಿ. ವಾ ಧಾರ್ಮಿಕ ಆಚರಣೆಲಾ ಪೊರ್ಲಾದ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ ಮಾತ್ರ ಜನ ತೂವೆರ್. ಆಚರಣೆಲೆಡ್ ಪೊರ್ಲು ಉಪ್ಪುನತ್ತ್, ಸುರೂಡ್ದ್ ಕಡೆಮುಟ್ಟ ಪೊರ್ಲಾದ್ ಮೂಡುದ್ ಬರ್ಪುನನೇ ಪೊರ್ಲು. 'ಎಂಚ ಪೊರ್ಲಾಂಡ್, ಎಂಚ ಪೊರ್ಲಾಂಡ್' ಪನ್ಪಿನ ಪಾತೆರ ಒಂಜಿ ಸ್ಥಿತಿತ ಬಗ್ಗೆ ಅತ್ತ್ ಅವು ಒಂಜಿ ಲೇಸ್‌ದ ಕೊಡಿಡ್ದ್ ಕಡೆಮುಟ್ಟದ ಬದಲಾವಣೆನ್ ತೂದು ಪನ್ಪಿನವು.

ಇಂಚಾದ್ ರಂಗಭೂಮಿಡ್ ಪೊರ್ಲು ಪನ್ಪಿನವು ಸುರೂಡ್ದ್ ಕಡೆಮುಟ್ಟ ಒಂಜೇ ಆದ್ ಇಪ್ಪುಜಿ. ಅವು ಪೊರ್ಲಾವೊಂದು ಪೋವೊಡಾಪುಂಡು.

ರಂಗಭೂಮಿಡ್ "ಇಪ್ಪು"ನೆಡ್ದ್ 'ಆಪು'ನೆಕ್ಕ್ ದಿಂಜ ಬೆಲೆ ಉಂಡು. ಪೊರ್ಲಾದ್ ಆವೊಂದು ಪೋಪಿನವೇ ರಂಗಭೂಮಿದ ತಿರ್ಲ್ಂದ್ ಪಣೊಲಿ. ಅಂಚ ತೂಂಡ ತುಳುವೆರ್ನ ಜಾನಪದ ರಂಗಭೂಮಿದ ದಿಟ್ಟಿಡ್ ತೂಂಡ. ಈ ಪೊರ್ಲುಯಿ ಆಪಿನ ರೀತಿ ನಿಚ್ಚಳವಾದ್ ಗೊತ್ತಾಪುಂಡು. ತೂಪರಿಕೆ, ಸಂಗೀತ, ಭಾವನೆ, ಮಾತಾ ಒಟ್ಟು ಸೇರ್ದ್ ಸಮುದಾಯದ ಪತ್ತ್ ಸಮಸ್ತೆರ್ ಸೇರ್ದ್ ಪಣೊನ್ನಗ ಮೈಟ್ ಬರ್ಪುಂಡು, ರಂಗ ಸಂಪನ್ನೆ ಆಪುಂಡು. ಮಾಯಡ್ದ್ ಜೋಗೊಗು ಅಬತರ ಆಪುಂಡು. ರಡ್ಡ್ ಲೋಕೊಲು ಒಂಜಾದ್ ನಡೆಕ್ ಬನ್ನಗ "ಎಂಚ ಪೊರ್ಲಾಂಡ್" ಪನ್ಪಿನೆಕ್ಕ ಅರ್ಥ ಬರ್ಪುಂಡು.

ಈ ನಿಲೆಟ್ಟ್ ರಡ್ಡ್ ವಿಷಯೊಲೆನ್ ಗ್ರಯಿಪ್ಪೊಲಿ. ಒಂಜಿ, ರಂಗ ಭೂಮಿದ ಪೊರ್ಲುಯಿ ಉಪ್ಪುನು ಪಾಡ್ದಿ ಚಪ್ಪರೊಡು, ಗುದ್ದುನ ಸಂಗೀತೊದ ಅಬ್ಬರೊಡತ್ತ್, ಅವು ರಂಗೊದ ತಯಾರಿಗ್ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಸೇರುನ ಕಜ್ಜೊಡು, ಬೊಕ್ಕ, ಆ ಲೇಸ್‌ನ್ ಕೊಡಿಡ್ದ್ ಕಡೆಮುಟ್ಟಾವುನಡೆಮುಟ್ಟದ ನಡೆಟ್ಟ್. ರಡ್ನೇದಾದ್, ಒಂಜಿ ಸಮುದಾಯದ ಕಲ್ಪನೆದಾಂತೆ, ಅಯಿತ ಉಲಾಯಿ ಸೇರೊಂದೆ ರಂಗಭೂಮಿದ ಪೊರ್ಲುನು ತೆರಿಯರೆಗ್ ಆವಂದ್. ತುಳುವೆರ್ನ ಕೋಲನು "ಡ್ಯಾನ್ಸ್" ಪಂಡ್‌ದ್ ಗ್ರಯಿಪ್ಪುನ ಸ್ಥಿತಿ ಬತ್ತಿತ್ತ್ಂಡ ಅವು ಈ ಸಮುದಾಯದ ಕಲ್ಪನೆಡ್ದ್ ಪಿದಾಯಿ ಉಂತುದ್ ತೂಪಿನ ನರಮಾನಿಲೆಡ್ದಾವರ.

ರಂಗ ಭೂಮಿ ಪನ್ಪಿನವು ಸಮುದಾಯೊದ ನಡುಟ್ಟು, ಅಯಿತ ಉಲಾಯಿದ ಸಮಬಂಧೊಲೆನ್ಲಾ ಅಂಚೆನೇ ಈ ಲೋಕದೊಟ್ಟುಗು ಪೆರಲೋಕದ ಸಂಬಂಧೊಲೆನ್ಲಾ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಕೊರ್ಪಿನ ಒಂಜಿ ಅವಕಾಶೊ. ಇಂಚ ಉಪ್ಪನಗ ಇರುವನೇ ಶತಮಾನೊಡು ನರಮಾನಿಲು ಬದುಕುನ ರೀತಿ ನೀತಿಲೆಡ್, ಅಯಿತ ಕುಂದು ಕೊರತೆಲೆನ್ ಅಕ್ಲೆನ ನಡುಟ್ಟೇ ತೋಜಾದ್ ಕೊರ್ಪಿನ ಒಂಜಿ ಆಚರಣೆಯಾದೇ "ಆಧುನಿಕ ರಂಗಭೂಮಿ" ಮೂಡಿದ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ಂಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ತೆರಿಯೊನೊಡಾಪುಂಡು. ಆಧುನಿಕ ರಂಗಭೂಮಿ 'ಪಿದಾಯಿಡ್ದ್ ಬತ್ತಿನವು' ಪನ್ಪಿನ ಸರಿ ಅತ್ತ್ಂದ್ ತೋಜುಂಡು. ತುಳುವೆರ್ನ ಬದ್‌ಕ್ ಬದಲಾನಗ, ಆ ಬದಲಾವಣೆದ ಹದ, ಬೇನೆ, ಕುಸಿಕ್ಲೆನಿ ಪಣೊನರೆಗ್ ತುಳುವೆರೆನ ಉಡಲ್ ಆಧುನಿಕ ರಂಗಭೂಮಿದಂಚಿ ತಿಗ್‌ರಂಡ್‌ದ್ ಪಣೊಲಿ.

ಆಧುನಿಕ ರಂಗಭೂಮಿ ಪಂಡ 'ನಾಟಕ'ದ ಕಲ್ಪನೆನ್ ಸರಿಟ್ಟ್ ತೆರಿಯೊನೊಡಾಂಡ, 'ಆಧುನಿಕ' ಪನ್ಪಿನ ಪದೊತ ಅರ್ಥವಿವೇಚನೆ ಮಲ್ತೊನುಡು. ಸುಮಾರ್ ನಾಲ್ ಸಾವಿರ ಒರ್ಸೊದ ಇತಿಹಾಸ ಉಪ್ಪುನ ಈ ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ "ಆಧುನಿಕ' ಯುಗ ಬರ್ಪುನಿ, ಬ್ರಿಟೀಷೆರ್ ಬತ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ (ಪಂಡ ಸಮಾರ್ ನಾಲ್ನೂದು ವರ್ಷ ಆಂಡ್). ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಶಿಕ್ಷಣೊಡ್ದಾವರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಕಾಲೊಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ "ಆಧುನಿಕ ಚಿಂತನೆ' ಸುರು ಆಪುಂಡು ಪನ್ಪೆರ್. ಆಧುನಿಕ ರಂಗಭೂಮಿ ತುಳುಟ್ಟ್ 20ನೇ ಶತಮಾನೊದ ಸುರೂಡ್ದಿಂಚಿ ಬರ್ಪುಂಡೂಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಈ ಬುಲೆತ್ತ ಬಗ್ಗೆ ಒಂಜಿ ರೀತಿದ ಸಂಶಯಾ ಇತ್ತ್ಂಡಲಾ ತುಳುಟ್ ಆಧುನಿಕ ರಂಗಭೂಮಿಗ್ ನೆಲೆಕಟ್ ತಿಕ್ಕುಂಡು.

ನಾಟಕ ಒಂಜಿ 'ಕಲೆ' ಆದ್, ಸಮುದಾಯೊದ ರಂಜನೆದ ಒಂಜಿ ತಾದಿಯಾದ್ ಬನ್ನಗಲಾ ಸಮುದಾಯೊದ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತೊರಲೆನಿ ಪಣ್ಪಿನನ ತೂವೊಲಿ. ತುಳುತ್ತ ಸುರೂತ್ತ ನಾಟಕಕಾರೆರ್ – ಮಾಧವ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ ಶಿವಣ್ಣ ಹೆಗ್ಡೆರ್ – ತುಳು ಸಮುದಾಯೊ

ಪೇಂಟೆದ ಶಿಕ್ಷಣದ ತಾದಿಡ್ ನಡತ್ತ್ ಬರ್ಪುನ ಕನ ಕಟಿಯೆರ್, ಅಂಚೆನೇ ಬರೆಯೆರ್, ಪೇಂಟೆಲು ಬುಲೆಯೊಂದ್ ಪೋಯಿನಂಚನೇ ಬದಲಾವಣೆನ್ ತೂವೊಂದೇ, ಅಯ್ತ ಗಮ್ಮತ್ತ್‌ನ್ ಬೊಕ್ಕ ಸಮುದಾಯದ ಅನುಭವೊನೆಲಿನ್ ಪದ್ಯೊಡು/ರಂಗೊಡು ಕಟ್‌ದ್ ಕೊರ್ಪಿನ ಕೆಮ್ತೂರು ದೊಡ್ಡಣ್ಣ ಶೆಟ್ರ್ ಜನ್ನೊಕ್ಲೆಗಾದೇ ರಂಗಭೂಮಿ ಕಟ್‌ದ್ ಬೆನ್ತೆರ್. ಅಂಚೆನೇ ರಾಮ ಕಿರೊಡಿಯನ್ ಬೊಕ್ಕ ಇಬ್ರಾಹಿಂ ಸ್ಕಾಬೆರ್ ತುಳು ಸಮುದಾಯೊದ ಬದಲಾಯಿನ ಸ್ಥಿತಿಟ್ಟ್ ಸಮುದಾಯೊದ ಚಿಂತನೆನ್ ಮಲ್ಪಾವೆರ್. ಆಧುನಿಕ ಯುಗೊಟ್ ಸಂಸಾರೊದ ಸಂಬಂಧೊಲು ಬದಲಾವೊಂದುಪ್ಪುನೆನ್ ಕಟ್‌ದ್ ಕೊರ್ಪೆರ್. ನೆಟ್‌ಲಾ ಸಮುದಾಯಾದ ದಿಟ್ಟಿ ನಾಟಕ ತೂಪಿನಾಕ್ಲೆಡ್ಲಾ ಬರೆಪಿನಾಕ್ಲೆಡ್ಲಾ ಬೊಕ ಉಂಡ್‌ಂದ್ ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು.

ಉಂದುವೇ ಕಾಲೊಡು, ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಪೇಂಟೆಲೆಡ್, ಬೊಕ್ಕ ಊರುಲೆಡ್ ಬುಲೆಯಿನ ಯುವಕ ಮಂಡಲೊಲು ಸಮುದಾಯದ ಕಟ್ಟ್‌ಗ್ ಪೊಸ ಅರ್ಥಕೊರ್ಪೊ. ಈ ಯುವಕ ಮಂಡಲೊದ ಜವನೆರ್ ಕೆ.ಎನ್. ಟೇಲರ್ ನಂಚಿ ನಾಟಕಕಾರೆರ್ನ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ನಾಟಕೊಲಿನ್ ಗೊಬ್ಬುದ್ ರಂಗ ಚಟುವಟಿಕೆ ನಿರಂತರವಾದುಪ್ಪುನಂಚಿನ ಬೇಲೆ ಮಲ್ತೆರ್. ನಾಟಕ ಸಮುದಾಯದ ಭಾಗ ಆದೇ ಒರಿಯರೆ ಈ ಜವನೆರ್ನ ಕಾಣಿಕೆ ಮಸ್ತ್ ಉಂಡು.

ಈ ವಿಚಾರ ದಾಯೆ ಪನೊಡಾಪುಂಡು ಪಂಡ, ತುಳು ರಂಗಭೂಮಿ ಮರ್ಗಿಲ್ ಬದಲ್ತ್ಂಡಲಾ, 'ಜಾನಪದ' ಪಂಡ್‌ದ್ ಪಿರಾಕ್‌ದ ರಂಗಭೂಮಿನ್ ಪಿದಾಯಿ ದೀದ್ ಪೇಂಟೆ ಕೇಂದ್ರಿತ ಆದ್ ಬುಲೆಂಡಲಾ, ಒಂಜಿ ಸಮುದಾಯೊದ ಕಲ್ಪನೆ ರಂಗೊದ ಮಿತ್ತ್‌ದ ಜವನೆರೆಗ್ಲಾ ಬೊಕ್ಕ ಅವೆನ್ ತೂಪಿನಾಕ್ಲೆಗ್ಲಾ ಇತ್ತ್ಂಡ್' ಪನ್ಪಿನ ಒಂಜಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪನ್ ನಮ ಗೇನೊಗು ಕನತೊನೊಡಾಪುಂಡು. ರಂಗಭೂಮಿ ಅದಗಲಾ ಸಮುದಾಯಾದ ಸಂಬಂಧೊಲೆನ್ ದೀಯೊಂದೇ ಬತ್ತಿತ್ತ್ಂಡ್, ಸಿನಿಮಾ ಕತೆತಂಚಿ ಕತೆನ್ ಪಣ್ಣಗಲಾ, ನಾಟಕನ್ ಮಲ್ಪಿನ ಊರ್ದ ಜವನೆರ್, ಊರ್ದ ಸಮುದಾಯೊಗು 'ಎಂಚ ಪೊರ್ಲಾಂಡ್' ಪನ್ಪಿನಂಚ, ಗಂಭೀರವಾದೇ ನಾಟಕ ಮಲ್ತ್‌ಗೊಬ್ಬೊಂದಿತ್ತೆರ್ ಪನ್ಪಿನ ಸಾಧಾರಣ ಸಂಗತಿ ಅತ್ತ್.

ಆಂಡಲಾ, ತುಳುತ ನಾಟಕೊಲೆನ ಉಲಯಿದ ನರಮಾನಿ ಸಂಬಂಧೊಲೆನ್ ಮಸ್ತ್ ಸಲೀಸ್‌ಡ್, ಕುಸಾಲ್‌ಡ್ ಅತ್ತ್‌ಡ ಅತಿ ಅವೇಶೊಡು ತೂಪಿನಂಚಿನ ಸ್ಥಿತಿ ಬತ್ತಿನ್ಲಾ ಉಂದುವೇ ಕಾಲೊಡು. ಅಂಚಾದ್, ಸಿನೆಮಾದಂಚ ಭಾರಿ 'ಸೆಟ್ಟಿಂಗ್'ದ ನಾಟಕೊಲಿನ್ ಕೊರ್ದ್ ನರಮಾನಿ ಸಂಬಂಧೊಲಿನ್ ಸರಳವಾದ್ ತೂಪಿನ ನಾಟಕೊಲು ನಮ್ಮ ನಡುಟ್ಟು ಬತ್ತೊ. ಈ ನಾಟಕೊಲೆಡ್ ಕುಟುಂಬದ, ಅಂಚೆನೇ ಸಮುದಾಯದ ಗ್ರಯಿಕೆ ಒಂತೆ ಕಡಿಮೆನೇ ಇತ್ತ್ಂಡ್‌ಂದ್ ಪಣೊಲಿ.

ರಂಗಬೂಮಿಡ್ "ಪೊರ್ಲು"ದ ಅರ್ಥ ತೂಪರಿಕೆ ಕೊಡಿಡ್ದ್ ಕಡೆ ಮುಟ್ಟ ಪೊರ್ಲು ಇಪ್ಪೊಡು ಪನ್ಪಿನ ವಿಚರೊನು ಮದತ್‌ದ್, ಇಡೀ ರಂಗಮಂಚನೇ ನಟೆರೆನ್ ನಿಂಗ್‌ದ್ ಪಾಡುನಂಚಿನ 'ಸೀನ್' ಪಾಡುನ ಕ್ರಮ ಪುಟುದ್ ಬತ್ತಿನ್ಲಾ ಉಂದುವೇ ಕಾಲೊಡು. ಪಾಕ ಯುವಕ ಮಂಡಲೊಲು ನಾಟಕ ಮಲ್ತ್ಂಡಲಾ ದರಿದ್ರ ಸ್ಥಿತಿಕ್ಕ್ ಪೋವರೆಗ್, ಆಂಚಾದೇ ನಾಟಕ ಮಲ್ಪುನನೇ ಉಂತಾವರೆಗ್ ಉಂದುಲಾ ಒಂಜಿ ಕಾರಣ ಆದಿಪ್ಪೊಡು.

ಆಂಡಲಾ, ಆಧುನಿಕ ರಂಗಭೂಮಿ ಸೊರಗ್‌ದ್ ಪೋದಿತ್ತ್‌ಂಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ತೆರಿಯಾದ್‌ಂದ್ ಇಜ್ಜಿ. ಪೊರ್ಲುದ ನಾಟೊಕೊಲೆನಿ ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರೆರ್ ಬರೆಯೆರ್, ಮನು ಇಡ್ಯೆರ್ ಬರೆಯೆರ್. ಸಮುದಾಯೊದ ಸಂಬಂದೊಲೆನ ಬಗ್ಗೆ ಗಟ್ಟಿ ನಾಟಕೊಲು ಬತ್ತೊ. ಆಂಡ ಆಧುನಿಕ ರಂಗಭೂಮಿನ್ ಕಟ್ಟೊನುನ ತೆಂಡೊಲೆಗ್ ಬರ ಬತ್ತಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಸಿನಿಮಾ ಜನೊಕ್ಲೆನ್ ರಂಗಭೂಮಿಡ್ದ್ ಪಿದಾಯಿ ಕೊರ್ನೊಯಿನಿ ಅತ್ತ್. ರಂಗಭೂಮಿದ ಮಲ್ಲ ಜನೊಕ್ಲು, ರಂಗಭೂಮಿನ್ ಸಮುದಾಯೊಡ್ದ್ ಪಿದಾಯಿ ಕೊನೊಯೆರ್ – ನಾಟಕನ್ ಸಿನೆಮಾ ಮಲ್ಪರೆ ಪೋಯೆರ್ – ಅಂಚಾದೇ ತುಳು ರಂಗಭೂಮಿಗ್ ಒಂತೆ ಬಂಗಲಾ ಆಂಡ್. ಬಂಗೊದ ಕಾಲೊಡು ತುಳು ಆಧುನಿಕ ರಂಗಭೂಮಿನ್ ಗಟ್ಟಿ ಮಲ್ತಿನಾಕ್ಲ್ ಹವ್ಯಾಸಿ ತಂಡೊದಾಕ್ಲು. ಗೋಂದೋಳುದಂಚೀ ನಾಟಕದ ತೂಪರಿಕೆ ರಂಗಭೂಮಿದ ಮೈಲಿಗಲ್ಲ್.

ಅಮೃತೆರ್ನ, ಇಡ್ಯೆರ್ನ, ಚೌಟೆರ್ನ ನಾಟಕೊಲೆಡ್ ವಾ ಭಾಷೆದ ರಂಗಭೂಮಿಗ್‌ಲಾ ಸವಾಲ್‌ದ್ ಉಂತುನಂಚಿನ ಪೊರ್ಲುದ ತೂಪರಿಕೆದ ಗುಣ ಉಂಡು. ಅವೆನ್ ತೂಪಿನ ಪೊರ್ಲುದ ತುಳುವೆರ್ಲಾ ಉಲ್ಲೆರ್. ಅಂಚಿನ ರಂಗಭೂಮಿನ್ ಕಟ್‌ದಿನ ಕಟೊಂದಿಪ್ಪುನ ಬಿರ್ಸೆರ್ಲಾ ಉಲ್ಲೆರ್. ಈ ಅರ್ಥೊಡು (ರಂಗಭೂಮಿದ ನಿಜ ಅರ್ಥೊಡು) – ಸಮುದಾಯೊದ ಸಂಬಂಧೊಲೆನ್ ಪೊರ್ಲಾದ್ ತೋಜಾವುನ ರೀತಿಡ್ – ತುಳು ರಂಗ ಭೂಮಿ ಉಂಡ್.

ಆಂಡ ಇನಿತ್ತ ದಿನೊಕ್ಲೆಡ್ ಆ ನಿಜವಾಯಿನ ಸಮುದಾಯೆದ ಅರ್ಥೊದ ರಂಗಭೂಮಿಗ್ ಪ್ರಚಾರ ಆವಡ್, ಪುದರ್ ಆವಡ್ ಬೋಡಾಯಿನಾತ್ ತಿಕ್ಕಂದಿಜ್ಜಿ. ಪೊರ್ಲುದ ಗಟ್ಟಿ ನಾಟಕೊಲಿನಿ ಗೊಬ್ಬುನ ತುಳು ತಂಡೊಲೆಗ್ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ತಿಕ್ಕೊಂದಿಜ್ಜಿ ಪನ್ಪಿನನಿ, ಆಂಡಲಾ ಕೆಲವು ತಂಡೊಲು ಈ ಕಜ್ಜೊನು ಇತ್ತೆಲಾ ಪೊರ್ಲುಡೇ ಮಲ್ತೊಂದೇ ಉಲ್ಲೆರ್ ಪನ್ಪಿನನಿ ನಮ ತೆರಿಯಾನೊಡು.

ಪತ್ತಿರುವ ಒರ್ಸೊಡ್ದಿಂಚಿ, ರಂಗಭೂಮಿದ ಪುದರ್ದ್, ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಬಂಧೊಲೆನ ಬಗ್ಗೆ ಬಾರಿ ತೆಳುತ್ತ ಕಲ್ಪನೆ ದೀವೊಂದು, ಕುಸಲ್‌ನ್ ಮೋಕೆ ಮಲ್ಪುನ ತುಳುವೆರ್ನ ಸ್ವಭಾವನೇ ಬಂಡವಾಳ ಮಲ್ತ್‌ದ್, ಪಾತೆರೊದ ಬಿರ್ಸ್‌ಡ್, ಸಂಗೀತದ ಅಬ್ಬರ್ಟೆಡ್, ರಂಗಭೂಮಿದ ನಿಜ ಅರ್ಥನ್ ಮಾಜಾದ್, ತೂಪರಿಕೆದ ಪೊರ್ಲುನ್ ಒಂಜಿ ಸ್ಥಿತಿಯಾದ್ ಕಟ್‌ದ್ ಕೊರ್ಪಿನ "ನಾಟಕೊಲು" ತುಳುರಂಗಭೂಮಿದ ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆ ದೆತೊಂದು, 'ತಾನ್ ಬುಡುಂಡ ನನೊಂಜಿ ಇಜ್ಜಿ' ಪನ್ಪಿನ ರೀತಿಡ್, ಬುಲೆಯೊಂದುಲ್ಲ 'ತುಳು ಅಪ್ಪೆನ ಸೇವೆ' ದ ಪಾತೆರ ಪಣೊಂದೇ, ನಾಟಕದ ಉಲಾಯಿಡ್ದಾವಡ್, ಪಿದಾಯಿಡ್ದಾವೆಡ್ ಒಂಜಿ ಸಮುದಾಯೊದ ಪ್ರಜ್ಞೆಗ್ ಮುಟ್ಟಂದೇ ಭಾರೀ ಪ್ರಚಾರೊಡು ಇಪ್ಪುನ ಇತ್ತೆದ ಕೆಲವು ತುಳು ನಾಟಕೊಲೆನ್ "ತುಳು ರಂಗಭೂಮಿ" ಪಂಡ್‌ದ್ ಲೆಪ್ಪುನ ಸರಿಯಾವಾ? ಪೊರ್ಲಾವಾ? ಪನ್ಪಿನವೇ ಒಂಜಿ ಪ್ರಶ್ನೆ.

ಇಂಚಿನ ನಾಟಕೊಲೆನ್ ನಮ್ಮವು, ಅವು ತುಳು ಸಮುದಾಯದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕಾಣಿಕೆಲು ಪಂಡ್‌ದ್ ಲೆಪ್ಪುನುಂದಾಂಡ 'ತುಳು ಸಮುದಾಯ' ನಮ ಎಂಚ ಗ್ರಯಿತ್ತೊಂದುಲ್ಲಾ ? ಪನ್ಪಿನ ನನೊಂಜಿ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಲೆನ ಪಿರಾವುಡುಪ್ಪುನು ತುಳು ರಂಗಭೂಮಿದ ಬಗ್ಗೆ ನನಲಾತ್ ಚರ್ಚೆ ಆವಡ್ ಪನ್ಪಿನ ಸದುದ್ದೇಶ ಮಾತ್ರ.

ಮಿತ್ತಬೈಲ್ ಯಮುನಕ್ಕೆ – ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಒಂಜಿ ಅಪೂರ್ವ ಕಾದಂಬರಿ

ಡಾ. ನಿಕೇತನಾ

'ಮಿತ್ತಬೈಲ್ ಯಮುನಕ್ಕೆ– ಒಂಜಿ ಗುತ್ತುದ ಕತೆ' ಉಂದು ಶ್ರೀ ಆನಂದಕೃಷ್ಣ ಕಾವ್ಯನೊಮೊಡು ಬರೆತಿನ ಶ್ರೀ ಡಿ.ಕೆ. ಚೌಟೆರ್‌ನ ಮಲ್ಲ ವಿಶಿಷ್ಟ ತುಳು ಕಾದಂಬರಿ. 'ಪಿಲಿಪತ್ತಿಗಡಸ್', 'ಕರಿಯವಜ್ಜೆರೆನ ಕತೆಕುಲು', 'ಪತ್ತ್‌ಪಜ್ಜೆಲು', 'ಧರ್ಮೆತ್ತಿ ಮಾಯೆ' – ಇಂಚಿತ್ತಿ ಗಟ್ಟಿ ತಿರ್ಲ್‌ದ ತುಳು ಕೃತಿಕುಲೆನ್ ತುಳುಸಾಹಿತ್ಯ ಲೋಕೋಗು ಕೊರ್ತಿನ ಶ್ರೀ ಆನಂದಕೃಷ್ಣೆರ್ 2005 ನೇ ಇಸವಿಡ್ ಬರೆದ್ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ದಿನ ಮಹತ್ವದ ಕಾದಂಬರಿ ಉಂದು. ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ನಂಬೊಲಿಗೆ, ಕಟ್ಟ್–ಕಟ್ಟಳೆ, ಆಚರಣೆಲು ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಪ್ರಭಾವಲೆಡ್ದ್‌ದಾವರ ಬದಲಾವೊಂದುಪ್ಪುನ ಇನಿತ ಸಂದರ್ಭೊಡ್ ಈ ಕಾದಂಬರಿ ತನ್ನುಲಾಯಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಸಿನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಿಚಾರಲೆಡ್ದಾವರ ವಿಶಿಷ್ಟ ಕೃತಿಯಾದ್ ಮೂಡ್ದ್ ಬೈದ್‌ಂಡ್.

ಈ ಕೃತಿನ್ ಪರಿಚಯ ಮಲ್ಪುನೆಕ್ ಒಂಜಿ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ ಉಂಡು. ಇನಿ ತುಳುಭಾಷೆ, ತುಳುಸಂಸ್ಕೃತಿ ಆಧುನಿಕತೆತ್ತ ಕಾರಣೊಡು ಜನಜೀವನೊಡ್ದು ದೂರ ಆವೊಂದುಂಡು. ಈ ಸಮಯೊಡ್ ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ತೆರಿಪಾವುನ ಕೃತಿಕ್‌ಲೆನ್ ಪರಿಚಯ ಮಲ್ತೊಂದು ಅರ್ಥ ಮಲ್ತೊನ್ನ ಅಗತ್ಯ ತುಳುವೆರಾಯಿನ ನಮ್ಮೆದುರು ಉಂಡು. ಈ ಸಂದೇಶನ್ ಕೊರ್ಪಿನ ಈ ಕಾದಂಬರಿಗ್ ತುಳುಟ್ಟು ಭಾರೀ ಮಹತ್ವ ಉಂಡು.

ಈ ಕೃತಿತ್ತ ವಿಶಿಷ್ಟ ಅಂಶಲೆನ್ ಪರಿಚಯ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿದ, ತುಳುನಾಡ್‌ದ, ತುಳುಭಾಷೆದ ವಿಶಿಷ್ಟತೆನ್ ಪರಿಚಯ ಮಲ್ತೊನ್‌ಲೆಕ್ಕ ಆಪುಂಡು. ಕಾದಂಬರಿದ ಸುರುತ ಪಾತೆರೊಡು ಆನಂದಕೃಷ್ಣೆರ್ ಇಂಚ ಪನ್ಪೆರ್. "........................ ಈ ಕಾದಂಬರಿ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಅತ್ತ್. ಐಚಿಹಾಸಿಕ ಸತ್ಯೊನು ನಾಡ್ಯೆರೆ ಪೋಂಡ ಅತ್‌ಂಡ ಐತಿಹಾಸಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿಲೆನ ಗುರ್ತ ಪತ್ಯೆರೆ ಪಿದಡ್‌ಂಡ ಅವು ನಿರಾಸೆದ ನೀರಸ ಕತೆ ಆವು. ಅಯೆತ ಬದಲ್‌ಗ್ ಇತಿಹಾಸೊನು ಬಜೀ ಒಂಜಿ ಮರತ ತುಂಡುಂದು ಗುರ್ತ ದೀದ್ ಅಯೆಟ್ ಕೆತ್ತ್ ಕೆತ್ತನೆ ಬುಡ್ಪಾಯಿ ಚಿತ್ರೊಲೆನ್ ತೂದು ಸಂತೋಸ ಪಡೆವೊಡುಂದು ಎನ್ನ ಅರಿಕೆ. ಈತ್ ಮಲ್ಲ ಒಂಜಿ ನೂದು ವರ್ಸದ ಕತೆನ್ ಬರೆನಗ ಆ ಕಾಲದ ಐತಿಹಾಸಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿಲು, ಕತೆಕುಲು ಪಾತ್ರವಾದ್ ಬತ್ತ್ ಪೋತೆರ್. ಕುಂಬಳೆದ ರಾಮಂತರಸುಲು, ಬಡಾಜೆ ತಂತ್ರಿಲು, ಸುಬ್ರಾಯ ಸೇನೆರ್, ಕಲ್ಯಾಣಪ್ಪೆ, ಗುಲ್ಲು ಸುಬ್ರಾಯೆ, ಕೋಟ್ಯಾಣ್ಣಾಳ್ವೆರ್, ಬುಕ್ಕದ ಕಾಲದ ಗಾಂಧಿಯೆರ್, ದೇವಪ್ಪಾಳ್ವೆರ್ ಮಾತ ಐತಿಹಾಸಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿಲು. ಕೆಲವೆರ್ ಅಂಚಿತ್ತಿ ವ್ಯಕ್ತಿಲೆನ ನಿರೆಲ್. ಆಂಡ ಉಂದೆತ ಮಂಜಣ್ಣಾಳ್ವೆ, ದೇವಯ್ಯ ಭಂಡಾರಿ, ದುರ್ಗಮ್ಮ, ಆದಿಸೆಟ್ಟಿ, ಬೀರಣ್ಣೆ, ಮಾಯಿಲೆ ಪೂರಾ ಸೃಜನಶೀಲ ಕದಂಬರಿದ ಕಲ್ಪನೆದ ವ್ಯಕ್ತಿಲು.' (ಪು 11)

ಇಂಚ ಈ ಕಾದಂಬರಿಡ್ ಆನಂದಕೃಷ್ಣೆರ್ ತಾನ್ ಓದಿನ ಇತಿಹಾಸ, ಕೇಂಡಿನ ಕತೆಕುಲು, ತೂಯಿನ ಗುತ್ತು ಗ್ರಾಮದ ಅಜಿಪ ವರ್ಷ ದುಂಬುದ ನಡವಳಿಕೆಲೆನ್ ಪೂರಾ ಒಟ್ಟು ಮಂತ್‌ದ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಗ್ರಾಮಜೀವನದ ನಡೆಕ್ ತನ್ನನೇ ಆಯಿನ' ಸೃಜನಶೀಲತೆದ ಕಲ್ಪನೆ-ಕುಸುರಿ ಕೆತ್ತನೆ ಕೊರ್ದು ವಿಶಿಷ್ಟವಾಯಿನ ಈ ಕಾದಂಬರಿನ್ ಮೊಡೆತೆರ್. ಗುತ್ತುದ ಕತೆತ್ತ ಉಲಾಯಿಡ್ ಪದಿನೆಡ್ಮ ಅದೆಟ್ ಕತೆನ್ ಮುಂದುವರಿತೊಂದು ಪೋತೆರ್. ಪುದ್ವಾರ್‌ದೆಚ್ಚಿದ ನೇಮ; ಕಾಡ್ ಕಡ್ತೆರ್, ಗುಡ್ಡೆಗರ್ತೆರ್,

ಬೆನ್ನಿಬೆಂದೆರ್; ಬೆನ್ನಿ ಕೊರ್ಪಾಯೆ ಕುಣಲೆದ ಬಿತ್ತ್ ಬಿರ್ಕೈ' ಸುರುವಾಯಿ ಪಗೆ ಕೈದಾಯಿಜಿ; ತೆಡಿಲ್‌ದ ಕಿನ್ನಿ; ಗುಲ್ಲು; ಗುಲ್ಲು, ಕಾಟಕಾಯಿ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಮರ; ಕೈಮುಟ್ಟ ಕೈದಾರೆ ಮೈಮುಟ್ಟ ಮೈದೇಸೆ ಆಂಡ್; ಗಡಿಪತ್ತಿ ಗಂಧದ ಕೊರಡ್; ಗೆಂದಗಿಡಿ; ಜಾತಿ ಕೇದಗೆ ನೀತಿ ಸಂಪಗೆ; ರಾಮಾರಾಮಾ; ಅಸನಂದ ಕೋಡಿಡ್ ಮಸಣದ ಕಾಟ, ಮಾತ ದೇಸೊಡ್ದು ಎಡ್ಡೆ ದೇಸ ಎನ್ನ; ಧರ್ಮತಿ ಮಾಯೆ; ಉರಿ ಉಷ್ಣದ ಮಾಯೆ; ಗಡಿಪತ್ತಿ ಗುರಿಕಾರೆ; ಆಟ ಮುಗೀಂಡ್ – ಇಂಚ.

ಈ ಕಾದಂಬರಿನ್ ರಡ್ಡ್ ಕಾರಣಲೆಡ್ಡಾವರ ವಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಡ್‌ಂದ್ ಗುರುತಿಸೊಲಿ. ಒಂಜಿ ಕಾದಂಬರಿದ ತಾಂತ್ರಿಕ ಚೌಕಟ್ಟು – ನಿರೂಪಣಾ ರೀತಿ ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ಕಾದಂಬರಿಡ್ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯಾಯಿನ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಬೊಕ್ಕ ಪ್ರಗತಿಪರ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ.

ಕಾದಂಬರಿದ ನಿರೂಪಣೆಗಾದ್ ಲೇಖಕೆರ್ ರಡ್ಡ್ ಅದೆ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಒಂಜಿ ಪ್ರಾಕ್‌ದ ಆಕಾಲ' ಬುಕ್ಕೊಂಜಿ ಇಂಚಿಪ್ಪದ ಪಂಡ ಇನಿತ ವರ್ತಮಾನ ಕಾಲೊಡ್ದ್ ಒಂತೇ ದುಂಬುದು ಕಾಲ ಆಯಿನ 'ಈ ಕಾಲ'. ಇಂಚ ರಡ್ಡ್ ಕಾಲೊಡ್ ಕತೆ ದುಂಬರಿಯುಂಡು. ಪ್ರತಿಯೊಂಜಿ ಅಧ್ಯಾಯದ ಸುರುಕು ಕತೆಕ್ ಪೂರಕವಾಯಿನ, ಸಾಂಕೇತಿಕವಾಯಿನ

ಒಂಜಿ ಪಾರ್ದನೊದ ನುಡಿ, ದೈವೊದ ನುಡಿಗಟ್ಟ್ ಅತ್ತ್ಂಡ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕೆಲವು ಪಾತೆರೊಳೆನ್ ಉಲ್ಲೇಖ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಅಂಚನೇ ಕಾದಂಬರಿಡ್ ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ತೆರಿಪಾವುನ ದುಡಿ, ತೆಂಬರೆ, ತಿರಿ, ಮುಡಿಕಟ್ಟುನ, ಪಣೆ ಒಯ್ಪಿನ – ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಚಿತ್ರಲೆಡ್ದ್‌ದಾವರ ವಿಶೇಷವಾಯಿನ ಅರ್ಥೊನ್ ಕೊರ್ತೆರ್. ಕೃತಿಟ್ ಬಳಸಿನ ರೇಖಾಚಿತ್ರಲೆಡ್ದಾವರ ಈ ಕಾದಂಬರಿ ತುಳುತ್ತ ಅತ್ತಂದೆ ಕಾದಂಬರಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರಡೇ ಒಂಜಿ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸ್ಥಾನೊನ್ ಪಡೆತ್ಂಡ್. ಆನಂದ ಕೃಷ್ಣರೆನ ಚಿತ್ರಕ ಶಕ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ ಪೊಸತೆನ್ ಕೊರ್ಪಿನ ಸೃಷ್ಟಿಶೀಲ ಶಕ್ತಿನ್ ಈ ಕೃತಿತ ಗುಣ ಪಂದೇ ಪನೊಲಿ.

ನನ ಕೃತಿಡ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ವರ್ಣನೆ ಅನಾವರಣೆ ಆತಿನ ಬಗ್ಗೆ ರಡ್ಡ್ ಪಾತೆರ ಪನ್ಪಿನ ಮುಕ್ಯ ಆಪುಂಡು.

'ಮಿತ್ತಬೈಲ್ ಯಮುನಕ್ಕೆ ಒಂಜಿ ಗುತ್ತುದ ಕತೆ' – ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ–ಪರಂಪರೆದ ಒಂಜಿ ಸಂಕಥನಗಾಥೆಯಾದ್ ರೂಪು ಪಡೆದ್ಂಡ್. 'ಮಿತ್ತಬೈಲ್ ಗುತ್ತು' ಕೇಂದ್ರವಾದ್ ಆ ಪರಿಸರೊಡ್ 'ಈ ಕಾಲೊಡ್' ನಡತಿನ ಪಾಕ ವಿದ್ಯಮಾನೊಲೆನ್ ರೋಚಕವಾದ್ ಚಿತ್ರಿಸಿದೆರ್. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಪ್ರಾಕ್‌ದ ರಾಜಕೀಯಸ್ಥಿತಿ, ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅನನ್ಯತೆನ್ ಈ ಕೃತಿಡ್ ತೂವೊಲಿ. ಈ ಕೃತಿ ಒಂಜಿ ಗುತ್ತುದಿಲ್ಲದ ಉದಯ, ಏಳಿಗೆ, ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರಲೆನ್ ಪನ್ಪಿನೊಟ್ಟುಗೆನೇ ಒಟ್ಟು ನರಮಾನ್ಯ ಬದ್ಕ್‌ದ ವ್ಯವಸ್ಥೆನ್ ಅನಾವರಣ ಮಲ್ಪುನೆಡ್ದ್‌ದಾವರ ಕೃತಿಕ್ ತೂಕ ಉಂಡು.

ಮಜಲೊಡಿ ಬೂಡುದ ಅಳಿಯ ಸಂತಾನೊದ ಕೂಡು ಕುಟುಮ್ಮದ ಇಲ್ಲಡ್ದ್ ಜತ್ತ್ ಬತ್ತಿನ ಮಂಜಣೆ, ಕಿನ್ಯಾನೆ ಪನ್ಪಿ ಜವಣೆರ್ ಮಿತ್ತಬೈಲ್‌ದ ಗುಡ್ಡೆ ಗರ್ತ್‌ದ್, ಕಾಡ್ ಕಡ್ತ್‌ದ್, ಕಂಡ ಸಾಗೋಳಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪೊಸ ಗುತ್ತುದ ಇಲ್ಲ್ ಕಟ್ಟಾಯಿನವು, ಗುತ್ತ್‌ದ ಗತ್ತ್‌ಡ್ ಅಂಜೋವೊಲೆನ್ ಮೀರಾಯಿನ ಗುರ್ಕಾರ್ತಿ ಯಮುನಕ್ಕೆ, ಗಾಂಧೀಜಿ ಲೆಪ್ಪುಗು ಓಕೆಣಿನ ತ್ಯಾಗಜೀವಿ ಸುಬ್ಬಯಾಳ್ವೆ–ಇಂಚಿತ್ತಿ ಮಿತ್ತಬೈಲ್‌ದ ವಿಭಿನ್ನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವೊಲು ಕಾದಂಬರಿಗ್ ಜೀವಂತಿಕೆನ್ ಕೊರ್ತ. ಈ ಕಾದಂಬರಿ ಪೂರ್ತಿ ವಿವರಲೆನ್ ನಿಕಲೆನ ದುಂಬು ದೀವರೆ ಪೋವಂದೆ ಉಂದೆಟ್ ವ್ಯಕ್ತವಾಯಿನ ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಕೆಲವು ವಿಶಿಷ್ಟ ಅಂಶಲೆನ್ ಮಾತ್ರ ದುಂಬು ದೀವೊಂದುಲ್ಲೆ.

ಕಾದಂಬರಿಡ್ ಬರ್ಪಿನ ವನಸ್–ತಿನಸ್‌ದ ವರ್ಣನೆಡ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಬೇತೆ–ಬೇತೆ ಜಾತಿದ, ಬೇತೆ–ಬೇತೆ ಲೇಸ್‌ದ; ಬೇತೆ–ಬೇತೆ ಪರ್ಬದ ವಿವರಲೆನ್ ತೂವೊಲಿ. ಉದಾರ್ಮೆಗ್

"........... ಬಿಸುತ್ತ ಸೀಯೊನ ಬೊಕೊಂಜಿ ದಿಕ್‌ಡ್ ಬೀಜದ ಬೊಂಡು, ಲತ್ತ್ ಮನೊಲಿದ ಕಜಿಪು, ಕಡಲೆ ಬಲ್ಯಾರ್ ಅಜಾಯಿನ, ತೆಕ್ಕರೆದ ಪಜ್ಜೊಡಿ, ಕುಕ್ಕುದ ಚಂಡ್ರ್‌ಪುಳಿ, ತೌತೆದ ಕೊದ್ಯಲ್, ಲತ್ತಂಡೆ, ಪೀರೆದ ಉಪ್ಪುಕರೆ, ಬೆಂಡೆ ಬದನೆದ ಮುಂಚಿದ ಗಸಿ – ಇಂಚ ಪತ್ತ್ ಪದರಾಡ್ ಬಗೆತ್ತ ಕಜಿಪು ತಯಾರಾದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಜೋಕುಲು ಪನ್ಲೆಕ ಬಿಸುತ್ತ ಬೊಕ್ಕ ಪುದ್ವಾರ್‌ದ ಉಣಸ್‌ಗ್ ನುಪ್ಪುಡ್ದೆಚ್ಚ ಕಜಿಪು" (ಪು 70)

ಅಂಚನೆ ನಿಶ್ಚಯದ ವಣಸ್‌ದ ವಿವರಣೆ........... "ಕಟ್ಟದ ಕೋರ್ಲೆನ ಅಜಾಯಿನ,

ರೆಸ, ಬಲ್ಯಾರ್‌ದ ಗಸಿ, ಪದೆಂಜಿದ ಪಾಯಸ, ಕಡಲೆದ ಸೀಯಾನ, ರೊಟ್ಟಿ, ಗಟ್ಟಿ, ತೆಲ್ಲಾವು, ಲಾಡ್ಂದ್ ಪಂಡ್ಂದ್ ಕೆಲವು ಬಗೆತ ಉಣಸ್ ಮುಗಿದ್ ಸಭೆ ಲಕ್ಕಂಡ್." (ಪು 72)

ಅಂಚೆನೇ ಯಮುನಕ್ಕೆ ಮಂಜೇಸರದ ಕೊಂಕಣಿಯೆರೆ ಸಮಾಜೊಡ್ ಎಡ್ಡೆ ಪುದಾರ್ ಪೋತಿನ ಮಲ್ಲ ನರಮಾನಿ ಭಂಡಾರ್ಲುನ ಇಲ್ಲ್‌ಡೆ ಪೋನಗ ಕೊನೊದು ಪೋಪಿನ ದೀಗುಜ್ಜೆ, ಲತ್ತ್ ಕೊರಂಟ್‌ದ ಬೊಂಡು, ಕಾಟ್‌ಪೀರೆ, ಕುಕ್ಕುದ ಮುಡಿ ಬೊಕ್ಕ ಅರೆಗ್ ಅವುಲ್ ಅಕುಲ್ ಪಾಡುನ ಉಣಸ್‌ಡ್ ಪೊಸ ಗಜ್ಜಿರ್ದ ಪಂದ್‌ರ್‌ದ ಪಾಯಸ, ಬಿಟ್ಟೆ ಉಪ್ಕರಿ, ದೀಗುಜ್ಜೆದ ಪೋಡಿ, ಮರ ಜೇವುದ ಪತ್ರೊಡೆ, ಪೆಲತ್ತ ಇರೆತ ಮೂಡೆ, ಕುಡು ಸಾರ್ – ಇಂಚ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಜಾತಿ, ಲೇಸ್, ಪರ್ಬಲೆಡ್ ಮಲ್ಪುನ ಉನಸ್–ತಿನಸ್‌ದ ವಿವರಲೆನ್ ಕೊರ್ತೆರ್.

ಅಂಚನೇ ಕಾದಂಬರಿಡ್ ವರ್ಣಿಸಿನ ಊರುಲೆನ ವರ್ಣನೆಡ್ದ್ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ನಮಕ್ ತಿರ್ಗಿಲೆಕ್ಕ ಆಪುಂಡು.

ಬುಲೆಕಾಣಿಕೆದ ವಿವರಲೆಡ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಕಸುಬು, ಜಾತಿಲಾ ವ್ಯಕ್ತ ಆಪುಂಡು. "........ ಕೆಂಬುಡೆ, ಕುಂಬುಡ, ತೆಕ್ಕರೆ, ತೌತೆದ ಬುಳೆಕಾಣಿಕದ ರಾಸಿ ಒಂಜಿ ಕಡೆಟ್, ಅರಿಬಾರ್‌ದ ಮುಡಿತ್ತ ರಾಸಿ, ಓಲೆಬೆಲ್ಲದ ಕಟ್ಟಲು, ಕಡ್ಯನಿಲಿಕೆ ಬತ್ತಿ ಗಾಣದೆಣ್ಣೆ, ಬಜಿಲ್‌ದ ಗೋಣಿ, ಕತ್ತಿ, ಕೊಟ್ಟುಲು ಇಂಚ ಒಕ್ಕೆಲ್ಡಕ್ಲೆನ ಬುಳೆಕಾಣಿಕೆ ಆಯಾಯ ಕಸುಬುದ ಕಾಣಿಕೆಲಾ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ್." (ಪು 71)

ಅಂಚೆನೇ ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾದ್ ವರ್ಣಿತವಾಯಿನ ಕೆಡ್ಡಸದ ಬೋಂಟೆದ ವಿವರಲೆಡ್ ತುಳುತ ಬೋಂಟೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಲೆನ್ ತೂವೊಲಿ. "......... ವರ್ಸೊಡೊರ ಕಾಡ್ ಪೊಗ್ಗಾದ್ ಒಕ್ಕೆಲ್ಡಕ್ಲೆನೊಟ್ಟಿಗೆ ಕಾಡ್‌ದೇರ್ದ್ ಬನ್ನಗ ತಿಂಗೊಲು ಗಟ್ಲೆಗ್ ಆಪುನಾತ್ ಮಾಸದ ಮೃಗೊಕ್ಕುಲೆನ್ ಅಡಿತೊಂದು ಬರೊಡು. ಒಕ್ಕೆಲ್ ಸಕ್ಕೆಲ್‌ಗ್, ದಡಿಕೆದಕ್ಲೆಗ್ ಮಾತ ಗೌಜಿದ ಬೋಂಟೆ, ಕೆಡ್ಡಸದ ಬೋಂಟೆ." (ಪು 86)

ತುಳುಭಾಸೆದ ಪೊರ್ಲುನ್ ಸತ್ವಯುತವಾದ್ ದೆರ್ತ್ ಪತ್ತುನ ಗಾದೆ ಪಾತೊರೊಲು ಈ ಕೃತಿತ ಮೌಲ್ಯನ್ ಎಚ್ಚ ಮಲ್ದ್‌ಂಡ್. ಉದಾರ್ಮೆಗ್ ಯಮುನಕ್ಕೆನ ಪಾತೆರಗ್ ತ್ಯಾಂಪಣ್ಣನ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆನ್ ಈ ಗಾದೆ ಪಾತೆರ ಪೊರ್ಲುಡ್ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಸಿದ್‌ಡ್. "..... ಯಮುನಕ್ಕೆ ಪನ್ನಗ ತ್ಯಾಂಪಣ್ಣೆ ಪಂದ್‌ರ್‌ದ್ ಕುರಿನ ಕೆಂಬುಡೆ ದೊಂಬುಗು ಸಿರ್‌ಂಕ್‌ಲೆಕ ಸಿರ್‌ಂಕ್‌ದ್ ಪೋಯೆ." (ಪು 93)

ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ನಿರೂಪಣೆದೊಟ್ಟುಗು ಆಧುನಿಕ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಮೌಲ್ಯೊನ್ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಮಲ್ದಿನಿ ಈ ಕಾದಂಬರಿದ ಮಲ್ಲಾದಿಗೆ.

ಉದಾರ್ಮೆಗ್ ಮಿತ್ತಬೈಲ್‌ಡ್ ಮಂಜಣ್ಣಾಳ್ವೆರೆನ ಸಾರಥಿಕೆಡ್ ಗುಂಡದ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯ ನಡಪುನೆಟ್ ಸಹಬಾಳ್ವೆ ಸಹಕಾರ, ಪರಸ್ಪರ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಜಾತಿ ಧರ್ಮೊಲೆನ ನಡುಟು ಉಪ್ಪೊಡಾಯಿನ ಭ್ರಾತೃತ್ವನ್ ತೆರಿಯೊಲಿ. ಕೃತಿಟ್ ಆರ್ ಕೊರ್ಪಿನ ಈ ಮೌಲಿಕ ವಿಚಾರ ಇನಿತ ನಮ್ಮ ಸಂದರ್ಭೊಡು ಅನುಷ್ಠಾನ ಯೋಗ್ಯವಾಯಿನ ಮಾಮಲ್ಲ ಸಂದೇಶ ಪಂದ್ ಪನೊಲಿ.

"..... ಗುಂಡದ ಕೆಲಸ ನಡಪ್ಪುನ ಪೊರ್ತುಗು ಒಡಿಪುದ ಅಚಾರ್ಲು ಕಂಚಿದ ಮುಗ, ಕಡ್ತಲೆ ಮನ್ಪಾದ್ ಕೊಣುಬತ್ತೆರ್. ಇಲ್ಲ ಎದುರುದ ಪೆಲತ್ತ ಮರಟ್ ದೀಯೆರ್. ತಂತ್ರಿಲು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಗುಂಡೊದ ಬ್ರಹ್ಮಕಲಶೊಗು ದಿನದೀದ್ ಆನಿಯೇ ಜಾಲ್‌ಡ್ ಧರ್ಮ ನೇಮಂದ್‌ಲ ನಿಗಂಟ್ ಮಂತೆರ್. ತಂತ್ರಿದಾರ್ ದಿನ ದೀದ್ ಪೋನಗ ಉಳ್ಳಾಲದ ಸಾಯಿಬು ಮಕ್ಕೊಗು ಪೋಯಿನಾಯೆ ಬತ್ತೆ. ಆಯೆ ಕೊರೊಡಾಯಿನ ಪಣವುನು ಪೂರ ಕೊಣತ್ತ್ ಕೊರ್ಯೆ. (ಪು 190–191)

ಅಂಚೆನೇ ಕಾದಂಬತರಿದ ಅಕೇರಿಡ್ ಮಿತ್ತಬೈಲ್‌ದ ಗಡಿಪತ್ತಿ ಗುರಿಕಾರೆ ಸುಬ್ಬಯಣ್ಣೆ ಮಲ್ತಿ ಬದಲಾವಣೆಡ್ದ್ "........ ಬುತೊದ ಎದುರುಂತಿಂಯೆರ್ ಜಾತಿ, ಮತ, ಮಲ್ಲಾಯೆ, ಎಲ್ಯಾಯೆ ಪನ್ಪಿ ಭೇದ ಆನಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಕೈದಾಂಡ್" (ಪು 273) ಪನ್ಪಿ ಪಾತೆರಡ್ಲ ಉಂದೇ ಅಂಶೊನ್ ತೂವೊಲಿ.

ಅಂಚೆನೇ 70ನೇ ದಶಕೊಡ್ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಮಾಮಲ್ಲ ಬದಲಾವಣೆ ಕಂತಿನ 'ಭೂಸುಧಾರಣೆ'ದ ಸಂದರ್ಭೋರ್ಡ್ ಅನೆಟ್ಟಾ ಭೂಮಿದ ಒಡೆತನ ಅನುಭವಿತ್ತೊಂದ್ ಇತ್ತಿನ ಗುತ್ತುದಕಲು ಭೂಮಿನ್ ಒರಿಪಾವರೆ ಮಲ್ದಿ ಗೊಬ್ಬುಲೆನ್ ಕಾದಂಬರಿಡ್ ಮಿತ್ತಬೈಲ್‌ದಕುಲು ಯಮುನಕ್ಕೆನ ಸಾರಥಿಕೆಡ್ ಬಾರೆಬೈಲ್‌ನ್ ನಿರ್ನಾಮ ಮಲ್ತಿನ ಘಟನೆಟ್ ಭಾರೀ ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರವಾದ್ ಕೊರ್ತೆರ್. ಅವು ಎಂಚ ಪಂಡ... ".... ಗಳಿಗೆಡ್ ಕೆಲಸದ ಜವಣೆರ್ ಮಿತ್ತಬೈಲ್‌ಡ್ದ್ ದೇರೊಂದು ಬತ್ತಿ ಎರ್ಲೆನ್ ಕಟ್ಟೊಂದು ಇಡೀ ಬಿತ್ತ್‌ಲ್‌ನ್ ದಪ್ಪಾಯೆರ್. ಇಡೀ ಬಿತ್ತಿಲ್‌ಡ್ ಗುರಿ ದೆಪ್ಪಾದ್ ಬಾರೆನಡ್ದಾನಗ ಮಧ್ಯನ ಆವೊಂದು ಬತ್ತ್ಂಡ್. ಮುಗೆರೆರೆ ಜವಣೆರ್ ಬರಿತ್ತ್ ಬೆದ್‌ರ್‌ದ ಪುಂಡೆಲ್ ಕಡ್ತ್‌ದ್ ಕಣೆತ ಬೇಲಿ ಪಾಡ್ದಾನಗ ಅವ್ಲೊಂಜಿ ಇಲ್ಲ್, ಕಿದೆ ಇತ್ತ್‌ನ ಗುರ್ತನ, ಇದ್ಯಂಡ್." (ಪು 294–295)

ಮೂಲು ಗುತ್ತುದಕ್‌ಲೆನ ನಡುಟ್ಟೇ ಶ್ರೀಮಂತೆರ್, ಬಡವೆರ್‌ನ ಮಿತ್ತ್ ಮಲ್ದಿನ ದೌರ್ಜನ್ಯನ್ ತೂವೊಲಿ. ಆಂಡ ಇಂಚ ದೌರ್ಜನ್ಯ ಮಲ್ತಿನ ಯಮುನಕ್ಕೆನೆ ತನ್ನ ತಮ್ಮಲೆ ಮಾಂಕರಾಲೆಗ್ ಬಾರೆಬೈಲ್‌ದ ಅಕ್ರಮ ಸಂಬಂದೊಡ್ ಪುಟ್ಟಿ ಪೊಣ್ಣು ಸುಂದರಿನ್ ತನ್ನ ಮಗೆ ರಾಮಣ್ಣಗ್ ಮದಿಮೆ ಮಲ್ಪರೆ ಮನಸ್ಸು ಮಲ್ಪುನವು ಕಾದಂಬರಿದ ಕೃತಿಕಾರೆ ಕೊರಿನ ನನೊಂಜಿ ವಿಶಿಷ್ಟ ತಿರುವು.

ಅಂಚನೇ ಕಾದಂಬರಿಕಾರೆರ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ವಿಷಯಲೆನ್ ಏತ್ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ್ ತೆರಿಪೊಂದೆರ್ ಪನ್ಪಿನೆಕ್ ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ಗೋಧಿ ಬನ್ನಗ ರೇಶನ್ ಅಂಗಡಿಲೆಡ್ದ್ ಗೋಧಿ ಕನೋಂದ್ ಬತ್ತಿನ ಜನಕುಲೆನ ರೀತಿನ್ ಭಾರೀ ಸ್ವಾರಸ್ಯವಾದ್ ಪಂತೆರ್. "ರೇಶನ್‌ದ ಕಾರ್ಡ್‌ಡ್ ಬತ್ತಿ ಗೋಧಿನ್ ದಾನೆ ಮನ್ಪೊಡುಂದು ತೆರಿಯಂದೆ ಜನ ಕಡೆದ್ ಕೈಕಂಜಿಗ್ ಕೊರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಇಲ್ಲಿಲ್‌ಲೆಡ್ ಗೋಧಿದ ಸಜ್ಜಿಗೆ ಗೋಧಿದ ದೋಸೆ ಬತ್ತ್ಂಡ್. ಬೊಂಬಾಯಿಗ್ ಪೋದು ಬತ್ತ್‌ನಕ್ಲೆ ಗೋಧಿದ ರೊಟ್ಟಿ ಮನ್ಪಯರೆ ಕಲ್ಪಾಯೆರ್." (ಪು 274)

ಈ ಕಾದಂಬರಿದ ಶೀರ್ಷಿಕೆಡ್ದ್ ಕತೆತ ಪ್ರತೀ ವಿವರಲ್‌ಡ್‌ಲಾ ಸ್ತ್ರೀಕೇಂದ್ರಿತವಾದ್

ಉಪ್ಪುನವು ಕಾದಂಬರಿದ ಒಂಜಿ ವಿಶಿಷ್ಟ ಅಂಶ. ಮಿತ್ತಬೈಲ್‌ದ ಯಮುನಕ್ಕೆ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಬಂಟ ಮನೆತನದ, ಮಾತೃಮೂಲ ವ್ಯವಸ್ಥೆನ್ ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುನ ಪೊಣ್ಣು. ಕಾದಂಬರಿಡ್ ಅಲೆನವೇ ಅಧಿಕಾರ, ಅಲೆನನೇ ಪೊರ್ಲುಂಬಾಟ್. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಗುತ್ತುದ ಬಂಟ ಪೊಂಜೊವುಲೆಡಾ ಒಂಜಿ ಗುತ್ತುನ್ ಕಟ್ಟುನ, ದರ್ಪುನ ಶಕ್ತಿ ಉಂಡ್‌ಪಂಡ್ದ್ ಮೇಲ್ನೋಟಗ್ ಈ ಕಾದಂಬರಿ ತೋಜಂಡಲಾ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಮಾತೃಮೂಲೀ ವ್ಯವಸ್ಥೆಡ್‌ಲಾ ಪೊಣ್ಣು-ಪೊಂಜೋವು ತುರಿಪಾಟಾಗ್ ಒಳಗಾಪೊಲು ಪನ್ಪಿನೆನ್‌ಲಾ ಕಾದಂಬರಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಮಲ್ದ್‌ಂಡ್. ಉಂದು ಕಾದಂಬರಿದ ಲೇಖಕೆ ತುಳುಬದುಕ್‌ನ್, ತುಳುಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಅರಳ್‌ದಿನ ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ತೂಯಿನಕ್ ಸಾಕ್ಷಿ. ಉದಾರ್ಮೆರ್ಗ್ ಬಾರೆಬೈಲ್‌ದ ಅಚಕ್ಕೆ ಮಿತ್ತಬೈಲ್‌ದ ಯಮುನಕ್ಕೆಡ ಪನ್ಪಿ ಪಾತೆರಡ ಈ ಅಂಶೊನ್ ತೂವೊಲಿ.

"..... ಯಮುನಾ ನಿಕ್ಕ್ ಗೊತ್ತುಂಡತ್ತ ಕಂಡನ್ಯಾನ ಇಲ್ಲಡ್ದ್ ಎನನ್ ಪಿದಾಯಿ ಪಾಡ್ನಗ ಎನಡ ಇತ್ತ್‌ನೆ ರಡ್ಡ್ ಜೋಕುಲು ಮಾತ್ರ. ಎನ್ನ ಮದಿಮೆ ರಡ್ಡನೇ ಮದಿಮೆ. ಅರೆಗ್ ಎನಡ್ದ್ ಮುಪ್ಪೊ ವರ್ಸೊ ಎಚ್ಚಿಗೆ. ಆ ಪ್ರಾಯದಾರೆಗ್ ಎನನ್ನ ಮದಿಮೆ ಮಂತ್‌ದ್ ಕೊರ್ದಿತ್ತೆರ್. ಮಾಂಕರಾಲೆನಲ ಎನ್ನಲ ದುಂಬುದ ಕತೆ ಗೊತ್ತಿಪ್ಪುನಗ ಎನ್ನ ಕೈ ಪತ್ತುನಾಕ್ಲ್ ದಾಂತಿ ಪೊರ್ತುಗು, ಎನನ್ ಬಲಾತ್ಕಾರೊಡು ಲೆತೊಂದು ಪೋದು ಕೈಪತ್ತಾದ್ ಕೊರಿಯೆರ್. ಎಂಕ್ ರಡ್ನೆದ ಮದಿಮೆ ಆಂಡ ಉದಾರಗುತ್ತುದ ಗಡಿಪತ್ತಿನಾರೆಗ್ ಅವು ಮೂಜನೇದವಾ, ನಾಲನೇದವಾ ದಾನ್ನ. ಮದಿಮೆದ ಪ್ರಾಯ ಕರಿದ್ ಪಿಲೆ ಕೇಣೊಂದು ಇಲ್ಲಲಿತ್ತಿ ಎನನ್ ಉದಾರಗುತ್ತುದ ಯಜಮಾಂಟ್ರ್ ನಾಲನೇ ಕೈ ಪತ್ತಾವುನವು ಮಲ್ಲ ಸಂಗತಿಯೇ ಆಂಡ್. ....ಗುತ್ತುಗು ಮದಿಮಲೆಲೆಕ ಪೋಯಿಜಿ ಯಾನ್, ದೀಪಾವೊನ್ನಾಲೆಲೆಕ ಪೊಗ್ಗ್ಯೆ. ಆ ಇಲ್ಲದ ಪೊಂಜೆನಕ್ಲೆಗ್ ನೀತಿಕೆಟ್ಟ್‌ನಾಲ್, ಮತಿಕೆಟ್ಟ್‌ನಾಲಾಂದ್ ದೀನೋಲಾ ಕುಚ್ಚೆನಿತ್ತಿಜಾಂಡ ದೊಂಡೆಡ್ ನುಪ್ಪು ಜತ್ತೊಂದಿದ್ಯಂಡ್. ಆ ಉಬ್ಬೆಸದ ಪರಬೆ ಕೊಂಡೋಯಿ ಬೊಕ್ಕ ರಡ್ಡ್ ಅಮರ್ ಜೋಕುಲಾಯ ಎಂಕ್. ಉಬ್ಬೆಸದ ಪರಬೆ ಪಜೆಕ್ ಬರ್ಪುನ ಪನ್ನಗ ಎಂಕ್ ಕಕ್ಯರೆ ಬತ್ತೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್." (ಪು 96)

ಇಂಚ ಸೂಕ್ಷ್ಮ, ವಾಸ್ತವವಾದೀ ದೃಷ್ಟಿಕೋನೊಡ್ 'ಮಿತ್ತಬೈಲ್ ಯಮುನಕ್ಕೆ ಒಂಜಿ ಗುತ್ತುದ ಕತೆ'ನ್ ಕಾದಂಬರಿ ರೂಪೊಡ್ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಸಿದ್ ಆನಂದಕೃಷ್ಣೆರ್ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯೊಗ್ ಒಂಜಿ ವಿಶಿಷ್ಟ ಕೃತಿನ್ ಸೇರಿಗೆ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಇಂಚ ಮಿತ್ತಬೈಲ್ ಯಮುನಕ್ಕೆ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಲೋಕೊಗು ಒಂಜಿ ಅಮೂಲ್ಯ ಕೊಡುಗೆ. ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬುಲೆಚ್ಚಿಲ್‌ದ ದೃಷ್ಟಿಡ್ ಇಂಚಿ ಕಾದಂಬರಿಲೆ ಅಗತ್ಯೊ ಉಂಡು. ಕನ್ನಡೊಡು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದ್ ಬರೆಪಿನ ಶಕ್ತಿ ಪಡೆದಿನ ಚೌಟೆರ್ ತುಳುಟ್ಟು ಇಂಚಿ ಮಲ್ಲ ಕಾದಂಬರಿ ಬರೆಪಿನ ಸಾಹಸ ಮಲ್ದಿನವು ಅಪ್ಪೆ ಬಾಸೆ ತುಳುತ್ತ ಮಿತ್ತ್ ಅರೆಗುಪ್ಪು ಅಭಿಮಾನದ ಸಂಕೇತ. ತುಳುವೆರ್ ಈ ಕಾದಂಬರಿ ಓದುದು ಮಿತ್ತಬೈಲ್ ಯಮುನಕ್ಕೆ ಒಂಜಿ ಗುತ್ತುದ ಕತೆತ ಉಲ ಮರ್ಗಿಲೆನ್ ತೆರಿಯೊಂಡ್‌ರಡೇ ಅವೇ ನಮೋ ಚೌಟೆರ್ನ ಈ ಸಾಹಸೊಗು ಕೊರ್ಪಿ ಋಣ ಸಂದಾಯ. ಅವೆನ್ ಬಯಕೊಂದು ಡಿ.ಕೆ. ಚೌಟೆರೆನ್ ಅಭಿನಂದಿತೊಂದು ಈ ಬರಹೊನು ಉಂತಾವೆ. ಸೊಲ್ಮೆಲು.

ಪೂವಪ್ಪ ಕಣಿಯೂರು

ತುಳುವೆರೆ ನಲಿಕೆದ ಜಾಲ್ಡ್ ಸಿದ್ದೊ ವೇಸೊದ ಅನನ್ಯತೆ

ಡಾ. ಪೂವಪ್ಪ ಕಣಿಯೂರು

ಬೆನ್ನಿ ಬೇಲೆದ ಜನಕುಲೆಗ್ ಪುರುಸೋತ್‌ದ ಪೊರ್ತು ಪಂಡ ಪ್ರತಿ ವರ್ಸೊದ ಸುಗ್ಗಿ ತಿಂಗೊಲು. ಸುಗ್ಗಿ ಬತ್ತ್ಂದಾಂಡ ಜಾತ್ರೆ, ನೇಮ, ಕೊಲೊ, ಕುಣಿತೊ-ನಲಿಕೆ ಪನ್ಡ್ ಸುರುವಾಪುಂಡು. ಈ ಬಗೆತ ಆಚರಣೆಲೆಡ್ ಅತ್ತ್ಂಡ ನಲಿಕೆಲೆಡ್ ದೈವೊದ ನಂಬಿಕೆ ಅಂಚನೆ ಮನಸ್‌ಗ್ ಉಲ್ಲಾಸೊ ಕೊರ್ಪಿಣ ಮನೋರಂಜನೆದ ವಿಷಯೊಲು ಉಪ್ಪುವೊ ಅಂಡ ಕೆಲವು ಸರ್ತಿ ಅವೆತ ಆಂತರ್ಯೊಡು ತನ್ಕ್ ಪೊರ್ಲಾವಂದಿ ಸಂಗತಿಗ್ ಪ್ರತಿರೋದೊಲ ಉಪ್ಪುಂಡು.

ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡೊ ಜಿಲ್ಲೆದ ಬೆಳ್ತ್ಂಗಡಿ ತಾಲೂಕುಡು ತುಳು ಪಾತೆರ್ನೊ ಜಾತಿದಕುಲು ಪುರುಷೆರೆ ನಲಿಕೆ -ಪುರುಷೆರೆ ಕಟ್ಟುನೆ ಪನ್ಡ್ ನಲಕೆ ನಲಿಪುವೆರ್ ಉಂದು ಸುಗ್ಗಿದ ಪುಣ್ಣಮೆದ ಮೂಜಿ ದಿನೊಕ್ಕು ದುಂಬು ಸುರುವಾದ್ ಪುಣ್ಣಮೆದಾನಿಗ್ ಮುಗಿತಾಲ ಆಪುಂಡು. ಉಂದೇ ನಲಕೆನ್ ಗೌಡ ಕನ್ನಡ ಪಾತೆರ್ನ ಸುಳ್ಯ ಗೌಡ ಜಾತಿದಕುಲು ಸಿದ್ದ ವೇಸೊ ಪನ್ಡ್ ಉಂದೇ

ಸಂದರ್ಭೊಡು ನಲಿಪುವೆರ್ ಬೆಳ್ತಂಗಡಿಡ್ ಗೌಡ ಜಾತಿದ ಕುಲು ಮಾತ್ರತ್ತಂದೆ ಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿದಕ್ಲೆನ್ ಬುಡ್ದು ಊರ್ದ ಮಾಂತ ಜಾತಿದಕುಲು ಈ ನಲಿಕೆಡ್ ಭಾಗವಹಿಸವೆರ್.

ಪುರುಷೆರೆ ನಲಿಕೆದ ತಯಾರಿ: ಪುರುಷೆರೆ ನಲೆಕೆನ್ ಪ್ರತಿ ವರ್ಸೊಲ ಮಲ್ಪೊಡುಂದೆ ದಾಲ ಇಜ್ಜಿ. ಮಲ್ತ್ಂಡ ಊರುಗೆಡ್ಡೆ ಪನ್ಪಿ ಭಾವನೆ. ನಲಿಕೆ ಮಲ್ಪೊಡು ಪನ್ಪಿ ಮನಸಾಂಡ ಊರ್ದ ಕುಲು ಒಂಜಿ ಕಡೆ ಸೇರ್ದ್ ಪಾತೆರ್ದ್ ಯಜಮಾನೆಂದೊರ್ಯನ್ ದುಂಬುದೀವೊಂದು ನಿಗದಿ ಮಲ್ತಿ ದಿನೊ ಬಯ್ಯಗ್ ಒಂಜಿ ಪಲ್ಕೆ ಜಾಗೆಡ್ ಜನ ಸೇರ್ಪೆರ್. ನಲಿಕೆಗ್ ಬೋಡಾಯಿ ಮಾಂತ ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ತಯಾರಿ ಮಲ್ಪುವೆರ್.

ಈ ನಲಿಕೆಡ್ ಪ್ರಧಾನ ಪಾತ್ರೊಲು ಪಂಡ ಬ್ರಾಣನ, ದಾಸಯನ, ಕೊಡಮಂತಾಯ ದೈವೊದ ಪೂಜಾರಿ, ಬುಕ್ಕ ಸನ್ಯಾಸಿ ವೇಸೊಳು. ಅತ್ತಂದೆ ಬ್ರಾಣೆ ತುಂಬೊನ್ನ ದೇವರೆ ಮೂರ್ತಿದ ರಚನೆ. ಸುರೂಟು ದೇವರೆ ಮೂರ್ತಿ ರಚನೆದ ಬೇಲೆ ಮುಗಿಪುವೆರ್. ಕಂಗ್‌ದ ಪಾಳೆ ಅತ್ತ್ಂಡ ಬೊಲ್ಪುಮರತ ತೆಲ್ಪುದ ಪಲಾಯಿನ್ ಅರ್ಧೊರ್ಗೋಲಾಕಾರೊಡು ಕತ್ತೆರ್ತ್ದ್ ಕಟ್ಟೆರೆ ಉರೂಂಟುದ ಪರಿಧಿ ಭಾಗೊನು ಕೆಂಪು ಕುಂಟುಡು ದಂಡೆ ದಂಚ ಸುತ್ತುದ ಮಲ್ಲಿಗೆ, ಪಿಂಗಾರೊಡು ಸಿಂಗಾರ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಮಧ್ಯೊಡು ಕನ್ನಡಿ ದೀಡ್ದ್, ಆಯ್ನೆ ದೇವೆರೆ ಮೂರ್ತಿ ಪನ್ದ್ ಪ್ರತಿನಿಧಿಕರಿಸಬೆರ್. ಉಂದು ಮಾಂತ ರೀತಿಡ್ಲ ಜಾತ್ರೋತ್ಸವದ ಸಂದರ್ಬೊಡು ದರ್ಶನ ಪಾತ್ರಿ ತುಂಬುನ ಬಲಿ ಮೂರ್ತಿ ಪ್ರಭಾವಳಿದಂಚ ಉಪ್ಪುಂಡು. ಪುರೆಷೆರೆ ಜೋಕುಲೆ ದೃಷ್ಟಿಡ್ ಉಂದು ದೇವರೆ ಮೂರ್ತಿ.

ಬೊಲ್ದು ಪಂಚೆದ ಕಚ್ಚೆ ಪಾಡ್ದ್, ತರೆಕ್ ಜುಟ್ಟು, ಮೋನೆಗ್ ಗಡ್ಡೊ ಕಟ್ಟ್‌ದ್, ಮುಂಡೊಗು ಕುಂಕುಮ- ಗಂಧದೊದ ನಾಮೊ ಪಾಡ್ದ್, ಬಾರೆ ಬಲ್ಲ್‌ದ ಜನಿವಾರ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ದೇವರೆ ಪೂಜೆಗಾದ್, ಪ್ರಾಯೋದಾರೊರಿ ಬ್ರಾಣನ ವೇಷೊ ಪಾಡ್ಪೆರ್. ದೇವೆರೊಟ್ಟ್‌ಗ್ `ರಕ್ಷಕ' ಬಂಟೆ ದೈವ ವೊಂಜಿ ಉಪ್ಪುನಂಚನೆ ಈ ನಲಿಕೆಡ್ಲ ಕೊಡಮಂತಾಯದೈವ ಉಪ್ಪುಂಡು. ಇಂದೆತ ಪ್ರತಿ ನಿಧಿಯಾದ್ ಬೊಲ್ದು ಕುಂಟುಡು ಕಚ್ಚೆಪಾಡ್ದ್ ತರೆಕ್ ಮುಂಡಾಸ್ ಸುತ್ತುದು, ಕೈಯಿಟ್ ಕಡ್ತಲೆ ಚವಲ ಮಣಿ, ಪತ್ತೊಂದು ದೈವದ ಪೂಜಾರಿ ವೇಸೊ ಸಿದ್ಧಾಪುಂಡು. ಹರಿಸೇವೆ ಮಲ್ಪುನ ಉದ್ದೇಸೊದ ಪರಕೋಟು ಪಾಡೊಂದು ಕಂಟೆಲ್ಡ್ ಉದ್ದೊದೊಂಜಿ ಕೆಂಪು ಶಾಲ್ ಜಪುಡಾದ್, ಕೈಟ್ ಶಂಖೊ, ಜಾಗಂಟೆ, ಪತ್ತೊಂದು ದಾಸಯನ ವೇಸೊಲ ಮಲ್ಪುಬೆರ್. ಪುರುಷೆರೆ ನಲಕಿದೆ ಪ್ರಧಾನೊ ಪಾತ್ರೊ ಪಂಡ ಸನ್ಯಾಸಿನವು. ಬಾರೆ ಚರ್ಬೆಂಲ್ ತರೆಕ್ ಕಂಕಣೆ ಮುಚ್ಚಿಡ್ದ್, ಪಜ್ಜಿಬಾರೆದಿರೆನ್ ಗರ್ಗಸ್‌ದಂಚ ಕತ್ತೆರ್ತ್ದ್ ಮೊನೆದಿಂಚ ಗಡ್ಡೊದಂಚ ಕಟ್ಟೆರ್. ಉದ್ದೊದ ಒಂಜಿ ಕೋಲುನು ಸೊಂಟೊದ ಎದ್ರು ಭಾಗೊಡು ನಿಗ್‌ರ್ದ್‌ನ ಮರ್ಮ ಸ್ಥಾನೊನು ಹೋಲುನಂಚ ಕಟ್ಟೆರ್. ತಿರ್ತಭಾಗೊನ್ ಪುಡತ್ತ್ದ್ ನೆಲಕ್ ಬೊಟ್ಟ್‌ಡ ಸಬ್ದೊ ಬರ್ಪಿನಂಚ ಒಂಜಿ ಬೆದ್ರ್‌ದ ದಂಟ್‌ನ್ ಕೈಟ್ ಪತ್ತೊಂದುಪ್ಪಿನ ಸನ್ಯಾಸಿ ವೇಸೊನು, ಉಮೇದ್ ಉಲ್ಲಾಸೊದ ಜವ್ವನೆ ಪಾಡ್ಪೆ. ಕೆಲವು ಸರ್ತಿ ರಡ್ಡ್ ಸನ್ಯಾಸಿ ವೇಸೊಲು ಉಪುನಂದ್ಲ ಉಂಡು. ಪುರುಷೆರೆ ನಲಿಕೆಗ್ ಪುರುಷೆರೆ ಜೋಕುಳು ತರೆಕ್ ಕೆಂಪು ಬೈರಾಸ್ ಸುತ್ತ್ದ್ ಆಯಿತ ಒಂಜಿ ಕೋಂಟುನು ತಿರ್ತ್ ಜಪುಡ ಬುಡ್ಪು, ದೊಗಲೆ ಅಂಗಿ ಪಾಡೊಂದು, ಕೈಟ್ ತಾಳ ಪತೊಂದು ವೇಸೊ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಉಂದೀತ್ ಪುರುಷೆರೆ ನಲಿಕೆದ ಪ್ರಧಾನ ಪಾತ್ರೊಲುಂದು ತೆರಿಯೊಳಿ. ಪುರುಷೆರೆ ನಲಿಕೆಡ್ ಈತೀತ್ ಜನೊ

ಉಪ್ಪೊಡುಂದು ದಾಲ ನಿಯಮ ಇಜ್ಜಿ. ಅಂಚಾದ್ ಜನ ಮಸ್ತ್ ಸಂಖ್ಯೆಡ್ ಸೇರ್ಬೆರ್. ಪುರುಷೆರೆ ಜೋಕಳುಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದು ಗೊರಿತಾವರೆ ಗುಂಪು ಡುಪ್ಪಿನ ಇತರೆ ಜೋಕುಳು ಜವ್ವನೆರ್ ಕಂಗ್‌ದ ಪಾಲೆನ್ ಕತ್ತೆರ್ತ್‌ದ್ ಹೊಂದಿಸಾದ್‌ಭೂತ ಸಂಪಗೆದ ಪೂವುಟು ಅಲಂಕಾರಿಸಾದ್ ಕಿರೀಟದಂಚ ತರೆಕ್ ದೀವೊನ್ವೆರ್. ನಲಿಕೆದ ಸಮಯೊಡು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸಂಪಾದನೆ ಆವೊಡುಂದು, ಈ ನಲಿಕೆದ ಪ್ರಾಧಾನೊ ಪಾತ್ರೊಲತ್ತಂದೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಆದ್ ಕೆಲ ಇತರೊ ಪಾತ್ರೊಲುಲ ತಯಾರ್ ಆಪೊ. ಮುಖ್ಯಾವಾದ್ ಮದಿಮಾಳ್ ಮದಿಮಾಯೆ, ಬಚ್ಚಿರೆ ಮಾರುನ ಪೊರ್ಬು. ಕುಕ್ಕು ಮಾರುನ ಕುಕ್ಕು ಸಾಹಿಬೆ, ಮೀನು ಮಾರುನ ಮರಕ್ಕಲೆ ಇಂಚ ಮಾತ ಜಾತಿ ಕಸುಬುದ ವೇಸೊಲೊಟ್ಟಿಗೆ ಕರಡಿ, ಮಂಗೆ, ಪಿಲಿ, ಬಸವೆ, ಪ್ರಾಣಿ ಸಂಬಂಧಿ ವೇಸೊಲುಲ ಉಪ್ಪುವೊ ಉಂದು ಮಾಂತ ಮಸ್ಕಿರ್‌ಗ್, ವಿಡಂಬನೆಗಾದೆ ಪನ್ಪಿನಂಚ ಉಪ್ಪುವೊ.

ಪುರುಷೆರೆ ನಲಿಕೆ: ನಲಿಕೆಗಾದ್ ವೇಸೊ ಕಟ್ಟ್‌ದಾತ್, ಸೇರ್ದಿನ ಕಳಟ್‌ನಲಿಕೆದ ಸಮಯೊಡು ಎಂಕ್ಲು ಮಲ್ಪುನ ಮಸ್ಕಿ ವಿಡಂಬನೆ, ಅಣಕೊಲೆನ್ ಮಾಪು ಮಲ್ತ್‌ದ್, ತಿರುಗಾಟೊಗು ದಾಲ ಅಡ್ಡಿ ಆತಂಕೊ ಬರಂದ್ನಂಚ ಬೆರಿಸಾಯೊ ಕೊರೊಡುಂದು ದೇವೆರೆಡ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಲ್ತೊನ್ವೆರ್. ಅಂಚನೆ ದುಂಬುಗು 'ಪುರುಷೆರೆ ಪೂಜೆ' ನಡಪಾದ್ ಕೊರ್ಪಂದ್ ಪರಕೆ ಪಂಡೊನ್ವೆರ್. ಪುರುಷೆರೆ ನಲಿಕೆದ ಮುಖ್ಯ ವೇಸೊ ಆಯಿನ ಸನ್ಯಾಸಿನ್ ನಡುಟು ದೀವೊಂದು ಊರ್ದ ಇಲ್ಲ್ ಇಲ್ಲಡೆ ರಾತ್ರಿ ತಿರುಗಾಟೊಗ್ ಪಿದಾಡ್ಬೆರ್. ಸಾದಿಡ್ ಪೋನಗ `ಡಿಂಬಿಸಾಲೆ' ಪನ್ಪಿ ಸೊಲ್ಲುನು ಲೆತ್ತ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಇಲ್ಲ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್ ಪನ್ನಗ ಸನ್ಯಾಸಿ ಅಡೆಂಗ್‌ದ್ ಉಂತ್ವೆ. ಇಲ್ಲ ಜಾಲ್ದ ಮದ್ಯೊಡು ಹರಿವಾಣ ದೊಟ್ಟುಗು ದೀಪೋ ಪೊತ್ತಾದ್ ಐತ ಸುತ್ತ ಪುರುಷೆರೆ ಜೋಕುಳು ಉಂತುವೆರ್. ಗುಂಪುಡು ಬರಿ ಪುರುಷೆರೆ ನಲಿಕೆದ ಪದ್ಯೊನು ಪನ್ಪೆರ್. ಈ ಕಬಿತೆ ಕನ್ನಡೊ ಭಾಷೆಡ್ ಅತ್ತ್ಂಡ ತುಳುಟ್ಲ ಪನ್ಪೆರ್.

ಸಿದ್ದುಲಿಂಗ ಮುದ್ದು ಲಿಂಗ ।ಪುರುಷ ವೇಸೊ॥
ನಾವು ಯಾವೂರು ಯಾವ ತಾಳ। ಪುರುಷ ವೇಸೊ॥
ನಾವು ಕಾಶಿಯ ತಳದವ್ರು । ಪುರುಷ ವೇಸೊ॥

ಇಂಚ ಒರಿ ಕಬಿತೆ ಪನ್ನಗ ಗುಂಪುದಕ್ಲು ಪುರುಷ ವೇಸೊ ಪನ್ಪಿ ಜೊಲ್ಲು ಮಾತ್ರ ಪಂಡೊಂದು ನಲಿಪುವೆರ್. ಈ ಕಬಿತೆಡ್ ಜೋಗಿಲೆ ಮಠಕುಲೆ ಪುದರ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಕಬಿತೆ ಮುಗಿದಾನಗ ಸುತ್ತ ನಲಿಕೆ ಮಲ್ತೊಂದುಪ್ಪನ ಗುಂಪು ಬರಿಕ್ ತಲಿತ್ತ್‌ದ್ ಉಂತುಂಡು. ಅಪಗ ದೇವರೆ ಮೂರ್ತಿ ತುಂಬೊಂದು, ಬ್ರಾಣ ವೇಸೊ ದರ್ಶನ ಪತೊಂದು ಜಾಲ್ದ ಸುತ್ತ ಮೂಜಿ ಅತ್ತ್ಂಡ ಐನ್‌ಸುತ್ತು ಬಲಿಬತ್ತ್‌ದ್ ದೀಪ ಹರಿವಾಣ ದೀಡಿ ಜಾಗೆಡ್ ಮೂರ್ತಿನ್ ಜಾದ್‌ದೀದ್ ಪೂಜೆಗ್ ಸುರು ಮಲ್ಪುಂಡು. ಬ್ರಾಣೆ ಉಚ್ಚಾರ ಮಲ್ಪಿ ಮಂತ್ರೊ ಅಶ್ಲೀಲೊ ಅಸಂಬದ್ದೊ, ವಿಡಂಬನಾತ್ಮಕವಾದುಪ್ಪುಂಡು. ನನೊಂಜಿ ಕಡೆಟ್ ದಾಸಯೆ ಶಂಖೊ ಉರ್ತ್ತಿದ್ ಜಾಗಂಟೆ ಬೊಟ್ಟ್‌ದ್ ಹರಿಸೇವೆಗ್ ಸುರು ಮಲ್ಪುವೆ. ಕೊಡಮಂತಾಯನ ಪೂಜಾರಿ ನುಡಿ ಕಟ್ಟ್ ಪಂಡೊಂದು ಆವೇಸೊಡು ಬರ್ಪೆ. ಈ ಸನ್ನಿವೇಸೊಗಾದೆ ಕಾತೊಂದಿತ್ತಿಲೆಕೊ ಸನ್ಯಾಸಿ ಒರೊಕ್ಕೆ ನಡುಕು ಲೈತ್‌ದ್ ಬರ್ಪೆ. ಪೂಜೆದ ಬ್ರಾಣನ್, ದಾಸಯನ್, ಪೂಜಾರಿನ್ ಮಾಂತ ಸನ್ಯಾಸಿ ತನ್ನ ಮರ್ಮ ಸ್ಥಾನೊಗು ಮುಟ್ಟಾದ್ ಅಸುದ್ದೊ ಮಲ್ಪುವೆ. ಬ್ರಾಣನ ಮಂತ್ರೊನು ಬೊಕ್ಕ ದೈವೊದ ನುಡಿ ಕಟ್ಟ್‌ನ್ ತನ್ನ

ಬಾಯಿ ಸಬ್ದೊಡು ಗೇಲಿ ಮಲ್ಪಬುವೆ. ಜಾಲ್ದ ಸುತ್ತ ಸಂಚಾರ ಮಲ್ಪುವೆ. ಆ ಪೊರ್ತುಗು ಅಸುದ್ದೊ ಆಂಡ್ ಅಸುದ್ದೊ ಆಂಡ್ ಪಂಡೊಂದು ಬ್ರಾಣೆ ದಾಸಯೆ ದೈವದ ಪೂಜಾರಿ ಮಾಂತ ಜಾಲ್ದ ಬರಿಕ್ ಪೋಪೆರ್. ಖಾಲಿಯಾಯಿನ ಜಾಲ್ದ ಮಧ್ಯ ಭಾಗೊಡು ಸನ್ಯಾಸಿ ಕೂಕುಳು ಪಾಡೊಂದು ಭಿಕ್ಷೆ ನಟ್ಟುನ ರೀತಿಡ್ ಅಭಿನಯೊ ಮಲ್ಪುವೆ. ಅಕೇರಿಗ್ "ನೀರ್ದ ಬರಿಕ್ ಪೋವೊಡು, ಕನ್ನೆಪೂಜೆ ಮಲ್ಪೊಡು" ಪಂಡೊಂದು ಕನ್ನೆನ್ ಅಲ್ಲಾದ್ ತೋಜಾದ್ ಆಡೆಂಗುವೆ. ಪಿರ ಬ್ರಾಣೆ, ದಾಸಯೆ ಪೂಜಾರಿ ಜಾಲ್ದ ಮಧ್ಯೊಗು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಅರ್ಧೊಡೊರಿದಿನ ಪೂಜೆದ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಪುವೆರ್. ಉಂದು ಈತ್ ಪುರುಷೆರೆ ನಲಿಕೆದ ಪ್ರಧಾನೊ ಸಂಗಿತಿ.

ಮನಸ್‌ಗ್ ಉಲ್ಲಾಸೊ ಬೊಕ್ಕ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಧನ ಸಂಗ್ರಹ ಮಲ್ಪುನ ಉದ್ದೇಶೊದ ಒರಿನ ಪಾತ್ರೊಲು ಒಂಜೊಂಜೆ ರಂಗೊಗು ಬರ್ಪೊ. ಇಲ್ಲಲ್ದಕುಲು ಕೊರಿ ಪಣವೊ ತಾರಾಯೊ ಗೆತೊಂದು ರಂಗೊಡ್ದು ಮರೆ ಆಪೊ. ಪುರುಷೆರ್ ಜಾಲ್‌ಗ್ ಬತ್‌ಡ ಬಜಿ ಕೈಟ್ ಕಡಪುಡರ ಬಲ್ಲಿ ಪನ್ಪಿ ಪಾತೆರೊಲೆಕೊ ಪುರುಷೆರೆ ಜೋಕುಳೆ ಕೈದಿಂಜಾದ್ ಕಡಪುಡ್ವೆರ್. ಇಂಚ ರಾತ್ರಿ ಪೂರ ನಲಿಕೆ ಪ್ರದರ್ಶನೊ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಬೊಲ್ಪಾಪಿನ ದುಂಬು ಕಟ್ಟಿವೇಸೊ ಬಿರಿಯೊಡು ಪನ್ಪಿ ನಂಬಿಕೆದಂಚ, ಕಾಯರಮರದಡಿಟ್ ಕಟ್ಟಿವೇಸೊನು ಬಿಚ್ಚದೀದ್ ಅಕ್ಲೆಕ್ಲೆ ಇಲ್ಲಡೆ ಪೋಪೆರ್. ಪಿರ ಬಯ್ಯಗ್ ನಿಗದಿ ಮಲ್ತಿ ಜಾಗೆಡ್ ಸೇರ್ದ್ ವೇಸೊ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ತಿರುಗಾಟ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಸುಗ್ಗಿ ಪುಣ್ಣಮೇದಾನಿಗ್ ನಲಿಕೆ ಮುಗಿತಾಲ ಮಲ್ಪುವೆರ್.

ಪುರುಷೆರೆ ಪೂಜೆ: ದೇವರೇ ಪುದರ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಬತ್ತಿನಕುಲು ಎಂಕ್ಲು ಪನ್ಪಿ ಸೊಲ್ಲುದಂಚ ಬುಕ್ಕ ದೇವೆರೆಗ್ ಪಂಡಿ ಪರೆಕೆದಂಚ ಸುಗ್ಗಿ ಪುಣ್ಣಮೆಗ್ ನಲಿಕೆ ಮುಗಿತಾಲಾಯಿ ಬುಕ್ಕ ನಿಗದಿ ಮಲ್ತಿ ದಿನತಾನಿ ಈ ಪುರುಷೆರೆ ಪೂಜೆನ್ ನಡಾಪಾಬೆರ್.

ಪುರುಷೆರೆಗ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ನಲಿಕೆ ಮಲ್ಪುನವು ಸೂತಕ ಸಂಗತಿ ಪನ್ದ್ ಜನೊ ನಂಬಿಕೆ ದೀವೊಂದೆರ್. ವೇಸೊಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಬಿರಿದ್ ಮೀಯಾಂದೆ ಇಲ್ಲ್ ಪೊಗ್ಗರ ಬಲ್ಲಿ. ಅಂಚಾಂದ್ ಮೀದೇ ಇಲ್ಲ್‌ಗ್ ಪೊಗ್ಗುವೆರ್. ಇಂಚ ಇತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಪುರುಷೆರೆ ನಲಿಕೆ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ ಊರುಗು ಎಡ್ಡೆ, ಊರ್ದ ಮಾರಿ ನಿವಾರಣೆ ಆಪುಂಡುನ್ಪಿ ನಂಬಿಕೆಲ ಜನಕ್ಲೆಡ ಉಂಡು. ಪುರುಷೆರೆ ಪೂಜೆದ ದಿನೊ ಒರಿ ಮಂಗಳೂರ್ದ ಕದ್ರಿ ದೇವಸ್ಥಾನೊಗು ಪೋದು ಪರಕೆ ಪಾಡ್ದ್ ತೀರ್ಥ ಪ್ರಸಾದ ಕೊನತ್ತ್‌ದ್ ಪಟ್‌ವೆರ್. ಸೂತಕ ಕಳೆದು ಸುದ್ದೊ ಆಪೆರ್. ಉಂದು ನಲಿಕೆಡ್ ದೇವೆರೆನ್ ಮಸ್ಕಿ ಮಲ್ತಿತಪ್ಪುನು ಒಪ್ಪಿತ ಮಲ್ತೊನು ರೀತಿ. ಅತ್ತ್‌ಂದೆ ಕದ್ರಿಗ್‌ಲ ಪುರುಷೆರೆಗ್‌ಲ ಉಪ್ಪುನ ಸಂಬಂಧೊ ಸೂಕ್ಷ್ಮನ್‌ಲ ಮೂಲು ತೆರಿಯೊಲಿ.

ಪುರಷೆರೆ ಪೂಜೆನ್ ಊರ್ದ ಮಲ್ಲ ಪಲ್ಕೆಡ್ ರಾತ್ರಿ ಪೊರ್ತುಡು ನಡಪುಡಾವೆರ್. ಮೂಜಿದಿನೊತ ನಲಿಕೆಡ್ ಭಾಗವಹಿಸಯಿನ ಪ್ರತಿಯೊರ್ಯಗ್ಲ ಕೂಲಿಲೆಕ್ಕೊಡು ದಿನವೊಂಜೆಗ್ ಒಂಜಿ ಸೇರ್ ಬಜಿಲ್ ಕೊರ್ಯೆರೆ ಉಪ್ಪುಂಡು. ಅಂಚಾದ್ ಕ್ವಿಂಟಾಲ್ ಲೆಕ್ಕೊಡು ಬಜಿಲ್ ಖರೀದಿಸವೆರ್. ಮಾಂತ ಬಜಿಲ್‌ನ್ಲ ಬೆಲ್ಲ ತಾರಾಯಿದ ಪಾಕೊಡು ಮೊರೆತ್ತ್‌ದ್ ರಾಶಿ ಬಳಸುವೆರ್. ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕೋರಿಯೊ, ಪಂಜಿಯೊ ತರೆಕಡ್ತ್‌ದ್ ಮಾರಿಗ್ ರಾಶಿ ಬಳಸ್ವೆರ್. ನಲಿಕೆದ ಸಮಯೊಡು ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಲ್ಪಿ ಮಾಂತ ವೇಸೊಲುಲ ಈ ಪೂಜೆದ ಸಂದರ್ಭೊಡು ಈ ರಾಶಿ ಬಳಸಿನೆದುದು ಪ್ರದರ್ಶನ

ಆವೊಡು. ಅಕೇರಿಗ್ ಸೇರಿ ಜನೊ ಮಾಂತ ದೇವೆರೆಡ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಊರುಗು ಬರ್ಪಿ ಮಾಂತ ಅನಿಷ್ಟೊಲೆನ್ ದೂರ ಅಪಿಲೆಕೊ ಕೇಂಡೊನ್ವೆರ್. ರಾಸಿ ಬಳಸಿ ತಿಂಡಿ ತಿನಸ್‌ಲೆನೆ ಪ್ರಸಾದೊ ಆದ್ ಪಟ್ಟ್‌ದ್ ಕೊರ್ಪೆರ್. ಪುರುಷೆರೆ ನಲಿಕೆದ ಮಾಂತ ಕ್ರಮೊಕುಲು ಇಡೆ ಮುಗಿತಾಲ ಆಪುಂಡು.

ನಮೊ ಒವ್ವೆ ಜನಪದ ನಲಿಕೆಲೆನ್ ತೂಂಡಲಾ ಅವು ಜಾತಿ ಅತ್ತಂಡ ಮತ ಸಂಬಂಧಿಯಾದೆ ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪೊ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಟ್ ಪುರುಷೆರೆ ನಲಿಕೆಲ್ನ ಮೂಲೊಡು ಗೌಡ ಜಾತಿದಕುಲೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಉಂದೆಕ್ ವಿದ್ವಾಂಸೆರೆ ಅಧ್ಯನೊಡು ಸಾಕ್ಷಿ ತಿಕ್ಕುಂಡು. ಸುಳ್ಯಡ್ ಇನಿಲ ನಡುಪುನ ಸಿದ್ಧ ವೇಸೊಡು ಗೌಡ ಕನ್ನಡ ಪಾತೆರ್ನೊಗೌಡರ್ನಕುಲೆ ನಲಿಪುವೆರ್. ಈ ಸಿದ್ಧ ವೇಸೊನು ಪುರುಷ ಮಕ್ಕಳ ಕುಣಿತಂದ್‌ಲ ಪನ್ಪೆರ್. ಈ ಪುರುಷರ ಕುಣಿತನೆ ಬದಲಾಯಿ ಕಾಲಗತಿಟ್ ಬುಕ್ಕ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ವ್ಯತ್ಯಾಸೊದ ನೆಲೆಟ್ ಬೆಳ್ತಂಡಿಡ್ ಪುರುಷೆರೆ ನಲಿಕೆ ಪನ್ಪ್ದ ಗೌಡರ್ನ್ ಮಾತ್ರತ್ತಂದೆ ಬೇತೆ ಜಾತಿದಕುಳುಲ ಸೇರ್ದ್ ನಡಪುಂಡು.

ಸಿದ್ಧ ವೆಸೊಗುಲ ಪುರುಷೆರೆ ನಲಿಕೆಗ್‌ಲ, ಅವೆತ ಪ್ರಧಾನ ಪ್ರದರ್ಶನ ಸ್ವರೂಪಲೆಡ್ ದಾಲ ವ್ಯತ್ಯಾಸೊ ಇಜ್ಜಿ. ಪುರುಷೆರೆ ನಲಿಕೆಡ್ ಕೆಲವೊಂಜಿ ಸಂಗತಿಗಳು ಹೆಚ್ಚಿಗೆಯಾದೆ ಸೇರ್ಪಡೆ ಆತೊ. ಅವೆನ್ ಇಂಚ ಪಟ್ಟಿಮಲ್ಪೊಲಿ.

೧. ಸಿದ್ಧ ವೇಸೊದ ನಲಿಕೆಗ್ "ಏಳ್‌ಜನ ಗೌಡ ಜವ್ವನೆರ್" ಮಾತ್ರೊ ಬೋಡಾಪಿನ, ಪುರುಷೆರೆ ನಲಿಕೆಗ್ ಸಂಖ್ಯೆದ ಮಿತಿ ಇಜ್ಜಿ ಅತ್ತಂದೆ ಜಾತಿದ ಕಟ್ಟ್‌ಪಾಡ್‌ಲ ಇಜ್ಜಿ.

೨. ಸಿದ್ಧ ವೇಸೊ ಗೌಡ ಕುಟುಂಬೊದ ಒರಿ ಯಜಮಾನರೆ ಇಲ್ಲ ಜಾಲ್ಡ್ ಸುರುವಾದ್, ಆ ಜಾಲ್ಡೆ ಪುರುಷೆರೆ ಪೂಜೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಮುಗಿತಾಲಾಂಡ ಪುರುಷೆರೆ ನಲಿಕೆ ಊರ್ದೊಂಜಿ ಪಲ್ಕೆಡ್ ಊರ್ದಕುಲೆ ಸೇರಿಗೆಡ್ ಸುರುವಾತು, ಅವುಲೆ ಪುರುಷೆರೆ ಪೂಜೆಲ ನಡತ್‌ದ್ ಮುಗಿತಾಲಪುಂಡು.

೩. ಪುರುಷೆರೆ ನಲಿಕೆಡ್ ಊರ್ದ ಮಾರಿ ಕಳಪುನ ನಂಬಿಕೆದಂಶ ಗೋಚರಾಪುಂಡು ಸಿದ್ಧ ವೇಸೊಡು ಈ ಅಂಶೊ ಊರ್ದನೆಲೆಟ್ ಇಜ್ಜಿ.

೪. ಸಿದ್ಧ ವೇಸೊಡ್ ಇಜ್ಜಂದಿನ ದೇವರೆನ ದರ್ಶನ ಮೂರ್ತಿ, ಕೊಡಮಂತಾಯ ದೈವದ ಕಲ್ಪನೆಲು ಪುರುಷೆರೆ ನಲಿಕೆಡ್ ಉಂಡು ಜಾತಿ -ಕಸುಬು ಪ್ರಾಣಿ ಸಂಬಂಧಿ ವೇಸೊಲು. ಈ ನಲಿಕೆಡ್ ಸೇರ್ಪಡೆ ಆತೊ.

ವಾಡಿಕೆಡ್ ಜೋಗಿ ಪುರುಪೆರ್ ಪನ್ಪಿ ಪಾತೆರೊ ಉಂಡು. ಈ ಜೋಗಿಲೇ ಪುರುಷೆರ್ ಪುರುಷೆರೆಗ್ ಈವೇಸೊ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ನಲಿಪುನೆನೆ ಅನ್ವರ್ಥವಾದ್ `ಪುರುಷೆರೆ ನಲಿಕೆ' ಅತ್ತಂಡ `ಪುರುಷೆರೆಗ್ ಕಟ್ಟುನೆ' ಪನ್ಪ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಸಿದ್ಧ ವೇಸೊ ಬೊಕ್ಕ ಪುರುಷೆರೆ ನಲಿಕೆಡ್ ಪ್ರಧಾನ ಅಂಶೊಲೆಡ್ ಸಮಾನತೆ ಇತ್ತ್‌ನೆಡ್ಡಾವರೆ, ಅವೆತ ಧ್ವನಿ-ಅರ್ಥೊಲೆಡ್ ದಾಲ ವ್ಯತ್ಯಾಸೊ ಇಜ್ಜಿಂದ್ ಪನೊಲಿ. ಸಿದ್ಧ ವೇಸೊದ ಬಗೆತ ತನ್ನ ಅಯನೊಡು ಡಾ|ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಬಿಳಿಮಲೆ ಇಂಚ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಮಲ್ತುದೆರ್". ಸಿದ್ಧ ವೇಶದಲ್ಲಿ ದಾಸಯ್ಯ ಮತ್ತು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ಯದ ನಿರಾಕರಣೆಯಿದೆ. ಇದು ವೈಷ್ಣವ ಮತ್ತು ಪುರೋಹಿತ, ಶಾಹಿ ಪರಂಪರೆಯ ನಿರಾಕರಣೆಯು ಹೌದು ಉಚ್ಚವರ್ಗದ ಪಾಂಡಿತ್ಯ ಪೂರ್ಣ ವಿಚಾರಪರಂಪರೆಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ವಿಜೃಂಭಿಸಿದ ವೈದಿಕೇತರ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಪಳೆಯುಳಿಕೆಯಾಗಿ ಇಂದು ಸಿದ್ಧವೇಶ ಉಳಿದಿದೆ "ಚಾರಿತ್ರಿಕವಾಯಿನ ಮಾಂತ ಮಾಹಿತಿಲೆನ ಆಧಾರೊಡು ಚರ್ಚೆ

ಮಲ್ತ್‌ದ್, ಗೌಡ ಜನಾಂಗೊಗು ಶೈವಮೂಲ ನಾಥಪಂಥೋದೊಟ್ಟಿಗೆ ಇತ್ತಿನ ಸಂಬಂಧೊನು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಆರ್ ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೊರ್ತೆರ್ ಆರೆನ ಅಭಿಪ್ರಾಯೊ ಪುರುಷೆರೆ ನಲಿಕೆಗ್‌ಲ ಅನ್ವಯ ಆಪುಂಡು. ಪುರುಷೆರೆ ನಲಿಕೆದ ಸನ್ಯಾಸಿ ವೇಸೊದ ಮಾಂತ ಕ್ರಿಯೆ - ಅಭಿನಯೊ ನಿರಾಕರಣೆದ ಅಂಶೊನೆ ಪನ್ಪುಂಡು. ಅತ್ತಂದೆ ಸಿದ್ಧ ವೇಸೊಡು ಇಜ್ಜಿಂದಿನ ಉತ್ಸವ ಮೂರ್ತಿ, ಕೊಡಮಂತಾಯ, ದೈವದ ಕಲ್ಪನೆ ಪುರುಷೆರೆ ನಲಿಕೆಡ್ ಸೇರ್ಪಡೆ ಆತ್ಂಡ್. ಪುರುಷೆರೆ ನಲಿಕೆಡ್ ಮಾಂತ ಜಾತಿದಕುಲು ಸೇರ್ಪೆರಾಂಡಲಾ ಬ್ರಾಣೆರ್, ಜೈನೆರ್ ಸೇರ್ವೆರ್. ಈ ಮಾಂತ ಅಂಶೊಲೆನ್ ಗಮನಿಸಾಂಡ ಪುರುಷೆರೆ ನಲಿಕೆಡ್ ಪುರೋಹಿತ ಶಾಹಿ ಪರಂಪರೆದ ನಿರಾಕಣೆದಂಶೊಲಾ ಗಟ್ಟಿಯಾದ್ ತೋಜುಂಡು. ಇತಿಹಾಸೊದ ಒಂಜಿ ಸಂದರ್ಭೊಡು ನಡತ್ತಿನ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘರ್ಷದ ಸಾಕ್ಷಿದ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಆಪುಂಡು.

ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ದೃಷ್ಟಿಟ್ ತೂಂಡಲಾ ಸಿದ್ಧವೇಸೊದ ಆಶಯೊ ಬದ್ಧತೆ ಪುರುಷೆರೆ ನಲಿಕೆಡ್ ನನಲಾ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮುಕ್ತ ವ್ಯಾಪ್ತಿನ್ ಪಡೆಯಿನ ಸಂಗತಿ ತೋಜುಂಡು. ಪುರುಷೆರೆ ಜೋಕುಳೆ ನಲಿಕೆ ಮೂಲೊಡು ಗೌಡ ಜಾತಿದಕ್ಲೆನವಾಂಡಲಾ ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ ಪ್ರದೇಶೊದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗ್ ಬನ್ನಗ ಅವೆಟ್ ಮಾಂತ ಜಾತಿಕುಲುಲ ಸೇರೊನ್ನಂಚ ಆಪುಂಡು. ಅಂಚನೆ ಈ ನಲಿಕೆ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಬ್ರಾಣ, ದಾಸಯ, ಪಾತ್ರೊಲೊಟ್ಟಿಗ್, ಮಾಂತ ಮತ-ಜಾತಿ ಕಸುಬುದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಪಾತ್ರೊಲು ಅವಕಾಸೊ ಪಡೆವೆನ್ಪೊ. ಈ ಮಾಂತ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಪಾತ್ರೊಲು ಮನೋರಂಜನೆಗ್ ಸೀಮಿತವಾಪೊ ನಿಜೊ. ಆಂಡ ಇಡೀ ನಲಿಕೆದ ಕಲಾತ್ಮಕತೆದ ದೃಷ್ಟಿಡ್‌ಲ ಆತೇ ಮುಖ್ಯವಾಪೊ. ಪುರುಷೆರೆ ನಲಿಕೆದ ಈ ರೀತಿದ ಮುಕ್ತತೆಡ್ಡಾವರ ಮೂಲು ಇಡೀ ಸಮುದಾಯೊನೆ ತನ್ನೊಟ್ಟುಗು ಅಂತರ್ಗತಾವರೆ ಸಾಧ್ಯಾತ್ಂಡ್.

ವಾ ಕಲೆನೆ ಆವಡ್, ಅವು ಮತಜಾತಿ ಕಟ್ಟ್‌ನ್ ಮೀರ್ದ್ ಸಮುದಾಯೊದ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯಾಂಡ ಅವೆತ ಮೌಲ್ಯ ಸತ್ವಯುತ ಆದುಪ್ಪುಂಡು. ಅವೆಟ್ಪೊತ್ತಿ ಸಂಘರ್ಷೊದ ನೆಲೆಕ್ಕುಲು ನನಲಾ ಗಟ್ಟಿಯಾಪೊ. ಈ ಅರ್ಥೊಡು ಸಿದ್ಧವೇಸೊ, ಪುರುಷೆರೆ ನಲಿಕೆದ ಮುಖಾಂತರೊ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಗಟ್ಟಿತನೊನು ಪಡೆವೊಂದುಂಡು. ಪುರುಷೆರೆ ನಲಿಕೆದ ಸಂದರ್ಬೊಡಾಂಡಲಾ ಇಲ್ಲ ಜಾಲ್ ಒಂಜಿ ಮುಕ್ತ ಜನಪದೊ ರಂಗಭೂಮಿಯಾದ್ ಪರಿವರ್ತನೆ ಆಪುಂಡು. 'ಪುರುಷೆರೆ ಪೂಜೆ'ಡ್ ರಾಸಿ ಬಳಸ್‌ದ್ ಊರುಗು ಬರ್ಪಿ ಮಾರಿನ್ ದೂರ ಮಲ್ಪೊಡಿನ್ಪಿ ಉದ್ದೇಶೊ, ನಲಿಕೆದ ವ್ಯಾಪ್ತಿನ್ ನನಲಾ ವಿಸ್ತಾರ ಮಲ್ಪುಂಡು. 'ಪುರುಷೆರೆ ನಲಿಕೆ'ದ ಸಾಹಿಬ, ಪೊರ್ಬು, ಮರಕ್ಕಲ, ಮದಿಮಾಳ್ ವೇಸೊಲೆಗ್ ವರ್ತಮಾನೊದೊಟ್ಟಿಗೆ ಉಪ್ಪುನ ಆನ್ವಯಿಕ ಅನುಸಂಧಾನೊ ಬಾರಿ ಮುಖ್ಯಾವಾದ್ ತೋಜುಂಡು. ಈ ಕಾರಣೊಲೆಗಾದ್ ಪುರುಷೆರೆ ನಲಿಕೆ ವರ್ತಮಾನೊಡು ಜನಸಾಮಾನ್ಯೆರೆಗ್ ಆಕರ್ಷಕವಾದುಂಡು.

ಯಕ್ಷಗಾನ ಬೊಕ್ಕ ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿ

ಭಾಸ್ಕರ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ

'ಸಂಸ್ಕೃತಿ', ಪರಪ್ಪೋಕು ಅತ್ತ್‌ಡ ಪರಸಿರಿ, ಒವ್ವೇ ಒಂಜಿ ಜನಾಂಗ ಬುಳೆದ್ ಬತ್ತಿ ಸಾದಿದ ಪಜ್ಜೆಗುರ್ತುಲು ಆದಿಪ್ಪುಂಡು. ಆ ಪರಪ್ಪೋಕುನು ಒರಿತೊಂದು ಐಕ್ ಎಡ್ಡೆಂತಿನೆನ್ ಸೇರಾವೊಂದು ನನಲಾತ್ ಪ್ರೊಲ್ಲುಡು ದುಂಬುದ ಸಂತೇಸಿನ್ ಆದೆರಿತೊಂದು ಪೋಪುನವು ನಮ ಮಿತ್ತಿತ್ತಿ ಮಲ್ಲ ಪುದೆ ಬೊಕ್ಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿ. ಈ ನಿಲೆಟ್ ತುಳುನಾಡ್, ತುಳುಭಾಷೆ ಬೊಕ್ಕ ಜನಜೀವನೊದ ಉಸುಳಾದ್ ಬುಳೆದ್ ಬತ್ತಿನ ಮಾಮಲ್ಲ ಕಲೆ ಯಕ್ಷಗಾನ ಮಾನವ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್‌ಗ್ ಕೊರ್ನ ಕಾಣಿಗೆ ಬಿಲೆಕಟ್ಟೆರೆ ಆವಂದಿನವು. ಕೋಡೆದ ಯಕ್ಷಗಾನ ತುಳುವೆರೆಗ್ ಬರವು, ಸರವು, ಪುರಾಣೊದ ಪ್ರೊಲಬು ಬೊಕ್ಕ ನೀತಿ -ನಡವಳಿಕೆನ್ ಕಲ್ಪಾದ್ ಕೊರ್‌ಂಡ, ಇನಿತ ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ರಂಗಿತೊ, ಬುದ್ದಿಗ್ ಬೊಲ್ಪು ಬೊಕ್ಕ ಜನಜೀವನೊಗು ಸಂದೇಶೊ ಕೊರ್ಪಿನ ಬಿಗುತ ಕಲಾಮಾಧ್ಯಮೊ ಆದ್ ನಮ ನಡುಟುಂಡು. ನನ ಎಲ್ಲೆದ ಯಕ್ಷಗಾನ ತುಳುಬಾಸೆ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ

ಒರಿಪುಗಾದ್, ಇತ್ತೆದ ವಿದ್ಯೆ ತೆರಿನ ಬುದ್ಯಂತೆರೆ ನಡುಡ್ದು ಜಾರಂದಿಲೆಕ ಗಟ್ಟಿಯಾದ್ ಉಂತುನ ಅಗತ್ಯೊ ತೋಜೊಂದುಂಡು. ಅಂಚ ಆ ಕಲೆನ್ ಮೂಲರೂಪೊಡು ಒರಿತೊನ್ನ ಹೊಣೆ ನಮ ಮಾತೆರ್ನಲ ಮಿತ್ತುಂಡು.

ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಯಕ್ಷಗಾನ ನಡತ್ ಬತ್ತಿ ಸಾದಿನ್ ತೂನಗ ಐತ ಮೂಲೊದ ಬೆನ್ನಿ ಮುಲ್ಪನೇ ಆಯಿನ ಬಗೆಟ್ ಬೋಡಿತ್ತಿನಾತ್ ಆಧಾರೊ ತಿಕ್ಕುಂಡು. ನಾಲ್ಶೆನ್ ಶತಮಾನೊಗ್ ದುಂಬೇ ಗೀತ-ವಾದ್ಯ-ನರ್ತನ ಇತ್ತ್‌ದ್ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಕಲೆಕ್ಲೆನ ಬರಿಬಾಂದ್ರೊಗು ಸೇರ್ದಿತ್ತಿನ ಯಕ್ಷಗಾನ, ಅವೆನ್ ಸಮಕಟ್ಟಾದ್ ಆದೆರಿಪುನಕ್ಲು ದಾಂತೆ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗೀತ ಬೊಕ್ಕ ನೃತ್ಯೊಲೆನ ಪ್ರಪಂಚೊಡ್ದು ದೂರ ಒರಿಂಡ್. ಅವ್ವೊಂಜಿ ಜಾನಪದ ಕಲೆ ಪಂಡ್ದ್ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್ ಕಿನಾರ ದೀಯೆರ್. ನೃಪತುಂಗ ಕವಿ ನಾಡ ಕಬ್ಬೊಳ್ನ ಬೇದೊಳೆನ್ ಪನ್ನಗ 'ಜತ್ತಾಣ' ಬೊಕ್ಕ 'ಬೆದಂಡೆ' ಪನ್ಪಿ ರಡ್ಡ್ ವರ್ಗ ಮಲ್ತ್‌ದಿತ್ತೆ. ಈ ಜತ್ತಾಣನೇ 'ಜಕ್ಕಗಾಣ' ಆತ್‌ಂಡ್‌ಂದ್ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್ ಒಪ್ಪಿದೆರ್. ಹಳೆಗನ್ನಡ ಗ್ರಂಥೊಳೆಡ್ 'ಎಕ್ಕಲಗಾಣರ್' ಪನ್ಪಿ ಶಬ್ದ - ಪ್ರಯೋಗೊಲು ಉಂಡು. ಈ 'ಎಕ್ಕಲಗಾಣ'ನೇ ಯಕ್ಷಗಾನ ಆಂಡ್ ಪನ್ಪಿನವು ಸಂಶೋಧನೆಡ್ದ್ ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು, ರತ್ನಾಕರ ವರ್ಣಿನ 'ಭರತೇಶ ವೈಭವೊ'ದ ಪೂರ್ವನಾಟಕ ಸಂದಿಡ್ 'ಎಕ್ಕಡಿಗರ್' ಪನ್ಪಿಪಾತೆರ 'ಯಕ್ಷಗಾನ ತಜ್ಞೆ'ರ್ನ ಬಗೆಟ್ ಬರೆತಿನವುಂದು ತೋಜುಂಡು.

ದೃಶ್ಯಕಲೆಯಾಯಿನ ಯಕ್ಷಗಾನ, ಕಥಕ್ಕಳಿ ಪನ್ಪಿರೂಪೊಡು ದುಂಬೊತ್ತ ಮಲಬಾರ್‌ಡ್ ಪ್ರಚಾರೊಗು ಬತ್ತ್‌ದ್, ಅಲ್ತ್‌ಡ್ದ್ ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ಜತ್ತ್‌ದ್ ಪಾರ್ತಿ ಸುಬ್ಬನ ಮುಕಾಂತ್ರ ಪರಿವರ್ತನೆದ ಸಾದಿ ಪತ್ತಿನೆಕ್ ಆಧಾರ ಉಂಡು. ಪ್ರಾಕ್‌ದ ಚರಿತ್ರೆ ಎಂಚನೇ ಇತ್ತ್‌ಂಡಲಾ 18ನೇ ಶತಮಾನೊದ ಆದಿಡ್ದ್, 19ನೇ ಶತಮಾನೊದ ನಡುಕಾಲ ಮುಟ್ಟ ಕಡಲಕರೆತ ಮಣ್ಣ ಬಾಲೆಲೆ ಒಟ್ಟುಗು ಒಂಜಾದ್ ಮೆನ್ಕೊಂದಿತ್ತಿನ ಈ ಕಲೆ ಕರ್ನಾಟಕೊದ ಒರ್ಮೆಲಾ ಪಸೆರ್‌ಂಡ್‌ಂದ್ ಪನೊಲಿ. ಇನಿ ದೇಶ- ವಿದೇಶೊಡು ನೆತ್ತ ಗಂಧೊ ಗಮೆಸೊಂದುಂಡು. ನಮ್ಮ ಪಿರಿಯಾಕ್ಲೆನಂಚಿತೂಂಡ ಸಾಲೆ, ಕಾಲೇಜಿ ಕಲ್ತಿನಕ್ಲು ಮಸ್ತ್ ಕಮ್ಮಿ. ಅಕ್ಷರೊದ ಗುರ್ತದಾಂತಿನಕ್ಲೇ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ. ಆಂಡ ಅಕ್ಲೆಗ್ ರಾಮಾಯಣ, ಮಹಾಭಾರತ, ಭಾಗವತ, ದೇವಿ ಭಾಗವತ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಪುರಾಣೊಲೆನ ಪರಿಚಯ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ನೆಕ್ಕ್ ಕಾರಣ ಆ ಕಾಲೊಡು ಇಲ್ಲಿಲ್ಲ್‌ಡ್, ಮಠೊ-ಮಂದಿರೊಳೆಡ್ ನಡತೊಂದಿತ್ತಿನ ಪುರಾಣವಾಚನ, ತಾಳಮದ್ದಲೆ ಬೊಕ್ಕ ಬಯಲಾಟೊ. ಈ ಬಗೆಟ್ ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪರೈಕ್ಲೆನ ಒಂಜಿ ಪಾತೆರೊನು ನೆಂಪು ಮಲ್ಪೊನೊಲಿ -

'ಅಶ್ವಧಾಟಿಡ್ ಎನ್ನಜ್ಜೆ ಜೈಮಿನಿನ್ ಓದ್‌ಂಡ ಭಾರತ ಕಣ್ಣೆದ್‌ರ್ ತೋಜುಂಡು,
ಪುಡೆರುಂಡು ಕರ್ಣನ ಪುಣ, ಬರ್ಪೊಲು ದ್ರೌಪದಿ ತರೆ ಬಿರ್ಕ್‌ಡೊಂದು'

ಅಪಗದ ಜನೊಕ್ಲೆ ದಿನ ನಿತ್ಯೊದ ಪಾತೆರಕತೆ, ಲಡಾಯಿ, ಕುರೆ -ಕುಚ್ಚನೆ, ಪುಗರಾಟೊ, ನೆರ್ಪಾಟಿಗೆ - ಇಂಚ ಮಾತೆಟ್ಲಾ ಪುರಾಣೊದ ಪಾತ್ರೊ, ಘಟನೆ ಕೇನರೆ ತಿಕ್ಕುಂಡು. ಆಯೆ ಸತ್ಯಹರಿಶ್ಚಂದ್ರೆ, ಧರ್ಮೊಡು ಧರ್ಮರಾಯೆ, ದಾನೊಡು ಕರ್ಣೆ, ರಾಮನಂಚಿನ ಮಗೆ, ಲಕ್ಷ್ಮಣನಂಚಿನ ಮೆಗ್ಯೆ, ಚಾಕ್ರಿಡ್ ಹನುಮಂತೆಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಕೋಪೊಡು ಜಮದಗ್ನಿ, ರುದ್ರಭೀಮೆ, ಬಕಾಸುರನಂಚ ತಿನ್ಪೆ; ಶೀಂತ್ರಿಡ್ ಮಲ್ಲ ಶಕುನಿ, ತಿಕ್ಕದ್‌ಪಾಡುನೆಟ್ ನಾರದೆನೆ, ನಿದ್ರೆಡ್ ಕುಂಭಕರ್ಣೆ, ರಾವಣನಂಚ ಕಲ್ಕುವೆ, ಅಭಿಮನ್ಯುಲೆಕ ನುರ್ಕುವೆ - ಇಂಚ ಮಾತ ಸಂದರ್ಭೊಗು ತಕ್ಕ ಬರ್ಪುಂಡು. ಪೊಂಜೆನಕ್ಲಾಂಡ ಆಳೆ ಗುಣ ಸೀತೆ - ಸಾವಿತ್ರಿಲೆಕ, ಚಾಡಿಟ್ ಮಾಯಾ ಮಂದರೆ, ಚಿದ್ರೊಡು ಮಲ್ಲ ತಾಟಕಿ,

ಅರೆಬಾಯಿದೀಂಡ ಶೂರ್ಪನಖಿ, ಚಂಡಿ-ಚಾಮುಂಡಿಂದ್ ಬಿರೆಳ್ ತೋಜಾವೆರ್. ಈ ತಾಜಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಯಕ್ಷಗಾನೊದ ಪ್ರಭಾವ ಅತ್ತಾಂದೆ ಓದುದು ಬತ್ತಿನವತ್ತ್.

ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಪ್ರಕಾರೊಳೆಡ್ ಯಕ್ಷಗಾನೊ ಕೃತಿಕ್ಲೆಗ್ ಮಾತ್ರ 'ಪ್ರಸಂಗ' ಪಂಡ್ದ್ ಪುದರ್. ಕಿಟ್ಟೆಲ್ ಪದಕೋಶೊಡು ಪ್ರಸಂಗ ಪಂಡ - connection, union, association ಪನ್ಪಿ ಅರ್ಥ ಉಂಡು. ನೆತ್ತ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರಸಂಗ ಬಜೀ ಜೋಡಣೆ, ಸಂಘಟನೆ, ಸೇರ್ಪಡೆ ಪಂಡ್‌ದಾಂಡ್. 'ಪ್ರ'ಪಂಡ ವಿಶೇಷವಾಯಿನವುಂದು ಅರ್ಥ ಕೊರ್ಪುಂಡು. ಅಂಚಾದ್ ಪ್ರಸಂಗ ಒವ್ವೇ ಚಾಲ್ತಿಡಿತ್ತಿನ ಕತೆತ್ತ ವಿಶೇಷವಾಯಿನ ಜೋಡಣೆಂದ್ ಆಪುಂಡು.

ಕುಂಬಳೆ ಅನಂತಶಯನ ದೇವಲ್ಯೊದ ಪದಾರ್ತಿ - ಸೇಡಿಕಾವುದ ಪಾರ್ತಿಸುಬ್ಬೆ ಪನ್ಪಿ ಕವಿ, ಕರ್ನಾಟೊಕೊಡು ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಸಂಗೊಳೆನ್ ಪ್ರಚಾರೊಗು ಕನತ್ತಿನ ಮೂಲ ಪುರುಷೆ. ಆಯೆ ಹೆಚ್ಚಾದ್ ತೊರವೆ ರಾಮಾಯಣೊದ ಆಧಾರೊಡು ಪ್ರಸಂಗ ಬರೆತಿನೆಡ್ದಾವೆರ ಆಯಗ್ 'ಯಕ್ಷಗಾನ ವಾಲ್ಮೀಕಿ' ಪಂಡ್ದ್ ಪುದರಾಂಡ್. ಯಕ್ಷಗಾನೊ ಆಟೊಳೆಗ್ ಕೈದೀಪೊ - ಆದುಪ್ಪುನ 'ಸಭಾಲಕ್ಷಣ' ಪನ್ಪಿ ಶಾಸ್ತ್ರ ಗ್ರಂಥೊನ್ಲಾ ಆಯೆನೇ ಬರೆತಿನಿ. ಅಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಮುಲ್ಕಿದ ವೆಂಕಣ್ಣ ಕವಿ, ಮಟ್ಟಿ ವಾಸುದೇವ ಪ್ರಭು, ಗೆರಸೊಪ್ಪೆ ಶಾಂತಪ್ಪಯ್ಯ, ಬಾಯಾರು ಸಂಕಯ್ಯ ಭಾಗವತೆರ್, ಹಟ್ಟಿಯಂಗಡಿ ರಾಮಭಟ್ರ್, ಮುದ್ದಣೆ, ಪಾಂಡೇಶ್ವರ ವೆಂಕಟ, ಕಡಂದಲೆ ರಾಮರಾಯ, ಬಲಿಪ ನಾರಾಯಣ ಭಾಗವತ, ಶೇಷಗಿರಿ ಭಾಗವತ, ಕವಿ ಭೂಷಣ ಕೆ.ಪಿ. ವೆಂಕಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟಿ, ಕೀರಿಕ್ಕಾಡು ಮಾಸ್ತರ್ ವಿಷ್ಣುಭಟ್, ಸೀತಾನದಿ ಗಣಪಯ್ಯ ಶೆಟ್ಟಿ, ಅಗರಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಭಾಗವತ, ಕಡತೋಕಾ ಮಂಜುನಾಥ ಭಾಗವತ, ಹೊಸ್ತೋಟ ಮಂಜುನಾಥ ಭಾಗವತ, ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ, ಶಿಮಂತೂರು ನಾರಾಯಣ ಶೆಟ್ಟಿ, ಮಧುಕುಮಾರ್ ನಿಸರ್ಗ, ರಾಘವ ನಂಬಿಯಾರ್, ಶೇಣಿ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಭಟ್, ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಪೂಂಜ, ವಿದ್ವಾನ್ ಕಾಂತರೈ, ಕಂದಾವರ ರಘುರಾಮ ಶೆಟ್ಟಿ, ಬಾಬು ಕುತ್ತಡ್ಕ, ವೈ. ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಶೆಟ್ಟಿ, ಸಿದ್ದಕಟ್ಟೆ ವಿಶ್ವನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ, ಶ್ರೀಧರ ಡಿ.ಎಸ್., ದಿನಕರ ಪಚ್ಚನಾಡಿ ಇಂಚ ಪಾಕಜನ ಕನ್ನಡೊಡು ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಸಂಗೊಳೆನ್ ಬರೆಯೆರ್. ತೆನ್ಕಾಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಬಡಕಾಯಿ ತಿಟ್ಟ್‌ದ ಮಸ್ತ್ ಮೇಳೊಲು ಆ ಪ್ರಸಂಗೊಲೆನ್ ಗೊಬ್ಬೊಂದು ಬತ್ತೆರ್. ನೆಡ್ದಾದ್ ತುಳುವೆರೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಮಿತ್ತ್ ಎಡ್ಡೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೂರ್‌ಂಡ್.

ಯಕ್ಷಗಾನೊದ ಪರಂಪರೆನ್ ತೂನಗ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಇಡ್ಕ ಕನ್ನಡ ಬಾಸೆಡೇ ಅವು ಪ್ರಚಾರೊಗು ಬೈದ್‌ಂಡ್ ಪನ್ಪಿನವು ಗೇನೊ ಒಯ್ಯುನ ಸಂಗತಿ.

'ಕನ್ನಡಣ್ಣೆ ರಾವೊಡು, ಅರೆಕೊಡಿ ಮಿತ್ತಾವೊಡು
ಐತ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಎನ್ನ ತುಳುಲಾ ಬೆರಿ ಬುಡಾಂದೆ ಪೋವೊಡು'

ಪನ್ಪಿ ಕೆದಂಬಾಡಿದಾರ್ನ ಪಾತೆರದಂಚ, ತುಳುನಾಡ್ದ ಜನಮಾನಿ ಆನಿಡ್ದ್ ಇನಿ ಮುಟ್ಟ್ಯಲ ಕನ್ನಡೊ ಬೊಕ್ಕ ತುಳುತ ನಡುಟು ಬೇದೊ ಎನ್ನಾಂದೆ, ಇರ್ವೆರಪ್ಪೆಲ್ಲೆಗ್ಲಾ ತರೆತಗ್ಗಾವೊಂದೇ ಬೈದೆರ್. ಆಂಡ ನಾರಾಯಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಕಿಲ್ಲೆ ಪಂಡಿಲೆಕ 'ತಿಂದಿ ಮಿರೆ ಪೇರ್‌ಡೇ ಪಿಂದಿ', 'ಸುರು ಬಡವಾಪುಂಡಂದಿ ಎನ ಬಾಸೆ ತುಳುಂ'ದು ದನಿದೇರ್ತಿ ಪನ್ಪಿನಕ್ಲೆಗ್ ತುಳು ಯಕ್ಷಗಾನೊದ ಕಡೆಕ್ ಅಂಗ್ ಅಂಗಲಾಪು ಮೂಡ್‌ಂಡ ತಪ್ಪತ್ತ್.

ಇನಿ-ಕೋಡೆತ ಯಕ್ಷಗಾನೊದ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್‌ನ್ ತೂಂಡ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ದ್ರಾವಿಡ ಬಾಸೆಲೆಡ್, ನಾನಾ ಪ್ರಕಾರೊಡು ಕಾಲ - ದೇಶೊಗು ತಕ್ಕಂತಿ ರೀತಿಡ್ ಬುಳೆವೊಂದು ಬತ್ತಿ ಈ ಮೂಲ

ದ್ರಾವಿಡ ಕಲೆ ದ್ರಾವಿಡ ಬಾಸೆಲೆನ ಬರಿ ಬಾಂದ್ರೊಗೇ ಸೇರಿನ ತುಳುತ ಕಲೊಕ್ಕು ಜಪ್ಯೆರೆ ಮಸ್ತ್ ತಡ ಆಂಡ್. ರತ್ನಾಕರೆ, ಪಾರ್ತಿಸುಬ್ಬೆ, ಮುದ್ದಣೆರೆ ಲೆಕ್ಕಂತಿ ಮಲ್ಲ ಪುಗಾರ್ತೆದ ಕವಿಕ್ಲು ತುಳು ವೆರಾದಿತ್ತ್‌ದ್‌ಲಾ ತುಳು ಪ್ರಸಂಗ ರಚನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್‌ಜೆರ್. ಕಣಿಪುರೊತ ಸುಬ್ಬೆ ಜಾತಿ ತುಳುವೆ ಆದಿತ್ತ್‌ದ್‌ಲಾ ತುಳುಟು ಒಂಜೇ ಒಂಜಿ ಪ್ರಸಂಗ ಬರೆಯಿಜೆ. ಕಾರಣ ಆ ಕಾಲೊದ ಮೇಲರಸಲು ಕನ್ನಡೆರಾದಿತ್ತಿ ನೆಡ್ಡಾವೆರೆ ಅಕ್ಲೆಗ್ ಸಲ್ಮಂತ ಆವೆರೆ ಅಕ್ಲುಮಾತ ಕನ್ನಡೊಡೇ ಬರೆದುಪ್ಪೊಡು. ತುಳುಭಾಷೆ ನಿದೆರೊಂದುಪ್ಪುನಗ ಒರಿ ಒರಿ ಅಲ್ಪಲ್ಪ ಎಚ್ಚೆರಾದ್ ತುಳುಟು ಪ್ರಸಂಗ ಬರೆವೊಡಿನ್ಪಿ ಉಮೇದ್ ತೋಜಾಯಿನೆನ್ ಮುಲ್ಪ ನೆಂಪು ಮಲ್ತೊನುನವು ಸಮೊಂದು ತೋಜುಂಡು.

ತುಳು ಯಕ್ಷಗಾನೊದ ಬೆನ್ನಿಗ್ ಸುರುಕ್ ಬೂಳ್ಯ ಪತ್ತಿನಾರ್ ಪೆರುವಡಿ ಸಂಕಯ್ಯ ಭಾಗವತೆರ್. 1887ನೇ ಇಸವಿಡ್ ಆರ್ ಬರೆತಿನ 'ಪಂಚವಟಿ- ವಾಲಿಸುಗ್ರೀವೆರೆ ಕಾಳಗೊ' ಪಾರ್ತಿಸುಬ್ಬನ ಪ್ರಸಂಗೊದ ತರ್ಜಿಮೆ ಆಂಡಲ ಸ್ವತಂತ್ರ ಪ್ರಸಂಗೊದ ಜೂವಕಲೆ ಪೊರ್ಲು-ತಿರ್ಲ್ ಅಯಿಟುಂಡು. ಆರ್ ಏರ್‌ಂದ್ ಆ ಪ್ರಸಂಗೊಡೇ ಪನ್ಪೆರ್ -

ಏರ್ ತುಳುಟೀವಾಲಿ ಸುಗ್ರೀವ ಕಥೆ ಮಾಳ್ತ್
ನಾರ್ ಪಂಡ್‌ಂಡ ಇಟ್ಟೆಲ ಸೀಮೆತುಳಯಿ ಬಾ।
ಯಾರ್ ಪೆರ್ವಡಿ ಕೃಷ್ಣ ಬಟ್ರೆ ಮಗೆ ಸಂಕಯ್ಯ, ಭಾಗತೋ ಪಣ್ಪೆ ಬಿರಣೇ॥

ಕರಿ ಶತಮಾನೊದ ಮೂಜನೇ ದಶಕೊಡು ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ತುಳು ಚಳುವಳಿ ಸುರುವಾಯಿನ ಪಿನ್ನಲೆಡ್ ಕೆಲವು ಬರವುಗಾರೆರ್ ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಮರ್ಗಿಲ್‌ಡ್ ಬೇಲೆ ಮಲ್ಪೆರೆ ತೊಡಗ್ಯೆರ್. 1929 ಡ್ ಬಡಕಬೈಲ್ ಪರಮೇಸ್ರಾಯೆರ್ ಬರೆಯಿನ 'ತುಳುಕಿಟ್ಲ ರಾಜಿ ಪರ್ಸಂಗೊ' ನೆಟ್ಟ್ ನೆಗತ್ತ್ ತೋಜುಂಡು, ಉಂದೊಂಜಿ ಪೊರ್ಲಕಂಟ್‌ದ ಅನುವಾದೊ-

ಯೇರ್ ತುಳುಟೀ ಕಿಟ್ಲರಾಜಿ ಪ್ರಸಂಗ ಬರೆ।
ನಾರ್ ತುಳುನಾಡ್ ಚೌಟೆರೆ ಸೀಮೆ ಪುರಲಬರಿ।
ಕೇರ ಪಂಚಮೆದ ಕಿಟ್ಟಪ್ಪಯೆರೆ ಬಡಕಯಿಡಿತ್ತಿ ಮಗೆ ಸಂಕಪ್ಪಯೇ॥

ಇಂಚ ಈ ಪ್ರಸಂಗೊಡು ಆರೇ ಆರ್ನ ಪೊಲಬು ಮಲ್ತೊಂದೆರ್.

ದೇರಂಬಳ ತ್ಯಾಂಪಣ್ಣ ಶೆಟ್ರ್ 1938ಡ್ 'ತುಳು ಪಂಚವಟಿ ವಾಲಿ ಸಂಹಾರ' ಪ್ರಸಂಗ ಬರೆಯೆರ್. ಸಂಕಯ್ಯ ಭಾಗವತೆರೆ ಸಾದಿಪತ್ತ್‌ದ್ ಆರೊಂತೆ ದುಂಬುಪೋಯಿನವು ನೆಟ್ಟ್ ತೋಜುಂಡು-

ಈ ರಾಮ ಚರಿತೆ ಜನೊ ಪಿನೊಡುಂದ್ ಬರೆಯಿನಿ ಕೂ।
ಊರು ನಿರೆತಲಿಯಾಣ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪು ಶೆಟ್ರೆ ಮಗೇ।
ದೇರಂಬಳನ್ಪಿಲ್ಲ್‌ದಾಯೆ ತ್ಯಾಂಪಣ್ಣ ಶೆಟ್ಟೆನ್ಪಿಂಚಿ ಪುದರ್ದ ಬಂಟೇ॥
ಈ ರಾಮ ಚರಿತೆನ್ ತುಳುಟ್ಟು ದುಂಬೊತ್ತ್ ಬಾ।
ಯಾರ ಸಂಕಯ್ಯ ಭಾಗವತೆ ಪಣ್ಪಂಚಿತ್ತಿ।
ನಾರ್ ಬರೆತೆರ್‌ಗೆ ರಡ್ಡನೆದ ತೌಳವ ಭಾಷೆದೀಕೃತಿಕ್ಕೀಡೆಗಂತ್ಯೊ॥

ದುಂಬುಗು ಪಂಚವಟಿ ಪ್ರಸಂಗೊನು ಬೇತೆ ಏರ್‌ಲಾ ಬರೆಪುನ ಅಗತ್ಯ ಇಜ್ಜಿಂದ್ ಆರ್ ಮುಲ್ಪ ಪನ್ತೆರ್, ಕೆಮ್ತೂರು ದೊಡ್ಡಣ್ಣ ಶೆಟ್ರೆನ 'ಅಂಗದ ಸಂದಾನ', ಕಿನ್ನಿ ಮಜಲ್ ಈಶ್ವರ ಭಟ್ರೆನ ತುಳುಸೇತು ಬಂಧೊ, ಕೆಲಿಂಜ ಸೀತಾರಾಮ ಆಳ್ವೆರ್ನ 'ರಾವಣ ಮೋಕ್ಷೊ' ತುಳು ಭಾಷೆಡ್

ಬತ್ತಿನ ಬೇತೆ ಪುರಾಣ ಪ್ರಸಂಗೊಲು.

ತುಳುನಾಡ್‍ದ ಯಕ್ಷಗಾನೊಗು ಪೊಸ ಬಾಕಿಲ್ ದೆತ್ತ್ ಕೊರ್ನಾರ್ ಪಂದಬೆಟ್ಟು ವೆಂಕಟ್ರಾಯೆರ್. 1939 ಡ್ ಆರ್ ಬರೆಯಿನ 'ಕೋಟಿ- ಚೆನ್ನಯ' ಪ್ರಸಂಗೊನ್ ಕಲ್ಲಾಡಿ ಕೊರಗ ಶೆಟ್ರೆನ ಮೇಳೊ ಗೊಬ್ಬುದು ತೋಜಾನಗ ಜನೊ ಪಿಜಿನ್‍ದ ಧಾರೆದ ಲೆಕ ಬತ್ತ್ ನಿರೆಯೆರ್. ಅಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಬತ್ತಿನ ತುಳುನಾಡಸಿರಿ, ಕೋರ್ದಬ್ಬು ಬಾರಗ, ದೇವು ಪೂಂಜ ಪ್ರತಾಪ, ಕಾಂತಬಾರೆ-ಬೂದಾಬಾರೆ, ಅಗೋಳಿ ಮಂಜಣ್ಣ - ಇಂಚ ತುಳು ಜಾನಪದ ತಿರ್ಲ್‍ದ ಪ್ರಸಂಗೊಳು ರಂಗ ಪರೇಜಿದ ಮಿತ್ತ್ ಪೊಸ ಇತಿಹಾಸೊ ಬರೆಯೋಂದು ಪನೊಲಿ. ಅಯೆಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಪತ್ತೈವ ವರ್ಸೊ ತುಳು ಆಟೊಲು ರೈಸೊಂದೇ ಬತ್ತೊ. ತುಳುನಾಡ್ಸ ಜನೊಕ್ಲು ಅವೆನ್ ಪೊರ್ಲುಡೇ ತಾಂಕಿಯೆರ್.

ಜಾನಪದ ಸಂದಿ - ಪಾಡ್ದನೊಲು ಬೊಕ್ಕ ಬೂತೊಳೆ ಕತೆಲ್ನ ಆಧಾರೊಡು ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಸಂಗೊಲು ಬರ್ಯೆರೆ ಸುರುವಾನಗ, ನನ ಕೆಲವೆರ್ ಒಂಜಿ ಪಜ್ಜೆ ದುಂಬು ಪೋದು ಚಾರಿತ್ರಿಕ, ಕಾಲ್ಪನಿಕ, ಅಜ್ಜಿಕತೆಲು ಬೊಕ್ಕ ನಾಟಕ, ಸಿನೆಮಾ ಮಾದರಿದ ಪ್ರಸಂಗೊಲೆನ್ ಬರೆಯೆರೆ ಸುರುಮಲ್ತೆರ್. 1930ಡ್ ಬೆಳ್ಳಾರೆದೆ ಅಯ್ಯನ ಕಟ್ಟೆಡ್ ನಡತಿನ ತಾಳಮದ್ದಳೆ ಸಭೆಟ್ ಅಪಗತ ಜಿಲ್ಲಾ ವಿದ್ಯಾಧಿಕಾರಿ ಆರ್. ತಾತಾಚಾರ್ಯೆರ್ 'ಇತ್ತೆದ ಸುಧಾರಣಾ ಯುಗೊಡು ಐತಿಹಾಸಿಕ ಬೊಕ್ಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಸಂಗ ರಚನೆ ಮಲ್ಪೊಡು' ಪಂಡ್ದ್ ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆದ ಮದಿಪು ಕೊರ್ನೆನ್ ಅಂದ್ ಮಲ್ಪೆರೆ ಬೋಡಾದ್ ಕುಡ್ಲಡ್ 'ಯಕ್ಷಗಾನೋಜ್ಜೀವಿನಿ ಸಭೆ' ಉಂಡಾಂಡ್. ಆ ಸಭೆತ ಸೂಚನೆದಂಚ ಕವಿ ಭೂಷಣ ವೆಂಕಪ್ಪ ಶೆಟ್ರ್ 'ರಾಜಾರಾಣಸಿಂಹ' ಪನ್ಪಿ ಪ್ರಸಂಗೊ ಬರೆತಿ ಬಗೆಟ್ ಬೂಕುದ ಮುನ್ನುಡಿಡ್ ಪಂಡೊಂದೆರ್. ಉಂದುವೇ ಪೊರ್ತುಡು ಪಂಜೆ ಮಂಗೇಶರಾಯೆರ್ಲಾ 'ಪಾಣಿಪತ' ಪನ್ಪಿ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಪ್ರಸಂಗ ಬರೆತೆರ್. ಆಂಡ ಪೊಸ ಪ್ರಯೋಗೊಡ್ದು ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗ್ ಪೆಟ್ಟ್ ಬೂರ್ಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ ಪನ್ಪಿ ಎಚ್ಚೆಲ್ಮೆ ದುಂಬುದ ಪ್ರಸಂಗ ಕರ್ತುಲೆಡ ಇತ್ತ್‍ಂಡ್.

ಕಲ್ಲಾಡಿ ಕೊರಗ ಶೆಟ್ರ್ ಬೊಕ್ಕ ವಿಠಲ ಶೆಟ್ರ್ ತುಳು ಆಟೊಲೆಗ್ ಮಲ್ಲ ಮಣೆ ಪಾಡ್ದ್, ತೆನ್ಕಾಯಿ ತಿಟ್ಟ್‍ದ ಮಾತಾ ಮೇಳೊಲೆಗ್ ರಾಜಮಾರ್ಗ ತೂಪಾದೆರ್‍ಂದ್ ಪನೊಲಿ. ಕೋಟಿಚೆನ್ನಯ-ಪ್ರಸಂಗೊಡ್ದ ಬೊಕ್ಕ ತುಳುನಾಡ ಸಿರಿ, ದೇವಪೂಂಜ ಪ್ರತಾಪ, ಸರ್ಪಮತ್ಸರ, ದಳವಾಯಿ ದುಗ್ಗಣೆ - ಇಂಚ ನಾರಂಬಾಡಿ ಸುಬ್ಬಯ್ಯ ಶೆಟ್ರ್ ಬರೆಯಿನ ಪ್ರಸಂಗೊಳೆನ್ 'ಕರ್ನಾಟಕ ಯಕ್ಷಗಾನ ನಾಟಕ ಸಭಾ' ಪನ್ಪಿ ಟೆಂಟ್ ಮೇಳೊಡು ಮೆರೆಪಾಯಿನ ಕೀರ್ತಿ ಅಕ್ಲೆಗ್ ಸಂದುಂಡು.

ದಾಮೋದರ ಮಂಡೆಚ್ಚ, ಬೋಳಾರ ನಾರಾಯಣ ಶೆಟ್ರ್, ಅಳಿಕೆ ರಾಮಯ್ಯ ರೈ, ಮಿಜಾರ್ ಅಣ್ಣಪ್ಪೆರ್, ಇರ್ವೆರ್ ಸಾಮಗೆರ್, ಮಾಧವ ಶೆಟ್ರ್, ಮೂಡಬಿದ್ರೆ ಕೃಷ್ಣರಾವ್, ಅಡ್ಕಸ್ಥಳ ನಾರಾಯಣ ಶೆಟ್ಟಿ, ಮಂಕುಡೆ ಸಂಜೀವ ಶೆಟ್ಟಿ, ಗುಂಪೆ ರಾಮಯ ಶೆಟ್ಟಿ, ಪುಳಿಂಚ ರಾಮಯ್ಯ ರೈ, ಕೋಳ್ಯೂರು ರಾಮಚಂದ್ರ ರಾವ್, ಅರುವ ಕೊರಗಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟಿ, ಅಳಿಕೆ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಶೆಟ್ಟಿ, ಕೆ.ಎಚ್. ದಾಸಪ್ಪ ರೈ, ಬೆಳ್ಳಾರೆ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ ಮುಂತಾಯಿ ಮಿಸ್ಮ ಕಲಾವಿದೆರ್ ಆ ಕಾಲೊಡು ತುಳು ಬಾಸೆದ ಸತ್ವ, ಬಾಮ, ವಜನ್, ಬೊಕ್ಕ ಪೊರ್ಲು -ತಿರ್ಲ್‍ನ್ ರಂಗ ತಳೊದ ಮಿತ್ತ್ ನೆಗಪಾಯೆರ್. ಜೋಕ್ಲು ಬಾಲೆಲೆಗ್ ತುಳುನಾಡ್ದ ಪರಪ್ಪೋಕು - ಪರಸಿರಿ, ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಪೊಲಬು ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ಯೆರ್.

ಇತ್ತೆ ಸುಮಾರ್ ನಲ್ಪ ವರ್ಸೊಡ್ದಿಂಚಿ ತುಳುಟು ಲೆಕ್ಕದಾಂತಿನಾತ್ ಪ್ರಸಂಗೊಲು ಬೈದ ಕಟೀಲ್ ಬೊಕ್ಕ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಬುಡ್‍ಂಡ ತೆನ್ಕಾಯಿದ ಮಾತಾ ಮೇಳೊಲು ತುಳು ಆಟೊಲೆನೇ

ಗೊಬ್ಬುವ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರೆರ್ನ 'ಪುತ್ತೂರುದ ಮುತ್ತು, ಶಿಮಂತೂರು ನಾರಾಯಣ ಶೆಟ್ರೆನ ಸೊರ್ಕುದ ಸಿರಿಗಿಂಡೆ, ಬಿರ್ದ್‌ದ ಬೈರವೆರ್. ಸೀತಾನದಿ ಗಣಪಯ್ಯ ಶೆಟ್ರೆನ ಪಂಜುರ್ಲಿ ಪ್ರತಾಪ, ಕೋಡ್ದಬ್ಬು-ತನ್ನಿಮಾನಿಗ, ಜಾಲಕೊರತಿ, ತಲೆಂಗಲ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ರೆನ ಚೆನ್ನದಮಣೆ, ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್ರೆನ ಸತ್ಯವತಿ ಶಪಥ'. ಇಂಚಿತ್ತಿ ಪ್ರಸಂಗೊಲು ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಪರಪುಗು ತಾಂಗ್ ಕೊರ್ತಾಂದ್ ಪನೊಲಿ.

ಪೊಸ ತಲೆಮಾರ್‌ದ ಪ್ರಸಂಗ ಕರ್ತುಲೆಡ್ ಕಾಲ್ಪನಿಕ ಕತೆಲ್ನ ಜನಪ್ರೀತಿಗ್ ಕಾರಣೆರಾಯಿನಾರ್ ಅನಂತರಾಮ ಬಂಗಾಡಿ. ಪಟ್ಟದ ಪದ್ಮಲೆ, ಮದ್ರೆಂಗಿ ಮದ್ಮಳ್, ಕಾಡಮಲ್ಲಿಗೆ, ಗಾಂಡೀವ ಬಿರುವೆ, ಬಿರುವೆ ಬೀರೆ ಬೊಳ್ಳ ಬೈದ್ಯೆ ಇಂಚ ಸುಮಾರ್ ನಲ್ಪತ್ತೈನೆಕ್‌ಲಾ ಮಿಕ್ಕ್‌ದ್ ಆರ್ ಪ್ರಸಂಗ ಬರೆತೆರ್. ಆರ್ನ ಕಾಡಮಲ್ಲಿಗೆಡ್ ಒಂಜಿ ಒಗಟ್‌ದ ಪದ ಇಂಚ ಉಂಡು-

ಸಾರಕಣ್ಣ್‌ಲ ಉಪ್ಪುನಾಯನ। (ಇಂದ್ರೆ)
ಬೀರೆ ಮಗನ್‌ಲ ಕೆರ್ತಿನಾಯನ। (ರಾಮೆ)
ದಾರೆದರೆಸೆತಿಯಾಳೆನ್‌ಲ ಕೊನೊದೀತಿ ನಾಯನಲಾ। (ರಾವಣೆ)
ಊರುಪೊತ್ತದಿ (ಹನುಮಂತೆ) ನಾಯನಮ್ಮನ್। (ವಾಯು)
ಬಾರಿ ಕಾತೊಂದುಲ್ಲೆ ತಿನರೆಗ್।
ಯೇರ್‌ಯೀ ಕೇಣುವಯ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪಂಡೊಳಪಗಾಳ್॥

ಪೊಳಲಿ ನಿತ್ಯಾನಂದ ಕಾರಂತೆರ್ನ ಕಾಂತುಕಬೇದಿ, ಸತ್ಯದಪ್ಪೆ, ಚೆನ್ನಮ್ಮ, ನಾಡಕೇದಗೆ, ಗೆಜ್ಜೆಪೂಜೆ, ಜಾಲ ತುಳಸಿ, ಧರ್ಮದಾರೆ, ಸಾಮ್ರಾಟ್ ಸಂಕಣ್ಣೆ, ಸ್ವರ್ಣ ಕೇದಗೆ - ಇಚಿತ್ತಿ ಪ್ರಸಂಗೊಲು ಒಂಜಿಕಾಲೊಡು ದಿಂಜ ಜನಮೆಚ್ಚಿಗೆ ಪಡೆತೊ - 'ಧರ್ಮದಾರೆ' ಪ್ರಸಂಗೊಡು ಆರ್ ಸೂಳೆ ಸುಂದರಿನ ವರ್ಣನೆ ಮಲ್ತಿಪದೊ ಇಂಚ ಉಂಡು-

ವಜ್ರದುಂಗಿಲ ಪತ್ತ್ ಬಿರೆಲ್‌ಗ್
ಗೆಜ್ಜೆಕಾರ್‌ಗ್ ಕಟ್ಟಿಯಲ್
ಹೆಜ್ಜೆ ಹೆಜ್ಜೆದೀದ್ ಬತ್ತೂಲ್ ಲಜ್ಜೆಡಾಲ್॥
ಆಯೊಡುಪ್ಪುನ ರೂಪು ಪಣ್ಪುನ।
ಮಾಯಕೊದ ಬಲೆ ಬೀಜಿಯೊಲು
ಪ್ರಾಯದಿಂಜಿನ ಸೂಳೆ ಸುಂದರಿ। ತೂಯಾಲಾನಿ॥

ಬೊಟ್ಟಿಕೆರೆ ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಪೂಂಜೆರ್ನ ದಳವಾಯಿ ಮುದ್ದನೆ, ಪಟ್ಟದಕತ್ತಿ, ಬಂಗಾರ್ದ ಗೆಜ್ಜೆ, ಗರುಡಕೇಂಜವೆ, ನಲ್ಕೆದನಾಗಿ, ಕುಡಿಯನ ಕೊಂಬಿರೆಲ್ - ಉಂದು ಮಾತ ಸಾಹಿತ್ಯ-ಶೈಲಿದ ದಿಟ್ಟಿಡ್ ಎಡ್ಡೆ ತೂಕೊದ ಪ್ರಸಂಗೊಲು.

'ಗರುಡ ಕೇಂಜವೆ' ಪ್ರಸಂಗೊಡು ನೆಕ್ಕೊಂಜಿ ಎಡ್ಡೆ ಉದಾರ್ಮೆ ಉಂಡು

ಪೊಣ್ಣು ನೊರುಟೀ ಕಾನದಾ ಸಿರಿ।
ತನ್ನ ಮಯಕೊಡು ಬತ್ತ್ ಕುಲ್ದಳೊ।
ಬನ್ನೆದಿನ ಲೆಕೊ ತಿರ್ತ್‌ಬೈದಿನ ಮಿತ್ತ್‌ದಪ್ಪರೆನೊ॥
ಪೊಣ್ಣು ಪಾಪೆನ್ ಕೆತ್ತಿ ಕಲ್ಕುಡೆ।
ತನ್ನ ಮೈಮೆಡ್ ಜೀವ ಕಳೆ ಕೊರು।

ದೆನ್ನ ದುಂಬುತಾಯಿ ಶಿಲ್ಪನೊ ಮನಸ್‌ದುಳ ಭ್ರಮೆನೋ॥

ತಾರಾನಾಥ ಬಲ್ಯಾಯೆರ್ನ ಪರಕೆದ ಪಿಂಗಾರ, ದೇವೆರೆಗ್ ಅರ್ಪಣೆ, ಪೂಜೆದ ತುಳಸಿ, ಬೈದ್ಯೆರೆ ಲೀಲೆ, ಜಾಗೆದ ಪಂಜುರ್ಲಿ, ಬೊಳ್ಳಿದಾರಗೆ, ಮಸಣದ ತುಳಸಿ ಎಡ್ಡೆ ಪ್ರಸಂಗೊಳ್ನ ಸಾಲ್‌ಗ್ ಸೇರುಂಡು. ಸಿದ್ದಕಟ್ಟೆ ವಿಶ್ವನಾಥ ಶೆಟ್ರೆನ ಕುಜುಂಬ ಕಾಜವ, ಬೊಳ್ಳಿ ದಂಡಿಗೆ, ಗೆಂಡ ಸಂಪಿಗೆ ದುನ್ನೊ ಇತ್ತಿ ಪ್ರಸಂಗೊಲು- ಗುರುವಪ್ಪ ಬಾಯಾರ್ ಬರೆತಿ ಕೀರ್ತಿ ಚಂದ್ರಿಕೆ, ಗಟ್ಟದ ಗರುಡೆ, ವಜ್ರಕೋಗಿಲೆ; ಬೆಳ್ಮಣ್ ಶೇಖರ್ ಶೆಟ್ರೆನ ಮಾಮಿ ಪದ್ದಕ್ಕೆ, ಕುಳಾಯಿ ಮಾಧವ ಬಂಡಾರಿಲೆನ ದಾಳಿಂಬದಾರಗೆ -ದಿಂಜ ಜಾಗಲೆಡ್ ಪ್ರದರ್ಶನ ಆಯಿ ಪ್ರಸಂಗೊಲು. ಅಗರಿ ರಘುರಾಮ ಭಾಗವತೆರ್ (ನಾಗಸಂಪಿಗೆ), ನಾರಾಯಣ ನಾಯಕ್ ಸಚ್ಚರಿಪೇಟೆ (ಸಾಧ್ವಿಸುಗುಣೆ, ಶೀಂತ್ರಿದ ಚಂಚಲೆ), ಮಧು ಕುಮಾರ್ ನಿಸರ್ಗ(ನಾಡಕೇದಗೆ), ಹರೀಶ್ ಶೆಟ್ಟಿ ಸೂಡ (ಮಣಿಮಂದಾರೆ, ಸಿರಿ ಮಹಾತ್ಮೆ, ಸಿರಿಬಲಿಯೇಂದ್ರೆ), ಎಂ. ಅಂಬುಶೆಟ್ಟಿ, ಬೆಳ್ಮಣ್ ಹರಿದಾಸ ಉಡುಪ, ಪೊಳಲಿ ಕೇಶವ ಶೆಟ್ಟಿ, ಅಜಲ, ಅರುವ ನಾರಾಯಣ ಶೆಟ್ಟಿ, ಪುತ್ತೂರು ನಾರಾಯಣ ಹೆಗ್ಡೆ, ದೇವದಾಸ ಈಶ್ವರ ಮಂಗಲ ಇಂಚ ನನಲಾತ್ ಪ್ರಸಂಗ ಕರ್ತುಲು ತುಳುಟು ಬರೆತೆರ್.

ಇಂಚೊಗು ತುಳು ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಸಂಗೊಲ್ನ ನನೊಂಜಿ ವಿಶೇಷ ಪಂಡ ಪ್ರಸಂಗ ಬರೆತಿನಿ ಒರಿ ಆಂಡ, ಕತೆ ಒದಗಾವುನಿ ನನೊರಿ. ದಿಂಜ ರೈಸ್‌ದಿನ ಗೆಜ್ಜೆದ ಪೂಜೆ ಪ್ರಸಂಗದ ಕತೆ ಕೊರ್ತಿನಾರ್ ಡಿ. ಮನೋಹರ ಕುಮಾರ್. ತಾರಾನಾಥ ಬಲ್ಯಾಯೆರ್ನ ('ಪೂಜೆದ ತುಳಸಿ 'ದ ಆಧಾರ), ವಿಶ್ವನಾಥ ಭಂಡಾರಿ ಮೂಡಬಿದ್ರೆ, ನಾರಾಯಣ ಬಂಗೇರ, ಪಾರ್ವತಿ ಪಿ. ಮೂಡುಶೆಡ್ಡೆ, ದಯಾಮಣಿ ಶೆಟ್ಟಿ, ಕಾವೂರು ಕೇಶವೆರ್ ಇಂಚ ಮಸ್ತ್ ಜನ ಯಕ್ಷಗಾನ ಕತೆಲೆನ್ ಸಂಪಲ್ತಿನಕ್ಲೆ ಪಟ್ಟಿಡುಲ್ಲೆರ್, ಕೆ.ಬಿ. ಭಂಡಾರಿ (ದಳವಾಯಿ ದುಗ್ಗಣೆ), ಬಿ. ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯನ್ (ಬಿರ್ದ್‌ದ ಬೈರವೆರ್), ರತ್ನಾಕರ ರಾವ್ ಕಾವೂರು (ಸಾಮ್ರಾಟ್ ಸಂಕಣ್ಣೆ) ಮೊಕ್ಲೆನ ಪುಗಾರ್ತೆದ ನಾಟಕೊಲು ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಸಂಗೊಲಾದ್ ಗೆಲ್ತ್‌ದೊ.

ತುಳುಟು ಬತ್ತಿನ ಮಾತಾ ಪ್ರಸಂಗೊಲುಲಾ ಎಡ್ಡೆ ಬಿದೆಕ್ಲುಂದು ಪನರೆಗಾಪುಜಿ. ಕೆಲವು ಜಲ್ಲ್‌ಲಾ ಉಲ್ಲ. ತುಳುಟು ಬರೆಪಿನಕ್ಲು ಬಾಸೆ-ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಕಡೆಗ್ ನನಲಾತ್ ಒತ್ತು ಕೊರೊಡಾಪುಂಡು, ಇಜ್ಜಿಡ ಕೆದಂಬಾಡಿದಾರ್ ಪಂಡಿಲೆಕ '**ಅಚ್ಚು ಸಾಲೆಗಳುಂಟು, ವೆಚ್ಚಕ್ಕೆ ಹಣವುಂಟು, ಇಚ್ಛೆ ಬಂದಂತೆ ಬರೆವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಉಂಟು, ಬರೆದುದನೆಲ್ಲ ಅಚ್ಚಿಸುವ ಜನ ಉಂಟೆಂದು, ಕರುನಾಡ - ತುಳುನಾಡ ಕೊಳಕೆ ಗದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ ಕುಣಲೆ ಬತ್ತವ ಬಿತ್ತಿ, ಫಲತೆಗೆಯಲು ಬಯಸಿದಂತೆ**' ಪಿದಾಯಿದಕ್ಲು ನಾಲೀಸ್ ಮಲ್ಪುನಂಚಾವುಂದು ತೆರಿಯೊನೊಡು.

ಯಕ್ಷಗಾನದ ನನೊಂಜಿ ಮರ್ಗಿಲಾಯಿನ ತಾಳಮದ್ದಲೆ ನಮಲ್ಪ ತುಳು ಬೊಕ್ಕ ಕನ್ನಡೊದ ಸಂಬಂದೊನು ಎರ್ಕ ಮಲ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಸ್ವಚ್ಛ ಬೊಕ್ಕ ಎಡ್ಡೆ ತಿರ್ಲ್‌ದ ಕನ್ನಡ ಬಾಸೆನ್ ಪಾತೆರ್ಯೆರೆ ನೆಡ್ಪಾದ್ ಸಾಧ್ಯ ಆತ್‌ಂಡ್. ಎಡೇನ ಕಲ್ತಿನಕ್ಲು ಮಾತ್ರ ಅತ್ತಾಂದೆ ಸಾಲೆದ ಮುಟ್ಟಿಕಲ್ಲ್ ತೂವಂದಿ ಅನಕ್ಷರಸ್ಥೆರ್‌ಲಾ ದಾಲಾ ತಪ್ಪುದಾಂತೆ ಒಂಜೇ ಒಂಜಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಅತ್ತ್‌ಡ ಅಕ್ಲೆ ಬಾಸೆ ಬಿರಾವಂದೆ ಸುದ್ದ ಕನ್ನಡ ಪಾತೆರುನಿಂದಾಂಡ ಅವು ಯಕ್ಷಗಾನೊಡು, ತಾಳಮದ್ದೆಲೆಡ್. ಜಿಲ್ಲೆದ ಮಾಮಲ್ಲ ಅರ್ಥಧಾರಿಲು ಪಂಡ್‌ದ್ ಪುದರ್ ದೆತೊಂದಿನ ಕವಿ ಭೂಷಣ ಕೆ.ಪಿ. ವೆಂಕಪ್ಪ ಶೆಟ್ರ್, ಪೊಳಲಿ ಶಂಕರ ನಾರಾಯಣ ಶಾಸ್ತ್ರಿಲು, ನಾರಾಯಣ ಕಿಲ್ಲೆರ್, ಅರ್ಕುಳ ಸುಬ್ರಾಯಾಚಾರಿ, ಎಫ್. ಎಚ್. ಒಡೆಯೆರ್, ಮಲ್ಪೆ ಶಂಕರ ನಾರಾಯಣ ಸಾಮಗೆರ್, ಶೇಣಿ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ರ್, ವಿದ್ವಾನ್ ಕಾಂತರೈ, ಪೆರ್ಲ ಕೃಷ್ಣಭಟ್ರ್, ರಾಮದಾಸ ಸಾಮಗೆರ್, ತೆಕ್ಕಟ್ಟೆ ಆನಂದ ಮಾಸ್ತ್ರ ಪಾತೆರೊದ

ಪದೊಲಿಡ್ ಪುರಾಣ ಜಗತ್ತ್‌ನ್ ಕೆತ್ತ್‌ದ್ ತೋಜಾದೆರ್. ಸಮಾಜೊದ ಎಡ್ಡೆ -ಪಡ್ಕೆನ್ ಪೌರಾಣಿಕ ಪಾತ್ರ ಚಿತ್ರಣೊದೊಟ್ಟುಗು ತುಲಿತ್‌ದ್ ಜನೊಕ್ಲೆಗ್ ಅಕಲ್ ದಿಂಜಾವುನ ಬೇಲೆನ್ ಈ ಯಕ್ಷಗಾನ ಕೂಟ ಮಲ್ತೊಂದುಂಡು. ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಮಿತ್ತ್ ಕನ್ನಡಣ್ಣೆರ್ನಕುಳೆ ಪ್ರಭಾವೊಗ್ಲಾ ಉಂದು ಸಾಧ್ಯ ಆತ್‌ಂಡ್.

ಇನಿ-ಕೋಡೆಡ್ ತುಳು ನಾಡ್‌ದ ಪರಪೋಕು -ಪರಸಿರಿ ಒರಿದ್‌ಂಡ್‌ಂದಾಂಡ ಅವು ಯಕ್ಷಗಾನ, ಭೂತಕೋಲ, ನಾಗತಂಬಿಲ - ಇಂಚಿತ್ತಿ ಆರಾಧನಾ ಕಲೆಕ್ಲೆಡ್ಪಾತ್ರಾಂದ್ ದೈರೊಡು ಪನೊಲಿ. ಪಿರಾಕ್‌ದ ಸಬಿ ಅವೆಟ್ ದೆಂಗ್‌ದುಂಡು. ಮುಲ್ಪದ ವಿದ್ವಾಂಸೆರೆಗ್ ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಬೆನ್ನಿ ಬೆನ್ಯೆರೆ ಉಮೇದ್ ತಿಕ್ಕ್‌ದಿನಿ ಯಕ್ಷಗಾನೊಡು. ನಾಟಕ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಿನೆಮಾ, ಧರ್ಮ, ಶಿಕ್ಷಣ ಈ ಮಾತಾ ಕ್ಷೇತ್ರೊಲೆಡ್ಲಾ ಯಕ್ಷಗಾನೊದ ಗಾಳಿ ಬೀಜಿದ್‌ಂಡ್. ನಮ್ಮ ಜನೊಕ್ಲು ದಿಂಜಿದಿ ಸಭೆತ ದುಂಬು ಉಂತುದು ಆತ್ಮ ವಿಶ್ವಾಸೊಡು ಪಾತೆರುವೆರ್‌ಂದಾಂಡ ಐಕ್ ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಾರಣ. ತುಳುವೆರೆತ್ತಾಂದಿನಕ್ಲೆಗ್ಲಾ ತುಳು ಭಾಷೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಮಿತ್ತ್ ಅಭಿಮಾನ ಮೂಡ್ದ್‌ಂಡ್ ಪಂಡ ಈ ಕಲೆತ ಮಲ್ಲಾದಿಗೆ ತೆರಿವು.

ನನ ಎಲ್ಲೆದಂಚಿ ತೂಂಡ ಯಕ್ಷಗಾನೊದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನನಲಾತ್ ಹೆಚ್ಚಾಪುಂಡುಂದೇ ಪನೊಲಿ. ಇತ್ತೆದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸೊದ ನಡುಟು ತುಳು ಬಾಸೆದಂಚಿ ಗೇನ ಕೊರ್ಯೆರೆ ನಮ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಅವಕಾಶೊನೇದಾಂತೆ ಪೋತುಂಡು. ತುಳುವೆರೆ ಇಲ್ಲದುಲಾಯಿಲಾ ಸುದ್ದ ತುಳು ಕೇನ್ಯೆರೆ ತಿಕ್ಕೊಂದಿಜ್ಜಿ. ಅಂಚಾದುಪ್ಪನಗ ನನದುಂಬುಗು ನಾಟಕ ಯಕ್ಷಗಾನೊದಂಚಿನ ಕಲಾಪ್ರಕಾರೊಡೇ ನಿಜವಾಯಿನ ತುಳುತ ಪೊರ್ಲು ತೂಯೆರೆ ತಿಕ್ಕೊಡಾತೆ. ಶಾಲಾ ಕಾಲೇಜಿಲೆಡ್ ಯಕ್ಷಗಾನ ಸಂಘೊಲು ಬಯಲಾಟ ಪಂತೊಲು ಆನಗ ತುಳು ಪ್ರಸಂಗೊಲೆಗ್ಲಾ ಅವಕಾಶಕೊರ್ಪಿಲೆಕ್ಕ ಆವೊಡು. ಪ್ರಸಂಗೊಲೆನ್ ಬರೆಪಿನಕ್ಲು ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಮಲ್ಲಾದಿಗೆನ್ ಒರಿಪುನ ಕತೆಲೆನ್ ಮುಡೆವೊಡು. ಅಂಚನೇ ಕಲಾವಿದೆರ್ಲಾ ಸಾದಿ ಬೀದಿತ ತುಳುನು ರಂಗ ಪದೊಲಿದ ಮಿತ್ತ್ ಕನವಂದೆ ಬಾಸೆದ ದುನ್ನೊ -ಬಣ್ಣೊನು ಒರಿಪೆರೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಬರೊಡು. ಆಕಾಶವಾಣಿ, ದೂರದರ್ಶನದಂಚಿನ ಪ್ರಭಾವೀ ಮಾಧ್ಯಮೊಳೆಡ್ ಇನಿ ಯಕ್ಷಗಾನ ಬರೊಂದುಂಡು. ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ತುಳುಕೂಟ, ತುಳು ಸಂಘಟನೆಲು ಬೊಕ್ಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯೊಲು ಮಾತ ತುಳುತ ಬೇಲೆ ಮಲ್ಪುನಗ ಯಕ್ಷಗಾನೊದಂಚಿ ಒಂತೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗೇನ ಕೊರೊಡು. ಆಯಿನಾತ್ ಕೈ ಪ್ರತಿದ ಪ್ರಸಂಗೊಳೆನ್ ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪ್ರಚಾರೊಗ್ ಕನವೊಡು. ದುಂಬು ತುಳು ಆಟ ಗೊಬ್ಬೊಂದಿತ್ತಿನ ಪಾಕ ಮೇಳೊಲು ಇತ್ತೆ ಉಂತುದ. ಕಾಲ ಮಿತಿದ ಪ್ರದರ್ಶನ ಶುರು ವಾತ್‌ಂಡ್. ಈ ಪೊರ್ತುಡು ಚಾಲ್ತಿಡುಪ್ಪುನ ಮೇಳೊಲು ಏಪೊಗೊರಾಂಡಲಾ ತುಳು ಪ್ರಸಂಗೊಳೆನ್ ಗೊಬ್ಬುದು ತೋಜಾವುನ ಅಗತ್ಯ ಉಂಡು. ಹವ್ಯಾಸಿ ಸಂಘಟನೆಲು ಬೊಕ್ಕ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಲು ಯಕ್ಷಗಾನೊದ ಬಗೆಟ್ ವಿಚಾರ ಕೂಟ, ಕಜ್ಜ ಕೊಟ್ಯ, ದಾಖಲೀಕರಣೊದ ಬೇಲೆಲೆನ್ ಮಲ್ಪೊಡು.

ಯಕ್ಷಗಾನ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಒಂಜೇ ಪಣವುದ ರಡ್ಡ್ ಮೋನೆಲು. ಅವೆಟ್ ವಾ ಮೆಯಿಲಾ ಮಸ್ಕ್ ಆಯೆರ್ ಬಲ್ಲಿ. ತುಳುನಾಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಯಕ್ಷಗಾನೊಡ್ದು ಒರಿದ್‌ಂಡ್. ದುಂಬುಗು ಯಕ್ಷಗಾನ ಒರಿದ್ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಬುಳೆಪಾವೊಡ್... ಬಾಸೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಾದ್ ಬೆನ್ಪಿನಕ್ಲೆಗ್ ಗೇಲ್ ಗೆಲ್ಮೆನೊದ ಸಾದಿ ತೋಜಿದ್ ಬರೊಡು.

ಜಾನಪದ ಅಧ್ಯಯನೊ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಂಶೋಧನೆ

ಡಿ. ಯದುಪತಿ ಗೌಡ

ಈ ಭೂಮಿಗ್ ನರಮಾನ್ಯನ ಸೃಷ್ಟಿ ಏಪೊ ಆತಂಡೊ ಆನಿಯೇ ಜಾನಪದೊತ್ತ ಉಗಮೊಲ ಆತಂಡ್. ನರಮಾನ್ಯನ ಬುಲೆಚ್ಚಿಲ್‌ದ ಒಟ್ಟುಗೆ ಜಾನಪದೊಲ ಬುಲವೊಂದು ಬತ್ತ್ಂಡ್. ಪಿರಾಕ್‌ದ್ ನರಮಾನ್ಯನ ನಡೆನುಡಿ, ಆಚಾರವಿಚಾರೊ, ಆಹಾರವಿಹಾರೊ, ನಂಬಿಕೆ ನಡವಳಿಕೆ ತೋಜಿದ್ ಇತ್ತ್ಂಡ್ ಸುಮಾರ್ ನೂತ್ತ ಆಜಿಪ್ಪೊ (160) ವರ್ಷಗು ದುಂಬೆ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್ ಜಾನಪದೊನ್ ಒಂಜಿ ಶಾಸ್ತ್ರ ಪಂಡ್‌ದ್ ಲೆತ್ತೆರ್. ಈ ಶಾಸ್ತ್ರೊ ಪೂರ್ವ ಕಾಲೊಡ್ದಿಂಚಿ ನಡತ್ತ್ ಬತ್ತ್ಂಡಲಾ 1846ಡ್ ಉಂದೆನ್ Folklore ಪಂಡ್‌ದ್ ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್‌ದ ಜಾನ್ ಥಾಂಸ್ಸ್ ಪನ್ಪುನಾಯೆ ಸುರೂಕು ಪಂಡೆ. 1966ನೇ ಇಸವಿಡ್ ಡಾ| ಹಾ. ಮಾ. ನಾಯಕೆರ್ Folkloreಗು ಸಂವಾದಿ ಪದವಾದ್ ಜಾನಪದ ಪಂಡ್‌ದ್ ಕನ್ನಡೊಡು ಲೆತ್ತೆರ್. ಪರಂಪರೆಡ್ದ್ ಬತ್ತಿನ ಧರ್ಮಜಾತಿ ಭಾಷೆ, ವ್ಯಕ್ತಿ ಇಂಚಿನ ವಿಷಯೊಲೆಡ್ ಒಲ್ವಾಂಡಲ ಒಂಜೆನ್ ಅನುಸರಿಸುವೊಂದು ಒಂಜಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪ್ರದೇಶೊಡು ನೆಲೆ ಉಂತುದು ಜೀವನ ಮಲ್ಪುನ ಜನೊಕ್ಲೆನ ಪುಂಡುಂಗ್ 'ಜನಪದ' ಪೆನ್ಪೆರ್ ಈ ಜನಪದೆರೆಗ್ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟ್‌ದ್ ಇಪ್ಪುನ ಪೂರ ವಸ್ತ್ ವಿಷಯೊಲೆಗ್ ಜಾನಪದದ ಅಂಶಂದ್ ಪನೊಲಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ತಜ್ಞೆರ್ ಪಂತೆರ್. ಜಾನಪದ ಪನ್ಪಿ ಪದೊನ್ ಅಧ್ಯಯನೊದ ಸಾಮಾಗ್ರಿ (Material) ಬೊಕ್ಕ ಅಧ್ಯಯನದ ಶಿಸ್ತು (Discipline) ಪಂಡ್‌ದ್ ರಡ್ಡ್ ಅರ್ಥೊಲೆನ್ ಪಡೆವೊಂದು ಬಾರಿ ವರ್ಷ ಮುಟ್ಟ ಬಳಕೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಆಂಡ 1950ಡ್ ಇಂಚಿಗ್ ಅಮೇರಿಕಾಡ್ Folklore ಬೊಕ್ಕ Folkloristic ಪನ್ಪಿ ರಡ್ಡ್

ಪದೊಕ್ಕುಲು. ಆರಂಭೊ ಆಯೊ. ಉದೆಂಟ್ಟ್ Folklore ಪನ್ಪುನವು ಜಾನಪದೊತ್ತ ಸಾಮಾಗ್ರಿದ ಬಗ್ಗೆ Folkloristic ಪನ್ಪುನವು ಈ ಸಾಮಾಗ್ರಿದ ಬಗ್ಗೆ ಅಧ್ಯಯನೊದ ವಿಷಯ ಆದ್ ಬಳಕೆ ಆಂಡ್.

ಆರಂಭೊದ ಕಾಲೊಡು ಜಾನಪದ ಅಧ್ಯಯನೊ ಪಂಡ ಒಂಬಿ ರೀತಿದ ಸಂಗ್ರಹ ಕಾರ್ಯ ಮಾತ್ರ ಆದಿತ್ತಡ್. ಇತ್ತಿನ ಸಾಮಾಗ್ರಿಲೆನ್ ಪೂರ ದಾಖಲಾತಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ದೀವೊಂಜಿಂಡ ಅವು ಬೊಕ್ಕ ನಂಕ್ ತಿಕ್ಕುಜಿ ಪನ್ಪಿನ ಒಂಜೇ ಉದ್ದೇಶೊಡು ತಿಕ್ಕಿನ ಮಾಹಿತಿಲೆನ್ ಪೂರ ಸಂಗ್ರಹ ಮಲ್ಪೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್. ಜಾನಪದ ಪಂಡ ಅವು ಉಂತಿ ಕೆರೆತ್ತ ನೀರ್ ಅತ್ತ್. ಅವು ನಿರಂತರ ಪರಿತೊಂದಿಪ್ಪುನ ಸುದೆ. ದಾಯೆಗ್ ಪಂಡ ಕಾಲಮಾನೊದ ಬದಲಾವಣೆಡ್ ನರಮಾನಿ ಬದುಕುನ ರೀತಿಲಾ ಬದಲಾಪುಂಡು. ನರಮಾನಿ ಬದುಕನ ರೀತಿ ಬದಲಾನಗ ಆಯನ ಆಚಾರ-ವಿಚಾರ, ನಂಬಿಕೆ-ನಡವಳಿಕೆಲೆಡ್ ಪೂರಲ ಬದಲಾವೊಂದೆ ಬರ್ಪುಂಡು. ಉಂದೆನ್ ಪೂರ ನಿರಂತರ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಲ್ತೊಂದು ಬರ್ಪುನವೆ ಜಾನಪದ ಅಧ್ಯಯನದ ಕೆಲಸ. ಈ ಅಧ್ಯಯನೊ ಒಂಜಿ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ರೀತಿಡ್ ಮಲ್ಪುನವೇ ಸಂಶೋಧನೆದ ಕೆಲಸ.

ಜಾನಪದ ಅಧ್ಯಯನ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಂಶೋಧನೆ ಈ ವಿಚಾರೊಲು ಒಂಜೇ ಪಣವುದ ರಡ್ಡ್ ಮಗ್ಗಿಲ್ ಇತ್ತಿಲೆಕ್ಕ. ಜಾನಪದೊತ್ತ ವಿಸ್ತೃತ್ತವಾಯಿನ ಅಧ್ಯಯನೊ ಪಂಡ ಅವು ಒಂಜಿ ರೀತಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಸಂಶೋಧನೆನೆ ಆದಿಪ್ಪುಂಡು. ಸಂಸ್ಕೃತಿಡ್ ಬರ್ಪುನ ಪೂರ ವಿಚಾರೊಲುಲಾ ಅವು ಜಾನಪದೊತ್ತ ಅಂಶೊಲೇ ಆದಿಪ್ಪುವ. ಕರ್ನಾಟಕೊದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಜಾತಿ, ಜನಾಂಗ, ಧರ್ಮ, ಬುಡಕಟ್ಟ್ ಜನಾಂಗೊದ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ವೈವಿಧ್ಯೊಲೆನ್ ತೆರಿಯೊನೊಡುಂದಾಂಡ ನಮೊ ಆ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಜಾನಪದ ಅಧ್ಯಾಯನೊ ಮಲ್ಪೊಡಾಪುಂಡು.

ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪನ್ಪಿ ಪಾತೆರ ಬಾರಿ ಮಲ್ಲವು. ಆಯಿತ್ತ ಅರ್ಥೊಲ ಆತೇ ಅಸ್ಪಷ್ಟವಾಯಿನವು. ಒಂಜಿ ದೇಶೊದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಒವು, ಒಂಜಿ ಜನಾಂಗೊದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಒವ್ವುಂದು ವಿಭಾಗ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪನ್ಪುನವು ಬಾರಿ ಕಷ್ಟ. ಪ್ರತಿಯೊಂಜಿ ಜಾತಿ, ಜನಾಂಗೊಗು ತನ್ನನೇ ಆಯಿನ ಒಂಜಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಉಂಡು. ಅಂಚಿನ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಲ್ಪುನ ನರಮಾನ್ಯನ ನಡವಳಿಕೆ, ರೀತಿ ನೀತಿಲೆಡ್ ಒರಿ ಸುಸಂಸ್ಕೃತೆ ಪನ್ಪಿ ತೀರ್ಮಾನೊ ಮಲ್ಪುವೊ.

ಒವ್ವೆ ಒಂಜಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಒಂಜಿ ಗೊತ್ತಾಯಿನ ಜನೊಕ್ಲೆನ ಜೀವನ ಕ್ರಮೊನೆ ಆದಿಪ್ಪುಂಡು. ಅವು ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ರೀತಿಡ್ ಆ ಜನಾಂಗೊದ ಬದ್‌ಕ್, ಹೊಂದಾಣಿಕೆ, ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಬೊಕ್ಕ ಆಕ್ಲೆನ್ ಅನುಸರಿಸವೊದು ನಡತೊಂದು ಬರ್ಪಿನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಡ್ ಉಪಯೋಗೊಡು ಉಪ್ಪುನ ಭೌತಿಕ ವಸ್ತ್ ವಿಶೇಷೊಲಾಯಿನ ಸಾಯಿತೆಲು, ಇಲ್ಲ್, ಮಠೊ, ದುತ್ತೈತೊ, ಆ ಜನೊಕ್ಲೆನ ರೂಪೊ, ಬಣ್ಣೊ ಉಂದೆತ ಪೂರ ಸಾಮ್ಯತೆದ ಆಧಾರೊಡೆ ಅತ್ತಂದೆ ಆ ಜನಕ್ಲೆನ ಅಮೂರ್ತವಾಯಿನ ಮಾನಸಿಕ ವ್ಯವಹಾರೊಲು ಆಕ್ಲೆನ್ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಪುನ ಸಾಧನೆಲಾಪೊ. ಅಂಚಾದ್ ಜನಾಂಗೊದ ಪೂರ ರೀತಿ ವರ್ತನೆಲ್‌ಲಾ, ನಡವಳಿಕೆಲ್‌ಲಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಒಟ್ಟುಗೆ ಸೇರ್‌ದಿಪ್ಪುವ.

ಪೂರ ಜೀವರಾಶಿಲೆಕ್ಕನೆ ನರಮಾನ್ಯನ ಸುರುತ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಡವು. ಬಡವುದ ಸಮಸ್ಯೆ ಮುಗಿಬೊಕ್ಕ ಸಂಘ ಜೀವಿಯಾಯಿನ ಆದಿಮಾನವೆ, ಆತ್ಮರಕ್ಷಣೆ ಸ್ವಜಾತಿ ರಕ್ಷಣೆಗ್ ಚಿಂತನೆ

ಮಲ್ತ್‌ದಿಪ್ಪೊಡು. ಬೊಕ್ಕ ತನ್ನ ತನ್ನಕ್ಲೆ ಸುಖ ಸೌಕರ್ಯದ ಕಡೆಕ್ಕ್ ಆಯನ ಮನಸ್ಸ್ ಪೋಯಿನಾಂದ್ ನಾಗರೀಕತೆದ ಕತೆಕ್ಲು ಪನ್ಪೊ. ತನ್ನ ಬದುಕ್‌ದ ಸುಖದುಃಖೊದ ಬಗ್ಗೆ ಕಲ್ತಿ ನರಮಾನಿ ದೇವೆರ್ ಧರ್ಮೊಲೆನ್ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಲ್ತೊಂಡೆ. ನಂಬಿಕೆ ಆರಾಧನೆಲೆಡ್, ಆಚರಣೆದ ಅನುಷ್ಠಾನೊಡು ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಸ್ವರೂಪೊಡು ಬತ್ತಿಲೆಕ್ಕಾ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪುಟ್ಟುಂಡ್ ನರಮಾನಿ ನರಮಾನ್ಯನ ಉಳಾಯಿದ ನಡವಳಿಕೆ ಎಂಚ ಇಪ್ಪೊಡು ಒವ್ವು ಸರಿ ಒವ್ವು ತಪ್ಪುಂದು ಯೋಚನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯಕ್ಲು ಮಲ್ತೊಂದು ಬತ್ತಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಡವಳಿಕೆಲು ಒಂಜೊಂಜಿ ಜನಾಂಗೊದ ಒಂಜೊಂಜಿ ಸಮಾಜೊದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಆಂಡ್. ಪ್ರಕೃತಿ ದತ್ತವಾಯಿನ ಲೈಂಗಿಕತೆ ಆದಿಮಾನವನ ಪಾಲ್‌ದ ಸಮಸ್ಯೆ ಆವಂದೆ ಪೊಂಡಲ, ನಾಗರಿಕತೆ ಬುಲೆಯಿಲೆಕ್ಕ ಸಮಾಜದ ಜೀವನೊದ ಸರಳತೆ ಮಾಯವಾದ್, ಕ್ಲಿಷ್ಟತೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಯಿ ಲೆಕ್ಕೊನೆ ನೀತಿ-ಅನೀತಿ, ಪ್ರೀತಿ ದ್ವೇಷೊಲಂಚಿನ ಮೂಲ ಪ್ರವೃತ್ತಿಲು ಕೂಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಸೂತ್ರೊದ ಉಳಾಯಿ ಸೇರಿಯೊ. ಅಂಚಾದ್ ಅನಾದಿ ಕೊಲೊಡ್ದ್ ಇನಿಕ್ಕ್ ಮುಟ್ಟಲ ನರಮಾನ್ಯನ ಮೂಲ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಒಂಜೆ ಆಂಡಲ ಅವು ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಸಮಾಜೊಡು ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಆಯಿನ ಅರ್ಥೊ ಮಹತ್ವೊನು ಪಡೆವೊಂದು ಬತ್ತ್‌ದೊ. ಅಂಚಾದ್ ಒಂಜಿ ಸಮಾಜದ ನೀತಿ ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ಸಮಾಜೊದ ಅನೀತಿ ಆವರೆಲಾಯಾವು. ಅಂಚ ಇತ್ತಂಡಲ ಪ್ರತಿಯೊಂಜಿ ಜನಾಂಗೊಲ ತನ್ನ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ತನ್ನ ಧರ್ಮನೆ ಮೇಲ್‌ಂದ್ ನಂಬೊಂದು ಬತ್ತಂಡ್. ತಾನೇ ಶ್ರೇಷ್ಠ ತನ್ನ ಧರ್ಮೊನೆ ಮಲ್ಲವು ಪನ್ಪುನ ಭಾವನೆ ನರಮಾನ್ಯನ ಒಂಜಿ ಪ್ರವೃತ್ತಿಡ್ದಾವರ ನಾಗರೀಕತೆ ಬುಲೆವರೆ ಅಂಚನೆ ನಾಶ ಆವರೆಲ ಕಾರಣವಾಯಿನ ಸಂಗತಿ ನಿಜನೆ ಆದುಂಡು.

ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮನುಷ್ಯ ಜೀವಿಗ್ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಯಿನವು. ಸಮಾಜೊಗು ಬೊಕ್ಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗ್ ಸಂಬಂಧ ಉಂಡು. ನರಮಾನಿ ಇಜ್ಜಂದೆ ವಿಕಾಸ ಸಮಾಜ ಇಪ್ಪರೆ ಎಂಚ ಸಾಧ್ಯ ಇಜ್ಜೊ ಅಂಚನೆ ಸಮಾಜ ಇಜ್ಯಂದೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಪ್ಪರೆಲಾ ಸಾಧ್ಯ ಇಜ್ಜಿ. ಪರಿಸರೊಡು ಮಾನವ ನಿರ್ಮಿತವಾಯಿನ ಭಾಗನೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿ. ಸಂಸ್ಕೃತಿ ನರಮಾನ್ಯಗ್ ಪರಂಪರೆಡ್ದ್ ಬತ್ತಿನವು. ಆಂಡ ಆವೆನ್ ತನ್ನವುಂದು ಮಲ್ತೊಂಡುಂದಾಂಡ ಆವೆನ್ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ರೂಢಿಸವೊಡಾಪುಂಡು. ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಒಂಜಿ ತಲೆಮಾರ್‌ಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ತಲೆಮಾರ್‌ಗ್ ವರ್ಗಾವಣೆ ಆಪುಂಡು. ನರಮಾನ್ಯನ ತಿಳುವಳಿಕೆ, ನಂಬಿಕೆ, ವರ್ತನೆ, ನೀತಿ, ಕಲೆ, ಸಾಹಿತ್ಯೊ, ಭಾಷೆ, ಕಾನೂನು ಸಂಪ್ರದಾಯ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ, ಮೌಲ್ಯ, ತಂತ್ರೊಲು, ಮಾನವ ನಿರ್ಮಿತಿ ವಸ್ತುಲು, ಆಲೋಚನೆಲು ಉಂದು ಮಾತ ಸೇರ್‌ದ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಉಂಡಾಪುಂಡು. ಸಂಸ್ಕೃತಿ ನರಮಾನ್ಯನ ದೈಹಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಲೆಡ್ ಸೇರೊಂಡಲಾ ಆವೆನ್ ಮೀರ್‌ದ್ ಉಂತುಂಡು. ಪ್ರತಿಯೊರಿ ವ್ಯಕ್ತಿಲಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ರೂಪಿಸಾವುನ ಪಾತ್ರ ಪಡೆಯೆಂಡಲ ಅವು ವ್ಯಕ್ತಿಗ್ ಸೀಮಿತವಾದ್ ಉಂತಂದೆ ಅಯಿನ್ ಮೀರ್‌ದ್ ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾದ್ ಅಸ್ತಿತ್ವೊನು ಪಡೆವೊಂಡು.

ಜಾನಪದೊ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಒಂಜಿ ಭಾಗೊ ಆಯಿನೆಡ್ದಾವರ ಜಾನಪದೊನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಲ್ಪುನಕ್ಲು, ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮಾನವ ವಿಜ್ಞಾನೊನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಲ್ಪೊಡಾಪುಂಡು. ಜಾನಪದೊದ ಮೂಲಕೊ ಒಂಜಿ ಜನಾಂಗೀಯ ಅಧ್ಯಯನೊ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ ಅವು ಆ ಜನಾಂಗೊದ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಅಧ್ಯಯನೊನೆ ಆಪುಂಡು. ಆ ಮೂಲಕ ಒಂಜಿ ಜನಾಂಗೊದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಎಂಚ ಬುಲೆದ್ ಬತ್ತಂಡ್, ಆ ಜನಾಂಗ ಜೀವನಾವರ್ತನೆದ ಆಚಾರೊನೆಲು, ಸಂಪ್ರದಾಯೊಲು, ನಲಿಕೆಲು ಅವು ಒಟ್ಟು

ಸಮಾಜೊಡು ಬುಲೆದ್ ಬತ್ತಿನ ರೀತಿ, ಕಾಲೊದ ಬದಲಾವಣೆಡ್ ಅವು ಬದಲಾಯಿನ ರೀತಿ ಉಂದೆನ್ ಪೂರ ಅಧ್ಯನೊದ ಮೂಲಕೊ ತೆರಿಯೊನರೆ ಸಾಧ್ಯ ಆಪುಂಡು. ಅಂಚಾದ್ ಜಾನಪದ ಅಧ್ಯಯನೊದ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಸಂಶೋಧನೆ ಮಲ್ತಿ ಲೆಕ್ಕಾಪುಂಡು.

ಜಾನಪದ ಅಧ್ಯಯನೊ ನಮ್ಮ ದೇಶೊಡು ಸುರು ಆಯಿಬೊಕ್ಕ ಮುಖ್ಯವಾದ್ ಭಾರತೊದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ರಾಜ್ಯೊಲೆಡ್ ಗುಡ್ಡೆಕಾಡ್ ಪ್ರದೇಶೊಲೆಡ್ ಜೀವನ ಮಲ್ತೊಂದು ಇಪ್ಪುನ ಬುಡಕಟ್ಟ್ ಜನಾಂಗದ ಬಗ್ಗೆ ನಮಕ್ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿ ತಿಕ್ಕ್‌ಂಡ್. ಅಕ್‌ಲೆನ ಜಾನಪದ ಅಧ್ಯಯೊನ ಮಲ್ಪುನ ಮೂಲಕೊ ಬುಡಕಟ್ಟ್ ಜನಾಂಗದವೇ ಆಯಿನ ಒಂಜಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ತೆರಿಯೊನರೆ ನಂಕ್ ಸಾಧ್ಯ ಆಂಡ್. ನಮ್ಮ ದೇಶೊದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗ್ ಇಂಚಿಪ್ಪಗ್ ಸೇರಿನ ಬುಡಕ್ಟ್ ಜನಾಂಗೊಲಾಯಿನ - ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶೊದ 'ಚೆಂಡ' ಕೇರಳದ 'ಫಣಿಯ' ತಮಿಳ್‌ನಾಡ್‌ದ ತೋಡ' ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶೊದ 'ಗೊಂಡ' ಬಿಹಾರದ 'ಸಂತಾಲ' ನಾಗಲ್ಯಾಂಡ್‌ದ 'ನಾಗ ಮೇಘಾಲಯದ 'ಖಾಸಿ' ರಾಜಸ್ಥಾನದ 'ಭಿಲ್ಲ' ಕರ್ನಾಟಕದ 'ಸೋಲಿಗ', 'ಕೊರಗ', ಹಸಲ ಈ ಬುಡಕಟ್ಟ್ ಜನಾಂಗೊಲು ಇನಿಕ್ಕ್‌ಲ ತನ್ನವೇ ಆಯಿನ ಒಂಜಿ ವಿಶಿಷ್ಟ ರೀತಿದ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಒರಿತೊಂದು ಬತ್ತ್‌ದೊ. ಈ ಬುಡಕಟ್ಟ್ ಜನಾಂಗದ ಜಾನಪದ ಅಧ್ಯಯನ ಮಲ್ತ್‌ನೆಡ್ಡಾವರ, ಅಕ್ಲೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ರೀತಿ ರಿವಾಜ್‌ಲು ನಂಕ್ ತೆರಿದ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಂಚದ್ ನಮ್ಮ ದೇಶೊಡು ಜಾನಪದ ಅಧ್ಯನೊದ ಮೂಲಕನೇ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಸಂಶೋಧನೆಲು ನಡೆತ್‌ನೆನ್ ನಮೊ ತೂವೊಲಿ. 19ನೇ ಶತಮಾನೊಡು ನಮ್ಮ ದೇಶೊದ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರ್ ವೇದ, ಉಪನಿಷತ್, ಪುರಾಣ, ರಾಮಾಯಣ, ಮಹಾಭಾರತ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪಠ್ಯೊಲೆನ ಅಧ್ಯಯನೊದ ಮೂಲಕೊ ನಮ್ಮ ದೇಶೊದ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಅರ್ಥ ಮಲ್ತೊನರ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಆಂಡ ಅವು ಕೇವಲ ಒಂಜಿ ಆಂಶಿಕಲಾಯಿನ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾತ್ರ ಆದ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ನಂತರದ ಕಾಲೊಡು ನಮ್ಮ ದೇಶೊಗು ಬತ್ತಿನ ಕ್ರೈಸ್ತ ಮಿಶನರಿಲು ಬೊಕ್ಕ ಆಡಳಿತ ಮಲ್ತಿನ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಅಧಿಕಾರಿಲು ಬೊಕ್ಕ ಅಕ್ಲೆನ ಕುಟುಂಬ ವರ್ಗದಕುಲು ಹಳ್ಳಿದ ಜನಕ್ಲೊಡ ವ್ಯವಹಾರೊಗು ಬೋಡಾದ್ ಮುಲ್ಪದ ಭಾಷೆ ಕಲ್ತೆರ್. ಆ ಮೂಲಕ ಜಾನಪದ ಸಂಗ್ರಹ ಮಲ್ತೆರ್ ಬೊಕ್ಕ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಸಂಶೋಧನೆಲಾ ಮಲ್ತೆನೆನ್ ನಮ್ಮ ದೇಶೊದ ಇತಿಹಾಸೊಡು ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಈ ವಿಚಾರಲೆನ್ ಮಾತ ಗಮನಿಸಾಂಡ ನಂಕ್ ಗೊತ್ತಾಪುಂಡು. ಜಾನಪದ ಅಧ್ಯಯನ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಂಶೋಧನೆ ಅವು ಒಟ್ಟೊಟ್ಟಿಗೆ ನಡಪುನ ವಿಚಾರೊಲಾದಿಪ್ಪುವ.

ಬಿಸು ಪರ್ಬೊ ಆಚರಣೆದ ತಾತ್ವಿಕತೆ

ಡಾ. ವಿಶ್ವನಾಥ ಬದಿಕಾನ

ಭಾರತೊ ದೇಸೊಗು 'ಚಾಂದ್ರಮಾನೊ ಯುಗಾದಿ' ಪೊಸ ವೊರ್ಸೊ. ಯುಗಾದಿ ಕರಿದ್ 15 ದಿನೊಕ್ಕ್ ಬಿಸು ಬರ್ಪುಂಡು. ಆಂಡ ತುಳುವೆರೆಗ್ 'ಬಿಸು' ಪೊಸ ವೊರ್ಸೊ. ಸೌರಮಾನ ಯುಗಾದಿಲಾ ಬಿಸುಲಾ ಒಂಜೇ ಆಪುಂಡು. ತುಳು ನಿಘಂಟು, 1997. [Tulu Lexicon] ಸಂಪುಟ 5 ಪುಟ 2328, 6 ಪುಟ 2815 ಡ್ ಬಿಸು(bisu)/ವಿಷು(vishu) ಸೌರಮಾನಯುಗಾದಿ; ವಿಷುವತ್ ಸಂಕ್ರಾಂತಿ. New Year day as per solar calender. ಕಿಟ್ಟೆಲ್ ಕನ್ನಡ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ನಿಘಂಟು, 1973. ಸಂಪುಟ ನ–ಮ ಪುಟ 1192. ಬಿಸುಗದಿರ್. -ಕದಿರ್ - a hot ray. ಬಿಸುಗದಿರ – ಸೂರ್ಯ – the sun. ಕಿಟ್ಟೆಲ್ ಕನ್ನಡ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ನಿಘಂಟು, 1973. ಸಂಪುಟ ನ–ಮ ಪುಟ 1192. ವಿಷು visu. In two equal parts; various. Solar new year day. ನಿಘಂಟುಕಾರೆರೆ ಪ್ರಕಾರೊ, ಬಿಸಿಯ ಕಿರಣವುಳ್ಳವನು, ಸೂರ್ಯ ಎಂಬರ್ಥವಿದೆ. ವಿಷುವತ್ ಸಂಕ್ರಾಂತಿಗ್ ಸೂರ್ಯೆ ಭೂಮಧ್ಯೊ ರೇಖೆಗ್ ಬರ್ಪೆ. ಅಂಚಾದ್ ತುಳುವೆರೆಗ್ ಈ ದಿನೊ ಬಾರೀ ಎಡ್ಡೆ ದಿನೊ. ಸೂರ್ಯಗ್ ಚಂದ್ರೆಲಾ [29 ಕಾಲ್ ದಿನೊ] ಅಂಚನೇ ಸೂರ್ಯಗ್ ಭೂಮಿಲಾ [365 ದಿನೊ] ಸುತ್ತ್‌ದ್ ಅವು ಒಂಜಿ ಸುತ್ತಾವುನ ಕಾಲಮಾನೊದಾನಿಗ್ ಬಿಸು / ಯುಗಾದಿದ ಪರ್ಬೊ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ತುಳುವೆರತ್ತಂದೆ ಮಲೆಯಾಳಿ, ತಮಿಳುದಕ್ಕುಲಾ ಬಿಸು ಆಚರಿಸವೆರ್. ವಿಷು – ಬಿಸು – ಬೀಸು – ಬೆಸು ಇಂಚ ಪೂರ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಪದೊಕ್ಲೆಡ್ ಬಿಸುನು ಜನಪದೆರ್ ಕಲ್ಪಿಸಾವೊಂದೆರ್.

ತುಲು ತಿಂಗೊಲು

ತುಳುವೆರೆಗೆ ತಿಂಗೊಳು ಸುರುವಾಪುನೆನೆ ಪಗ್ಗುಡ್ದು. ನಮ್ಮ ಸಾಲೆದ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರೊಡು ಎಪ್ರಿಲ್–ಮೇ ತಿಂಗೊಲಾಪುಂಡು. ಎಪ್ರಿಲ್ ತಿಂಗೊಲ್ದ ಅರ್ದೊಡ್ದ್ ಸುರುವಾದ್ ಮೇ ತಿಂಗೊಲ್ದ ಅರ್ದೊಡು ಪಗ್ಗು ಮುಗಿಪುಂಡು ಪಗ್ಗುಡ್ದ್ ಬುಕ್ಕೊ **ಬೇಶ** [ಮೇ – ಜೂನ್], **ಕಾರ್ತೆಲ್** [ಜೂನ್ – ಜುಲೈ], **ಆಟಿ** [ಜುಲೈ – ಆಗಸ್ಟ್], **ಸೋಣ** [ಆಗಸ್ಟ್ – ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್], **ನಿರ್ನಾಲೊ** [ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ – ಅಕ್ಟೋಬರ್], **ಬೊಂತ್ಯೆಲ್** [**ಬೊಂತೆಲ್**] [ಅಕ್ಟೋಬರ್– ನವೆಂಬರ್], **ಜಾರ್ದೆ** [ನವೆಂಬರ್ – ಡಿಸೆಂಬರ್], **ಪೆರಾರ್ದೆ** [ಡಿಸೆಂಬರ್ – ಜನವರಿ], **ಪೊಣ್ಣಿ** [**ಪುಯಿಂತೆಲ್**] [ಜನವರಿ [ವರ್ಷಾರಂಭ]– ಫೆಬ್ರವರಿ], **ಮಾಯಿ** [ಫೆಬ್ರವರಿ – ಮಾರ್ಚ್], **ಸುಗ್ಗಿ** [ಮಾರ್ಚ್–ಎಪ್ರಿಲ್]. ಇಂಚ ತುಳುವೆರೆನ 12 ತಿಂಗೊಲ್ಲು. ಪಗ್ಗು ತುಳು ಸೌರಮಾನೊದ ಸುರೂತ ತಿಂಗೊಲು. ತುಳುವೆರೆಗ್ ವರ್ಸೊದ ಅಕೇರಿ ಪಂಡ ಸುಗ್ಗಿದ ತಿಂಗೊಲು.

ಸಂಕ್ರಾಂತಿ

ಜನವರಿ ತಿಂಗೊಲುಡು ಬರ್ಪುನ ಮಕರ ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹೆಚ್ಚಾದ್ 14ನೆ ತಾರೀಕ್‌ಗೇ ಆಪುಂಡು. ಅಂಚಾದ್ ಮಕರ ಸಂಕ್ರಾಂತಿದ ದಿನೊನು ಹೊಂದೊಂದು 12 ಸಂಕ್ರಾಂತಿಲೆನ್ಲಾ ತುಲುವೆರ್ ಪರ್ಬೊ ಪನ್ಪೆರ್. ಸುಗ್ಗಿ ತಿಂಗೊಲ್ದ ಸಂಕ್ರಾಂತಿನೇ ಮೀನ ಸಂಕ್ರಾಂತಿಂದ್ ಪನ್ಪುನೆ. ಪಗ್ಗು ಸುರೂತ ದಿನೊನು ಬಿಸು ಪನ್ಪುನೆ. ಸಂಸ್ಕೃತೊಡು ಮೇಷಃ ಮಾಸೊ ಆಪುಂಡು. ಅಯಿಡ್ದ್ ಬುಕ್ಕೊ ವೃಷಭಃ – ಮಿಥುನಂ – ಕರ್ಕಟಃ [ವರ್ಷಾರಂಭ] – ಸಿಂಹಃ–ಕನ್ಯಾ–ತುಲಾ–ವೃಶ್ಚಿಕಃ–ಧನುಃ–ಮಕರಃ – ಕುಂಭಃ – ಮೀನ ಇಂಚ 12 ಮಾಸೊ.

ತಿಂಗೊಲ್ದುದ್ಯೆ

ಸಂಕ್ರಾಂತಿದ ಮನತ್ತಾನಿ ತಿಂಗೊಲ್ದುದ್ಯೆ. ತಿಂಗೊಲುದ ಸುರೂತ ದಿನೊನೆ ತಿಂಗೊಲ್ದುದ್ಯೆ. ಇನಿ ಇಲ್ಲಡ್ದ್ ಪೆಟ್ಯೆದ ಬಾಕ್ಲ್ ದೆಪ್ಪುಜೆರ್. ಎರೆಗ್‌ಲಾ ದುಡ್ಡು, ಬಿತ್ತ್, ಇಂಚ ದಾಲಾ ಕೊರ್ಪುಜೆರ್. ತಿಂಗೊಲ್ದುದ್ಯೆದಾನಿ ಕಾಸ್ ಕೊರಂಡ ಬುಕ್ಕೊ ಇಡೀ ತಿಂಗೊಲುಲಾ ಕರ್ಚಾಪುಂಡುದು ನಂಬುವೆರ್. ಇನಿ ಏತಾಂಡಲಾ ಉಲಯಿ ಪೆಟ್ಪದ ದಿನೊ. ಅಂಚನೇ ಸುಬಕಾರ್ಯೊಗ್‌ಲಾ ತಿಂಗೊಲ್ದುದ್ಯೆ ಎಡ್ಡೆತ್ತ್‌ಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್.

ಬಿಸುಕನಿ/ವಿಷುಕಣಿ

ಕನಿ ಪಂಡ ಕಾಣಿಕೆ. ಬಿಸುತ್ತಾನಿ ಬೊಲ್ಪೊಲ್ಪುಗು ತುಳಸಿಕಟ್ಟೆದಲ್ಪ ಜೋಡಿ ಇರೆಟ್ಟ್ ಒಂಜಿ ಮನೆ ದೀಡ್ಟ್, ಅಯಿತ್ತ ಮೇಲ್ಡ್ ದೀಪೊ ದೀಡ್ದ್, ಅಯಿತ್ತ ಎಡತ್ತ್ ಬಲತ್ತ್‌ಡ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಪೂವು, ಪರ್‌ಂದ್, ಪಿಂಗರೊ, ಬನ್ನೊ–ಬಂಗಾರ್, ತರಕಾರಿ, ಅಯಿತ್ತ ನಡುಟು ಕನ್ನಡಿ ದೀಡ್ದ್ ಕೈ ಮುಗಿಪ್ಪೆರ್. ಸುಳ್ಯ ಪುತ್ತೂರ್ದಂಚಿ ಇಲ್ಲ್‌ದ ಉಲಾಯಿ ಕನ್ನಿಕಂಬೊದಲ್ಪ ಬಿಸುಕನಿ ದೀಡುವೆರ್. ಗುತ್ತುದ ಇಲ್ಲಾಂಡ ಪ್ರತೀ ಸಂಕ್ರಾಂತಿದಾನಿ

ಬೂತೊದ ಕೊಟ್ಯಡ್ ಪೂ ನೀರ್ ದೀಡುನ ಕ್ರಮೊ. ಅಂಚನೆ ಬಿಸುತ್ತ ದುಂಬುನಾನಿ [ಸಂಕ್ರಾಂತಿದಾನಿ] ಪೂ–ನೀರ್ ದೀಡುವೆರ್. ಬಿಸುತ್ತಾನಿ ದುಂಬುನಾನಿದ ಪೂ ನೀರ್‌ನ್ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಪೊಸ ಪೂನೀರ್ ದೀಡ್ದ್ ಜೋಡಿ ಇರೆಟ್ಟ್ ಸುತ್ಯೆ ದೀಡ್ದ್, ಅಯಿತ್ತ ಬರಿಟ್ಟ್ ದೀಪೊ ದೀಡ್ದ್, ಅಯಿತ್ತ ಎಡತ್ತ್ ಬಲತ್ತ್‌ಡ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಪೂವು, ಪರ್‌ಂದ್, ಪಿಂಗರೊ, ಬನ್ನೊ–ಬಂಗಾರ್, ತರಕಾರಿ,[ವಿಶೇಷವಾದ್ ಕೆಂಬುಡೆ ದೀಡ್ಬೆರ್] ಅಯಿತ್ತ ನಡುಟು ಕನ್ನಡಿ ದೀಡ್ದ್ ಕೈ ಮುಗಿಪ್ಪೆರ್. ಬೂತೊಗು ಇಂದುವೇ ಸಂಬಿಲೊ. ಸಮ್ಮನೊ.

ಬಿಸು ಕನಿ ದೀಡ್ದ್ ಒಂತೆ ತರಕಾರಿನ್ ದನಿಕ್ಕುಲೆ ಇಲ್ಲಡೆಗ್ ಕೊಂಡೊದ್, ಆರೆನ್ ಜಾಲ್‌ದ್ ತುಲಸಿದಲ್ಪ ದೀಡ್‌ಬೆರ್. ಪುತ್ತೂರದ ಕಬಕೊಡು ದನಿಕ್ಲೆನ ಇಲ್ಲಡೆ ಮಾಂತೆರ್ಲಾ ಒಂಜಿ ಕೆಂಬುಡೆ ಕೊನೊದು ಕನಿ ದೀಡುವೆರ್.

ತುಳು ನಿಘಂಟ್‌ಕಾರೆರೆ ಪ್ರಕಾರೊ, ಸೌರಮಾನದ ಯುಗಾದಿಯಂದು(ಹೊಸವರ್ಷದ ಆರಂಭದ ದಿನ) ಎದ್ದ ಕೂಡಲೇ ದೇವರೆದುರಲ್ಲಿ (ಹಿಂದಿನ ರಾತ್ರಿ ಜೋಡಿಸಿಟ್ಟ) ಸ್ವಸ್ತಿಕ, ತರಕಾರಿ ಮತ್ತಿತರ ಫಲವಸ್ತುಗಳು, ಕನ್ನಡಿ, ಚಿನ್ನ, ಮೊದಲಾದ ಮಂಗಲ ವಸ್ತುಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ನಮಸ್ಕರಿಸುವ ಆಚರಣೆ. A ritual of bowing before the idol by looking at the auspicious objects like coconut, rice, fruits, gold, mirror etc. placed (on the previous night) before the idol, in the morning soon after waking up on the solar new year day.

ಕಾರ್‌ಪತ್ತುನೆ

ಬಿಸು ಕನಿ ದೀಡ್ದಾದ್ ದೇವೆರೆಗ್ ದೀಪದೀಡುನಲ್ಪ, ಅತ್ತಂಡ ಇಲ್ಲ್‌ದ ಚಾವಡಿಡ್ ಓರಿಯಾಕ್ಲೆನ ಕಾರ್‌ಪತ್ತುನ ಕ್ರಮೊ. ಇಲ್ಲ್ ಪಾಲಾದಿತ್ತ್‌ಂಡ ಬಿಸುತ್ತಾನಿ ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆ ಇಪ್ಪುನ ಇಲ್ಲಾಡೆಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಕಾರ್ ಪತ್ತುವೆರ್. ಒಕ್ಕೆಲ್‌ದಕ್‌ಲಾಂಡ ದನಿಕ್ಕುಲೆನ ಕಾರ್ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಆಶೀರ್ವಾದ ನಟ್ಟುಬನುವೆರ್. ಒಕ್ಕೆಲ್‌ದಕ್ಲೆಗ್ ದನಿಕ್ಕುಲು ಒರ್ಸೊಗೋಂಜಿ ಕೊರ್ಪುನ ಉಡಿಗಿರೆನ್ ಕೊರ್ಪೆರ್. ಪೊಣ್ಜೊವುನಕ್ಲೆಗ್ ಸೀರೆ, ಆಣ್ಜೊವುನಕ್ಲೆಗ್ ಅಂಗಿ ಕುಂಟು.

ಕೈ ಬಿತ್ತ್

ಬಿಸುತ್ತಾನಿ ಬೊಲ್ಪೊಲ್ಲುಗು ಕೈಬಿತ್ತ್ ದೀಡುನ ಕ್ರಮೊ. ಸಾದರನೊ ಆಜರೆತ್ತ ಉಳಯಿಡ್ ಎರ್ಲೆಗ್ ಅರ್ಕಂಜಿ ಡೀಡ್ದ್, ಕಟ್ಟ್ ಪಾಡಿನ ಬಲ್ಲ್ ಬದಲ್ತ್‌ದ್ ಜೋಕ್ಲೆ ಕೈಟ್ ಕೊರ್ದ್, ಇಲ್ಲದ್ ಯಜಮಾನೆ ನುಗೊ ನಾಯೆರ್‌ನ್ ಪುಗ್ಗೆಲ್‌ಗ್ ದೀಡೊಂದು ಇಲ್ಲ್‌ದ ಕೈತಾಲದ ಕೊಲೆಂಜಿಡ್ ಮೂಡಾಯಿ ಮೋನೆ ಮಲ್ತ್ ದ್ ರಡ್ಡ್ ಎರುಕ್ಕ್‌ಲಾ

ಮೊನಕ್ಕೆ ಪಾಡ್ದ್, ಮುಗೆಲ್‌ಗ್ ನುಗೊ ದೀಡ್ದ್, ನುಗೊತ್ತ ಮಾಂಕಾಲಿ ಬಲ್ಲನ್ ಎಡತ್ತ್‌ಬಲತ್ತ್‌ಡ್ ಎರ್ಲೆನ ಕಂಟೆಲ್‌ಗ್ ಕಟ್ಟುವೆರ್. ನುಗೊ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ನುಗೊತ ಪಣೆಬಲ್ಲ್‌ನ್ ಪಿಂಟಾದ್ ನಾಯೆರ್‌ನ್ ತಿಕಾದ್ ನೆಕ್ಕಿದ ಪಜಿ ಅಡರ್‌ನ್ ಬೀಜೊಂದ್ ಅಡಪ್ಯರ ಸುರು ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಮಸ್ತ್ ಸಮಯೊಡ್ದ್ ಅಡಪ್ಪು ಇದ್ಯಾಂದಿನೆಡ್ದಾವರ ಎರ್ಲೆಗೆ ಆನಿ ಒಂತೆ ಕುಸಾಲಾಪುಂಡು. ಅಂಚಾದ್ ಒರಿಯೆ ಎರ್ಲೆನ ಎದುರುಡೆನೇ ಪೋಪೆ. ಬರ್ಸ ಬರಂದಿನ ಬರಂಟ್‌ನ ಕಂಡೊ ಗಟ್ಟಿ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಕೆರೆಂಗ್ ಅತ್ತ್‌ಂಡ ಮುನ್ಸಿ ಮಲ್ತಿನ ಜಾಗೆಡ್ ಬರೆ ಪಾಡುವೆರ್. ಕೆತ್ತಿದ ಆಕಾರೊಡು ಒಂಜಿ ಪೊರಿ ಕಟ್ಟ್‌ದ್, ಅವ್ವೇ ಪೊರಿಟ್ಟ್ ಮೂಜಿ ಸುತ್ತು ಎರ್ಲನ್ ಮದಾದ್, ಕೂಡಾ ಸುರೂತಲ್ತ್ ರಡ್ಡನೆ ಪೊರಿ ಕಟ್ಟ್‌ಬೆರ್. ರಡ್ಡನೆ ಪೊರಿನ್ ಒಂಜನೆ ಪೊರಿತ ಅರ್ದೊಗು ಸೇರ್ಸಾಬೆರ್. ರಡ್ಡನೆ ಪೊರಿಟ್ಟ್‌ಲಾ ಮೂಜಿ ಸುತ್ತ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಎರ್ಲನ್ ಉಂತಾವೆರ್. ನಾಯೆರ್, ನುಗೊ, ಮೊನಕ್ಕೆ ಬಿಚ್ಚಾದ್ ಎರ್ಲೆಗ್ ಪುಲಿ ಅಡ್ಯೆ ಕೊರ್ದ್ ಅಕ್ಲೆನ್ ಮೇಯರ ಬುಡ್ಪೆರ್. ಪೊರಿ ಪಾಡ್‌ನ ಜಾಗೆ ಕನ್ನಡೊಡು ಕೊಂಬು ಇದ್ಯಾಂದಿ 'ಹ' ಬರೆಯಿಲೆಕ್ಕೊ ಆಪುಂಡು. [ಪಂಡ ಕೈತಲ್ ಕೈತಲ್ ರಡ್ಡ್ ಸೊನ್ನೆನ್ ಸೇರಾದ್ ಬರೆಯಿಲೆಕ್ಕೊ] ಈ ರಡ್ಡ್ ಪೊರಿತ ನಡುಟ್ಟು ಮೂಜಟ್ಟಿ ಕಿದೆ ಗೊಬ್ಬರೊ ಪಾಡುವೆರ್.

ಅಯಿತ್ತ ಮೇಲ್‌ಗ್ ಪಜಿ ಸರೊಲಿದ ಗೆಲ್ಲ್‌ನ್ ಬಿರ್ಕುವೆರ್. ಪಡ್ದೊಯಿ ಅತ್ತ್‌ಂಡ ಮೂಡಾಯಿದ ಕರೆಟ್ಟ್ ಒಂಜಿ ಎಲ್ಯ ಕಲಪ್ಪು ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಆ ಕಲಪ್ಪುಗು ಏಣೆಲ್ ಬೇಸಾಯೊದ ಬಿತ್ತ್‌ನ್ ಬಿರ್ಕುವೆರ್. ಮೂಜಿಮೂಜಿ ಸರ್ತಿ ಬಿತ್ತ್ ಬಿರ್ಕ್‌ವೆರ್. ಅಡಪ್ಯರ ಪೋಯಿನ ಮಾಂತೆರ್ಲಾ ಕೈಬಿತ್ತಿ ಬಿರ್ಕುವೆರ್. ಬಿತ್ತ್‌ದ ಮೇಲ್‌ಗ್ ಮಣ್ಣ್ ಪದ್‌ರ್‌ದ್, ಸರೊಲಿದ ಕನೆನ್ ಕುತ್ತುವೆರ್. ಬಿತ್ತ್‌ದ ಮೇಲ್‌ಗ್ ಒಂಜಿ ಕಡ್ಯ ನೀರ್ ತಲಿಪ್ಪುವೆರ್. ನುಗೊ-ನಾಯೆರ್‌ನ್ ಪೊರ್ಲ್ ಉರ್ಬ್‌ದ್ ನಿರೆಲ್‌ಡ್ ದೀಡುವೆರ್. ಎರು ದೇರಿಯರೆ ಕೊಂಡತ್ತಿನ ನೆಕ್ಕಿದ ಗೆಲ್ಲ್‌ನ್ ಇಲ್ಲ್‌ದ್ ಮೊಟ್ಟುಬಾಕಿಲ್‌ಡ್ ಮಾಡ್‌ಗ್ ಕಟ್ಟುವೆರ್. ಮಾಂತೆರ್‌ಲಾ ಕೈಕಾರ್ ದೆಕ್ಕ್‌ದ್ ಅಡ್ಯೆ ತಿನ್ಪೆರ್. ತುಳು ನಿಘಂಟುಕಾರೆರೆ ಪ್ರಕಾರೊ, 'ಗದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಭತ್ತವನ್ನು ಬಿತ್ತುವುದು. ಇದನ್ನು ಕೈ ಬಿತ್ತು ಹಾಕುವುದು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಆರಂಭದ ಬೆಳೆ ಕೆಲಸದ ಉತ್ಸಾಹ ಈ ಸಂದರ್ಭದ ಎಲ್ಲಾ ಹಾಡುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇದೆ. ಹಾಗೇ ಭತ್ತ ಬೆಳೆಯುವ ಭೂಮಿ ತಾಯಿಯೇ ಭಕ್ತಿಯ ಕೇಂದ್ರವಾಗುತ್ತಾಳೆ. ಈ ಭಕ್ತಿಯ ಸ್ವರೂಪ ಬೆಳೆಗೆ ಮತ್ತು ಆಹಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಲೌಕಿಕ ಆಶಯಗಳನ್ನು ಉಳ್ಳದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ತುಳು ಬೇಸಾಯೊ ಕ್ರಮೊ ಬೊಕ್ಕ ಬುಲೆ

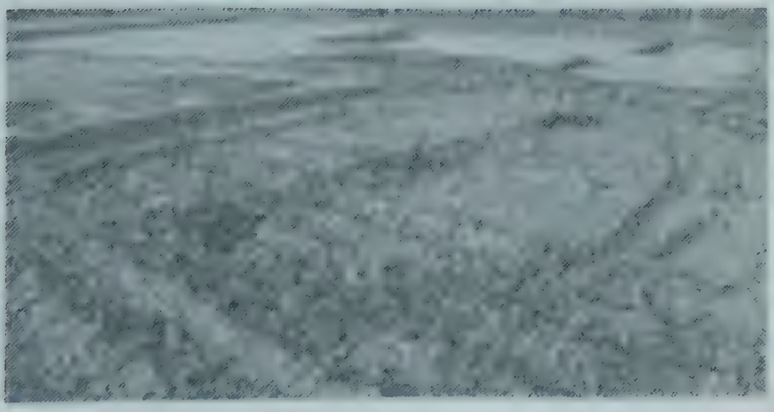

ತುಲುವೆರ್ ಮೂಜಿ ಬೆನ್ನಿ ಬೆನ್ಪೆದೆರ್. ಕಡೀರ ಬುಲೆ ಏನೆಲ್. ಇಂದೆಕ್ಕ್ ಆಜಿ ತಿಂಗೊಲ್ದ ಬೊಲೆಚ್ಚಿಲ್. ಪಗ್ಗುಡ್ದ್ ನಿರ್ನಾಲೊಗು ಮುಟ್ಟ ಏನೆಲ್. ದುಂಬುದ ಕಲೊಡು ಅಲ್ಯಂಡೆ, ಕಯಮೆ, ಬೊಳ್ದು ಕಯಮ್ಮೆ, ಕಳಮ್ಮೆ, ರಾಜಕಳಮ್ಮೆ,

ಗಂಧಸಾಲೆ ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಬುಲೆಕ್ಕ್‌ಲ್ ಇತ್ತೊ. ಏನೆಲ್ ಬುಲೆನಗ ಇಲ್ಲ್ ದಿಂಜಾವುನೆ, ಪುದ್ವಾರ್ ಮಲ್ಪುನೆ, ಕೊಯ್ಲಾನಗ ಕಾವೇರಿ ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಬರ್ಪುಂಡು. ಕೊಯ್ಲಾದ್ ಬಿತ್ತ್‌ದ ಮುಡಿನ್ ಅಟ್ಟೊಗ್ ಪಾಡುನೆ. ಇಂಚ ಏನೆಲ್ ಬುಲೆಕ್ಕ್ ಬಾರಿ ಕ್ರಮೊಲಾ ಉಂಡು. **ಏನೆಲ್ ಕರಿಂಡ ಸುಗ್ಗಿ.** ನೀರಂಬಟೆ, ಅತಿಕರಯೆ, ಕಲ್ಚಾರ್, ಜಯ, ಅಜಿಪ್ಪೊ ಪಿಳ್ಳೆ ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಬುಲೆಕ್ಕ್‌ಲಿತ್ತೊ. ಬೊಂತೆಲ್‌ಡ್ದ್ ಪೆರಾರ್ದೆಗ್ ಮುಟ್ಟ ಮೂಜಿ ತಿಂಗೊಲುಡು ಈ ಬುಲೆ ಆಪುಂಡು. **ಸುಗ್ಗಿದ ಬುಕ್ಕೊ ಕೊಲಕ್ಕೆ.** ಬಾರೀ ಕೇದೆಲ್‌ದ ಕಂಡೊ ಕೊಲಕ್ಕೆದ ಕಂಡೊ. ಪೊಣ್ಣೆದ್ದ್ ಸುಗ್ಗಿ ತಿಂಗಲುಗು ಮುಟ್ಟ ಮೂಜಿ ತಿಂಗೊಲುಡು ಕೊಲಕ್ಕೆ ಬುಲೆಪುಂಡು.

ತಾತ್ವಿಕತೆಲು

1. ಬಿಸು ಎಡೆ ದಿನೊತಂಚನೆ ಬಿಸು ಒಂಜಿ ಗಡು ದಿನೊಂದುಲಾ ಪನೊಲಿ. ಇಲ್ಲ್ ಪಾಲಾಂಡ ಇಲ್ಲ್ ಬುಡಿಯರ ಬಿಸುಕ್ಕು ದಿನೊ ನಿಗಾಂಟ್ ಮಾಲ್ಪುವೆರ್. ಸಾಲೊ ಮಲ್ತಿತ್ತ್‌ಂಡ ಬಿಸುಕ್ಕು ಕೊರ್ಪೆಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮಗ್ ಜೋಕ್ಲ್ ಪಾಲ್ ಕೊರ್ಪುಂಡ ಬಿಸುತಾನಿ ಕೊರ್ಪೆರ್. ಪೊಲಿಕ್ಕ್ ಬಿತ್ತ್ ದೆತೊಂಡ ಬಿಸುಕ್ಕ್ ಕೊರ್ಪೆರ್. ಇಂಚ ಬಿಸುತಾನಿ ಮಾಂತೆರೆಗ್‌ಲಾ ವಿಸೇಸೊ ಪರ್ಬೊ.

2. ಬಿಸು ಕೃಸಿತಕ್ಲೆ ಪರ್ಬೊ. ಬಿಸುತ್ತಾನಿ ಕೈಬಿತ್ತ್ ಪಾಡುನೆ, ಕನಿ ದೀಡುನವು ಕೃಷಿತಕ್ಲೆಗ್ ಅಗತ್ಯವಾದ್ ಆವೊಡು. ಕೃಸಿ ಕೆಲಸೊಗು ದುಂಬು ಪಂಚಾಂಗ ತೂಪುನ ಕ್ರಮೊ ಇನಿಕ್ಕ್‌ಲಾ ತುಲುವೆರೆಡ ಉಂಡು. ಆಂಡ ಬಿಸು ಎಡ್ಡೆ ದಿನೊ. ಆಯಿನೆಡ್ದಾವರೊ ಬಿಸುತ್ತಾನಿ ಕೈ ಬಿತ್ತ್ ದೀಡ್‌ಂಡ ಬುಕ್ಕೊ ದಿನೊ ತೂವೊಡುಂದು ಇದ್ದಿ. ಕೃಸಿತಕ್ಲೆಗ್ ಏನೆಲ್ ಬೆನ್ನಿ ಮಲ್ಲ ಬೆನ್ನಿ. ಸುಮಾರ್ ಆಜಿ ತಿಂಗಲುದ ಬೊಲೆಚ್ಚಿಲ್ ಈ ಬುಲೆಕ್ಕ್ ಬೋಡಾಪುಂಡು. ಒಂಜತ್ತೊಡು ಒರ್ಸೊದ ಕಡೀರ್‌ದ ಬೆನ್ನಿಗ್ ಹೆಚ್ಚ್ ತಯಾರಿ.

1. ಗಾದೆಲು

ಪಗ್ಗುಡೆ ಎರು ಕಟ್‌ದ್ ಅಡತ್ತೊನುಲ, ಬಗ್ಗ್‌ದ್ ನೇಜಿನ್ ಪಾಡೊನುಲ. – ಬಿಸುತ್ತಾನಿ ಕೈ ಬಿತ್ತ್ ದೀಡಿ ಬುಕ್ಕೊ ಪಗ್ಗು 18ಗು ನೇಜಿ ಪಾಡ್ಯರೆ ದಿನೊ ಕೇನೊಡುಂದು ಇದ್ದಿ. ಕಡೀರ್‌ದ ಬೇಸಾಯೊನು ಪಗ್ಗುಡೇ ಸುರು ಮಲ್ಪೊಡು. ಪಗ್ಗು 18ಗು ನೇಜಿ ಪಾಡೊಡು. ಬೇಸ ಪತ್ತನಾಜೆಗ್ ಬರ್ಸೊ ಸುರುವಾಪುಂಡು. ಕಾರ್ತೊಲ್‌ಡ್ ಬೆನ್ನಿ ಮುಗಿಪ್ಪುಲಾ. **ಮಾಯಿಡ್ದ್ ಬುಕ್ಕೊ ಮರಿಯಾಲ, ಆಟಿಡ್ದ್ ಬುಕ್ಕೊ ಅರೆಗಾಲ. ಮಾಯಿಡ್ ಬರ್ಸ ಬತ್ತ್‌ಂಡ ಮಲೆ ಬುಲೆವು.** – ಸುಗ್ಗಿಗ್ ದುಂಬೇ ಬರ್ಸೊ ಬರ್ಪೆದ್‌ಂಡ್. ಸುರೂತ ಬರ್ಸೊಗು ಸುಗ್ಗಿದ ತಿಂಗೊಲುಡೆ ನೇಜಿ ಪಾಡುನ ಕ್ರಮೊಲಾ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಗೆ. **ಬಿಸುತ್ತಾನಿ ಕನ್ನಡಿಡ್ ಮೋನೆ ತೂವೊಡು.** – ಬಿಸುತ್ತಾನಿ ಕನಿ ದೀಡ್‌ನಗ ಒಟ್ಟೊಗೆ ಒಂಜಿ ಕನ್ನಡಿಲಾ ದೀಡ್‌ಬೆರ್. ಅವು ದಾಯೆಂದ್ ತೆರಿಯಂದ್. ಆಂಡ ತುಲುವೆರೆ ಮದಿಮೆಡ್ ಬಾಸಿಂಗೊ, ಬಣ್ಣ-ಬಂಗಾರ್, ಕಲಸೊ-ಕನ್ನಡಿ ಪತ್ತುನ ಕ್ರಮೊ ಉಂಡು. ಕನಿ ದೀಡುನವು ಪುಲ್ಯಕಾಂಡೆ ಆವೊಡು. ಸೂರ್ಯೋದಯ ಆಯಿನಡ್ದ್ ಬುಕ್ಕೊ ಅತ್ತ್. ಪುಲ್ಯಕಾಂಡೆ ಕನಿ ದೀಡ್‌ನಗ ಬೊಲ್ಪುಗಾತ್ರೊ ಕಾಲ್ ದೀಪೊಲಾ, ಅವ್ವೇ ಬೊಲ್ಪುಡು ಮೋನೆ ತೂಯರ ಕನ್ನಡಿಲಾ ದೀಡುನೆಂದ್ ತುಲುವೆರ್ ಪನ್ಪೆರ್.

ಇನಿ ಕಾಲೊ ಬದಲಾತ್‌ಂಡ್. ಬಿತ್ತ್‌ಗಾತ್ರೊ ಅಮೇರಿಕಾದಕ್ಲು ಪೇಟೆಂಟ್ ದೆತೊಂದಿನ ಕಾಲೊ.

	ಮಾಸ ಮತ್ತು ಸಂಕ್ರಮಣ	ತುಳು ತಿಂಗಳು	ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ತಿಂಗಳು	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತಿಂಗಳು	ಋತುಗಳು	ಕಾಲಗಳು	ಬೆಳೆ
1.	ಮೇಷಃ [ವರ್ಷಾರಂಭ]	ಪಗ್ಗು	ಎಪ್ರಿಲ್-ಮೇ	ವೈಶಾಖ	ವಸಂತ	ಮಳೆಗಾಲ	ಏನೆಲ್ 6 ತಿಂಗಳು
2.	ವೃಷಭಃ	ಬೇಶ	ಮೇ-ಜೂನ್	ಜ್ಯೇಷ್ಠ	ಗ್ರೀಷ್ಮ		
3.	ಮಿಥುನಂ	ಕಾರ್ತೆಲ್	ಜೂನ್ - ಜುಲೈ	ಆಷಾಢ	ಗ್ರೀಷ್ಮ		
4.	ಕರ್ಕಟಃ [ವರ್ಷಾರಂಭ]	ಆಟಿ	ಜುಲೈ-ಆಗಸ್ಟ್	ಶ್ರಾವಣ	ವರ್ಷ		
5.	ಸಿಂಹಃ	ಸೋಣ	ಆಗಸ್ಟ್-ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್	ಭಾದ್ರ	ವರ್ಷ	ಚಳಿಗಾಲ	
6.	ಕನ್ಯಾ	ನಿರ್ನಾಲ	ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್-ಅಕ್ಟೋಬರ್	ಅಶ್ವಿನ	ಶರತ್		
7.	ತುಲಾ	ಬೊಂತೆಲ್	ಅಕ್ಟೋಬರ್-ನವೆಂಬರ್	ಕಾರ್ತಿಕ	ಶರತ್		ಸುಗ್ಗಿ 3 ತಿಂಗಳು
8.	ವೃಶ್ಚಿಕಃ	ಜಾರ್ದೆ	ನವೆಂಬರ್ - ಡಿಸೆಂಬರ್	ಅಗ್ರಹಾಯಣ	ಹೇಮಂತ		
9.	ಧನುಃ	ಪೆರಾರ್ದೆ	ಡಿಸೆಂಬರ್ - ಜನವರಿ	ಪೌಷ	ಹೇಮಂತ	ಸೆಕೆಗಾಲ	
10.	ಮಕರಃ	ಪುಯಿಂತೆಲ್/ಪೊಣ್ಣಿ	ಜನವರಿ [ವರ್ಷಾರಂಭ] -ಫೆಬ್ರವರಿ	ಮಾಘ	ಶಿಶಿರ		ಕೊಳ್ಕೆ 3 ತಿಂಗಳು
11.	ಕುಂಭಃ	ಮಾಯಿ	ಫೆಬ್ರವರಿ - ಮಾರ್ಚ್	ಫಾಲ್ಗುನ	ಶಿಶಿರ		
12.	ಮೀನಃ	ಸುಗ್ಗಿ	ಮಾರ್ಚ್ - ಎಪ್ರಿಲ್	ಚೈತ್ರ	ವಸಂತ		

ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಬೀರೆದಿ ಪೊಂಜೊವು ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕ

ಮಂಜುಳಾ ಶೆಟ್ಟಿ

ಉಳ್ಳಾಲ ಪನ್ಪಿ ಪುದರ್ ಕೇನಿಪೆಟ್ಟಿಗೆ ರಪ್ಪ ಮನಸ್‌ಡ್ ಮೂಡುನ ಚಿತ್ರ ಬಲ್ತ್‌ಕೈಟ್ಟ್ ಕತ್ತಿ, ದತ್ತ ಕೈಟ್ ಕುದುರೆದ ಲಗಾಮು ಪತ್ತ್‌ದ್, ಕುದುರೆದ ಮಿತ್ತ್ ಲಡಾಯಿಗ್ ತಯಾರಾದ್ ಕುಲ್ಲುದಿನ ಅಬ್ಬಕ್ಕನವು. ಬಂಡೆದ ಮಿತ್ತ್ ನಿಲೆಯಾತಿನ ಸೋಮನಾಥ ದೇವೆರ್, ಉಳ್ಳಾಲದ ಬಂಡೆಲೆಗ್ ಹಾಕುನ ಕಡಲ ಸಿರೆ, ಉಳ್ಳಾಲ ಕಡವು, ಮೀನ್, ಇತಿಹಾಸ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಉಳ್ಳಾಲದ ಉರೂಸು... ಇಂಚ ನೆಂಪು ಜಾರುಂಡು. ಅರಬ್ಬೀ ಕಡಲ್ ಬೊಕ್ಕ ನೇತ್ರಾವತಿ ಸುದೆಕ್ಲೆನ ಸಂಗಮದ ಜಾಗೆ

ಆದ್, ಪ್ರಕೃತಿದ ತಡೆಗೋಡೆ ಆದ್ ತೋಜುನ ಉಳ್ಳಾಲೊಡು ಆಳಿನ ಚೌಟ ಅರಸು ಕುಲೊಕ್ಕು, ತಿಲಕ ಆದ್ ಮೆರೆಯಿನಾಲ್ ಚೌಟರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕ.

ತುಳುನಾಡ ಇತಿಹಾಸೊಡು ಅಬ್ಬಕ್ಕ ಪನ್ಪಿ ಪುದರ್ ಸ್ವಾಭಿಮಾನ ಬೊಕ್ಕ ಪೊರ್ಂಬೊಲ್ದ ಒಂಜಿ ರೂಪಕ. ಲಿಖಿತ ಬೊಕ್ಕ ಮೌಖಿಕ ಪರಂಪರೆಲು ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಕೊರ್ಪಿನ ಅಬ್ಬಕ್ಕ, ಕಾಲದ ಕಟ್ಟ್‌ಪಾಡ್‌ಲೆನ್ ಕಡ್ತ್‌ದ್, ಬುಡುಗಡೆದ ಪ್ರತೀಕವಾದ್ ತುಳು ಜನೊಕ್ಲೆ ಉಡಲ್‌ಡ್ ನಿಲೆಯಾತಲ್. ಪರದೇಶದಕ್ಲೆನ ಆಕ್ರಮಣದ ವಿರುದ್ಧ ವಸಾಹತುಶಾಹಿದ ವಿರುದ್ಧ, ಸೂರ ಲಕ್ಕಾಯಿನ ಸಾಹಸ ಮಲ್ತಿ ಬೀರೆರೆ ಸಾಲ್‌ಡ್ ದೆರ್ತ್ಂ ತೋಜುನ ಅಪರೂಪದ ಪೊಂಜೊವು ಅಬ್ಬಕ್ಕ. ಮಾತೃಪ್ರಧಾನ ವ್ಯವಸ್ಥೆದ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್, ನಾಡ್‌ದ ರಕ್ಷಣೆನೇ ತನ್ನ ಕೈಕಡಗಾಂದ್ ದೀವೊನ್ನ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ನಮ್ಮ ಪಾಲ್‌ಗ್ ಇತಿಹಾಸಲಾ ಅಂದ್, ಆದರ್ಶಲಾ ಅಂದ್, ತುಳುವೆರೆಗ್ ರೋಮ ಕೊಕ್ಕೆರಾವುನ ಕನಲಾ ಅಂದ್.

ಇತಿಹಾಸಕಾರೆರ್ ನಾಲ್ ಜನ ಅಬ್ಬಕ್ಕನಕ್‌ಲೆನ್ ಗುರುತಿಸವೆರ್. ಉಳ್ಳಾಲೊನು ಆಳಿನ ಇರ್ವೆರ್ ಅಬ್ಬಕ್ಕನಕುಲು ಬೊಕ್ಕ ಪುತ್ತಿಗೆಡ್ ಇತ್ತಿನ ಕಲಾಪೋಷಕೆರಾಯಿನ ಇರ್ವೆರ್ ಅಬ್ಬಕ್ಕನಕುಲು. ಸ್ವಾಭಿಮಾನ, ಪರಾಕ್ರಮ, ಪೊರ್ಂಬುನ ಭದಿತ್ತ ದಿಟ್ಟೆಡ್, ಪಿದಯಿ ದೇಸೊದ ಪ್ರವಾಸಿಗೆರ್, ಐತಿಹ್ಯೊಲು ವರ್ಣನೆ ಮಲ್ಪುನ ಅಬ್ಬಕ್ಕನಕುಲು ಉಳ್ಳಾಲದ ಅಪ್ಪೆ – ಮಗಲ್‌ನಕುಲು. ಅಪ್ಪೆಲಾ ಮಗಲ್‌ಲಾ ಚದಿ ಬೊಕ್ಕ ಧೀಮಂತಿಕೆಡ್ ಪೋರ್ಚುಗೀಸೆರೆಡ ಪೊಣೆಯಿನೆನ್, ರಾಜನೀತಿಜ್ಞತೆನ್ ಮೆರೆಯಿನೆನ್ ಸಂಶೋಧಕೆರ್ ದಾಖಲೆ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್.

ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಬಗೆಟ್ಟ್ ಬರೆತಿನ ವಿದೇಶೀ ಪ್ರವಾಸಿಲೆನ ಬರವುಲೆನ್ ತೂಂಡ ಉಳ್ಳಾಲೊಡು ರಡ್ಡ್ ಅಬ್ಬಕ್ಕನಕುಲು ಇತ್ತೆರ್ ಪನ್ಪಿನ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಸಂಗತಿ ಸ್ಪಷ್ಟ ಆಪುಂಡು. ವಿದ್ವಾಂಸೆರೆ ಉಲಯಿ ಈ ವಿಷಯೊಡು ಮಸ್ತ್ ಚರ್ಚೆ ಆತ್‌ಂಡ್. ವಿದೇಶೀ ಪ್ರವಾಸಿಲೆನ ಬರವು ಅತ್ತಂದೆ, ಮೌಖಿಕ ಪರಂಪರೆ ಆಯಿನ ಕಬಿತೆ, ಕತೆ, ಪಾಡ್ದನೊಲೆನ್ ಆಧರಿತ್‌ದ್ ಕನ್ನಡ ಬೊಕ್ಕ ತುಳು ಭಾಷೆಲೆಡ್ ಪ್ರಕಟ ಆಯಿನ ನಾಟಕ, ಕಾದಂಬರಿ, ಲೇಖನಲು, ಬೊಕ್ಕ ಶಾಸನದಂಚಿನ ಐತಿಹಾಸಿಕ ದಾಖಲೆ – ವಿವರೊಲೆನ್ ಸೂಗ್ರೊಡು ಪಿನ್‌ಂಡ ಉಳ್ಳಾಲೊಡು 1530 – 1599ನೇ ಇಸವಿದ ನಡುಟ್ಟು ರಡ್ಡ್ ಅಬ್ಬಕ್ಕನಕುಲು ಇತ್ತಿನವು ತೆರಿಯುಂಡು. ಈ ರಾಣಿನಕುಲು ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ಮಾಮಲ್ಲ ಪುದರ್ ಕನತ್ತಿನಕುಲು. ಹೆಚ್ಚಿನ ಕತೆ ನಾಟಕೊಲು 1554- 1584ತ್ತ ಪೊರ್ತುಡು ಆಳ್ವಿಕೆ ಮಲ್ತಿನ ಅಬ್ಬಕ್ಕನ ಬಗೆಟೆ ಬರೆತಿನವು. ಬೊಕ್ಕ ಈ ಬೂಕುಲೆಗ್ ಆಧಾರ ಕೆಬಿಯಾನ ಕೆಬಿಕ್ ದಾಂಟಿನ ಕತೆಕುಲು. ಅಬ್ಬಕ್ಕನ ಕೀರ್ತಿ, ಪರ್ಷಿಯ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಂದ್ ಪಿಯಾತ್ರೊ ದೆಲ್ಲಾವೆಲ್ಲೆ ಪಂತೆ. ಅಬ್ಬಕ್ಕನ ಕಾಲನಿರ್ಣಯ ಈ ಲೇಖನದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗ್ ಮೀರಿನವು. ಅಂಚಾದ್ ಗ್ರಹಿಕೆದ ಸ್ಪಷ್ಟತೆಗಾದ್ 'ಅಬ್ಬಕ್ಕ ರಾಣಿ' ಪನ್ಪಿನಾಲ್ ಒಂಜೇ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿಂದ್ ಗೆರೆತೊಂದು ಈ ಲೇಖನೊನು ತಯಾರ್ ಮಲ್ತ್‌ದೆ.

ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮದ ವೀರ ಪರಂಪರೆಗ್ ಆದಿಮ ಪ್ರೇರಣೆ ಕೊರಿನಾಲ್ ಉಳ್ಳಾಲದ ಬೀರರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕೆಂದ್ ಸ್ವತಃ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಾರೆರಾಯಿನ ಕಯ್ಯಾರ ಕಿಞ್ಞಣ್ಣ ರೈ ಪಂತೆರ್. ಪರದೇಸಿ ಪ್ರಭುತ್ವದ ವಿರುದ್ಧ ಸ್ವತಃ ಕತ್ತಿ ಪತ್‌ದ್, ಮುರಕಲೆರ್‌ಲಾ ಬ್ಯಾರಿಲುಲಾ ಮಲ್ಲ ಸಂಖ್ಯೆಡಿತ್ತಿನ ತನ್ನ ಸೈನ್ಯೊನು ದುಂಬು ಕೊನೊದು ಪೊರ್ಂಜಿನ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ದೇವಿ ತುಳುವೆರೆಗ್ ಅಭಿಮಾನದ ಮುತ್ತೊಳಿ.

ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಪೊಣ್ಣಸಗ್ತಿದ ಅದ್ಭುತ ಸಂಕೇತವಾದುಪ್ಪುನ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ಪೊಸ ಇತಿಹಾಸ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಲ್ತಲ್. ತನ್ನ ಅನುಪಮ ದೈರ, ತ್ಯಾಗ, ಬಲಿದಾನೊಲೆನ್ ಮೆರೆದ್ ತುಳುನಾಡ ಬಾನೊಡು ಸಿರಿ ಬೊಳ್ಳಿಯಾದ್ ಉಂತಿಯಲ್.

ಬ್ರಿಟಿಶೆರ್ ಭಾರತೊಗು ಬರೊಡ್ಡ ದುಂಬೇ ಇಡೆಗ್ ಪೋರ್ಚುಗೀಸೆರ್ ಬತ್ತೆರ್. ವಾಸ್ಕೋಡಗಾಮೆ ಕಲ್ಲಿಕೋಟೆಗ್ ಪ್ರವೇಶ ಮಲ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ ಬೇರದ ನೆಪೊಟ್ಟು ನೇನೆ ಒಯ್ತೊಂದು ಭಾರತಗ್ ಬತ್ತಿ ಪೋರ್ಚುಗೀಸೆರ್ ಆಕ್ರಮಣಗ್ ದುಂಬಾಯೆರ್. ಗೋವೆನ್ ಸ್ವಾಧೀನ ಮಲ್ತೊಂಡೆರ್. ಬಲಾತ್ಕಾರದ ಮತಾಂತರಲಾ ಮಲ್ತೆರ್. ಪೋರ್ಚುಗೀಸೆರೆನ ಈ ಸಂಘರ್ಷ ಮನೋಭಾವಗ್ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ತೋಜಾಯಲ್. ಜನಕ್ಲೆನ ವಿಮೋಚನೆಗಾದ್ ಪೊರ್ಲ್ಂಬಿಯಲ್. ಅಬ್ಬಕ್ಕ ಅತ್ತ್‌ಡ ಗೋವೆದೊಟ್ಟಿಗೆ ಕುಡ್ಲಲಾ ಪೋರ್ಚುಗೀಸೆರೆನ ಸೊತ್ತಾತು ಪನ್ಪಿನೆಟ್ಟ್ ಸಂಶಯ ಇಜ್ಜಿ. ಪೋರ್ಚುಗೀಸೆರೆ ವಿರುದ್ಧ ಆಲ್ ಮಲ್ತಿ ಯುದ್ಧೊಲೆನ್ ಭಾರತದ ಸುರೂತ್ತ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪೋಣೆಪು ಪಂಡ್‌ದ್ ಗುರುತಿಸಾಂಡಲಾ ತಪ್ಪತ್ತ್.

ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಬೊಕ್ಕ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಜಾಗೆಲೆಡ್ ಉಳ್ಳಾಲಲಾ ಒಂಜಿ. ಮುಲ್ಪ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಅರಸು ವಂಶೊಲೆಡ್ ಒಂಜಾಯಿನ ಚೌಟ ವಂಶದಕುಲು ಪೊರ್ಲುಡು ಆಳ್ವಿಕೆ ನಡಪಾವೊಂದು ಬತ್ತಿನವು ಬಜೀ ಒಂಜಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಇತಿಹಾಸ ಆದ್ ಒರಿಯಂದೆ ದೇಶ ವಿದೇಶೊಲೆನ ರಾಜಕಾರಣಡ್ ಮಹತ್ವದ ಸಂಗತಿಯಾದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಈ ಖ್ಯಾತಿಗ್ ಕಾರಣ ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಸಂಸ್ಥಾನೊಲೆ ಆಣ್ ಅರಸುಲೇ ಮೋಡಿದ್ ಕಾನಿಗೆ ಕಡಪುಡ್‌ನಗ, ಪೊಣ್ಣುಪೊಂಜೆವು ಅಬ್ಬಕ್ಕ ವಿದೇಶೀ ಶಕ್ತಿಯಾಯಿನ ಪೋರ್ಚುಗೀಸೆರೆಡ ಸೆಡ್ಡಿದ್ ಪೋಣೆಯಿನವು. ವಿದೇಶೀ ಬರಹಗಾರೆರೆ ಬರವುಲೆಡ್ ಉಳ್ಳಾಲ ಬೊಕ್ಕ ಉಳ್ಳಾಲದ ರಾಣಿ ಪನ್ಪಿ ಉಲ್ಲೇಖ ಕುಡಕುಡ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಅವೊಂಜಿ ಮಾಜವೆರೆ ಆವಂದಿ ಪುದರ್ಂದ್ ಸ್ಥಾಪನೆ ಆಂಡ್.

ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕನ ಅಸಾಮಾನ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಮಸ್ತ್ ಜನಪದ ಐತಿಹ್ಯಲೆಗ್ ಕಾರಣ ಆತ್ಂಡ್. ಸ್ಥಳೀಯ ಐತಿಹ್ಯೊಲೆನ ಪ್ರಕಾರ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ಒಂಜಿ ಅಸಾಧಾರಣ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಬಾಲೆ ಆದಿತ್ತಲ್. ಯುದ್ಧವಿದ್ಯೆಡ್, ರಾಜಕಾರಣ ಜ್ಞಾನೊಡು ಅಸಾಮಾನ್ಯ ಪ್ರತಿಭೆ ತೋಜಾದಿತ್ತಲ್. ಬಿಲ್ವಿದ್ಯೆ ಬೊಕ್ಕ ಕತ್ತಿಯುದ್ದೊಡು ಅಲೆಗ್ ಸಮನಾದ್ ಉಂತೆರೆ ಏರೆರ್ಲಾ ಆವೊಂದಿಜಾಂಡ್. ತನ್ನ ಅಮ್ಮೆರೆನ ಬೆಂಬಲೊಡು ಆಣ್ ಮಗಲೆಕ್ಕ ಬುಳೆಯಿನ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ನಿರೆತ್ತ ಬಂಗರಸುನು ಮದ್ಮೆ ಆಯಲ್. ಆಂಡ ಈ ಮದ್ಮೆ ಮಸ್ತ್ ಕಾಲ ಒರಿಯಿಜಿ. ತನ್ನ ಮದಿಮಯೆ ಪಾಡಿನ ಬಂಗಾರ್ ಪದ್ದೆಯಿಲೆನ್ ಪಿರಕಡಪುಡುದು ಅಬ್ಬಕ್ಕ ಈ ಮದಿಮೆನ್ ಕಡ್ತೊಂಡಲ್. ಪೋರ್ಚುಗೀಸೆರೆಗ್ ಕಪ್ಪ ಕೊರ್ಪಿ ವಿಚಾರೊಡೇ ಕಂಡನೆ – ಬುಡೆದಿಗ್ ಮನಸ್ತಾಪ ಬತ್ತ್ಂಡ್‌ಂದ್‌ಲಾ ಪನ್ಪೆರ್.

ಬುಡೆದಿನ ಛದಿಕ್ ಸುಂಯ್ತ್‌ದ್ ಬಂಗರಸು ಪೋರ್ಚುಗೀಸೆರೆ ದೋಸ್ತಿಕತೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್, ಉಳ್ಳಾಲೊನು ವಶ ಮಲ್ತೊನಿಯೆರೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಬರ್ಪೆ. ಪೋರ್ಚುಗೀಸೆರ್ ಉಳ್ಳಾಲೊನು ವಶ ಮಲ್ತೊನಿಯೆರೆ ಮಸ್ತ್ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಮೋಸದ ಗೊಬ್ಬು ಗೊಬ್ಬುವೆರ್. ಆಂಡ ಪ್ರತೀ ಸರ್ತಿ ಸೋತು ಪಿರ ಪೋಪೆರ್.

1525 ಟ್ ಪೋರ್ಚುಗೀಸೆರ್ ಕುಡ್ಲದ ಕರಾವಳಿಗ್ ಆಕ್ರಮಣ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಅವೆನ್ ನಾಶ ಮಲ್ತೆರ್. ಕೂಡ್ಲೆ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ತನ್ನ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ರಕ್ಷಣೆದ ಮಾತ ತಯಾರಿ ಮಲ್ತೊಂಡಲ್.

1555 ಟ್ಟ್ ಪೋರ್ಚುಗೀಸೆರ್ ಅಡ್ಮಿರಲ್ ಡಾನ್ ಅಲ್ವಾರೊಡ ಸಿಲ್ವರೇರಾ ಪನ್ವಿನಾಯನ್, ಕಪ್ಪ ಕೊರಂದಿನ ರಾಣಿಗ್ ಬುದ್ಧಿ ಕಲ್ಪಯೆರೆ ಕಡಪುಡಿಯೆರ್. ಕುಡ್ಲನ್ ಲೂಟಿಯೆರ್ ತೂ ಕೊರಿಯೆರ್. ರಾಣಿ ದೈರ್ಯೊಡು ಯುದ್ಧ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪೋರ್ಚುಗೀಸೆರೆ ಸೈನ್ಯೊನು ಪಿರಗಿಡತಲ್. 1558ನೇ ಇಸವಿಡ್ ಪೋರ್ಚುಗೀಸೆರ್ ಕುಡ್ಲದ ಮಿತ್ತ್ ಕುಡ ಒರ ದಾಳಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಸಾರಗಟ್ಟಲೆ ಆಂಜೊವು, ಪೊಂಜೊವು, ಜೋಕ್ಲು ಬಾಲೆಲೆನ್ ಕೆರಿಯರ್, ದೇವಸ್ಥಾನೊಲೆನ್ ನಾಶ ಮಲ್ತೆರ್, ಮಂಚಿಲೆಗ್ ತೂ ಕೊರಿಯೆರ್. ಅಕೇರಿಗ್ ಕುಡ್ಲದ ಊರುನೇ ಪೊತ್ತಾಯೆರೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ತೆರ್. 1567ಟ್ಟ್ ಕುಡ ಉಳ್ಳಾಲೊದ ಮಿತ್ತ್ ದಾಳಿ ಮಲ್ತೆರ್. ಉಳ್ಳಾಲೊದ ಕೋಟೆನ್ ನಾಶ ಮಲ್ಪುನ ಅಕ್ಲೆ ಪ್ರಯತ್ನೊನು ರಾಣಿ ಸೋಪಯೊಲು.

ಅವ್ವೇ ವರ್ಷೊಡು ಜನರಲ್ ಜೋ ಪಿಕಾತ್ತೊ ಪನ್ವಿನಾಯನ ಮುಂದಾಳ್ಮೆಡ್ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಸೈನ್ಯ ಉಳ್ಳಾಲೊಗು ದಾಳಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್, ಉಳ್ಳಾಲದ ಪೇಂಟೆನ್ ಸ್ವಾಧೀನ ಮಲ್ತೊಂದು ರಾಣಿನ ಆಸ್ಥಾನೊಗುಲಾ ಪೊಗ್ಗುಂಡು. ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ಅಕ್ಲ್ ಕೈಕ್ಕ್ ತಿಕ್ಕಂದೆ ತಪ್ಪದ್ ಒಂಜಿ ಪಳ್ಳಿಡ್ ಆಶ್ರಯ ಪಡೆವೊಂಡಲ್. ಅವ್ವೇ ರಾತ್ರಿಡ್ ಪೋರ್ಚುಗೀಸೆರೆ ಸೈನ್ಯದ ವಿರುದ್ಧ ತನ್ನ ಇನ್ನೂದು ನಂಬಿಕಸ್ಥ ಬಂಟೆರೆ ಬಲೊಟ್ಟು ತಿರ್ಗ್‌ದ್ ಧಾಳಿ ಮಲ್ತಿನ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ಜನರಲ್ ಪಿಕಾತ್ತೊ ಬೊಕ್ಕ 70 ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಸೈನಿಕೆರೆನ್ ಬಲಿ ದೆತೊಂಡಲ್. ಪೋಚರ್ಚುಗೀಸೆರೆನ ಚರಿತ್ರೆಡ್ ಕಪ್ಪು ದಿನ ಆದುಪ್ಪುನ ಈ ಸೋಲು ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಇತಿಹಾಸೊಡ್ ಬರೆದ್ ದೀವೊಡಾಯಿನವು.

ಪೋರ್ಚುಗೀಸೆರ್ ಉಪಾಯದಾಂತೆ ಬಲ್ತೆರ್. ಉಳ್ಳಾಲೊನು ವಶ ಮಲ್ತೊನ್ನ ಕುಶಿಟ್ಟ್ ಗಂಗಸರ ಪರ್ದ್ ನಲ್ತೊಂದಿತ್ತಿನ ಪೋರ್ಚುಗೀಸೆರೆನ್ ಅಬ್ಬಕ್ಕನ ಐನ್ನೂದು ಸೈನಿಕೆರ್ ಮುತ್ತಿಗೆ ಪಾಡ್‌ದ್ ಅಕ್ಲೆನ ಅಡ್ಮಿರಲ್ ಮಸ್ಕರೇನಸ್‌ನ್‌ಲಾ ಕೆರಿಯೆರ್. 1569ನೇ ಇಸವಿಡ್ ಪೋರ್ಚುಗೀಸೆರ್ ಕುಡ್ಲದ ಬಂದರ್‌ನ್ ವಶೊ ಮಲ್ತೊಂಡೆರ್. ಅಬ್ಬಕ್ಕ ಪೋರ್ಚುಗೀಸೆರ್‌ಗ್ ತಿಗಲೆಗ್ ಕಂತಿ ಮುಳ್ಳಾದೇ ಇತ್ತಲ್. ಅಬ್ಬಕ್ಕನ ಕಂಡನ್ಯನ ಸಾಯೊ ದೆತೊಂದು ಪೋರ್ಚುಗೀಸೆರ್ ಅಬ್ಬಕ್ಕನ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯೊಗು ದಾಳೀ ಮಲ್ತೊಂದೇ ಇತ್ತೆರ್.

1570ನೇ ಇಸವಿಡ್ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ಕ್ಯಾಲಿಕಟ್‌ದ ಝಾಮೊರಿನ್ ಬೊಕ್ಕ ಬಿಜಾಪುರ ಸುಲ್ತಾನೆರೆ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಒಂಜಿ ಒಪ್ಪಂದ ಮಲ್ತೊಂದು ಪೋರ್ಚುಗೀಸೆರೆ ವಿರುದ್ಧ ಲಡಾಯಿಗ್ ಅಕ್ಲೆ ಸಾಯ ದೆತೊಂಡಲ್. ಆಂಡ ತನ್ನ ಕಂಡನ್ಯನ ಮೋಸರ್ದಾತ್ರ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ಯುದ್ಧಡ್ ಸೋತು ಸೆರೆ ಆಯಲ್. ಬಂಧನೊಡುಲಾ ವಿರೋಧ ತೋಜಾದ್, ಲಡಾಯಿ, ಪೋಣೆಪು ಮಲ್ತೊಂದೇ ಜೀವ ಬುಡಿಯಲ್. ತುಳು ಪಾಡ್ದನ, ಕಬಿತೆ ಯಕ್ಷಗಾನೊಲೆ ಮೂಲಕ ಐತಿಹ್ಯ ಆದ್ ತುಳುವೆರೆ ಬಾಯಿಡ್ ನಲಿತಲ್.

ಅಬ್ಬಕ್ಕ ಅರಸೊತ್ತಿಗೆದ ಉಲಯಿ ಕುಲ್ಲುದು ಸುಖ ಪಡೆಯಿನ ರಾಣಿ ಅತ್ತ್. ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನಕ್ಲೆನ ನಡುಟ್ಟು ಬದ್‌ಕಿನಾಲ್. ರಡ್ಡ್ ತುಂಡು ಕುಂಟುಡು, ಬಜೀ ಕಾರ್‌ಡ್ ಆಲ್ ಊರುದ ಆಡಳಿತೊನು, ಬೆನ್ನಿದ ಬೇಲೆನ್ ತೂವೊನೊಂದಿತ್ತಲ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ರೋಮನ್ ಪ್ರವಾಸಿ ಪಿಯಾತ್ರೊ ದೆಲ್ಲಾ ವೆಲ್ಲೆ ಬರೆತೆ. ಅಬ್ಬಕ್ಕ ರಾಣಿನ್ ಸುರೂತ್ತ ಸರ್ತಿ ತೂನಗ ಸ್ಪೈನ್ ರಾಜನ ಸೇನೆನ್ ನಿರ್ನಾಮ ಮಲ್ತಿನಾಲ್‌ಂದ್ ಯುರೋಪ್‌ದಕುಲು ಅಚ್ಚರ್ಯ ಪಡೊಂದಿತ್ತಿನ ರಾಣಿ ಮೋಲೆನಾಂದ್ ಆಯಗ್ ಸೋಜಿಗ ಆಂಡ್‌ಗೆ. ತೂವೆರೆ ಅಂಚ ಇತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಪಾತೆರ ಬಾರಿ ಪೊರ್ಲುದ ಬೊಕ್ಕ ತೂಕದವು, ಎಡ್ಡೆ ತೆರಿದಿನ ಪೊಂಜೊವೆಲಕ್ಕ ಪಾತೆರಿಯೊಲು

ಪಂಡ್‌ದ್‌ಲಾ ಆಯೆ ಬರೆತೆ.

ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ನಂಕ್ ರಡ್ಡ್ ಕಾರಣೊಗಾದ್ ಪ್ರಸ್ತುತ ಆಪಲ್. ಒಂಜಿ ಅಲೆನ ಸಂಘಟನಾ ಚಾತುರ್ಯ. ಸ್ವತ: ಜೈನ ಧರ್ಮೊಗು ಸೇರಿನ ಅಬ್ಬಕ್ಕನ ಸೈನ್ಯೊಡು ಜೈನೆರ್, ಬಂಟೆರ್, ಮರಕಲೆರ್, ಬ್ಯಾರಿಲು ಇಂಚ ಅಲೆಗಾದ್ ಜೀವ ಕೊರ್ಪಿನ ಮಾತ ಜಾತಿದ ಸೈನಿಕೆರ್ ಇತ್ತೆರ್.

ರಡ್ಡನೇದಾದ್ ಆಲೆನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಪ್ರಿಯತೆ ಬೊಕ್ಕ ಸ್ವಾಭಿಮಾನ. ತನ್ನ ಜೀವದ ದೊಕ್ಕೆ ಇಪ್ಪುನ್ಪಟ್ಟ ಪರದೇಶಿಲೆನ್ ತನ್ನ ಮಣ್ಣ್ ಮುಟ್ಟೆರೆ ಬುಡಯೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಸಾರಿನ ಅಬ್ಬಕ್ಕ, ಕಪ್ಪ ಕೊರುದು ಸಂಧಾನ ಮಲ್ತೊನುನ ಮಾತ ಸಾಧ್ಯತೆಲೆನ್ ದೂರ ನೂಕುದು, ತನ್ನ ಮಣ್ಣ್‌ಗಾದ್, ತನ್ನ ಜನೊಕ್ಲೆಗಾದ್ ಪೊಣೆಯಲ್.

ಅಬ್ಬಕ್ಕನ ಸೀಮೆಡ್ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಾಮರಸ್ಯ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಲೆನ ಸೈನ್ಯೊಡು ಹಿಂದೂ ಮರಕಲೆರ್‌ನಾತೇ ಸಂಖ್ಯೆಡ್ ಬ್ಯಾರಿಲುಲಾ ಇತ್ತೆರ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಅಲೆನ ಅಂಗರಕ್ಷಕೆರಾದ್ ಒರಿ ಹಿಂದೂ, ಒರ್ ಬ್ಯಾರಿ ಏಪೊಲಾ ಅಲೆನ ಒಟ್ಟಿಗೇ ಇಪ್ಪೇದೆರ್‌ಗೆ. ಅಲೆನ ಸೈನ್ಯೊಡು ಮರಕಲೆರ್ ಬೊಕ್ಕ ಬ್ಯಾರಿಲು ಮಲ್ಲ ಸಂಖ್ಯೆಡ್ ಇತ್ತೆರ್. ಪೋರ್ಚುಗೀಸೆರೆನ ದಾಳಿ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಉಪದ್ರ ಇತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಸಮಾಜೊಡ್ ಸಾಮರಸ್ಯ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಬಂದರುಲಾಯಿನ ಗಂಗೊಳ್ಳಿ, ಬಸರೂರು, ಬಾರ್ಕೂರು, ಕಾರ್ನಾಡ್, ಕುಡ್ಲ, ಮಂಜೇಶ್ವರ, ಕಾಸರಗೋಡು, ಕುಂಬಳೆಲೆಡ್ ಹಿಂದುಲು ಬೊಕ್ಕ ಬ್ಯಾರಿಲು ಒವ್ವೇ ಕಿರಿಕಿರಿ ಇಜ್ಜಾಂದೆ ಬೇರ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತರ್. ಆಂಡ ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕನ ಆಡಳ್ತೆಡ್ ಇತ್ತಿನ ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಾಮರಸ್ಯ ಚರಿತ್ರೆದ ಪುಟೊಕ್ಲೆಡ್ ದಾಖಲಾವಂದೆ ಉಪ್ಪೆರೆ ಯೂರೋಪಿಯನ್ ಇತಿಹಾಸಕಾರೆರ್‌ನ ಸಂಕುಚಿತ ದಿಟ್ಟಿಯೇ ಕಾರಣ ಆದಿಪ್ಪು.

ಧರ್ಮ ಪಂಥೊಲೆನ ನಡುಟು ಉರುಡಾಟ ನಡತೊಂದಿತ್ತಿನ ಆ ಕಾಲೊಡು ಜೈನ ಧರ್ಮದ ಅಬ್ಬಕ್ಕದೇವಿನ ಆರಾಧ್ಯ ದೇವತೆ ಸೋಮೇಶ್ವರದ ಸೋಮನಾಥೆ. ಸೋಮನಾಥ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಸುತ್ತೊಡು ಉಪ್ಪುನ ಕೋಟೆನ್‌ಲಾ 16 ನೇ ಶತಮಾನದ ಬೊಕ್ಕದ ಅರ್ಧೊಡು ಚೌಟ ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ಕಟ್ಟಾದುಪ್ಪೊಡು. ಪುರುಸೊತ್ತ್ ಇಜ್ಜಾಂದಿನ ಆಡಳ್ತೆದ ತರೆ ದುನ್ನದ ನಡುಟುಲಾ ಧರ್ಮ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬೇಲೆಲೆಗ್ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ಇಂಬು ಒದಗಾಯೊಲು. ಪೂಜೆ, ಪುನಸ್ಕಾರೊಲೆಗಾದ್ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರೊಲೆಗ್ ಮಸ್ತ್ ದಾನ – ಉಂಬಳಿ ಕೊರಿನ ಬಗ್ಗೆ ದಾಖಲೆಲು ಪನ್ಪ. ಉಳ್ಳಾಲ ಇನಿ ಒಂಜಿ ಐತಿಹಾಸಿಕ, ಧಾರ್ಮಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಬೊಕ್ಕ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಿಶಿಷ್ಟ ಕೇಂದ್ರವಾದ್ ಮೆರೆಯೆರೆ ಮೂಲಕಾರಣ ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕಂದ್ ಪನೊಲಿ. ರಾತ್ರಿ ಪೊರ್ತುಡು ಕುದುರೆ ಮಿತ್‌ರ್‌ದ್ ತನ್ನ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಇಡೀಟ್ ಸಂಚಾರ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತಿನ ಅಬ್ಬಕ್ಕೆ ಬಡವೆರೆ ಬೇನೆ ತೆರಿದ್ ಅಯಿಕ್ಕ್ ಅಲ್ಪನೇ ನ್ಯಾಯ ಕೊರಿನ ಬಗ್ಗೆ, ವ್ಯಾಜ್ಯೊಲೆನ್ ಪಿಂದ್‌ದ್ ನ್ಯಾಯ ತೀರ್ಮಾನ ಕೊರಿನ ಬಗ್ಗೆ ಮೌಖಿಕ ಇತಿಹಾಸ ಪನ್ಪುಂಡು. 'ಅಗ್ನಿಬಾಣ' ಪನ್ಪಿ 'ಸೂತ್ತ ಪಗರಿ'ಲಾ ಅಲೆನ ಬತ್ತಳಿಕೆಡ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್ ಪನ್ಪಿನವು ರೋಚಕ ಸಂಗತಿ.

ಅದಮ್ಯ ಸಾಹಸ, ಧೈರ್ಯ, ದೇಶಪ್ರೇಮದ ಸಿರಿಯಾದಿತ್ತಿನ ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ಉಳ್ಳಾಲ ಪನ್ಪಿ ಒಂಜಿ ಎಲ್ಯ ಪ್ರದೇಶದ ರಾಣಿ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ತುಳುನಾಡ ರಾಣಿಂದೇ ಪುದರಾಯಿನಾಲ್. ಉಳ್ಳಾಲದ ಕರೆಕ್ಕ್ ತಾಂಟುನ ಅರಬ್ಬೀ ಕಡಲ್‌ದ ಸಿರೆಕ್ಕುಲು ಅಬ್ಬಕ್ಕ ಮಹಾದೇವಿನ ಕತೆ

ಪನ್ಪಿಲೆಕ್ಕ ತೋಜುಂಡು. ಅಬ್ಬಕ್ಕನ ಬಗೆಟ್ಟ್ ಉಪ್ಪುನ ಕತೆಕುಲು, ನಂಬಿಕೆಲೆನ್ ಕೇಂಡ್‌ದಾನಗ, ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ಅಕ್ಕೆಸಿರಿ, ಕೋಟಿಚೆನ್ನಯೆರೆಲೆಕ್ಕನೇ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಜಾನಪದ ಐತಿಹ್ಯ ಆದ್ ಪೋತಲ್ ಪಂಡಲಾ ತಪ್ಪಾವಂದ್.

ಪರಕೀಯರೆ ಎದುರು ತರೆ ತಗ್ಗವಯೆ, ಅಕ್ಲೆಗ್ ಕಪ್ಪ ಕೊರಯೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಗಟ್ಟಿ ಉಂತುದು ಅಕ್ಲೆನ್ ಊರುರ್ದ್ ಗಿಡತಿನ ಅಬ್ಬಕ್ಕೆ, ಝಾನ್ಸಿ ರಾಣಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀಬಾಯಿರ್ದ್ ಸುಮಾರ್ 300 ವರ್ಷ ಪಿರಾಕ್‌ದಾಲ್. ಝಾನ್ಸಿ ರಾಣಿ ಪೊಣ್ಣು ಧೈರ್ಯೊಗು ಸಂಕೇತ ಆದ್ ಭಾರತೀಯ ಇತಿಹಾಸದ ಪುಟಕ್ಲೆಡ್ ಮೆರೆವೊಂದಿಪ್ಪುನಗ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ಅಲ್ಪ ತೋಜಂದೆನೇ ಮಾಜಿದ್ ಪೋಯಿನವು ಬಾರೀ ಬೇಜಾರ್‌ದ ಸಂಗತಿ.

ಪೋರ್ಚುಗೀಸೆರೆ ವಿರುದ್ಧ ಆಲ್ ಮಲ್ತಿನ ಭಯಂಕರ ಲಡಯಿಲು ಸರಿಯಾದ್ ದಾಖಲಾತಿಜ. ಆಂಡ ಬಾಯಿಪಾತೆರೊಡು ಕೆಬಿಯಾನ ಕೆಬಿ ದಾಂಟುನ ನೆಂಪುಲು ತುಳುವೆರೆ ಮನಸ್‌ಡ್ ಅಲೆನ್ ಬೀರೆದಿ ಪೊಂಜೊವಾದ್ ನಿಲೆ ಮಲ್ತ್‌ದ. ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ಭಾಷೆ ಬೊಕ್ಕ ಸಾಹಿತ್ಯೊಗು ಎಡ್ಡೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊರಿನಾಲ್. ಅಲೆನ ಆಸ್ಥಾನೊಡು ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಭಾಸೆ ತೆರಿದಿನ ದುಭಾಷಿಲು ಇತ್ತೆರ್. ಪೋರ್ಚುಗೀಸೆರೆರ್ದ್ ಬತ್ತಿನ ಓಲೆಲೆನ್ ತುಲುಕು ಅನುವಾದ ಮಲ್ತ್ ಪಂಡೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಪಿಯಾತ್ರೋ ದೆಲ್ಲಾವೆಲ್ಲೆ ಬೊಕ್ಕ ಅಬ್ಬಕ್ಕನ ನಡುಟ್ಟು ನಡತ್ತಿನ ಪಾತೆರಕತೆಕ್ ನರಸು ಪನ್ಪಿನ ಬೆರಣೆ ಮದ್ಯವರ್ತಿ ಆದಿತ್ತೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಆಯೆನ ಪ್ರವಾಸಿ ಕಥನಡ್ ಬರೆತೆ.

1997 ತ್ತ ನವೆಂಬರ್ ತಿಂಗೊಲುಡು (8, 9) ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೊಕ್ಕ ಉಳ್ಳಾಲ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ರಾಣಿ ಉತ್ಸವ ಸಮಿತಿದ ಸೇರಿಗೆಡ್ ಉಳ್ಳಾಲೊಡು ನಡತಿನ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಯಿನ 'ಅಬ್ಬಕ್ಕ ಉತ್ಸವ' ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ರಾಣಿನ ಬೀರೊದ ಕತೆನ್ ದೇಶ ಇಡೀಕ್ಕ್ ತೆರಿಪಾಂಡ್. ಉಳ್ಳಾಲ ಬೊಕ್ಕ ಅಬ್ಬಕ್ಕನ ಬಗೆಟ್ಟ್ ನಾಡ್‌ದ ಸಂಶೋಧಕೆರ್ ಕೆಲಸ ಮಲ್ಪುಲೆಕ್ಕ, ಜನಪ್ರತಿನಿಧಿಕುಲು ಕುಡ್ತ್ ಲಕ್ಕೊನುಲೆಕ್ಕ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ್. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಸುವರ್ಣ ಮಹೋತ್ಸವನ್ ಆಚರಣೆ ಮಲ್ತೊಂದಿಪ್ಪುನ ಈ ಪೊರ್ತುಡು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಪೊಣೆಪು ಬೊಕ್ಕ ಪೊಣ್ಣು – ಈ ರಡ್ಡ್ ನಿಲೆಕ್ಲೆಡ್ ಉಳ್ಳಾಲೊ ಒಂಜಿ ಶಕ್ತಿಕೇಂದ್ರವಾದ್ ಉಂತುನ ಸಾಧ್ಯತೆ ಬೊಕ್ಕ ಅವಕಾಶ ನಿಚ್ಚಳವಾದುಂಡು.

ತುಳುನಾಡ ಇತಿಹಾಸೊಡು 'ಅಬ್ಬಕ್ಕ ಪರಂಪರೆ'ನ್ ಗುರುತಿಸವುನವು, ಬೊಕ್ಕ ಆ ಪರಂಪರೆ ಪೊಣ್ಣುನ ಧೈರ್ಯ, ಸ್ವಾಭಿಮಾನ, ಪೊರ್‌ಂಬೆಲ್‌ದ ಗುಣಕ್ಲೆನ ಮೊತ್ತ ಆದ್ ನಂಕ್ ಆದರ್ಶ ಆಪುಲೆಕ್ಕ ರೂಪಣೆ ಮಲ್ಪುನವು ಪ್ರಸ್ತುತ ಆವೊಡಾಯಿನ ಮಾಮಲ್ಲ ಕೆಲಸ.

ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕನ ಕತೆ – ಸಂಗತಿಲು ಸರಿಯಾದ್ ದಾಖಲಾತಿಜ. ತಿಕ್ಕ್‌ದಿನ ಮೌಖಿಕ ದಾಖಲೆಲೆನ್ ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾದ್ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಲ್ಪುನ ಬೇಲೆ ನಡತ್‌ದಿಜಿ. ವಿದೇಶೀ ದಾಳಿನ್ ತನ್ನ ಪ್ರಜೆಕ್ಕ್‌ಲೆನ ಬೆರಸಾಯೊಡೇ ಸಮರ್ಥವಾದ್ ಇದಿರ್‌ತ್‌ದ್ ಪಿರಗಿಡತಿನ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ರಾಣಿನ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರ, ಪ್ರಜಾ ಪ್ರತಿನಿಧಿನಕುಲು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ತೋಜಾದ್‌ಜೆರ್. ಅಬ್ಬಕ್ಕನ ಪುದರ್‌ಗ್ ತಿಕ್ಕೊಡಾಯಿನ ಮಣೆ ತಿಕ್ಕ್‌ದ್‌ಜಿ. ಸಂಶೋಧನೆಲು ನಡತ್ತ್‌ದ್‌ಜ.

ಅಬ್ಬಕ್ಕ ಉಚ್ಚೆಯೊಡು ತುಳುವೆರ್ ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕನ ಮೂರ್ತಿನ್ ಕುಡ್ಲದ ಪುರಭವನ ಬೊಕ್ಕ ಬೆಂಗಳೂರುದ ಪುರಭವನೊದ ಕೈತಲ್ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೆ ಮಲ್ಪೊಡು ಪನ್ಪಿ ಬೇಡಿಕೆನ್

ಸರಕಾರದ ಎದುರು ದೀದಿತ್ತೆರ್. ತುಳುವೆರೆ ಆಗ್ರಹೊಗು ಒಪ್ಪಿದ್ ಬೆಂಗಳೂರುಡು ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕನ ಒಂಜಿ ಪ್ರತಿಮೆ ಸ್ಥಾಪನೆ ಆತ್ಂಡ್. IGNCA ಸಂಸ್ಥೆ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ರಾಣಿನ ಮಿತ್ತ್ ಒಂಜಿ ದಾಖಲೀಕರಣದ ಕೆಲಸೊನುಲಾ ಮಲ್ತೊಂದುಂಡು.

ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕನ ಬಗೆಟ್ ಸಂಶೋಧನೆ ಕಾರ್ಯ ಮಲ್ಪೆರೆಗ್ಂದೇ ಒಂಜಿ ನಿಧಿ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಲ್ಪೊಡು ಪನ್ಪಿ ಉದ್ದೇಶೊನುಲಾ ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿ ದೀವೊಂದುಂಡು. ಕುಡ್ಲದ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಲೆನ ಆಫೀಸ್‌ದ ಪಿದಯಿದ ವೃತ್ತೊಗು 'ರಾಣೀ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ವೃತ್ತ'ಂದ್ ಪುದರ್ ದೀವೊಡು ಪನ್ಪಿ ಬೇಡಿಕೆನ್‌ಲಾ ಕುಡ್ಲದ ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆದ ಆಡಳಿತದ ಎದುರು ದೀತ್ಂಡ್. 'ಕನ್ನಡ ರಂಗಮಂದಿರ'ದ ನಿರ್ಮಾಣ ಆನಗ, ಅಯಿಕ್ಕ್ 'ರಾಣೀ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ರಂಗಮಂದಿರ'ಂದ್ ಪುದರ್ ದೀವೊಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ ಯೋಜನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ಂಡ್.

ಪೊಣ್ಣನ ಸೂರ, ಆಲ್ ಬೆಂದಿ ಬೇಲೆ, ಮಲ್ತಿ ಸಾಧನೆಲು ಅಲೆನ ಒಟ್ಟಿಗೆನೇ ಮಣ್ಣ್ ಸೇರ್‌ದ್ ಮಾಜಿದ್ ಪೋಪಿನವು ಪ್ರಪಂಚದ ಮಾತ ದೇಶೊಡುಲಾ ನಡತಿನ ಸಾಜ ಸತ್ಯ. ಅಬ್ಬಕ್ಕ ರಾಣಿನ ಬೀರದ ಕತೆ ಇತಿಹಾಸೊಡು ದೆಂಗ್‌ದ್ ಪೋಯೆರೆಲಾ ಉಂದೇ ಕಾರಣಂದ್ ಪನೊಲಿ.

ಕರ್ನಾಟಕದ ಇತಿಹಾಸೊಡು ಬೀರದ ರಾಣೆಯೆರ್ಂದ್ ದಾಖಲಾದಿಪ್ಪುನ ಕಿತ್ತೂರ ಚೆನ್ನಮ್ಮ, ಝಾನ್ಸಿರಾಣಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀಬಾಯಿನಕ್ಲೆರ್ದ್ ಕೆಲವು ನೂದು ವರ್ಷ ಪಿರಾಕ್‌ಡೇ ಸ್ವಾತ್ರಂತ್ಯದ ಶಂಖ ಉರ್ತಿನ, ನಾಡ್‌ದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೊಗಾದ್ ಪೊರ್ಂಬುದು ಜೀವ ಕೊರಿನ ಉಳ್ಳಾಲದ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ರಾಣಿನ ಪುದರ್ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಇತಿಹಾಸೊಡು ಬಂಗಾರ್‌ದ ಅಕ್ಷರೊಡು ದಾಖಲಾವೊಡು ಪನ್ಪಿನವು ತುಳು ವಿದ್ವಾಂಸೆರೆನ ಬೇಡಿಕೆ.

ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಆಳ್ವಿಕೆ ಮಲ್ತಿನಾಲ್ ಪನ್ಪಿ ಒಂಜೇ ಕಾರಣೊಗಾದ್ ಉಳ್ಳಾಲದ ಅಬ್ಬಕ್ಕದೇವಿ ಬಜೀ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಇತಿಹಾಸ ಆದ್ ಒರಿಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಪೊಣ್ಣ ದೈರೊಗು ರೂಪಕ ಆದ್ ಮೆರೆಯೊಡು. ಪರದೇಶೀ ಆಕ್ರಮಣದ ವಿರುದ್ಧ ಸುರೂಟ್ಟು ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಉಂತಿನಾಲ್, ಅಕ್ಲೆ ದಗಲ್ ಬಾಜಿದ ಪಗರಿಗ್ ಪಗ್‌ರ್‌ಡೇ ಸರಿಯಾಯಿನ ಉತ್ತರ ಕೊರ್ದು ಗೆಂದಿನಾಲ್, ತನ್ನ ಜೋಕ್ಲೆಲೆಕ್ಕಂತಿನ ಪ್ರಜೆಕ್ಲೆನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೊಗು ಧಕ್ಕೆ ಬನ್ನಗ ತನ್ನ ಮಾತ ಶಕ್ತಿ–ಯುಕ್ತಿ ಬಳಕೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪರದೇಶಿಲೆನ ವಿರುದ್ಧ ಪೊರ್ಂಬುದು ಜೀವ ಬುಡಿನಾಲ್–ಪನ್ಪಿ ಪುಗರ್ತೆನ್ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ರಾಷ್ಟ್ರಮಟ್ಟೊಡು ಪಡೆವೊನೊಡು ಪನ್ಪಿ ಆಸೆ ತುಳುವೆರೆಗ್.

ಒಟ್ಟಾರೆಯಾದ್ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ದೇವಿ ಒರ್ತಿ ಅಪರೂಪದ ಬೀರೆದಿ, ಬಿರ್ಸೆದಿ ಪೊಂಜೊವು. ದೈರ, ಸ್ವಾಭಿಮಾನ, ಬುದ್ಧಿವಂತಿಗೆಲೆಡ್ ಅಲೆನ ಸಮಕಾಲಿನ ಅರಸುನಕ್ಲೆನ್ ಮೀರಾಯಿನಾಲ್ ಪನ್ಪಿನ ಸಂಗತಿ ಚರಿತ್ರೆಡ್ ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಇತಿಹಾಸೊಗು ಸೇರ್‌ದ್ ಪೋಯಿನ 'ಅಬ್ಬಕ್ಕ ಪರಂಪರೆ' ವರ್ತಮಾನೊಗು ಸಂದೊಡು, ವರ್ತಮಾನದ ಮೂಲಕ ದುಂಬುದ ಭವಿಷ್ಯೊಗು ಜೊಲ್ಪು ಆವೊಡು ಪನ್ಪಿ ದಿಟ್ಟಿಡ್ – ಮಂಚಿ ಕಟ್ಟಿನ, ಕೋಟೆ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಜನೊಕ್ಲೆನ್ ಒಟ್ಟು ಮಲ್ತಿನ, ಹಿಂದೂ ಮುಸ್ಲಿಂ ಸೈತ ಮಾತೆರೆನ್ ಪರದೇಸೊದಕ್ಲೆನ ವಿರುದ್ಧ ಒಂಜೇ ಶಕ್ತಿಯಾದ್ ದೆರ್ತ್ ಕಟ್ಟಿನ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ನಮ್ಮ ನಾಡ್‌ಗ್ ದೊಂದಿಯಾವೊಡು.

ನಲಿಕೆ ಬೂತ

ತುಳು ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯೊ

ಡಾ. ರಾಜಶ್ರೀ

ನರಮಾನ್ಯನ್ ಅಂಚನೇ ಅಯನ ಸ್ವಭಾವೊ, ವರ್ತನೆಲೆನ್ ತೆರಿಯೊನ್ಯರೆ ಜಾನಪದ ಒಂಜಿ ಮಾಮಲ್ಲ ಸಾಧನೊ. ಜಾನಪದೊ ಅವು ಒರಿಯಗ್ ಸೇರ್ದಿನವತ್ತ್ ಅವು ಪತ್ತ್ ಜನೊಕ್ಕು ಸೇರ್ದಿನವು. ಒಂಜಿ ಇಡೀ ಸಮುದಾಯೊಗು ಸೇರ್ದಿನವು ಜಾನಪದ. ಕೇಂಡಿನೆನ್ ನೆಂಪುಡು ದೀವೊಂದು, ತೂಯಿನೆನ್ ಅಂಚನೇ ಮಲ್ಪುರೆ ಅನುಕರಣೆ ಮಲ್ತೊಂದು ಬತ್ತಿನ ಈ ಜ್ಞಾನ ಪರಂಪರೆ ಬಾಯಿಡ್ದ್ ಬಾಯಿಗ್, ಕೆಬಿಡ್ದ್ ಕೆಬಿಕ್ಕ್, ನರಮಾನ್ಯಡ್ದ್ ನರಮಾನ್ಯಗ್, ಒಂಜಿ ತರೆಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ತರೆಕ್ಕ್, ಪೀಳಿಗೆಡ್ದ್ ಪೀಳಿಗೆಗ್ ಮುಂದರಿಯೊಂದು ಬೈದ್‌ಂಡ್ ಪನ್ಪಿನವು ಮುಖ್ಯ ಅಂಶೊ.

ಬದಲಾವೊಂದಿಪ್ಪುನೆ, ನಿರಂತರತೆ, ಪರಿವರ್ತನೆ ಜಾನಪದೊತ್ತ ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷಣೊ. ನೆನ್ನೇ ತೆರಿನಕ್ಲು "ಜಾನಪದ ಪಂಡ ಅವು ಜೀವಂತ ಪಳಿಯುಳಿಕೆ" ಪನ್ಪೆರ್. ಒವು ಜೀವಂತವಾದಿಪ್ಪುಂಡೋ, ಅವು ಜನಪದ ಆಪುಂಡು, ಸೈತಿನವು ಪಳೆಯುಳಿಕೆ ಆಪುಂಡು. ಜಾನಪದೊ ಏಪೊಗುಲಾ ಸೈಪುನವತ್ತ್. ಅವು ದುಂಬುಲಾ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್, ಇತ್ತೆಲಾ ಉಂಡು, ಎಲ್ಲೆಲಾ ಇಪ್ಪುಂಡು. ಆಂಡ ಅವೆನ ರೂಪುಡು ಅವು ಬದಲಾವೊಂದೇ ಇಪ್ಪುಂಡು.

ದುಂಬಿತ್ತಿಲೆಕ ಇನಿ ಇಪ್ಪುಜಿ. ಇನಿತ್ತ್‌ಲೆಕನೇ ಎಲ್ಲೆ ಉಪ್ಪುಜಿ. ಉದಾರ್ನೆಗ್ ನಮ ಕೋಲ, ನೇಮೋನೆ ದೆತೊಂಡ, ನಾಗನ ಪೂಜೆ ಮಲ್ಪಿನ ರೀತಿನೇ ತೂಂಡ ದುಂಬು ಇತ್ತಿಲೆಕನೇ ಅವ್ವೇ ರೀತಿಡ್ ಇನಿ ಇಜ್ಜಿ ಅಂಚಾರೇ ಜಾನಪದ ಪಂಡ ಅಯಿಟ್ಟ್ ನಿರಂತರವಾಯಿನ ಬದಲಾವಣೆ ಆವೊಂದೇ ಇಪ್ಪುಂಡು ಅಂಚನೇ ಅವು ಜೀವಂತವಾಯಿನವುಂದು ತೆರಿನಾಕ್ಲೆನ ಅಭಿಪ್ರಾಯೊ. ಜಾನಪದ ಪಂಡ ಅವು ಪಿರಾಕ್‌ದವು, ದುಂಬುದವು ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್. ಹಳ್ಳಿಗ್ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿನವು ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್, ಇನಿಕ್ಕ್‌ಲಾ ಜಾನಪದೊತ್ತ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಪ್ರಕಾರೊಲು ಉಲ್ಲೊ, ಪುಟ್ಟೊಂದೇ ಉಲ್ಲೊ. ಪೇಂಟೆಗ್ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿನ ಜಾನಪದೊಲು ಉಂಡು. ಅಲೆನ್‌ಡಂಡೆಸ್ ಪನ್ಪಿನ ವಿದ್ವಾಂಸೆರೆ ಪ್ರಕಾರೊ "ಕನಿಷ್ಠೊ ಒವ್ವೇ ಒಂಜಿ ಸಮಾನ ಅಂಶ ಇಪ್ಪುನ ಸಮುದಾಯೊ ಅತ್ತ್‌ಂಡ ಜನೊಕ್ಲೆ ಕೂಟೊನು, ಗುಂಪುನು ಜನಪದೆರ್‌ಂದ್ ಪನೊಲಿ" ಪನ್ಪೆರ್. ಇಂಚಿತ್ತಿ ಜನಪದೆರ್ನ ಬಗ್ಗೆ, ಒಂಜಿ ಗುಂಪುದ ಬಗ್ಗೆದ ತಿಳುವಳಿಕೆ, ಜ್ಞಾನನೇ ಜಾನಪದ. ಈ ಜಾನಪದ ಬಾಯಿ ಪಾತೆರ, ವಸ್ತುಲು ಅತ್ತ್‌ಂಡ ಕ್ರಿಯೆತ್ತ ಮೂಲಕ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತ ಆಪುಂಡು.

ಕರಾವಳಿದ ಭೂಭಾಗವಾಯಿನ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್‌ಲಾ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಬಗೆತ್ತ ಮಸ್ತ್ ಜಾನಪದ ಪ್ರಕಾರೊಲು ಉಲ್ಲೊ. ತುಳು ಜಾನಪದೊತ್ತ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಭಾರೀ ಮಲ್ಲವು. ಅಯಿಟ್ಟ್ ಬಾಯಿ ಪಾತೆರೊಡುಪ್ಪಿನ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಪ್ರಕಾರೊಲು ಸೇರುಂಡು. ಇಲ್ಲಲ್ ನಮನಿತ್ಯ ಗಲಸುನ ಕರಕ್ಕೈಲ್, ಬೆನ್ನಿದ ಸಾಮಾನುಲು, ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕಸುಬುಲೆನ ಪೊರ್ತುಡು ಬಳಕೆ ಮಲ್ಪಿನ ಸಾಮಾನುಲು ನರಮಾನ್ಯ ಬದ್ಕ್‌ದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಆಚರಣೆಲು, ವರ್ಸೊಗುಲಾ ಆಚರಿಸುನ ಬಿಸು, ಆಟಿದ ಅಮಾಸೆ, ಪರ್ಬ, ಕಾವೇರಿ ಸಂಕ್ರಾಂದಿ, ಅಷ್ಟೆಮಿ, ಚೌತಿ, ಇಂಚಿತ್ತಿ ಪರ್ಬೊಲು ಆಚರಣೆಲು, ಸಂಪ್ರದಾಯೊಲುಲಾ ಸೇರುಂಡು. ದೈವೊಲೆನ ಕೋಲ, ನೇಮೊಲು, ನಾಗನ ಆರಾಧನೆ, ಸಿರಿನ ಆರಾಧನೆ ಅಂಚನೇ ದುಡಿ ಕುಣಿತ, ಕಂಗಿಲು, ಸೋಣದ ಜೋಗಿ, ಆಟಿ ಕಳೆಂಜೆ, ಇಂಚಿತ್ತಿ ಮಸ್ತ್ ನಲಿಕೆಲು ಸೇರುಂಡು. ಕುಟ್ಟಿದೊಣ್ಣೆ ಕಲ್ಲಾಟ, ಕಕ್ಕೆ-ಗಿಳಿ, ಬಿಲ್ಲಿಸ್, ಪಲ್ಲಿಪತ್ತ್ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಮಸ್ತ್ ನಮೂನೆದ ಗೊಬ್ಬುಲುಲಾ ಸೇರುಂಡು. ಇಂಚ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಪ್ರಕಾರೊಲು ತುಳು ಜಾನಪದೊತ್ತ ಉಲಯಿ ಸೇರುಂಡು.

ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯೊಡು ಬಾಯಿ ಪಾತೆರೊಡುಪ್ಪಿನ ಪ್ರಕಾರೊಲೆನ್ ತೂಂಡ ತೆರಿನಾಕ್ಲ್ ಮೌಖಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್ ಅಯಿಟ್ಟ್ ಗದ್ಯ ರೂಪೊ, ಪದ್ಯ ರೂಪೊಂದು ರಡ್ಡ್ ಪ್ರಕಾರೊಲು. ನೇಜಿದೆಪ್ಪುನಗ, ಬಟ್ಟಿ ಮುಡೆನಗ, ಇಂಚ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಸಂದರ್ಬೊಡು ಪನ್ಪಿನ ಪಾಡ್ದನೊಲು ಅತ್ತ್‌ಂಡ ಸಂದಿನೇಜಿ ನಡ್ನಗ ಪನ್ಪಿನ ಕಬಿತೊಲು, ದಪ್ಪುನಗ ಪನ್ಪಿನ ಉರಲ್, ಬೇತೆ ಬೇತೆ ನಲಿಕ್ಕೆದ ಪೊರ್ತುಡು ಪನ್ಪಿನ ನಲಿಕ್ಕೆದ ಪದೊಕ್ಕುಲು, ತೊಟ್ಟಿಲ್ ಒಚ್ಚಿನಗ ಪನ್ಪಿನ ಪದೊಕ್ಕುಲು - ಇಂಚಿತ್ತಿ ಪದ್ಯದ ರೂಪೊಲು ಸೇರುಂಡು. ಗದ್ಯ ರೂಪೊಡು ಬೇತೆ ಬೇತೆ ರೀತಿದ ಕತೆಕ್ಕುಲು ; ಜಾಗೆ, ನರಮಾನಿ, ದೇವಸ್ಥಾನೊಗು ಸಂಬಂಧಿಸಾಯಿನ ಕತೆಕ್ಲು ಉಂದೆನ್ ಐತಿಹ್ಯಂದ್ ಪನ್ಪ ; ನುಡಿಕಟ್ಟ್‌ಲು, ಎದುರುಕತೆ, ಗಾದೆಲು ಇಂಚಿತ್ತಿ ಪ್ರಕಾರೊಲು ಸೇರುಂಡು.

ಈ ಮಾತ ಪ್ರಕಾರೊಲೆಡ್ ತುಳುವೆರ್ನ ಆಲೆಚನೆ, ಗ್ರಯಿಕೆ, ಚಿಂತನೆಲು ತೋಜುಂಡು!

ಗದ್ಯ ರೂಪೊದ ಕೆತೆಕ್ಲೆನ್ ತೂಂಡ ಅಯಿಟ್ಟ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ನಮೂನೆದ ಮಸ್ತ್ ಕತೆಕ್ಕುಲು ಉಂಡು. ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಪನ್ಪಿನ ನೀತಿದ ಕತೆಕ್ಕುಲು ಉಲ್ಲೊ. ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಎಚ್ಚಾದ್ ಮುಗ್ರೊಲೆನ

ಕತೆಕ್ಲೆನೇ ಎಚ್ಚಿಗೆ ಪನ್ಪೆರ್. ಅವು ಬಾರೀ ಸ್ವಾರಸ್ಯೊವಾದ್ ಇಪ್ಪುಂಡು ಅಂಚನೇ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಅವು ಕೊಸಿ ಆಪುಂಡು, ಅಯಿಟ್ಟ್ ನೀತಿ ಇಪ್ಪುಂಡು ಪನ್ಪಿ ಕಾರಣೊಗಾದ್ ಅಯಿನ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಅಂಚನೇ ಈ ಕತೆಕ್ಲೆಡ್ ಆಯಾಯ ಜಾಗೊಡ್ ಎಚ್ಚ ಉಪ್ಪಿನ ಮುಗ್ಗೊಲೇ ಎಚ್ಚಿಗೆ ಬರ್ಪುನೆ. ಒಂತೆ ಮಲ್ಲ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಅರಸುಮಗೆ, ಅರಸು ಮಗಲ್ನ ಕತೆ ಪನ್ಪೆರ್. ಇಂಚ ತುಳುತ್ತ ಕತೆತ್ತ ಲೋಕೊನೇ ಭಾರೀ ವಿಸ್ಮಯದವು. ನಮ್ಮ ದಿನೋಲ ಪಾತೆರ್ನಗ ಅಪಗಪಗ ಮಸ್ತ್‌ಗಾದೆಲೆನ್ ಉಪಯೋಗ ಮಲ್ಪುವ. ಗಾದೆಲು ಇಜ್ಜಾಂದಿ ದೇಸೊ ಆವಡ್ ಬಾಸೆಲಾವಡ್ ಇಪ್ಪಂದ್. ನರಮಾನ್ಯ ಸ್ವಭಾವೊನು, ಗುಣೊನು ಮಸ್ಕಿರಿ ಮಲ್ಪುನಗ, ಒರ್ಯಗ್ ಬುದ್ಧಿ ಪನ್ಪಗ ರೂಪಕೊದ ರೀತಿದ್ ನಮ ಅಪಗಪಗ ಎಲ್ಯ ಸಂಗತಿ ಅತ್ತ್ಂಡ ಕತೆಲಾ ಇಪ್ಪುಂಡು. "ಎಂಕು ಪಣಂಬೂರುಗು ಪೋಯಿಲೆಕೊ" ಪಂಡ ಅಯಿತ್ತ ಪಿರಾವ್ ಒಂಜಿ ಕತೆ ಉಂಡು. ಅಯಿಟ್ಟ್ ಬರ್ಪಿನ ವ್ಯಕ್ತಿನ ಸ್ವಭಾವೊದಲೆಕ ದಾಲಾ ಬೇಲೆ ಇಜ್ಜಾಂದೆ, ಕಾರಣೊ ತೆರಿಯಾಂದೆ ಪ್ರಯೋಜನದಾಂತಿನ ಬೇಲೆಗ್ ಈ ಗಾದೆ ಬಳಕೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಅತ್ತ್ಂಡ "ಬೇಲೆ ಇಜ್ಜಾಂದಿ ಆಚಾರಿ ಬಾಲೆದ ಪೀಂಕಾನ್ ಕೆತ್ತ್‌ದೆಗೆ" ಪನ್ಪಿ ಗಾದೆಲಾ ಪನ್ಪೆರ್. ಕೆಲವು ಗಾದೆಲೆಡ್ ತುಳು ನಾಡ್ದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗ್ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿನ ಸಂಗತಿಲೆನ್ಲಾ ಪನ್ಪೆರ್ "ಅಮ್ಮ ಸೈತಿ ಬೊಕ್ಕ ಅಮ್ಮ ಇಲ್ಲಾಲ್ ಉಂತ್ಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ, ಬರ್ಸ ಬುಡಿ ಬೊಕ್ಕ ಮರತ್ತ ಅಡಿಟ್ಟ್ ಉಂತ್ಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ" - ಪನ್ಪಿ ಗಾದೆಡ್ ತುಳುನಾಡ್ದ ಅಪ್ಪೆ ಮೂಲ ಕಟ್ಟ್, ಕಂಡನಿ ಸೈತಿ ಬೊಕ್ಕ ಕಂಡನಿ ಇಲ್ಲಾಲ್ ಪೊಣ್ಣಿನ ಬೊಕ್ಕ ಜೋಕ್ಲೆನ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ, ಪೊಣ್ಣು ಬದ್ಕ್, ಜೋಕ್ಲೆ ಪಾಡ್‌ನ್ ಈ ಗಾದೆ ಬಾರೀ ಪೊರ್ಲುಡೆ ವಿವರಿಪುಂಡು.

ಒಂಜಿ ರೀತಿಡ್ ಜಾಣ್ಮೆದ ಗೊಬ್ಬುದಲೆಕನೇ ಇಪ್ಪುನ ನನೊಂಜಿ ಪ್ರಕಾರೊ ಒಗಟ್, ನೆನ್ ನೆಂಪುಕತೆ, ಮಂಡೆಕತೆ ಎದುರುಕತೆಂದ್‌ಲಾ ಪನ್ಪೆರ್. ಅಂಚನೇ ನೆಟ್ಟ್ ನೆಂಪುಗು ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ. ಸುತ್ತು ಮುತ್ತುದ ಪ್ರಕೃತಿದ ಮುಗ್ಗೊ, ಪಕ್ಕಿ, ವಸ್ತ್‌ಲೆನ ಗುಣೊಸ್ವಭಾವೊ, ವರ್ತನೆಲೆನ್ ಗಮನೊಡು ದೀವೊಂದೇ ಅವೆನ ಹೋಲಿಕೆಡ್ ಬೇತೇನೇ ಉತ್ತರೊನು ನಾಡ್‌ಪತ್ತುನ ಬೇಲೆ ಮೂಲುಂಡು. ಆ ಮೂಲಕೊ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಅಂಶೊಲೆನ್ಲಾ ತೆರಿಪ್ಪಾವುನ ಬೇಲೆನ್ ಮೂಲು ಜನೊಕ್ಳು ಮಲ್ಪುವೆರ್.

ಉದಾರ್ಮೆಗ್ "ಶಿರ್ತ ಕಂಡೊಡು ನೀರಿತ್ತ್ಂಡ ಮಿತ್ತ ಕಂಡೊಡು ಬುಳೆಬರ್ಪುಂಡು" (ಚಿಮಿಣಿ ದೀಪ)

ಇಂಚ ಎದುರು ಕತೆಟ್ಟ್ ರೂಪಕೊದ ರೀತಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗ್ ತರ್ಕೊ, ಬುದ್ಧಿ ಜಾಣ್ಮೆದ ಮೂಲಕೊ ಉತ್ತರ ನಾಡೊಡಾಪುಂಡು.

ತುಳು ನಾಡ್‌ಗ್ ಮದ್ಮೆ-ಮಿಸ್ರಿ, ಬಯಕೆ, ಹಿರಿಯರೆಗ್ ಬಲಸ್ಸ್‌ನಗ, ಭೂತೊಲೆಗ್ ಅರಿಕೆ ಮಲ್ಪುನಗ್ ಪನ್ಪುನ ನುಡಿಕಟ್ಟ್‌ಲು, ದೈವ ದೇವರೆನ ಸ್ಥಳಕ್ಲೊ, ಉದಿಪನೊಗು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿಲೆಕ, ನರಮಾನ್ಯನ್ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿಲೆಕ ಕತೆತ್ತ ರೂಪೊದಿಪ್ಪುನ ಐತಿಹ್ಯೊಲು ಉಂದು ಮಾತ ತುಳು ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಗದ್ಯ ಪ್ರಕಾರೊಡು ಸೇರುಂಡು.

ಆಂಡ ಪಾಡ್ದನ ಬೇತೆನೇ ಆಯಿನ ಪದ್ಯ ಪ್ರಕಾರೊದ ಜಗತ್ತ್. ನಂಕ್ ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಗೊತ್ತಿಪ್ಪಿಲೆಕ ಪಾಡ್ದನ ಅತ್ತ್ಂಡ ಸಂಧಿ ಪನ್ಪಿ ಕಾವ್ಯ ಪ್ರಕಾರೊ ತುಳು ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಒಂಜಿ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಕಾರ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್, ಅವ್ವೊಂಜಿ ವಿಶಿಷ್ಟ ರೂಪೊ. ನೆನ್ನ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ

ಪುರಾಣೊಲು, ಮಹಾಕಾವ್ಯೊಲುಂದುಲಾ ತೆರಿನಾಕ್ಲು ಪನ್ಪೆರ್. ತುಳು ನಾಡ್‌ಡ್ ಬೋಡಾಯಿನಾತ್ ಪಾಡ್ದನೊಲು ತಿಕ್ಕುಂಡು.

ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಬೂತೊಲೆಗ್ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿಲೆಕ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ನಮೂನೆದ ಪಾಡ್ದನೊಲು ಉಲ್ಲೊ. ಒಂಜೇ ಭೂತೊಗು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿಲೆಕ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ನಮೂನೆದ ಪಾಡ್ದನೊಲು ಉಲ್ಲೊ. ಒಂಜೇ ಭೂತೊಗು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿಲೆಕೊ ಒಂಜೊಂಜಿ ಕಡೆ ಬೇತೆನೇ ಇಪ್ಪುನ ಪಾಡ್ದನೊಲು ತಿಕ್ಕುಂಡು. ಪಂಜುರ್ಲಿಗ್ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿಲೆಕೊ ಕುಪ್ಪೆ ಪಂಜುರ್ಲಿ, ವರ್ನಾರ ಪಂಜುರ್ಲಿ, ಅಣ್ಣಪ್ಪ ಪಂಜುರ್ಲಿ, ಕುಪ್ಪೆಟ್ಟಿ ಪಂಜುರ್ಲಿ - ಇಂಚ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಪಾಡ್ದನೊಲು ಉಂಡು. ಈ ಪಾಡ್ದನೊಲು ಭೂತೊಲು ಉದ್ಯ ಬೆಂದಿನ, ಆಯಿನ ಪ್ರಸರಗೊ, ಕಾರ್ಣಿಕೊದ ಕತೆನ್ ಪನ್ಪುಂಡು. ಪುರಾಣದ ಕೃಷ್ಣೆ, ಬಲೀಂದ್ರೆ, ಸೂರ್ಯೆ, ಸೀತೆ, ಗಣಪತಿ - ಇಂಚಿತ್ತಿ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಪಾತ್ರೊಲೆಗ್ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿಲೆಕಲಾ ಪಾಡ್ದನೊಲು ಉಂಡು.

ಸಾಮಾನ್ಯ ರೀತಿಡ್ ಪುಟ್ಟ್‌ಡ್, ಸ್ವಾಭಿಮಾನೊಡು ಬದ್ಕ್ಯೆರೆ ಪುಣೆಯಿನ, ಅನ್ಯಾಯೊಗು ಎದುರುಂತುದು ಸಾಮಾನ್ಯ ನರಮಾನ್ಯಡ್ದ್ ಭಿನ್ನವಾದ್, ವಿಶೇಷ ಸಾಧನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಬತ್ತಿನಕುಲು ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕಾರಣೊಡು ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾದ್ ಸೈತ್‌ದ್, ಸೈತಿ ಬೊಕ್ಕ ದೈವೊಲಾದ್ ಮಹತ್ತ್‌ನ್ ಪಡೆದಿತ್ತೆರ್. ಸಾಮಾನ್ಯ ನರಮಾನ್ಯಗ್ ಮೀರಿನ ಅಸಾಮಾನ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಪಡೆಯಿನ ಸಿರಿ.

ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರ, ಕಲ್ಕುಡ ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ, ಮುದ್ದ ಕಳಲ - ಇಂಚಿತ್ತಿ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಅತಿಮಾನುಷ ದೈವೊಲೆಗ್ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿನ ಅಲೌಕಿಕ ಕತೆ ಇಪ್ಪಿನ ಪಾಡ್ದನೊಲುಲಾ ಉಂಡು. ಲೌಕಿಕದ ಕತೆಕ್ಕುಲು ಇಪ್ಪಿನ ಜೀವು ಕೇದಗೆ, ಪರತಿ ಮಂಗಣೆ, ಬಾಲೆಕಿ ಸ್ವಾಮು, ವಜ್ರಂದಕುಮಾರ್ - ಇಂಚಿತ್ತಿ ಪಾಡ್ದನೊಲುಲಾ ಉಂಡು. ತುಳು ನಾಡ್ದ ಪುರಾಣೊಲೂಂದೇ ಪುದರ್ ಪಡೆತ್ತಿನ ಪಾಡ್ದನೊಲೆನ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಭಾರೀ ಮಲ್ಲವು. ಅವು ಬಾಯಿ ಪಾತೆರೊಡುಪ್ಪಿನ ತುಳು ನಾಡ್ದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಲೋಕೊದ ವಿವರೊಲು ಇಪ್ಪಿನ ಮಾಮಲ್ಲ ನಿಧಿ.

ಇಂಚಿತ್ತಿ ಪಾಡ್ದನೊಲೆನ ಅಧ್ಯಯನೊನು ನಮ್ಮ ದೇಶೊದ ಅಂಚನೇ ಪಿದಯಿ ಊರುದಲಾ ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್ನಕುಲು ಅಧ್ಯಯನೊ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಬೋಡಾಯಿನಾತ್ ಬಂಬಲಾದಿಪ್ಪುನ ಪಾಡ್ದನೊಲೆಡ್ ನರಮಾನ್ಯ ಬದ್ಕ್‌ದ ಕಲಾತ್ಮಕವಾಯಿನ ಮಾತ ಅಂಶೊಲೆನ ವಿವರೊಲುಲಾ ಉಲ್ಲೊ. ನೆಟ್ಟ್ ಒವು ಉಂಡು ಒವು ಇಜ್ಜಿಂದ್ ಪನಿಯೆರಾಪುಜಿ. ಈ ಪಾಡ್ದನೊಲು ತುಳುನಾಡ್ದ ಐತಿಹಾಸಿಕ ದಾಖಲೆಲೆನ್ ಕೊರ್ಪಿನಿಟ್ಟ್‌ಡ್ ಭಾರೀ ಮುಖ್ಯ ಆಕರೊಲಾ ಅಂದ್.

ಘಟ್ಟದ ಮಿತ್ತ್‌ಡ್ ತೂನಗ ತುಳುನಾಡ್ ಎಂಚ ತೋಜುಂಡೂಂದು ಪನ್ಪಿ. ತುಳುನಾಡ್ದ ಪೊರ್ಲ್ಯೆಸಿರಿತ್ತ ವರ್ಣನೆ ಪಾಡ್ದನೊಡು ಇಂಚ ಬರ್ಪುಂಡು.

ಸತ್ತಿಗೆದಾತ್ ಮಲ್ಲೆ
ಅರಿವಾಣೊದಾತ್ ಉರುಂಟು
ಪಣವುದಾತ್ ಪೊರ್ಲು
ತಿರ್ತ್ ತುಳುವ ರಾಜ್ಯತೂನಗ
ಬಾರೀ ಪೊರ್ಲು ತೋಜುಂಡು - ತುಳುವೆರ್ನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಜಗತ್ತ್‌ಡ್ ಸತ್ತಿಗೆ, ಅರಿವಾಣೊ,

ಪಣವುಗು ಅಯಿನನೇ ಆಯಿನ ಮಹತ್ತ್ ಉಂಡು. ಅವೆನ ಪೊರ್ಲುನು ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ಹೋಲಿಕೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪನ್ಪಿನ ನಮ್ಮ ತುಳುವೆರ್ನ ಸೃಷ್ಟಿಕ್ರಿಯೆ, ನೇಯ್ಗ್ ಅದ್ಭುತವಾಯಿನವು.

ಜಗತ್ತ್‌ದ ಸೃಷ್ಟಿದ ಬಗ್ಗೆ ಭಾರೀ ಸೋಕುದ ಅದ್ಭುತ ಆಲೋಚನೆಲು ಪಾಡ್ದನೊಡು ಪೊರ್ಲುಡು ನಿರೂಪಣೆ ಆತ್‌ಂಡ್ ಪಂಜುರ್ಲಿ ಪಾಡ್ದನೊಡು ಅಂಚನೇ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ನಾಯಕೆರ್ನ ಪಾಡ್ದನೊಲೆಡ್ ಈ ಇವರೊಲು ಬರ್ಪುಂಡು.

ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರೇ ಪಾಡ್ದನೊದ "ರೇಂಜವ ಪಕ್ಷಿಲೆನ ಸಂದಿ"ಡ ಪಕ್ಷಿಲೆನ ತೆತ್ತಿಡ್ದ್ ಇಡೀ ಲೋಕಸೃಷ್ಟಿಯಾಯಿನ ಬಗ್ಗೆ ಕತೆ ಉಂಡು. ತೆತ್ತಿ ಪುಡಾದ್ ಆಮೆತ್ತ ಓಡು ರಟ್ಟ್‌ದ್ ಬಾನೊದ ಸೃಷ್ಟಿ ಆಪಿನ ಅಮಕ್ತ ಬೀನೊಡ್ದು ನೆಲತ್ತ ಸೃಷ್ಟಿ ಉದಿಪನ ಆಪಿನ, ಅಂಚನೇ ಆ ಭೂಮಿಡ್ ಸಕಲ ಜೀವರಾಶಿಯ ಪಕ್ಕಿಲು, ಪಟ್ಟೆಪಜಿರ್ ವಿದ್ಯ ಬೆಂದಿನ ವರ್ಣನೆ ಉಂಡು. ಇಂಚ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಯಿನ ಭೂಭಾಗೊದ ವಿವರೊಲೆನ್ ತೂಂಡ ಉಂದು ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಸೃಷ್ಟಿದ ಕತೆನೋ ಪನ್ಪಿಲೆಕ ಉಂಡು. ಪರಶುರಾಮ ಸೃಷ್ಟಿಡ್ದ್ ಬೇತೆನೇ ಆಯಿನ ಸೃಷ್ಟಿದ ಕತೆ ಮೂಲು ತೋಜುಂಡು. ಪಂಜುರ್ಲಿ ಪಾಡ್ದನೊಡು ಕುಂಕುಮ ಪನಿದಾರೆ ಬರ್ಸ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಲೋಕನೇ ಮುರ್ಕ್ಯಡ್ ಒರಪೂರಾ ನಾಶ ಆಂಡಲಾ ಕುಡ ಮರಾ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಪಿನ ಕಲ್ಪನೆ ಪಾಡ್ದನೊಡು ಉಂಡು. ಇಂಚ ಪಿರ ಸೃಷ್ಟಿ ಆನಗ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ನಮ್ಮ ಆಚರಣೆಲೆಡ್ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬದ್ಕ್‌ಡ್ ಎಡ್ಡೆಂದ್ ಎನ್ಪುನ ಮಾತ ಪಚ್ಚೆ ಪಜಿರ್, ಕೈಕಂಜಿ, ಮುರ್ಗೊಲು ಉದ್ಯ ಬೆನ್ಪ ಪಂಡ ಅತಿಕಾರ ಬುಳೆ, ತುಂಬೆ, ಕದಿಕೆಪಂತಿ, ಕಬುಲ್ತಿ ಪೆತ್ತ ಇಂಚ ಮಾತ ಸೃಷ್ಟಿ ಆಪುಂಡು. ತುಳುವೆರೆಡ ಸಂಪೂರ್ಣ ನಾಶೊದ ಕಲ್ಪನೆ ಇಜ್ಜಿ. ಒರ ಪೂರಾ ಅಳಿಂಡಲಾ ಪಿರ ಸೃಷ್ಟಿ ಆಪಿನ ತೆಗುಲುನ ಕಲ್ಪನೆ ಮೂಲು ಮುಖ್ಯ ಆಪುಂಡು.

ನರಮಾನ್ಯ ಬದ್ಕ್‌ಡ್ ಪುಟ್ಟಿನೆಡ್ದ್ ಸೈಪಿಮುಟ್ಟದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಆಚರಣೆಲು ಪಾಡ್ದನೊಡು ಬಾರೀ ಪೊರ್ಲುಡು ವರ್ಣನೆ ಆತ್‌ಂಡ್ ಅವು ಬಾಲೆ ಪುಟ್ಟಿಬೊಕ್ಕದ ಅಮೆತ್ತ ಆಚರಣೆಲು, ಪುದರ್ ದೀಪಿನ ಕ್ಷೌರೊದ ಇಂಚ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಆಚರಣೆಲೆನ ವಿವರೊ ಆದಿಪ್ಪ. ಮದಿಮ್ಮಾಲಾನಗದ ವಿವರೊ, ಮದ್ಮೆ, ಬಯಕೆ, ಸೈನಗ ಅಂಚನೇ, ಸೈತಿ ಬೊಕ್ಕದ ಆಚರಣೆಲು - ಇಂಚ ಮಾತ ವಿವರೊಲು ಪಾಡ್ದನೊಡು ಬಾರೀ ಪೊರ್ಲುಡು ಕಣ್ಣ್‌ಗ್‌ಕಟ್ಟಿಲೆಕ್ಕಂತಿ ವಿವರೊ ತಿಕ್ಕುಂಡು.

ಒಟ್ಟಾರೆಯಾದ್ ತೂಂಡ, ಪಾಡ್ದನೊಲೆಡ್ ತುಳುನಾಡ್ದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಜಾತಿ ವರ್ಗೊಲೆನ ಬಗ್ಗೆ ಅಕ್ಲೆನ ಕುಲಜಲ್ಮೊದ ಬೇಲೆಲು, ಬೆನ್ನಿದ ಬೇಲೆದ ಬಗ್ಗೆ, ಮುಲ್ತ ಕುಟುಮ್ಮ ವ್ಯವಸ್ಥೆದ ಬಗ್ಗೆ, ಬಂಧುತ್ವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಪೊಂಜೆನಕ್ಲೆನ ಸಿತಿಗತಿ, ಬೋಂಟೆದ ಪಿರಾವುದ್ ರಾಜಕಾರಣೊ, , ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆದ ಅಸಮಾನತೆ, ಕಟ್ಟ್ ಕಟ್ಟಳೆಲು, ಎಣ್ಣೆದ ಮಸಲತ್ತಿಗೆದ ಮೀಪಾಟಿಕೆ, ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಆಚರಣೆಲು, ಪರ್ಬೊಲು - ಇಂಚ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಇವರೊಲೆನ ಬಂಬಲ್ ಮಾಹಿತಿಯೇ ನಂಕ್ ಪಾಡ್ದನೊಡು ತಿಕ್ಕುಂಡು. ನೆಟ್ಟ್ ತುಳುವೆರೆ ಆಲಚನೆ, ಚಿಂತಗೆದ ಮಾಮಲ್ಲ ಭಂಡಾರೊನೇ ಉಂಡು. ಅಂಚಾದ್ ಪಾಡ್ದನೊಲು ಕೇವಲ ಪರತ್ತ್‌ನ್ ಪಿರಾಕ್‌ದೆನ್ ಮಾತ್ರ ಬಯಸಾವುನತ್ತ್ ಬದಲಾದ್ ಪಿರಾಕ್‌ದ ಬೊಕ್ಕ ಇತ್ತೆದ ಚಲನಶೀಲ ಸಂಬಂದೊನುಲಾ ಪ್ರತಿನಿಧಿಸಾವುಂಡು. ಇನಿ ಪಾಡ್ದನೊಲೆನ ಮಹತ್ತ್ ಒರಿದಿನಿ ಅವೆನ ಆಚರಣೆದ ಸಂದರ್ಬೊಕ್ಕಾದ್ ಅತ್ತ್ ಅವೆಡ್ ತಿಕ್ಕುನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಇತಿಹಾಸ ಬೊಕ್ಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ದೃಸಿಡ್ದಾದ್ ಪನ್ಪ ತೆರಿನಾಕ್ಲೆ ಪಾತೆರೊಡುಲಾ ನಿಜವಾದ್‌ಲಾ ತಿರ್ಲ್ ಉಂಡು.

ತುಳು ಜಾನಪದೊತ್ತ ಪದ್ಯೊದ ಪ್ರಕಾರೊಡು ಮುಖ್ಯ ಆಪಿನ ನನೊಂಜಿ ಪ್ರಕಾರೊ ನೇಜಿ ನಡ್ನಗ ಪನ್ಪಿನ ರಚನೆಲಾಯಿನ "ಕಬಿತ". ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ತಾರೆ, ಬಾರೆ, ಕಂಗ್, ಕಾಯಿಕಜಿಪ್ಪುದ ಕೃಷಿ ಮಲ್ತೆರ್‌ಂಡಲಾ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ್ ಅಕ್ಲೆನ ಮುಖ್ಯ ಕಸ್‌ಬು ಬೆನ್ನಿ. ಈ ಬೆನ್ನಿದ ಬೇಲೆದ ಪೊರ್ತುಡು ನಟ್ಟಿದ ಬೇಲೆ ಮಲ್ಪುನಕುಲ್ಲಾ ಎಚ್ಚಾದ್ ಪೊಂಜೆನಕ್ಲೇ ಸೃಷ್ಟಿ ಉಂಡು ಮಲ್ತ್‌ದಿನವು. ಕಬಿತ ಪನ್ಪಿನಾಲ್ ಕಬಿತದ ಒಂಜಿ ಸಾಲ್‌ನ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಅಯಿನ್ ಮುಂದರಿತೊಂದು ಪೋಯಿಲೆಕನೇ ಬಾಕಿದಕುಲು ಅಯಿತ್ತ ಸುರೂತ ಸಾಲ್‌ನೇ ಕುಡಕುಡ ಪನ್ಪೆರ್. ಪೊಂಜೆನಕ್ಲೇ ಪನ್ಪಿ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಕಬಿತೊಲೆಗ ವಸ್ತ್‌ಲೆನ್ ತೂಂಡ ಅಯಿಟ್ಟ್ ಬೆನ್ನಿದ ಬೇಲೆದ ಎವರೊ, ಹಳ್ಳಿದ ಪೊಣ್ಣನ ಪೊರ್ಲು ಪೊಲಿಕೆದ ವಿವರೊ, ಸೋಕುದ ಒಂಜಿ ಬೋರಿದ ಪೊರ್ಲುಡ ವಿವರೊ, ಇಲ್ಲಾಲ್ ನಿತ್ಯಗಲಸುನ ಕರಕೈಲ್-ಕಾಯಿಕಜಿಪ್ಪು - ಮರ-ಪೂತ ಪುದಾರ್‌ಲು, ಚನಿಲ್-ಮರಿ, ಕೊಕ್ಕರೆ-ಪಿಲಿತ್ತ ವರ್ಣನೆದ ವಿವರೊ ಪಿರಾಕ್‌ದ ಪದ್ದೆಯಿ ಬಂಗಾರ್, ದುತ್ತೈತೊದ ಪುದಾರ್ ಇಂಚ ಮಾತ ವಿವರೊಲು ಇಪ್ಪುಂಡು.

ಕಬಿತೊಲೆನ್ ಮೇಲ್‌ಡ್ದ್ ಮೇಲ್‌ಗ್ ತೂನಗ ಅವು ಕೇವಲೊ ಬಚ್ಚೆಲ್ ಅರಪ್ಪಾವುನ, ಮನಸ್ಸ್‌ಗ್ ಉಲ್ಲಾಸ ಕೊರ್ಪುನ, ಕೆಲಸ ಬೇಗ ಬೇಗ ಮಲ್ಪ್ಯೆರೆ ಅನುಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ಪಿನ ರಚನೆಲೂಂದು ತೋಜುಂಡು. ಆಂಡ ಅವು ಆತೇ ಅತ್ತ್. ಅವು ಬೆನ್ನಿದ ಬೇಲೆಗ್ ಬೆನ್ನಿದ ಆಚರಣೆಗ್ ಬೆನ್ನಿದ ಆಶಯೊಗು ಪೂರಕವಾದಿಪ್ಪುನ ರಚನೆಲು. ಅಂಚನೇ ಪೊಂಜೆನಕುಲೇ ಮುಡೆದ್ ಪನ್ಪಿನ ಈ ಪದ್ಯೊಲೆನ ವಿವರೊಲೆನ್ ತೂಂಡ ಅವು ಬೆನ್ಪಿ ವರ್ಗೊದ ಪೊಂಜೆನಕ್ಲೆನ ಆಸೆ, ಬಯಕೆ, ಉಡಲ್ದ ಬೇಗೆ, ದಿನ ಬಡ್ಕ್‌ಡ್ ಆಲ್ ಎದ್‌ಸಾಯಿನ ಕಷ್ಟ-ನಷ್ಟೊ, ಬೇಜಾರ್, ತನ್ನ ಇಷ್ಟೊ-ಸೆನ್ನ್ ಮಾತ ಈ ರಚನೆಲೆಡ್ ಕೋತ್‌ದ್‌ನ ತೋಜುಂಡು. ಅಂಚಾದ್ ಈ ಗೀತೊಲು ಪೊಣ್ಣು ದುಡಿಮೆದ ಬೇಗೆ ಬೇಜಾರ್‌ಗೆ ಕಸಮ್ಮೆ ಮಲ್ಪುನ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ಅವು ಅಲೆನ ಅನುಭವೊ ಬೊಕ್ಕ ಕನತ್ತ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿದ ಸಾಧ್ಯತೆಲಾ ಅಂದ್. ಬೇಲೆ ಮಲ್ತೊಂದುಪ್ಪುನಗನೇ ಪನ್ಪಿನ ಈ ಕಬಿತೊಲೆನ್ ತೂಂಡ ನೆಟ್ಟ್ ಓ ಬೇಲೇ, ಈ ಜೋ ಮಂಜೊಟ್ಟಿಗೋಣಾ, ರಾವೋರಾವು ಕೊರುಂಗೋ, ಕಾವಂದೇನ್ ದಾನ್‌ಬೆ, ದೂಜಿ ಕೆಮ್ಮೈರಾ, ಬೇಲಿ ಬೇಲ್ಯಪ್ಪಾ, ಜಗ್ಗಯಾನೊರ್‌ಯಾ, ಗೋವಿಂದ ಬದನೆ - ಇಂಚ ಮಸ್ತ್ ಕಬಿತೊಲೆನ್ ನೇಜಿ ನಡ್ನಗ ರಾಗವಾದ್ ಒಂಜೇ ಸ್ವರೊಟ್ಟೆ ಕಬಿತ ಪಂಡೊಂದು ಬೆರಿಯೆ ಕಿನ್ನಿಲು ಪೋಯಿಲೆಕ ಕಲೆಂಬಿಗ್ ರುಪಾಯಿ ಪಾಡಿಲೆಕ, ಕದಿಕೆಗೆ ಬಾರ್ ಪಾಡ ಸವುದದಲೆಕೊ ಒಂಜೇಲೆಕ, ರಾಗೊಡು ಕಬಿತ ಪಂಡೊಂದು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಬೇಲೆ ಕಬಿತೊಡು ತೋಜುಂಡು. ಅಂಚನೇ ನಡಿ ನಟ್ಟಿ ಓಂಟೆದ ಪುಂಡೆಲ್ದಲೆಕೊ, ಬಂಗಬಾರೆ-ಸಿಂಗಬಾರೆ ಸಿರಿ ಒಯ್ತ್‌ದ್ ಕೈಲ್ ಪಾಡಿಲೆಕೊ ಬಾರ್‌ದ ಕುರಾಲ್ ಗಿಡಿಪ್ಪ ಬಂಬಲಾದ್ ಬರಡ್ ಪನ್ಪಿ ಸಮೃದ್ಧಿದ ಆಶಯೊಲಾ ತೋಜುಂಡು.

ಇಲ್ಲಾಲ್ ಪೊಣ್ಣು ನಿತ್ಯ ಮಲಿನ ಜೋಕ್ಲೆನ, ಕಂಡನಿ, ಮಾಮಿ-ಸಮ್ಮಲೆನ ಕೈಕಂಜಿಲೆನ ಬೇಲೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ನೇಜಿನಡ್ಯೆರೆ ಬರ್ಪಿನ ಪೊಣ್ಣನ ಕೆಲಸದ ವಿವರೊಲುಲಾ ಕಬಿತೊಡು ತಿಕ್ಕುಂಡು. ಇಲ್ಲಾಲ್ ಮಲ್ಪುನ ಕೆಲಸೊಲುಲಾ ಮುಖ್ಯಂದ್ ಪಂಡೊಂದೇ ಕುಟುಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಡ್ ಪೊಣ್ಣನ ಜವಬ್ದಾರಿ ಬೊಕ್ಕ ಕೆಲಸೊದ ರಡ್ಡ್ ಮುಖ್ಯ ಸಂಗತಿನ್ ತೆರಿಪ್ಪಾಬಲ್. ಕೆಲವು ಕಬಿತೊಲೆಡ್ ಕಳಿಗಂಗಸರೊ ಪರ್ದ್ ಇಡೀ ಕುಟುಮ್ಮ ಅಂಚನೇ ಜೋಕ್ಲೆನ ಕಷ್ಟೊಗು ಪಾಡುನ ಲಂಜನಕ್ಲೆನ ನಡಕೆದ ರೀತಿನ್ ಪಂಡೊಂದೇ ಅಕ್ಲೆನ ಬೇಜವಬ್ದಾರಿನ್ ಲೇವಡಿ ಮಲ್ಪುವಲ್ ಆ ಮೂಲಕನೊ ತನ್ನ ಬೇನೆ ಬೇಜಾರ್‌ನ್, ಕೋಪೊನು ಪದ್ಯದ ಮೂಲಕ ಕೋಪುವಲ್.

ಪದ್ದೆಯಿ ಬಂಗಾರ್‌ದ ಪುದರ್ ಇಪ್ಪಿನ ಮಸ್ತ್ ಕಬಿತೊಲು ಉಂಡು. ಪದ್ದೆಯಿ ಬಂಗಾರ್‌ದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಬೆನ್ಪಿ ಪೊಣ್ಣನವತ್ತೆ. ಬಂಜಿದ ಬಡವುಗು ಬೆನ್ಪಿನ ಈ ಪೊಣ್ಣು ಕಬಿತೊಲೆಡ್ ತಾಗ್ ದೀನ ತನಡ ಇಪ್ಪುಗೆ ಬಂಗಾರ್‌ದ ಪಟ್ಟೆನೇ ಕೊರ್ಪಲ್. ಆ ಮೂಲಕೊ ಅಲೆನ ಆಸೆ, ಅಲ್ ಬಯಕುನೆನ್ ಕಬಿತದ ಮೂಲಕ ಕೋಪುವಲ್. ಇಂಚ ಕಬಿತೊಲೆಡ್ ಪೊಣ್ಣು ಕುಟುಮ್ಮೊಗ್ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿನ ವಿವರಲೊಲು ಉಂಡು. ಅಲೆನ ಆಸೆ-ಕನ-ಬಯಕೆ ಉಂಡು, ಬೇನೆ - ಬೇಜಾರ್‌ದ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಉಂಡು. ಕಬಿತೊದ ಮೂಲಕ ಅಲೆನ ಕೋಪೊನು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತ ಮಲ್ಪುವಲ್ ಒಟ್ಟಾರೆಯಾದ್ ಈ ಪದ್ಯೊಲೆಡ್ ಬೆನ್ಪಿ ಪೊಣ್ಣನ ಉಡಲ್ದ ಸ್ವರ ಉಂಡು.

ಆಟಿಕೆಲೆಂಜೆ, ಕರ್‌ಂಗೋಲು, ದುಡಿಕುಣಿತ, ಚೆನ್ನುಕುಣಿತ, ಇಂಚಿತ್ತಿ ಮಸ್ತ್ ನಲಿಕೆಲೆನೇ ತೂಂಡ ಆಪಗ ಪನ್ಪಿನ ಪದ್ಯೊಲುಲಾ ಮಿತ್ತ್‌ಮಿತ್ತ್‌ಡ್ದ್ ತೂನಗ ಅವು ರಂಜನೆದ ಪದ್ಯೊಲೂಂದು ತೋಜಿಂಡಲಾ ಅಯಿಟ್ಟ್ ಮಸ್ತ್ ಅರ್ಥದ ಪದಕುಲು ಉಂಡು. ಆಟಿಕೆಲೆಂಜ ನಲಿಕೆಡ್ ಊರುಗು ನರಮಾನ್ಯಗ್, ಕೈಕಂಜಿಲೆಗ್, ಬುಳೆಗ್ ಬತ್ತಿ ಮಾರಿನ್ ಗಿಡಪ್ಪುನ ವಿವರೊ ಉಂಡು. ಸೃಷ್ಟಿ ನಿಯಮದ ಫಲೋತ್ಪತ್ತಿ, ಫಲವಂತಿಕೆನ್ ರಕ್ಷಣೆ ಮಲ್ಪಿನ ಪೋಷಣೆ ಮಲ್ಪಿನ ಅಂಶ ಉಂಡು. ಕರ್‌ಂಗೋಲು ನಲಿಕ್ಕೆಡ್ ಸಮೃದ್ಧಿ ದಿಂಜಾವುನ ಆಶಯ ಉಂಡು. ಚೆನ್ನು ನಲಿಕೆಡ್ ಬಡಪತ್ತ್‌ದ ವಿವರೊ ಉಂಡು, ಬೆನ್ನಿದ ಸಂಭ್ರಮೊ ಉಂಡು. ಇಂಚ ಜನೊಕ್ಲೆನ್ ಭಾವನೆಲೆನ್ ತೋಜಾವುನ, ಅಯಿಕ್ ಒಂಜಿ ರೂಪು ಕೊರ್ಪಿನ ನಲಿಕೆಲೆಡ್ ಅಕ್ಲೆನ ಆಲೋಚನೆ, ಚಿಂತನೆ ಉಂಡು.

ಇಂಚ ಒಟ್ಟು ತುಳು ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಪ್ರಕಾರೊಲೆನ್ ತೂಂಡ ಅಯಿಟ್ಟ್ ತುಳುವೆರ್ನ ಅನುಭವ ಉಂಡು, ಅಕ್ಲೆನ ಆಲೋಚನೆ ಉಂಡು. ಬಾಯಿಪಾತೆರೊಡುಪ್ಪಿನ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಸಾಹಿತ್ಯೊ ತುಳುನಾಡ್ದ ಒಂಜಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಜಗತ್ತ್‌ನೇ ನಂಕ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಕೊರ್ಪುಂಡು.

ಸಿರಿಪಾಡ್ದನೊದ ಕರ್ಗಿ ಶೆಡ್ತಿ

ಡಾ. ಅಶೋಕ್ ಆಳ್ವ

ಮೌಖಿಕ ವಾಙ್ಮಯೊ ಜಗತ್ತ್‌ದ ಸಾಹಿತ್ಯೊಲೆಡ್ ಬಾರೀ ಪ್ರಮುಖವಾಯಿನವು. ವೇದೊ, ಉಪನಿಷತ್ತ್‌ದಂಚಿತ್ತಿ ಇನಿತ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ವಿಭಾಗೊಡು ಗುರುತಿಸಾವುನ ಸಾಹಿತ್ಯೊಲುಲಾ ಒಂಜಿ ಕಾಲೊಡು ಮೌಖಿಕ ಪರಂಪರೆಡೇ ಇತ್ತಿನವು. ಈ ದೃಷ್ಟಿಡ್ ಬರವಣಿಗೆದ ರೂಪೊದವು ಶ್ರೇಷ್ಠ, ಮೌಖಿಕ ರೂಪೊದವು ಕನಿಷ್ಠಂದ್ ಪಣಿಯರೆ ಆಪುಜಿ. ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಬೊಲೆಡ್ ಬರವುಡಿಪ್ಪಿ ಸಾಹಿತ್ಯೊಲಾ ಅವೆನ ಚಲನಶಕ್ತಿನ್ ಕಳೆವೊನ್ನೆಂದ್ ಉಂಡು. ಅಂಚನೇ ಅಮ್ಮಡ್ದ್ ಮಗಕ್ಕ್, ಅಪ್ಪೆಡ್ದ್ ಮಗಳೆಗ್, ಬಾಯಿಡ್ದ್ ಕೆಬಿಕ್ಕಾದ್ ಜತ್ತ್ ಬರ್ಪಿನ ಸಾಹಿತ್ಯೊಡುಲಾ ಹೆಚ್ಚ ಜೀವಂತಿಕೆ ತೋಜಿದ್ ಬರು. ಇಂಚಿನ ಜೀವಂತ ಮೌಖಿಕ ವಾಙ್ಮಯೊಡು ನಮ್ಮ ಭೂತೊಲೆನ ಪಾಡ್ದನೊಲು, ಬೆನ್ನಿ ಬೇಸಾಯೊದ ಪದೊಕ್ಕುಲು, ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕುಲ ಕಸುಬು ಅಂಚನೇ ಕ್ರೀಡೆಲೆಗ್ ಸಂಬಂದಿಸಾಯಿ ಪದೊಕ್ಕೊಲು ಉಲ್ಲ. ಈ ಸಂಧಿ, ಪಾಡ್ದನೊ, ಪದೊಕ್ಕಲೆಡ್ ಜನಪದೊತ ಚರಿತ್ರೆ ಮಾತ್ರೊ ಅತ್ತ್ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಲಾ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿತವಾದುಂಡು. ಇಂಚಿತ್ತಿ ಮೌಖಿಕ ವಾಙ್ಮಯೊಲೆಡ್ ಸಿರಿಕಾವ್ಯೊಲಾ ಒಂಜಿ. ಸಿರಿಕಾವ್ಯೊಲೆಡ್‌ಲಾ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಪಠ್ಯೊಲು ಉಲ್ಲ. ಅಂಚನೇ ಒರಿಯೊರಿ ಪನ್ಪಿ ಕಾವ್ಯೊಲೆಡ್‌ಲಾ ಬೇತೆ ಸ್ವರೂಪೊಲೆನ್, ಶೈಲಿ ಭೇದೊಲೆನ್ ಗುರುತಿಸಾಯೆರೆ ಸಾಧ್ಯೊ ಉಂಡು. ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ ತಾಲೂಕುದ ಉಜಿರೆ ಮಾಪಲೊದ ಶ್ರೀ ಗೋಪಾಲ ನಾಯ್ಕೆರ್ ಪಂತಿನ ಸಿರಿಮಹಾಕಾವ್ಯೊ, ಕಟೀಲ್‌ದ ಗಿಡಿಕೆರೆ ರಾಮಕ್ಕ ಮುಗ್ಗೇರ್ತಿ ಪಂತಿನ ಸಿರಿಕಾವ್ಯೊ, ಪ್ರೊ. ಅಮೃತ

ಸೋಮೇಶ್ವರೆರ್ ಸಂಗ್ರಹಿಸಾಯಿ ಸಿರಿಕಾವ್ಯೊ, ಧರೆಗುಡ್ಡೆ ಶ್ಯಾಮಶೆಟ್ರ್ ಪಂತಿನ ಸಿರಿಕಾವ್ಯೊ – ಈ ಮಾತ ಕಾವ್ಯೊಲೆಡ್‌ಲಾ ಸಿರಿನ ಕತೆ ಒಂಜೇ ಆಂಡಲಾ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಅರ್ಥೊಭಾಯೆ ಬುಕೊ ಆಯಾ ಜನಾಂಗೊದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಲಾ ಒಂತೆ ಮಟ್ಟಗ್ ಸೇರೊಂದಿಪ್ಪುನೆನ್ ಗುರುತಿಸಾವೊಲಿ. ಈ ಸಾಲ್‌ಲೆಡ್ ಕರ್ಗಿಶೆಡ್ತಿ ಪಣ್ತಿನ "ಸಿರಿಕಾವ್ಯಲೋಕ" ಕೃತಿನ್‌ಲಾ ಸೇರ್ಸಾವೊಲಿ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಕರ್ಗಿಶೆಡ್ತಿ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ, ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ ತಾಲೂಕುದ ನಾಲ್ಕೂರು ಪನ್ನಿ ಹಳ್ಳಿಡ್ ರಾಮಣ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ, ಸುಂದರಿ ದಂಪತಿಲೆಗ್ ಪುಟ್ಟಿನಾರ್. ಮೊಕುಲು ಆಜಿ ಜನ ಜೊಕುಲು. ಅಯಿಟ್ಟ್ ರಡ್ಡ್ ಬಾಲೆಲು ಪುಟ್ಟಿನಗನೇ ತೀರ್ ಪೊತ. ಒರಿದಿನ 4 ಜನೊಟ್ಟು ವೊಂತೆ ವೊರ್ಸೊಡು ಕುಡ ಒಂಜಿ ಆನ್ ಬಾಲೆ, ಒಂಜಿ ಪೊಣ್ಣು ಬಾಲೆ ತೀರ್ ಪೊಂಡು. ಒರಿದಿನೆ ಕರ್ಗಿ ಬುಕೊ, ಆರೆನ ಮೆಗಿ ಮಾತ್ರ. ಕರ್ಗಿಯೆರೆನ ಪುಟ್ಟಿ ನಕ್ಷತ್ರೊ ದಿನೆ ಜಾತಕೊ ದಾಂತೆ ಪೋಂಡಲಾ ತಾನ್ ತನ್ನ 14ನೇ ವರ್ಸೊ ಪ್ರಾಯೊಡು ಸಿರಿದಲಿಯೊಡು ಉಂತ್‌ದ್‌ನ ನೆನಪು. ಅಂಚನೇ 1999ನೇ ಇಸವಿಡ್ ಉಡುಪಿದ ಆರ್. ಆರ್. ಸಿ. ಸಂಸ್ಥೆ ಕರ್ಗಿಯೆರೆನ ಸಿರಿಕಾವ್ಯೊನು ದಾಖಲಾತಿ ಮನ್ಪಿ ಪೊರ್ತುಡು ಸಿರಿಜಾತ್ರೆಡ್ ತನ್ನವು ಉಂದು 32ನೇ ವೊರ್ಸೊದ ಅನುಭವೊಂದು ಪಂಡಿನೆಡ್ಡಾವರೊ ಮಾತ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರೊಡು ತೂನಗ ಕರ್ಗಿಯೆರೆಗಿತ್ತೆ ಹೆಚ್ಚಿಕಮ್ಮಿ 57 ವೊರ್ಸೊ ಪ್ರಾಯೊಂದು ಪನೊಲಿ. ಕರ್ಗಿ ಶಾಲೆದ ಬಾಕಿಲನ್ ಹೆಚ್ಚ ತೂಯಿನಾರತ್ತ್. ಇಲ್ಲದ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿ, ಬಡಪತ್‌ದ ಕಾರಣೊಡು 2ನೇ ತರಗತಿ ಮಾತ್ರೆ ಓದಿನಾರ್.

ತನ್ನ 13ನೇ ವೊರ್ಸೊ ಪ್ರಾಯೊಡೇ ಅಳದಂಗಡಿ ಬಡಕಾರಂದೂರು ದರ್ಕಾಸ್ ಇಲ್ಲದ ಶ್ರೀ ನಾರಾಯಣ ಶೆಟ್ರೆನ ಕೈಪತ್ತಿನ ಕರ್ಗಿಯೆರೆನ ಮದಿಮೆ ಒಂಜಿ ರೀತಿಡ್ ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹೊಲಾ ಅಂದ್. ನಾರಾಯಣ ಶೆಟ್ರ್ ಆ ಕಾಲೊಡು ರಸ್ತೆದ ಕಂತ್ರಾಟ್ ಬೇಲೆಲೆನ್ ವೊಯಿಸೊಂದು ಒಂತೆ ಮಟ್ಟ್‌ಗ್ ಆರ್ಥಿಕವಾದ್ ಗಟ್ಟಿ ಇತ್ತೆರ್. ಕ್ರಮೇಣ ಆರೆನಲಾ ಆರೋಗ್ಯ ತೊಂದರೆಡ್ಡಾದ್ ಈ ಮಾತ ಕೆಲಸೊಲೆನ್‌ಲಾ ಬುಡ್ದು ಕರ್ಗಿಯೆರೆನ ಪುಗೆಲ್‌ಗೇ ಇಡೀ ಸಂಸಾರೊದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಬೂರುದ್ ಬಾಲ್ಯದ ಬಡಪತ್‌ದ ಸ್ಥಿತಿಯೇ ಪಿರ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಎದುರು ಉಂತ್‌ಂಡ್. ಅಂಚಾದ್ ಕೂಲಿಬೇಲೆ ಮಲ್ತ್‌ದೇ ಬದ್‌ಕೊಡಾಯಿ ಸ್ಥಿತಿ ಎದುರಾಂಡ್.

ಕರ್ಗಿಯೆರೆನವು ಐನ್ ಜೋಕುಲಿತ್ತಿ ಮಲ್ಲ ಸಂಸಾರ. ನಾಲ್ ಜನ ಪೊಣ್ಣು ಬಾಲೆಲಾಂಡ ಒರಿ ಆಣ್ ಮಗೆ. ಪೊಣ್ಣ ಸಂಸಾರನೇ ತೂಯಿ ಕರ್ಗಿಯೆರ್ ಒಂಜಿ ಆಣಕೊಡಿ ಬೋಡುಂದು ಜಾತ್ರೆಡ್ ಕುಮಾರಡ ಆರಿಕೆ ಮಂತೊಂಡೆರ್‌ಗೇ. ಆ ಮಾಲಿಂಗೇಸ್ವರ ದೇವೆರೆ ದಯೊ, ಅಂಚನೇ ಕುಮಾರನ ನುಡಿ ಸತ್ಯೊ ಆದ್ ಆ ವೊರ್ಸೊನೇ ಕರ್ಗಿಯೆರೆಗ್ ಆಣ ಫಲೊ ತಿಕಿನೆನ್ ಸಂತೋಸೊಡು ಪಂಡೊನುವೆರ್. ಬಂಟ ಸಮಜೋಡು ಪುಟ್ಟಿ ಕರ್ಗಿಯೆರೆನ ಬದ್‌ಕ್‌ಡ್ ಹೆಚ್ಚ ತೂಯಿನಿ ಆರ್ ಬಡಪತ್‌ನೇ. ಅಂಚಾದ್ ಜೋಕುಲೆಗ್‌ಲಾ ಮಲ್ಲ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸೊನು ಕೊರಿಯರೆ ಸಾಧ್ಯ ಆವಂದಿನೆನ್ ಮನಸ್ ಮರ್ಕ್‌ದ್ ಪಂಡೊನುವೆರ್. ಜಾತಿಕಟ್ಟ್‌ಡ್ ಬುಳೆದ್‌ಬತ್ತಿ "ಬದಿ"ಡ್ಡಾವರೊ ತನ್ನ ಪೊಣ್ಣು ಜೋಕುಲೆಗ್ ಮದಿಮೆ ಮಲ್ಪುನಗ ತನ್ನ ಅರ್ದೊ ಎಕ್ರೆ ಜಾಗೆಡ್ಡೇ ಒಂತೆ ಒಂತೆನೇ ಕೊರ್ದು ಮದ್ಮೆ ಮಲ್ತಿನವು ಆರ್ ತೂಯಿನ ಮಲ್ಲ ಬಂಗೊದ ದಿನೊಕುಲು.

ಕರ್ಗಿ ಸಿರಿದಲ್ಯೊದಾರ್ ಆದ್ ಪ್ರವೇಶೊ ಪಡೆಯಿನ ಸಂದರ್ಭೊ ಭಾರಿ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರ ವಾಯಿನವು. ಆತೊರ್ತು ಆರೆ ಅಜ್ಜಿಗ್ ಮಾತ್ರೆ ಕುಟುಂಬೊಡು ಸಿರಿನ ಸೂಕೆ ಇತ್ತಿಂಡ್‌ಗೆ.

ಈ ಸಂದರ್ಭೊನು ಕರ್ಗಿ ಇಂಚ ನೆನೆತೊನುವೆರ್ "ಮದಿಮೆ ಆಯಿಬೊಕ್ಕ ಯಾನ್ ಒರೊ ಎನ್ನ ಮಾಮಿ, ಕಂಡನಿ, ಅಪ್ಪೆ, ಪಲಯೆ, ಅಂಚನೇ ನಿರೆತ್ತಕುಲು ಒಟ್ಟುಗಾದ್ ಅತ್ರಿಜಾಲ್‌ಗ್ ಸಿರಿಜಾತ್ರೆಗ್ ಪೋದಿತ್ತೊ. ಜಾತ್ರೆಡ್ ಇಂಚನೇ ತಿರ್ಗೊಂದು ಬನ್ನಗ ದರ್ಶನಾವೇಶೊಡಿತ್ತಿ ಮೂಲಕುಮಾರೆ ಎನನ್ ದಿಟ್ಟಿತ್‌ದ್ ತೂಯೆ. ಇಂಚನೆ ತೂವೊಂದುಲ್ಲೆಂದ್ ಪಂಡೊಂದು ಅವುಲೆ ಎದುರು ಕುಲ್ಲೊಡಾಂಡ ಪಿರ ಕುಮಾರೆ ದಿಟ್ಟಿತ್ತ್‌ದ್ ತೂಯೆ. ಪನಿ ಪೊರ್ತಾನಗ ಎಂಕ್ ಮೆಯಿ ಪೂರ ಸೂ ಬರ್ಪಿಲೆಕಾದ್ ಬೆಗರ‍್ಯರೆ ಸುರು ಆಂಡ್. ಕೂಡ಼್ಲೆ ಲಕ್ಕ್‌ದುಂತುದು ಯಾನ್‌ಲಾ ಆಡೆಗ್ ಪೊಪೆಂದ್ ಬಾಯಿದೆತ್ತ್‌ದ್ ಪಂಡೆಗೆ. ಅಪಗ ಮಾತ ಸೇರ್ದ್ ಎನನ್ ಅವುಲೆ ಮದೆಟ್ಟ್ ಕುಲ್ಲಾಯೆರ್.

ಇಲ್ಲಡೆ ಬತ್‌ದಾದ್ ಎನ್ನ ಕಂಡನಿ ಉಂದು ನಿಕ್ಲೆ ಇಲ್ಲದ ಕುಲೆತ್ತ ಉಪದ್ರೊ ಅಂಚ ಇಂಚಂದ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಅಯಿಕ್ಕ್ ನಿಮುರ್ತಿ ಮಲ್ಪೆರೆಗಾದ್ "ಬಲಿಮೆ"ದಾರೆನ ಕೈತಡೆ ಪೊದು ಕೇಂಡೆರ್. ಆರ್ ಪಂಡೆರ್, 'ಶೆಟ್ರೇ ಉಂದು ಮೇರ್ ಸೈತ್‌ದ್ ಪೋವೊಡತ್ತಂದೆ, ಇತ್ತ್‌ದ್ ಪೋಪಿನವತ್ತ್. ಅಂಚಾದ್ ನೆಕ್ಕ್ ಉಪದ್ರೊ, ಕಷ್ಟ ಮಿನಿ ಕೊರಡೆ' ಪಂಡೆರ್‌ಗೆ. ಬರ್ಪಿವರ್ಸೊ ಸಿರಿಜಾತ್ರೆದಾಡೆ ಲೆತೊಂದು ಪೋದೆ ಕೇನುನಾಂದ್ ನಿರ್ಧಾರೊ ಮಲ್ಪುನಗ, 'ಉಂದುಮಾತ ನಾಚಿಕೆದ ಕೆಲಸೊ ಅತ್ತಾ ಎಂದ್‌ಂದ್ ಆಕ್ಷೇಪಿಸಾಯಿ ಸಂದರ್ಭೊಲಾ ಉಂಡು. ಆಂಡ ಓಲಾಂಡಲಾ ವಾದ್ಯೊ, ಬೇಂಡ್‌ದ ಸ್ವರ ಕೆಬಿಕ್ಕ್ ಕೇನ್ನಗ ಎಂಕ್ ತನ್ನಾತಿಗೆನೆ ದರ್ಶನ ಸುರು ಆವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆಂಚ ಸಿರಿಜಾತ್ರೆದವುಲು ಕುಮಾರನ ಸಮ್ಮುಕೊಡು ಎನ್ನ ಕುಟುಂಬದಕ್‌ಲ್‌ಲಾ ಕಂಡನ್ಯ ಕುಟುಮೊಲಾ ಇತ್ತ್‌ದ್ ಕಾನಿಕೆ ದೀದ್ ಕೇನ್ನಗ "ಕುಮಾರೆ ಮೇರ್ ಎನ್ನ ಅಪ್ಪೆಂರೆಂದ್ ಪಂಡೆಗೆ. ಅಪಗನೇ ಯೆನ್ ಬಾಯಿ ಬುಡ್ದು ನಾರಾಯಣ ಕುಮಾರ, ಉಂತ್ಯರ ದಲಿಯೊ ಪತ್ಯೆರೆ ಪುರ್ಪೊ ಇದ್ದಿ ಎಂಕ್. ಎನ್ನ ನೆತ್ತಿದ ಸೂ, ಕಣ್ಣ್‌ದ ಕಣನೀರ್‌ನ್ ದಾನೆ ಮಲ್ಪೊಡುಂದು ಕೇಂಡೆ. ಅಯಿಕ್ ಕುಮಾರೆ ಅವು ಮಾತಲಾ ಎನ್ನ ನೆತ್ತಿಡ್ ತೂವಾದ್ ಅರ್ಲಡ್‌ಂದ್ ಪಂಡೆ. ಕೂಡ಼್ಲೆ ಕುಮಾರನ ಕೈಟಿತ್ತಿ ಪಿಂಗರೊದ ಪುರ್ಪೊನು ಒಯಿತ್ತ್ ದೆತೊಂದು ಗುಂಡೊದೆದುರು ಉಂತೊಂದು ತಂತ್ರಿಲೆಡ ಎಂಕ್ ಕಲಸೊನೀರ್ ಮೈಪುಲೆ, ಉಂತ್ಯರೆ ದಲಿಯೊ ಕೂರ್ಲೆಂದ್ ಕೇಂಡೆ. ಅಂಚ ಕಲಸೊನೀರ್ ಮೀಪಾದ್ ಕೊಡಿಮರತ ಮುದೆಲ್‌ಡ್ ಪುರ್ಪೊ ಕೊರಿಯರ್. ಅಲ್ತ್‌ಡ್ದ್ ಇನಿಮುಟ್ಟ ಕೈಕಾರ್‌ಗ್ ಸುಕೊ ಕೊರ್ನಾತ್ ದಿಸೊ ಆ ಸೇವೆನ್ ಮಲ್ತೊಂದು ಬರೊಂದುಲ್ಲೆ'.

ಕವತಾರ್ ಕರ್ಗಿಯೆರೆನ ಕುಟುಂಬೊದ ಮೂಲ ಆಲಡೆ ಆಂಡಲ ಆರೆಗ್ ಸಿರಿ ದರ್ಸನೊ ಅತ್ರಿಜಾಲ್‌ಡ್ ಬತ್ತಿನೆಡ್ಡಾವರೊ ಆರ್ ಅವುಲೆ ತನ್ನ ಸೇವೆನ್ ಮುಂದುವರಿಸಾವೊಂದು ಬರೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಕರ್ಗಿಯೆರ್ ಸಿರಿಸಂದಿನ್ ಸುಮಾರ್ 17ಡ್ದ್ 18 ಗಂಟೆದ ಕಾಲೊ ಪಣಿಯರೆ ತಾಕತ್ತ್ ಇತ್ತಿನ ಗಟ್ಟಿ ಪೊಣ್ಣೋವು. ಕತೆತ್ತ ಉಲಯಿ ಪಿದಾಯಿನ್ ಸರಿಯಾದ್ ತೆರಿಯೊಂಡಿ ಕರ್ಗಿ 'ಒರಿನಕ್‌ಲೆನ ಸಂದಿದೊಟ್ಟುಗು ಎನ್ನೆನ್ ದೀದ್ ತೂಲೆ ರಡ್ದ್ ಪಾತೆರಾಂಡಲಾ ಹೆಚ್ಚ ಇಪ್ಪು' ಎಂದ್‌ದ್ ಭಾರೀ ಆತ್ಮ ವಿಶ್ವಾಸೊಡು ಪನ್ಪಿನಾರ್. ದಲಿಯೊಗು ಉಂತಿ ಆರಂಭೊಡು ಒಂತೆ ಕಡಮೆ ಪನಿಯರೆ ಬತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಅನುಭವೊ ಆಯಿಲೆಕೊನೇ ಉಂದು ಪುಂಡಿಗ್ ತಿಕ್ಕುಂಡತ್ತಂದೆ ಉಂದು ಗುರುಪಂಡಿಕೊರ್ಪಿ ವಿದ್ಯೆ ಅತ್ತ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಎಂಚ ಅಪ್ಪೆ ಆಯಿನಾಲೆಗ್ ತನ್ನ ಜೋಕುಲು, ಪುಲ್ಯಲೆನ ಕುರಿತಾದ್ ಬುಕೊರಿ ಪಂಡ್ ಕೊರೊಡಾಯಿ ಅವಶ್ಯತೆ ಇದ್ದಿಯಾ ಅಂಚನೇ ಉಂದುಲಾ ಪನ್ಪೆರ್. ಸಿರಿಕಾವ್ಯ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತಂದೆ ದೇವು ಪೂಂಜನ ಸಂಧಿ , ಕೋಟಿಚೆನ್ನಯ ಸಂಧಿ, ಪಂರ್ದರ್

ಪಾಡ್ದನ ನೇಜಿದ ಪೊರ್ತುಡು ಪನ್ಪಿ ಕಬಿತೊಲು (ಹಾಲೆಲ್ಲೆ, ಕಂಡೊ ಆಲುನ ಪದೊ) ಇಂದೆನ್ ಮಾತ ಸಲೀಸಾದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಒಟ್ಟು ತೂನಗ ಕರ್ಗಿಯೆರೆಡ ಸುಮಾರ್ 40ಡ್ದ್ 50 ಗಂಟೆಲೆನ ಕಾಲಾವಧಿದ ಕಾವ್ಯ ಸಂಗ್ರಹೊಲು ಆರೆನ ಮಾನಸಿಕ ಪತ್ಯದುಲಯಿ ಉಂಡುಂದು ಪನೊಲಿ. ಆಂಚಾದೇ ಕರ್ಗಿ ಆರ್ಥಿಕವಾದ್ ಒಂತೆ ಬಡವೆದಿ ಆಂಡಲಾ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾದ್ ಶ್ರೀಮಂತೆದೀಂದ್ ಪನೊಲಿ. ಕರ್ಗಿ ಪಾಡ್ದನಗಾರ್ತಿ ಎಂಚನೋ ಅಂಚನೇ ಜನಪದ ವೈದ್ಯೆಲಾ ಅಂದ್. ಪೊಣ್ಜೊನಕ್ಲೆನ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕಾಯಿಲೆಲೆಗ್ ನಾಟಿಮರ್ದ್ ಕೊರ್ದು ಗುಣಮಂತಿನಾರ್. ಆ ಕಾಲೊಡು ಹಳ್ಳಿದ ಪೊಂಜೊವುಲೆಗ್ ಪೆದಿಯರೆ ಆಸ್ಪತ್ರೆದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸರಿಯಾದ್ ಇದ್ಯಾಂದಿ ಕಾಲೊಡು, ಬಡಪತ್ ಎದುರು ಇಪ್ಪುನಗ, ಒರ್ತಿ ಜನಪದ ವೈದ್ಯೆ ಆದ್ ಜಾತಿಕಟ್ಟ್‌ಲೆನ್ ತೂವಂದೆ ಪೊಂಜೆವೆನ ಕಷ್ಟೊ ತೂದು ಸಹಾಯೊಗು ಪೋಯಿನಾರ್. ಈತೊರ್ತು ಮೇರ್ ಹಳ್ಳಿದ ಸುಮಾರ್ 500ಡ್ದ್ ಹೆಚ್ಚ ಪೊಣ್ಜೊನಕ್ಲೆನ್ ಪೆದ್ಪಾಯಿ ಅನುಭವೊ ಉಂಡುಗೆ. ಈ ಕೆಲಸೊಗು ವಾ ರೀತಿದ ಸಂಭಾವನೆಲಾ ದೆತೊನಂದೆ ಊರುದ ದೇವಸ್ಥಾನೊಡು ಕಲಸೊನೀರ್ ಮೀಯರೆಗಾದ್ ಒಂಜಿ ಸೇರ್ ಅರಿ, ಒಂಜಿ ತಾರಾಯಿ, ಒಂಜೇಕಾಲ್ ರೂಪಾಯಿ ದೆತೊನೊಂದಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಇಂಚಿನ ಕರ್ಗಿಯೆರೆನ ನಿಸ್ವಾರ್ಥ ಸೇವೆನ್ ಖಂಡಿತ ಗುರುತಿಸಾವೊಡಾಯಿ ಅಗತ್ಯೊ ಉಂಡು. ಕರ್ಗಿಯೆರೆನ ಸೇವೆನ್ ಪರಿಗಣಿಸಾದ್ ಕರಿವೊರ್ಸೊ ಬೆಂಗಳೂರುದ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ ಶ್ರೀಮತಿ ತಾಯಮ್ಮ ಎಸ್. ಸಿ ಮಲ್ಲಯ್ಯ ಜನಪದ ಕಲಾವಿದ ಪ್ರಶಸ್ತಿನ್ ಕೊರ್ದು ಸನ್ಮಾನಿಸಾಯೆರ್. ಉಂದು ಆರೆ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಸುರುತ ಮಾನಾದಿಗೆ. ಕರ್ಗಿ ಶೆಡ್ತಿಯೆರ್ ಪಂಡಿನ ಸಿರಿಕಾವ್ಯೊನು ತುಳುಪಠ್ಯೊದ ಒಟ್ಟುಗು ಕನ್ನಾಡಾನುವಾದ ಸಮೇತವಾದ "*ಸಿರಿಕಾವ್ಯಲೋಕ*" ಪನ್ಪಿ ಪುದಾರ್‌ಡ್ ಒಡಿಪುದ ಆರ್.ಆರ್.ಸಿ. ಸಂಸ್ಥೆ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ತೊಂದುಂಡು. ಸುಮಾರ್ 700 ಮರ್ಗಿಲ್ದ ಈ ಮಲ್ಲ ಕೃತಿ ತುಳುಭಾಸೆಗ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸ್ಥಾನಮಾನ ತಿಕೊಡುಂದು ಇತ್ತಿನ ಆಸೆ ಮಾತ ಕೋಡಿಡ್ಲಾ ದಿಂಜೊಂದು ಬರೊಂದಿಪ್ಪುನ ಅಂಚನೇ ವಿಶ್ವತುಳು ಸಮ್ಮೇಳನ ನಡಪಿನ ಈ ಪೊರ್ತುಡು ಬುಡುಗಡೆ ಆದ್ ಮಾತೆರೆ ಕೈಕ್ ತಿಕೊಂದಿಪ್ಪುನವು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾದುಂಡುದು ತೆರಿಯೊಣುಬೆ.

ಈ ತುಳು ಕಾವ್ಯೊದ ಆಕಾರ ಕಲ್ಪನೆ ಒವ್ವೇ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕಲ್ಪ ಅಥವಾ ಕೇಂಡ್‌ದ್ ಬತ್ತಿನ ಸಂಸ್ಕಾರ ಅಥವಾ ಏರೆಡ್ದಾಂಡಲ್ ತಿಕ್ಕಿನ ತರಬೇತಿದ ಫಲ ಅತ್ತ್. ಉಲಯಿಡ್ದ್ ಉದಿತ್ ಬತ್ತಿನ ಕಾವ್ಯ ಶಿಲ್ಪೊ ಅವು. ಅಂಚಾದೇ ಉಂದು ಒರ್ತಿ ಪಾಡ್ದನಗಾರ್ತಿನ ಉಳಮನಸ್‌ದ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ. ಅಂಚಾದೇ ಇಂಚಿನ ಕಾವ್ಯೊಲು ಮಾತ ಕಥಾ ಶಿಲ್ಪೊಡುಲಾ ಬೇತೆ ಬೇತೆ. ಬಂಟ ಸಮಾಜದ ಪೊಂಜೊವುನ ಬಾಯಿಡ್ದ್ ಬತ್ತಿ ಕಥಾನಕ ಆಯಿನೆಡ್ದಾವರೊ ಈ ಕಾವ್ಯೊಡು ಸಹಜವಾದೇ ಬಂಟಸಮಾಜದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಿವರೊಲು ಹೆಚ್ಚ ತೋಜಿದ್ ಬರೊಂದುಂಡು. ಉದಾಹರಣೆಗ್: ಬಾಲೆ ಪೆದ್ದುನ, ಪೆದ್ಮೆದಿ ತಾಂಕುನ, ಬಾಲೆ ತೊಟ್ಟಿಲ್‌ಡ್ ಪಾಡುನ, ಪೊಣ್ಣ ನಿಶ್ಚಯೊ, ಮದಿಮೆ, ಬಯಕೆ ತಮ್ಮನೊ, ಮದಿಮ್ಮಲ ಮದ್ಮೆ, ಸಾವುದ ಆಚರಣೆಲು – ಆಸ್ತಿ ಪಾಲ್‌ದ ಪಂಚಾತಿಗೆ –ಮುಲ್ಪ ಮಾಂತ ಈ ವಿವರೊಳೆನ್ ತೂವೊಲಿ. ಸಾಮಾಜಿಕ ವಿಜ್ಞಾನೊದ ದೃಷ್ಟಿಡ್, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ದೃಷ್ಟಿಡ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಗ್ರಹಿಕೆಲೆಗ್ ಆಧಾರೊ ಆಪಿನ ಯೋಗ್ಯತೆ ಈ ಕೃತಿಕ್ಕ್ ಉಂಡುಂದು ಪಣೊಂದು ಕರ್ಗಿಯೆರೆಗ್ ಬದ್‌ಕ್‌ಡ್ ಅನೇಕ ಮಾನ, ಸಮ್ಮಾನೊಲು ಬತ್ತ್ಂಡ ಅವ್ವೇ ಎಂಕ್ ಸಂತೋಸುಂದು ಎನ್ನಿದ್ ಆರೆಗ್ ತುಳುನಾಡ ಸತ್ಯೊಲು ಆಯುರಾರೋಗ್ಯೊನು ಕೊರಡ್ಂದ್ ಕೇಂಡೊನುಬೆ.

ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಪ್ರಸಿದ್ದವಾದ್‌ಪ್ಪುನ ಕೋರಿಕಟ್ಟ

ಡಾ. ಕಿಶೋರ್ ಕುಮಾರ್ ರೈ., ಶೇಣಿ

ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಕೋರಿಕಟ್ಟ ಬೊಕ್ಕ ಕಂಬಳ ಪನ್ಪಿ ಕ್ರೀಡೆಲ್ ಬೆಂದ್‌ದ್ ಬತ್ತಿನ ಜನಕ್‌ಲೆಗ್ ಮನಸ್ಸ್‌ಗ್ ನೆಮ್ಮದಿ ಕೋರ್ಪಿ ಕ್ರೀಡೆಲಾದ್ ಬಾರಿ ಪ್ರಸಿದ್ದಿನ್ ಪಡೆದ್‌ದುಂಡು. ಇಂಚಿಪ್ಪದ ದಿನೊಟ್ಟ್ ಆಯಿಕ್ಕ್ ಸರಕಾರದ ಕಾನೊನು ಅಡ್ಡ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಜನಕ್‌ಲೆಗ್ ಕಿರಿಕಿರಿ ಮಲ್ತೊಂದುಪ್ಪುನೆನ್‌ಲಾ ತೂವೊಲಿ ಆಯಿಕ್ಕ್ ಕಾರಣಲ್ ದಾದ? ಕೋರಿಕಟ್ಟ ಸುರು ಆಯಿನೆ ಏಪಾ? ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದ ಬೂಕುಲ್ ಕೋರಿಕಟ್ಟದ ಬಗೆಟ್ಟ್ ದಾದ ಪಂತ? ಕೋರಿಲೆನ ಬಣ್ಣೊಲ್ ಓವು ಓವು ಪನ್ಪಿ ಕೆಲವು ವಿಚಾರೊನ್ ಈ ಬರವುಡು ನಿಲ್ಕೆನ ದುಂಬು ದೀಪುನವು ಎನ್ನ ಉದ್ದೀಶ್ಯ.

ಕೋರಿಕಟ್ಟ ಉಂಡಾಯಿನೆತ ಬಗೆತ್ತ ಕತೆ

ರಕ್ಕಸೆರೆನ ಉಪದ್ರದಾದ್ ದೇವಿ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ರೂಪೊಡು ಆಕ್‌ಲೆನ್ ಕೆರ್ಪಲ್. ಅಂಚ ಸೈತ್‌ನ ರಕ್ಕಸೆರ್ ದೇಹ ಇಜ್ಜಿಂಡಲಾ ಮಾನಸಿಕವಾದ್ ಉಪ್ಪುವೆರ್.

ಅಂಚಿನಕ್‌ಲೆಗ್ ಬದ್‌ಕೆರೆ ಬೋಡಾದ್ ಎಡ್ಡೆ ಎಡ್ಡೆ ಇಲ್ಲಲ್ ನೆಲೆ ಉಂತ್‌ಲೆ ಪಂದ್ ದೇವಿ ಪನ್ಪಲ್. ಅಕ್‌ಲೆಗ್ ವರ್ಷಡ್ ಒರ ಪೂ ನೀರ್ ಕೋರ್ದ್ ಭಕ್ತಿಡ್ ನೇಮ ಉತ್ಸವ ಕೋರೊಡ್. ಅಂಚ ಕೋರ್‌ನಕ್‌ಲೆನ್ ರಕ್ಷಣೆ ಮಲ್ಪಿ ಬಾರ ಅಕ್‌ಲೆಗ್ ಸೇರ್‌ನ್ ಪಂದ್ ದೇವಿ ಅಭಯ ಕೊರ್ಪಲ್. ಅಂಚಾದ್ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಭೂತಸ್ಥಾನದ ಜಾತ್ರೆ ಮುಗಿ ಬೊಕ್ಕ ಕೋರಿಕಟ್ಟದ ಮೂಲಕವಾದ್ ಬೂರುನ ರಕ್ತಬಿಂದುಲೆನ್ ಅಕ್‌ಲ್ ಪರ್‌ದ್ ನಮನ್ ಕಾಪುನ ಕೆಲಸ ಮಲ್ಪುನೆರ್ದಾದ್ ಇನಿಲಾ ಕೋರಿಕಟ್ಟ ನಡತೊಂದು ಉಂಡು. ಕೋರಿಕಟ್ಟಗ್ ಅಂತ್ಯ ಪನ್ಪುನವು ಇಜ್ಜಿ. ಪನ್ಪಿನ ಒಂಜಿ ಕತೆಯಾಂಡ ನನಂಜಿ ಕತೆ ಇಂಚ ಉಂಡು.

ಮಹಾಭಾರತ ಯುದ್ಧರ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಕೋರಿಕಟ್ಟ ಪುಟ್ಟ್‌ದ್‌ಂಡ್ ಪನ್ಪಿನೆಕ್ ಒಂಜಿ ಕತೆ ಇಂಚ ಉಂಡು. ಭೀಮೆ ಹಿಡಿಂಬೆನ್ ಮದಿಮೆಯಾದ್ ಬನ್ನಗ ಹಿಡಿಂಬೆನ್ ತೂದ್ ಹಸ್ತಿನವತಿದಕ್‌ಲ್ ಪೂರಾ ತೆಲಿಪುವೆರ್ ಹಿಡಿಂಬೆ ರಕ್ಕಸಿ ಪಂದ್. ಅಯಿರ್ದ್ ಬೇಜಾರಾಯಿನ ಆಲ್ ದೇವಿನ್ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಲ್ಪ್‌ವಲ್. ಅಯಿಕ್ಕ್ ದೇವಿ ಈ ದಾಲಾ ಬೇಜಾರ್ ಮಲ್ಪಡ ನಿಕ್ಕ್ ಪುಟ್ಟುನ ಮಗಕ್ಕ್ ತರೆಟ್ಟ್ ಜುವ ಉಪ್ಪುನಲೆಕ್ಕ ಮಲ್ಪುವೆ. ಆಯೆ ಜಗ್ಗತ್‌ಡೇ ಕೀರ್ತಿ ಪಡೆವುನಲೆಕ್ಕ ಮಲ್ಪುವೆ ಪನ್ಪ್‌ಪಲ್. ಅಂಚ ದೇವಿನ ಆಶೀರ್ವಾದಡ್ ಪುಟ್ಟಿನ ಬಾಲೆ ಊರ್ಧ್ವಬಾಹು ಪನ್ಪಿ ಪುದರ್‌ಡ್ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಆಪೆ. ಈ ಬಾಲೆ ಮಲ್ಲೆ ಆಪೆ. ಒಂಜಿ ದಿನ ಕೃಷ್ಣೆ ತಿರುಗೊಂದುಪ್ಪುನಗ ಊರ್ಧ್ವಬಾಹು ಒಂಜಿ ಬಾಳ್‌ಕತ್ತಿನ್ ಪರ್ತೆ ಮಲ್ತೊಂದುಪ್ಪುವೆ. ಕೃಷ್ಣೆ ಕಯಿತ್ತಡೇ ಪೋದ್ ದಾಯೆ ಬಾಳ್‌ಕತ್ತಿನ್ ಪರ್ತೆ ಮಲ್ಪ್‌ಪುವಂದ್ ಕೇನ್ನ್‌ಗ ಆಯೆ ಪನ್ಪೆ ನನ ದುಂಬುಗ್ ಭಾರತ ಯುದ್ಧ ನಡಪೆರೆ ಉಂಡು. ಅಯಿಟ್ಟ್ 101 ಜನ ಕೌರವೆರೆನ ತರೆ ಬೊಕ್ಕ ಚಂಚಲವಾದ್‌ಪ್ಪುನ ಕೃಷ್ಣನ ಅರ್ಧ ತರೆನ್‌ಲಾ ಕಡ್ಪೆರೆ ಈ ತಯಾರಿಂದ್ ಪನ್ಪೆ. ಉಂದೆನ್ ಕೇನ್‌ನ ಕೃಷ್ಣೆ ಮನಸ್ಸ್‌ಡೆ ಎನ್ನಿಯುವೆ. 18 ದಿನತ್ತ ಯುದ್ಧ ಪಂದ್ ಮಾತೆರ್‌ಲಾ ನಿಗಂಟ್ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್ ಆಂಡ ಇಂಬ್ಯೆ ಆಯಿನ್ ಒಂಜೇ ದಿನೊಟ್ಟ್ ಮುಗಿಪ್ಪುನಲೆಕ್ಕ ತೋಜುಂಡು. ಅಂಚಾದ್ ಇಂಬ್ಯಡ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಶಕ್ತಿ ಉಂಡಾಂದ್ ತೂಕ ಪಂದ್ ಕೃಷ್ಣೆ ಊರ್ಧ್ವಬಾಹುಡ ಪನ್ಪೆ. ಅವುಲ್ ತೋಜುನ ಅಶ್ವತ್ತಮರಕ್ಕ್ ಒರ ಕಡ್ಪು ಪಂದ್. ಅಂಚನೆ ಆಯೆ ಕಡ್ಪುನಗ 101 ಬೊಕ್ಕ ಅರ್ಧ ಇರೆ ಮರರ್ದ್ ತುಂಡಾದ್ ಬೂರುಂಡುಗೆ. ಅಂಚಾದ್ ಕೃಷ್ಣೆ ಎನ್ನಿಯುವೆ. ಇಂಬೆ ಎನನ್ ಅರ್ಧ ದೆಪ್ಪುನೆಕ್ಕ್‌ಲಾ ಅಕ್‌ಲೆನ್ ದೆಪ್ಪುನೆಕ್‌ಲಾ ದಾಲಾ ಸಂಶಯ ಇಜ್ಜಿ. ಅಂಚಾದ್ ದಾದಾಂಡಲಾ ಮಲ್ಪೊಡು ಪಂದ್ ಭೀಮನ್ ಲೆತ್ತ್‌ದ್ ಪನ್ಪೆ. ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣದ ಶರೀರ ಉಪ್ಪುನ ತರೆನ್ ಯುದ್ಧ ಆಪಿನ ಜಾಗೆದ ರಥಕಂಬೊಗ್ ಕಟ್ಪೊಡು. ಆ ತರೆ ಯುದ್ಧೊಡು ಏರ್ ಗೆಂದ್‌ದೆರ್ ಏರ್ ಸೋತ್‌ದೆರ್ ಪನ್ಪಿ ನಿರ್ಣಯ ಕೊರ್ಪುಂಡು. ಅಂಚಿತ್ತಿನ ತರೆನ್ ನಿನರ್ದ್ ಅತ್ತಂದೆ ಬೇತೆ ಏರೆರ್ದ್‌ಲಾ ಕನಯೆರೆ ಸಾಧ್ಯ ಇಜ್ಜಿ ಪಂದ್ ಪನ್ಪೆ. ಭೀಮೆ ಇಡೀ ಜಗ್ಗತ್ತ್‌ನ್ ತಿರುಗುವೆ. ಕೃಷ್ಣೆ ಪಂಡಿ ಶರೀರ ತರೆ ಆಯನ ಮಗನ್ ಬುಡ್ಡು ಬೇತೆ ಓಲುಲಾ ತಿಕ್ಕುಜಿ. ಭೀಮೆ ಬಾರಿ ಬೇಜಾರ್‌ಡ್ ಉಪ್ಪುವೆ. ಅಮ್ಮೆರೆನ ಕಯಿತ್ತಡೆ ಬತ್ತಿನ ಊರ್ಧ್ವಬಾಹು ಬೇಜಾರ್‌ದ ಕಾರಣ ಕೇನುವೆ. ಕೃಷ್ಣೆ ಪಂಡಿನ ವಿಚಾರ ಭೀಮೆ ಪನ್ನಗ ಕೃಷ್ಣನ ವಂಚನೆ ಊರ್ಧ್ವಬಾಹುಗು ತೆರಿಂಡ್. ಭೀಮಡ ಪನ್ಪೆ ಆಯಿಕ್ಕ್ ಇರ್ ಬೇಜಾರ್ ಮನ್ಪುನ ಅಗತ್ಯ ಇಜ್ಜಿ. ಅಂಚಿನ

ತರೆನ್ ಯಾನ್ ಕನತ್ತ್ ಕೋರ್ಪೆ. ರಾತ್ರೆಡ್ ಇರ್ ಬಲೆಂದ್ ಪನ್ಪೆ. ಅಂಚಿನಾಯನ್ ಕೊನತ್ತ್‌ದ್ ಬೊಲ್ದು ಕುಂಟು ಪಾಡ್‌ದ್ ಜೆಪ್ಪವೆ ಈರ್ ಕುಂಟು ದೆಪ್ಪಂದೆ ತರೆ ಕಡ್ಪುಲೆಂದ್ ಪನ್ಪೆ. ಅಂಚನೆ ರಾತ್ರೆಡ್ ಭೀಮೆ ಮಗೆ ಪಂಡಿಲೆಕ್ಕ ತರೆ ಕಡ್ಪುವೆ. ಕಡ್ತ್‌ದ್ ತೂನಗ ಅವು ತನ್ನ ಮಗೆ ಊರ್ಧ್ವಬಾಹುನಂದ್ ತರೆ. ಭೀಮಗ್ ಭಾರಿ ಬೇಜಾರಪುಂಡು. ಕೃಷ್ಣನ ಕುತಂತ್ರಗ್ ದುಃಖಿಪುವೆ. ಅಯಿಕ್ಕ್ ಕೃಷ್ಣೆ ಭೀಮನ್ ಸಮಾದಾನ ಮಲ್ಪುವೆ. ಆ ತರೆನ್ ರಥ ಕಂಬೊಗು ಕಟ್ಟುವೆರ್. ಲಡಾಯಿ ಶುರು ಆಂಡ್. ಲಡಾಯಿ ಮುಗಿ ಬೊಕ್ಕ ಎನರ್ದ್ ಲಡಾಯಿ ಗೆಂದಿನೆ ಎನರ್ದ್ ಗೆಂದಿನೆಂದ್ ಆಕ್‌ಲೆಕ್‌ಲೆನ ಉಲಾಯಿ ಚರ್ಚೆ ಪಾತೆರ ಲಡಾಯಿ ಶುರುಆಂಡ್. ಅಯಿಕ್ ಕೃಷ್ಣೆ ಪನ್ಪೆ ನಿಕ್‌ಲ್ ಚರ್ಚೆ ಮಲ್ಪುನ ಅಗತ್ಯ ಇಜ್ಜಿ. ನಮ ರಥಕಂಬಗ್ ಕಟ್ಟ್‌ನ ತರೆ ಉಂಡತ್ತ ಅಯಿಟ್ಟ ಕೇನ್‌ಗ. ಅಂಚನೆ ರಥಕಂಬದಡೆ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಕೇನ್ನಗ ಅವು ಪನ್‌ಪುಂಡು. 'ನಿಕ್‌ಲ್ ಏರ್‌ಲಾ ಲಡಾಯಿ ಗೆಂದಿನ ಯಾನ್ ತೂತುಜಿ ಕೃಷ್ಣನ ಚಕ್ರ ತಿರುಗೊಂದು ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಚಂಡಿಕೆ ನೆತ್ತೆರ್ ಪರೊಂದಿತ್ತಲ್ ಆತೆ ಅತ್ತಂದೆ ಏರ್ ಲಾ ದಾಲಾ ಮಲ್ತ್‌ಜರ್'ಂದ್ ಪನ್ನಗ ಕೋಪ ಬತ್ತಿನ ಭೀಮೆ ಗದೆಟ್ಟ್ ಒಂಜಿ ಕೊರ್ಪೆ ಅಪಗ ತರೆ ಚೂರ್ ಚೂರ್ ಆದ್ ಬುರ್ದ್ ಅಯಿತ್ತ ನಡುಟ್ಟ್ ಲಡಾಯಿ ಶುರು ಆಂಡ್. ಆ ಲಡಾಯಿನ್ ಏರೆರ್ದ್‌ಲಾ ತಡೆಯೆರೆ ಸಾಧ್ಯ ಅಯಿಜಿ. ಕೃಷ್ಣೆ ಪಂಡೆ ನಿಕುಲ್ ಲಡಾಯಿ ಉಂತಾಲೆ. ಪರಿಹಾರ ಯಾನ್ ಪನ್ಪೆ. ಆಯಿಕ್ಕ್ ತರೆ ಪಂಡ್‌ಂಡ್ ಇಡೀ ಮಹಾಭಾರತ ಲಡಾಯಿನ್ ಗೆಂದುನ ಶಕ್ತಿ ಎನಡ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಯಿನ್ ಹಾಲ್ ಮಲ್ತಿನಾಯೆ ಈ ಕಪಟ ನಾಟಕದಾಯೆ. ಅಂಚಾದ್ ನನದುಂಬುಗುಲಾ ಎನ್ನ ಕೀರ್ತಿ ಒರಿಪುನಲೆಕ್ಕ ಈ ಮಲ್ಪ್. ಅಯಿಕ್ಕ್ ಕೃಷ್ಣೆ ಪನ್ಪೆ ಈ ತರೆತ್ತ ಚೂರುಲ್ ನನದ ಜನ್ಮಡ್ ಕೋರಿಲಾದ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಬಣ್ಣ ಜಾತಿಡ್ ಪುಟ್ಟ್‌ದ್ ಲಡಾಯಿ ಮಲ್ಪ್‌ಲೆ. ಒಂಜೊಂಜಿ ದಿನ ಒಂಜೊಂಜಿ ಜಾತಿ ಬಣ್ಣ ಗೆಲ್ಪುನಂಚ ಯಾನ್ ಮಲ್ಪುವೆ. ಭೂಮಿ ಓಡೆ ಮುಟ್ಟ ಉಂಡಾ ಆಡೇ ಮುಟ್ಟ ಅವು ಒಂಜತ್ತ್ ಒಂಜಿ ರೂಪೊಡು ಒರಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡುಂದು ಅಭಯ ಕೊರಿಯೆ. ಅಂಚಾದ್ ಕೋರಿಕಟ್ಟ ಇನಿಲಾ ನಡತೊಂದು ಉಂಡು.

ಮಿತ್ತ್ ಯಾನ್ ಕೋರಿನ ಕತೆಕ್‌ಲ್ ಯಾನ್ ಕೋರಿಕಟ್ಟದ ಬಗೆಟ್ಟ್ ಸಂಶೋಧನೆ ಮಲ್ಪುನ ಪೊರ್ತುಡು ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಊರುಡೆ ಪೋದ್ ಹಿರಿಯಕ್‌ಲೆಡ ಕೇಂದ್ ತೆರಿನವು. ಉಂದು ಮಹಾಭಾರತ ಬೂಕುಡು ಬತ್ತಿನ ವಿಚಾರ ಅತ್ತ್. ಜನಕ್‌ಲ್ ಬಾಯಿರ್ದ್ ಬಾಯಿಗ್ ಪಂಡೊಂದು ಬತ್ತಿನಂಚಿನ ಮೌಖಿಕ ಕತೆಕ್‌ಲ್. ಈ ಕತೆತ್ತ ಮೂಲಕವಾದ್ ಕೋರಿಕಟ್ಟ ಪುಟ್ಟ್‌ದ್‌ಂಡ್ ಪನ್ಪಿ ಕತೆನ್ ನಮ ಒಪ್ಪೊಲಿ ಅತ್ತ್‌ಂಡ ಬುಡೊಲಿ ಅಂಡ ಇಚ್ಚಿತ್ತಿ ಕತೆಕ್‌ಲ್ ಕೋರಿಕಟ್ಟದ ಬಗೆಟ್ಟ್ ಉಂಡು ಪನ್ಪಿನೆನ್ ತೆರಿಪಾಯೆರೆಗಾದ್ ಪಂಡೆ ಆತೆ.

ಪಿರಾಕ್‌ದ ಬೂಕುಲೆಡ್ ಕೋರಿಕಟ್ಟ:

ಅಂಚನೆ ವಾತ್ಸಯನನ ಕಾಮಸೂತ್ರಡ್, ದಂಡಿನ ದಶಕುಮಾರ ಚರಿತಮ್‌ದ ಐನನೇ ಉಚ್ವಾಸದ ಪ್ರಮತಿ ಚರಿತಮ್‌ಡ್ ಬ್ರಾನೆರ್‌ಲಾ ಕೋರಿಕಟ್ಟ ನಡಪುನಡೇ ಪೋದ್ ಕ್ರೀಡೆಡ್ ಪಾಲ್ ಪಡೆವೊಂದು ಇತ್ತೆರ್ ಪನ್ಪಿ ಉಲ್ಲೇಖ ಉಂಡು. ಆಜಿನೆ ಶತಮಾನದ ಬೃಹತ್ಸಂಹಿತೆದ 53ನೇ ಅಧ್ಯಾಯಡ್ ಕೋರಿದ ಲಕ್ಷಣಲೆನ್ ವಿವರಿತ್‌ದೆರ್. ಈ ಬೂಕ್

ಬರೆಯಿನ ವರಾಹಮಿರೆ ಪುಂಜೆರ್ ಮಲ್ಪುನ ಲಡಾಯಿ ಮನಸ್ಸ್‌ಗ್ ಖುಷಿ ಕೊರ್ಪಾಂದ್ ಬರೆತೆ. ಪೊನ್ನೆ ಶಾಂತಿ ಪುರಾಣದ ಒಂರ್ಬನೆ ಅಧ್ಯಾಯಡ್ ಕೋರಿದ ಕಟ್ಟದ ವಿವರ ಕೊರ್ಪೆ. ರಾಘವಾಂಕೆ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ಕಾವ್ಯೊಡ್ 'ಕೋಳಿ ಕೋಳಿಯನ್ನು ಬಯಸುವವಲ್ಲದೆ ನೊಳಿದು ರಾಜಹಂಸಯಂ ನೊಲ್ಪುದೇ?' ಪಂದ್ ಪಂತಿನೆನ್ ತೂವೊಲಿ. ಅಂಚನೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀಶೆ, ಚೆನ್ನ ಬಸವ ಪುರಾಣ ಬರೆಯಿನ ವಿರೂಪಾಕ್ಷ ಪಂಡಿತೆರ್, ಗೋವಿಂದ ಪೈಕುಲು ಇಂಚನೆ ಪಂಡೊಂದು ಪೊಂಡ ಮಸ್ತ್ ಬೂಕುಲೆಡ ಕೋರಿದ ಕಟ್ಟದ ಬಗೆಟ್ಟ್ ಬರೆತ್ತ್‌ನೆನ್ ತೂವೊಲಿ.

ಪರದೇಸೋಡ್‌ಲಾ ಕೋರಿಕಟ್ಟ

ಭಾರತ, ಚೀನ, ಪರ್ಷಿಯಾ ದೇಶೋಡ್ ಕೋರಿಕಟ್ಟ ಬಾರಿ ಪ್ರಚಾರೊಡ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಕ್ರಿ.ಪೂ. 5ನೇ ಶತಮಾನೊಡ್ ಏಷ್ಯ ಮೈನರ್, ಸಿಸಿಲಿ ದೇಶೊಡ್,ಪಿರಾಕ್ ದ ಗ್ರೀಸ್, ರೋಮ್ ದೇಶೊಡ್ ಜನಕ್‌ಲೆನ ಬಾರೀ ಪ್ರೀತಿದ ಕ್ರೀಡೆ ಆದ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್ ಕೋರಿದಕಟ್ಟ. ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್‌ದ 8ನೇ ಹೆನ್ರಿ(1481–1547) ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್‌ದ ವೈಟ್‌ಹಾಲ್‌ಡ್ ಕೋರಿಕಟ್ಟದ ಒಂಜಿ ಕಲನ್ ಕಟ್ಟದಿತ್ತೆಗೆ. ಸುರೂತ ಜೇಮ್ಸ್ (1566–1625) ಬೊಕ್ಕ ರಡ್ಡನೆ ಚಾರ್ಲ್ಸ್ (1630–1685) ವಾರೊಡ್ ರಡ್ಡ್ ಸರ್ತಿ ಕೋರಿಕಟ್ಟ ನಡಪಾವೊಂದು ಇತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಅಂಚನೆ ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್, ಸ್ಕಾಟ್ಲೆಂಡ್‌ಲೆಡ್ ಚರ್ಚ್‌ದ ಪಿದಾಯಿ ಕೆಲವು ಸರ್ತಿ ಚರ್ಚ್‌ದ ಉಳಯಿಲಾ ಕೋರಿಕಟ್ಟ ನಡಪಾವೊಂದಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಆಯಿತ್ತಾರದಾನಿ ಬೊಕ್ಕ ಕ್ರೈಸ್ತೆರೆನ ಪರ್ಬದಪಗ ಕೋರಿಕಟ್ಟ ಮಲ್ಪೆರೆ ಎಡ್ಡೆ ದಿನ ಪಂದ್ ಅಕ್‌ಲ್ ಎನ್ನಿದಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಇಂಚಿನೆ ಮಸ್ತ್ ಉಲ್ಲೇಖಲ್ ಕೋರಿದಕಟ್ಟದ ಬಗೆಟ್ಟ್ ನಂಕ್ ತಿಕ್ಕುಂಡು.

ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಕೋರಿಕಟ್ಟ

ದಕ್ಷಿಣದ ಕರಾವಳಿ ಭಾಗೊಡುಪ್ಪುನ ತುಳುನಾಡ್ ಕೋರಿಕಟ್ಟಡ್ ಬಾರೀ ಪುದರ್ ಪೋಯಿನ ಊರು. ದೊಂಬು, ಬರ್ಸ, ಕಾಡ್‌ಮಯಯವಾದುಪ್ಪುನ ಜಾಗ್, ಕಂಗ್, ಬಾರೆ, ತಾರೆಲೆನ ನಾಡ್ ಬೆನ್ನಿ ಬೆಂದ್‌ದ್ ಬಂಜ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಬತ್ತಿನ ಪೋರ್ತುಗು ಮನಸ್ಸ್‌ಗ್ ರಂಜನೆ ಪಡೆವೆರೆ ಬೋಡಾದ್ ಬಯ್ಯದ ಪೋರ್ತುಗು ಪತ್ತ್ ಜನ ಸೇರ್‌ದ್ ನಡಪುನ ಕ್ರೀಡೆನೇ ಕೋರಿಕಟ್ಟ. ಮನಸ್ಸ್‌ದ ಬೊಕ್ಕ ಮೈತ್ತ ಬೇನೆ ಬೇಜಾರ್‌ನ್ ಕಳೆಯೆರೆ ಈ ಕ್ರೀಡೆನ್ ನಡಪಾವೊಂದು ಬೈದೆರ್. ದುಂಬು ಇಂಚ ಇತ್ತಿನ ಕ್ರೀಡೆ ಮೆಲ್ಲ ಮೆಲ್ಲನೆ ದೂದ್‌ದ ಕಲವಾದ್, ಗಂಗಸರದ ಜಾಗ್ ಆದ್ ಕೋರಿಕಟ್ಟಗ್ ಪೋಪುನ, ಪೋವಂದಿನ ಜನಕ್‌ಲೆಗ್ ಬೇಜಾರ್ ಕಳೆವುನ ಕಲ ಬೇಜಾರ್ ಕನಪುನ ಕಲವಾದ್ ಬದಲಾಯೆರೆ ಶುರುವಾಂಡ್. ಈ ಕಾರಣೊರ್ದ್ ಕೆಲವು ಇಲ್ಲ್‌ಲ್ ಎಡ್ಡೆ ಆಂಡ ಬೊಕ್ಕ ಕೆಲವು ಇಲ್ಲ್‌ಲ್ ತಾದಿ ಬೀದಿಗ್ ಬರಿಯೆರೆ ಕಾರಣವಾಂಡ್ ಅಂಚಾದ್ ಸರಕಾರ ಇಂದೆತ್ತ ಮಿತ್ತ್ ಕಾನೂನು ಕ್ರಮಕ್ಕ್ ದುಂಬರಿಯೆರೆಲಾ ಕಾರಣಾಂಡ್. ನಂಕ್ ಉಂದೆತ್ತ ಚರ್ಚೆ ಮುಖ್ಯತ್ತ್ ಕೋರಿಕಟ್ಟ ಎಂಚ ನಡಪುಂಡು ಅಯಿತ್ತ ವಿಸೆಸ ದಾದ ಪನ್ಪಿನೆನ್ ತೂಕ. ತುಳುನಾಡ್ ಡ್ ನಡಪುನಂಚಿನ ಕೋರಿಕಟ್ಟಡ್ ಆಸಕ್ತಿ ಉಪ್ಪುನಂಚಿನ ಮಾತ ಜನಕ್‌ಲ್ ಪಾಲ್ ಪಡೆಪ್ಪೆರ್. ಆಯಿಕ್ಕ್

ಬ್ಯಾರಿ, ಪೋರ್ಬು, ಬಂಟೇ, ಪೂಜಾರಿ, ಗೌಡೇ, ಮೂಲ್ಯೆ, ನಾಯ್ಕೆ, ಮೇರೆ, ಮನ್ಸೆ, ಮುಗೇರೆ, ಕೊರಗೆ ಪನ್ಪಿ ವಾ ಒಂಜಿ ಬೇದಭಾವ ಇಜ್ಜಿ. ಕೋರಿ ಉಂಡ, ಮನಸ್ಸ್ ಉಂಡ ಕೋರಿಕಟ್ಟೊಲಿ. ಕೆಲವು ರೀತಿದ ಮರ್ಲೆರ್ ನಮ್ಮವುಲ್ ಉಲ್ಲೆರ್ ಆಯಿಟ್ಟ್ ಆಟದ ಮರ್ಲೆ, ಕೋರಿಕಟ್ಟದ ಮರ್ಲೆ, ಕಂಬುಲದ ಮರ್ಲೆ– ಇಂಚಿನ ಮರ್ಲೆರ್ ಓಲೇ ಕಟ್ಟ ಆವಾಡ್, ಅಟ ಆವಾಡ್, ಕಂಬುಲ ಆವಾಡ್ ಅಡೇ ಪೋದ್ ಪಾಲ್ ಪಡೆಪೆರ್.

ದೇವಸ್ಥಾನದ ಜಾತ್ರೆ, ಭೂತಸ್ಥಾನದ ಕೋಲ, ನೇಮ ಮುಗಿ ಬೊಕ್ಕ ದೈವ ದೇವೆರೆಗ್ ಭೂಮಿಗ್ ಬೂರುನ ನೆತ್ತೆರ್‌ದ ಬಿಂದು ಗಣಕ್‌ಲೆಗ್ ಕೊರಿಯೆರೆ ಬೋಡಾದ್ ಕೋರಿದ ಕಟ್ಟ ನಡಪೆರ್‌ಂದ್ ಹಿರಿಯಕುಲು ಪನ್ಪೆರ್. ದೇವೆರ್‌ನ ಪುದರ್‌ಡ್ ನಡಪ್ಪುನ ಕೋರಿದ ಕಟ್ಟದ್ ಧಾರ್ಮಿಕವಾಯಿನ ಕಾನೂನುದ ರಕ್ಷಣೆ ಉಂಡು. ಜಾತ್ರೆಗ್ ಬರಂದೆ ಬಜೀ ಕಟ್ಟಗ್ ಬರ್ಪಿನ ಜನಕ್ಕ್ ಲ್ ಮಸ್ತ್ ಉಪ್ಪುನೆನ್ ತುವೊಲಿ. ಕಟ್ಟಗ್ ಬರ್ಪುನೆಕ್ ವಾ ಜಾತಿ ಧರ್ಮಲಾ ಅಡ್ಡಿ ಬರ್ಪುಜಿ. ಮಾಸ ತಿನ್ಪುನ ಜನಕ್ ಲ್ ಕೋರಿದ ಕಟ್ಟಗ್ ಪೋವೊಲಿ.

ದುಂಬು ದೇವಸ್ಥಾನದ ಜಾತ್ರೆ, ಭೂತಸ್ಥಾನದ ಕೋಲ, ನೇಮ ಮುಗಿ ಬೊಕ್ಕ ದೈವ ದೇವೆರೆನ ಪುದರ್‌ಡ್ ನಡತೊಂದು ಇತ್ತಿನ ಕಟ್ಟ ವರ್ಸೊಡು ಓರ ಮಾತ್ರ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆಯಿಟ್ಟ್ ಮನಸ್ಸ್‌ಗ್ ನೆಮ್ಮದಿ ತಿಕ್ಕುನ ಯಾವುಜಿ ಪ್‌ಂಡ್‌ದ್ ಗಡಂಗ್‌ದ ಬಾಕಿಲ್‌ಡ್ ಕೋರಿಕಟ್ಟ ಶುರು ಆಂಡ್. ಇಂದೆಟ್ಟ್ ಗಡಂಗ್‌ದ ಯಾಜಮಾನಿಯಗ್ ಮಸ್ತ್ ಲಾಭ ಉಂಡು. ಕೋರಿಕಟ್ಟದ್ ಗೆಂದ್‌ಂಡ್‌ಲಾ ಬಾಜೆಲ್ ಸೋತ್‌ಂಡಲಾ ಬಾಜೆಲ್ ಉಂಡು. ಅಂಚಾದ್ ಅಯಿತ್ತ ಲಾಭ ಗಡಂಗ್‌ದ ಯಾಜಮಾನ್ಯಗ್. ಅಂಚಾದ್ ಎಚ್ಚ ಎಚ್ಚ ಕೋರಿಕಟ್ಟಲೆನ್ ಗಡಂಗ್ ದ ಯಾಜಮಾನಿಲ್ ನಡಪಾಯೆರೆ ಶುರು ಮಲ್ತೆರ್.

ಕೋರಿಕಟ್ಟ ಎಂಚ

ಧಾರ್ಮಿಕ ನೆಲೆಟ್ಟ್ ಆಪಿನ ಕೋರಿಕಟ್ಟಡ್ ಕೋರಿಗೂಂಟ, ಕಲಪತ್ತುನೆ, ಬಾಳ್ ಕಟ್ಟುನೆ, ದೂದು ಕಟ್ಟುನೆ, ಅರ್ರೈಕೆ, ಸೋಲ್ ಗೆಲುವು – ಇಂಚ ವಿಭಜನೆ ಮಲ್ಪೊಲಿ.

ಕೋರಿಗೂಂಟ:ಕೋರಿಗೂಂಟ ಪಂಡ ಓವೇ ಒಂಜಿ ಜಾತ್ರೆರ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ನಡಪುನ ಕೋರಿ ಕಟ್ಟದ ಸುರುತ ವಿಧಿಯಾದ್ ಇಂದೆನ್ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಬೊಳ್ಪುಗು ಗುರಿಕಾರೆ, ಮಾನಿ ಬೊಕ್ಕ ಆಯಿಕ್ಕ್ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿನ ಊರುದ ಜನಕ್ಕ್‌ಲ್ ಸೇರ್‌ದ್ ಈ ಆಚರಣೆನ್ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಕೋರಿಗೂಂಟದ ವಿಧಿಲಾ ಬಾರಿ ಗೌಜಿಡ್ ಅಪುಂಡು. ಈ ವಿಧಿ ಆಯಿ ಬೊಕ್ಕನೇ ಕೋರಿಕಟ್ಟ ಸುರು ಆಪುನೆ. ಏತ್ ಗೂಂಟ ಪಾಡುವೆರ್ ಪನ್ಪಿನೆತ್ತ ಮಿತ್ತ್ ಏತ್ ದಿನತ್ತ ಕೋರಿಕಟ್ಟ ಪನ್ಪಿನ ನಿಶ್ಚಯ ಆಪುಂಡು. ಪ್ರಾದೇಶಿಕವಾದ್ ಅವು ದುಂಬೆ ನಿಗಂಟ್ ಆದುಪ್ಪುಂಡು.

ಕಲ ಪತ್ತುನೆ, ಪತಿ ಮಲ್ಪುನೆ, ದೂದು: ಕೋರಿದಕಟ್ಟಗ್ ಬತ್ತಿನ ಜನಕ್ಕ್‌ಲ್ ಆಕ್‌ಲೆನ ಕೋರಿನ್ ಪತೊಂದು ಒಂಜಿ ಕಲಪತ್ತ್‌ದ್ ಕುಳ್ಳುವೆರ್. ಕಲಪತ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ ಏರೆನ ಕೋರಿದೊಟ್ಟುಗು ಆಕ್‌ಲೆನ ಕೋರಿನ್ ಕಟ್ಟೊಲಿಂದ್ ತೀರ್ಮಾನ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಕಲಪತ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ ಪತಿ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಪತಿ ಮಲ್ಪುನಗ ಕೋರಿದ ದಿನ್ಸ, ಎತ್ತರ, ಧೈರ್ಯ, ಪ್ರಾಯ

ಉಂದೆನ್ ಪೂರಾ ತೂಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಅಂಡ ಮಾತ್ರ ಪತಿ ಸರಿಯಾಪುಂಡು. ಇಂಚಿನ ಕೋರಿನೇ ಪತಿ ಮಲ್ಪೊಡು ಪನ್ಪಿ ನಿಯಮ ದಾಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ಕೋರಿದ ಯಾಜಮಾನಿಲೆಗ್ ಖುಷಿ ಆಯಿನ ಕೋರಿದೊಟ್ಟುಗು ಪತಿ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಪತಿ ಮಲ್ಪುನಗ ದೂದುದ ಬಗೆಟ್ಟ್‌ಲಾ ಪಾತೆರ ಅಪುಂಡು. ಕೋರಿಕಟ್ಟೆರೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಅಂಡ 'ದೆರ್ಪುನೆ' ಪನ್ಪಿ ಕ್ರಿಯೆ ನಡವೊಂಡು. ಕೋರಿಲೆನ್ ದೆರ್ಪುನೆ ಪಂಡ ಎಂಕುಲು ಕಟ್ಟೆರೆ ಒತ್ತುದ ಪಂದ್ ಅರ್ಥ.

ಒಡ್ಡಾವುನೆ: ಕೋರಿಲೆನ್ ಲಡಾಯಿಗ್ ಬುಡ್ಪುನೆಕ್ ದುಂಬು ರಡ್ಡೆನ್ ಗುರ್ತ ಮಲ್ಪೆರೆ ಬೋಡಾದ್ ಎದುರು ಎದುರು ಕೊನತ್ತ್‌ದ್ ಗುರ್ತ ಮಲ್ತ್‌ನಂಚ ಮಲ್ಪುವೆರ್ ಇಂಚಿನ ಕ್ರಿಯೆನ್ 'ಒಡ್ಡಾವುನೆ' ಪಂದ್ ಲೆಪ್ಪುವೆರ್. ಇಂಚ ಒಡ್ಡಾನಗ ಕೋರಿಲ್ ಕೆಕ್ಕಿಲ್‌ದ ಸೂಯಿನ್ ಬುಡ್ಪಾದ್ ಒಂಜೆನೊಂಜಿ ತೂದ್ ಕೊಡಪೆರೆ ತೂಪ. ಇಂಚ ಒಡ್ಡಾನಗ ಒಡ್ಡಿಂಜಿಂಡ ಒಂಜಿ ಸುತ್ತು ತಿರ್‌ಗದ್ ಅತ್ತ್‌ಂಡ ಜಾಗೆ ಬದಲ್ತ್‌ದ್ ಒಡ್ಡಾವೆರ್. ಅಪಗ ಒಡ್ಡುವ. ಆಯಿರ್ದ್ ಬೊಕ್ಕನೆ ಲಡಾಯಿಗ್ ಬುಡ್ಪೆರ್.

ಬಾಳ್ ಕಟ್ಟುನೆ: ಕೋರಿಲೆನ್ ದೆರ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ ಬಾಳ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಕೋರಿಲೆನ್ ಕಟ್ಟುವೆರ್. ಬಾಳ್ ಮಾತೆರ್‌ಲಾ ಕಟ್ಟುಜೆರ್. ಅಯಿಕ್ಕ್ ಅನುಭವ ಇತ್ತಿನಕುಲೇ ಅಪೊಡು. ಬಾಳ್ ಕಟ್ಟುನಕ್‌ಲೆಗ್ ಸರಿಯಾಯಿನ ಸಂಭಾವನೆಲಾ ಉಂಡು. ಕೋರಿನ್ ಲಡಾಯಿಗ್ ಬುಡೆರೆಲಾ ಅನುಭವಿಲ್ ಉಲ್ಲೆರ್. ಕೋರಿ ಇತ್ತಿನ ಮಾತೆರ್‌ಲಾ ಕೋರಿನ್ ಲಡಾಯಿಗ್ ಬುಡ್ಪುಜೆರ್. ಅಕ್‌ಲೆಗ್‌ಲಾ ಸರಿಯಾಯಿನ ಸಂಭಾವನೆ ಉಂಡು.

ಆರೈಕೆ: ಕೋರಿಕಟ್ಟುಡ್ ಬಾಳ್ ಕಟ್ಟುನಕ್‌ಲ್, ಕೋರಿ ಬುಡ್ಪುನಕ್‌ಲ್ ಇತ್ತ್‌ನಂಚನೆ ಕೋರಿಗ್ ನೀರ್ ಪತ್ತುನಕ್‌ಲ್, ಗಾಳಿ ಪಡುನಕ್‌ಲ್ ಕೋರಿ ಲಡಾಯಿ ಮಲ್ಪುನಗ ಪೆಟ್ಟಾಂಡ ಅಯಿಕ್ ಅರೈಕೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪಿರ ಲಡಾಯಿಗ್ ಬುಡ್ಪೆರ್.

ಸೋಲ್ ಗೆಲ್ವು: ಕೋರಿದ ಕಟ್ಟದ ಕಡೇತವು ಪಂಡ ಸೋಲ್ ಗೆಲ್ವುದ ತೀರ್ಮಾನ. ಕೋರಿದ ಕಟ್ಟಡ್ ಸೋತ್‌ನ, ಬಲ್ತಿನ, ಸತ್ತಿನ ಕೋರಿನ್ ಒಟ್ಟೆ ಪಂದ್ ಲೆಪ್ಪುವೆರ್. ಗೆಲ್ತ್ತಿನ ಕೋರಿಗ್ 'ಬಂಟೆ' ಪಂದ್ ಲೆಪ್ಪುವೆರ್. ಲಡಾಯಿಡ್ ರಡ್ಡ್ ಕೋರಿಲಾ ಸೈತ್‌ಂಡ ಆಯಾಯ ಕೋರಿದ ಯಾಜಮಾನಿನಕ್‌ಲೆಗ್ ಕೋರಿ ಬೊಕ್ಕ ದೂದು ಸೇರುಂಡು. ಅವುಲ್ ಸೋಲ್‌ಗೆಲ್ವುದ ತೀರ್ಮಾನ ಆತ್‌ಜಿ ಪಂದ್ ಅರ್ಥ. ಇಂಚಿತ್ತಿ ತೀರ್ಮಾನನ್ ಊರುದ ಪಿರಿಯೆರ್ ಅತ್ತ್‌ಂಡ ಅನುಭವಿಲ್, ಊರುದ ಯಾಜಮಾನೆರ್ ಮಲ್ಪುವೆರ್.

ಕೋರಿದ ಜಾತಿಲ್: ಊರುದ ಕೋರಿ, ಸೇಲಂ, ವರ್ಕಾಡಿ, ಡಿಂಡಿಗಲ್, ಪಲನಿ, ಗಿರಿರಾಜೆ, ಕೊಟ್ಟುಜಾಲೆ, ಗಡ್ಡಮೆ ಇಂಚ ಮಸ್ತ್ ಜಾತಿದ ಕೋರಿಲ್ ಕಟ್ಟಗಾದೆ ತಯಾರ್ ಮಲ್ತ್‌ನ ಕೋರಿಲ್. ಕೋರಿಲೆನ್ ಸಾಂಕುನ ಊರುದ ಪುದರ್ ಕೋರಿಲೆಗ್ ದೀದ್ ಲೆಪ್ಪುನ ಕ್ರಮೊದಾದ್ ಪ್ರಸಿದ್ದಿಗ್ ಬೈದ್‌ಂಡ್. ಗಿರಿರಾಜನ್ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ್ ಕಟ್ಟುನ ಕ್ರಮ ಬಾರಿ ಕಮ್ಮಿ. ಆ ಕೋರಿಗ್ ಧೈರ್ಯ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಕಮ್ಮಿ. ಅಂಚಾದ್ ಆ ಜಾತಿದ ಕೋರಿಲೆನ್ ತಿನಿಯರೆ ಮಾತ್ರ ಬಳಸುವೆರ್. ಆ ತಳಿತ ಕೋರಿನ್ ಊರುದ ಕೋರಿದೊಟ್ಟುಗು ಸೇರಾದ್ ಪೊಸ ತಳಿತ ಕೋರಿಲೆನ್ ಪಡೆದ್ ಕಟ್ಟಗಾದ್ ಸಾಂಕುವೆರ್. ಪ್ರತಿಯೊಂಜಿ ಜಾತಿದ ಕೋರಿಲ್ ಉಂಡಾಯಿನೆಕ್ ಅಯಿತ್ತ ಪಿರವುಡು ಬೇತೆ ಬೇತೆ ರೀತಿದ ಕತೆಕ್ಕ್‌ಲ್ ಉಂಡು.

ಮಲ್ಲ ಜಾತಿದ ಪುಂಜೆರೆಗ್ 'ಪೈಕಾ' ಪಂದ್ ಲೆತ್ತ್‌ಂಡ, ಎಲ್ಯ ಜಾತಿದ ಪುಂಜೆರೆಗ್ 'ಜೀಕಾ' ಪಂದ್ ಲೆಪ್ಪುವೆರ್.

ಕೋರಿಲೆಡ ಮುಖ್ಯವಾದ್ ಬಣ್ಣಗ್ ಪ್ರಶಸ್ತ್ಯ. ಐನ್ ಬಣ್ಣಲೆನ್ ದೀದ್ ಅಯಿತ್ತ ಉಪಬಣ್ಣಲೆನ್ ಗುರ್ತು ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಕಕ್ಕೆ, ಕೆಂಪು, ಬೊಳ್ಳೆ, ಮಂಜಲೆ, ಕಡ್ಲೆ ಈ ಐನ್ ಬಣ್ಣದ ಉಪಬಣ್ಣಲ್ ಇಂಚ ಉಂಡು– ಮೈಪೆ, ಕರಿನೀಲೆ, ನೀಲೆ, ಕಪ್ಪುಗಿಡೆಯೆ, ಉರಿಯೆ, ಕುಪ್ಲೆ, ಕರ್ಬೊಳ್ಳೆ, ಕಾವೆ, ಪಂಚಣಿ ಇಂಚ ಬಣ್ಣಲೆನ ಪಟ್ಟಿ ಉದ್ದ ಅವೊಂದು ಪೊಪ್ಪುಂಡು. ಬಣ್ಣೊಲ್ ಈತೇ ಉಂಡು ಪಂದ್ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ್ ಪನಿಯೆರೆ ಅಪುಜಿ. ಸುಯಿತ್ತ ಬಣ್ಣದ ಮಿತ್ತ್ ಕೋರಿಲೆದ ಬಣ್ಣ ಬದಲಾವೊಂದು ಪೋಪುಂಡು. ಉದಾರ್ಮೆಗ್ ಬೊಳ್ದು ಕೋರಿಡ್ ಒಂಜಿ ಕೆಂಪು ಸುಯಿ ಸೇರ್‌ಂಡ ಅಯಿನ್ ಗೆಂದಬೊಳ್ಳೆಂದ್ ಲೆಪ್ಪುವೆರ್. ಅಂಚನೆ ಬೇತೆ ಕೋರಿಲೆನ ಬಣ್ಣಲಾ ಬದಲಾವೊಂದು ಪೋಪುಂಡು. ಕೆಲವು ಸರ್ತಿ ಕೋರಿಲೆನ ಜುಟ್ಟುಗು ಅನುಗುಣವಾದ್ ಪುದರ್‌ಲ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಕಂಚೆಲ್ ಕೊಟ್ಟು, ಸುತ್ತ್ಯೆಕೊಟ್ಟು, ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟು, ಮುಂಡಾಸ್ ಕೊಟ್ಟು ಇಂಚಿನೆನ್ ಕಂಚೆಲ್ ಕೊಟ್ಟುದ ಬೊಳ್ಳೆ, ಸಾಸ್ತ್ರಕೊಟ್ಟುದ ಕೆಮ್ಮೈರೆ ಇಂಚ ಪುದರ್‌ಲ್ ಬುಲೆವೊಂದು ಪೋಪುಂಡು.

ಬಾಳ್‌ದ ವಿದೊಕ್ಕುಲ್: ಬಡೆಕ್ಕಾಯಿದ ಬಾಳ್, ತೆನ್ಕಾಯಿದ ಬಾಳ್ ಅತ್ತ್‌ಂಡ ಊರುದ ಬಾಳ್, ನಾಗರ ಕೆರ್ಜಿ, ಕೆರ್ಜಿ, ಎಟ್ಟಿಮುಳ್ಳು ಉಂದು ಮುಖ್ಯವಾಯಿನ ಪುದರ್‌ದ ಬಾಳ್‌ಲ್. ಅಂಡ ಜಾಗೆರ್ದ್ ಜಾಗೆಗ್ ಜನಕ್‌ಲೆರ್ದ್ ಜನಕ್‌ಲೆಗಾನಗ ಬಾಳ್‌ದ ಪುದರ್‌ಲ್ ಬದಲಾವೊಂದು ಪೋಪುಂಡು. ಸರ್ತದ ಬಾಳ್, ಅರೆಕೊಕ್ಕೆ, ಅಣೆಡೊಂಕು ಇಂಚ್ ಪುದರ್‌ಲ್ ಉಂಡು. ಬಾಳ್‌ಲೆನ ಕಟ್ಟ್‌ಗ್ 'ಬಾಳ ಸೂಡಿ' ಪಂದ್ ಪುದರ್.

ಕೋರಿದ ಕಟ್ಟದ ಪಂಚಾಂಗ: ಕೋರಿಕಟ್ಟಗ್ ಪೋನಗ ಕೈಕ್ ತಿಕ್ಕ್‌ನ ಕೋರಿನ್ ಪತೊಂದು ಪೋಪುನ ಕ್ರಮ ಇಜ್ಜಿ. ಅಯಿಕ್ಕ್ ಒಂಜಿ ಪಂಚಾಂಗ ಉಂಡು. ಅವು ಪ್ರಿಂಟ್ ಆದ್‌ಲಾ ತಿಕ್ಕುಂಡು. ಅಯಿಟ್ಟ್ ತಿಥಿ, ವಾರ, ಪಕ್ಷಗ್ ಅನುಸಾರವಾದ್ ವಾ ಕೋರಿ ಗೆಂದುಂಡು, ವಾ ಕೋರಿ ಸೋಲ್‌ಪುಂಡು ಪಂದ್ ಬರೆದಿಪ್ಪುವೆರ್. ಅಯಿತ್ತ ಪ್ರಕಾರ ಕೋರಿಲೆನ್ ಕಟ್ಟಗ್ ಕೊಂಡೊದ್ ಪೋಪೆರ್. ಕೋರಿಲೆಗ್ ಪುಟ್ಟು, ಬಾಲ್ಯ, ಜವ್ವನೆ, ಪರಬ್ಬೆ, ಮರಣ ಇಂಚ ಐನ್ ಲಕ್ಷಣ ಉಂಡು. ಉಂದೆನ್ ಕೋರಿಕಟ್ಟದ ಅನುಭವಿಲ್ ಬರೆದಿಪ್ಪುವೆರ್. ಇಂಚಿನ ಬೂಕುನ್ 'ಕುಕ್ಕುಟ ಪಂಚಾಂಗ' ಪಂದ್ ಲೆಪ್ಪುವೆರ್.

ಕೋರಿದ ಕಟ್ಟದ ವಿದೊಕ್ಕುಲ್: ಕೋರಿದ ಕಟ್ಟ ಪಂಡ್‌ಂಡ ರಡ್ಡ್ ಕೋರಿಲ್ ಲಡಾಯಿ ಮಲ್ಪುನೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ನಮ ಪಂಡ್‌ಂಡಲಾ ಅಯಿಟ್ಟ್ ಕೆಲವು ವಿದೊಕ್ಕುಲ್ ಉಪ್ಪುನೆನ್ ತೂವೊಲಿ. ಒಂಟಿಗ್ ಕಟ್ಟುನೆ, ಒಟ್ಟೆಪಾಲ್ ಅತ್ತ್‌ಂಡ ಸಾಲ್ ಕೋರಿ, ಓಡಿಕಟ್ಟ, ಪಾರ್ಟಿಕಟ್ಟ, ಕದಿಕೆಕಟ್ಟ ಇಂಚಿತ್ತಿ ವಿದೊಕ್ಕುಲು ಉಂಡು.

ಕೋರಿಕಟ್ಟಗ್ ಪೋನಗದ ನಂಬಿಕೆಲು: ಕೋರಿಕಟ್ಟಗ್ ಪೋನಗ ಬಾರಿ ಖುಷಿಟ್ಟ್ ಪೋವೊಡು. ಬೊಡೆದಿ ಜೋಕ್‌ಲೆಡ ಲಡಾಯಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪೋಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಸಾದಿಡೆ ಪೋನಗ ಮಾಸ ತಿಕ್ಕ್‌ಂಡ ಬಾರಿ ಎಡ್ಡೆಗೆ. ಪುಚ್ಚೆ, ಕನಕ್ಕ್, ಮಣ್ಣ್‌ದ ಕರ, ಒಂಟೀ ಬ್ರಾಣೆ ತರೆಕ್ಕ್ ಮುಂಡಾಸ್ ಕಟ್ಟೊಂದೆ ತಿಕ್ಕ್‌ಂಡ ಸೋಲ್ ಪನ್ಪಿ ನಂಬುಗೆ ಬಲವಾದುಂಡು. ಕುದುಕ್ಕೆ, ಮುಂಗುಲಿ ಉಚ್ಚು ಎದುರು ತಿಕ್ಕ್‌ಂಡ ಬಾರಿ ಲಾಭ ಪನ್ಪಿ ನಂಬುಗೆಲಾ ಉಂಡು.

ವಿಶೇಷ ಕೋರಿಕಟ್ಟ: ಕೋರಿದಕಟ್ಟ ಕಂಬುಲ, ನೇಮ, ಜಾತ್ರೆದ ಸಮಯೊಡು ವರ್ಸೊಡ್ ಒರ ಮಾತ್ರ ನಡಪಾವುನೆ ಅತ್ತ್. ಬಯಕೆದಪಗ, ಸಮ್ಮಾನದಪಗ, ನಿಶ್ಚಯದಪಗ –ಇಂಚ ಕೋರಿಕಟ್ಟ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಬತ್ತಿ ಬಿನ್ನೆರೆಗ್ ಕಚಿಪ್ಪು ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಒನಸ್ಸ್ ಪಾಡುನ ಕ್ರಮಲಾ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಇಂಚ ಕೋರಿಕಟ್ಟ್‌ನಗ ಇಲ್ಲದಕ್‌ಲೆಗ್ ಉಪಕಾರ ಅವಾಡ್ ಪನ್ಪಿ ವಿಶಾಲ ಹೃದಯ ಸಿರಿಮಂತಿಗೆ ಇತ್ತಿನನೆಲಾ ನಮ ತೂಯೆರಾಪುಂಡು.

ಕೋರಿದ ಕಟ್ಟದ ಬಗೆಟ್ಟ್ ಕೋರಿದ ಬಗೆಟ್ಟ್ ಮಸ್ತ್ ಗಾದೆ ಬೊಕ್ಕ ಒಗಟ್‌ಲ್ ಉಪ್ಪುನೆನ್ ತೂವೊಲಿ. ಪೊಂಜೆನಕ್‌ಲೆನ್ ನಂಬ್‌ದ್ ಕೋರಿಕಟ್ಟ ಮಲ್‌ಪುನೆನಾ, ಬದ್‌ಕ್ ಕಳೆವೊಂದಿನಾಯಗ್ ಕೋರಿದ ದೂದು ಬೀಕಾರಿಗ್ ಗಾಳ, ಆಯುಷ್ಯ ತೀರ್‌ನಾಯಗ್ ಬೊಂಟೆ, ಕೋರಿ ಕೋರಿನೆ ಬಯಕ್ಕುಂಡತ್ತಂದೆ ರಾಜಹಂಸನ್ ತೂಪುಂಡೆ – ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಮಸ್ತ್ ಗಾದೆಲ್ ನಂಕ್ ತಿಕ್ಕುಂಡು.

ಒಟ್ಟಾದ್ ಪನ್ಪುಂಡ ಕೋರಿದ ಕಟ್ಟ ಪಂಡ ಒಂಜಿ ಕ್ರೀಡೆಯಾದ್ ಜನಕ್‌ಲೆನ ಬೇನೆ ಬೇಜಾರ್‌ನ್ ಕಳೆವರೆ ಬೋಡಾದ್ ನಡತೊಂದು ಬರ್ಪಿನ ಒಂಜಿ ಗೊಬ್ಬದ್ ನಮ್ಮ ದುಂಬುಡು ಉಂಡು. ಉಂದು ಅಳಿದ್ ಪೋಪುಂಡು ಪನ್ಪಿ ಬೇಜಾರ್ ಕೋರಿದ ಕಟ್ಟದ ಪ್ರಿಯೆರೆಗ್ ಬೊಡ್ಚಿ. ಸರಕಾರ ಅಡ್ಡಕಾರ್ ಪಾಡ್‌ಂಡಲಾ ಅವು ಒಂಜತ್ತ್ ಒಂಜಿ ನೆಲೆಟ್ಟ್ ನಡತೊಂದು ಬರ್ಪುಂಡು ಪನ್ಪಿ ವಿಶ್ವಾಸ ಉಂಡು. ಅಂಡ ಗಂಗಸರ ದೂದು ಅಯಿರ್ದ್ ದೂರ ಉಂತ್‌ಂಡ ಜನಕ್‌ಲ್‌ಲಾ ಅಯಿತ್ತ ಕೈತಡೆ ಬರ್ಪೆರ್. ಎಡ್ಡೆ ಭವಿಷ್ಯ ಅಯಿಕ್ಕ್ ಉಪ್ಪು ಪನ್ಪಿ ನಂಬುಗೆಡ್ ಕೋರಿಕಟ್ಟಗ್ ಜೈಂದ್ ಪನ್ಪೆ.

ಸುಧೀರ್ ಬಾಳ್ತಿಲ

ತುಳು ಪರಪೋಕುದ ಬೇರ್ – ಕೊರಗೆರ್

ಶ್ರೀಮತಿ ಜ್ಯೋತಿ ಚೇಳ್ಯಾರು

ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಮೂಲೊದಕುಲಾದುಪ್ಪುನ ಕೊರಗೆರ್ ಪರತಿರಿಟ್ಟೆ (ಚರಿತ್ರೆ) ಕ್ರಿಸ್ತಪೂರ್ವೊ ಮೂಜನೇ ಶತಮಾನೊಡ್ದುಂಚಿ ಬದುಕುದುಪ್ಪೆರ್ ಪನ್ಪಿನ ಒಂಜಿ ಗೇನದ ಆಲೋಚನೆ ಉಂಡು. ಭೂಮಂಡಲೊದ ರಾಜೆರೆಡ್ದ್ 'ಕೋಶೆರ್' ಪಂದೆ ಗುರುತಿಸಾವೊಂದಿನ ಮೊಕುಲೆನ ಕಪ್ಪು ಕಣ್ಣೆಡ್ ಕರ್ಬದ ಪುಂಡಿ ಪತ್ತಿನ ಪೆಟ್ಟ್‌ದ ಮುದ್ರೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್ ಪಂದ್ ಆನಿದ ರಾಜೆರ್ ಪನ್ಪೆರ್. 'ಮುರುಕ್ಕು ಮರನ್ ಗುರಿ ದೀದ್ ತನ್ಕುಲೆನ್ ಗುರುತು ಮಲ್ತೊಂದೆರ್ ಪಂದ್ ನಾಡ್‌ದ ಪರತಿರಿ ಮೊಕಲ್ನ ಬಗ್ಗೆ ಪನ್ಪುಂಡು. ಇನಿ 'ಕೊರಗೆರ್' ಪಂದ್ ಗುರುತಿಸಾಯಿನ ಜನಕುಲೇ ಪಿರಾಕ್‌ದ 'ಕೋಶೆರ್' ಆದುಪ್ಪೆರಾ ಪನ್ಪಿನ ಒಂಜಿ ಸಂಸಯ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಲಾ ಕೊರಗೆರ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಬುಡಕಟ್ಟ್ ಪರಪೋಕುದ ಲಚ್ಚಣೊಲೆನ್ ಪಡೆತಿನ ಒಂಜಿ ಜನವರ್ಗ ಪನ್ಪಿನ ಸತ್ಯೊ.

ಪಡ್ಡಯಿ ಕಡಲತಡಿತ ಉದ್ಯೊಗುಲ ಪರ್ಬ್‌ದಿ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಬುಡಕಟ್ಟ್ ಪರಪೋಕುಡ್ದೆ ಜಾತಿ ಸಮಾಜವಾದೆ ಬದಲಾವೊಂದುಲ್ಲೆರ್‌ಡಲಾ ಕಾಡ್ ಗುಡ್ಡೆಡ್ ಬೆಂದ್ ತಿಂದ್‌ದೆ ಬದ್‌ಕಿದ್‌ನಕುಲು. ತನ್ಕುಲು ತಿನ್ಪಿ ತೆನಸ್ ಬಕ್ಕ ತುತ್ತಿನ ತುತ್ತೈತೊಡ್ದಾದ್ ಮೊಕಲೆನ್ 'ಮುಟ್ಟಂದಿನಕುಲು' ಪಂದ್ ನಡಪಾವೊಂದು ಬತ್ತುಪ್ಪೊಡು. ಆರ್ಯೆರ್ ಅನಾರ್ಯೆರೆನ್ ದೂಂಕ್‌ದೆರ್ ಪನ್ಪಿನೆಕ್ಕ್ ಪರತಿರಿಟ್ಟ್ ವಾ ದಾಖಿಲೆಲಾ ಇಜ್ಜಿಡ್‌ಲಾ ಕಾಡ್‌ಗುಡ್ಡೆ ಸೇರ್ದ್ ಮುಕ್ಕೊಲುಗು (ಗುಲಾಮ) ಬೆಂದಿನಕುಲು ಆದುಪ್ಪೊಡು. ಕುರ್ತೆಲುಲ್ಲೆರ್ ಪಂದ್ ಊರುಡ್ಡು ಪಿದಯಿಡುಪ್ಪಿ

'ಕೊಪ್ಪೊ'ಲೆಡ್ ಅಕುಲು ಬದುಕೊಡಾಂಡ್. ಭೂಮಿದ ಯಜಮಾನಿಕೆಗಾದ್ ಪೊರ್ಂಬ್‌ದಿ ಅರಸೆರೆಡ್ದ್, ದುಂಬುದ ಕಾಲೊಡು ಊರುಗು ಗುರ್ಕಾರೆರಾದ್ ಬದ್‌ಕ್‌ದೆರ್ನಲ ಬಕ್ಕ ಬತ್ತಿ ಜನಕುಲು ಅಕಲೆನ್ ಪಿರ ತೋರ್ತ್ದ್ ಎಡೇನ ಬೇಲೆದಕುಲಾದ್ ಸೊಂದಾದುಪ್ಪೊಡು.

ಅಕುಲು ಬದ್‌ಕ್‌ದಿ ಜಾಗೆದ ನಕೆಟ್ ಗುಮಾನಿತ್‌ದ್ ತೂಂಡ ಕೋಟೊಡ್ದ್ ಬಡಕಾಯಿಗ್ ಉಪ್ಪುನ ಕನ್ನಡದೇಸೊಡು ಉಪ್ಪುನ ಕೊರಗೆರ್. ಮೊಕ್‌ಲೆನ್ ಬಡಗನ್ ಕೊರಗೆರ್ ಪಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಮೊಕುಲು ಪಾತುರುನ ಬಾಸೆಡ್ದಾತ್ರನೇ ಈ ಸ್ಪಷ್ಟ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಗೊತ್ತಾಪುಂಡು. ಅತ್ತಂದೆ ಸಾಮಾಜಿಕವಾದ್‌ಲಾ ಕೊರಗೆರ್‌ಡ ಐನ್ ಉಲತ್ತುಲಯಿದ ಗುಂಪುಲು ಅಕುಲು ಬದುಕುನ ರೀತಿಡ್ ಗೊತ್ತಾಪುಂಡು.

1. ಅಂಡೆ ಕೊರಗೆರ್ 2. ಸೊಪ್ಪು ಕೊರಗೆರ್ 3. ತಿಪ್ಪಿ ಕೊರಗೆರ್ 4. ಒಂಟಿ ಕೊರಗೆರ್ 5. ಕಪಡ ಕೊರಗೆರ್

ದುಂಬುದ ಕಾಲೊಡು ಕೊರಗೆರ್ ಪೇಂಟೆಗ್ ಬರೊಡಾಂಡ ಆ ಊರುದ ಗುರ್ಕಾರನ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಪಡೆವೊಡಿತ್ತ್‌ಂಡ. ಮಾತೆರ್ ನಡಪುನೈಟ್ ಸಾದಿಡ್ ಮೊಕಲೆಗ್ ಉಬ್ಯರೆಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ಐಕ್ಕಾದ್ ಕೆಕ್ಕಿಲ್‌ಗ್ ಬೆದ್‌ರ್‌ದ ಅಂಡೆ ಇಜೆಂಡ ತಿಪ್ಪಿನ್ ಕೆಕ್ಕಿಲ್‌ಗ್ ಬಲ್ಲೆ ಪಾಡ್ದೆ ಕಟೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅಂಚಾದ್ ಮೊಕುಲು ಅಂಡೆ ಕೊರಗೆರ್. ಕುಡ್ಲ, ಮುಲ್ಕಿ ಬುಕ್ಕ ಪುತ್ತೂರುಡು ಮೊಕುಲುಲ್ಲೆರ್. ಪೊಸ ಕುಂಟು ತುತ್ತರೆ ದುಂಬುದ ಕಾಲೊಡು ಕೊರಗೆರ್ ಅವಕಾಶ ಇತ್ತಿಜಿ. ಅಂಚಾದ್ ಪುನೊಕ್ಕು ಪಾಡಿನ ಕುಂಟುಲೆನೆ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ತುತ್ತೊಂಬೆರ್. ಅಕುಲೆ ಕಪಡ ಕೊರಗೆರ್. ಕುಂದಪುರ ಬೈಂದೂರುದಂಚಿ ಉಪ್ಪುನಕುಲು ಮೆಕುಲು. ತಪ್ಪುನು ಮಾನ ಮುಚ್ಚೆರೆ ಸೊಂಟದ ಸುತ್ತಲ ಸುತ್ತೊಂದು ಬದುಕುನಕುಲು ಸೊಪ್ಪು ಕೊರಗೆರ್. ಕಾರ್ಕಳ ಹೆಬ್ರಿದಂಚಿ ತೂವೆರೆ ತಿಕ್ಕುವೆರ್. ತಿಪ್ಪಿಡ್ದ್ ಮಲ್ದಿನ ಕಾಜಿ, ಸರ ಪದ್ದಾಯಿಲೆನ್ ಪಾಡೊಂದು ಬದಿಕಿನಕುಲು ತಿಪ್ಪಿ ಕೊರಗೆರ್. ಕೆಬಿಕ್ ಚಕ್ಕುಲಿದಂಚಿನ ಮಲ್ಲ ಕಾಜಿಲೆನ್ ಪಾಡೊನ್ನಕುಲು ಒಂಟಿ ಕೊರಗೆರ್. ಮೆಕುಲು ಒಡಿಪು, ಬ್ರಹ್ಮಾವರದಂಚಿ ಎಚ್ಚ ಉಲ್ಲೆರ್. ಇತ್ತೆದ ಕೊರಗೆರ್ ಈ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಯಿನ ಈ ಉಲತ್ತುಲಯಿದ ಗುಂಪುಲೆನ್ ಗಮನಿಸಾಯಿಜೆರ್‌ಂಡಲಾ ಮದ್ಮೆದಪಗ ಉಂದು ಮಸ್ತ್ ಮುಖ್ಯೊ ಆಪುಂಡು. ಮಾತಾ ಗುಂಪುಲೆಡ್‌ಲಾ ಒಂಜೇ ರೀತಿದ 'ಬರಿ'ಕುಲು ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪಿನೆಡ್ದಾದೆ ಮೆಕುಲು ಮೂಲೊಡು ಒಂಜೇ ಮೂಲದಕುಲು ಆದುಪ್ಪೊಡು ಪನ್ಪಿನ ಒಂಜಿ ಆಲೋಚನೆದ ಗೇನ ಕೊರ್ಪಿನಂಚಿನನೇ ಆದುಪ್ಪೊಡು.

ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಉದ್ದೊಗುಲಾ ಉಪ್ಪುನ ಕೊರಗೆರ್ ಕುಡ್ಲಡ್ ಕಂಕನಾಡಿದ ಕುದ್ಕೋರಿ ಗುಡ್ಡೆ, ಮರವೂರು, ಬಜ್ಪೆ, ಬೈಕಂಪಾಡಿ, ಮುಲ್ಕಿ, ಮದ್ಯ, ಹಳೆಯಂಗಡಿ, ಕಿನ್ನಿಮುಲ್ಕಿ, ಕೊರಂಗ್ರಪಾಡಿ, ಕುತ್ಪಾಡಿ, ಕುಂದಾಪುರಪೇಂಟೆ, ಅಸೋಡು, ವಕ್ವಾಡಿ, ನಾಡ, ಅಮಾಸೆಬೈಲ್‌ಡ್ ಎಚ್ಚೆ ಸಂಖ್ಯೆಡ್ ಉಲ್ಲೆರ್. ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ್ ಮುಕುಲು ಇಲ್ಲ್‌ಲೆನ್ ಕಟ್‌ದ್ ಕುಲ್ಲುನಗ ಒರಿಯೊರಿಯೆ ಕುಲ್ಲುನು ಬಾರಿ ಕಮ್ಮಿ. ಕಾಡುತ್ತಪ್ತಿಲೆಡ್ ಬದುಕುನಕುಲಾಯಿನೆಡ್ದಾತ್ರ ಕಾಡ ಬರಿಟ್ ಎಲ್ಯ ಎಲ್ಯ ಗುಡ್ಜಿಲೆಲೆನ್ ಬೆದ್‌ರ್‌ದ ಕೋಲು ಬುಕ್ಕ ತಾರೆದ ಮಡಲ್‌ಡ್ ಕಟ್ಟೊಂತೆರ್. ಇಂಚಿನ ಇಲ್ಲ್‌ಲ್‌ಲೆಗ್ ಗೋಡೆ ಇತ್ತ್‌ಜಿ. ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ನಾಲ್ ಮಾಡ್‌ದ ಇಲ್ಲ್‌ಲೆನ್‌ಲಾ ಕಟ್ಯೆರ್ ಇತ್ತ್‌ಜಿ. ಮಾಡ್‌ಗ್ ಮುಲಿ, ಬೈತ ಉಂಡ್ಯ ಪಾಡೆರೆಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ಇಂಚಿನ ಕಟ್ಟಕಟ್ಟಲೆಡ್ ಬದುಕೊಂತಿನ ಮೆಕ್ಲನ ಇಲ್ಲ್‌ದ ಗುಂಪುಲೆನ್ ದುಂಬು 'ಕೊಪ್ಪ'

ಪಂದ್ ಪನೊಂದಿತ್ತೆರ್ಂಡ ಇತ್ತೆ ಕಾಲನಿ ಪಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಸಾಧು ಸ್ವಭಾವೊ ಮೆದು ಮನಸ್ಸ್‌ದ ಮೆಕ್ಲು ಮಿತ್ತ ಜಾತಿದಕ್ಲೆನ ಕಡೆಕಾರ್‌ದ ದೊಂಕಾಟೊಡು ಪೊಂರ್ಬ್‌ದ್ ಬದ್ಕ್‌ದಿನಕುಲು.

ಕಾಡ್ ಗುಡ್ಡೆದ ಸೆರಂಗ್‌ಲೆಡ್ ಬದ್‌ಕೊಂದಿತ್ತಿನ ಮೊಕುಲು ಬೇತೆ ಜಾತಿದ ಜನಕುಲೆಡುಪ್ಪ ತನ್ಕುಲೆಗ್ ಬೋಡಾಯಿನ ವಸ್ತುಲೆಗಾದ್ ಎಡ್ಡೆ ರೀತಿದ ಸಂಬಂಧೊಲೆಡ್ ಇತ್ತೆರ್. ಮಾದೆರ್‌ದ ಬೂರು ಪಾಂದೋವುಡ್ಡ್ ಬಟ್ಟಿ, ಕುಡುಪು, ಕುರುವೆ, ಪುಡಾಯಿ, ತಡ್ಪೆ ಮೊಡೆದ್ ಅಯಿನ್ ಕಂತ್‌ದ್ ಊರುಡು ಬೇತೆ ಜಾತಿದಕುಲೆಗ್ ಮಾರ್‌ದ್ದ್ ಬದಲ್‌ಗ್ ಅರಿ–ಬಾರ್‌ನ್ ಪತೊಂದು ಪೋವೊಂತೆರ್. ಆನೊಕುಲೆಗ್ ಕೊರಗೆರೆ ಡೋಲು ಮಾತ ಸಂದರ್ಭೊಡುಲಾ ಬೊಡು. ಊರುದ ಜಾತ್ರೆಗ್ 'ದೋಲ ನಲಿಕೆ' ಉಪ್ಪುಂಡು. ಕಂಬುಲದ ದುಮ್ಮಾನಿ ಪನಿ ಕುಲ್ದ್ ಕಂಬುಲದ ಕಂಡೊನು ಕಾತೊಂದು ಕಂಡೊ ಗುರ್ಕಾರೆಗ್ ನೆರೊಂದೇ ರಾತ್ರೆಯಿಡೀ ಪುಲ್ಯ ಮಲ್ತ್ ಬದುಕುನ ಕಟ್ಟಕಟ್ಟಲೆಲಾ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಗುತ್ತುದ ಗುರ್ಕಾರೆ ಸೈತ್‌ಂಡ ಬೊಟ್ಟುನ ಡೋಲು ಇಡೀ ಊರುಗು ಸೈದಿನ ಸುದ್ದಿನ್‌ಲಾ ಪನೊಂತುಂಡು. ತನ್ಕುಲೆನ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಬೇರ್‌ದ ನಿಲೆಡ್ದಾತ್ರ ಬೇತೆ ಜಾತಿದಕ್‌ಲೆಡ್ದ್ ಬೇತೆನೇ ಆದ್ ಒರಿವುನ ಮೆಕುಲೆಗ್ ಕೆಲವು ದೇವಸ್ಥಾನೊಲೆಡ್ ಇನಿಕ್ಕ್‌ಲಾ ಅರಿ ಎಣ್ಣೆ ಕೊರ್ಪಿನ ಕ್ರಮ ಇತ್ತೆಲಾ ಉಂಡು. ತುಳುನಾಡ್‌ಡುಪ್ಪುನ ಕೆಲವು ದೇವಸ್ಥಾನೊದ ಮೂಲ ಅಂಗೊಲು ಕೊರಗ ಪೊಂಜೋವುಲೆಗ್ ಕಾಡ್‌ಡ್ ಬೂರು ಕೊಯಿನಗ, ಪಜಿರ್ ಕೊಯಿನಗ ಅರಲ್ನ ಕತ್ತಿದ ಕೊಡಿ ತಾಕ್‌ದ್ ನೆತ್ತೆರ್ ರಟ್‌ದ್ 'ದೇವೆರ್ ತಿಕ್ಕ್‌ಂಡ್' ಪಂದ್ ಇನಿಕ್ಕ್‌ಲಾ ಜನಪದೆರ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಅಯಿಕ್ 'ಸ್ಥಳಪುರಾಣ'ಲಾ ಉಂಡು. ಅತ್ತಂದೆ ಬೇತೆ ಜಾತಿದಕುಲುಲಾ ಕೊರಗ ಪನ್ಪಿ ಪುದರ್ ಉಂಡು. ಈ ನಾಡ್‌ಡ್ ಸುರುಟು ಬಾಳ್ದ್ ಬದ್‌ಕ್‌ದಿನಕುಲು ಮೆಕುಲೇ ಆದುಪ್ಪೊಡು.

ಕೊರಗೆರ್ನ್ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ರೀತಿ ನೀತಿಲು ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಬೇರುಲೇ ಆದುಪ್ಪೊಡು. ಅಕುಲು ಬಾಲೆ ಪುಟಿನಪಗ, ಮದಿಮೆಡ್, ಸಾವು, ನ್ಯಾಯಪಂಚಾತಿಗೆ, ವನಸ್–ತೆನಸ್, ಕುಟುಮ ಸಂಸಾರ ದೈವದೇವೆರ್ನ ನಂಬಿಕೆಲು ತುಳುವೆರೆ ಬದ್ಕ್‌ದ ಮೂಲ ನೆಲೆನ್ ಪನ್ಪುಂಡು. ಬಾಲೆ ಪುಟಿನಪಗ ಕೊಪ್ಪುಡ್‌ತ್ತಿ ಕೊರಗೆರ್ ಪೆದ್ಮೆದಿನ್ ಪೆದಿತಿನ ಅನುಪಾನುಗು ಬುಡ್ದು ಸಂಬಂಧೊದ ಇಲ್ಲಡೆ ಪೋಪೆರ್. ಐನ್ ದಿನ ಕರಿನೆ ಆಜೆನಾನಿ ಸಮಾಜೊದ ಬಂಧುಲ್‌ನ್ ಲೆತ್ತ್‌ದ್ ಅಪ್ಪೆಬಾಲೆನ್ ಮೀಪಾದ್, ಅಮೆ ಕರಿಪುವೆರ್. ಪಜೆಟ್ ಕುಲ್ಲಾಯಿ ಅಪ್ಪೆ ಬಾಲೆಗ್ ತಡ್ಪೆಡ್ ಅರಿ ತಾರಾಯಿ ಎಣ್ಣೆ ದೀದ್ ದೀಪ ಪೊತ್ತಾವೆರ್. ಐಟ್ಟೆ ಪೆದ್ಮೆದಿನ ಅಮೆ–ಕರ–ಕರ್ಪುರ ಗೌಜಿಗ್ ಗೆಡ್ಡೆದ ಅಟಿಲ್ ಅಂಗುಣೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಬಲಸುವೆರ್. ಕುಲದೈವೊನು ಸುಗಿತ್‌ದ್ ಅಯಿಕ್ಕ್‌ಲಾ ಬಲಸ್‌ದ್ ಬಾಲೆಗ್ ಆನಿಯೆ ಪುದರ್ ದೀಪೆರ್. ಬಾಲೆದ ಸೊಂಟೊಗು ಕಪ್ಪು ನೂಲು ಪಾಡ್ದ್ ಪುದರ್ ದೀಪಿನ ಹಕ್ಕ್ ಕುಟುಂಬೊದ ಪಿರಿಯಾಕುಲೆಗ್ ತಿಕುಂಡು. ಐತಾರ ಪುಟುಂಡ ಐತೆ, ಅಂಗಾರೆ ಆಂಡ ಅಂಗಾರೆ, ಸನಿಯಾರ ಆಂಡ ತನಿಯೆ ಇಂಚ ಪುದರ್ ದೀಪೆರ್. ಪೊಣ್ಣು ಜೋಕುಲೆಗ್ ಬೂದಿ, ತುಕ್ರಿ, ಚೋಮು ಇಂಚ ಪುದರ್ ದೀಪಿನ ಕ್ರಮ ಉಂಡು.

ಮುಕುಲೆಗ್ ಮದಿಮೆಗ್ ಐತಾರನೇ ಎಡ್ಡೆ ದಿನ. ದುಂಬು ಬಾಲೆ

ತೊಟ್ಟಿಲ್‌ಡುಪ್ಪುನಗನೇ ಅರುವತ್ತಗ್ ಮದಿಮೆ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ಪೆರ್. ಒಂಜೇ ಬರಿಟ್ ಮದಿಮೆ ಆವೊಂತುಜಿ. ನಿಚ್ಚಯ ಪೊಣ್ಣ ಇಲ್ಲಡಾಂಡ, ಮದಿಮೆ ಆಣ ಇಲ್ಲಡ್. ಆಣ್ ಒಂಜಿ ಪೊಣ್ಣನ್ ಮದ್ಮೆ ಆವೊಡಾಂಡ 'ತೆರ' ಕೊರಡು. ಪೊಣ್ಣನ ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮಗ್ ಅರಿ ಇಜ್ಜಂಡ ಕಾಸ್‌ದ ರೂಪೊಡು ಕೊರ್ಪಿನ ಕ್ರಮ ಇತ್ತೆಲಾ ಉಂಡು. ಬದಿ ಕೊರ್ಪಿನ ಬದಿ ದೆತೊನುನ ಇನಿಕ್‌ಲಾ ಈ ಸಮಾಜೊಡು ಇಜ್ಜಿ. ಮದಿಮೆದ ದುಮ್ಮಾನಿ ರಡ್ಡ್ ದಿನ ನಾಲ್ ಬರಿತ ಪೊಂಜೊವುಲು ಬತ್ತ್ ಪೊಣ್ಣನ್ ಮೀಪಾವೆರ್. ಮದಿಮೆದಾನಿ ಆಣ್ ಪೊಣ್ಣನ್ ಗುವೆಲ್ದ ಕಟ್ಟೆಡ್ ಕುಲ್ಲಾದ್ ಮೀಪಾವೆರ್. ಆಣನ್ ಬಾರ್‌ದ ಮುಡಿಟ್ ಕುಲ್ಲಾಯೆರ್‌ಡ ಪೊಣ್ಣನ್ ಐಡ್ದ್ ತಗ್ಗ್‌ದ ಪುಡಾಯಿನ ಕಂಕನೆ ಪಾಡ್ದ್ ಐತ ಮಿತ್ತ ಕುಲ್ಲಾವೆರ್. ಪೊಣ್ಣನ ಕೆಕ್ಕಿಲ್‌ಗ್ ಕಪ್ಪು ಬೊಲ್ದು ಮಣಿಸರ ಪಾಡ್ದ್ 'ಕೊಳ್ಳಿ ಮೆದಲ್' ಪಾಡುವೆರ್. ರಡ್ಡ್ ಕುಟುಂಬೊದಕುಲುಲಾ ಸೂರ್ಯನ್ ನೆನೆತ್‌ದ್ ಮದ್ಮಾಯ ಮದ್ಮಾಲೆಗ್ ದೇಸೆ ಪಾಡುವೆರ್. ಆಣ್ ಪೊಣ್ಣಗ್ ರಡ್ಡ್ ಬೊಲ್ಲಿದ ಪಾವಲಿ ಕೊರೊಡು. ಮದಿಮೆದ ಲೆಕ್ಕೊಡು ಆಜಿ ವನಸ್ ಕೊರಡು. ಗಂಜಿ ತೆಲಿತ ವನಸೇ ಅತ್ತಂದೆ ಮೀನ್ ಮಾಸದ ವನಸ್‌ಲಾ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಮದಿಮೆ ಆಯಿ ಆಣ್-ಪೊಣ್ಣನ ಮನಸ್ ಮುರಿಂಡ ಕುಟುಮೊದ ಹಿರಿಯನ ಒಪ್ಪಿಗೆಡೆ ಬುಡುಗಡೆಲಾ ಸಾಧ್ಯ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಬುಡೆದಿ ಸೈತಿನ ಆಣ್, ಕಂಡನಿ ಸೈತಿನ ಪೊಣ್ಣು ಕುಡ ಮದಿಮೆ ಆಪುನ ಅವಕಾಶಲಾ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಪೊಣ್ಣು ಮಗಲೆಡ್ದ್ ಸಂಸಾರ ಬುಲೆವೆಟಡುನ್ಪಿ ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಕಟ್ಟ್ ಪನ್ಪಿ ಅಪ್ಪೆ ಕುಟುಮೊದ ಬುಲೆಚ್ಚಿಲ್ ಮುಕುಲೆಡ್‌ಲಾ ಉಂಡು. ದುಂಬು ಊರುಡ್ದೂರುಗು ಪೋದು ಬದುಕೊಂದಿತ್ತಿನ ಮೆಕುಲು ಇತ್ತೆ ಸರಕಾರ ಕೊರಿ ಜಾಗೆಡ್ ಐಟ್ಯೆಟೆ ಗುಂಪು ಗುಂಪಾದ್ ನಿಲೆ ಉಂತುವೆರ್. ಇಲ್ಲ್‌ಡ್ ಗುರ್ಕಾರೆ ಹಿರಿಯೆನೆ ಆದುಪ್ಪುವೆ. ಅಮ್ಮಡ್ದ್ ಮಗಕ್ಕ್ ಅಧಿಕಾರದ ಹಕ್ಕ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಲಾ ದುಂಬು ಕೂಡು ಕುಟುಮೊಡು ಇತ್ತಿನಕುಲು ಇತ್ತೆ ಕಂಡನಿ-ಬುಡೆದಿ-ಜೋಕುಲು ಒಟ್ಟುಗು ಬದುಕುವೆರ್. ಆಂಡಲಾ ಹಿರಿಯಾಕ್‌ಲೆನ್, ಕಂಡನಿಯನ್ ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆ ಮಾಮಿ ತಮ್ಮಲೆನ್ ಬಾರಿ ಮಾನಾದಿಗೆ ಕೊರ್ದು ಪಾತೆರುನ ಭಾಷೆ ಮೊಕಲ್ನವತ್ತ್. ಮಾತೆರ್ನಲಾ ಮುಟ್ಟೊಡ್ 'ಆಯೆ, ಇಂಬೆ' ಪಂದ್ ಪಾತೆರುವೆರ್.

ಮೊಕುಲು ಪಾಡುನ ತುತ್ತೈತ ಬಾಕಿದಕಲೆಡ್ದ್ ಬೇತೆನೆ ಆದುಂಡು. ಆಂಜೋವುಲು ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ್ ಸೊಂಟೊಗು ತುಂಡು ಕುಂಟು ತುತ್ತೊಂದು ಕೆಬಿಕ್ ಪಿತ್ತಲೆದ ಒಂಟಿನ್‌ಲಾ ಕೈಕ್ ಕರ್ಬದ ಕಾಜಿನ್‌ಲಾ ಪಾಡೊಂತ್ತೆರ್. ಸೊಂಟೊಗು ಗುಮ್ಮೆದ ಎಲುಬುನು ಜೋಡಿಸಾದ ಮಲ್ಪಿ ತೊಡಂಕ್ ಪನ್ಪಿ ಸೊಂಟ ಪಟ್ಟಿ ಪಾಡೊಂತ್ತೆರ್. ಐಕ್ ಮೋರೆ ಕತ್ತಿನ್ ತಿಕ್ಕಾವೊಂತ್ತೆರ್. ಕತ್ತಿ ತಿಕ್ಕಯೆರ್ ಗಿಡಿತ್ತ ಕಾರ್‌ದ ಎಲುಡ್ದು ಕೊಕ್ಕೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಐಕ್ ತಿಕ್ಕಾದ್ ಐನ್ ತೊಡಂಕ್‌ಗ್ ತಿಕ್ಕಾವೊಂತ್ತೆರ್. ತರೆಕ್ಕ್ ಮಾತೆರ್ನಂಚನೆ ಪಾಲೆದ ಕೊಂಬರ್ ಮುಟ್ಟಾಲೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಪೊಂಜೋವೆಲೆಡ ಒಂಜಿ ವರ್ಗೊದಕುಲು 'ತುಂಡೆ' ಪನ್ಪಿ ಕಪ್ಪು ಕುಂಟುನು ನೆರಿಗೆ ಪಾಡಂದೆನೆ ತುತ್ತೊಂತೆರ್. ತಿಗಲೆಗ್ ಬೊಲ್ದು ಬಣ್ಣದ ರಾಕೆನ್ ಪಾಡ್ದ್ ಸೆರಂಗ್‌ನ್ ಪೊದೆತೊಂದಿತೆರ್. ಕೆಕ್ಕಿಲ್‌ಗ್ ಮಣಿಸರ ಪಾಡೊಂತೆರ್. ಈ ಮಣಿಸರೊನು ಪ್ರಾಣಿ ಪಕ್ಕಿಲೆನ ಎಲುಬುಲೆಡ್ದೆ ಅಕುಲೇ ಮಲ್ತೊಂತೆರ್. ತರೆಕ್ ಮಾತೆರಂಚಿನ ಪೂವು ಮುಡಿಯಂದೆ 'ಕಿನ್ನಾರ' ಪನ್ಪಿ ಬೇಲಿಡ್ ತಿಕುನ ಪೂನು ಮುಡಿಪೆರ್.

ಬೋಂಟೆ ದೇರುನ ಮೊಕಲ್ನ ಕುಲ ಕಸುಬುಲಾ ಅತ್ತ್. ಐಟ್ಟೆ ಎಚ್ಚ ಉಮೇದ್‌ಲಾ ಇತ್ತಿಜಿ. ಕೆರೆ, ಗುವೆಲ್, ಪಲ್ಲಲೆಡ್ ನೀರ್ ಆಜಿನಪಗ ಬೆಜಕರೆದ ಅಡಿಡುಪ್ಪಿ ಏಮೆಲೆನ್ ಕೆರ್ದ್ ತಿನ್ಪೆರ್. ಕೈಟ್ ಒಂಜಿ ದೂಂಚಿದ ಕರ್ಬದ ಕೋಲು ಪತ್ತೊಂದು ಕುಟ್ಟ್‌ಕುಟ್ಟ್‌ದ್ ನಾಡೊಂದು ಪೋದೇ ಏಮೆದ ಬೋಂಟೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಬೊಲ್ದು ಏಮೆ ಮೆಕ್ಲೆಗ್ ಬಾರಿ ಇಷ್ಟದ ಮಾಸ. ಐನೆ ತಿಂಡ 'ಕೊಟ್ಟ' (ಕುಷ್ಠ) ಬರ್ಪುಜಿ ಪಂದ್‌ಲಾ ನಂಬಿಕೆ ಉಂಡು. ಊರುಡು ಪೆತ್ತ–ಕಂಜಿ ಸೈತಿನಪಗ ಕೊರಗೆರ್ ಪಂಡ್ ಕಡಪುನ ಕ್ರಮ ದುಂಬು ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಅಕಲೆ ಗುರ್ಕಾರಗೇ ಪಂದ್ ಕಡಪುಡ್‌ಂಡ ಐತ ಮಾಸೊನು ಬೆಯ್ಪುದ್ ತಿಂದೆರ್‌ಂಡ ಚರ್ಮೊನು ಹದ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಡೋಲುಗು ಪಾಡ್ದ್ ಪೊರ್ಲುಡೇ ಬೊಟ್ಟೊಂತೆರ್. ಇಂಚ ಸೈತಿ ಪೆತ್ತಲೆನ್ ಕೊನೆಯರಲಾ ಅಕಲಕಲೇ ಉಲಯಿ ಗಡಿಕುಲು ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಅತ್ತಂದೆ ಇಂಚ ಕೊನೊಪಿ ಬೇಲೆಗೆ 'ಒಯ್ಪು' ಪಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್.

ಕೊರಗೆರೆಗ್ ಬದ್‌ಕ್‌ಡ್ ಕುಸಿ ಪಡೆವೊಡು ಪನ್ಪಿ ಆಲೋಚನೆದ ಇಂಬು ಇತ್ತಿನಕುಲು. ಬೀಸ ನಡೆಕೆದ ನಲಿಕೆ, ಕೆಬಿ ಕೆಲಿಪುನಂಚಿನ ದೋಲುದ ನಲಿಕೆ, ಕಾಡ ಬೆದ್‌ರ್‌ಡ್ ಮಲ್ತಿನ ಕೊಳಲ್, ಐತ ಒಟ್ಟುಗು ಕಂಚಿದ ಕಂಟದಂಚಿನ ತಾಳದ ಸ್ವರೊಕು ಸರಿಯಾದ್ ನಲಿಪುನು ಪಂಡ ಮೆಕ್‌ಲೆಗ್ ಬಾರಿ ಕುಸಿ. ಕಲಿ ಮೆಕಲ್ನ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಒಂಜಿ ಭಾಗನೇ ಆದುಂಡು. ಊರುದ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಜಾತ್ರೆಗ್, ಭೂತ ದೈವ ಕಾಲಾವಧಿತ ನೇಮೊಡು, ನಾಗಮಂಡಲ, ಢಕ್ಕೆಬಲಿ, ಮಾರಿಪೂಜೆ, ಗೋಂದೋಲು, ಅಷ್ಟಮಿ, ಕಂಬುಲ ಇಂಚ ಊರು ಬೊಕ್ಕ ನಾಡ್ ಸಮ್ಮಂದಿ ಜಾತ್ರೆ ಬೊಕ್ಕೊ ವಿಶೇಷ ಆಚರಣೆ ಪರ್ಬೊಲೆಗ್ ದೂರೊದ ಕೊಲೆಂಜಿಡ್ ಉಂಡುದು ಆಣ್–ಪೊಣ್ಣು ಜೋಕುಲು ಪರಬೆರ್ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಸೇರ್ದ್ ಪಜ್ಜೆ ಪಾಡುನ ಮೆಕಲ್ನ ಬಾರಿ ಗೌಜಿದ ಕುಸಿತ ಗೇನ. ಮಾರ್ನೆಮಿದ ಪರ್ಬಕ್ ಇಲ್ಲ್ ದಿಂಜಾಯಿ ಬಕ್ಕ ಇಲ್ಲ್ ಇಲ್ಲಡೆ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಜಾಲ್‌ಡ್ ದೋಲ ನಲಿಕೆ ನಲ್ತ್‌ದ್ ಅರಿ–ಬಾರ್ ಪತೊಂದು ಪೋವೊಂತೆರ್. ಈ ನಲಿಕೆನ್ 'ಬೊಂತೆಲ್‌ದ ನಲಿಕೆ' ಪಂದ್‌ಲಾ ಪನ್ಪೆರ್.

ಸೂರ್ಯದೇವೆರೆನ್ ಗಾಢವಾದ್ ನಂಬುದಿನ ಕೊರಗೆರೆಗ್ ಐಕ್ ಸಮ್ಮಂದಿಸಯಿನ ಆಚರಣೆ ಇತ್ತೆ ಕಮ್ಮಿಯಾತ್‌ಂಡ. ಕಾಡ್‌ದ ಬರಿಟ್ ಬದ್‌ಕೊಂದಿತ್ತಿ ಈ ಜನೊಕುಲು, ಕಾಯೆರ್ದ ಮರತ ಅಡಿಟ್ ಒಂಜಿ ಕಲ್ಲ್ ಪಾಡ್ಟ್ ಐನ್ ನಂಬೊಂತೆರ್. ಐಕ್ 'ಕಾಟ' ಪಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಮರಿಯಲೊಡ್ದ್ ದುಂಬು ಸುಡು ದೊಂಬುಗು ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಪೊರ್ತುಡು 'ಕಾಟ'ದ ಎದುರು ಜೋಡು ಕೊಡಿ ಇರೆ ಪಾಡ್ದ್ ಮಂಜಲ್ ಬಿರಾಯಿನ ಬೆಯಿಪ್ಪಾದಿ ನುಪ್ಪುನು ಬಲಸ್‌ದ್ ಕುಟುಮದ ಹಿರಿಯೆರ್ ದೀದ್, ಮದಿಮು ಪಂದ್ ಬಕ್ಕ ಐನ್ ಪುರ್ಸದ ಆದ್ ದೆತೊನೆಂತೆರ್. ಇತ್ತೆ ಉಂದು ಮದೆ ಆದೆ ಕುಟುಮೊದ ಮೂಲ ಇಲ್ಲಡೆ ವರ್ಸೊಗೊರೊ ಅಡ್ ಬಲಸ್‌ದ್ 'ಭೋಗ' ಕೊರ್ಪೆರ್. ಇತ್ತೆ ಬಾಕಿ ಜಾತಿದಕ್ಲೆಕ ಭೂತೊಲೆನ್‌ಲಾ ನಂಬುವೆರ್. ಕೊರಗತನಿಯೆ ಕೊರಗೆರ್ ನಂಬುನ ಕುಲದೈವ. ಆಂಡ ಕೊರಗೆರತ್ತಂದೆ ಜೇತೆ ಜಾತಿದಕುಲುಲಾ ಕೊರಗ ತನಿಯನ್ ನಂಬುವೆರ್. ಆಂಡ ಕೋಲ ಕೊರ್ಪಿನಿ ತಿರ್ತ ಜಾತಿದಕುಲು ಮಾತ್ರ. ಇನಿಕ್‌ಲಾ ಒರ್ಸೊಗೊರೊ ಕುಟುಮೊದ ಮೂಲದಿಲ್ಲಡ್ ಕುಟುಮೊದ ಯಜಮಾನಿಕೆಡ್ ಕೊರಗೆರ ದೈವ ಕೊರಗತನಿಯಗ್ ನೀಚಗ್ ಕೋಲಂದ್ ಸಂದುಂಡು.

ಚೌತಿ ಮೆಕ್ಲೆಗ್ ಬಾರಿ ಗೌಜಿದ ಪರ್ಬ. ದುಮ್ಮಾನಿ ರಾತ್ರೆ ಉಪವಾಸೊ ಮಲ್ತ್ ದ್ ಕಲಿ ಪರಂದೆ, ಮಧುಮಾಸ ತಿನಂದೆ ಉಪ್ಪುವೆರ್. ಸೂರ್ಯೆ ಮೂಡೊಡ್ದು ದುಂಬು ಜಾಲ್‌ನ್ ಅಂಬಿ ಅಡ್ತ್‌ದ್ ಸುದ್ದ ಮಲ್ಪುನಾಲ್ ಮದಿಮೆ ಆವಂದಿನ ಮದಿಮಾಲ್ ಪೊಣ್ಣು. ಪೊಸೊ ಬೂರುದ ಬಟ್ಟಿಡ್ ಗಣಪತಿ ದೇವೆರ್ನ ಪುದರ್‌ಡ್ ಬಜಿಲ್, ಪರ್‌ಂದ್ ಕಂಬುಳಲೆನ್ ದೇವೆರೆಗ್ ದೀಪೆರ್. ಕುಟುಮೊದಕ್‌ಲ್ನ ಪರವಾದ್ ಮದಿಮ್ಮಾಲ್ ಪೊಣ್ಣು ಕಾಡ್‌ದ ಪೂಕುಲೆನ್ ದೀದ್ ನಟೊನುವಲ್. ಇಂಚ ಮಲ್ಪುನೆಟ್ಟ್ ಸುದ್ದೊಡುಪ್ಪಿ ಪೊಣ್ಣನ ಪೂಜೆಗ್ ದೇವೆರ್ ಓಕೊನುವೆರ್ ಪಂದ್ ಮೆಕಲ್ನ ನಂಬಿಗೆ.

ಕೊರಗೆರೆಡ್ ಆಟಿಕಳಂಜನಂಚಿನ ಒಂಜಿ ಆಚರಣೆ ಉಂಡು. ಇಂದೆನ್ ಅಕುಲು 'ಚುಣ್ಣಕಟ್ಟುನು' ಪನ್ಪೆರ್. ಕೊರಗೆರೆ ಆಣ್‌ಮಗೆ ಒರಿ ಸೊಂಟೊಗು ನೆಕ್ಕಿಸಪ್ಪು ಕಟೊಂದು ಇಡೀ ಮೆಯಿಕ್ಕ ಕೆಂಪು ಪೂಜಿದ ಡೋಲು, ಕೊಳಲು ತಾಳಿಬೊಟ್ಟೊಂದು ಇಲ್ಲ್‌ಇಲ್ಲಡೆ ಪೋಪೆರ್. ಬೊಳಿ ಬಿರಾದಿ ನೀರ್‌ನ್ ಇಲ್ಲ ಗುರ್ಕಾರೆ ಚುಣ್ಣಕಟ್ಟಿನಾಯಗ್ ತಲ್ಪುವೆ. ಸೀಕ್‌ಡಿತ್ತಿ ಬಾಲೆನ್ ಚುಣ್ಣ ಕಟ್ಟಿನ ಆಯನ ಕೈಕ್ ಕೊರ್ದು ಪಿರ ದೆತೊನುವೆರ್. ತಡ್ಪೆಡ್ ಎಡ್ಡೆಮುಂಚಿ, ನುಂಗೆಲ್, ಮಂಜಲ್‌ದ ಕೊಂಬು, ಮಜಿನ್ ದೀದ್ ಕೊರ್ಪೆರ್. ಅನಿಷ್ಟೊ ಕಳೆಯರೆ ಕೊರ್ಪಿನ ಉಂದುಲಾ ಒಂಜಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿಧಿ.

ಕಾಡ್‌ಲೆಡೇ ಇತ್ತ್‌ದ್ ಕಾಡ್‌ದ ಬದ್‌ಕ್‌ಲೆನ ತನ್ಕುಲೆ ಗೇನೊಗು ಮುಟ್ಟ ಮಲ್ತಿನ ಕೊರಗೆರ್ ಅಲ್ತ್ ಬೂರು, ಬೆದುರಡ್ದು ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಕಸುಬುನು ಕಟ್ಟೊಂದೆರ್. ಕೊಜಂಬೆ, ಎಲಿಬೂರು, ಇಲ್ಲಿಬೂರು, ಚೆನೇರಿ ಬೂರು, ಮಾದೇರಿ ಬೂರುಲೆನ್ ಕಡ್ತ್‌ದ್ ಬಟ್ಟಿ, ಮೀನ್‌ದ ಕುತ್ತೆರಿ, ಬಾರ್ ದಿಂಜಾವುನ ಕದಿಕೆ, ಕೈಕಂಜಿಲೆನ ಮೈ ಉರ್ದುನ ಉರ್ದುಕುಚ್ಚಿ, ತಡ್ಪೆ, ಕಳಸೆ, ಪೆಟಾರಿ, ತೊಟ್ಟಿಲ್‌ನ್ ತಯಾರಿ ಮಲ್ತೊಂತೆರ್. ಪ್ರಾಣಿಲೆನ ಎಲುಬು, ಚರ್ಮೊಲೆನ್ ಮಾರುನತ್ತಂದೆ ಮರ್ದ್‌ಗ್ ಬೋಡಾಯಿಂಚಿನ ನಾರ್–ಬೇರ್‌ಲೆನ್ ಕಾಡ್‌ಡ್ದ್ ನಾಡೊಂದು ಕನಪಿನೆಟ್ಟ್ ಬಿರ್ಸೆರ್. ಅತ್ತಂದೆ ಗಟ್ಟಗ್ ಕಾಪಿತೋಟೊಗು ಕೂಲಿ ಬೇಲೆಗ್‌ಲಾ ಪೋವೊಂತೆರ್.

ಜಾತಿ ಸಮಾಜೊಡ್ದ್ ಬೇತೆ ಆದ್ ತೋಜಿನ ಕೊರಗೆರ್ನ ಬಂಧುತ್ವ ಸಮಾಜೊಡು ಮಡಿ–ಮೈಲಿಗೆದ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶೇಷ ಆಲೋಚನೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಲೇಸ್‌ದ ಒಣಸ್‌ಲೆಡ್ ಒರಿಯನ ಇರೆತ ನುಪ್ಪು ನನೊರಿಯನ ಇರೆಕ್ ಬೂರುಂಡ, ರಟ್ಟ್‌ಂಡ ಉನ್ಪುನಕುಲು ಪೂರಾ ವನಸ್ಸ್‌ನ್ ಬುಡ್ದು ಲಕ್ಕುವೆರ್. ತಪ್ಪು ಮಲ್ತಿನಾಯಗ್ ಮಾತೆರ್ನಲಾ ಎದುರು ಉಂತಾದ್ ತಪ್ಪು ದಂಡ ಪಾಡೊಂತೆರ್. ಆಯೆ ಕೂಡೊಂಜಿ ಗೆಡ್ಡೆದ ಒಣಸ್ ಇಡೀ ಸೇರ್ದಿ ಜನೊಕುಲೆಗ್ ಕೊರೊಡು. ಒಂಜಿ ವೇಳೆ ಆಯೆ ಐಕ್ ಒಪ್ಪಿಜೆಡ ಆಯನ್ ಜಾತಿಡ್ದ್ ಪಿದಯಿ ಪಾಡೊಂತೆರ್ ಪನ್ಪಿನ ವಿಚಾರ ಪಿರಿಯಾಕ್ಲೆಡ್ದ್ ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ವನಸ್ ತೆನಸ್‌ಡ್ 'ಕಲಿ' ಮುಖ್ಯ ಬಾಜೆಲ್. ತರೆಕ್ ದೀಪಿನ ಮುಟ್ಟಾಲೆಡ್ ಕಲಿ ದೆಂಗಾದ್ ಪರ್ಪಿನ ಆಚರಣೆ ದುಂಬುಲಾ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಕಲಿ ಪರ್ನಗ ದೆಂಗಾವುನಾಯೆಲಾ ನೆಲಕ್ ಒಂಜಿ ಪನಿ ಪಾಡ್ಯೆಡ ಆಯಗ್‌ಲಾ ತಪ್ಪು ದಂಡ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಜಾತಿಡ್ ತನಡ್ದ್ ಶಿರ್ತ ಇತ್ತಿ ಜಾತಿದಕಲೆಡಪ್ಪ ಆಣ್–ಪೊಣ್ಣು ಸಮ್ಮಂದೊ ದೀವೊಂಡೆರ್‌ಂಡ ಅಕಲೆನ್ ಜಾತಿಡ್ಡ್ ಪಿದಯಿ ದೀವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಬೇತೆ ಜಾತಿದ ಪೊಣ್ಣನ್

ಆಣ್ ಕುಲೊಕು ದೆತೊನೊಡಾಂಡ ವಿಶಿಷ್ಟ ಆಚರಣೆ ಜಾರಿಡ್ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಕಾಡ್ದ ಕೆರೆತ್ತ ಬರಿಟ್ಟ್ ಇಜ್ಜಂಡ ತುದೆ ಬರಿಟ್ಟ್ ಸಾಲಾದ್ ಕಟ್ಟ್‌ದಿನ ಏಳ್ ಗುಡಿಚ್ಚಿಲ್‌ನ್ ಬೆದ್‌ರ್, ಪಜಿರ್‌ಡ್ ಕಟ್ಟೊಂತೆರ್. ತಪ್ಪು ಮಲ್ತಿ ಪೊಣ್ಣು ಕೆರೆಟ್ಟ್ ತರೆಕ್ಕ್ ಮೆಯಿಕ್ಕ್ ಮೀದ್ ಬನ್ನಗ ಜಾತಿದ ಗುರ್ಕಾರೆ ಈ ಗುಡ್ಚಿಲ್‌ಗ್ ತೂ ಕೊರ್ಪೆ. ಐತ ಉಲಯಿಡ್ ಪಾರೊಂದು ಏಲ್ ಗುಡ್ಚಿಲ್ ಕಡತ್ತ್‌ದ್ ಆಲ್ ಪಾರ್ ಬರೊಡು. ಅಡೆಗ್ ಅಲೆಗ್ ಪೊಸ ಜನ್ಮ ತಿಕ್ಕಂಡ್. ಆಲ್ ಪವಿತ್ರ ಆಯಲ್, ಏಲ್ ಜನ್ಮದ ಪಾಪಲಾ ಪವಿತ್ರ ಆಂಡ್ ಪನ್ಪಿ ನಂಬಿಕೆ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಉಂದುವೇ ಸಂದರ್ಭೊಡು ಅಪರಾಧಿನ ಜಾಗೆಡ್ ಇತ್ತಿ ಆಣಗ್ ಕೋಲುಡು ಸರಿಟ್ಟೆ ಆಕೊಂತೆರ್. ಗುಡ್ಚಿಲ್ ಪೊತ್ತ್‌ದ್ ಆಯಿ ಬೊಇಲೊನು ಆಣ್ ಪೊಣ್ಣನ ಮೈಕ್ ಪೂಜಿದ್ ಮಂಜಲ್ ಪಾಡ್ದ್ ಓಕುಳಿ ನೀರ್‌ನ್ ತಲ್ತ್‌ದ್ ಅಕಲೆನ್ ಸುದ್ದೊ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಜಾತಿಗ್ ಸೇರ್ಸಾವೊಂತೆರ್. ನೆಕ್ಕ್ ಆಪಿ ಕರ್ಚಿನ್‌ಲಾ ತಪ್ಪಿತಸ್ತೆರೇ ಕೊರೊಡುತುಂಡು.

ಕಾಡ್ ಬೊಕ್ಕ ನಾಡ್‌ದ ಗಡಿನ್ ಆಕ್ರಮಿಸದ್ ಬದುಕುನ ಕೊರಗೆರ್ 'ಮಾಯ' ಬೊಕ್ಕ 'ಜೋಗ'ದ ನಡುತ ಸಮ್ಮಂದೊನು ಬುಲೆಪಾವುನಕುಲು ಪನ್ಪಿ ನಂಬಿಕೆ ಉಂಡು. ಈ ಜನಾಂಗದ ಜನೊಕುಲೆಡ ಒಂಜಿ ವಿಶೇಷ ಶಕ್ತಿ ಉಂಡು. ಅಕುಲೆನ್ ತೃಪ್ತಿ ಮಲ್ಪುನ ಮೂಲಕ ತನ್ಕುಲೆಗ್ ಎಡ್ಡೆಪ್ಪು ಆಪುಂಡುಂದುಲಾ ನಂಬುವೆರ್. ಗ್ರಹಚಾರ ದೋಷೊಗು ಪ್ರತೀ ಸನಿಯಾರ ಕೊರಗೆರೆಗ್ ನುಪ್ಪು ಪಾಡುವೆರ್. ಉಂದೆಕ್ಕ್ 'ನೀಚಾನ್ನದಾನ' ಪನ್ಪೆರ್. ಜೋಕ್ಲುದಾಂತಿನಕುಲು ಕೊರಗೆರೆಗ್ ನುಪ್ಪು ಪಾಡ್‌ಂಡ ಜೋಕುಲಾಪುಂಡು ಪನ್ಪಿ ನಂಬಿಕೆ ಉಂಡು. ಸೀಕ್ ಬರಂದಿನಂಚ ಇಜ್ಜಂಡ ಸೀಕ್ ಬತ್ತಿನಾಯೆ ಗುಣ ಆಯರ 'ರಕ್ಷಣಾ ಮಾಟ' ಪಂದ್ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಮಣ್ಣ್‌ದ ಬಾಜನೊಗು ಒಂತೆ ಎಣ್ಣೆ ಪಾಡ್ದ್ ಐಟ್ಟ್ ಸೀಕ್‌ದಾಯೆ ಆಯನ ಮೋನೆ ತೂದು ಐಕ್ ತನ್ನ ಕೂಜಲ್ ಬೊಕ್ಕ ಉಗುರುನು ಪಾಡ್ದು ಕೊರಗೆರೆಗ್ ಕೊರುಂಡ ಸೀಕ್ ಗುಣ ಆಪುಂಡು ಪನ್ಪಿ ಆಚರಣೆ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಪೊಣ್ಣು ಮಗಲೆಡ್ತ್ ತಾನ್ ಮೈಕ್ಕ್ ಪಾಡ್ದಿ ಕುಂಟುನು ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಕೊರಗೆದಿ ಕೊರ್‌ಂಡ ಆಲ್ 'ಹಾಳ್ ಪೂರಾ ಎಂಕುಪ್ಪಡ್ ಎಡ್ಡೆ ಪೂರಾ ನಿಕ್ಲೆಗ್ ಉಪ್ಪಡ್' ಪಂದ್ ಪನ್ಪಿನೆಟ್ಟ್ ಗ್ರಹಚಾರ ಕಮ್ಮಿಯಾಪುಂಡು ಪನ್ಪಿ ನಂಬಿಕೆ ಉಂಡು.

ಮಿತ್ತ ಜಾತಿದಕುಲು ಪಡೆಯಿ ಬಾಲೆಲು ಗಡಿಪಂದೆ ಪೋಂಡ ಅಯಿನ್ ಕೊರಗೆದಿ ಕೊರ್ದು ದೆತೊನುನ ಕ್ರಮ ಉಂಡು. ಕೊರಗೆದಿಗ್ ಬಂಜರ ವನಸ್ ಪಾಡ್ದ್ ತರೆಕ್ ಎಣ್ಣೆ ಕೊರ್ದು ಅಕೇರಿಗ್ ಬಾಲೆನ್ ಅಕ್‌ಲೆ ಕೈಟ್ಟ್ ಕೊರ್ಪೆರ್. ಆ ಪೊಂಜೊವು ಬಾಲೆಗ್ ಬಂಜರ ಮಿರೆಕೊರ್ದು ಐಕ್ ಕೊರಗೆನಾ ಕೊರಪ್ಪೊಲಾ ಪಂದ್ ಪುದರ್ ದೀಪೆರ್. ಬಾಲೆದ ಪೆದಿಯಪ್ಪೆ ತಡ್ಪೆಡ್ ಅರಿ, ತಾರಾಯಿ, ಸೀರೆ, ಕಾಸ್ ದೀದ್ ಕೊರುಂಡ ಐನ್ ದೆತೊಂದೆ ಬಾಲೆನ್ ಪಿರ ಕೊರ್ಪೆರ್. ಇಂಚಿನ ಕಟ್ಟ್‌ಕಟ್ಲೆ ಅಮಾಸೆದಾನಿ ನಡಪುಂಡು. ನೆಡ್ದ್ ಬಾಲೆದ ಅವುಸ ಎಚ್ಚಾಪುಂಡು ಪಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್.

ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಬಾರಿ ಪೆರ್ಮೆ ಪಡೆಯಿನ ಕಂಬುಲಡ್ 'ಪನಿ ಕುಲ್ಲುನು' ಕೊರಗೆರೆ ಆದುಲ್ಲೆರ್. ಬೆನ್ನಿ-ಕಂಡ ಸಾಗುವಳಿಗ್ ಸಮ್ಮಂದ ಪಟ್ಟ್‌ದ್ ದತ್ತಿ ಕಂಡೊಡು ಎರ್ಲೆನ್ ಗಿಡಪ್ಪುನ ಈ ಆಚರಣೆಡ್ ಅಕುಲುಲಾ ಒಂಜಿ ಪಾತ್ರವಾದ್ ಬರ್ಪೆರ್. ಕಂಬುಲದ ದುಂಬುನಾನಿ ರಾರ್ತೆ ಪುಲ್ಯ ನಿದ್ರೆ ಮಲ್ಪಂದೆ ದೋಲು ಬೊಟ್ಟೊಂದು, ಕಂಬುಲದ

ಗುರ್ಕಾರೆಗೇ ನೆರೊಂದು, ಬಪ್ಪರ್ ಪಾತೆರೊಂದು, ಕಲಿ ಪರೊಂದು ಪುಲ್ಯ ಮಲ್ಪುವೆರ್. 'ಮಂಜೊಟ್ಟಿ'ಗ್ ಎರ್ಲು ಜಪ್ಪೊಂಡ ದುಂಬುಗು ಒರಿ ಎರುವಾದ್ ಕಂಬುಲದ ಕಂಡೊಡು ನನೊರಿ ಆಯನ್ ಗಿಡಪ್ಪುವೆರ್. ಕಂಬುಲದ ಕಂಡೊಡುಪ್ಪುನ 'ನೀಚಶಕ್ತಿ'ಲು ಬಲಿಪಿ ಎರ್ಲೆಗಾವಡ್, ಜವನಿಯೆರೆಗಾವಡ್ ತರ್ಕೊನೆರೆ ಬಲ್ಲಿ ಪಂದ್ ಇಂಚಿನ ಆಚರಣೆ ಪಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ದೋಲು ಬೊಟ್ಟುದು ನಲಿಪುನೆಡ್ದಾತ್ರ ಒವ್ವೇ ಬೊಡ್ಚಾಂದಿನ ಶಕ್ತಿಲು ಕಂಬುಲದ ತಲೊಕು ಬರಿಯರಲ ಸಾಧ್ಯ ಇದ್ದಿ ಪನ್ಪಿ ನಂಬಿಕೆಲಾ ಉಂಡು.

ಕೊರಗೆರ್ ತುಳುನಾಡ್‌ಡುಪ್ಪಿ ಮಾತಾ ರೀತಿ-ರಿವಾಜಿಡ್‌ಲಾ ದುಂಬುದ ನೆಲೆಯಾದ್ ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪೆರ್. ನೆಕ್ಕ್ ಅಕುಲು ಪಾತೆರುನ ಬಾಸೆಲಾ ಸಾಕ್ಷಿಯಾದುಂಡು. ತುಳುವೇ ಆಂಡಲಾ ಐಟ್ಟ್ ಉಪ್ಪುನ ವ್ಯಂಜನ ಸ್ವರತ ಉಚ್ಚಾರಣೆ ಬೊಕ್ಕ ಬಳಕೆಡ್ ಐತ ವ್ಯಾಕರಣಾಂಶೊಡ್ದಾತ್ರ ಅವು ಉತ್ತರ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಯಾಯಿನ ಬ್ರಾಹೂಯಿಗ್ ಕೈತಲುಂಡು ಪಂದ್ ಭಾಷಾವಿಜ್ಞಾನಿಲು ಪನ್ಪೆರ್. ಕೊರಗ ಭಾಷೆ ಒಂಜಿ ಉಪಭಾಷೆ ಅತ್ತ್, ಅವು ಬೇತೆನೇ ಭಾಷೆ ಆದುಪ್ಪೊಡು ಪನ್ಪಿ ಚರ್ಚೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡಲಾ, ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷಾವಿಜ್ಞಾನೊಡು ಕೊರಗ ಭಾಷೆಗ್‌ಲಾ ಒಂಜಿ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಯಿನ ಮಾನಾದಿಗೆ ಉಂಡು.

'ಕೊರಗತನಿಯೆ' ಕೊರಗೆರ್ನ ಮೂಲ ಪುರುಸೆ. ಮಿತ್ತಜಾತಿದಕ್‌ಲ್ನ ಅನ್ಯಾಯ, ಮೋಸೊನು ಪೊರ್ಂಬುದ್ ಉಂತುದಿನಾಯೆ. ಅಂಚಾದ್ ಒರಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವೀರೆ ಆದ್ ಕೊರಗೆರ್ ಇನಿಕ್‌ಲಾ ಆಯನ್ ನಂಬೊಂದು ಬೈದೆರ್. ಭಟ್ರನಕುಲು ಅತ್ತಂದೆ ಬೇತೆ ಮಾತಾ ಜಾತಿದಕುಲು 'ಕೊರಗತನಿಯ'ಗ್ ಪರಕೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ನಂಬೊಂದು ಕೈಕೊನುವೆರ್. ಪೆತ್ತಕಂಜಿ ಇದ್ದಿಂಡ ಒವ್ವೇ ವಸ್ತ್ ದಕ್ಕ್‌ದ್ ಪೋಂಡಲಾ ಕೊರಗಜ್ಜಗ್ ಬಾಜೆಲ್ ದೀಪೆ ಪಂದ್ ಪರಕೆ ಪನ್ಪೆರ್. ಕೊರಗ ತನಿಯಗ್ 'ಜೇಟಿಗೆ' ದಾಂತೆ ತಿಂಗೊಲ್ದ ಬೊಲ್ಪುಗು ಮಲ್ಪುನ ಕೋಲೊನು ಪೊಂಜೋವುನಕುಲುಲಾ ತೂಯರೆಗ್ ಇಜ್ಜಿ ಪಂದ್ ನಂಬಿಕೆ ಉಂಡು.

ಇಂಚ ಕೊರಗೆರ್ ಕಾಡ್‌ಡ್ದ್ ನಾಡ್ ಮುಟ್ಟ, ನಾರ್‌ಬೇರ್‌ಡ್ದ್ ದೈವ ದೇವೆರ್ ಮುಟ್ಟ ಮಾತಾ ನಿಲೆತ ಗೇನೊಲೆಡ್‌ಲಾ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ತನ್ಕುಲೆನ ಪರಪೋಕುದ(ಸಂಸ್ಕೃತಿದ) ಬೇರ್‌ಲೆನ್ ನೆಗೆತ್ ತೋಜಾವೆರ್. ಅಕಲ್ನ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಪೊದಿಕೆ ಕಟ್ಟಿನ ಆಲೋಚನೆದ ಪೊರ್ಲು ನಾಡ್‌ನ್ ಅಕುಲು ಗೆರತೊಂದಿನ ನಿಲೆಟ್ಟ್ ಉಂಡು. ಆಣ್ ಪೊಣ್ಣು ಪನ್ಪಿ ಭೇದದಾಂತೆ ನರಮಾನಿ ಪನ್ಪಿ ಆಲೋಚನೆ ಇಂಬು ಮಲ್ದಿ ಆಚರಣೆಲು, ಕ್ರಮೊಕುಲು, ರೀತಿ-ರಿವಾಜಿಲುಲಾ ಮುಖ್ಯ. ಇನಿಕ್ ಕಾಲ ಬದಲಾವೊಂದುಂಡು ಕೊರಗೆರ್‌ಲಾ ಕಾಡ್ ಬುಡ್ದ್ ನಾಡ್ ಬೈದೆರ್. ಮಲ್ಪು ಬೇಲೆದಲೆಕೊನೆ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಗೇನೊಲು ಬದಲಾವೊಡು ಪನ್ಪಿನಲಾ ಮಸ್ತ್ ಮುಖ್ಯ. ಅತ್ತಂದೆ 'ತುಳುವೆರೆಂಕುಲು' ಪನ್ಪಿ ಪೆರ್ಮೆಡ್ ಅಕುಲೆನ್ ಬದ್‌ಕೆರೆ ಬುಡ್ಪಿನಲಾ ಇನಿತ ತುರ್ತುದ ಅಗತ್ಯಲಾ ಅಂದ್. ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತದ ಬೇರ್‌ಲಾಯಿನ ಕೊರಗೆರ್ ನಾರಾದ್ ನಾರಂದೆ ಬದುಕೊಡಾಂಡ ಕೊಡಿಪಾದ್ ಕೊಡಿಯೆರೆ ತೆಗ್‌ಲೆರೆ ಅವಕಾಶ ಮಲ್ತ್ ಕೊರೊಡಾಯಿನ ತುಳುವೆರೆಂಕಲ್ನ ಮಾತೆರ್ನಲಾ ಜಬದರಿ ಆದುಂಡು.

ತುಳು ಸಿನಿಮಾದ ಸಾದಿಗೊಂಜಿ ತುಡರ್

ಡಾ. ದುರ್ಗಾಪ್ರವೀಣ ಎಂ.ಎಸ್

ತುಳುನಾಡು ಬೊಕ್ಕ ಸಿನಿಮಾದ ಸಂಬಂದೊ ಇನಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ್ ತೂವೊಡಾಯಿನ ಸಂಗತಿ. ತುಳು ಪಣ್ಪಿನ ಒಂಜಿ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಸಿನಿಮಾದ ಮಿತ್ತ್ ಪಾತೆರ್ನಗ ತುಳುತ್ತೊಟ್ಟುಗೆ ಕನ್ನಡ ಸಿನಿಮಾಳೆನ್‌ಲಾ ತೂವೊಡಾಪುಂಡು.ಅಂಚ ತೂನಗ ತುಳುಟ್ಟ್ ಬತ್ತಿನ ಸಿನಿಮಾ– ಅಯಿತ್ತ ಗುಣದೋಸಲಾ, ಕನ್ನಡ ಸಿನಿಮಾಳೆಡ್ ತೋಜುದ್ ಬರ್ಪುನ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಬಾಸೆಸಂಸ್ಕೃತಿಲಾ ಗೊತ್ತಾಪುಂಡು.ಇಂಚ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಸಂಗತಿಳ್ ಎದ್ರ್ ಬನ್ನಗನೆ ಪೊಸ ಪೊಸ ಸಾದಿಳೆನ್ ನಾಡ್ದ್ ದುಂಪೊಯರ ಆಪುಂಡು,ಅವು ತುಳುಸಿನಿಮಾದ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್‌ಗ್‌ಲಾ ಎಡ್ಡೆ ಆಪುಂಡು.

ಸಿನಿಮಾ ಲೋಕಗ್‌ಲಾ ತುಳುನಾಡುಗ್‌ಲಾ ಉಪ್ಪುನ ಸಂಬಂದೊ ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ತೆರಿನವೆ. ಜಯಮಾಲ, ಲೀಲಾವತಿ, ವಾದಿರಾಜ್, ಕಾಶಿನಾಥ್, ವಿನೋದ್ ಆಳ್ವಾ ಪ್ರಕಾಶ್ ರೈ, ಉಪೇಂದ್ರ, ಗುರುಕಿರಣ್, ವಿ.ಮನೋಹರ್, ಐಶ್ವರ್ಯ ರೈ, ಶಿಲ್ಪಾ ಶೆಟ್ಟಿ, ದೀಪಿಕಾ ಪಡುಕೋಣೆ, ಫ್ರೀಡಾಪಿಂಟೋ, ಸುನಿಲ್ ಶೆಟ್ಟಿ, ಚೇತಾ ಯಜ್ಞೇಶ್ ಶೆಟ್ಟಿ ಇಂಚ ಸುಮಾರ್ ಜನ ನೆಂಪಾಪೇರು. ತುಳು ಸಿನಿಮಾ ಪಣ್ಣಗ 1971ಡ್ ಸುರುಟ್ ಬತ್ತಿನ 'ಎನ್ನ ತಂಗಡಿ' ಅವೇ ವರ್ಷ ಬತ್ತಿನ 'ದಾರೆದ ಬುಡೆದಿ', ಅಂಚನೆ 'ಪಗೆತ್ತ ಪುಗೆ' (1972), 'ಬಿಸತ್ತಿ ಬಾಬು' (1972), 'ಉಡಲ್ದ ತುಡರ್' (1973), 'ಕಾಸ್‌ದಾಯೆ ಕಂಡನಿ' (1973), 'ಯಾನ್ ಸನ್ಯಾಸಿ ಆಪೆ'(1974), 'ಬಯ್ಯಮಲ್ಲಿಗೆ' (1974), 'ಏರ್ ಮಲ್ತಿನ ತಪ್ಪು' (1974), 'ತುಳುನಾಡ ಸಿರಿ' (1976), 'ಭಾಗ್ಯವಂತೆದಿ' (1981), 'ಸತ್ಯ ಓಲುಂಡು' (1990), 'ಬಂಗಾರ್ ಪಟ್ಲೇರ್'(1993),'ಒಂತೆ ಎಡ್ಜಸ್ಟ್‌ಮಲ್ಪಿ'(1999), 'ತುಡರ್' (2001), 'ಕಡಲಮಗೆ' (2006), 'ಬದಿ' (2007), 'ಬದ್‌ಕ್' (2008) ಇಂಚ ಪುದರ್ ಪಣೊಂದು

ಪೋವೊಲಿ. ಅಂಚನೆ ಪಂಡರಿಬಾಯಿ, ಲೀಲಾವತಿ, ಕಲ್ಪನ, ಜಯಮಾಲಾ, ಸುಧಾರಾಣಿ, ತಾರಾ, ಭಾವನ ಮೊಕುಳು ಮಾತಾ ತುಳು ಸಿನಿಮಾಡ್ ಬೈದೇರು ಪಣ್ಪಿನವು ಮಲ್ಲ ಸಂಗತಿಯೇ. ಇಡೆಮುಟ್ಟ ಬತ್ತಿನ ತುಳು ಸಿನಿಮಾಡ್ ಸಾಮಾಜಿಕ ವಿಷಯನೇ ಜಾಸ್ತಿ, ದೈವಳಾಯಿನ ಕೋಟಿಚನ್ನಯ ಬೊಕ್ಕ ಸಿರಿ ಮಿತ್ತ್ ಸಿನಿಮಾ ಬತ್ತ್ಂಡ್.

ಅಂಚನೆ 'ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಚಲನಚಿತ್ರ ವಾರ್ಷಿಕ ಪ್ರಶಸ್ತಿ'ಳೆಡ್ 'ಬಿಸತ್ತಿ ಬಾಬು' (1972–1973)ಗ್ ಮೂಜನೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, 'ಕೋಟಿ ಚನ್ನಯ' (1973–1974)ಗ್ ನಾಲನೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಬತ್ತ್‌ನವು, 'ಭಾಗ್ಯವಂತೆದಿ'(1981–1982), 'ಬಂಗಾರ್‌ಪಟ್ಲೇರ್' (1992–1993), 'ಮಾರಿಬಲೆ' (1997–1998), 'ತುಡರ್' (2000–2001) ಸಿನಿಮಾಳೆಗ್ ತೀರ್ಪುಗಾರೆರ್ನ ವಿಶೇಷ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಬತ್ತ್‌ನವು, 'ಬದಿ' (2006–2007) ಸಿನಿಮಾಗ್ 'ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷಾ ಚಲನಚಿತ್ರ ಪ್ರಶಸ್ತಿ' ಅಂಚನೆ ತುಳುಟ್ಟ್ ಸುರುತ್ತ ಈಸ್ಟ್‌ಮನ್ ಕಲರ್ ಸಿನಿಮಾ 'ಬಂಗಾರ್ ಪಟ್ಲೇರ್' (1993)ಗ್ ರಾಷ್ಟ್ರಮಟ್ಟದ ರಜತಕಮಲ ಬೊಕ್ಕ ನಗದು ಬಹುಮಾನ ಬತ್ತಿನವು, ಇತ್ತೆ ಗೋವಾಡ್ 'ಗಗ್ಗರ' (2009) ಪ್ರದರ್ಶನ ಆಯಿನವು–ಉಂದೆನ್ ಮಾತಾ ತೂನಗ ತುಳು ಸಿನಿಮಾ ಒಂಜಿ ಎಡ್ಡೆ ಸಾದಿಡೆ ಬರೊಂದುಂಡು ಪಣ್ಪಿನವು ಗೊತ್ತಾಪುಂಡು. ಇಡೆಮುಟ್ಟದ ತುಳು ಸಿನಿಮಾಡ್ ಆಯಿನ ಲೋಪನ್ ತೂದು ಅಯಿನ್ ಸರಿ ಮಲ್ತೊನೊಡು, ಅಂಚನೆ ಇತ್ತೆ ನನ ಪೋವೊಡಾಯಿನ ಸಾದಿಲೆನ್ ಸರಿಯಾದ್ ತೂವೊಡು. ತುಳು ಸಿನಿಮೊದ ಒಂಜಿ ಪರಂಪರೆ ಇತ್ತೆ ನಮ್ಮೆದುರ್‌ಡುಂಡು. ಉಂದೆತ ಪಿರಾವು ಒಂಜಿ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್–ತುಳು ಬಾಸೆ, ಬದ್ಕ್, ಪರಿಸರೊದ ಚಿತ್ರೊನ್ ಕೊರ್ಪುನ ಎಡ್ಡೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಉಂಡು. ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಪ್ರಯತ್ನೊಳೆ ಒಂಜಿ ಬಾಸೆಡ್ ಸಿನಿಮಾ ಮಲ್ಪುನ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಸಾದಿಲೆನ್ ಉಂಡು ಮಲ್ಪುಂಡು.

'ಸಿನಿಮಾ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿ' ಪಣ್ಪಿನ ಸಂಗತಿನ್ ತೂಂಡ ತುಳು ಸಿನಿಮಾಗ್ ಇಪ್ಪುನವು ಒಂಜಿ ಎಲ್ಯ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಪಣ್ಪಿನವು ಸತ್ಯೊ. ತುಳು ಸಿನಿಮಾ ತುಳುನಾಡುದ ಟಾಕಿಸುಳೆಡ್ ಮಾತ್ರ ಪ್ರದರ್ಶನ ಆವೊಡಾಪುಂಡು. ಬೆಂಗಳೂರು, ಮುಂಬೈಡ್ ತುಳುತ್ತ ಮಿತ್ತ್‌ದ ಮೋಕೆಡ್ ಆವೂ ಪಂಡಲಾ ದೊಡ್ಡು ಕಾಸು ವೈವಾಟುದ ದೃಷ್ಟಿಡ್ದ್ ಕಷ್ಟನೆಂದ್ ಪಣೊಡಾಪುಂಡು. ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿ ಪಣ್ಣಗ ಅಲ್ಪ ಲಕ್ಷಗಟ್ಲೆ ಇನ್ವೆಸ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ವೈವಾಟು, ಲಾಬೊ ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಪಾತೆರೊ ಮಾತಾ ಬರ್ಪುಂಡು.

ತುಳುಕ್ಕಿಪ್ಪುನೆ ಎಲ್ಯ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಆಂಡಲಾ ಅಯಿಕ್ಕ್ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್‌ಗ್ ಬೋಡಾಯಿನ ಮಾತಾ ಸಾದಿಲು ಉಲ್ಲ. ಕನ್ನಡ, ತಮಿಳು, ಮಲಯಾಳಂ, ತೆಲುಗು, ಹಿಂದಿ ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಫಿಲ್ಮ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಳೆನೊಟ್ಟುಗ್ ಹೋಲಿಕೆ ಸರಿಯತ್ತಾಂಡಲಾ ಕೊಡವ, ಲಂಬಾಣಿ, ಕೊಂಕಣಿ ಸಿನೆಮೊಡ್ದ್ ಎಚ್ಚ ಪ್ರಯೋಗಲು ನಡೆತ್ತ್ಂಡ್, ಬೊಕ್ಕ ತುಳು ಸಿನಿಮಾ ಎಚ್ಚ ಜನಕ್ ಮುಟ್ಟುಂಡು ಪನ್ಪಿನವು ಅಬಿಮಾನೊದ ಸಂಗತಿ.

ತುಳುನಾಡುಡು ಕನ್ನಡ ಸಿನಿಮಾಳೆಗ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಉಂಡು. ಅಂಚನೆ ಮಲಯಾಳಂ, ತಮಿಳು, ತೆಲುಗು, ಹಿಂದಿ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸಿನಿಮಾಳು ಬರ್ಪುಂಡು. ಅಪರೂಪಗ್ ಕೊಂಕಣಿ ಬೊಕ್ಕ ಕೊಡವ ಸಿನಿಮಾಲಾ ತೂವೊಳಿ. ಇತ್ತೆ ತುಳು ಸಿನಿಮಾ

ಕುಡ್ಲದ ಮಲ್ಟಿಪ್ಲೆಕ್ಸ್‌ಡ್‌ಲಾ ಬರೊಂದುಂಡು. ನಮ್ಮ ದೇಸೊಗು ಸುರುತ್ತ ಸರ್ತಿ ಮಲ್ಟಿಪ್ಲೆಕ್ಸ್ ಥಿಯಟರ್‌ನ್ ಕೊಂಡತ್ತ್‌ನಾರು ಮೂಲ್ಕಿ ಕವತ್ತಾರುದ ಮನಮೋಹನ ಶೆಟ್ಟಿ ಪಣ್ಪಿನವುಲಾ ಮುಲ್ಪ ನೆಂಪು ಮಲ್ತೊನೊಳಿ. ಉಂಬೆರು 2005ಡ್ ಮುಂಬಯಿಡ್ ಸುರುಮಲ್ತಿನ ಇಮ್ಯಾಕ್ಸ್ ಥಿಯಟರ್ ಬೊಕ್ಕ ಕೆಲಸಮಯಡೆ ಆ್ಯಡ್‌ಲ್ಯಾಬ್ಸ್ ಮಲ್ಟಿಪ್ಲೆಕ್ಸ್ ಆಂಡ್.ಇತ್ತೆ ಉಂದೆತ ಸಿನಿಮಾ ವಿಬಾಗೊನ್ ಅನಿಲ್ ಅಂಬಾನಿ ಗುಂಪುದ ರಿಲಯನ್ಸ್‌ಗ್ ಕೊರ್ದುಂಡು.

ತುಳು ಸಿನಿಮಾದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ವಿಬಾಗೊಳೆಡ್ ಲೋಪ ಇಪ್ಪುನೆ ಸತ್ಯೊ.ಆಂಡ ಉಂದೆನ್ ಮಾತಾ ಸುರುತ್ತ ಪ್ರಯತ್ನೊ ಆದ್ ದೆತ್ತೊಣೊಡು. ಆಕ್ಟಿಂಗ್, ಚಿತ್ರಕತೆಟ್‌ಪ್ಪುನ ನಾಟಕೊದ ಪ್ರಭಾವೊಡ್ದ್ ಪಿದಾಯಿ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಪೊಸ ಸಾದಿ ನಾಡೊಡು.ಸಿನೆಮಾ ಲೋಕೊಡು ಪುದರ್ ಮಳ್ತಿನ ತುಳುವೆರು ತುಳು ಸಿನಿಮಾದ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್‌ಗ್ ಎಂಚ ಬೆರಿಸಾಯ ಕೊರೋಲಿ ಪಣ್ಪಿನಯಿನ್ ತೂವೊಡು.

ಅಯಿನೊಟ್ಟುಗೆ ತುಳು ಸಿನಿಮಾಳೆನ್ ಹೊರನಾಡುದಕುಳೆಗ್ ಮುಟ್ಟಾವುನ ಬಗ್ಗೆ ಏಚನೆ ಮಲ್ಪೊಡು.ಕನ್ನಡ ಸ್ಯಾಟಲೈಟ್ ಚಾನಲ್‌ಡ್ ಅಯಿನ್ ಪ್ರಸಾರ ಮಲ್ಪುನವು ಒಂಜಿ ಬಗೆ. ಇನಿ ಚಂದನಡ್ ಮಾತ್ರ ತುಳು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಪ್ರಸಾರ ಆವೊಂದುಂಡು, ಒರಿನ ಚಾನಲ್‌ಡ್ಲಾ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ತುಳು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಸುರು ಮಲ್ಪೊಡು. ಅಯಿನೊಟ್ಟುಗು ಬರ್ಪಿ ದಿನಟ್ಟ್ ತುಳು ಸಿನಿಮಾಳೆನ್ ಪ್ರಸಾರ ಮಲ್ಪೊಳಿ. ಏರ್‌ಟೆಲ್, ಬಿಗ್‌ಟಿವಿ, ಡಿಷ್‌ಟಿವಿ, ಸನ್‌ಡೈರೆಕ್ಟ್, ವೀಡಿಯೋಕಾನ್ ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಡಿಟಿಎಚ್‌ದಕುಳೆಡ ನಿರ್ಮಾಪಕೆರ್ ಪಾತೆರ್ದ್ ಸೀದಾ ಜನಕ್ಕುಳೆನ ಇಲ್ಲಾಡೆಗ್ ತುಳು ಸಿನಿಮಾಳೆನ್ ಮುಟ್ಟಾವೊಳಿ. ಬೆಂಗಳೂರು ದೂರದರ್ಶನೊದ ಶುಕ್ರವಾರದ ಚಿತ್ರಮಂಜರಿಟ್ 'ಬಂಗಾರ್ ಪಟ್ಲೇರ್' ಚಿತ್ರದ ಪದ್ಯ ಬತ್ತಿತ್ತ್‌ನೈನ್ ಮುಲ್ಪ ನೆಂಪು ಮಲ್ತೊನುಡು, ಅಂಚನೆ ನನತ ತುಳು ಸಿನಿಮೊಳೆಡ್ ಎಡ್ಡೆಂದಿನ ಕಬಿತೆಲೆನ್ ಸೇರ್ಸಾದ್ ಅಯಿನ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಚಾನಲ್‌ಳೆಡ್ ಪ್ರಸಾರ ಮಲ್ಪೊಳಿ, ಎಡ್ಡೆ ಪದ್ಯ ಬಾಸೆದ ಗಡಿ ಇಜ್ಯಾಂದೆ ಜನಕುಲೆಗ್ ಮುಟ್ಟ ಆಪುಂಡು. ತುಳು ಸಿನಿಮಾಳೆನ ಸಿ.ಡಿ.ಳು ಬತ್ತ್‌ನೆ ಬಜಿ ಕಡಮ್ಮೆ. ಪರ ಸಿನೆಮಾ ಇನಿ ತೂಯರಲಾ ತಿಕ್ಕುಜ್ಜಿ. ಅಯಿನ್ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತಾಂದೆ ನನ ಮಲ್ಪುನ ಸಿನಿಮಾಳೆನ್ಲಾ ಸಿಡಿ, ಡಿವಿಡಿ ರೂಪಡ್ ಕಣತ್ತ್‌ದ್ ಸರಿಯಾಯಿನ ಒಪ್ಪಂದ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಮುಲ್ಪದ ಕೇಬಲ್ ಚಾನಲ್‌ಳೆಡ್ ಪ್ರಸಾರ ಮಲ್ಪೊಲಿ. ಒಂಜಿರೆ ರಡ್ಡ್ ಗಂಟೆದ ಎಲ್ಯ ಸಿನಿಮಾಲಾ ಮಲ್ಪೊಲಿ, ಅರ್ಧ ಗಂಟೆದ ಕಿರುಚಿತ್ರಲಾ ಮಲ್ಪೊಲಿ, ಅಯಿನ್ ಥಿಯಟರ್‌ಡ್ ಬೇತೆ ಸಿನಿಮಾದೊಟ್ಟುಗ್ ತೋಜಾವೊಲಿ. ಅಂಚನೆ ದಾರಾವಾಹಿ ಮಲ್ಪೊಲಿ, ತುಳುನಾಡುದ ವಿಶಿಷ್ಟತೆ ಉಪ್ಪುನ ಕನ್ನಡ ದಾರಾವಾಹಿಲಾ ಮಲ್ಪೊಲಿ. ಕೇಬಲ್ ಚಾನಲ್ಸ್ ತುಳು ಸಿನಿಮಾಗಾದ್ ಕಲಾವಿದೆರೆನ್ ನಾಡುದ್ ಕೊರ್ಪುನೆ, ಸಿನಿಮಾದ ಪದ್ಯ ಪ್ರಸಾರ ಮಲ್ಪುನೆ, ಪ್ರಚಾರ ಮಲ್ಪುನೆ, ಶೂಟಿಂಗ್‌ಗ್ ಸಹಾಯ ಮಲ್ಪುನೆ ಇಂಚ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ರೀತಿಡು ತಂಕುಲೆಡ್ಡಾಯಿನ ಸಹಕಾರ ಕೊರೊಲಿ.

ಕನ್ನಡ ಸಿನಿಮಾಳೆಡ್ ತುಳುನಾಡುದಕುಳೆನ ಬೂಗತ ಜಗತ್ತ್‌ದ ಸಂಬಂದೊ, ಹೋಟೆಲ್‌ದಕುಳೆನ ಸಂಗತಿ, 'ಮಂಗ್ಳೂರು ಕನ್ನಡ' ಪಾತೆರ್ನವು ತೋಜುದು ಬರೊಂದುಂಡು. ಒಂಜೊಂಜಿ ಕಡೆಟ್ ಎಡ್ಡೆ ರೀತಿಡ್ ಬತ್ತ್‌ನವು ಉಂಡಾಂಡಲಾ ಅವು ಬಾರೀ ಕಡಮ್ಮೆ.

ತುಳುನಾಡು ಪಂಡ ಉಂಟು/ವಾರಾಂಯ್ರೇ/ಎಂಥದುಮಾಡುವುದು/ಮಂಡೆಬಿಸಿ ಇಂಚಿನ್ನೈನ್ ಮಾತಾ ಸೇರ್ಸಾದ್ ಪಾತೆರ್ನಕುಳಿಪ್ಪುನ ಜಾಗೆ ಪಣ್ಪಿನ ಚಿತ್ರಣ ತೂಯರ ತಿಕ್ಕುಂಡು.ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಸಬ್ಜೆಕ್ಟ್‌ಲೆನ್ ಒಟ್ರಾಸಿ ಪಾಡ್ದ್ ಐನ್ ಕಲಸುಮೇಲೋಗ್ರ ಮಲ್ತೊಂದು ಅಯಿನೇ 'ಮಂಗಳೂರು ಕನ್ನಡ' ಪಣ್ಪಿನ ಪುದರ್‌ಡ್ ಮಲ್ಲ ಕುಸಾಲ್ ಪಣ್ಪಿನ ರೀತಿಡು ಕೊರ್ಪುನ ಸಂದರ್ಭೊ ಇನಿ ನಮ್ಮೆದುರುಗುಂಡು. ಅಂಚ ಬರ್ಪುನವು ಉಂತೊಡು. ಮುಲ್ಪದ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಯಿನ ಕನ್ನಡನು ಮಸ್ಕಿರಿ ಮಲ್ಪಾಂದೆ ಅಯಿನ ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆದೊಟ್ಟುಗ್ ದೆತ್ತೊಂದು ಬರೊಡು.

ಅಂಚನೆ ಇನಿ ಸಿನಿಮಾಳೆಡ್ ತೆಲಿಕ್ಕೆಗಾದ್ ಮಾತ್ರ ಹೊಟೆಲ್ ಬರೊಂದುಂಡು. ಆಂಡ ಮುಂಬೈ ಬೊಕ್ಕ ಅಂಚಿತ್ತಿನ ಊರುಡು ಹೊಟೆಲ್, ಬಾರ್ ರೆಸ್ಟೊರೆಂಟ್ ವ್ಯವಾಟುಡು ಮಿತ್ತ್ ಬತ್ತ್‌ನ ತುಳುನಾಡುದಕುಳು ಮಸ್ತ್ ಜನ ಉಲ್ಲೆರ್. ಊರುಡ್ದ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಇಂಚ ಬೇಲೆ ಮಲ್ತೊಂದು ರಾತ್ರಿ ಶಾಲೆಡ್ ಕಲ್ತ್‌ದ್ ಎಡ್ಡೆ ಸಾಧನೆ ಮಲ್ತ್‌ನಕುಲ್ ಉಲ್ಲೆರು ಪಣ್ಪಿನೈನು ನೆಂಪು ದೀವೊಣೊಡು, ಅವು ಬದ್ಕ್‌ದ ಒಂಜಿ ಬಾಗೊ ಪಣ್ಪಿನವು ಗೊತ್ತುಪ್ಪೊಡು.

ಇಂಚಿಪ್ಪೊದ ಒಂಜಿ ಉದಾಹರಣೆ ಮುಲ್ಪ ತೂವೊಡು. ದಯಾಳ್ ಪದ್ಮನಾಭನ್ ನಿರ್ದೇಶನೊದ ಗಣೇಶ್ ನಟನೆದ 'ಸರ್ಕಸ್'(2009)ಡ್ ಬರ್ಪಿನ ತುಳುತ್ತ ಚಿತ್ರಣ ತುಳುನಾಡುದಕುಳೆಗ್ 'ಶಾಕ್' ಕೊರ್ಪಿ ಲೆಕ್ಕ ಉಂಡು. ಮುಲ್ಪ ಕಾಂಡೆ ಆಜಿ ಗಂಟೆಗ್ ಮೈಸೂರುಡ್ದ್ ಬೆಂಗಳೂರ್‌ಗ್ ಪಿದಾಡುನ ಮಂಗಳ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸ್ ರೈಲ್‌ಡ್ ಬರ್ಪುನ ಅಪ್ಪೆ ಮಗೆ ತುಳುಬಾಸೆ ಪಾತೆರ್ನಕುಳು. ಮಗೆನ್ ತೂನಗ ಬುದ್ದಿ ಕಡಮ್ಮೆದ ಲೆಕ್ಕ ತೋಜುನಾಯೆ. ಸುತ್ತ ಇತ್ತ್‌ನಕ್ಳು ತಿಂದ್‌ಂಡ ಮಾತ್ರ ಯಾನ್ ತಿನ್ಪುನೆಂದು ಆಯೆ ಪಂಡ್ದ್ ಅಯಿಡ್ದ್ ಅಕುಳು ಮಾತೆರ್ಲಾ ಅಮಲ್ ತಿನ್ಪಿ ಲೆಕ್ಕ ಆಪುಂಡು, ಒಂತೆ ಸೀನ್ ಆಯಿ ಬೊಕ್ಕ ತುಳು ಪಾತೆರೊಂದಿತ್ತ್‌ನಕುಳು ಅಕುಳೆಗ್ ಮೋಸ ಮಲ್ತ್‌ನ ಕಳ್ವೆರ್ ಪಣ್ಪಿನವು ಗೊತ್ತಾಪುಂಡು. 'ಸರ್ಕಸ್'ದ ಡಯಲಾಗ್:-

ಅಪ್ಪೆ : "ತಿನ್ಲಾ";

ಮಗೆ : "ಅಕ್‌ಲ್ ತಿಂದ್‌ಂಡ ಯಾನ್ ತಿನ್ಪೆ" ;

ಅಪ್ಪೆ : "ತೂಲಾ ಅಕ್ಲೆಗ್ ಮಾತಾ ಉಪದ್ರ ಮಲ್ಪ್ಯರ ಬಲ್ಲಿ" ;

ಅಪ್ಪೆ : (ಒರಿನ ಮೂಜಿ ಜನಕ್ ಕನ್ನಡಡ್ ಪಣ್ಪುನೆ) "ನೋಡಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಠ ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದಾನೆ",

ಇಂಚ ಪಂಡ್ದ್ ತಿನಿಯರ ಕೊರ್ಪಾಳು, ಆ ಮೂಜಿ ಜನಲಾ ನಂಬುದ್ ತಿನ್ಪೆರ್. ಒಂತೆ ಸೀನ್ ಆಯಿ ಬೊಕ್ಕ ರೈಲ್ವೇ ಸ್ಟೇಷನ್‌ಡ್ ಆ ಮೂಜಿ ಜನಲಾ ಲಡಾಯಿ ಮಲ್ತೊಂದಿಪ್ಪುವೆರ್ ಅಪಗ

ಪ್ರಶ್ನೆ : "ಪಬ್ಲಿಕ್ ಪ್ಲೇಸ್‌ನಲ್ಲಿ ದಾಂಡಿಗರ ಥರ ಡ್ರೆಸ್ ಹಾಕ್ಕೊಂಡು ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳ ಥರ ಜಗಳಾಡ್ತಿದೀರಲ್ಲ ಯಾರ್ರೀ ನೀವೂ ಏನಾಯ್ತು?"

ಉತ್ತರ : "ಸಾರ್, ನಾವು ಮೂರು ಜನ ಫ್ರೆಂಡ್ಸ್ ಸಾರ್, ಸಿನಿಮಾದಲ್ಲಿ ವಿಲನ್ ಆಗ್ಬೇಕುಂದ್ಬುಟ್ಟು ವೋನ್ ಕಾಸ್ಟ್ಯೂಮ್ ಹಾಕ್ಕೊಂಡು ಮಂಗ್ಳ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಬರ್‌ತಾ ಇದ್ವಿ

ಸಾರ್, **ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಗೊತ್ತಿರೋ** ಇಬ್ರು ಕಳ್ರು ಒಬ್ಬಟ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಮತ್ತ್ ಬರೋ ಔಷಧಿ ಹಾಕ್ಬುಟ್ಟು ನಮ್ಗೆ ಜ್ಞಾನ ತಪ್ಸಿ ನಮ್ ಲಗೇಜ್‌ನೆಲ್ಲಾ ಹೊಡ್ಕೊಂಡೋಗಿಬಿಟ್ರು ಸಾರ್... ಹುಡುಕಿದ್‌ವು ಎಲ್ಲೂ ಸಿಗ್ಲಿಲ್ಲ"

ಮುಲ್ಪ ದಾಯೆಗ್ ಬೊಡಾದ್ ಕಳ್ವೆರ್ ತುಳು ಪಾತೆರೊಡಿತ್ತ್ಂಡು? ತುಳು ಪಾತೆರನಕುಳೆ ದಾಯೆ ಕಳ್ವೆರು ಆವೊಡು? ಐನ ಅಗತ್ಯೊ ದಾದ? ಪಣ್ಪುನ ಪ್ರಶ್ನೆಗ್ ಚಿತ್ರಕತೆಟ್ಟ್ ಓಳ್‌ಲಾ ಉತ್ತರ ತಿಕ್ಕುಜ್ಜಿ. ಆಂಡ ರೈಲುಡು ಸುರಕ್ಕು ಪೆಂಗನ ಲೆಕ್ಕ ತೋಜುದು ಬರ್ಪಿನ ಸರ್ದಾರ್ಜಿ ಅಕೇರಿಡ್ ಬುದ್ಯಂತ ಪೋಲಿಸ್ ಪಂಡ್ದ್ ಗೊತ್ತಾಪುಂಡು. ಇಡೀ ದೇಸೊಡ್ ಉಪ್ಪುನ ಸರ್ದಾರ್ಜಿ ಜೋಕ್‌ದ ಮಿತ್ತ್ ಇಪ್ಪುನ ಎಚ್ಚರೊ ಮುಲ್ಪ ಕರ್ನಾಟಕದ ಬಾಗವಾದುಪ್ಪುನ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಬಗ್ಗೆ ಇಜ್ಜಿ ಪಣ್ಪಿನವು ಸೋಜಿಗೊದ ಸಂಗತಿ! ಸಿನಿಮಾಳೆಡ್ ಒವ್ವೆ ಪ್ರಾಂತ್ಯ ಬಾಸೆ ಜಾತಿ ಮತ ಸಮುದಾಯ ವ್ಯಕ್ತಿಳೆನ್ ಇಂಚ ತೋಜಾಪುನವು ತಪ್ಪು.

ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಭೂತಕೋಲ, ಯಕ್ಷಗಾನ, ಕಂಬಳ, ಕೋರಿಕಟ್ಟ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತಂದೇ ಬೇತೆ ಜಾನಪದ ಗೊಬ್ಬು, ಅಟ್ಟಿಲ್ ಅರಗಣೆ, ಪದ್ದೆಯಿ ದುತ್ತೈತ ಉಂದೆನ್ ಮಾತಾ ಸಿನಿಮಾಳೆಡ್ ಎಡ್ಡೆ ಕತೆತ್ತೊಟ್ಟುಗ್ ಸೇರ್ಸಾವುನವು ಒಂಜಿ ಸಾದಿ. ಅಂಚನೆ ತುಳು ಪಾತೆರನು ಕನ್ನಡ ಸಿನಿಮಾಡ್ ಸೇರ್ಸಾವೊಳಿ. ತುಳುವೆರೆಗ್‌ಲಾ ಹಿಂದಿ ಸಿನಿಮಾಗ್‌ಲಾ ಸಂಬಂದೊ ಇತ್ತ್‌ನೈಡ್ದಾತ್ರ ಹಿಂದಿ ಸಿನಿಮಾಡ್ ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ತೋಜಾವೊಳಿ ಅಯಿಡ್ದ್ ತೆಂಕಾಯಿ ಬಡಕ್ಕಾಯಿ ಒಂಜಾಪುನೆ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತಾಂದೆ ಫಾರಿನ್‌ದಕುಲೆಗ್ಲಾ ತುಳು ಮುಟ್ಟುಂಡು. ಅಂಚನೆ ಕನ್ನಡಡ್‌ಲಾ ಮುಲ್ಪದ ವಿಸೇಸೊಳೆನ್ ಅಯಿನ ಸೂಕ್ಷ್ಮದೊಟ್ಟುಗೆ ದೆತ್ತೊಂದು ಬರೊಲಿ. ತುಳು ಬೊಕ್ಕ ಕನ್ನಡ ಸಿನಿಮಾಳೆನ್ ಒಟ್ಟುಗೆ ತಯಾರ್ ಮಲ್ಪೊಲಿ. ಬಜಿ ಕುಸಾಲ್‌ಗಾದ್ ಮಾತ್ರ ತುಳುನಾಡುಲಾ ಮುಲ್ಪದ ಬಾಸೆಲಾ ಬರೊಡುಂದಿಜ್ಜಿ, ಮುಲ್ಪಲಾ ಬೋಡಾಯಿನಾತ್ ಸಮಸ್ಯೆಲು ಉಳ್ಳ, ಆವೊಡಾಯಿನ ಬೇಲೆ ಸುಮಾರ್ ಉಳ್ಳ.ನಗರೀಕರಣದ ಸಮಸ್ಯೆಲು, ಕೂಡುಕುಟುಂಬದ ಪಾಲು, ಗಲ್ಫ್ ಸಂಬಂದೊ, ದೊಡ್ಡು ಕಾಸುದ ವ್ಯೆವಾಟು, ಜಾತಿ ಮತ ಕೋಮುಸೌಹಾರ್ದೊ, ಆಕಾಸಬೆನ್ನಿ–ಕಡಲ್‌ಬೆನ್ನಿದ ಸಮಸ್ಯೆಲು, ಮಲ್ಲನಗರದೊಟ್ಟುದ ಸಂಬಂದೊ, ಬಜ್ಜಯಿ, ರಬ್ಬರ್, ಅರಿ–ಇಂಚ ಬೆನ್ನಿ, ಕೃಷಿ ಸಂಬಂದೊದ ಸಂಗತಿಲು, ಅಯಿಡ್ದ್ ಸಮಾಜ, ಕುಟುಂಬಗ್ ಆಯಿನ ಉದ್ದಾರ–ಉಪದ್ರ, ಊರ್‌ಡ್ ಪರಬ್ಬೆರ್ನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ, ಕೃಷಿಕೆ ಆಣ್‌ಳೆಗ್ ಪೊಣ್ಣುಲು ತಿಕ್ಕಾಂದಿನವು, ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಮುಂಬೈ, ಬೆಂಗ್ಳೂರೆ ಆವೊಡಾಯಿನವು, ಉಂದೆಡ್ದ್ ಉಂಟಾಪುನ ಸಾಮಾಜಿಕ–ಮಾನಸಿಕ ಉಪದ್ರಲು, ಮಲ್ಲ ಕೈಗಾರಿಕೆಲು, ಕರೆಂಟ್ ಯೋಜನೆಲು, ನೇತ್ರಾವತಿ ತಿರ್ಗಾವುನ ಪ್ರಯತ್ನೊ, ಗೊತ್ತುಗುರಿ ಇಜ್ಯಾಂದಿನ ರಾಜಕೀಯ, ಕಾಸು ಮಲ್ಪಿನ ವ್ಯೆವಾಟು, ರೋಡು ರೈಲುದ ರಾಜಕೀಯ, ತುಳುನಾಡುದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗ್ ಆವೊಡಾಯಿನ ರೈಲುನು ಕಣ್ಣೂರುಗ್ ಕೊಂಡೊಪಿನವು, ಮುಲ್ಪ ಮಲಯಾಳ ಎಚ್ಚೆಚ್ಚ ಆಪಿ ಲೆಕ್ಕ ಮಲ್ಪುನವು, ತುಳುನಾಡುದಕುಳೆಗ್ ಸರ್ಕಾರಿ ಉದ್ಯೋಗ ಬಾರೀ ಕಡಮ್ಮೆ ತಿಕ್ಕೊಂದುಪ್ಪುನವು.ಈಡೆಗ್ ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ತೆರಿಯಾಂದಿನ ಅಧಿಕಾರಿಳೇ ಬರೊಂದಿಪ್ಪುನವು ಇಂಚ ಏಚನೆ ಮಲ್ಪೋಡಾಯಿನ, ಸಿನಿಮಾ ಆಪಿನಂಚಿನ– ಆವೊಡಾಯಿನ ಸಂಗತಿ ಸುಮಾರುಂಡು.ಸಿನಿಮಾ ಡಾಕ್ಯುಮೆಂಟರಿ ಆವೊಡುಂದಿಜ್ಜಿ ಆಂಡ ಇಂಚಿನ ವಿಷಯದೊಟ್ಟುಗು ಬರ್ಪಿನ ಸಿನಿಮಾ ಪಣ್ಪಿನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪಠ್ಯ ಇನಿ ಬೋಡು.

ಅಡಿಟಿಪ್ಪಣಿ

* ಕನ್ನಡ ಸಿನಿಮಾಡ್ ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪಿನ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಸಂಗತಿಲಾ, ಮೊಗವೀರೆರ ಬದ್ಕ್ ಬದಲಾವೊಂದುಪ್ಪುನವು ಅಯಿನ್ ತೂಪುನಂಚಿನ ಒಂಜಿ ಎಡ್ಡೆ ಪ್ರಯತ್ನ 'ಮಾರಿಬಲೆ'ಟ್ ಆತಿನವು ಬೊಕ್ಕ ಬೇತೆ ಸಂಗತಿಳೆನ್ ಉಂದೇ ಲೇಖಕೆರ್ನ ಸಂಶೋಧನಾ ಲೇಖನ ***'ತುಳುನಾಡು ಮತ್ತು ಸಿನಿಮಾ : ಗ್ರಹಿಕೆಗಳು ಹಾಗೂ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳು'*** ಹಂಪಿ ಪ್ರಸಾರಾಂಗ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ಪುನ ***ದ್ರಾವಿಡ ಅಧ್ಯಯನ***ದ ಬರ್ಪಿನ ಸಂಚಿಕೆಡ್ ತೂವೊಲಿ.ತುಳು ಸಿನಿಮಾದ ಎಚ್ಚಿನ ವಿವರನ್ ***ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆ*** (ಪು.990–999)ಡ್ ಹೇಮಶ್ರೀ ಮಂಗಳೂರು ಇಂಬೆರ್‌ನ 'ತುಳು ಚಲನಚಿತ್ರ', ***ಕನ್ನಡ ವಿಷಯ ವಿಶ್ವಕೋಶ*** (ಪು.894)ಡ್ ಎನ್.ಎಸ್ ಶ್ರೀಧರಮೂರ್ತಿ ಇಂಬೆರ್ನ ಲೇಖನೊಡ್ ತೂವೊಲಿ.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟೊಡು ತುಳುವೆರ್

ಕು. ನವ್ಯ ಪಿ.

ತುಳುನಾಡ್ ಒಂಜಿ ಪುಣ್ಯಭೂಮಿ. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಇತಿಹಾಸನ್ ತೆರಿಯರ ಪೋಂಡಾ ಅಯಿತ ಉಗಮದ ಬಗ್ಗೆ ಸುಮಾರ್ ಬಗೆಟ್ ಅಧ್ಯಯನ ಮಲ್ಪೊಡಾಪುಂಡು. ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಸುಮಾರ್ ವೀರೆರ್ ಜನ್ಮ ತಾಳ್‌ದೆರ್. ಅಯಿಟ್ ದೈವೀ ಪುರುಷರಾಯಿನ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯೆರ್ ಮುಖ್ಯವಾಯಿನಕ್‌ಲ್ ಇಂಚಿನ ಮಹಾಪುರೆಗ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗ್‌ಲಾ ಪುದರಾಯಿನ ಕಂಬಳ, ಯಕ್ಷಗಾನ ಪಾರ್ದನ ಆಟಿಕೆಲೆಂಜೆ ನನಲ ಜಿಂಜ ವಿಷಯಲೆನ್ ಈ ನಾಡ್‌ಗ್ ಕೊಡುಗೆ ಆದ್ ಕೊರ್ನಗ ಭಾರತದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಗ್ ಹೋರಾಡ್‌ನ ಧೀರ ಪರುಷೆರ್ ಪುಟ್ಟ್‌ದೆರ್. ಅಕ್‌ಲೆನಾ ಎಲ್ಯ ಪರಿಚಯ ಮುಲ್ಪ ಉಂಡು.

ಡಾ|| ವಿಠಲ ಶೆಟ್ಟಿ, (1891-1942)

ಡಾ|| ವಿಠಲ ಶೆಟ್ಟಿ ಇಂಬೆರ್ ಸೈಂಟ್ ಅಲೋಶಿಯಸ್‌ಡ್ ಪ್ರಾಥಮಿಕ, ಹೈಸ್ಕೂಲು ಬೊಕ್ಕ ಇಂಟರ್ ಶಿಕ್ಷಣನ್ ಮುಗಿತ್‌ದ್ ಕಲ್ಕತ್ತಾಡ್ ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಲ್ತ್‌ದ್ ಸರ್ಜನ್ ಆದ್ ಕುಡ್ಲಡ್ ಕೆಲಸ ಮಲ್ಪೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್. ಜಿಲ್ಲಾ ಕಾಂಗ್ರೇಸ್ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್‌ಡ್‌ದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್ ಆಯೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ಇಂಬೆರ್‌ನ ಆಡಳಿತದ ಕಾಲಡ್ ಕುಡ್ಲಗ್ ಕರೆಂಟ್ (ವಿದ್ಯುತ್) ಬರ್ಪುಲೆಕ ಮಲ್ತೆರ್. ರೋಡ್‌ಲೆಗ್ ಟಾರ್ ಪಾಡ್ಪಾಯೆರ್. ಉಪ್ಪುದ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದ ಕಾಲಡ್ ಮುನ್ಸಿಪಾಲಿಟಿಡ್ ಸರಕಾರ ನೀತಿನ್ ಬಂಡಿಸಯೆರ್. 1941ಡ್ ಕುಡ್ಲಡ್ ಹಿಂದೂ-ಮುಸ್ಲಿಂ ಗಲಾಟೆ ಆಪುನ ಪೊರ್ತುಗ್ ಗಲಾಟೆನ್ ತಪ್ಪಾದ್ ರಡ್ಡ್ ಧರ್ಮಥಕ್‌ಲೆನ್‌ಲಾ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಸದ್ ಸೌಹಾರ್ದ ಸಮಿತಿನ್ ರಚಿಸಯೆರ್. ಇಂಚ ಇಂಬೆರ್ ಭಾರತದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಗೋಸ್ಕರ ಬ್ರಿಟೀಷರೆನ ಎದುರು ಹೋರಾಡ್ಯೆರ್ ಬೊಕ್ಕ ಭಾರತದ ಜನಕ್ಕುಲೆನ್ ಒಂಜಿ ಮಲ್ತೆರ್.

ದಿ। ನಾರಾಯಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಕಿಲ್ಲೆ (1901-53)

ಕಿಲ್ಲೆ ಪಂಡ್‌ದೇ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಡ್ ಚಿರಪರಿಚಿತೆರಾಯಿನಾರ್ ನಾರಾಯಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಕಿಲ್ಲೆ. ಕೂಳೂರು ಹೊಸಮನೆಂದ್ ಪನ್ಪಿನ ಕುಟುಂಬಡ್ 5-01-1901ಡ್ ಪುಟ್ಯೆರ್. ಎಲ್ಯೆ ಇಪ್ಪುನಗರ್‌ದಿಂಚಿ ಕಿಲ್ಲೆಗ್ ಆಟ(ಯಕ್ಷಗಾನ)ದ ಮಿತ್ತ್ ವಿಶೇಷವಾಯಿನ ಪ್ರೀತಿ. ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಮುಗಿತ್‌ದ್ ಬೊಂಬಾಯಿಡ್ ಪೋಸ್ಟ್ ಆಫೀಸ್‌ಡ್ ಕೆಲಸಡ್ ಇಪ್ಪುನಗ ಗಾಂಧಿಜಿ ಅಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿಡ್ ಮಲ್ತ್‌ನ ಭಾಷಣನ್ ಕೇಂದ್ 1920-21ಕೆಲಸ ಬುರ್ದ್ ಕುಡ್ಲಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಡ್ ಭಾಗಿ ಅಯಿನ ಕಿಲ್ಲೆಗ್ ಒಂಜಿ ವರ್ಷ ಶಿಕ್ಷೆ ಆದ್ ಗಾಂಧಿ-ಇರ್ವಿನ್ ಒಪ್ಪಂದಡ್ ಬಿಡುಗಡೆ ಆಯೆರ್. 1932ದ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಡ್ ಆರ್ ಪಿರಲಾ ಜೈಲುಗ್ ಸೇರ್ಯೆರ್. ಜೈಲ್‌ಡ್ ಆರ್ ಪಣಿಯಾಡಿ, ಪೊಳಲಿ ಶೀನಪ್ಪ ಹೆಗ್ಡೆ ಮುಕುಲೆನ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರ್ದ್ ತುಳುಭಾಷೆದ ಜಾಗೃತಿದ ಪ್ರಚಾರ ಮಲ್ತೆರ್ ಬೊಕ್ಕ ತುಳುಟು "ಕಾನಿಗೆ" ಪನ್ಪುನ ಕವನ ಸಂಕಲನ್ ತಾಯಾರ್ ಮಲ್ತೆರ್. 1934ಡ್ ಗಾಂಧೀಜಿ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡಗ್ ಬನ್ನಗ ಆರ್‌ಕೊರ್‌ನಾ ಪ್ರೇರಣೆದ ಲೆಕನೆ ಕಿಲ್ಲೆ ಹರಿಜನರೆನ್ ಉದ್ಧಾರ ಮಲ್ಪೊನ ಚಟುವಟಿಕೆ ಬೊಕ್ಕ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ನಿವಾರಣೆಗಾದ್ ಜಿಂಜಾ ಶ್ರಮಿಸಯೆರ್. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಪರ್ಪುನೆನ್ ನಿಷೇಧ (ಮಧ್ಯಪಾನ ನಿಷೇಧ) ಮಲ್ಪುನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಪಾಡೊನ್ನಗ ಆಯಿಕ್ ಪ್ರಚಾರನ್ ಕೊರ್ಯೆರ್. ಜಿಲ್ಲೆಡ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪೂರ್ವೊದ ಕಾಲಡ್ ಕಾಂಗ್ರೇಸ್‌ಡ್ ಸಮಾಜವಾದಿಲ ಗಾಂಧಿವಾದಿಂದ್ ರಡ್ಡ್ ಗುಂಪುಲ್. ಕಿಲ್ಲೆ ಗಾಂಧಿವಾದಿಲೆನ ಗುಂಪುಡ್ ಇತ್ತೆರ್. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯರ್‌ದ್ ಬೊಕ್ಕ ರಚನಾತ್ಮಕ ಕೆಲಸ ಬೊಕ್ಕ ಸರ್ವೋದಯದ ಪಥು ಪತ್ತ್‌ದ್ 1949ಡ್ "ಸರ್ವೋದಯ" ಪನ್ಪಿನ ವಾರ ಪತ್ರಿಕೆನ್ ಆರಂಭಿಸಯೆರ್.

ಇಂಚ ಕಿಲ್ಲೆ ಇಂಬೆರ್ ಗಾಂಧಿಜಿನ ಒಟ್ಟುಗ್ ಬತ್‌ದ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಚುವಟಿಕೆಡ್ ಭಾಗವಹಿಸಯೆರ್. ಇಂಚ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಡ್ ಇಂಬೆರ್‌ನ ಪಾತ್ರಲಾ ಮುಖ್ಯ ವಾಯಿನಂದ್ ಪನೊಲಿ.

ಡಾ। ಅಮ್ಮೆಂಬಳ ಬಾಳಪ್ಪ

ಡಾ। ಅಮ್ಮೆಂಬಳ ಬಾಳಪ್ಪ ಇಂಬೆರ್ ಬಂಟ್ವಾಳದ ಸಜಿಪ ಮುನ್ನೂರುದಾರ್. ಬಾಳಪ್ಪೆರ್‌ನ ಪ್ರಕಾರ ಆರ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮಡ್ ಭಾಗವಹಿಸಯೆರ ಅಪಗದ ದೇಶದ ಪ್ರಜ್ವಲವಾಯಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಾತಾವರಣನೇ ಕಾರಣಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಆರ್ ಪೇಪರ್‌ಲೆನ್ ಓದ್‌ದು ದೇಶಡ್ ನಡಪ್ಪುನ ಘಟನೆಲ್ ಅವಲೋಕನ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಗಾಂಧೀಜಿನ ಮಿತ್ತ್ ಆರೆಗ್ ಇತ್ತೆಲಾ ಅಪಾರ ನಂಬಿಕೆ. ಆರೆನ ಓದುನು ಬಡತನದ ಕಾರಣರ್‌ದಾವರ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಂತಡೇ ಹಿರಿಯೆರ್ ಉಂತದಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಅಯಿರ್‌ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಇಂಬೆರ್ ಕುಡ್ಲಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಕೆಲಸಗ್ ಸೇರ್‌ದ್ ಕತ್ತಲೆಗ್ ಪೊರ್ತು ತಿಕ್‌ನಗ ರಾತ್ರೆ ಶಾಲೆಗ್ ಪೋದ್ ಹಿಂದಿ, ಬೇತೆ ಮಾತ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯರೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸವೊಂದಿಪ್ಪುನಗ ನಗರಡ್ ಆವೊಂದಿಪ್ಪುನ ಮಾತಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ದ ಸಭೆಕ್ಕುಲೆಗ್ ಪೋವೊಂದಿತ್ತೆರ್. 1937-38ಡ್ ಕ್ರಾಂಗೇಸ್ ಸರಕಾರ ಅಧಿಕಾರಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ 1939ಡ್ ರಾಜಿನಾಮೆ ಬುಕ ಆಪಗ ಆಯಿನಾ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಈ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಡ್ ದೇಶದ ಮುಖಂಡೆರ್‌ನ ಬಂಧನ ಈ ಮಾತಾ ಘಟನೆ

ಬಾಳಪ್ಪರ್‌ನ ಜೀವನಡ್ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಂಡ್.

ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಡ್ 1942ಡ್ ಚಳುವಳಿ ಆರಂಭ ಅಂಡಲಾ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಘಟಿತ ಚಳುವಳಿ 9-9-1942ಡ್‌ದ್ ಬುಕ್ಕನೇ ಆಯಿನೆ. ಮಾಜಿ ಮಂತ್ರಿ ಕೆ.ಆರ್. ಕಾರಂತರೆನ ದಸ್ತಗಿರಿ 10-8-1942ಡ್ ಆಂಡ್. ಅಪಗ ಜಿಲ್ಲಾ ಕಾಂಗ್ರೇಸ್ ಸಮಿತಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಯಿನ ಯು. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಮಲ್ಯೆರ್ ಭೂಗತರಾದ್ ಚಳುವಳಿಡ್ ಭಾಗವಹಿಸಯೆರ್, ಅಯಿನೆರ್‌ದ್‌ವಾರ ಜಿಲ್ಲೆದ ಚಟುವಟಿಕೆಳೆನ್ ಸಂಘಟಿಸವುನೆ ಬೊಕ್ಕ ನಿರ್ದೇಶಿಸವುನ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಎಂ.ಡಿ. ಅಧಿಕಾರಿನ ಮಿತ್ತ್ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಕುಡ್ಲದ ನಗರಡ್ ಅಂಚನೆ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕಡೆಟ್ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಬೊಕ್ಕ ಸಭೆ ಮಾತಾ ಚಟುವಟಿಕೆಲ್ ಸಂಘಟನೆಲ ಆಯೆರೆ ಸುರ್‌ಆಂಡ್. ತಾ. 9-9-1942ಬೊಲ್ಪುಗು ಜಿಲ್ಲಾ ಕೋರ್ಟ್ ಘರಾವ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕೋರ್ಟ್‌ದ 6 ಗಂಟೆದ ಸಮಯಗ್ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಭೆ ಮಲ್ಪುನಗ ಪೋಲಿಸ್‌ದಕುಲು ಲಾಠಿ ಪ್ರಹಾರ ಮಲ್ತೆರ್, ಅಮ್ಮೆಂಬಳ ಬಾಳಪ್ಪ ಜೈಲು ಸೇರ‍್ಯೆರ್. 144ನೇ ಸೆಕ್ಷನ್ ಜಾರಿಡ್ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಮಾತೆರ್‌ಗಲಾ ಒಂಜಿ ವರ್ಷ ಶಿಕ್ಷೆ ಆಂಡ್. ಆಯಿರ್‌ದ ಬುಕ್ಕ ಜನಕ್ಕುಲೆನ್ ಸಂಘಟಿಸವುನ ಕಷ್ಟ ಆಂಡ್. ಭೂಗತ ಆದ್ ಕೆಲವೊಂಜಿ ಚಟುವಟಿಕೆಳ್ ನಡತೊಂದಿತ್ತ್ಂಡ್.

ನೆತ್ತ ಪ್ರಮುಖೆ ಆಯಿನಾ ಸ್ಯಾಂಡೋ-ಬಿ.ಎಲ್. ಪುತ್ರನೆರ್ ನೇತ್ರಾವತಿ ಸುದೆತ ಸಂಕ ಪೊಲಿಪುನ ಪ್ರಯತ್ನನ್ ಪೋಲಿಸೆರ್ ವಿಫಲ ಮಲ್ತೆರ್. ಅಂಚನೆ ಜಿಲ್ಲೆ ಸೆಶನ್ ಕೋರ್ಟ್‌ಗ್ 6-12-1942ಡ್ ಸೂ ಪಾಡ್ಯೆರ್ ನೆತ್ತ ಆರೋಪಲಾ ಬಾಳಪ್ಪೆರ್‌ನ ಮಿತ್ತ್ ಬೂರ್‌ಂಡ್. ಬೊಕ್ಕ ಸ್ಟೇಷನ್‌ಗ್ ಲೆತೊಂದ್ ಪೋದ್ ಒಂಜರೆ ಘಂಟೆ ಸರೀ ಹಾಕಿಯೆರ್. ಬುಕ ಮದ್ರಸ್‌ದ ಸ್ಥಾನಬದ್ಧ ಜೈಲುಗ್ ಪಾಡ್ಯೆರ್. ಅಲ್ಪ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದ ಡಾ। ಯು.ಪಿ. ಮಲ್ಯ, ಕೈಡೇಲು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟಿ, ತಲಚೇರಿಕರ್ ರಾಮರಾಜ ಕಿಣಿ, ಎಡ್ವಕೇಟ್ ಉಮೇಶ್‌ರಾವ್ ಮಾತ ಇತ್ತೆರ್. ಜನವರಿ 26 ಪಂಡ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾ ದಿನತ್ತಾನಿ ಧ್ವಜ ವಂದನೆ ಮಲ್ಪೊಡುಂದೇ ಪಚ್ಚೆ ಇರೆಲೆನ್ ಕನತ್ತ್‌ದ್ ಪಚ್ಚೆ ರಸನ್ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಓಡ್‌ನು ಪೊಡಿಮಲ್ತ್‌ದ್ ಶಾಯಿರ್‌ದ್ ನೀಲಿ ಬಣ್ಣ ಪಾಡ್ದ್ ಧ್ವಜ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಬೊಲ್ಪುಗು ಧ್ವಜವಂದನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ "ವಂದೆ ಮಾತರಂ" ಪದ್ಯ ಪನ್ನಗ ಜೈಲ್‌ದ ಅಧಿಕಾರಿ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಧ್ವಜನ್ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಪಾಡ್ಯೆ.

ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗ್ ಬೊಕ್ಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗ್ ಪುದರಾಯಿನ ಕಾರ್ನಾಡ್ ಸದಾಶಿವರಾಯೆರೆನ ತ್ಯಾಗಲ ಬೊಕ್ಕ ಸೇವಾ ಮನೋಭಾವನೆದ ಕಾರಣ ಅವ್ವೇ ರೀತಿ ಜಿಲ್ಲೆಡ್ ಕಮಲಾದೇವಿ ಚಟ್ಟೋಪಾಧ್ಯಾಯ ಕೆ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಕಾರಂತ, ಯು. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಮಲ್ಯ ವಾಗ್ಮಿಂದ್ ಪುದರ್‌ಗಳಿಸಯಿನ ಎನ್.ಎಸ್. ಕಿಲ್ಲೆ. ಹಳ್ಳಿ ಹಳ್ಳಿಗ್ ಪೋದ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಟುವಟಿಕೆಡ್ ಭಾಗವಹಿಸಾದ್ ಪ್ರಚಾರ ಮಲ್ತೆರ್.

ಸಂಕ್ರುಂಡೆ ವಿಠಲ ಶೆಣೈ

1930ಡ್ ಉಪ್ಪುದ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದ ಕಾಲರ್‌ದೇ ಸಭೆ, ಮೆರವಣಿಗೆ, ಪಿಕೆಟಿಂಗ್, ಮದ್ಯಪಾನ ನಿಷೇಧ ಚಳುವಟಿಕೆಡ್ ಕುಡ್ಲಡ್ ಭಾಗವಹಿಸವೊಂದು ಬತ್ತ್‌ದೆರ್. ಪ್ರಾಯ ಕಡಿಮೆ

ಇತ್ತ್‌ನೆರ್‌ದಾವರ ದಸ್ತಗಿರಿ ಆದ್ ಬಿಡುಗಡೆ ಆವೊಂದಿತ್ತೆರ್. 1941ಡ್ ವೈಯುಕ್ತಿಕ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಡ್ ಭಾಗವಹಿಸಯೆರೆ ಆಸೆ ಇತ್ತಂಡಲಾ ಗಾಂಧಿಜಿ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊರ್‌ಜೆರ್ ಅಂಡಲಾ ಕ್ವಿಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಚಳುವಳಿಡ್ ಭಾಗವಹಿಸಾದ್ ಮೆರವಣಿಗೆದ ಮುಂದಾಳುತ್ವ ವಹಿಸಯಿನೆಕ್ ಲಾಠಿ ಪೆಟ್ಟು ತಿನ್‌ತೆರ್. 1942ಟ್ ಬಂಧಿ ಆದ್ ಕಠಿಣ ಶಿಕ್ಷೆನ್ ಬಳ್ಳಾರಿ ಆಲಿಪುರಂ ಜೈಲ್‌ಡ್ ಕಳೆಯೆರ್. 1943ಡ್ ಬಿಡುಗಡೆ ಆದ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ದ ಮಾತಾ ಚಟುವಟಿಕೆಡ್ ಭಾಗವಹಿಸವೊಂದು ಬತ್ತೆರ್.

ಪಂಡಿತ ಬಿ. ಲಕ್ಷ್ಮಣ ದೇವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ

ಬಾಲ್ಯೊಡೇ ಸಿದ್ಯಪ್ಪೆನ ಕಾಟ ತಡೆಯರ ಆವಂದೆ 14-15ನೇ ವರ್ಷೊಡೆ ಊರು ಬುರ್ದ್ ಮುಂಬೈ, ಗುಜರಾತ್, ಅಲಹಬಾದ್, ಬನಾರಸ್, ಕಲ್ಕತ್ತಾ, ದೆಹಲಿ ಇಂಚ ಉತ್ತರ ಭಾರತದ ಅನೇಕ ಕಡೆಕ್ ಪೋದ್ ಲೋಕಾನುಭವ ಪಡೆಯೆರ್. ಆರ್ಯ ಸಮಾಜದ ಪ್ರಭಾವಗ್ ಒಳಗಾದ್ ಬರೋಡಾದ ಆರ್ಯಕುಮಾರ ಸಭೆ ನಡೆಪವೊಂದಿತ್ತ್‌ನ ದಯಾನಂದ ಉಪದೇಶಿಕ ವಿದ್ಯಾಲಯ ಬುಕ ಬೊಂಬಾಯಿದ ದಯಾನಂದ ಆಂಗ್ಲೋ ವೇದಿಕ್ ನೈಟ್ ಹೈಸ್ಕೂಲ್‌ಡ್ ಶಿಕ್ಷಣನ ಮುಗಿಸದ್ 1930ಡ್ ಕುಡ್ಲಗ್ ಬತ್ತ್‌ದೆರ್. ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶಡ್ ಇಪ್ಪುನಗ ಬನಾರಸಿದಾಸ ಚತುರ್ವೇದಿ, ಬೊಕ್ಕ ಕಲ್ಕತ್ತೆಡ್ ಸುಭಾಷ್ ಚಂದ್ರಬೋಸ್, ಚಿತ್ತರಂಜನ್‌ದಾಸ್ ಮುಕ್ಲೆನ ಒಟ್ಟಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಚಾರದ ದೀಕ್ಷೆ ಪಡೆಯೆರ್.

ದ.ಕ. ಜಿಲ್ಲೆಡ್ ಆರ್ಯ ಸಮಾಜ ಪ್ರಚಾರ ಕಾರ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಪುತ್ತೂರು ತಾಲೂಕುಡ್ 3,000 ಕ್ರೈಸ್ತರೆನ್ ಶುದ್ಧಿ ಸಂಸ್ಕಾರಗ್ ಬಳಸಿಯರ್. ಇಂದುವೇ ಕಾಲಡ್ ಬೆಳ್ತಂಗಡಿಡ್ ಖಾದಿ ಪ್ರಚಾರ ಕಾರ್ಯ ಮಲ್ತೆರ್. ಹಳ್ಳಿ ಹಳ್ಳಿಗ್ ಹರಿಕಥೆದ ಮೂಲಕ ಜನಕುಲೆಗ್ ರಾಷ್ಟ್ರಾಭಿಮಾನ ಮೂಡಿಸಯೆರ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ತೆರ್.

ಅಗರಿ ಲಕ್ಕಪ್ಪ ರೈ

1920ಡ್ ಗಾಂಧಿಜಿಲ ಮೌಲನ ಶೌಕತ್ ಆಲಿ ಕುಡ್ಲಗ್. ಆಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸವುಡುಂದ್‌ಲಾ ಮಾತಾ ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆನ್ ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಮಲ್ಪೊಂಡುಂದ್ ಪಂಡೆರ್ ಈ ಪಾತೆರ್ಪ ಪ್ರೇರಣೆ ದೆತೊಂದು ಲಕ್ಕಪ್ಪ ರೈ, ಅನಂತ ರೈ, ಬೊಕ್ಕ ಜಿಂಜ ಜನ ಜವನೆರ್ ಚಳವಳಿಡ್ ಭಾಗವಹಿಸಯೆರ್.

ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ದ ಪರವಾದ್ ಕೆಲಸ ಮಾಲ್ತ್‌ದ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ದ ಅಭ್ಯರ್ಥಿನ್ ಗೆಲ್ಪಯರ್. ರಡ್ಡನೇ ಮಹಾಯುದ್ಧ ಸುರು ಆನಗ ಗಾಂಧಿಜಿನ ಕರೆನ್ ಬೆಂಬಲಿಸದ್ "ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾಯಿದೆ"ನ್ ಪೊಲಿಪ್ಪುವೆಂದ್ ದ.ಕ. ಜಿಲ್ಲೆದ ಕಲೆಕ್ಟರ್‌ಗ್ ನೋಟಿಸ್ ಕೋರ್ದು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಆರಂಭಿಸಯರ್. ಜಿಂಜ ಜನಕುಲು ಪಿಟ್ಲಿ ಮೈದಾನಡ್ ಸೇರ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಸರಕಾರಡ್ದ್ ಒವ್ವೆ ರೀತಿದ ತೊಂದರೆ ಆಪುಜಿಂದ್ ಗೊತ್ತಾನಗ ಅಣ್ಣಪ್ಪ ಭಂಡಾರಿ ಮುಕುಲ್ ಮಾತ ಯಶಸ್ವಿ ಪ್ರಚಾರ ಮಲ್ತೆರ್. 1941ಡ್ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡಡ್ ಶಿರಾರಿ ಪಸ್ಪುಸಲ್ಪ ಯುದ್ಧ ವಿರೋಧನ್ ಹಳ್ಳಿಡ್ ಪ್ರಚಾರ ಮಲ್ತೊಂದಿಪ್ಪುನಗ ಪೋಲಿಸ್‌ದಕುಲು ಮುಕುಲೆನ್ ಬಂಧಿಸದ್ ಭಟ್ಕಳಡ್ ದೀಯೆರ್. ಅಲ್ಪ 4000 ಖೈದಿಲು ಇತ್ತೆರ್

ಅಗ್‌ಲ್ ಮಾತಾ ಸೇರ್ದ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಘಟನೆಗಾದ್ ಚರ್ಚೆ ಮಲ್ತೆರ್. 1941ಡ್ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ರೈಲ್ವೇ ಪಾಸ್ ಕೊರ್ದು ಕಡಪುಡ್ಯೆರ್. 1942ಟ್ ಕ್ವಿಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಚಳುವಳಿ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಡ್ ಆಪುನಲೆಕ ಗುಪ್ತಚರ ಪ್ರಚಾರ ಮಲ್ತೆರ್. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ರಡ್ಡ್ ಭಾಗ ಆಯಿ ಬೊಕ್ಕ ರಾಜಕೀಯರ್‌ದ್ ನಿವೃತ್ತಿ ಹೊಂದಿಯೆರ್.

ಇಂಚ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ವೀರೆರ್ ನನಲ ಜಿಂಜ ಜನ ಉಲ್ಲೆರ್. ಆಯಿಟ್ ಕೆಲವೊಂಜಿ ಪ್ರಮುಖವಾಯಿನಕ್‌ಲೆನ್ ತೊಯಿಪಯೆರ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ತ್‌ದೆ. ನಮ ಏಪಲ ಭಾರತದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಾರೆರ್ ಪನ್ನಗ ತುಳು ನಾಡ್‌ದ ಹೋರಾಟಗಾರರೆನ್ ಮರತ್ತ್‌ದೇ ಬುಡ್ಪ. ಅವ್ವತ್ತ್ಂದೆ ಏತೋ ಜನಕ್ ತುಳುವೆರ್‌ಲಾ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಗೋಸ್ಕರ ಚಳುವಳಿಡ್ ಭಾಗವಹಿಸದ್ ಜೈಲುಗ್ ಪೋತೆರ್ ಪನ್ಪುನವೇ ಗೊತ್ತಿಪ್ಪುಜಿ. ಅಯಿನೆರ್‌ದಾದರ ಈ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಾರರೆನ್ ಪಾಠ ಪುಸ್ತಕಡ್ ಸೇರ್ಪಾಂಡಲ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ವೀರೆರ್, ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಇತಿಹಾಸ, ಗತ ವೈಭವ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಂಚಿನೆನ್ ತೆರಿಯೆರೆ ಅನುಕೂಲ ಆಪುಂಡುಂದು ಎನ್ನ ಕಲ್ಪನೆ.

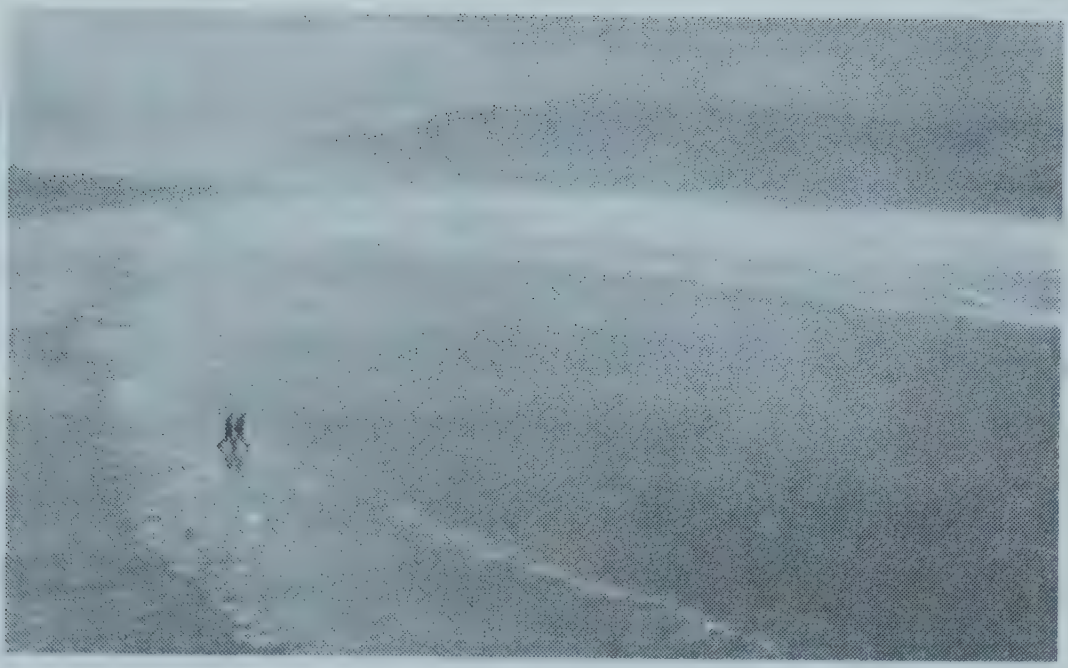

ಕಡಲ್ ತುಳುವೆರೆ ಉಡಲ್

ಕು. ಮಲ್ಲಿಕ

ಇಡೀ ಕರ್ನಾಟಕಡ್ ಪುದರ್ ಪೋಯಿನ ನಾಡ್ ನಮ್ಮ ತುಳುನಾಡು. ಈ ನಾಡ್‌ದ ಪಡ್ಡಾಯಿಗ್ ಕಡಲ್ ತೀರ ಉಂಡು. ಪರಶುರಾಮೆ ಕುಡಾರಿ ದಕ್ಕ್‌ದ್ ಆಯಿನ ನಾಡ್ ಉಂದು. ಈ ಕಾರಣೊಡ್ದ್ ಈ ಜಿಲ್ಲೆ ಪರಶುರಾಮೆನಸೃಷ್ಠಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಹಿರಿಯಕುಲು ಪನ್ಪೆರ್. ಈ ಕಡಲ್‌ದ್ ತೀರ ನಮ್ಮ ನಾಡ್‌ಗ್ ಪ್ರಕೃತಿ ಕೊರ್ತಿನ ಒಂಜಿ ವರದಾನ. ಆತ್ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್, ಈ ನಾಡಗ್ ಐತನೇ ಆಯಿನ ಒಂಜಿ ಇತಿಹಾಸ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಉಂಡು. ಚರಿತ್ರೆದ ಪ್ರಕಾರ 1560 ಇಸವಿಡ್ ಈ ಜಿಲ್ಲೆ ವಿಜಯನಗರದ ರಾಜ್ಯಗ್ ಸೇರ್ದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. 1763 ಇಸವಿಡ್ ಹೈದರಾಲಿ ಮೈಸೂರ್‌ಗ್ ಈ ಜಿಲ್ಲೆನ್ ಸೇರ್ಪಾಯೆ. ಬೊಕ್ಕ ಆಯೆನ ಮಗೆ ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನ್ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಡ್ ಆಡಳಿತ ನಡಪಾವೊಂದಿತ್ತ್‌ದ್ 1799 ಇಸವಿಡ್ ಮೈಸೂರು ಲಡಾಯಿಡ್ ಈ ಜಿಲ್ಲೆ ಬ್ರಿಟಿಷೆರೆನ ಕೈಕ್ ಪೋಂಡು. ಇತ್ತೆದ ಆಡಳಿತದ ದೃಷ್ಟಿಡ್ ಈ ಜಿಲ್ಲೆನ್ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಬೊಕ್ಕ ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪಾಲ್ ಮಾಲ್ತೆರ್. ಈ ರಡ್ಡ್ ಜಿಲ್ಲೆನ್ ಒಟ್ಟಾದ್ ತುಳುನಾಡ್ ಪನ್ಪೆರ್.

ಈ ಜಿಲ್ಲೆಗ್ ಪಡ್ಡಾಯಿಡ್ ಎಂಕ್ಲೆನ ಉಡಲ್ ಆಯಿನ ಅರಬ್ಬೀ ಕಡಲ್ ಉಂಡು. ಭೂಮಿಗಿತ್ತಿನಂಚನೇ ಮಹತ್ವ ಕಡಲ್‌ಗ್‌ಲ ಇತ್ತಿನೆಡ್ದಾವರಗ್ ಈ ಕಡಲ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಜನಕುಲೆನ ಭಾರೀ ಮಲ್ಲ ಆಸ್ತಿ. ಕಡಲ್ ಇತ್ತಿನೆಟ್ ರಫ್ತು ಉದ್ಯಮ, ಮತ್ಸ್ಯೋದ್ಯಮ (ಮೀನ್‌ದ ಉದ್ಯಮ) ಸಾಗುಂಡು. ಬದಕ್ ನಡಪಾವೆರೆ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ಬಡವ್ ನೀಗಾಯೆರೆಲಾ ಸಾದಿಯಾದುಂಡು. ಕಡಲ್‌ಡ್ದ್ ತಿನ್ಪುನ ತಿನಸ್‌ದ್ ಬತ್ತಿನ ಇಲ್ಲ್ ಸಿಂಗಾರ ಮಾಲ್ಪುನ ಕಪ್ಪೆಚಿಪ್ಪ್, ಬಂಗಾರ್ದ್ ಕಟ್ಟುನ ಮುತ್ತು, ಹವಳ, ಕೆಲವ್ ಲೋಹದ ಮಿಶ್ರಣದ ಗಂಟ್ (ಪೊಲಿ ಮೆಟಲಿಕ್ ನೋಡ್ಯುಲ್)ಲ ತಿಕ್ಕುಂಡು.

ಕುಡ್ಲದ ಬಂದರ್ ಪುದರ್ ಪೋಯಿನವು. ಒಂಜಿ ಜಾಗೆದ ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಅವುಲು ನಡಪುನ ಉದ್ಯಮೊಲು, ಬೊಕ್ಕ ವ್ಯವಹಾರೊಲೆಗ್ ಹೊಂದ್‌ದ್ ಉಂಡು. ಇಂಚಿನ ಒಂಜಿ ಭಾಗವಾಯಿನ ಆಮದ್ - ರಫ್ತು ಉದ್ಯಮ, ನಮ್ಮ ಕುಡ್ಲಗ್ ಪುದರ್ ಕೊಣೊಬಯ್ದ್ಂಡ್. ಐಟ್ ಕುಡ್ಲದ ಸರ್ವಋತು ಬಂದರ್ (ಎನ್.ಎಂ.ಪಿ.ಟಿ.) ಇಡೀ ಭಾರತಡೇ ಒರಂಬನೆ ಸ್ಥಾನ ದೆತ್ತೊಂದುಂಡು. 2006-07ನೇ ಗಣ್ತಿದ ಪ್ರಕಾರ 17.92 ಮಿಲಿಯನ್ ಟನ್‌ದಾತ್ ಆಮದ್, 14.12 ಮಿಲಿಯನ್ ಟನ್ ದಾತ್ ರಫ್ತು ಈ ಬಂದರ್‌ದ ಮೂಲಕ ಆತ್‌ಂಡ್.

ಈ ಜಿಲ್ಲೆಡ್ ಉಪ್ಪುನ ಮಸ್ತ್ ಸುಧೆಕುಲು:ನೇತ್ರಾವತಿ, ಕುಮಾರಧಾರ, ಪಯಸ್ವಿನಿ, ಗುರುಪುರ, ಶಾಂಭವಿ. ಈ ಸುದೆಕುಲು ಕಡಲ್‌ಗ್ ಸುಧೆಬರಿತ ಬೊಕ್ಕ ಪಡ್ಡಾಯಿ ಘಟ್ಟಲೆಡ್ದ್ ಫಲವತ್ತಾಯಿನ ಮಣ್ಣ್‌ಲೆನ್ ಕಣತ್ ಪಾಡುಂಡು. ಅಂಚಾಯಿನೆಟ್ ಕಡಲ್ದ ನೀರ್‌ಡ್ ಮಸ್ತ್ ಲವಣಾಂಶ ಉಂಡು. ಉಂದು ಮೀನ್‌ಗ್ ಎಡ್ಡೆ ತಿನಸ್. ಈತ್ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತಂದೆ ಸುಧೆಡ್ದ್ ಬತ್ತಿನ ನೀರ್‌ಡ್ ಆವೆ ಮಣ್ಣ್‌ಲ ಉಂಡು. ಆವೆನ್ ಓಡು, ಇಟ್ಟಿಗೆ, ಚಟ್ಟಿ, ಕರ ಮಲ್ಪೆರೆ ಉಪಯೋಗ ಮಲುಪುವೆರ್. ಕುಡ್ಲದ ಓಡು ಜಗತ್ತ್‌ಡೇ ಪುದರ್ ಪೋಯಿನ. ಈ ಮಿತ್ತ್ ಪನ್ತಿನ ಕೈಗಾರಿಕೆಲು ಸಾವಿರಾರ್ ಜನಕ್ಲೆಗ್ ಬೇಲೆ ಕೊರ್ತ್‌ಂಡ್, ಬದಕ್‌ಗ್ ಒಂಜಿ ಸಾದಿ ತೋಜಾದ್‌ಂಡ್. ಕಡಲ್‌ದ ಪೊಯ್ಯೆನ್ ಇಲ್ಲ್, ಕಟ್ಟಾಣ ಕಟ್ಟೆರೆ ಉಪಯೋಗ ಮಲ್ಪುವೆರ್.

ಮೀನು ಪತ್ತುನ ಮರಕಲೆರೆನ ಕಸಬ್. ಮರಿಯಲೊಡು ಬೊಲ್ಲ, ತೂಫಾನ್ ಬತ್ತಂಡ್‌ಲ, ಕಡಲ್‌ದಲಬ್ಬರ ಜಾಸ್ತಿ ಇಂತ್ತ್‌ಡಲ, ಈ ಜನಕುಲು (ಮರಕಲೆರ್) ಕಡಲ್‌ನೇ ದೇವೆರ್‌ಂದ್ ಎನ್ನ್‌ದ್ ದಿನ ದೆಪ್ಪುವೆರ್. ಬಂಗುಡೆ, ಬೂತಾಯಿ, ಅಂಜಲ್, ಯೆಟ್ಟಿ, ಡೆಂಜಿ ಮೀನ್‌ದ ಸಾರ್, ಕೈತಿನ ಉಂದು ಮಾತ ರುಚಿತಲಾ, ಬೊಕ್ಕ ಭಾರೀ ಪುದರ್ ಪೋಯಿನ ಅಟಿಲ್.

ಇತ್ತೆದ ದಿನೊಟು ವಿಜ್ಞಾನ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಏತ್ ಮುಂದುವರಿತ್ತ್‌ಂಡ್ ಪಂಡ, ಮೀನ್ ಪತ್ತೆರೆ ಉಪಗ್ರಹ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನನ್‌ಬಳಸ್‌ದ್ ಮೀನ್ ಜಾಸ್ತಿ ಉಪ್ಪುನ ಜಾಗೆದ ನೀರ್‌ದ ಬೊಕ್ಕ ಅಲ್ತ ಉಷ್ಣತೆದ ಆಧಾರದ ಮಿತ್ತ್ ಮೀನುಲೆನ ಸಾಂದ್ರತೆ ಜಾಸ್ತಿ ಉಪ್ಪುನ ಜಾಗೆದ ನಕ್ಷೆ ತಯಾರು ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಈ ಜಾಗೆಗ್ ಪೊಟೆನ್ಷಿಯಲ್ ಫಿಶಿಂಗ್ ಜೋನ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಕಡಲ್ಕೊರೆತ, ಕಡಲ್ದ್ ಆಪಿನ ಬದಲಾವಣೆ ತೆರಿಯೊನೆರೆ ಬೋಡಾದ್‌ಲ ಉಪಗ್ರಹ ಉಡಾವಣೆ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಇಂಚಿಪ್ಪುಗ್ ಆಯಿಕ್ ಬೋಡಾದ್ ಓಷನ್ ಸ್ಯಾಟ್ ಪನ್ಪಿನ ಉಪಗ್ರಹನ್ ಉಡಾವಣೆ ಮಲ್ತೆರ್.

ಕುಡ್ಲದ ಕಡಲ್‌ದ ತೀರ ಪುದರ್ ಪೋಯಿನ ಒಂಜಿ ಎಡ್ಡೆ ಪ್ರವಾಸಿ ತಾಣ ಆದುಂಡು. ದೇಶ, ಪರದೇಶದ ಯಾತ್ರಿಲೆಡ ಕುಡ್ಲಡ್ ದಾದ ಖುಶಿಯಾಂಡ್ ಕೇಂಡ, ಕಡಲ್ ತೀರ ಪನ್ಪೆರ್. ಬಯ್ಯದ ಪೊರ್ತು ಕಡಲ್ ಬರಿಟ್ ಪೋದು ಕುಲ್ಲುಂಡ ಮನಸ್ಸ್‌ದ ಬೇನೆ ಬೇಜಾರ್ ಕರಿಯುಂಡು. ಖುಷಿತ ಉಡಲ್ ಜಿಂಜಾವುಂಡು. ಅಪ್ಪೆಯಾಯಿನ ಕಡಲ್ ಶಾಂತಿಡ್ ಇತ್ತಿನೆರ್ದಾವರ ಕುಡ್ಲದ ಜನಕುಲು ನೆಮ್ಮದಿದ ಬದ್‌ಕ್ ಸಾಗಾವೆರ್. ನರಮನಿ ಮಲ್ಪುನ ಅಹಂಕಾರದ ಕೆಲವು ಬೇಲೆಲೆಡ್ದ್ ಕಡಲಪ್ಪೆ ಮೈಲೆ ಆವೊಂದುಲ್ಲಲ್. ಕಡಲ್ದ ಎಡ್ಡೆಪ್ಪುಗ್ಲ, ಜನಕ್ಲೆನ ಎಡ್ಡೆಪುಗ್ಲ ಕಡಲ್ ಬರಿಟ್ 500 ಮೀಟರ್ ದಾತ್ ಜಾಗೆನ್ ಕಡಲ್‌ಗೆ ಬುಡೊಂಡುಂದು ಸರಕಾರ ಕಾನೂನ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಅಂಡಲ ಈ ಕಾನೂನುಲೆನ್ ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆರ್.

ಕೆಲವೊರ ಪ್ರಕೃತಿದ ವಿಕೋಪಡ್, ತತ್ತ್‌ಂಡ ಲೆಕ್ಕರ್ದ್ ಜಾಸ್ತಿ ಸರಕ್ ಜಿಂಜಾಯಿನ ಕಪ್ಪಲ್, ಟ್ಯಾಂಕರ್ ಅಪಗಪಗ ಕಡಲ್‌ಡ್ ಮುರ್ಕುವ. ಇಂಚಿಪ್ಪೊಗು ಕಡಲ್‌ಡ್ ಎಣ್ಣೆ ಸಾಗಾವುನ 2-3 (ರಡ್ಡ್-ಮೂಜಿ) ಕಪ್ಪಲ್ ಮುರ್ಕ್‌ಂಡ್. ಅವೆನ್ ಪಿದಾಯಿ ದೆಪ್ಪೆರೆ ಬೋಡಾದ್ ಜಿಲ್ಲೆದ ಆಡಳಿತ ಮಸ್ತ್ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ತೊಂದುಂಡು. ಆ ಕಪ್ಪಲ್ (ಟ್ಯಾಂಕರ್)ದ ಎಣ್ಣೆ ತೋರ್‌ಂಡ ಕಡಲ್ದ ಜಿವೊಲೆಗ್ ಮಸ್ತ್ ಹಾನಿಯಾಪುಂಡು. ಅವು ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ಆಧುನಿಕ ಯುಗಟ್ ಕೈಗಾರಿಕೆಲು, ಕಾರ್ಖಾನೆಲು, ಕಟ್ಟಾಣಲು ಜಾಸ್ತಿಯಾವೊಂದುಂಡು. ಪೇಂಟೆ ಜಾಗಲೆರ್ದ್ ಬತ್ತಿನ ತ್ಯಾಜ್ಯವಸ್ತು, ಕಾರ್ಖಾನೆಡ್‌ದ್ ಪಿದಾಯಿ ಬತ್ತಿನ ವಿಷಲೆನ್ (ರಾಸಾಯನಿಕ ತ್ಯಾಜ್ಯಲೆನ್) ಕಡಲ್‌ದ ನೀರ್‌ಗ್ ಬುಡ್‌ದು, ಐಟ್ ಇತ್ತಿನ ಜೀವಿಲು ನಾಶ ಆವೊಂದುಲ್ಲ. ಈ ತ್ಯಾಜ್ಯಾ ಇತ್ತಿನ ಕಡಲ್‌ದ ಮೀನ್ ತಿನ್ಪುನ ನಂಕ್ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್‌ದಂಚಿನ ಭಯಂಕರ ಸೀಕ್ ಬರ್ಪುನ ಸಾಧ್ಯತೆ ಉಂಡು. ಒಂಜಿ ಲೆಕ್ಕೊಡು ಪನ್ಪುನಾಂಡ ನಮ ನಮನೇ ಕೆರೊಂದುಲ್ಲ.

ಈತ್ ಯಾರಾಂದೆ, ಕುಡ್ಲದ ಆಸ್‌ಪಾಸ್‌ಡ್ ಆರ್ಥಿಕ ವಲಯನ್ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಲ್ಪೆರೆ ಓ.ಎನ್.ಜಿ.ಸಿ. ದಂಚಿನ ಕಂಪೆನಿಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಬರೊಂದುಲ್ಲ. ಉಂದು ಇತ್ತಿನ ಸಮಸ್ಯೆನ್ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಲ್ಪುನ ಸಾಧ್ಯತೆ ಉಂಡು, ನೆತ್ತ ವಿಷಲು ಕಡಲ್‌ದ ಮುದೆಲ್‌ಗ್ ಕುಡಾರಿ ಪಾಡಿಲೆಕ್ಕಾ. ಒಂಜಿ ಏಡ್ಡೆ ತೆರಿದಿನರೆನ ಪ್ರಕಾರ ಕೈಗಾರಿಕೆದ ವಿಷೊಲೆನ್ ಕಡಲ್‌ದ ನೀರ್‌ಗ್ ಬುಡಿನೆಡ್‌ದ್ ಮೀನುಲು ಪೋಡಿದ್ ದೂರ ಪೋಪ ಇಜ್ಜಾಂಡ ಸೈಪ. ಮರಕಲೆರೆನ ನುಪ್ಪು ಕೊರ್ಪಿನ ಕಸುಬು ಮೀನುಗಾರಿಕೆಗ್ ಅವು ಮಲ್ಲ ಪೆಟ್ಟ್ ಹಾಕಿಲೆಕ್ಕ. ಮೀನುಗಾರಿಕೆದ ಲೆಕ್ಕನೇ, ಬೆನ್ನಿ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಕುಡೊಂಜಿ ಮುಖ್ಯ ಕಸಬು. ಬೆನ್ನಿಗ್ ಬರ್ಸ ಆಧಾರ ಅಂಚಾನೆ ಬರ್ಸಗ್ ಕಡಲ್‌ಲಾ ಆಧಾರ. ಅಂಚಿನ ಕಡಲ್‌ದ ಪರಿಸರತ, ಸಮತೋಲನ ತತ್ತ್‌ದ್ ಬರ್ಸ ಬರ್ಪುನ ಕಾಲ ಏರ್ ಪೇರ್ ಆದ್ ಬೆನ್ನಿಗ್‌ಲಾ ಐತ ಬೊಡ್‌ಚಾಂದಿನ ಪರಿಣಾಮ ಉಂಡು. ಸರ್ಕಾರ ಕಡಲ್ಕೊರೆತನ್ ಕಡಿಮೆ ಮಲ್ಪೆರೆ ಬೋಡಾದ್ ಕಡಲ್‌ಗ್ ಗೋಡೆ ಕಟ್ಟೆರೆ ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ ಕಾಸ್ ಖರ್ಚ್ ಮಲ್ತೊಂದುಂಡು, ನೆಕ್ಕಾದ್ ಭಾರಿ ಭಂಗ ಬರೊಂದುಂಡು. ಈ ಹಾಲಾಪುನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿನ್ ಸರಿ ಮಲ್ಪೆರೆ ಬೋಡಾದ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಅತ್ತ್‌ಡ ಭೂ ವಿಜ್ಞಾನಿಲೆನ ಸಲಹೆ ದೆತೊಣ್ಣ್‌ನ ಉತ್ತಮ. ಕಡಲ್ದ ಗೋಡೆಗ್ ಲಂಬವಾದ್ ಗೋಡೆ ಕಟ್ಟಿನೆರ್ದ್ ಗೋಡೆದ ಒಂಜಿ ಬರಿಟ್ ಪೊಯ್ಯೆ ಜಿಂಜಿದ್ ಕಡಲ ಬರಿ ಮಲ್ಲ ಆಪುಂಡು. ಗೋಡೆದ ಪಿರೊಂಜಿ ಕಡೆಟ್ ಕಪ್ಪಲ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಉಂತೆರೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಪುಂಡು.

ಕಾರ್ಖಾನೆಡ್ ಒರ ಪ್ರಯೋಗ ಮಲ್ತಿನ ನೀರ್‌ನ್ ಪಿರೋರ ಉಪಯೋಗ ಮಲ್ಪೋಡು. ಇಂಚ ನೀರ್‌ದ ಅಗತ್ಯನ್ ಕಡಿಮೆ ಮಲ್ಪೊಲಿ. ಕಡಲ್ದ ಅಳಿವೆಡ್ ಸುತ್ತು ಮುತ್ತ ಉಪ್ಪುನ ಕಾಂಡ್ಲ ಸಸ್ಯ, ಬೀಚ್‌ದ ಬರಿಟ್ ಉಪ್ಪುನ ಗಾಳಿಮರ ಬೊಕ್ಕ ಬೇತೆ ಜಾತಿದ ಮರಕುಲು ಕಡಲ್ದ ರಕ್ಷಣೆ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲ. ವಿಶೇಷವಾಯಿನ ಕಾಂಡ್ಲ ಸಸ್ಯ ಅಳಿವೆದ ಮಣ್ಣ್ ಕೊಚ್ಚ್‌ದ್ ಪೊವಾಂದಿಲೆಕ್ಕ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊರ್ಪಿನಿ ಅತ್ತಂದೆ ಮೀನುಲು ಕಿನ್ನಿ ದೀದ್ ಮಲ್ಲ ಆಯೆರೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊರ್ಪ.

ಇಂಚಿನ ಅಪ್ಪೆಲೆಕ್ಕ ಇತ್ತಿನ ಈ ಕಡಲ್ ಈ ನಾಡ್‌ದ ಸಾರ ಸಾರ ಜನಕ್‌ಲೆನ ಬದಕ್‌ಗ್ ಆಧಾರ, ಅಂಚಿನ ಅಪ್ಪೆನ್ ಎಡ್ಡೆಡ್ ದೀಪುನ, ಒರಿಪಾವುನ ಐತ ಜೊಕುಲಾತಿನ ನಮ್ಮ ಆದ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯ ಪಂಡ್‌ದ್ ಎನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ, ಉಂದುವೇ ನಿಕ್ಲುಲೆನಾ ಅಭಿಪ್ರಾಯಂದ್ ಯಾನ್ ನಂಬುವೆ.

ಸೊಲ್ಮೆಲು.

ತುಳುವೆರೆನ ಪ್ರಾಕ್‌ದ ಭೌತಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ

ಕು. ಪ್ರತಿಭಾ

ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪನ್‌ಪುನಾವು ಉಂತ್‌ದಿನ ನೀರತ್ತ್. ಅವ್ ಪರತ್ತೊಂದು ಇಪ್ಪುನಾ ಜೀವದ ತುದೆ. ಎಂಚ ತನ್ನ ಪರಪುನಾ ರಭಸಡ್ ಪೊಸಾ ದಿಕ್ಕ್ ಪಡೆಯುಂಡಾ ಅಂಚನೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಕಾಲದ ಭರಟ್ ಮಾರ್ಪಾಡು ಆವೊಂದು ಉಂಡು.

ತುಳು - ಒಂಜಿ ಭಾಷೆ ಅತ್ತ್. ಅವು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರೆಡಾ ಬೆರೆತಿನಾ ಒಂಜಿ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಆದ್ ಮೂಡುದುಂಡು. ಈ ಬದಲಾವಣೆ ಆವೊಡ್ ಪಂಡಾ ಜಿಂಜ ಶತಮಾನ ಬೊಡಾತ್‌ಂಡ್ ನೆತ್ತ ಫಲನೇ ಇನಿ ನಮ್ಮ ಉಸಿರಾತ್‌ನಾ ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿ.

ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂಚಾಲಾ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಡ್ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಕ್ರಾಂತಿ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಸೂರ್ಯನ ಕಿರಣಲ್ ಇಲ್ಲ್‌ದ ಮಾಡ್‌ದ ಮಿತ್ತ್ ಬೂರುನಾ ಆಧಾರದ ಮಿತ್ತ್ ಸಮಯನ್ ಲೆಕ್ಕ ಪಾಡೊಂದ್ ಇತ್ತೆರ್. ಇಲ್ಲಲ್ ತುಳಸೀಕಟ್ಟೆ ಪೂರ್ವದ ದಿಕ್ಕಡ್ ಮನ್‌ತ್‌ಡ್ ನಮ್ಮ ಮೋನೆನ್ ಪೂರ್ವದ ಕಡೆಕ್ ತಿರ್‌ಗಾದ್ ಪೂಡೆ ಮನ್‌ಪುವಾ ಉಂದ್ ದಾಯೆ ಪಂಡಾ ಪೂರ್ವಡ್ ಮೂಡ್‌ನಾ ಸೂರ್ಯನಾ ಕಿರಣಲ್ ನಮ್ಮ 'ನಮ್ಮ ಮೋನೆಗ್ ಬೂರುಂಡಾ ನಮ್ಮ ದೇಹಡ್ ನವಶಕ್ತಿ ಉತ್ಪತ್ತಿ

ಆದ್ ಇಡೀ ದಿನ ನಮ ಉಲ್ಲಾಸಡ್ ಇಪ್ಪರೆ ಸಾಧ್ಯ ಆಪುಂಡ್. ಬಹುಪಾಲು ದೇವಸ್ಥಾನಲ್ ಪೂರ್ವದ ಕಡೆಕ್ಕ್ ದಿಕ್ಕ್ ಮಾನ್ತ್‌ದ್ ಉಲ್ಲಾದಾಯೆ ಪಂಡಾ ಬೊಳ್‌ಪುದಾ ಕಿರಣೊಳು ದೇವೆರೆನಾ ಲೋಹದ ಮೂರ್ತಿದಾ ಮಿತ್ತ್ ಬೂರುಂಡಾ ಆ ಲೋಹದರ್ದ್ ಬರುಪುನಾ ಕಿರಣೊಳು ಭಕ್ತನ ಮೈತಾ ಮಿತ್ತ್ ಬೂರ್‌ದ್ ಪೊಸ ಚೈತನ್ಯ ಮೂಡುಂಡ್ ಪನ್‌ಪುನಾ ವಿಷಯನ್ ತುಳುವೆರ್ ದುಂಬೆ ತೆರಿಯೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ಬಂಗಾರ್, ಬೊಳ್ಳಿ ದೀಪುನ ತುಳುವೆರನಾ ನಂಬಿಕೆಲಾ ಸೂರ್ಯನ ಕಿರಣೊಳ್ ಲೋಹದ ಮಿತ್ತ್ ಬೂರ್‌ದ್ ಕಿರಣೊಳು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಆಪುನಾ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಕಾರಣದ ಮಿತ್ತೆ ಉಂತ್‌ದ್‌ಂಡ್.

ಶಾಖ ಶಕ್ತಿನ್ ಉಪಯೋಗ ಮಾನ್ತ್‌ದ್ ನೀರ್ ಕಾಯಿಪುನಾ ಬೇಲೆನ್ ನಮ್ಮ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಹಿರಿಯೆರ್ ದುಂಬೆ ತಿಳಿಯೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ಅವು ಇತ್ತೆ ಮಾರ್ಪಾಟ್ ಆದ್ ಸೋಲಾರ್ ಹೀಟರ್ (Solar Heater) ಆದ್ ಬದಲಾವಣೆ ಆತಂಡ್. ಅಂಚೆನೆ ಸೂರ್ಯ ಶಕ್ತಿನ್ ಉಪಯೋಗ ಮಾನ್ತ್‌ಡ್ ಧಾನ್ಯಲೆನ್ ಹಾಳ್‌ವಾಂದೆ ಲೆಕ ನುಂಗಾದ್ ಇತ್ತೆರ್.

ದುಂಬ್‌ದಾ ಕಾಲದಕುಲ್ ಬಲಶಕ್ತಿನ್ ಉಪಯೋಗ ಮನ್ತ್‌ದ್ ಪಣಿ ಪದ್ಧತಿನ್ ರೂಢಿಮನ್ತ್‌ದ್ ಇತ್ತೆರ್. ಭೌತಿಕ ಶಕ್ತಿದಾ ಪ್ರಕಾರ ಆತ್‌ನಾ ಗಾಳಿಶಕ್ತಿನ್ ಉಪಯೋಗ ಮಾನ್ತ್‌ದ್ ಧಾನ್ಯದ್ ಇತ್ತ್‌ನಾ ಕಜವುನ್ ದೆತ್ತೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ಇತ್ತೇಲಾ ಅರಿಟ್ ಇತ್ತ್‌ನಾ ಕಲ್ಲಿನ್ ದೆಪ್ಪರೆ ಹಗುರ ವಸ್ತ್‌ಲ್ ನೀರ್‌ಡ್ ತೇಲುನಾ ಕ್ರಿಯೆನ್ ಉಪಯೋಗ ಮಾನ್‌ಪುವೆರ್.

ಪ್ರಾಚೀನ ತುಳುವೆರ್ ನಕ್ಷತ್ರದ ಚಲನೆದಾ ಆಧಾರದ ಮಿತ್ತ್ ತಿಂಗೊಳ್‌ದ ಲೆಕ್ಕ ಮಾನ್ತೊಂದು ಇತ್ತೇರ್. ಅಂಚೆನೆ ನಕ್ಷತ್ರದ ಹೊಳಪುದಾ ಮಿತ್ತ್ ಲಾ ನಕ್ಷತ್ರದ ಹುಟ್ಟು ಸಾವುದ ಬಗ್ಗೆ ತೆರಿಯೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ಗ್ರಹಣ ಕಾಲಡ್ ದೇಹಗ್ ಹಾನಿ ಆಪುನಾ ಕಿರಣಗಳ್ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಆಪುಂಡು ಪಾನ್‌ಪುನಾ ವಿಚಾರ ತುಳುವರೆಗ್ ದುಂಬೆ ಗೊತ್ತು ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆ ಕಾರಣೊಡೆ ಗ್ರಹಣದಪಗಾ ಇಲ್ಲದರ್ದ್ ಪಿದಯಿ ಪೊವರೆ ಬಲ್ಲಿ ಪಡ್‌ಂದ್ ಪನೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ಅಂಚೆನಾ ಗ್ರಹಣದ ಕಾಲಡ್ ನೀರ್‌ಡ್ ಕದಿಕೆ ಪಜಿರ್ ಪಾಡ್‌ದ್ ದೀವೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ಆಯಿಕ್‌ಲಾ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಕಾರಣ ಉಂಡು.

ಅವು ದಾದ ಪಂಡಾ ಪಜಿರ್‌ಡ್ ರೋಗ ನಿರೋಧಕ ಶಕ್ತಿ ಉಂಡು ಪನ್‌ಪುನಾ ಅಕ್‌ಲೆಗ್ ತೆರಿದ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್.

ವಿಜ್ಞಾನನ್ ತೆರಿದಿತ್ತಿನ ತುಳುವೆರ್ ಆಮ್ಲಜನಕ ಕೊರ್ಪುನ ಮರಕ್‌ಲೆನ್ ಒರಿಪಾಯೆರೆ ನಾಗಬನ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಅಂಚೆನೆ ದೇವಸ್ಥಾನ ಎದುರ್‌ಡ್ ಅರಳೀಮರ ನಡೊಂದು ಇತ್ತೇರ್. ನೆತ್ತ ಗಾಳಿ ಎಡ್ಡೆ ಪನ್‌ಪುನಾ ತುಳುವೆರೆಗ್ ಗೊತ್ತು ಇತ್ತ್‌ಂಡ್.

ತುಳುವೆರ್ ಮೈತ ನೆತ್ತೆರ್‌ದ ಪರಿಪುನ ವೇಗೊನ್ ಕಡಲ್‌ದ ನೀರ್‌ದ ಏರ್-ತಗ್ಗ್‌ದೊಟ್ಟಿಗೆ ಹೋಲಿಸಾವುನಾತ್ ಜ್ಞಾನ ಇತ್ತಿನಕುಲಾತೆರ್. ದುಂಬುಡ್ ದಿಂಚಲ ತುಳುನಾಡ್ ಮೀನ್ ಪತ್ತುನೆಕ್ಕ್ ಪುದರ್ ಪೋತುಂಡ್. ಕರಾವಳಿದ ಮೀನುಗಾರೆರ್ ಸಮುದ್ರಡ್ ಅಕುಲ್ ಇಪ್ಪುನಾ ನಿಖರ ಜಾಗ ಬೊಕ್ಕ ದಿಕ್ಕ್‌ನ್ ತೆರಿಯರೆ ಅಯಸ್ಕಾಂತನ್ ಉಪಯೋಗ ಮನ್ತ್ರೊಂದು ಇತ್ತೇರ್. ನಮ್ಮ ಜನ ತುಂಬುದಾ ಕಾಲೊಡೆ ನ್ಯೂಟನ್‌ನ ಮೂಜನೇ ನಿಯಮ ಆತಿನ "Every action having

equal and opposite reaction"ನ್ ಉಪಯೋಗ ಮಾನ್ತ್‌ಒಂದು ದೋಣಿ ನಡಪವರೆನ್ ನೀರ್‌ದ ವಿರುದ್ಧ ದಿಕ್ಕ್‌ಡ್ ಪಾಡೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ಶಾಖಿಗ್ ವಸ್ತುಲ್ ಹಿಗ್ಗುಂಡ್ ಬೊಕ್ಕ ಕುಗ್ಗುಂಡ್ ಪನ್‌ಪುನಾ ವಿಚಾರ ಹಿರಿಯೆರೆಗ್ ಗೊತ್ತು ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಆ ವಿಚಾರನ್ ಅಕುಲ್ ಕರ್‌ಬಾ ಕಾಯಿಪುನೆಟ್ ಉಪಯೋಗ ಮನ್ತ್ತ್‌ದ್ ಕತ್ತಿ, ಪಿಕ್ಕಾಸ್ ಮನ್ತ್‌ದ್ ಕೃಷಿ ಕೆಲಸಲೆಗ್ ಪ್ರಯೋಗ ಮನ್ತ್ಒಂದು ಇತ್ತೆರ್. ಬಲ ಪ್ರಯೋಗದ ಮೂಲಕ ಗಾಣನ್ ತಿರ್‌ಗಾದ್ ಎಣ್ಣೆ ದೆಪ್ಪುನಾಲಾ ತೆರಿದ್ ಇತ್ತೆರ್. ಉಂದ್ ಇತ್ತೆದ ಯಾಂತ್ರೀಕೃತ ಮಿಲ್‌ಲೆಗ್ ಮೂಲ ಆತಂಡ್.

ರಾತ್ರೆದ ಪೊರ್ತ್‌ಡ್ ಮರದ ಅಡಿಟ್ ಜೆಪ್ಪರೆ ಬಲ್ಲಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಹಿರಿಯರೇ ಪನೊಂದು ಇತ್ತೇರ್ ಅವು ದಾಯೆ ಪಂಡಾ ರಾತ್ರೇದ್ ಸಮಯಡ್ ಇಂಗಾಲದ ಡೈ ಆಕ್ಸೈಡ್ ಬಿಡುಗಡೆ ಅಪುಂಡ್ ಅವು ನಮ್ಮ ಆರೋಗ್ಯಗ್ ಹಾನಿಕರ ಪನ್‌ಪುನಾ ವಿಷಯ ಅಕ್‌ಲೆಗ್ ಗೊತ್ತ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ದಂಬುದಾ ಕಾಲಡ್ ಒಂಜಿ ಊರ್‌ದ್ ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ಊರ್‌ಗ್ ಪೋವೊಡ್ ಪಂಡಾ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಉಪಯಗೋ ಮನ್ತ್ಒಂದು ಇತ್ತೆರ್. ಆ ಚರ ಇತ್ತೆದಾ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮುನ್ನಡೆಗೆ ನಾಂದಿ ಆಂಡ್. ಆಂಚನೆ ತುಳವೆರ್ ಲೋಹದ ಬಗ್ಗೆ ಎಡ್ಡೆ ಜ್ಞಾನ ಹೊಂದುದ್ ಇತ್ತೆರ್. ಆ ಜ್ಞಾನದ ಮೂಲಕನೇ ಅಕುಲ್ ಕತ್ತಿ, ಪಿಕ್ಕಾಸು ಮಾನ್ತ್‌ದ್ ಕೃಷಿ ಕೆಲಸಗ್ ಉಪಯೋಗ ಮನ್ತ್ಒಂದು ಇತ್ತೆರ್.

ಮರ ದೈಕುಲೆಗ್‌ಲಾ ಜೀವ ಉಂಡು ಪನ್‌ಪುನಾ ವಿಷಯ ಜಗದೀಶ್ ಚಂದ್ರ ಬೊಸರೆನಾ ಸಿದ್ಧಾಂತ ತುಳುವರೆಗ್ ದುಂಬೆ ಗೊತ್ತು ಇತ್ತ್ಂಡ್ (Physics - Scientst) ಹಿರಿಯೆರೆಗೆ ಬೆಳವಣಿಗೆದ ಬಗ್ಗೆ ಎಡ್ಡೆ ಜ್ಞಾನ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಸಸ್ಯಲೆಗ್ ಏಪಾ ಗೊಬ್ಬರ ಪಾಡೊಡ್ ಪನ್‌ಪುನಾ ಪೂರ ಗೊತ್ತು ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಉಂದ್ ಅಕ್‌ಲೆಗ್ ಸಸ್ಯದ ಜ್ಞಾನದ ಬಗ್ಗೆ ನಂಕ್ ತೆರಿಪಾವುಂಡ್.

ವಿಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಕಾರ ಕಾಲನ್ ಮೂಜಿ ಪ್ರಕಾರ ವಿಂಗಡನೆ ಮನ್ತ್ಂಡ ತುಳವೆರ್ ಕಾಲನ್ ನಾಲ್ ಭಾಗ ಆದ್ ವಿಂಗಡನೆ ಮನ್ತ್‌ದೆರ್. ಅವು ದಾದ ಪಂಡ ಸೋಣೆ, ಕನ್ನೆ, ಆಟಿ, ಸುಗ್ಗಿ. ಆ ಪ್ರಕಾರ ಕಾಲದ ಬಗ್ಗೆ ಎಡ್ಡೆ ತೆರಿದ್ ಇತ್ತೆರ್ (Cyclic Time).

ಭಾರ ಇತ್ತ್‌ನಾ ಕರ್‌ಬೊದ ತುಂಡ್‌ನ್ ನೀರ್‌ಡ್ ಪಾಡ್ಂಡ ಅವು ನೀರ್‌ಡ್ ಮುರ್‌ಕುಂಡ್, (Wheole Mass is concetreated at the centre) ಆವೆದ ತೆಲುಪುದ ಹಾಳೆದ ರೀತಿ ಮನ್ತ್ಂಡ ಅವು ನೀರ್‌ಡ್ ಮುರ್‌ಕುಜಿ. ಆ ತಂತ್ರನ್, ಉಪಯೋಗ ಮನ್ತ್‌ದ್ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯೆರ್ ದೋಣೆಡ್ ಉಪಯೋಗ ಮನ್ತೊಂದು ಇತ್ತೇರ್.

ನಮಡಾ ದುಂಬುದಾ ಕಾಲರ್ದ್ ಬತ್ತ್‌ದ್‌ನ ನಂಬಿಕೆದಾದ ಪಂಡಾ ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕ್‌ಗ್ ತರೆ ಪಡ್‌ದ್ ಜೆಪ್ಪೆರೆ ಬಲ್ಲಿ ಪಂಡ್‌ದ್. ಅವು ದಾಯೆ ಪಂಡಾ ಭೂಮಿದ ಕಾಂತಕ್ಷೇರ ಉತ್ತರರ್ದ್ ದಕ್ಷಿಣಗ್ ಇಪ್ಪುಂಡ್. ಅಂಚೆನೆ ಭೂಮಿ ಅಯಸ್ಕಾಂತ ಆದ್ ವರ್ತನೆ ಆಪುಂಡ್. ಉತ್ತರಗ್ ತರೆ ಪಾಡ್ಂಡಾ ನಮ್ಮ ರಕ್ತ ಒತ್ತಡ ಏರ್‌ಪೇರ್ ಆಪುಂಡು. ಆ ಕಾರಣರ್ದ್ ಉತ್ತರಗ್ ತರೆ ಪಾಡ್‌ದ್ ಜೆಪ್ಪೆರೆ ಬಲ್ಲಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪನ್‌ಪೆರ್.

ಮರಿಯಾಲಾದ ಕಾಲಡ್ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥನ್ ಹಾಳ್ ಆವಂದಿಲೆಕ್ಕ ಅವೆನ್ ಸುರಕ್ಷಿತ ಸ್ಥಳಟ್ ದಿವೊಂದ್ ಇತ್ತೇರ್. ಅಂಚೆನೆ ಅರಿ ಹಾಳ್ ಅವೊಂದಿಲೆಕ್ಕ ದಿವರೆ ಮುಡಿ ಕಟ್ಟೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ಮುಡಿ ಕಟ್ಟ್ಂಡ ಅಯಿತಾ ಉಲಾಯಿ ಪುರಿ, ಪಿಜಿನ್ ಪೋಪುಜಿ ಪನ್‌ಪುನಾ ನಂಬಿಕೆ

ತುಳುವೆರೆಗ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್.

ತುಳುವೆರ್ ಕಾಂತಶಕ್ತಿದ ಬಳಕೆನ್ ಮನ್‌ತ್ತೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ಆ ಕಾಂತ ಶಕ್ತಿನ್ ಉಪಯೋಗ ಮನ್‌ತದ್ ಭೂಮಿಡ್ ಇತ್ತ್‌ನಾ ಕರ್‌ಬದ ಚೂರುಲೆನ್ ದೆಂತೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ಮಣ್ಣ್‌ದ ವಾಸನೆದ ಮೂಲಕ ಬರ್‌ಸಾ ಬರ್‌ಪುನಾ ಬಗ್ಗೆ ತುಳುವೆರ್ ತೆರಿದ್ ಇತ್ತೆರ್.

ನಿಜಕ್‌ಲಾ ಕಾಲ ದೇಶದ ಬಗ್ಗೆ ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾದ್ ಚರ್ಚೆ ಮನ್‌ಪುನಾ, ಬೊಕ್ಕ ಆ ಕಾಲದಲಾ ಈ ಕಾಲದಲಾ ವಿದ್ಯಮಾನಲೆನ್ ಹೋಲಿಕೆ ಮನ್‌ಪುನ ಖಂಡಿತವಾದ್ ನಡತ್ ಬರೊಡ್. ಇಂಚ ಆಂಡ ಮಾತ್ರ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಭಾವನೆ ಜವನಿಯೆರೆಡಾ ಮೂಡ್‌ದ್ ಬರು. ಪಗೆಲ್ ತುಯಿನಾ ಗುವೇಲ್‌ಗ್ ರಾತ್ರೆ ಬೂರುನಂಚ ಜವನಿಯೆರ್ ಆವರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಪ್ರತಿ ಒರಿಲಾ ಚರ್ಚೆ ಮನ್‌ಪುನಾ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಭಾವನೆನ್ ಬುಲೆಪವೊಡ್. ಈ ರೀತಿದ ಪ್ರಬಂಧ ಸ್ಪರ್ಧೆಳ್ ಜವನಿಯೆರೆಡಾ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಭಾವನೆನ್ ಬುಲೆಯರೆ ಸಾದಿ ಮನ್‌ಪುಂಡು. ಈ ರೀತಿಡ್ "ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ" ಎಡ್ಡೆ ಬೇಲೆನೇ ಮನ್‌ತ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಇನಿತಾ ಜವನಿಯೆರೆನಾ ಶಕ್ತಿಯೇ ದುಂಬುದಾ ಭವಿಷ್ಯನ್ ರೂಪಿಸವುನಾ ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದ ನವಶಕ್ತಿಲ್.

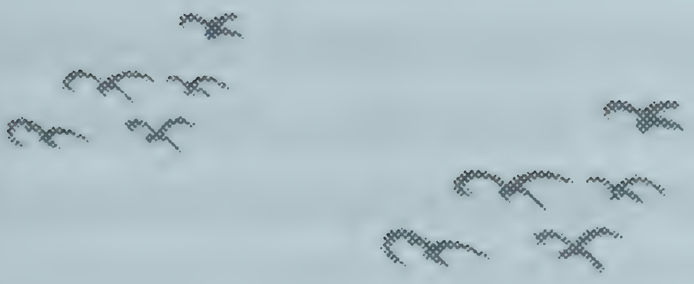

ತುಳುನಾಡ್‌ದ ವಿಶೇಷ ಮುರುಗ ಪಕ್ಕಿಲೆನ್ ಒರಿಪವುನ ಬಗೆ

ಅರುಣ್ ಕುಮಾರ್ ಕೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆನ್ 'ತುಳುನಾಡು' ಪಂಡ್‌ದೆ ಮಾತೆರ್ಲ ಪನ್‌ಪೆರ್. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಬಡಕಾಯಿ- ಪಡ್ಡಾಯಿ (ಉಡುಪಿ-ಮಂಗಳೂರು), ಬಡಕಾಯಿ-ಮುಡಾಯಿ (ಕಾರ್ಕಳ-ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ), ತೆನ್ಕಾಯಿ - ಪಡ್ಡಾಯಿ (ಮಂಜೇಶ್ವರ - ಕಾಸರಗೋಡು ಪ್ರದೇಶ), ತೆನ್ಕಾಯಿ -ಮದ್ಯ (ಬಂಟ್ವಾಲ- ಪುತ್ತೂರು- ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ), ತೆನಾಯ್ಕಿ -ಮುಡಾಯಿ (ಸುಳ್ಯ- ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ) ಪ್ರದೇಶಡು ವಿಸ್ತಾರಡ್ ಪಸರಿಸುದುಂಡು.

ಪ್ರಕೃತಿದ ಪೊರ್ಲುಡು (ಮಡಿಲು) ಕರಾವಳಿದ ಉದ್ಯೋಗು ಪರ್ಬುದಿನ (ಹಬ್ಬಿದ) ತುಳುನಾಡು, ಬೆಟ್ಟ -ಪರ್ವತದ ಪಿನ್ನೆಲೆನ್ ಪಡೆತ್‌ಂಡ್. ಖಂಡ ತೋಟ, ಬೇತೆ ಬೇತೆ ದೈ-ಮರತ ಕಾಡ, ತಾರೆ-ಕಂಗ್ -ಬಾರೆ ತೋಟದ ಸಾಲ್ ಯಾಪಲಾ ಪಚ್ಚೆ ಪಜಿರಾದ್ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ತೂಯೆರೆ ಸಂಪಾದ್ ಉಂಡು.

ನಾಡ್‌ದ ಉದ್ದಗಲಗ್, ನಿಧಾನಡ್ ಪರಪುನ ತೋಡು, ಕೆರೆಕುಲು, ಗುಡ್ಡೆ ಬಯಲ್‌ಡ್ ವಯ್ಯಾರೊಡು ಸೇತುವೆದ ಅಡಿಟ್ ಜತ್ತ್‌ದ್ ಕಡಲು ಸೇರುನ ಅಮಸರಡಿತ್ತಿನ ನೇತ್ರಾವತಿ, ಶಾಂಭವಿ, ಸೀತಾ, ಸ್ವರ್ಣ ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಸುಧೆಕುಲು. ಇಂಚಿ ಸುಧೆ, ಅಂಚಿ ಕಡಲ್ ನಡುಟು ದ್ವೀಪದಂಚಿನ ಪ್ಯೊಯೆದ ರಾಶಿ. ಬಂಡೆದ ಎಲ್ಯ ಬೆಟ್ಟೊಲು, ಕಡಲ್‌ದ ಶುದ್ಧಗಾಳಿ, ಹಿತವಾಯಿನ ಹವಾಮಾನ, ಎತ್ತರೆತ್ತರದ ಕಡಲ್‌ದ ಸೆರೆ ಬಂಡೆಗ್ ಅಪ್ಪಳಿಸುನ ಕಡಲ್‌ರಾಜನ ವಿವಿದ ನೃತ್ಯಲು. ತುಳುನಾಡ್‌ದ

ಐಸಿರಿಗ್ ಕಳಸ ದೀತಿಲೆಕ ಆತ್ಂಡ್. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ವಿಶೇಷ ಪಂಡ್‌ಂಡ: ಪ್ರಾಕೃತಿಕವಾಯಿನ ಮಸ್ತ್ ವೈಶಿಷ್ಟ ಉಪ್ಪುನ ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ಪುರಾತನ ಇತಿಹಾಸ ಉಂಡು, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಉಂಡು. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಇತಿಹಾಸದ ಪುಟೊಕುಲು, ತುಳುನಾಡ್‌ದ ತುಳುವೆರೆನ ಪೌರುಷ ಅಜರಾಮರ ಆದ್ ಉಂಡು.

ತುಳುತ ರಾಜೆರ್ ಬಂಗೆರ್, ಚೌಟೆರ್, ಅಜಿಲೆರ್ ತುಳುನಾಡ್‌ನ್ ಆಳ್‌ದಿನ ತುಂಡರಸೆರ್. ಅಂಚೆನೆ ಝಾನ್ಸಿರಾಣಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀಬಾಯಿ, ಕಿತ್ತೂರು ಚೆನ್ನಮ್ಮನ ಲೆಕ ತುಳುನಾಡ್‌ನ್ ಆಳ್‌ದಿನ ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ದೇವಿ ನಮ್ಮ ದೇಶೊಗು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಗಾದ್ ಹೋರಾಡ್‌ದ್ ವೀರ ಮರಣೊನ್ ಹೊಂದಿನ ಮಹಿಳೆ.

ಅಂಚೆನೆ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ದೇವಮಂದಿರೊಲು, ಧರ್ಮಸ್ಥಳ, ಕದ್ರಿ ಮಂಜುನಾಥ, ಸೋಮೇಶ್ವರದ ಸೋಮನಾಥೇಶ್ವರ, ಮಂಗಳೂರ್‌ದ ಮಂಗಳಾದೇವಿ, ಕಟೀಲ್‌ದ ದುರ್ಗಾಪರಮೇಶ್ವರಿ. ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಮಸ್ತ್ ದೇವಸ್ಥಾನೊಲು ಮೂಲು ಉಲ್ಲ. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ವಿಶೇಷವಾಯಿನವು ದೈವೊಲು. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ದೈವೊಲೆಗ್ ಬಾರಿ ಕಾರ್ನಿಕ ಉಂಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ನಾಡ್‌ಡ್ ಇತ್ತಿನ ಮನೆದೈವ, ಗ್ರಾಮ ದೈವ, ಊರು ದೈವ, ಮಾಗಣೆ ದೈವೊಲು ನಮ್ಮ ತುಳುನಾಡ್‌ನ್ ಮಳೆ ಬುಲೆಟ್, ರೋಗರುಜಿನೊಡ್ ಜನಕುಲೆನ್ ಸದಾ ಕಾಪಾಡುಂಡು ಪನ್ಪುನ ನಂಬಿಕೆ ಉಂಡು.

ಇಂಚಿತ್ತಿನ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಕೆಲವು ವಿಶೇಷವಾಯಿನ ಮುರುಗ -ಪಕ್ಕಿಲು ಉಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಮುರ್ಗೊಲೆನ ಪಟ್ಟಿ ಮೂಲುಂಡು.

ಮುರ್‌ಗೊಲು

ಕಾಡ್‌ಪಂಜಿ, ಬೆರು, ಮುಯ್ಯೆರ್ (ಮುಗೇರ್), ಮುಳ್ಳುಪಂಜಿ, ಬರಿಂಕ, ಮುಂಗುಲಿ, ಕುದುಕೆ, ಚೆನ್ನೆಸಾಯಿ(ತೋಳ), ಆನೆ, ಕಾಟಿ, ಜಿಂಕೆ, ಪಿಲಿ, ಚಿಪ್ಪುಪಂಜಿ, ಮಂಗೆ, ಮುಜು ಇತ್ಯಾದಿಲು.

ಪಕ್ಕಿಲು

ಪುದ, ಕಾಡ್‌ಪುದ, ಕೇಂಕನ್ (ಕಾಡುಕೋಳಿ), ಕೊರುಂಗು (ಕೊಕ್ಕರೆ), ಕುಪುಲು, ಗುರ್‌ಬಿ(ಗುಬ್ಬಿ), ಬಜಕ್ರೆ ಪಕ್ಕಿ, ಮೈನಾ, ಗಿಳಿ, ಕೋಗಿಲೆ, ಬಾವಲಿ, ಮರಕುಡುವೆ (ಮರಕುಟುಕ), ಗಿಡಿ (ಗಿಡುಗ) ಕರು (ರಣಹದ್ದು) ಇತ್ಯಾದಿಲು.

ಈತ್ ಮಾತ ಮುರುಗ - ಪಕ್ಕಿಲು ಇತ್ತ್ಂಡಲ ಇಂದೆಟ್ ಕೆಲವು ಪೂರ್ತಿ ನಾಶ ಆತ್ಂಡ್. ಕೆಲವೆತ ಸಂತತಿ ಕೇವಲ ಬೆರಳೆಣಿಕೆದಾತ್ ಉಂಡು. ವಿಶೇಷವಾದ್ ಕೆಲವು ಉಚ್ಚುಲು. ಪೆರ್ಮರಿ, ಶಂಖಪಾಳೆ (ಕಾಳಿಂಗ ಸರ್ಪ) ಸಂತತಿಲ ಮಸ್ತ್ ಕಮ್ಮಿಯಾತ್ಂಡ್. ನೇಕ್ ಮೂಲ ಕಾರಣ: ಕಾಡ್ ನಾಶ, ಪರಿಸರೊದ ಮಾಲಿನ್ಯ, ವಿಷಯುಕ್ತ ಕೀಟನಾಶಕೊದ ಬಳಕೆ, ಬೊಂಟೆ ಇತ್ಯಾದಿಲು.

ಜನಕುಲು ಅಕುಲೆನ ದುರಾಸೆಗೋಸ್ಕರ ಕಾಡ್‌ನ್ ಪೂರಾ ಕಡ್‌ತ್‌ದ್ ಮಲ್ಲ ಇಲ್ಲ್ ಕಟ್ಟುವೆರ್. ಕಾಡ್‌ನೆ ನಂಬುದಿತ್ತಿನ ಮುರುಗ, ಪಕ್ಕಿಲು ಉಪ್ಪರೆ ಆಶ್ರಯ ಇಜ್ಜಂದೆ ಅವನತಿ

ಪಡೆಪ. ಅಂಚೆನೆ ಜನಕುಲುನ ಬಾಯಿರುಚಿಗ್ ಕೆಲವು ಮುರುಗ ಪಕ್ಕಿಲು ಆಹಾರ ಆಪುಂಡು. ಕಾಡಪಂಜಿ, ಮುಯ್ಯೆರ್, ಕಾಟಿ, ಮುಳ್ಳುಪಂಜಿ, ಬೆರುತಂಚಿನ. ಮುರುಗೊಲೆನ್ ನರಮನಿ ಬೊಂಟೆಡ್ ಕೆರ್‌ದ್ ತಿನ್‌ಪೆರ್. ಪಕ್ಕಿಲೆಡ್ ಕಾಡ್‌ಪುದ, ಕೊರ್‌ಂಗು, ಕೇಂಕನ್, ಬಾವಲಿದಂಚಿನೆನು ಗುಂಡು ಪಾಡ್ದ್ ಕೆರ್‌ದ್ ತಿನ್‌ಪೆರ್. ಉಂದೆಟ್ ಕಾಡುಪುದೊನ್ ನರಮನಿನ ಕಾಯಿಲೆಗ್ (ವಾತಗ್) ಎಡ್ಡೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಮೂಢನಂಬಿಕೆಡ್ ಅವೆನ್ ಕೆರ್ದ್ ಎಣ್ಣೆ ದೆಪ್ಪುವೆರ್.

ಪಿಲಿ, ಚೆನ್ನೆನಾಯಿದಂಚಿನ ಮುರುಗೊಲು ಇತ್ತೆ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಮಸ್ತ್ ಅಪರೂಪ ಆತ್‌ಂಡ್. ದಾಯೆ ಪಂಡ್‌ಂಡ ದುವು ಒಂಜಿ ಪ್ರಾಣಿನ್ ಒಂಜಿ ಕೆರ್‌ದ್ ತಿನ್‌ಪುನಂಚಿನ ಜಾತಿದವು. ಕಾಡ್‌ಡ್ ಉಪ್ಪುನಂಚಿನ ಸಸ್ಯಾಹಾರಿ ಪ್ರಾಣಿಲೆಗ್ ನೆಲೆ ಇಜ್ಜಂದಿ ಲೆಕ್ಕ ಆದು ಒರಿನೆಕ್ ಸರಿಯಾಯಿನ ಪಂತಿ, ತಪ್ಪು ತಿಕ್ಕಂದೆ ಅಯಿತ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಮ್ಮಿ ಆದ್, ಉಂದೆನ್ ತಿನ್‌ಪಿನ ಪಿಲಿ, ಚೆನ್ನೆನಾಯಿ ದಂಚಿನೆಕ್ ಆಹಾರ ತಿಕಂದೆ ಆಯಿತ ಸಂತತಿಲ ಅಳಿಯೊಂದು ಬೈದ್‌ಂಡ್. ಅಂಚೆನೆ ಪಕ್ಕಿಲೆಡ್ ಕೆಂಕುನ್, ಕಾಡ್‌ಪುದ, ಕುಂಡಕೋರಿನ್ ಪೂರ ಉರುಲು ದೀದ್ ಪತ್ತ್‌ತ್ ಐತ ಸಂತತಿ ಕಮ್ಮಿಯಾತಂಡ್.

ಪಕ್ಕಿಲೆಡ್ ಗುರ್‌ಬಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಎಲ್ಯಪಕ್ಕಿ ಉಂಡು. ದುಂಬು ಅವೆತ ಸಂತತಿ ಮಸ್ತ್ ಇತ್ತ್‌ಡ್. ನಮ್ಮ ದುಂಬುದ ಇಲ್ಲಡ್ (ಓಡುದ ಇಲ್ಲ್) ಬೆದುರುದ ಇಡೆಟ್ ತೆತ್ತಿದೀದ್ ಕಿನ್ನಿ ಮಲತೊಂದ್‌ದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಇತ್ತೆ ಓಡುದ ಇಲ್ಲ್ ಇಜ್ಜಂದೆ ಪಕ್ಕಿಲೆಗ್ ಗೂಡುಕಟ್ಟೆರೆ ಕಷ್ಟ ಆತ್‌ಂಡ್.

ಅವು ಅತ್ತಂದೆ ಮೊಬೈಲ್ ಟವರ್‌ದ ವಿದ್ಯುತ್ ಅಲೆಕುಲು, ಕೀಟನಾಶಕ ಸೇರ್‌ದಿನ ಆಹಾರೊಲು ಪೂರ ಗುರ್‌ಬಿದ ಸಂತತಿನ್ ಕಮ್ಮಿ ಮಲ್‌ತ್‌ಂಡ್.

ಮುರುಗ ಪಕ್ಕಿಲೆನ್ ಒರಿಪವುನ ಬಗೆ

ಮುಖ್ಯವಾದ್ ಕಾಡ್ ನಾಶ ಮನ್ಪೆರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಮುರಗ ಪಕ್ಕಿಲೆಗ್ ಆಧಾರವಾಯಿನ ಕಾಡ್‌ನ್ ನಮ ಪೂರಾ ಒಗ್ಗೊಡ್‌ದ್ ಒರಿಪಾಡ್ ಬುಳೆಪಾವೊಡು. ಮರಕುಲೆನ್ ಪೂರ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶೊಡ್ ಕಡ್‌ಪುನೆನ್ ಸರಕಾರ ಕಡ್ಡಾಯ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ನಿಶೇಧ ಮಲ್‌ಪೊಡು.

ವನಮಹೋತ್ಸವ, ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ಇಂಚಿತ್ತಿ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಪರಿಸರ ಸ್ನೇಹಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊನ್ ನಡಪಾವೊಡು. ಕಡ್ಡಾಯವಾದ್ ಒವ್ವೆ ಮರುಗ ಪಕ್ಕಿಲೆನ್ ಕೆರ್‌ಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಬೊಂಟೆ ನಿಶೇಧ ಕಾನೂನುನ್ ಜಾರಿ ಮಲ್ಪೊಡು.

ಇತ್ತೆ ನಮ್ಮ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತದ ಪರಿಸರ ಕೂಡಾ ಮಸ್ತ್ ಮಲಿನ್ಯ ಆತ್‌ಂಡ್. ಅವೆಟ್ ಒಂಜಿ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಪನ್ಪಿನ ಮಹಾ ಮಾರಿ. ಈ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್‌ಡ್ ನಮ್ಮ ತಿನ್ಪುನ ಆಹಾರದ ವೇಸ್ಟ್‌ನು ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್‌ಡ್ ಕಟ್ಟುದು ಕಜವುಡ ಡಬ್ಬಿಗ್ ಪಾಡುವ. ಜೋರು ಬಡವಾಯಿನ ಪೆತ್ತ, ಕಂಜಿ, ನಾಯಿ, ಪಂಜಿ, ಕುಂಡಕೋರಿದಂಚಿನ ಮುರುಗ - ಪಕ್ಕಿಲು ಅವೆನ್ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್‌ದೊಟ್ಟಿಗೆ ತಿಂದ್‌ದ್ ಕೆಲವು ಕಾಯಿಲೆ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಸೈಪ. ಅಯಿಕೋಸ್ಕರ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್‌ದ ಬಳಕೆನ್‌ಲ ನಮ ಆಯಿನಾತ್ ಕಮ್ಮಿ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ ಪರಿಸರಲ ಎಡ್ಡೆ ಉಪ್ಪುಂಡು. ನಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಇತ್ತಿನ ಮುರುಗ- ಪಕ್ಕಿಲು ಸಂತೋಷೊಡು ನಲಿತೊಂದು ಉಪ್ಪುವ.

ಇತ್ತೆದ ಸಮಾಜೊಡು ಗ್ರಂಥಾಲಯದ ಪ್ರಸ್ತುತಿ ಬೊಕ್ಕ ಉಪಯೋಗ

ಕು. ಸಮಿತಾ

ಜೋಕುಲಾವಡ್, ಪ್ರಾಯದಕಲಾವಡ್, ಆಂಜೊವುನಕಲಾವಡ್, ಪೊಂಜೊವುನಕಲಾವಡ್ ಕಲ್ತ್‌ನಕಲಾವಡ್, ಕಲ಼್ಂದಿನಕಲಾವಡ್, ಕಲ್ಪೊಡಾಯಿನಂಚಿನ ವಿಷಯೊಲು ಮಸ್ತ್‌ಉಂಡು. ಮಾತೆರ್ಲಾ ಅಕಲಕಲೆನ ಶಕ್ತಿಗನುಸಾರವಾದ ಏಪೊಲ ಕಲ್ತೊಂದೇ ಇಪ್ಪುವೆರ್. ಜೀವನನೇ ನಮ್ಮ ಮಾತೆರ್ನಲಾ ಪಾಠಶಾಲೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ತೆರಿದ್‌ನಾಕಲ್ ಪಂತಿನಿ ಉಂದುವೇ ಅರ್ಥೊಡು. ಸರಿ-ತಪ್ಪುದ ಬಗ್ಗೆ, ಸೋಲು-ಗೇಲ್‌ದ ಬಗ್ಗೆ ವಿದಚಾರ ಮಲ್ಪುನವು ಮಾತ ಕಲ಼್ುನ ಸಾದಿಲು. ಶಾಲೆ ಕಾಲೇಜುಲು ಮಾತ್ರ ಕಲ್ಪುನ ಜಾಗೊಲು ಅತ್ತ್. ಮನುಷ್ಯೆ ತನ್ನ ಮಾತ ಅನುಭವೊಲೆನ ಬಗ್ಗೆ, ತನಕ್ ಗೊತ್ತಿತ್ತ್‌ನ ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಮಸ್ತ್ ಬರೆತೆ. ಅಂಚಿನ ಆಯನ ಗ್ರಂಥಾಲಯೊಡು ನಮಕ್ ತಿಕ್ಕುಂಡು. ಗ್ರಂಥ ಪಂಡ ಬೂಕು. ಪಿರೊಂಜಿ ಅರ್ಥೊಡು ಪನೊಲಿಂದಾಂಡ ಒಂಜಿ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಯಿನ ರೀತಿದ ಪುಸ್ತಕೊಲೆನ್ ಸಂಗ್ರಹಿಸದ್ ದೀಪಿನಂಚಿನ ಜಾಗೊನೇ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಪಂಡ್‌ದ್ ಸಾಮಾನ್ಯ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಉಂಡು. ಆಂಡ ಪುಸ್ತಕ ಭಂಡಾರ ಅತ್ತ್‌ಂದಾಂಡ ಗ್ರಂಥಾಲಯದ ಇತ್ತೆದ ಕಲ್ಪನೆನೇ ಬೇತೆ ಆಪುಂಡು. ಪುಸ್ತಕ ಭಂಡಾರೊಗು ಬೂಕುಲು ಅಗತ್ಯವಾದ್ ಬೋಡಾಯಿನಂಚಿನವು ಆಂಡಲಾ ಬೂಕು ಮಾತ್ರನೇ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಯಾವಂದ್ ಪಸ್ಪಿನವು ಮಾತೆರ್ಲ ಒಪ್ಪೊಡಾಯಿನ ಪಾತೆರ.

ನಮ ಏರೇ ಆದಿಪ್ಪಡ್, ಜೀವನೊಡು ಎಂಚಿನನೇ ಆದಿಪ್ಪಡ್ ಪುಟ್ಟುದು ಸೈಪುನೆ ಮುಟ್ಟ ನಮ್ಮ ನಿರಂತರವಾಯಿನ ಕಲಿಕೆಗ್, ಮನರಂಜನೆಗ್ ನಮ್ಮ ಚಿಂತನೆಗ್ ನಮ್ಮ ದಿನನಿತ್ಯದ ಜೀವನ ಸುಗಮವಾದ್ ನಡಪೊಡಾಂಡ, ನಮ ಸುಸಂಸ್ಕೃತೆರ್ ಆವೊಡಾಂಡ ಮಾತೆರೆಗ್‌ಲಾ ಬೋಡಾಯಿನವೇ ಈ ಗ್ರಂಥಾಲಯ. ಗ್ರಂಥಾಲಯೊಗು ಪೋದು ಅಲ್ಪ ಇತ್ತ್‌ನಂಚಿನ ಬೂಕುಲೆನ್ ಉಪಯೋಗ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ ನಮ ಕಲ್ಪೆರೆ ಸುಲಭ ಆಪುಂಡು. ಮಾತ ವಿಷಯೊಲೆಗ್ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿನಂಚಿನ ಬೂಕುಲು ಅಲ್ಪ ಇಪ್ಪುನೆರ್ದಾದ್ ಒವ್ವೇ ವಿಷಯೊಡು ಆಸಕ್ತಿ ಇತ್ತ್‌ನಕ್‌ಲ್ ಈ ಗ್ರಂಥಾಲಯೊನು ಉಪಯೋಗ ಮಲ್ಪೊಲಿ.

ಗ್ರಂಥಾಲಯದ ಚರಿತ್ರೆದಂಚಿ ತೂನಗ ನಮಕ್ ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪಿನ ವಿಷಯ ದಾದ ಪಂಡ, ದುಂಬುದ ಕಾಲೊಡು ಮುದ್ರಣ ಯಂತ್ರ ಅವಡ್, ಮುದ್ರಣ ಆಯಿನಂಚಿನ ಬೂಕು ಆವಡ್ ಇಜ್ಜಾಂಡ್. ಆಂಡಲಾ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆ ಕಾಲೊಡು ತಾಳೆಗರಿಟ್, ಓಲೆಗರಿಟ್ ಬರೆದ್ ರಚನೆ ಮಲ್ತಿನಂಚಿನ ಗ್ರಂಥೊಲು ಇತ್ತ್‌ಂಡ್ ಆಂಡ ಇತ್ತೆದ ಕಾಲೊಡು ನಮ ಮಾತ ಪುಸ್ತಕ, ಕಾಕಜಿದ ರೂಪೊಡು ತೂವೊಂದುಲ್ಲ.

ಇತ್ತೆದ ಕಾಲ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಕಾಲ. ಇತ್ತೆದ ಗ್ರಂಥಾಲಯಯೊಡು ನಮ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಬಳಕೆನ್ ತೂವೊಲಿ. ಇನಿ ಬೂಕುಲು ನಮಕ್, ಕ್ಯಾಸೆಟ್ ರೂಪೊಡು ಸಿ.ಡಿ.ದ ರೂಪೊಡು ನಮಕ್ ತಿಕ್ಕೊಂದುಂಡು. ಇತ್ತೆದ ಸಮಾಜೊಡು ಹೆಚ್ಚಿನಕುಲು ಈ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನೊದ ಉಪಯೋಗೊನು ತೆರಿಯೊಂದೆರ್ ಸಮಾಜ ಇನಿ ಬಾರಿ ಬೇಗ ವಿಜ್ಞಾನದಂಚಿ ಪಜ್ಜೆ ದೀವೊಂದುಂಡು. ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ನಮ್ಮ ಜೀವನೊಡು ಪ್ರವೇಶ ಮಲ್ತಿನೆಡ್ದಾವರ ಗ್ರಂಥಾಲಯದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಲಾ ಬದಲಾತ್‌ಂಡ್. ಇತ್ತೆದ ದಿನೊಟ್ಟು ಗ್ರಂಥಾಲಯೊಗು ಪೋವಂದೆನೆ ಇಲ್ಲಲ್ ಕುಲ್ಲೊಂದೇ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್‌ದ ಸಹಾಯೊರ್ದು ಗ್ರಂಥಾಲಯೊಡು ಇಪ್ಪುನಂಚಿನ ಪುಸ್ತಕದ ಮಾತ ಮಾಹಿತಿಲೆನ್ಲ ಪಡೆಯೆರೆ ಸಾಧ್ಯ ಉಂಡು. ಅಡೆಮುಟ್ಟತ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಬುಲೆದಂಡ್. ಅತೆ ಅತ್ತ್‌ಂದೆ ಇತ್ತೆದ ಕಾಲೊಡು ನಮ ಸಂಚಾರಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯದ ಉಪಯೋಗೊನುಲ ತೂವೊಲಿ. ಸಂಚಾರಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಪಂಡ ಬಸ್‌ತಂಚಿನ ಗಾಡಿಡ್ ಸರಿಯಾಯಿ ರೀತಿಡ್ ಬೂಕುಲೆನ್ ಜೋಡಿಸಾದ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಊರುದ ಜನಕುಲೆನ ಕೈತಲ್ ಪೋದು ಅಕ್‌ಲೆಗ್ ಬೋಡಾಯಿನಂಚಿನ ಬೂಕುದ ಉಪಯೋಗನ್ ಅಕುಲು ಮಲ್ಪೊನ್ಯೆರೆ ಅವಕಾಶ ಉಂಡು.

ಗ್ರಂಥಾಲಯದ ಉಪಯೋಗ

ಮನುಷ್ಯೆ ಏಪಲಾ ಕಲ್ಪುನೆಟ್ಟೇ ಕಾಲ ಕಳೆವೆರೆ ಸಾಧ್ಯ ಇಜ್ಜಿ. ಅಪಗಪಗ ನಮಕ್ ಮನರಂಜನೆಲಾ ಬೋಡಾಪುಂಡು. ಓದುನೆತ ಸಂತೋಷೊನು ಪಡೆಯೆರೆಗೋಸ್ಕರನೇ ಓದುನಕಲ್ ಮಸ್ತ್ ಜನ ಉಲ್ಲೆರ್. ಅಕಲೆಗೋಸ್ಕರನೇ ಮಸ್ತ್ ಬೂಕುಲು ಉಂಡು. ಕತೆ, ಕಾದಂಬರಿ, ನಾಟಕ, ತೆಲಿಕೆ, ಉಂದೆನ್ ಮಾತ ನಮ ಓದುನಿ, ಕೇನುನಿ ನಮ್ಮ ಮನರಂಜನೆಗಾದ್. ಗ್ರಂಥಾಲಯೊಡು ಇಂಚಿನ ಬೂಕುಲೆಗ್ ಮಹತ್ವವಾಯಿನ ಸ್ಥಾನ ಉಂಡು. ಇತ್ತೆದ ಸಮಾಜೊಡು ಗ್ರಂಥಾಲಯದ ಉಪಯೋಗೊನು ಸಮಾಜೊದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವರ್ಗದ ಜನಕ್ಕುಲು ಎಂಚ ಪಡೆಪ್ಪೆರೆಂದ್ ಈ

ತಿರ್ತ್‌ದ ವಿವರೊಲೆನ ಮುಖಾಂತರವಾದ ತೂಕ.

ಜೋಕುಲು

ಇತ್ತೆದ ಜೋಕುಲೇ ದುಂಬುದ ಜನಾಂಗ. ಜೋಕುಲೆಗ್ ಎಡ್ಡೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಕೊರಿಯೆರೆ ಸುಮಾರ್ ರೀತಿ ಉಂಡು. ಅಯಿಟ್ಟ್ ಎಡ್ಡೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊರ್ಪುನಲ ಒಂಜಿ. ಇನಿತ್ತ ಗ್ರಂಥಾಲಯೊಲೆಡ್ ಜೋಕುಲೆಗ್ ಬೋಡಾಪುನಂಚಿನ ಕತೆ, ಚಿತ್ರದಂಚಿನ ಮಸ್ತ್ ವಿಚಾರೊಲು ತಿಕ್ಕುಂಡು. ಜೋಕುಲೆನ ಜ್ಞಾನ ಭಂಡಾರೊನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಲ್ಪೆರೆ ಉಂದು ಮಸ್ತ್ ಉಪಕಾರವಾದುಂಡು.

ಕಾಲೇಜ್‌ದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಲು

ಕಾಲೇಜಿಗ್ ಪೋಪಿನಂಚಿನ ಜವಾನ್ಯೆರ್ ಕಾಲೇಜ್‌ಡ್ ಇಪ್ಪುನಂಚಿನ ಗ್ರಂಥಾಲಯದ ಉಪಯೋಗ ಪಡೆಪ್ಪೆರ್. ಪಾಠೊದ ವಿಷಯೊಗು ಅತ್ತಂದೆ ಅಕಲೆನ ಮನರಂಜನೆಗೋಸ್ಕರಲ ಕತೆ, ಕಾದಂಬರಿದ ಉಪಯೋಗ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ಸೆಮಿನಾರ್‌ಗ್ ತಯಾರಿ ಮಲ್ಪೆರೆ, ಪ್ರಬಂಧ ಸ್ಪರ್ಧೆಗ್ ತಯಾರಿ ಮಲ್ಪೆರೆ ಕಾಲೇಜ್‌ದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಲು ಗ್ರಂಥಾಲಯದ ಉಪಯೋಗೊನು ಜಾಸ್ತಿ ಮುಲ್ಪುವೆರ್ ಅಕ್ಲೆನ ಜ್ಞಾನಲಾ ಜಾಸ್ತಿ ಆಪುಂಡು.

ಸಾರ್ವಜನಿಕೆರ್

ಸಾರ್ವಜನಿಕೆರ್‌ಗ್ ಸಲಾದೆ ಇನಿತ್ತ ಕಾಲೊಡು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಗ್ರಂಥಾಲಯೊಲು ಸ್ಥಾಪನೆ ಆತಂಡ್ ಜೋಕುಲು, ಮಲ್ಲಾಕುಲು, ಪ್ರಾಯೊದಕುಲು, ಜವಾನ್ಯೆರ್, ಕಾಲೇಜ್‌ದಕುಲು, ಕೆಲಸಗ್ ಪೋಪಿನಕುಲು ಮಾತೆರ್ಲಾ ನೆತ್ತ ಉಪಯೋಗ ಪಡೆತ್ತೆರ್, ಪಡೆವೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ನಮ ಒಲ್ಪನೇ ಜೀವನ ಮಲ್ತೊಂದಿಪ್ಪಡ್ ನಮಕ್ ಕೈತಲ್ ಇಪ್ಪುನಂಚಿನ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಗ್ರಂಥಾಲಯೊಗು ಪೋದು ನಮಕ್ ಇಷ್ಟವಾಯಿನ ಬೂಕುನು ದೆತೋನ್‌ದ್ ನಮಕ್ ಬೋಡಾಯಿನಾತ್ ಪೊರ್ತು ಅಲ್ಪನೇ ಕುಲ್ಲುದು ಓದೊಲಿ. ಎಡ್ಡೆ ಅನುಭವೊಲ ಪಡೆವೊಲಿ. ಆತೇ ಅತ್ತಂದೆ ನಮ ಓದುದು ಸಂತೋಷ ಪಡೆಯಿನ ಬೂಕುದ ವಿಷಯೊಲೆನ್ ನಮ್ಮ ಸಂಬಂಧದಕಲೆಡ, ಜೋಸ್ತಿನಕ್‌ಲೆಡ ಪಂಡ್‌ದ ಖುಷಿಪಡೆವೊಲಿ. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಗ್ರಂಥಾಲಯೊಲು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನಕುಲೆನ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯೊಲು ಪನ್ಪಿನ ಸಂಬಿಕೆ ಉಂಡು. ಹಳ್ಳಿದ ಜೋಕುಲೆಗ್, ಪ್ರಾಯೊದಕ್‌ಲೆಗ್, ಪೊಂಜೊವುನಕಲೆಗ್, ಆಂಜೊವುನಕಲೆಗ್, ಅಂಗವಿಕಲೆರೆಗ್ ಈ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಮಸ್ತ್ ಸಹಾಯ ಮಲ್ಪುಂಡು. ಹಳ್ಳಿದ ಜೀವನೊಡು ಪರಿವರ್ತನೆನ್ ಮಲ್ಪುನಲ್ಪ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಗ್ರಂಥಾಲಯೊಲೆನ ಪಾತ್ರ ಪ್ರಮುಖವಾದುಂಡು.

ಸಂಶೋಧಕೆರ್

ಒವ್ವೇ ಒಂಜಿ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಶೋಧನೆ ಮಲ್ಪುನಕಲೆಗ್ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಅಗತ್ಯವಾದ್ ಬೋಡು. ಆತೆ ಅತ್ತಂದೆ ಅಕಲೆಗ್ ಬೋಡಾಯಿನಂಚಿನ ಮಾತ ಮಾಹಿತಿಲು ಗ್ರಂಥಾಲಯೊಲೆಡ್

ತಿಕ್ಕುಂಡು. ಅಂಚಾದ್ ಅಕಲ್ ಬೇತೆಕ್‌ಲ್‌ನೆರ್ದ್ ಜಾಸ್ತಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯದ ಉಪಯೋಗ ಮುಲ್ಪುವೆರ್.

ಗ್ರಂಥಾಲಯ ದಾಯೆ ಬೋಡು?

ಇತ್ತೆದ ಯುಗೊಟ್ಟು ಗ್ರಂಥಾಲಯೊಲು ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಲೆನ ಬಾರಿ ಮುಖ್ಯವಾಯಿನಂಚಿನ ಭಾಗ ಆದುಂಡು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಉದ್ದೇಶೊಲು ನೆರವೇರೊಡಾಂಡ ಅವುಲು ಗ್ರಂಥಾಲಯದ ಪಾತ್ರ ಬಾರಿ ಮುಖ್ಯವಾದುಪ್ಪುಂಡು ಪ್ರಪಂಚದ ವಿಷಯೊಲೆನ ಕುರಿತಾದ್ ಪ್ರತಿಯೊಂಜಿ ದಿನಲಾ ಪೊಸ ಪೊಸ ವಿಚಾರೊಲು ಬರೊಂದಿಪ್ಪುನಂಚಿನ ಇನಿತ್ತ ದಿನೊಟ್ಟು ಮಾತೆರ್ನಲಾ ಜ್ಞಾನೊದ ಬಾಜೆಲ್‌ನ ಕಮ್ಮಿ ಮಲ್ಪೆರೆ ಒರಿ ರಡ್ಡ್ ಜನರ್ದ್ ಸಾಧ್ಯ ಇಜ್ಜಿ. ಆ ಕಾರಣೊರ್ದಾದೆ ಇನಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯದ ಅವಶ್ಯಕತೆಲೆನ್ ಒತ್ತುದು ಪನೊಂದುಲ್ಲೆರ್.

ಗ್ರಂಥಾಲಯದ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಲ್ಪುನಂಚಿನವು ಸುಲಭವಾಯಿನ ಕೆಲಸ ಅತ್ತ್. ಅಯಿಕ್ ಮಸ್ತ್ ಕಾಸ್, ಶ್ರಮ ಬೋಡು ಅಯಿಕ್ ಪಾಡಿನಂಚಿನ ಶ್ರಮ, ಕಾಸ್ ಸಾರ್ಥಕ ಆವೊಡಾಂಡ ಆಯಿನ್ ಉಪಯೋಗಿಸವುನಕ್‌ಲೆನ ಸಂಖ್ಯೆ ಜಾಸ್ತಿ ಬುಲೆವುಡು. ಇಜ್ಜಿಂದಾಂಡ ಆಯಿಕ್ಲೋಸ್ಕರ ಆತ್ ಖರ್ಚಿ ಮಲ್ತಿನ ಪ್ರಯೋಜನ ಆಂಡಲಾ ದಾದ? ಪಂಡ್‌ದ್ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಆಲೋಚನೆ ಮಲ್ಪೊಡಾಪುಂಡು. ಓದುನಕುಲು ಇತ್ತೆದ ಕಾಲೊಡು ಜಾಸ್ತಿ ಉಲ್ಲೆರ್. ಅಂಚಾದ್ ಅಕ್‌ಲೆನ್ ಮಾತ ಜಾಸ್ತಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯೊಗು ಬರ್ಪುಲೆಕ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಅಕಲೆಡ ಓದುನಂಚಿನ ಅಭ್ಯಾಸೊನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಲ್ಪೊಡು. ಇಂಚ ಮಲ್ಪುನಲ್ಪ ಗ್ರಂಥಪಾಲಕೆರೆನ ಪಾತ್ರಲ ಭಾರಿ ಮುಖ್ಯವಾದುಂಡು. ಅಕ್‌ಲ್ ಗ್ರಂಥಾಲಯೊಲೆಡ್ ಉಪ್ಪುನಂಚಿನ ಬೂಕುದ ಬಗ್ಗೆ, ಆಯಿನ ಉಪಯೋಗಿಸುನ ರೀತಿದ ಬಗ್ಗೆ, ಗ್ರಂಥಾಲಯೊಡು ಇಪ್ಪುನಂಚಿನ ಸೌಲಭ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಕೊರೊಡು. ಬೊಕ್ಕ ಓದಿಯೆರೆ ಬತ್ತಿನಂಚಿನ ಮಾತೆರೆಗ್‌ಲಾ ಎಡ್ಡೆ ರೀತಿಡ್ ಸಹಾಯ ಮಲ್ಪೊಡು. ಶಾಲೆ, ಕಾಲೇಜ್‌ದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಲೆನ್ ಆಯಿನಾತ್ ಗ್ರಂಥಾಲಯೊಗು ಪೋಪಿಲೆಕ ಶಾಲೆ, ಕಾಲೇಜ್‌ದ ಮಾಸ್ಟ್ರನಕುಲು ಪ್ರೇರೇಪಿಸವೊಡು.

ಜನಕುಲೆಗ್ ಶಿಕ್ಷಣೊನು ಕೊರ್ಪುನಲ್ಪ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಗ್ರಂಥಾಲಯೊಲೆನ ಪಾತ್ರ ಬಾರಿ ಪ್ರಮುಖವಾದುಂಡು. ಇನಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಗ್ರಂಥಾಲಯೊಲೆಡ್ ಮಸ್ತ್ ಬದಲಾವಣೆ ಆವೊಡಾಯಿನಂಚಿನ ಅಗತ್ಯ ಉಂಡು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಗ್ರಂಥಾಲಯೊಲೆನ ಸಂಖ್ಯೆ ಆಯಿನಾತ್ ಜಾಸ್ತಿ ಆವೊಡು ಬೊಕ್ಕ ಅಂಚಿನ ಗ್ರಂಥಾಲಯೊಲೆಡ್ ಬೂಕುದ ಸಂಗ್ರಹೊಲು ಜಾಸ್ತಿ ಆವೊಡು. ಅಯಿತ ಉಪಯೋಗುನು ಮಾತೆರ್ಲಾ ಪಡೆವೊಡು. ಹಳ್ಳಿಡಾವಡ್, ಪೇಂಟೆದಾವಡ್ ಗ್ರಂಥಾಲಯೊಲು ಜಾಸ್ತಿ ಆವೊಡು. ಹಳ್ಳಿದ ಜನಕುಲು ಕಮ್ಮಿ ಕಲ್ಪುನೆರ್ದಾದ್ ಆಕಲ್ ಕಲ್ತಿನಂಚಿನ ನಾಲ್ ಅಕ್ಷರೊಲ ದಿನಕಲೆಯಿಲೆಕ ಮಾಜುನಂಚ ಆಯೆರೆಬಲ್ಲಿ. ಉಂದೆನ ತಪ್ಪುಯೆರೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಗ್ರಂಥಾಲಯೊಲು ಬೋಡೇ ಬೋಡು. ಪೇಂಟೆದ ವಿಷಯೊಗು ಬತ್ತ್ಂಡ ಅವುಲು ಅರ್ದೊಗು ಕಲ್ಪುನೆಸ್ ಬುಡಿನಂಚಿನಕ್‌ಲೆಗ್ ಕಲ್ಪುನೆನ್ ಮುಂದುವರಿಸಯೆರೆ, ಓದುನ ಆಸೆ ಇತ್ತ್‌ನಕಲೆಗ್ ಇಷ್ಟವಾಯಿನ ಬೂಕುಲು ಬೋಡಾಪುಂಡು. ಇಜ್ಜಿಂದಾಂಡ ಅಕ್‌ಲೆನ ಆಸೆಗ್ ಚೌಳಿನೀರ್ ಮಯಿತ್‌ಲೆಕ ಆಪುಂಡು.

ಅತಯಿಕ್ಕೊಸ್ಕರ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಬೋಡು. ಆತೆ ಅತ್ತಂದೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯೊಲೆರ್ದ್ ಕಲ್ತ್‌ದ ಪಿದಯಿ ಬರ್ಪುನಂಚಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಲೆಗ್ ಅಕಲ್ ಓದುದುನೆನ್ ಪುನರಾನರ್ವತೆ ಮಲ್ಪೆರೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಗ್ರಂಥಾಲಯೊಲು ಬೋಡು.

ಕಡೆತ ಪಾತೆರ

ಗ್ರಂಥಾಲಯ ವಿಜ್ಞಾನದ ಶಿಲ್ಪಿ ಆಯಿನಂಚಿನ ಡಾ। ಎಸ್. ಆರ್. ರಂಗನಾಥನ್ ಪನ್ಲೆಕ "ಗ್ರಂಥಾಲಯೊಲು ಕೇವಲ ಬೂಕುಲೆನ ಭಂಡಾರ ಅತ್ತಂದೆ ಶಿಕ್ಷಣ, ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಕ್ಷೇತ್ರೊಲು ಬುಲೆಯೆರೆ ನೀರ್ ಕೂರ್ಪುನಂಚಿನ ಸುದೆ ಆದುಂಡು"

ದುಂಬುದ ಕಾಲೊಡು ಕಲ್ಪುನವು ಕಮ್ಮಿ ಇತ್ತ್‌ನೆರ್ದಾದ್ ಬೂಕುಲು ಕೇವಲ ದೆತ್ತ್‌ದೀಯೆರೆ ಮಾತ್ರ ಇತ್ತಂಡ್. ಬೂಕುಲು ಉಪಯೋಗ ಮಲ್ಪೆರೆ ಅತ್ತ, ತೂಯೆರೆ, ದೆತ್ತ್‌ದೀಯೆರೆ ಮಾತ್ರ ಪನ್ಪುನ ನಂಬಿಕೆ ಜನಕ್ಲೆಡ ಇತ್ತಂಡ್. ಕಾಕಜಿದ ಬಳಕೆ, ಮುದ್ರಣದ ಬಳಕೆ ಸುರು ಆಯಿನೆರ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಗ್ರಂಥಾಲಯದ ಕಲ್ಪನೆನೇ ಬದಲಾಂಡ್ ಗ್ರಂಥಾಲಯದ ಬಗ್ಗೆ ಇತ್ತೆದ ಯೋಚನೆ ಇಂಚೊಂಡು "ಅವು ಜ್ಞಾನದ ಗಂಟ್ ಇತ್ತಿಲೆಕ, ಜ್ಞಾನದ ದೇವಸ್ಥಾನ. ಮಾತೆರ್ನಲಾ ಉಪಯೋಗಗ್ ಬೋಡಾದ್ ಬೂಕುಲೆನ್ ಸಂಗ್ರಹ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಸರಿಯಾದ್ ದೀತಿನಂಚಿನ ವಿದ್ಯಾಸಂಸ್ಥೆ" ಉಂದು ಜನಕ್ಲೆನ ಬೌದ್ಧಿಕ ಬೊಕ್ಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಏಳಿಗೆಗ್ ಎಕ್ಕುನಂಚಿನ ಜನಕ್ಲೆನ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಪಂಡ್‌ದೇ ಪುದರಾತ್‌ಂಡ್. ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಪಂಡ ಜ್ಞಾನೊನು ನಾಡುನಂಚಿನ ಜಾಗ ಒವ್ವೇ ಒಂಜಿ ವಿಷಯೊದ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚನೆ ಮಲ್ಪೆರೆ ನಮಕ್ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಸಹಾಯ ಮಲ್ಪುಂಡು. ಎಡ್ಡೆ ವಿಷಯೊಲು ಒವು? ಬೊರ್ಚಂದಿನ ವಿಷಯೊಲು ಒವು? ನಮ ಎಡ್ಡೆಂತ್‌ನಕಲೇ ದಾಯೇ ಆವೊಡು? ಪುಟ್ಟು, ಸಾವು ದಾಯೆ? ದೇವೆರ್ ಉಲ್ಲೆರಾ? ಇಂಚಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಲೆಗ್ ನಮಕ್ ಉತ್ತರ ಕೊರ್ಪುನಿ ಬೂಕುಲು. ಅಂಚಿನ ಬೂಕುಲೆನ್ ನಮಕ್ ಗ್ರಂಥಾಲಯೊಲು ಕೊರ್ಪ ನಮ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಎಡ್ಡೆ ಜ್ಞಾನೊನು ಪಡೆಯೆರ್ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ದಂಚಿನ ಮಾತೆರೆಗ್‌ಲಾ ಸುಲಭವಾದ ಪ್ರವೇಶ ತಿಕ್ಕುನಂಚಿನ ಸಂಸ್ಥೆ ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ಇಜ್ಜಿ. ಇತ್ತೆದ ಕಾಲೊಡು ಗ್ರಂಥಾಲಯೊಲು ಹಳ್ಳಿ, ಡಿಲ್ಲಿಡ್‌ಲಾ ಪ್ರತಿಯೊರಿಯಗ್‌ಲಾ ಕೈತಲ್ ಆದುಂಡು. ಆತೆ ಅತ್ತಂದೆ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಕೇವಲ ಪುಸ್ತಕದ ಕಿದೆ ಮಾತ್ರ ಅದಿಪ್ಪಂದೆ ಜನಕ್ಲೆನ ಜೀವನೊದ ಒಂಜಿ ಭಾಗ ಆವೊಡು. ನಮ್ಮ ಜೀವನೊಗು ಬೋಡಾಯಿನಂಚಿನ ಮಾಹಿತಿನ್ ಅವು ನಮಕ್ ಒದಗಿಸವುನಂಚಿನ ಜಾಗ ಆವೊಡು ಪುಟ್ಟುದು ಸೈಪುನೆ ಮುಟ್ಟ ನಮ್ಮ ಏರೇ ಆದಿಪ್ಪಡ್ ಜೀವನೊಡು ನಮ ಎಂಚಿನನೇ ಆದಿತ್ತಂಡಲ ನಮ್ಮ ಕಲಿಕೆಗ್, ಮನರಂಜನೆಗ್, ಪ್ರತಿಭೆ ಸಂಪಾದನೆ ಮಲ್ಪೆರೆ ನಮ ಎಡ್ಡೆ ನರಮಾನ್ಯೆರಾದ್ ಜೀವನ ಮಲ್ಪೆರೆ ನಮಕ್ ಮಾತೆರೆಗ್‌ಲಾ ಬೋಡಾಯಿನಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯ.

ತುಳು ಪತ್ರಿಕೆಲು
ಅರಿಯೊಂದು ಪೋಪಿನ ದಾಯೆಗಾದ್

ಪ್ರಜ್ಞಾ ಪಿ.ಬಿ.

ಜನಕುಲೆನ ವಯಕ್ತಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯೊಲೆನ್ ಒರಿಯದ್ಲೋರಿಯಗ್ ತೆರಿಪಾವುನ, ಸರಕಾರದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯೊ, ಕಾನೂನುಲೆನ್ ಜನಕುಲೆಗ್ ತೆರಿಪಾವುನ ಮುಖ್ಯ ಮಾಧ್ಯಮ. ಪಂಡ ಪತ್ರಿಕೆಲು ಈತೇ ಅತ್ತ್, ಪತ್ರಿಕೆಲು ಸುದ್ದಿ ಸಂಗ್ರಹ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಒಂಜಿ ಊರ್‌ಡ್ದ್ ಲೋಕದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕೋಡಿಗ್ ತೆರಿಪಾವ್‌ನ ಮಲ್ಲ ಕೆಲಸ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲ. ಸಂವಿಧಾನೊಡು ಪಂಡಿನ ಕಾರ್ಯಾಂಗ, ಶಾಸಕಾಂಗ, ನ್ಯಾಯಾಂಗೊಲೆಗ್ ಜನಕುಲು ಏತ್ ಬೆಲೆ ಕೊರ್ಪೆರೋ, ಅಂಚನೇ ಜನಕುಲು ಪತ್ರಿಕೆಲೆನ್ ನಂಬುವೆರ್ ಬುಕ್ಕ ಬಿಲೆ ಕೊರ್ಪೆರ್. ಭಾರತೊಡು ಮೊಗಲೆರೆನ ಕಾಲೊಡು ಸುದ್ದಿ ಮಾಧ್ಯಮದ ಕಲ್ಪನೆ ಸುರುವಾಂಡ್. ಶೇರ್ಷಾಸೂರಿ ಸುದ್ದಿವಾಹಕೆರ್‌ಂದ್ ಪನ್ಪುನ ಕೆಲ ಜನಕುಲೆನ್ ಸರ್ಕಾರಡ್ದ್ ನೇಮಕ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಸುದ್ದಿ ಸಂಗ್ರಹ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಮುದ್ರಣ ಯಂತ್ರದ ಸಂಶೋಧನೆ ಆಯಿನೆಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಪತ್ರಿಕೆಲ್ ಸುರುವಾಯ. ಭಾರತೊಡ್ ಸುರುತ ಪತ್ರಿಕೆ "ಬೆಂಗಾಲ್ ಗಜೆಟ್" ಕ್ರಿ.ಶ 1857 ಕುಡ್ಲಡ್ 'ಮಂಗಳೂರು ಸಮಾಚಾರ' ಪತ್ರಿಕೆನ್ ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನ್ದಕುಲ್ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್.

ಭಾರತೊಗ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ತಿಕ್ಕಿ ಬೊಕ್ಕ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮ ಬುಳೆವೊಂದೇ ಪೋಂಡ್. ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಬಾಸೆಲೆಡ್ ಪತ್ರಿಕೆಲು ಸುರುವಾಯ. ಸುರುಕ್ ಪತ್ರಿಕೆ ಪಂಡ ಬಜಿ ಸುದ್ದಿ ಪ್ರಸಾರೊಗಾತ್ರ ಇತ್ತಿನ, ಅವು ದಿನ ಪತ್ರಿಕೆಲಾದಿತ್ತ್. ಆಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಸಾರೊಗಾದ್ ವಾರಪತ್ರಿಕೆಲು, ಮಾಸ ಪತ್ರಿಕೆಲು ಸುರುವಾಯ.

ರಾಜಕೀಯ, ವಿಜ್ಞಾನ, ಕ್ರೀಡೆ, ಸಿನಿಮಾ, ಕೃಷಿ ಇಂಚ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ವಿಷಯೊಲೆನ ಪ್ರಸಾರಗಾದ್ ಪತ್ರಿಕೆಲು ಸುರುವಾಯ.

ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮ ಬುಳೆವೊಂದೇ ಪೋಂಡ್. ಐತ ಜೊತೆಟ್ ರೇಡಿಯೋ, ದೂರದರ್ಶನ ಇಂಚಿನ ಇಲೆಕ್ಟ್ರೋನಿಕ್ ಮಾಧ್ಯಮೊಲುಲಾ ಜ್ಞಾನ ಬುಕ್ಕ ಮಾಹಿತಿ ಪ್ರಸಾರೊಗ್ ಸುರುಮಲ್ತ. ನೆಡ್ಪಾದ್ ಪತ್ರಿಕೆಲೆಗ್ ದಾಲ ಕೊರತೆ ಉಂಡಾಯ್ಜಿ, ದಾಯೆ ಪಂಡ ಇಲೆಕ್ಟ್ರೋನಿಕ್ ಮಾಧ್ಯಮೊಲೆಡ್ ಬರ್ಪುನ ಮಾಹಿತಿ ತೂಯರೆಗ್, ಕೇನ್ಯರೆಗ್ ಅವಕಾಶ ಬಜೀ 2-3 ಸೆಕೆಂಡ್ ಮಾತ್ರ. ಆಂಡ ಪತ್ರಿಕೆಲ್ ಅಂಚತ್. ಅವ್ ಮುದ್ರಿತ ಸಾಮಾಗ್ರಿ. ವಿಷಯೊಲೆನ್ ಏಪ ಬೋಡಾಂಡಲಾ ತೂವೊನೊಲಿ, ತೆರಿಯೊನೊಲಿ. ಅವು ಶಾಶ್ವತವಾದ್ ಇತ್ತಿನವ್ ಅಂಚಾದ್ ಪತ್ರಿಕೆಲ್ ನರಮಾನ್ಯಗ್ ಬೊಡ್ಚೀಂದಾಪುನ ಕಮ್ಮಿ.

ಭಾರತ ದೇಶೊಡ್ ಬ್ರಿಟಿಷೆರ್‌ನ ಕಾಲೊಡ್ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪತ್ರಿಕೆಲ್ ಚಲಾವಣೆಡಿತ್ತ. ಅಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಹಿಂದಿ ಪತ್ರಿಕೆಲು ಸುರುವಾಯ ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತ್ಯ ರಚನೆ ಆಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆದ ಪತ್ರಿಕೆಲೆಗ್ ಹೆಚ್ಚ್ ಮೌಲ್ಯ ಬತ್ತ್ಂಡ್. ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಸುರುಕ್ ಚಲಾವಣೆಗ್ ಬತ್ತಿನ ಕನ್ನಡ ಪತ್ರಿಕೆ "ನವಭಾರತ". ನವಭಾರತ ಉಂತೋಂದು ಬನ್ನಗ ಮಣಿಪಾಲಡ್ದ್ 'ಉದಯವಾಣಿ' ಸುರುವಾಂಡ್. ಈ ಪೊರ್ತುಡ್ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ರಾಜಧಾನಿ ಬೆಂಗಳೂರುಡ್ದ್ 'ಪ್ರಜಾವಾಣಿ' ಅಂಚನೆ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕೊಡ್ದ್ 'ಸಂಯುಕ್ತ ಕರ್ನಾಟಕ' ಪ್ರಕಟ ಆವರೆ ಸುರುವಾಂಡ್. ಈ ಪೊರ್ತುಡ್ ಕೆಲ ಕನ್ನಡ ದಿನಪತ್ರಿಕೆ ಮುಂಗಾರುದಂಚಿನ ಪತ್ರಿಕೆಲು ಸುರುವಾದ್ ಕೆಲವೇ ವರ್ಸೊಡ್ ಉಂತ್‌ದ್ ಪೋಂಡ್. ವಿಜಯ ಕರ್ನಾಟಕ ಬೊಕ್ಕ ಸುರುವಾಯಿನ ಪತ್ರಿಕೆ ಆಂಡಲಾ ನನಲಾ ಹೆಚ್ಚ ಪ್ರಚಾರೊಡುಂಡ್. ಕಯ್ಯಾರ ಕಿಂಞಣ್ಣ ರೈ, ಮಂಜೇಶ್ವರ ಗೋವಿಂದ ಪೈ, ಎನ್.ಎಸ್. ಕಿಲ್ಲೆ ಅಂಚಿನ ಖ್ಯಾತ ಸಾಹಿತಿಲು ಬರೆಯೊಂದಿತ್ತಿನ 'ಸ್ವದೇಶಾಭಿಮಾನಿ', 'ರಾಷ್ಟ್ರಮತ', 'ರಾಷ್ಟ್ರಬಂಧು' ಪತ್ರಿಕೆಲು ಒಂಜಿ ಕಾಲೊಡು ಕರಾವಳಿ ಕರ್ನಾಟಕೊಡ್ ಹೆಚ್ಚ್ ಪ್ರಚಾರೊಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಉಂತ್‌ದ್ ಪೋಯ.

ತುಳು ಭಾಷೆ ಕರಾವಳಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಭಾಷೆ. ಮುಲ್ಪ ಪುಟ್ಟ್ ಬುಳೆತಿ ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ತುಳು ಬರ್ಪುಂಡ್. ತುಳುನಾಡ್ 1956 ಮುಟ್ಟ ಮದ್ರಾಸ್ ಪ್ರಾಂತ್ಯೊಗ್ ಸೇರ್ದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಅಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಒಂಜಿ ಭಾಗೊ ಕಾಸರಗೋಡ್ ಕೇರಳಗ್ ಸೇರ್‌ಂಡ್. ಒರಿನವು ಕರ್ನಾಟಕದ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ, ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆಲೆಗ್ ಸೇರ್‌ಂಡ್. ತುಳುನಾಡ್‌ನ್ ಆಳುಪ ವಂಶದಕುಲು ಸುಮಾರ್ 9 ಶತಮಾನೊದ ಕಾಲ ಆಳ್ತಿನೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ಕದಂಬೆರ್ ಹೊಯ್ಸಳೆರ್ ಸೇರ್ದ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಚೋಳೆರ್ ಅಕೇರಿಗ್ ವಿಜಯ ನಗರದ ಅರಸುಲು, ಕೆಳದಿ ಚೆನ್ನಮ್ಮ, ಹೈದರಾಲಿ ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನ್ ಇಂಚ ದಿಂಜ ಅರಸು ಮನೆತನದಕುಲು ಆಳ್ಯೆರ್. ಆಳುಪೆರ್ ಆಳೊಂದಿತ್ತಿನ ಕಾಲೊಡ್ ಆಡಳಿತ ಬಾಸೆ ತುಳು ಆದಿತ್ತ್ಂಡೋ ದಾನ್ನ, ಆಂಡ ಅವು ದಿಂಜ ಸಮಯ ಇತ್ತ್‌ದುವಂದ್. ಅಯಿಡ್ದ್ ಬುಕ್ಕ ಆಳಿನ ಮಾತ ಅರಸುಲ್‌ನಕುಲುಲಾ ಕನ್ನಡದಕುಲು. ಅಂಚಾದ್ ಮುಲ್ಪದ ಆಡಳಿತ ಬಾಸೆ ತುಳು ಆದಿಪ್ಪರೆಗ್ ಸಾಧ್ಯ ಆಯ್ಜಿ. ಪ್ರಾಕ್‌ಡ್ ಮೂಲು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಜೈನ ವರ್ಗದಕುಲು ಮಾತ್ರ ಅಕ್ಷರಸ್ಥೆರಾದಿತ್ತೆರ್. ಆಂಡ ಆ ಲಿಪಿ ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಗೊತ್ತಿಜ್ಜಂಡ್. ಬ್ರಾಣೆರ್ ಅಕುಲಕುಲೆ ಉಲಾಯಿ ಪತ್ರ ವ್ಯವಹಾರೊಲೆಗ್,

ಸಂಸ್ಕೃತ ಗ್ರಂಥ ರಚನೆಗ್ ತುಳು ಲಿಪಿನ್ ಬಳಕೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಕ್ರಿ.ಶ. 1820ನೇ ಪೊರ್ತುಗ್ ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನ್‌ದಕುಲು ಕರಾವಳಿ ಕರ್ನಾಟಕಗ್ ಬತ್ತೆರ್. ಮತ ಪ್ರಚಾರಗಾದ್ ಅಕ್ಲ್ ತುಳು ಕಲ್ತೆರ್. 1886ಗ್ ಅಗಸ್ಟ್ ಮೆನ್ನರ್ ಪನ್ಪುನಾಯೆ "ಪಾಡ್ದನೊಲು" ಪನ್ಪಿ ಬೂಕ್‌ನ್ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಟ್ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ತೆ. ಅಯಿಡ್ದ್ ಬುಕ್ಕ ತುಳು ಬೂಕುಲು ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಟ್ ಬರ್ಯೆರ ಸುರುವಾಯ. ತುಳು ಲಿಪಿಟ್ ಬರೆತಿನ ತಾರಿದೋಲೆ ಗ್ರಂಥೊಲು ಪೂರ ಅಟ್ಟ ಸೇರಿಯೊ. ಕೆಲವೆನ್ ಬೊಳ್ಳಗ್ ಬುಡ್ನವ್‌ಲಾ ಉಂಡು. ತುಳು ಲಿಪಿ ಮಣ್ಣಡಿಕ್ ಪೋಂಡ್. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಆಡಳಿತ ಬಾಸೆ ಕನ್ನಡ ಆದಿತ್ತನೆಡ್ಡಾವರ ಕನ್ನಡ ಕಲಿಕೆ ಸುರುವಾಂಡ್. ತುಳು ಬಾಯಿ ಪಾತೆರೊಡೇ ಒರಿಂಡ್. ಕರಾವಳಿ ಕರ್ನಾಟಕೊಗ್ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ದ ಲೆಕೊನೆ ಕನ್ನಡಲಾ ಒಂಜಿ ಪೊಸ ಬಾಸೆ ಆಯಿನೆಡ್ಡಾವರ ಕಲ್ಪುನ ಜೋಕುಲು ಕನ್ನಡ ಅತ್ತಂಡ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ಡೇ ಪಾತೆರೊಡುಂದ್ ಮಾಸ್ಟ್ರನಕುಲು ಕಡ್ಡಾಯ ಕಾನೂನು ಮಲ್ತೆರ್. ಜೋಕ್ಲೆಗಾದ್ ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆಲಾ ತುಳುನ್ ಬುಡ್ದ್ ಕನ್ನಡೊಡೆ ಪಾತೆರ್ಯೆರ ಸುರುಮಲ್ತೆರ್. ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ತುಳು ಬಾಸೆ ಮೂಜನೇ ಸ್ಥಾನೊಗ್ ಜತ್ತ್ಂಡ್. 1932ಡ್ ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನ್‌ದಕುಲ್ ಸಾಲೆಲೆಡ್ ತುಳು ಕಲ್ಪಾವುನ ಯೋಜನೆ ಪಾಡ್ಯೆರ್. ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕದ ಮುದ್ರಣ ಮಲ್ತೆರ್. ಆಂಡ ಅವು ಕಲ್ಪುನಕ್ಲಿಜ್ಜಂದೆ ಉಂತುದೇ ಪೋಂಡ್. ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಮಾಧ್ಯಮನೇ ಪ್ರಬಲ ಆಂಡ್.

ತುಳುಟ್ ಪತ್ರಿಕೆನ್ ಸುರುಮಲ್ಪುನ ಯೋಜನೆನ್ ತುಳುಕೂಟ ಸ್ಥಾಪಕೆರಾಯಿನ ದಿ.ಎಸ್.ಆರ್. ಭಂಡಾರಿ ಪಾಡೊಂಡೆರ್. ಒಂತೆ ಸಮಯ ಅವು ನಡತ್ಂಡ್. ಅಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ತುಳುವೆರೆ ತುಡರ್ ಪನ್ಪಿ ಪತ್ರಿಕೆ ಸುರುವಾಂಡ್. ಮಂಜುನಾಥೆರ್ 'ತುಳು ರಾಜ್ಯ' ಪತ್ರಿಕೆನ್ ನಡಪಾಯೆರ್. ಅಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ದಿ.ಪಿ.ಎಸ್. ರಾವ್, ಆರ್ 'ತುಳು ಬೊಳ್ಳಿ' ಪನ್ಪಿ ಪತ್ರಿಕೆನ್ ಉಟಾರ್ನೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಅವು ಒಂತೆ ಕಾಲ ಎಡ್ಡೆಡ್ ನಡತ್ತ್ಂಡ್. ಇತ್ತೆ ಇಂಚಿಪ್ಪ ಆರ್ ತೀರ್ ಪೋಯಿ ಬುಕ್ಕ ಅವುಲಾ ಉಂತ್ಂಡ್. ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ 1994ಡ್ ಸ್ಥಾಪನೆ ಆಂಡ್. ಅವು 'ಮದಿಪು' ಪನ್ಪಿ ತ್ರೈಮಾಸಿಕ ಪತ್ರಿಕೆ ಸುರು ಮಲ್ತ್ಂಡ್. ಅವು ಒಂಜಿ ಪತ್ರಿಕೆ ಮಾತ್ರ ಇತ್ತೆಲ್ತಾ ನಡತ್ತೊಂದುಂಡ್.

ತುಳು ಪತ್ರಿಕೆಲು ಬಾಳಿಕೆ ಬರಂದಿನೆಕ್ ಕೆಲವು ಕಾರಣೆಲುಲ್ಲೊ.

1) ತುಳು ಪತ್ರಿಕೆಲು ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಟ್ ಪ್ರಕಟ ಆಪನೆಡ್ದಾದ್ ಪತ್ರಿಕೆ ಓದುನಕುಲು ಪೂರಾ ಕನ್ನಡ ತೆರಿದಿತ್ತಿನಕುಲು. ಅಕುಲು ತುಳು ಪತ್ರಿಕೆಡ್ ಬತ್ತಿ ವಿಷಯೊನ್ ದುಂಬೇ ಕನ್ನಡ ಪತ್ರಿಕೆಡ್ ಓದುದಿಪ್ಪುವೆರ್. ಅಂಚಾದ್ ಅಕುಲೆಗ್ ಈ ವಿಷಯೊಲೆನ ಬಗ್ಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ಇಪ್ಪುಜಿ.

2) ಮುಲ್ಪದ ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡ ಆಯಿನೆಡ್ಡಾವರ ಸರಕಾರ ತುಳು ಭಾಷಾ ಪತ್ರಿಕೆಗ್ ಸಹಕಾರ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊರ್ತುಜಿ.

3) ತುಳು ಭಾಷೆ ಸಾಲೆಲೆಡ್ ಕಲ್ಪುನ ಭಾಷೆ ಅತ್ತಂದಿನೆಡ್ಡಾವರ ಕಲ್ಪೀ ಜೋಕ್ಲು ತುಳುಟ್ ಬರವಣಿಗೆ ಮಲ್ಪುಜೆರ್. ತುಳು ಬೂಕುಲೆನ್ ಓದುಜೆರ್.

4) ತುಳು ಪಾತೆರುನ ಕೀಳ್ಂದ್ ಎಣ್ಣಿನ ಅಪ್ಪೆಮ್ಮೆ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ತುಳು ಪಾತೆರ್ಯೆರೆ ಕಲ್ಪಾಯಿಜೆರ್. ತುಳು ಪಾತೆರುನಕ್ಲೆನ, ಓದುನಕ್ಲೆನ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆ ಆಯಿನೆಡ್ಡಾವರ ಪತ್ರಿಕೆ ಮುದ್ರಣದ ಖರ್ಚಿ ಹೆಚ್ಚಾಂಡ್. ಪತ್ರಿಕೆದ ಬೆಲೆ ಹೆಚ್ಚಾನಗ ಓದುನಕ್ಲೆನ ಸಂಖ್ಯೆ

ಕಮ್ಮಿ ಆಂಡ್.

5) ತುಳುವೆರೆಗ್ ಪತ್ರಿಕೆ ಓದುನ ಅಭ್ಯಾಸ ಕಮ್ಮಿ. ಮಲಿಯಾಳಿ, ತಮಿಳ್‌ದಕ್ಲೆಲೆಕ ಕಾಂಡೆ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಪತ್ರಿಕೆಲೆನ್ ಕಾತ್ ಕುಲ್ಲುನ ಅಭ್ಯಾಸ ತುಳುವೆರೆಗಿಜ್ಜಿ.

6) ತುಳು ಭಾಷೆದ ಪದಕುಲೆಟ್ ಅರ್ಧಾಕ್ಷರ ಹೆಚ್ಚ ಇಪ್ಪುನೆಡ್ದಾವರ ಓದ್ಯರೆಗ್ ಬಂಜ ಆಪುಂಡ್‌ಂದ್ ಹೆಚ್ಚಿನಕ್ಲೆನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಉಂದು ಮಾತಾ ತುಳು ಪತ್ರಿಕೆಲು ಆರಿದ್ ಪೋಯರ ಕಾರಣೊಲು.

ತುಳು ಪತ್ರಿಕೆದ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್ ಆವೊಡಾಂಡ ಶಾಲೆಲೆಡ್ ತುಳು ಭಾಷೆನ್ ಕಲ್ಪಾವುನ ಕಾನೂನು, ಸರಕಾರ ಮಲ್ಪೊಡು. ತುಳು ಪತ್ರಿಕೆಲೆನ್ ವಾರ್ತಾ ಇಲಾಖೆ ಕಡಿಮೆ ದರೊಟ್ಟ್ ಮುದ್ರಣ, ಕಾಕಜಿ, ಜಾಹಿರಾತುಲೆನ್ ಕೊರೊಡು. ತುಳು ಪತ್ರಿಕೆಲೆಡ್ ಕನ್ನಡೊಡ್ ಬತ್ತಿನ ವಿಷಯ ಅತ್ತಂದೆ ಪೊಸ ಪೊಸತ್ ವಿಷಯೊಲೆನ್ ಕೊರ್ಪುನ ಯೋಜನೆ ಪಾಡೊಡು. ಓದುನಕ್ಲೆಗ್ ಅವು ಸ್ವಾರಸ್ಯವಾದ್ ಉಪ್ಪೊಡು. ಬುಕ್ಕ ಸುದ್ದಿ ಸಮಾಚಾರೊಲು ಸೋಜಿಗ, ಕುತೂಹಲ ಹೆಚ್ಚಿಸಾವುನಂಚಿನವಾದಿಪ್ಪೊಡು. ಪತ್ರಿಕಾ ಸಂಪಾದಕೆರ್ ಬೊಕ್ಕ ಮಾಲಕೆರ್ ಉಮೇದ್‌ಡ್ ಕೆಲಸ ಮಲ್ಪೊಡು. ಪತ್ರಿಕೆಲ್ ಪೊರ್ತುಗ್ ಪೊರ್ತುಗ್ ಸರಿಯಾದ್ ಜನಕುಲೆನ ಕೈಕ್ ತಿಕ್ಕುಲೆಕಾವೊಡು. ತುಳು ಓದುಜೇಂದ್ ಪನ್ಪಿನಕುಲೆಗ್ ಮನಸ್ ಒಲಿಸಾದ್ ಓದಾವುನಂಚಿನ ಪ್ರಯತ್ನನ್ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಲು ಮಲ್ಪೊಡು. ಮುಖ್ಯವಾದ್ ತುಳುವೆರೆಗ್ ತುಳು ಭಾಷಾ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಅಭಿಮಾನ ನನಲಾತ್ ಹೆಚ್ಚಾವೊಡು. ತುಳು ಪತ್ರಿಕೆಲೆನ್ ಒರಿಪಾವೊಡುಂದ್ ಪನ್ಪಿನ ಪುಣೆಚಿಲ್ ಸಾಧನೆಗ್ ಸಹೃದಯೆರ್ ದುಂಬು ಬರೊಡು.

ಈ ಸಂಚಿದ ಲೇಖಕೆರೆ ಪತ್ತೆ

ಎ.ವಿ. ನಾವಡ
ಬಲ್ಮಠ ಥಿಯೋಲಾಜಿಕಲ್ ಸೊಸೈಟಿ
ಬಲ್ಮಠ, ಮಂಗಳೂರು

ಶ್ರೀ ನಾಗರಾಜ ಪೂವಣಿ (ನಾವುಜಿರೆ)
2-104, ವಿದ್ಯಾನಗರ, ಅಂಚೆ ಉಜಿರೆ
ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ ತಾಲೂಕು, ದ.ಕ. - 574240

ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ
ದೃಶ್ಯ, ಗೊಲ್ಲಚ್ಚಿಲ್, ದೇರೆಬೈಲ್,
ಮಂಗಳೂರು

ಬನ್ನಂಜೆ ಬಾಬು ಅಮೀನ್
ಕಲ್ಲಕಂಡ ಮನೆ
ನಿಟ್ಟೂರು, ಉಡುಪಿ - 576 102

ಡಾ. ಶಿವರಾಮ ಶೆಟ್ಟಿ
ಪ್ರವಾಚಕರು
ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ, ಮಂಗಳೂರು
ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಮಂಗಳಗಂಗೋತ್ರಿ

ಡಾ. ಗಣನಾಥ ಎಕ್ಕಾರು
ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು
ಕನ್ನಡ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ವಿಭಾಗ
ಸರಕಾರಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜು,
ತೆಂಕನಿಡಿಯೂರು, ಉಡುಪಿ.

ಡಾ. ಕಬ್ಬಿನಾಲೆ ವಸಂತ ಭಾರದ್ವಾಜ್
ನಂ. 9, ಮಾರುತಿ ದೇವಸ್ಥಾನ ರಸ್ತೆ
ಕಾಮಾಕ್ಷಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಹತ್ತಿರ
ಕುವೆಂಪು ನಗರ, ಮೈಸೂರು - 570009

ಶ್ರೀಮತಿ ಜಾನಕಿ ಎಂ. ಬ್ರಹ್ಮಾವರ
ಪವನ, ಕಪಿಲ ಕಂಪೌಂಡ್
ಹೇರೂರು, ಬ್ರಹ್ಮಾವರ, ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆ

ಡಾ. ವಸಂತಕುಮಾರ್ ಪೆರ್ಲ
ಭೂಮಿಗೀತ, ಕುಂಜತ್ತಬೈಲು,
ಕಾವೂರು ಅಂಚೆ, ಮಂಗಳೂರು-575 015

ಯು. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ
ನಿವೃತ್ತ ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯರು
ಇರುವೈಲು, ಕಾರ್ಕಳ

ಡಾ। ಇಂದಿರಾ ಹೆಗ್ಗಡೆ ಎಳತ್ತೂರು ಗುತ್ತು
ನಂ. 6. ಕೃಷ್ಣಾ ರೆಸಿಡೆನ್ಸಿ ಅಮರಜ್ಯೋತಿನಗರ
ವಿಜಯನಗರ ಬೆಂಗಳೂರು 560040
080 23381633-9845577553

ಡಾ. ಬಿ.ಎಸ್.ಶಿವಕುಮಾರ್
ಮುಕ್ಯಸ್ತೆರ್, ತುಳು ಅದ್ಯಯನ ವಿಬಾಗ,
ದ್ರಾವಿಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕುಪ್ಪಂ 517 425
ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ

ಶ್ರೀಮತಿ ಸಾಯಿಗೀತಾ
ಕೆ.ಎಸ್. ಹೆಗ್ಡೆ ಮೆಡಿಕಲ್ ಅಕಾಡೆಮಿ
ನಿತ್ಯಾನಂದ ನಗರ ಅಂಚೆ
ದೇರಳಕಟ್ಟೆ, ಮಂಗಳೂರು - 575 018

ಡಾ. ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ ಬೆಳ್ಳೂರು
ಉಪನ್ಯಾಸಕರು, ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ವಿಭಾಗ
ಸರಕಾರಿ ಕಾಲೇಜು, ಕಾಸರಗೋಡು

ಡಾ. ಪದ್ಮನಾಭ ಕೇಕುಣ್ಣಾಯ
ನವದುರ್ಗಾ
ಅಂಚೆ ಕುಂಜಿಬೆಟ್ಟು, ಉಡುಪಿ - 576 102

ಪ್ರಸಾಸ್ ರಾವ್ ಎಂ.
ಸಂಯೋಜಕರು,
ಆಂಗ್ಲಭಾಷೆ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ವಿಭಾಗ
ಸರಕಾರಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜು,
ತೆಂಕನಿಡಿಯೂರು, ಉಡುಪಿ.

ಡಾ. ನಿಕೇತನಾ
ಸಂಯೋಜಕರು
ಕನ್ನಡ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ವಿಭಾಗ
ಸರಕಾರಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜು
ತೆಂಕನಿಡಿಯೂರು, ಉಡುಪಿ.

ಡಾ. ಪೂವಪ್ಪ ಕಣಿಯೂರು
ಉಪನ್ಯಾಸಕರು, ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ
ನೆಹರೂ ಮೆಮೋರಿಯಲ್ ಕಾಲೇಜು
ಸುಳ್ಯ - 574 239

ಭಾಸ್ಕರ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ
ವಿದ್ಯಾ, ಕದ್ರಿ ಕಂಬಳ ರಸ್ತೆ
ಬಿಜೈ, ಮಂಗಳೂರು 575 004
ದೂರವಾಣಿ: 9449016616

ಡಿ. ಯದುಪತಿ ಗೌಡ
ಪ್ರಾಚಾರ್ಯರು
ವಾಣಿ ಪದವಿಪೂರ್ವ ಕಾಲೇಜು
ಹಳೆಕೋಟೆ,
ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ ತಾಲೂಕು, ದ.ಕ.

ಡಾ. ವಿಶ್ವನಾಥ ಬದಿಕಾನ
ಸಂತ ಅಲೋಶಿಯಸ್ ಕಾಲೇಜು.
ಮಂಗಳೂರು - 03
Phone - 9449615474.
Email – badikana65@gmail.com

ಮಂಜುಳಾ ಶೆಟ್ಟಿ
ಸರಕಾರಿ ಮಹಿಳಾ
ಶಿಕ್ಷಣ ತರಬೇತಿ ಸಂಸ್ಥೆ
ಬಲ್ಮಠ, ಮಂಗಳೂರು.
9591469555/9844173362

ಡಾ. ರಾಜಶ್ರೀ
ಯಕ್ಷಗಾನ ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರ
ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ
ಮಂಗಳ ಗಂಗೋತ್ರಿ

ಡಾ. ಅಶೋಕ್ ಆಳ್ವ
ಸಂಶೋಧಕ, ಆರ್. ಆರ್. ಸಿ,
ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜು, ಉಡುಪಿ

ಡಾ. ಕಿಶೋರ್ ಕುಮಾರ್ ರೈ., ಶೇಣಿ
ಸಂತ ಅಲೋಶಿಯಸ್ ಪದವಿ
ಪೂರ್ವ ಕಾಲೇಜ್, ಮಂಗಳೂರು.
ದೂರವಾಣಿ: 9449592380

ಶ್ರೀಮತಿ ಜ್ಯೋತಿ ಚೇಳ್ಯಾರು
ಉಪನ್ಯಾಸಕರು
ಸರಕಾರಿ ಪದವಿ ಪೂರ್ವ ಕಾಲೇಜು,
ಹಳೆಯಂಗಡಿ, ಸುರತ್ಕಲ್, ಮಂಗಳೂರು. ದ.ಕ.

ಡಾ.ದುರ್ಗಾಪ್ರವೀಣ ಎಂ.ಎಸ್
ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಪ್ರೊಫೆಸರ್
ತುಳು ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಭಾಷಾಂತರ ಅಧ್ಯಯನ
ವಿಭಾಗ, ದ್ರಾವಿಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ,
ಶ್ರೀನಿವಾಸವನಂ, ಕುಪ್ಪಂ 517425
ಚಿತ್ತೂರು ಜಿ, ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ
ಮೊ. 09441997639

ನವ್ಯ ಪಿ.
ಪ್ರಥಮ ಸೆಮಿಸ್ಟರ್, ರಾಜ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ
ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಮಂಗಳ ಗಂಗೋತ್ರಿ

ಮಲ್ಲಿಕ
3ನೇ ಸೆಮಿಸ್ಟರ್ (ಇ.ಎಸ್.ಆರ್.ಎಂ.)
ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಮಂಗಳ ಗಂಗೋತ್ರಿ
ಮನೆ ನಂ.: 0824-2429062

ಪ್ರತಿಭಾ
3ನೇ ಸೆಮಿಸ್ಟರ್, ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ
ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಮಂಗಳ ಗಂಗೋತ್ರಿ

ಅರುಣ್ ಕುಮಾರ್ ಕೆ.
ದ್ವಿತೀಯ ಎಂ.ಎಸ್ಸಿ
ಬಯೋಟೆಕ್ನಾಲಾಜಿ, ಜೀವ ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಭಾಗ
ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಮಂಗಳಗಂಗೋತ್ರಿ

ಸವಿತಾ
ದ್ವಿತೀಯ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಪದವಿ
ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿ ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಭಾಗ
ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಮಂಗಳ ಗಂಗೋತ್ರಿ

ಪ್ರಜ್ಞಾ ಪಿ.ಬಿ.
ದ್ವಿತೀಯ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಪದವಿ
ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿ ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಭಾಗ
ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಮಂಗಳ ಗಂಗೋತ್ರಿ

ವಿಶ್ವ ತುಳು ಸಮ್ಮೇಳನೊ - 2009

ಉಜಿರೆ

Reg. with RNI No. Kartuloo 14/10/200-TC

ಡಾ. ದುಗ್ಗಪ್ಪ ಕಜೆಕಾರ್

ಎಲ್ಪ ವರ್ಸೊಗು ದುಂಬು ಹೊನ್ನಯ ಶೆಟ್ರ್ ನವಯುಗ ಪತ್ರಿಕೆಡ್ ತಿಂಗೊಳುಗೊಂಜಿ 'ತುಳು ಸಂಚಿ'ನ್ ಕೊರೊಂದು ಇತ್ತಿನವು ಇನಿಕ್ ಪೊರ್ಲುದ ತಿರ್ಲ್‌ದ ಒಂಜಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ ನೆಂಪುನು ಪುಟ್ಟಾವೊಂದು ಉಂಡು.

ಅಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಡಾ. ಅಮ್ಮೆಂಬಳ ಬಾಳಪ್ಪೆರ್ 'ತುಳುಸಿರಿ' ಪತ್ರಿಕೆನ್ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್. ಅವ್ವೇ ಪೊರ್ತುಗು ತುಳುಕೂಟ, ತುಳುವೆರೆ ಬಂಧು, ತುಳುನಾಡ್, ತುಳುವೆರೆ ತುಡಿಪು ಇಂಚಿತ್ತಿ ಪತ್ರಿಕೆಲು ಬತ್ತೊ. ಆಂಡ ಅಂಚ ಬತ್ತಿನ ಒವ್ವೇ ಪತ್ರಿಕೆಲುಲಾ ಇನಿಕ್ ಒರಿದ್ ಬತ್ತ್‌ಜ. ಆಂಡಲಾ ಬಾ. ಸಾಮಗೆರೆ 'ತುಳುವೆರ್' ಪತ್ರಿಕೆ ಇನಿಕ್ಕ್‌ಲಾ ಸುದ್ದಿ ಲಕ್ಕಾವೊಂದುಂಡು. ನನೊಂಜಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪತ್ರಿಕೆಂದ್‌ಂಡ ಕರಿನ ಪದಿಮೂಜಿ ಒರ್ಸೊಡ್ದಿಂಚಿ ಪೊರ್ಲು ಪೊಲಿಗೆಡ್ ಇಡೆಬುಡಂದೆ ಮೂಜಿ ತಿಂಗೊಲುಗೊರ ಬರೊಂದುಪ್ಪುನ ಪತ್ರಿಕೆ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ 'ಮದಿಪು'. ಉಂದು ಪೊಸ ತರೆಮಾರ್‌ದ ಬರವುಗಾರೆರೆಗ್ ದಿಂಜ ಪ್ರೇರಣೆ ಬೊಕ್ಕ ಉಮೇದ್ ಕೊರೊಂದುಂಡು. ಇನಿ ವಿಶ್ವ ತುಳು ಸಮ್ಮೇಳನೊದ ಪೊರ್ತುಡು ಈ ಮದಿಪು 50ನೆದ ಸಂಚಿ ಆದ್ ವಿಶೇಷ ರೂಪೊಡು ಬರೊಂದುಪ್ಪುನವು ಒಂಜಿ ಎಡ್ಡೆ ಸುದ್ದಿ. ಈ ಸಂಚಿಗ್ ಲೇಖನೊಲೆನ್ ಕೊರಿನ ಮಾತ ಬರವುಗಾರೆರೆಗ್, ಸಂಪಾದಕೆರಾಯಿನ ಡಾ. ದುಗ್ಗಪ್ಪ ಕಜೆಕಾರ್‌ರೆಗ್ ಅಂಚನೆ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗುರ್ಕಾರ್ರ್ ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್ರೆಗ್ ಎಡ್ಡೆಪ್ಪುದ ಮದಿಪು ಬಾಮ್ಯೊಂದುಲ್ಲೆ.

ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ
ಮಾಜಿ ಗುರ್ಕಾರೆರ್
ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ